

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsatt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsatt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk <http://books.google.com/>

Educ R 5877.153.3

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

403 281

II CONSISTORII ACADEMICI
VID ÅBO UNIVERSITET
ÄLDRE
PROTOKOLLER. //

UTGIFNA
AF
FINSKA HISTORISKA SAMFUNDET.

I. //
Förre häftet.

Tryckt och utlag. af Långmanska boktryckeriet.

— 44 —

HELSINGFORS 1883.

13845

CONSISTORII ACADEMICI

VID ÅBO UNIVERSITET

ÄLDRE

PROTOKOLLER.

UTGIFNA

AF

FINSKA HISTORISKA SAMFUNDET.

I.

Förre häftet.

Tryckt med anslag ur Längmanska statsfonden.

HELSINGFORS,

FINSKA LITTERATURSÄLLSKAPETS TRYCKERI,

1883.

~~Educ 5290.10.65 (1.1)~~

△

62*2

Educ R 5877.153.3(1)

✓

Acta Consistorii

Academïæ Aboënsis, Vthi Magnifici Dn. Rectoris, admodum Reverendi Doctoris Æschilli Petræi, S. Theol. Professoris primarii Rectoratz tijdh, Anno 1640. *)

Den 12 Junij convoceradhes alle så wäl Hans Ehr:tt Biskopen, som Re:di Dn. Professores, aff höghwälborne Herren Gref Peder Gen. Gubern. till Åbo consistorium, der H Gref. Nådhe saluteradhe och gratuleradhe professorerna wara wäl hijt ankomna, som ifrå andre orther voceradhe woro. Der hooss lefwereradhe H. G. N:dhe somblige professoribus deres vocations breff, som ifrå H. Kongl. Maj:et och höghloffige Rijkensens Regeringh wore H. G. N:dhe till honda sende. Constueradhe ther näst på H. Kong. M:tz wägnar Johannem Arvidi Frisium Acad: Notarium, thet och aff H. Ehr:t Biskopen sampt aff alle facultatum Reverendis Dn. Professoribus bewiliadhes.

Deinde: Medhan munstringen skulle hållas med ryttarna i Helsingfärs medh thet första, kan Acad: inauguration nu strax icke foortgå, helst medhan ther till böör ridderskapet och förnämste aff adhell och oadhel, som och alla præpositi och pastores scholarumque rectores solenniter publico scripto, dee aff H. G. N:dhe sielff, desse aff H. Ehr:t Biskopen inviteras. Der hooss effter som mycket ähr ähnnu otillgiordt, som och obestält, hwadh till inaugurationem reqvireras; altså bleeff nu beslutit: at inaugurationen i Jesu Nampn må den 15 Julij 1640, med tillbörligh proces celebreras. Sedhan och att prä-

---

*) I koncept-handskriften lyder titeln: „Acta Consistorii Academïæ Aboënsis, Vthj Magnifici Dn. Rectoris Doct:is Æschilli Regementz tijdh 1640“.

sterskapet blifwa tillsagde, aviserade och befalte, på samma dagh at uthi alle theras församblingar hålla en särdeles solenn fest och helighdagh, tagandes der till een sådan text, som medh sielfwa wälbetänckte wärck kunde sikh beqwäma, tackandes Gudh för sådan nådh och synnerligh gáfwa; beprijsandes ochså Hen. Maj:tz alles wår nådhige Drotningz synnerlige liberalitet och gunst emoot denne landzorthen, och heela stoorfurstendömet Finlandh; bedhiandes sedhan Gudh, han wille thetta höght berömlige wärk ytterligare wälsigna och bijwäna.

Den 14 Junij delibererades om Magnifico Rectore; Reverendiss. Dn. Episcopus samt Dn. Doctor Æschillus och M. Martinus Stodius proponera Herr Præsidentens wälborne Jöns Kurck son, Generosum Dn. Chanutum Korck, der till alle professores såledhes swara och medh sådan condition bewillia, att Exell. Dn. Doctor blifwer likwäl Prorektor nu strax och ther bette Canutus Kurck kommer icke innan inauguratione till Åboo, blifwer bette Dn. Doctor *) Rector Magnificus.

Och såsom alle samptligen önska och begära Dn. Canutum Kurck, altså bleeff Notario pålagdt, strax uthan försuelse concipera ett breff der om till wäl:ne Herren Præsidenten, medh hvilket breff alle samptligen begära Hans H:tz elskelige k. son till Magnificum, förmäles och så ther hooss att Acad: den 15 Julij, en månadz tijdh ifrå dato, inaugureras skulle, der till wälbette Dn. Canutus Kurck kunde sikh hijt till Åboo aldrasidst begifwa. Copia aff brefwet skall ähnnu finnas uthi Acad: Rådhwss i Notarij gömor.

Den 15 Junij är brefwet öfwerseedt uthi Consistorio Acad:, der aff H. Ehr:t Biskopen och Notario underskrifwit, sedhan strax medh en wiss post, genom H. G. N:des pass och förfoordningh förseglat, öfwersendt till Swerige.

Dito bleeff Clariss. Dn. M. Michaël Wexionius constitueradh Philosophiæ Decanus, hwilken så snart någhon dieckne sikh hooss p. t. vice Rectorem angifwit, och sitt testimonium presenterat hafwer, skall honom granneligen examinera, och ther han dugligh är, eller wiss præceptorem hafwer, som ho-

*) I koncept-handskriften är tillagdt „Petræus“.

nom medh dageligh flijt, hwadh feela kan uthi fundamentis, underwijser och lærer, må han medh Decani zedhel sedhan præsentera sigh hooss Depositem, och han altså skall ther blifua deponerat och hwadh skäligh är, verbis mäst vexerat.

Dito delibererades om Depositor; först meena någhra aff professoribus, at man skulle tagha ther till en studiosum natione Svecum, han heeter Andreas Laurentij, efftersom han skall wara en gammal studiosus Dorpatensis. Men aldenstundh H. G. N:de hafwer rådhsampt funnit, der till tagha en aff landsens infödde, skickeligh och torfftig persson, och i synnerheet namngifwit Eliam Steph. Jemsenum, är fördy ochså thenne H. G. N:des begäran icke uthslutin, uthan Elias skall till prooff i förstone antagas, och är vice-Depositor till widhare confirmation, doch at bette Andreas Laur. ochså en gångh eller två låther see sijn ther till skickelighet.

Den 19 Junij bleff Dn. Qvästori pålagdt beställa matriculam wäl inbundnan, der uthi 8 eller till thet höghsta 10 böker paper. Men the andra böckerna skola wara, nembl. protocollet om 6 böcker, alle the andre om 4 böcker; at han och förfärdigar sigillet.

Dito förbödz och afsadhes all onödigh expens, såsom cornuut, pennal öl eller hwadh mehra. Der om Rector Magnus in inauguratione publice taalandes warder, att hwar och en må höra, huru hwar och en sigh höfligen effter Acad: leges förhålla skulle; bleff Notario tillsagdt, at han, när Magnus uthi inauguratione befaller, reciterar ultimum caput de moribus studiosorum.

Dito Effter constitutionum lydhelsses skall Magnus, Decanus och Depositor aff deponendo hafwa lijka mycket, nembl. 16 öre hwitmynt hwar, och ingaledes meer, widh straff, foordra. Doch der någhon redheligh persson, eller hans föräldrar täckes ex liberalitate någhott rundare wara, och godhwilleligen någhot mehra förähra, thet medh tacksejelse annamma är ingom förbudhit: allenast at ingen, ware (sigh) officarius eller gemeen studiosus, något thet ringaste öfr: giorde Academiæ constitutiones och ordningar aff någhon twinger.

Den 1 Julij bleff depositor Elias afrådt och in för rätten

publ. förmaant at slå någhon så hårdt, at depositus hafwer orsaack skäligen at klagha, ther thet skeer, kan han icke förundra, at han straffes som en annan, then som emoot constitutiones särdeeles emoot Senatus förbodh peccerat och theras alfvarsamma råd h witterligen giordt hafwer.

Dito antoges twenne pedeller Abraham Jöransson och Gudmundus Jacobi Sudermannus, alleenast till prooff, thee ochså blefwo förmaante om theras officio, at thee ähre fljttige, giöra hwadh constitutiones om them lydha.

Den 12 Julij war H. Gref. N:dhe oppe i auditorio majori, och taalte ther in præsentia professorum till Bårghmästarne här i stadhen, at the weele på almenne rådhtugudagh förmaana stadsens inbyggjare, at ingen aff them, som i sitt hwss lägenheet haar och rum finnes, förwägrar studenterne logement: at the och medh theras kost och hyra äre skälige, ingaledes begährandes mehr ähn som rätt är, hoo thet finnes hafwa giorot, at Bårghm. läggia ther böther på.

Dito Bårghm. befråga sigh hooss H. Gref. N:dhe ochså in præsentia Reverendiss. Dn: Episcopi och Cl. Dn. Professorum, om en studiosus giör någhon ondh gärningh om natten på gatan, hwem honom antasta skal; resolveradhes så: at wachten tager och förer honom till Acad. tienarena, dee honom skola i Acad: fängelsse förwaara, och han sedhan aff Senatu Acad: må straffas.

Dito H. Gref. N:de begärrar aff Bårghmestarne, at the ändeligen tillholla stadzens inwånare holla sabbatz daghen heligh, at på Söndagar eller andre helige daghar inga bröllop här efter hollas må, som här till gemeent skeedt är, vthan om Tidzdaghen, eller om andra söchnedaghar.

Dito att Bårghm. publicera een ordningh, huru många giäster hwar ståndz perssoner till bröllop biudha skola, sedhan och huru monga rätter laghas skall, och huru länge gesterna sittaa skola.

Sidst at the komma och bijwähna denne Acad: inauguration, befalla ochså at stadzens gemeene perssoner med theres soldaat gewähr samma inauguration gärna beprydh.

Academiæ inaugurations process är tillgängin som här
 efter fölier, nembl:

Den 14 Julij, som war dagen förr än Academien inagureradhes, då läth H. Gref. N:dhe medh trenne trumpeter och herpuker på Åboo torgh wedh klockan 1 efter middaghen, H. Kongl. Majj:tz, alles wår uthkoradhe Drotningz synnerlighe gunst och nådhe emot stoorfurstendömet Finlandh allom genom Slotzskrifwaren tillkenna gifwa, nembl. at daghen ther efter den 15 Julij skulle efter H. Kongl. Majj:tz och samtliga Rijksens Förmyndarers nådhige resolution een ny konungzlich Academia här i Åbo insättias, på thet at landet medh tijdhen må aff infödde skickelige till allehanda ståndh perssoner deste bättre kunna besittias och försöras. Jnvideradhes till thenne Academiens inauguration så ädhele som ödhele, så andelige som värdzlige. Publiceradhes ochså een almenne fest och höghtijdzdagh, på samma dagh gudheligen at hollas.

Här om alredo en månadh tilförenne till alle præpositos och pastores aff H. Ehrw:t Bisopen aviserat är.

Den 15 Julij åhr 1640.

1. När klockan war 7 om morghonen förfogadhe sigh Ridderskapet, Biskopen, Adhelen, Professores, Assessores, General Staatz Perssonerne, Præpositi, Pastores, Scholarum Rectores, Krijgz Officerarne, Bårghmestårne och Rådhet, samt the förnåmpste aff bårgherskapet och 1000 ryttare som voceradhe woro till H. Gref. N:dhe på Åboo Slott, dedhan att i proces fölia H. G. N: till Academiæ hwss.

2. Först gingo trenne trumpetare och heerpucker, dee ther sin dienst lustigt medh all flijt gjorde ifrå Slottet.

3. Sedhan gick en adhelsman i Marskalkens ställe.

4. Der näst the yngste och nedrigeste aff adhelen paar om, och sedhan efter them förnembligare adell och ridderskapet, j alles till femton paar aff ridderskap och adhelen.

5. Sedhan gick H. G. N:des egen håffmestare alleena.

6. Lithet ther efter gick Academiæ Depositor medh Acad: nycklar alleena.

7. Efter honom loco secundi Adjuncti en studiosus medh

Magnifici kiortell, som är giordh aff rödt sammet, och underfordrat medh hwit taftt.

8. Der näst gick ordinarius Adjunctus medh Acad: sigillo.

9. Sedhan Acad: Notarius medh matricula, ther uthi alle studiosorum nomina skola inskrifwas.

10. Qvästor Acad: medh twenne sölfwer spjrror.

11. Hans Gref. N:dhe Gen. Gubernatoren alleena, hafwandes på bägge sijdhor sina vpwachtare medh theras bärdisaner till — *) perssoner.

12. Reverendiss: Dn: Episcopus medh Doctore Æschillo.

13. Cammareraren och Secretarius, hwilka hadhe Hen. Kongl. Maj:tz fulmacht om thenne finske Acad. inaugurerande.

14. Alla professores ordine paar om, thee äre medh Excellentiss: Dn: Doctore 10 perssoner tillstädhes.

15. Alla assessores i then konungzlige Hoffrätten ordine.

16. Slätzlofwen, Cronones Räntemestare, Bookhollare.

17. Præpositi, pastores, scholarumque rectores ordine.

18. Bärghmestarne och heela Åboo stadz Rådth paar om.

19. Thee förnämستا bärghare och studiosi ibland them, alt som the woro perssoner till, juxta constit: cap: 10.

20. Sedhan andre, ehwadh ständz perssoner the wara kunde.

21. När alle these kommo uth på bärghården widh Slottet, gafz swenske löössn medh stycken aff rundelen.

22. Vthe för Slotz porten uth om grafwen woro the 1000 ryttare i ordningh stälte alt nedher till siön, ther galejan lågh, medh hwilken heela processet segladhe nedher till stadhen.

23. När H. G. N:de medh sitt fölie steegh på galeijan, sköötz aff galejan twenne skott, ther emot igen swaradhes ifrån Slotz rundelen 2 gångor.

24. Rytterieth, nembl. 1000 hästar, marcheradhe sachte-

---

*) Såväl den renskrifna som koncept-handskriften har här tomrum för sifferuppgiften på personernas antal.

ligen landwägen för åth alt som galejan leedh till stadhen, ther the alle stälte sigh i ordningh på torget.

25. När H. G. N:de medh sitt fölie på galejan kom in moot stadhen, blästes i alle trompeterne och slogz på pukorna.

26. Sedhan när galejan kom vnder wälborne Præsidentens, Herr Jöns Kurckz hwss till landz, gafz 2 stycken lööss, theer steegho alle till landz och gingo i förra process op i Academien. Thee gemeene stadzens inwånare stodho i deras gewär, på ömse sidor å gatun medh brinnande luntor, och woro the i alles 4 compagnier.

27. När alle som i processet wore komo op i Academien, musicerades der, directore cantus Dn: Samuele Hartmanno.

28. Sedhan stannade thee, som booro regalia, mitt för cathedram, och höllo Acad: insignia eller regalia i händerna.

29. Tå steegh H:s Gref. Nådhe General Gubernatoren fram, och gaaff Hen. Kongl. Maj:tz nådige wilia allom tillkenna, berömde så landzens sköna lägenheet, taaladhe om then stoore skadhan at vngdomen så aff adell som oadell icke här i landet wore i framledhne tijdher aff begynnelseen häldne till loflike booklige konster, som wedherborde, öfwadhe, aff orsak effter ingen Academia i landet war, der the kunde hafwa lägenheet at studera, altså många sköne och förnämblige familier afkomne, ädhle ingenia turberadhe, och thee likwäl förmedelst Gudz wälsignelse genom studier hadhe kunnat sigh förekommit, hwilke sigh hafwa här i landet här och ther nedherlagt. För sådane orsaker skull hafwer H. Kongl. M:tt wår allernådigste Drottningh, och S. R:s höghloffige Regeringh nådheligen bewiliat, att een Academia eller Universiteet måtte här i Åboo insättias.

30. Sedhan läth H. Gref. N:de genom Decanum opläsa publ: plenipotentiam, eller H. Kongl. Maj:tz fullmacht.

31. När thet war bestält, nämde H. G. N:de Reverendiss: Dn: Episcopum till Acad: vice-Cancellarium, effter H. Kongl. M:tz nådige wilia och befalningh.

32. Lefwererades H. Ehr:t Episcopo alle Academiae insignia och regalia, wedh hwar thera een utthydhningh på

latin, önskadhe honom och alle docentibus et discentibus mycken lycka och wälsignelse.

33. Giorde så sidst H. G. N. tacksejlsse till alle så monge som försambladhe wore, på H. Kongl. M:tz wägnar, at the hafva H. Kongl. M:tz wilia hörsambligen effterkommit, och sigh widh thenne solen inauguration præsenterat. Begäradhe sedhan, at the alle wille effter wälbestälte ährander begifwa sigh till Slottet, der the alle på H. Kongl. Maj:tz wägnar skola medh en måltijdh tillbörligen emoot tagas och tracteras.

34. Sedhan musiceradhes igen widh pass $\frac{1}{6}$ tijma.

35. Ther effter steegh H. Ehr:t Episcopus vp i cathedren, och giorde en latinam orationem.

36. Kalladhe sedhan Excellentiss: Dn: Doctorem Æschilum till sigh, och creeradhe honom Rect: Magnificum, ladhe på honom then rödhe Magnifici sammetz kiortell, och lefwereradhe honom alla Acad: insignia, och begärte aff honom tillbörligh juramentum medh thet samma.

37. Rector Magnificus hölt ther näst een oration, och admoneradhe studiosos till flitighet uthi studier, läth så Acad: Notarium läsa op sidste cap. aff constitutionibus Acad:, förmaante them sigh ther effter att rätta.

38. Decanus Acad: steegh sedhan in cathedram och giorde gratiarum actionem till Gudh then aldrahögsta, H. Kongl. M:t och Regeringen, H. Gref. N:de och Excell:ce Rev:do Dn: Episcopo och Procancellario och Dn: Doctori, som thetta wärck befodrat och drifwit hade; såsom och till alle hospites, som thenne solennitet hulpe at pryda.

39. Sidst kom Generosus Dn: Johannes J. Stålhansk, och hölt een gratulatoriam orationem medh synnerligh lyckönskian.

40. Effter alt thetta musiceradhes pro exitu, då ginge alle i förre process op i kyrckian, men insignia Acad: lefdes qwar i Academien, allenast then kiortelen, som Procancellarius ladhe på Magnificum, hölt Magnificus vppå sigh och gick ther medh vp i kyrckian, der alle at lofwa och tacka Gudh genom een sköön musicam och predikan, som höltz aff H. Ehr:t Episcopo och Acad: Procancellario.

41. Pedellerne klädde och oppå sigh under Magnifici oration theras rödhe kiortlar, som Cursorses eller pedeller widh alle Academier hafwa plägha, thee och i theres habijt hwar thera medh een spira i handen ginge op fram för Magnifico i kyrckian, och stodho för hans bänck.

42. När predijkkan war uthe, begyntes at discantera på lächterna: O Gudh wij lofwe tigh, etc.

Då musicanterna hadhe sina wissa pausas in cantu, gafz strax tekn vth att dee på kyrckiegården gáfwe någhre stycken lööses, der emot swarades aff galejjan, som lågh i åån.

Der effter begynte musicanterna igen siunga, och stad-sens soldater sampt rytteriet gáfwo ett salve, alle uthi een hoop, thee 1000 ryttare först, och the 4 faanor af stadz soldater ther effter.

Sedhan steegh Acad: Notarius för altaret, och giorde wälsignelsen, ther effter pro exitu discanterades i kyrckian.

När H. Gref. N:de gick uth i processet uhr kyrckian och alt förrättat war, gafz åther någhre stycken lööss på kyrckiegården, på stadzbroon och eliest på galejjan, sedhan skutte andre gångon alle ryttare och soldater.

Aldrasidst in mooth affton widh kl: 4 begáfwo sigh alle Ridderskapet och Adell, Biskopen, Professores, Assessores, Gen: Statz Personer, Præpositi et Pastores, etc. Bårghm. och Rådth, älste aff studenterne, the förnembste aff bårgherskapet till Slättet till måltidz, ther alle på Hen. Kongl. M:tz wägnar blefwo härligen tracteradhe och plägadhe.

Ändan på sielfwa processet.

Den 17 Julij ageradhes här i Åboo een comoedia, di-rectore Clariss: Dn: M. Michaële Wexionio, Polit: et Histor: Professore; dagarna ther effter höllos någhra orationes aff studiosis.

Den 20 Julij tilbödiz Dn: Petro Jngemari Adjunctura här widh Academien, men emedhan han beswäradhe sigh icke kunna medh then löönnen sigh födha och klädha, altså medh tacksejlsse recuseradhe han, och begärte rectoratum scholæ i Helsingfors; ther på bleff honom och inthet swar gifwit uthan uppskutit.

Altså proponeradhe Reverendiss: Dn: Procancellarius, att Dn: Andreas Johan: Keckonius skulle antagas till Adjuncturam, helst medhan han dugeligh persson är, som Reverendiss: Dn: Procanc: et cæteris aff professoribus witterligit är; eliest och efftersom han hafwer warit Upsaliæ stipend: regius, och bleeff bette Dn: Andreas Keckonius aff närwarande professoribus antagen och confirmeradh.

Den 21 Julij nedherlades Acad: Regalia uthi een stoor kista op i Doomkyrckian i then innersta Sacratio, nembl. Rectoris kapp, spijrorna samt fullmakten, och Cursorum twenne kiortlar, in præsentia Reverendiss: Procancellarij och någhre professorum. Kistan bleef aff Notario strax igen lääst medh try låäss, och han sedhan lefwereradhe Magnifico 1 nyckel, M. Johanni Dalkarlo 1 nyckel och M. Nicolao vice Decano 1 nyckyl (!). Men sigillum, matricula och claves carceris bleefwo hooss Magnificum förwaradhe, effter som the åftta måste brukas och nyttias.

Den 29 Julij framträdde in för thenne lof. Acad: Senatium Clariss: Dn: Samuel Hartmannus, och uthi all tienstwilighet påminte Reverendiss: Procancellarium, och the andre höghlärde Herrar, huru såsom han för någhre åhr sedhan haf:r kommit heem i landet ifrå Tyssland och då strax anmodadhe om någhon lägenheet, men emedhan då icke fans någhon beqwämligh function, som honom kunde effterlåthas, haf:r han sigh alt sedhan medh pædagogia hooss wälb:ne Herren Broor Andersson vppehållit; och aldenstundh at nu een Academia här i Finlandh funderat är, jämwäl och så annor ordre på scholerne göres, och nyije rectores constitueras skola, begiärade han rectoratum i Helsingefors. Men effter ähnnu inthet wist är beslutit hooss högl. Regeringen om scholorne, altså kunde han och inthet ther om certificerat blifwa, uthan medhan som han åhrkennes hafwa wäl meriterat een godh lägenheet, fördenskull till dess wissare relationer komma om schole wäsendet, tillsadhes honom Adjunctura här i Åboo, therföre han skall bekomma sin löhn efftersom staten lydher. Eliest och efftersom bette Dn: Hartmannus är en godh musicus, altså kan han nödigt här i Åboo mistas; altså på thet

hans löhn må något tillökas, blif:r han Rector cantus, och bekommer therföre så mycket, som Her Ericus Matthæi aff sochnarne och aff sielfwa stadhen opburit, och sigh till nytta bekommit hafwer.

Efftersom ingen wiss Depositor ähnnu är constitueradh, och Dn. Elias S. Jemsenius hafwer H. G. N:des och H. Ehrtz Biskopens tillåtelse i förstonne at deponera, och han sigh något spotskeligen hooss Senaturn förhollit och teeth haf:r, bleeff han nu till widhere beskeedh satt afsijdhes, och Abrahamus Abrahami skall emedhler tijdh deponera, doch at Elias effter H. Gref. N:des intercession skall framdeeles blifwa ordinarius Depositor, ther han sigh icke öfwermåttan förseer uthi sitt embethe, uthan holler sigh decenter.

Dito Begäradhe Spectabilis Dn: Decanus Philosophiæ, Clariss. Dn: M. Michaël Wexionius, at förreesa öfr till Swerige, och consensu Magnifici Dn. Rectoris samt professorum stälte Clariss: Dn: M. Nicolaum Laur: Nicopensem i sitt ställe.

Samma dato begäradhe och Præclariss: Dn. M. Johannes Terserus Senior, samt Consultiss: Dn. M. Joh: Olai Dalkarlus, att reesa öfr till Swerige, efftersom rötmanan nu inne är, och effter constitutionum lydhe icke publice något prælegeres, dee ochså alle, som någon wäg förreesa wille, blefwo alfwarligen förmaante, at the öfwer rätte tijdhen inthet borta dröija skulle.

Dito blefwo och förordnade någhre aff professoribus, som emedler tijdh i stadhen blifwa, hwilke privatim uthan någhon löön läsa skola för the studenter, som här liggia i stadhen och hafwa lust något at lära. Nembligen sålunda är disponerat: at Reverendus Dn. M. Sveno Wigelius S. S. Theol: Prof: prælegerar någhot ex Theologia samt in Hebræa. M. Simon Kexlerus skall läsa Arithmeticam. M. Nicolaus Nicop: läser privatim Logicam. M. Joh: Elai Junior något in Eloquentia.

Den 5 Aug: någhre dagar förr ähn H. G. N:de förreeste, war H. G. N:de vppe i Academien, och bödh Excellentiss: Senatui Acad: valet; då begäradhe H. Gref. N:de at Dn: Elias Jemsenius effter H. Gref. N(d)es förrige intercession måtte

blifwa stadigt Depositor, så frampt han ställer sigh wäl; der till bejakadhe Reverendiss: Dn: Procancellarius samt heele Senatus.

Den 16 Aug: convocerades alle studiosi publico scripto, at förnimma hwadh Senatus medh them hadhe till att tala.

Den 17: Efftersom studenterna äre samman komne, at förnimma Senatus meeningh de prælectionibus publicis, hafwa Pedellerne räknat studiosos, och woro försambladhe allenast 44 personer, aff hwilke ähnu $\frac{1}{2}$ paarten skulle till sina sochner förreesa. Så emedhan thet befans vngdomen, hwilken icke tilstädhes war, lända till skadha, något publice prælegera, efftersom the inthet kuna få höra principia, altså och inthet giöra in futuro, Deo duce, examine något beskeedh: eliest och efftersom icke öfwer 8 landsens infödde befunnos tillstädhes at wara, för hwilka skuldh thenne Acad: mästedeels är uprättat; för alle sådane wichtige orsaker skuldh är ähnnu medh prælectionibus publicis till någhon lithen tijdh upskutit. Men på thet att ungdomen, som här i stadhen [: dock icke öfr 22 perssoner aff studiosis:] wara kunde, måtte hafwa något at studera, äre studiosi publice aff Magnifico Dn: Rectore förmaante, att then som lust hafr något privatim höra, han skulle gå till Philos: Decanum och ther sitt namn angifwa, och kungöra, hwadh han hafr lust att höra, då skola alle professores, som nu tillstädes woro, hwar i sijn profession befijta sigh honom medh privatis collegiis att uthan någhon löhn bijwåna, sedhan och någhre af stud: sin flijt giordt hafue.

Den 8 Sept: bleeff intimerat och alle studiosi ther medh convoceradhe, at dagen ther effter in auditorio superiori förnimma hwad professores hadhe medh them åther att ventileras.

Den 9 Sept: sammankomo alle studiosi, och blefwo dee aff Magistratu Acad: förmaante, at the skulle reedha sigh nu till att höra publ: prælectiones, at och hwar och en skulle convocera sine bekanta, som uthom stadhen på landzbygden wara kunde, helst medhan nu ferise propter auditorum absentium öfr: tijdhen äre håldne.

Dito är och omröstat och afftalt, hwadh hwar och en professor publice prælegera skulle, är och således beslutit:

nembl: at thenne blifwer i bookstafwen ordo prælectionum, som 8 dagar här effter publiceras skall:

Æschillus Petræus, S. S. Theol. D. Professor et Pastor Aboënsis et Acad: p. t. Rector, Genesin, primum Mosis lib. præleget, in auditorio superiori hora 8 antemeridiana.

M. Sveno Vigelius, S. S. Theol. Prof. Ord.; Epist: D. Pauli ad Romanos enarrabit, hora antemeridiana 9 in auditorio superiori.

M. Johannes Elai Senior, S. S. Theol. Prof. Ord.; Augustanam confessionem explicabit, et controversias tractabit, in auditorio superiori, hora pomeridiana 3. Jdem hora 9 antemeridiana Grammat: Hebræam proponet, in auditorio inferiori.

M. Johannes Olai Dalkarlus, in Regio Jud: Assessor et Juris Prof: Ord.; leges Svecorum Gothorumque docebit, hora 2 pomeridiana, in auditorio juridico.

M. Michaël Wexionius, Polit. et Hist: Prof: Ord.; juxta constitutionum Academicarum tenorem Ethica Aristotelis, ex Grotij ductu, in auditorio minori hora 8 matutina proponet; et per vices Historiam universalem ex Sleidano explicabit.

M. Martinus Stodius, Lingg. Prof., Græcam Grammaticam una cum praxi proponet, in audit: superiori, hora 1 pomeridiana.

M. Simon Kexlerus, Mathem: Prof.; Arithmet. hora pomeridiana 2 et Astronomiam hora —

M. Georgius Alanus, Phys: Prof.; Physicam Magiri exponet in auditorio superiori, hora 7 antemeridiana.

M. Nicolaus Nicopensis, Log. et Poës: Prof., Logicam hora 8 antemeridiana in audit: inferiori; et præcepta poëtices per exempla ex Horatio illustrabit hora 3 pomeridiana.

M. Johannes Elai Junior, Eloq: Prof: Ordin.; modum conscribendi orationes præceptis exemplisque monstrabit. Deinde orationem pro Archia resolvet, in audit: inferiori, hora pomeridiana 4, et publica declamationum exercitia moderabitur.

Rector Magnificus förmaante alle professores och andre officarios, att hwar och en är troghen och fljttig i sitt kall och ämbethe, som icke wil blifwa straffat effter constit: lydhelsse.

Den 12 Sept: trädde in för Senatam Acad: Qwæstor Academiæ, och tilkenna gaff, at han ähnnu i höst och medh thet första will reesa öfwer till Swerige på Acad: wägnar. Altså bleef honom pålagdt, hooss Hen. Maij:t och Regeringen, sampt hooss H. G. N:de General Gubernat: foordra hijt en Tryckiare, som Academien ändeligen behöfwer. Sedhan att effter Procancellarius hafwer skrifwit till H. N:de Sweriges R. Cantzler, om thenne Acad: rätte Cancellario, skall Qwæstor och foordra derpå ändeligen swar.

Dito Efftersom här är berömligh och anseenligh numerus studiosorum, och the behöfwa gå i kyrckian, hafwe studiosi genom Notarium flijtelingen anholit om bencke rwm i kyrckian: Detta ährandet är uppskutit till Procancellarij och Bårgmestarnes vidare betänkiande.

Dito förmaante Rector Magnus heela Senatam, om thee spöria någhon oordningh iblandh Acad: perssoner, eller at någhon förtalar eller wanährar Senatam, eller någhon aff dess medhel, han gifver thet i tijdh tillkenna.

Dito bleeff och beslutit, at Nobiles Studiosi, som icke äre Comitum eller Baronum filij, skole effter constitutione in congressionibus publicis gåå effter Senatam Academiæ; thet theras præceptoribus skall tilkenna gifwas, och thee måghe sina discipulos ther uthinnan informera.

Den 17 Septemb: beslutit, at ordo lectionum skall anslåås på Acad: döör näste Söndagen der effter, som är 16 Trinit:, på thet studiosi måghe förfogha sigh till stadhen, som på bygden stadde woro, ther om och Rector aff predikostoolen taalte, och förmante att vngdomen skulle komma nu i nästa wekan tillstädhes.

Dito Emedhan någhre ährander kräfvia, att H. Maij:t och Regeringen skulle anmodhas om bijständh, som äre: 1. Tryckare och hans requisita, the för uthan Acad: nu icke länge wara kan, ty mången kan hafwa lust sigh disputando exercera och theses genom trycket uthgåå låtha. 2. Ther hooss will och wara, att hwadh decretum publicum Senatus Acad: är och anslåås skall, borde tryckias, sådant nu Notarius Acad: [:efftersom tryckaren ej är att bekomma:] calamo giöra måste, thet

eij länge så blifwa kan, helst medhan Notarius eij är förwissat om någon större löön, ähn på hans persson och officium på staten fördt är, nembligen 75 dahl. Eliest och kan inthet höras till andre loflige orther, hwadh här hafwes för händer, medhan thet icke genom trycket är uthgångit och publicerat. 3. Och effter professores måsthe wara dageligen bekymbradhe om theras kall och embethe, hafwe ingen tijdh at foordra på theras löön i Slätz proviante(t); altså vnderdånigen bidhiandes, här måtte om theras löön således disponeras, som i Vpsala berömligen disponerat är. Om alle sådane ährander begäres aff Acad: Qvæstore, at han öf:r till H. Kongl. Majjt: och höghloflige Regeringh nu med aldra snaraste förreesa wille och der wår höghe öfwerheetz swar förwänta, skulle och medh honom skrifwas till H. Gref. N:de och bedias om adsistenz.

Den 26 Sept: beswäradhe sigh Qvæstor ingaledes kunna aff proviante(t) bekomma penningar, han på wäghen och eliest i Stokholm behöfwa kunde, altså måste han nu liggia hemma, och inthet kunde begifwa sigh på wäghen.

Dito Efftersom ähnnu ganska fåå aff studiosis äre sammankomne, kan icke cum fructu propter absentes studiosos publice et ordinarie prælegeras; altså aff Senatu gådt funnit, at M. Georg: Phys: Prof: och M. Nicolaus Nicop: Log: Prof: disputera hwar i sin professione en gångh om wekan; och på thet the som lust hafwa måge sigh och in stylo exercera, skall M. Johannes Eloq: Prof: der uthinnan sin flijt giöra; och thesse trenne prof: intimerade här om några dagar ther effter, och höllo sådana exercitia i någhre wekurs tijdh, till dess större frequentia bleeff och publice alle begynte prælegera. *)

Den 24 Octob:, in Consistorio Academico. Efftersom nu måste paarten aff studenterna woro samman komne, propone radhe Magn. Rector, att orationes introductoriae skulle nu hållas af professoribus. Bleeff och beslutit, at festo omnium Sanctorum skulle der om intimeras således: att Magnificus, som och primarius professor är, skulle först hålla sijn orationem, och

*) Koncept-handskriften är härefter defekt d. 24 okt.—12 dec.

efter som prælectiones publicæ ordinarie skee om Måndagen, Tisdagen, Torssdagen och Fredagen, altså skulle sådana introductorisæ orationes hållas aff twenne professoribus i wekan, en om Odenssdagen och den andra om Lögerdaghen; begynte så Magnificus den 4 Nov: et sic consequenter. När sådana introductorisæ orationes hölles, då förordnades twenne beskedhelige studiosi, som dagen tillförande medh Cursoribus ginge hooss någhre aff the förnämste och inviteradhe till then professoris oration, som dagen ther effter introduceras skulle. Och hadhe Cursores sina kiortlar på sigh, samt sceptra Acad: buro the medh sigh. När introducendus professor gick in i Academien, då musicerades och söngz ett discantzstycke; sedhan steegh professor introducendus in cathedram, och præsteradhe juramentum, och ther näst hölt een orationem, som sigh medh hans profession beqwämade. Finita oratione musiceradhes igen, sedhan ginge alle uth.

Den 11 Novembris bleeff Consistorium hållet, omröstadhes hurudan ordningh medh stipendiariorum electione hållas måtte: befans rådheligast, at alle hwilka the helst wara kunne, som stipendium begärade, skulle framkomma och gifwa tillkenna, uthi hwilken classe han sielff wille blifwa inskrifwen; kommo så fram bådhe onde och godhe, af alle landzakaper, och noterades till den classem, som hwar och en sielff begärte, till widhare examen och inquisition, hwilka digni eller indigni finnas kunde.

Den 14 Novemb: imponerades M. Martino Stodio Lingg: Profess., M. Nicolao Laur: Log: et M. Johanni Eloq: Profess., att the in præsentia Reverendissimi Procancellarij et omnium professorum studiosos, petentes stipendium, tillbörligen examinera skulle; thet at efterkomma och giöra lofwade the wara beredde.

Och skulle thet studiosis dagen ther effter [:som och skeedt är:] nembl. 15 Novemb: publica intimatione tilkenna gifwas, på thet de wiste sigh 17 Novemb. till examen beredha.

Dito Efttersom M. Ericus Danielis, hwilken i Vpsala berömmeligen in facultate Medica en tijdh longh studerat haf: och sådant in praxi lyckeligen see låthit, är för 8 daghar hijt

till Åboo ankommen, och sigh strax hooss Magnificum angifwedt, tienstligen bedhiandes, at han måtte till professionem Medicam antagas, haf:r Rector Magnificus thet Senatui i tijdh tillkenna gifwit, och sigh hooss alle professores här om befrågat, begärandes the här om votera wille. Så efter Reverendiss: Dn: Procancellarius och heele Senatus haf:r rådhsampt funnit, at en Medicus widh Academien hadhes (behof), hwilken them, som der till lust och wilia hafwa, kunde instruera, och eliest efter här är ingen [: om någon behöfde cureras :] som synnerligen på sådane saker sigh förstår; förthenskul på H. Gref. N:(d)es gunstige behagh, och H. Kongl. Maj:tz sampt the höghwälb:ne Herrars Ricksens Regeringz widhare confirmation, är honom tillåthet extraordinarie flitigt them, som ingenium och wilia hafwa in Medicina at studera, till en tijdh at informera.

Dito: Notarius Acad: gifwer uthi all ödmiukheet klagen tilkenna, at efter som här nu är [: Deo dirigente :] en ny Academia inaugurerat, och förthenskull faller honom ochsâ mycket at notera och skrifwa, särdeeles en stoor hoop länge patenter, som eliest icke han, uthan Typhographus [: then här ähnnu inthet är :] förrätta och beställa skulle, efftersom H. Kongl. Maj:t (och) höghb:te Ricksens Regeringh hafwer i staten typographi löhn bestådt; altsâ beder han ödmiuckeligen, Senatus wille betänckia, thet han sigh och sitt hwssfolk medh 75 dahl. S. M. ingaledes kan med klädher, födha och hwadh mehra försöria, derföre at honom måtte typographi löön [: för hwilken han och arbetha måste :] efterlåthas. Senatus Acad: förnimmer hans beswär wara skäaligh, och hwadh rättmätigt är, will hans begäran promovera. Men emedhan H. Gref. N:de, hwilken på H. Kongl. M:tz och höghstb. Regeringz wägnar här widh Academien högsta rösten hafwer, icke är nu i landhet, blifwer thetta till H. Gref. N. remitterat, och framdeles thetta icke förgätes.

Den 18 Novemb: Effter afftaal præsentate Rever: Dn: Procancellario hafwer Dn: M. Martinus Stodius, M. Nicolaus Nicop: och M. Johan: Terserus Eloq: Prof: examinerat them, som stipendium regium begärade, och vthwaldes ther till the om

hwilka godh förhoppningh war och eliest the som torfftigeste woro.

Dito Admodum reverendus Dn: Procancell: frågadhe, hwarföre mutatio Rectoris icke nu skeedde widh thenne tijdhen, efftersom constitutiones thet foordra, och meenar at thet nu widh thenne tidhen skee boorde. Der opå swarades, at emedhan Dn: Doctor bleff så när tree månader seenare, nembl. in Julio ordinarius Rector, då strax röt månaden inne war, studenterna reeste bort mästedeels och in thet kunde då strax något prælegeras publ.; dy för war nödigt at anslå prælectiones och skrifwa hwar och en till wisse lectiones, som och sedhan en tijdh efter inauguration alredan 2 gångor skeedde nu näst förledhen Septembri och Octobri, efftersom numerus dageligen syntes blifwa större.

Medhan nu professores icke kunde propter auditorum paucitatem i tijdh publice prælegera något, och nu in Novembri [: som eliest skee skulle :] in thet någhon examen publice hålles, thet ante mutationem Rectoris änteligen wara måste; för sådane orsakers skul är mutatio Rectoris opskuten på H. G. N:des behagh till wåren, der emoot och Excell: Dn: Doctor in thet kunde seija, vthan togh sigh förra embethe vpå.

Dito Magnificus Rector frågadhe, när och på hwadh sätt juramentum taciturnitatis skee skulle? Beslötz at thet bör skee in Consistorio, och för särdeles orsakers skull till en beqwämligare tijdh framdeles opskutit.

Dito Magn: Rector frågadhe, om så hände, at två studenter sloges med hwar andre, och ingenthera klagadhe, skulle thet lijdhes om någon aff prof: eller andre aff thess medhel thet förnummo? Bleff sagdt, at pedellerne skola effterspöria och frågha granneligen, hwar the någhot tumult förnimma, huru thet är tillgångit, sedan gifwe sådant Magnifico Rectori tilkenna.

Den 28 Novemb: bleff Dn: Ericus Francisci constituerat Subrector i Helsingefärs schole, och i hans ställe antogz Birgerus Arvidi Rothovius till stipend: in tertia classe.

Den 2 Decembr: framkom en bångare hustru Walborgh Sigfredz Dotter Poroj, och beswäradhe sigh at Æschillus Laur:

Vichtilæus och Jacobus Clementis Aboënsis hafwa i förledhen höst, om en afton sent, kommet uthi hennes hwss med dragen wäria, doch ther inne inthet giordt: vthan effter som en student hafwer kommet medh samma på hennes fenster, ther medh en steen bultat och skrijat, och när Æschillus thet hörde, hafwer han medh Jacobo lupit uth effter samma student, och uthe hint honom på gatan, och medh thet samma slaget den studenten medh wärian öfwer hufwudet blodhsår. Studenten, som Æschillum inthet känna kunde, gick på Rådhestughun och klagadhe på henne, effter the kommo ther uth, och hon icke wille bekänna perssonen, som aff hennes hwss uthkom, hafr stadzrätten saakfält henne för blodhsår till 12 ~~///~~ S. M.: och dessföruthan, effter hennes dotter war berychtat genom sådan hwsshåll om nattetijdhen, är saakfält till sina 40 ~~///~~ S. M., hwarföre begäradhe hon att Æschillus och Jacobus måtte henne hjelpta till böthernas afbetalningh. Om thetta ährandet bleeff Æschillus och Jacobus tilltaalt, thee nekadhe till hennes beskyllningar, och sedhan äre sins emellan förlijkte, bleeff altså inthet meer then gången klagat.

Dito framkom Hampespinnaren här i Åboo, och beswäradhe sigh öfwer en stud: Henricum Zeverini, at han hafr skält honom för en Skiälm och Landzlöpare; der till Henricus nekadhe, och hampespinnaren honom icke sådane oqwädens ordh bewijsa kunde; altså bleeff thetta ährandet skutit till förlikningh sins emellan, och äre sedhan inthet åftare igen komne.

Dito inladhe någhre studiosi, nembl. Petrus Andreaæ Bergius, Petrus Magni Werml:, Ericus Olai Lavonius West-G: en supplication, at the och måtte få stipendium. Så emedhan ett rwm in infima classe ähnnu war behållit, och Petrus Magni Werml: fans torftigest af them alle, bleeff han till primam classem antagen, och thee andre ibland expectantes inskrefne.

M. Johannes Juris Professor begärer loff att reesa till Swerige medhan han ther hafwer något viktigt at beställa; detta ährande remitterades till nästa Consistorium, emedhler tijdh at taga i betänkande.

Den 5 Decemb: framkom Henricus Zeverini, gifwandes tilkenna, at förr 8 daghar sedhan hafwer budhin kommit uthi Sigfredh Salkos hwss, ther en Bothniensis, Henricus Sigfridi, hafwer gifwit till bästa, effter en gammal, oanseedt olidheligh pläghsedh, thet the kalla absolutions ööll, ther och thee andre äldre studiosi hafwa bemälte Henricum Sigfridi a penalismo absolwerat. När Henricus haf:r der sutit en tijdh och blifwit drucken, ther hooss och så stält sigh otillbörligen, thet någhre andre opartiske witnadhe, haf:r en aff gästerna, som och vice hospes warit hafwer, slagit honom medh een kanna i pannan, låthet sedhan ledha Henricum uth uhr hwset. Strax der effter är Henricus kommen medh berådt modh till samma port, ther hafwer en annor aff gästerna Elias Marci be:dh mööth honom uth för porten, honom haf:r Henricus fattat i bröstet och stött, medh thet samma haf:r Elias aff otolighet slagit Henricum vnder ögha, så at ther ähnnu blådt war. Men oanseedt at Henricus sielff är orsaken till slagzmålet; likwäl på thet at andre icke måge sielfwe aff exemplo förorsakas att hämnas öfwer någhons öfwerdådighet, vthan klage för Senatam, then orätt wedherfahrs, är Abrahamus fälter till sina 12 ~~///~~ S. M. för blodhwijte, och Elias till arbitral straff 4 ~~///~~ S. M. Men hwadh Henricus för sijn öfwerdådighet förtient hafwer, skall icke förgätes, vthan när Abrahamus och Elias framdeeles klaghar, skall der booth vpå skaffas.

Dito blefwo och gästerna, som i samma deras convent drucket hafwe, till taalte, hwadh skääl the hadhe sådane gästbodh holla, hwilka widh wälbestälte universiteter annorstädes äre förbodhne, här och så inthet effterlätne. Thee bekände sigh inthet hafua twingat något aff åffastbete novitio Henrico Sigfridi, vthan han aff frij wilia hafwer them till 10 perssoner sielff budhit, ej heller wetat, at thet skulle i så mätto dem förbudhit wara. Detta till nästa Consistorium remitterat.

Den 12 Decemb: framkom en bågare Lårentz Bergh be:dh, klagadhe på en studiosum Georgium Henrici Aboensem, at han medh någhre andre sine medhbrödher skulle hafwa warit för hans port, slaget medh stenar på poorten, roopat och skält honom. Men Georgius nekadhe här till, och

bårgaren inthet witne hadhe, bleeff saken till widhare bet-
ter beskeedh vpskuthen, så äre thee och icke ytermehra
framkomne.

Dito Studiosi, som hafwa warit i Henrici Sigfridi [: ab-
solutions eller penals, som the thet kalla :] gästabodh, äre åther
framhafde, och them till sinnes fördt, huru the nu hafwa för-
tient straff, för sådan otilbörligh drickande. Men effter the
fölo till böner, är them detta thenne gångon tilgifwit medh
wijte, at the ej flere gångor måge igen komma, så frampt
the icke wele hårdeligen straffadhe blifwa.

Dito M. Johannes Olai Juris Prof: begärer, at Senatus
wille honom effterlåtha nu reesa till Swerige, före bärandes at
han på hofrättens wagnar, som och eliest, hafwer höghnödhigh
ährander i Stokholm at förrätta. Så emedhan juxta constitu-
tiones nu ferie tillstunda, och ther hooss någhreährander
äre, som honom imponeras a Senatu medh thet samma hooss
H. G. N:dhe at förrätta, som äre: om wisse intrader till
Acad: tryck och tryckare, samt att anmodha om någhon
bibliotheca etc., om hwilkeährander medh honom till H.
Gref. N:de skrifwes skall, och är giordt medh honom den
16 Decemb:, när han afreeste; är altså honom loff gifwit,
medh condition, at han medh aldra snaraste till Acad: igen
kommer, på thet at discipuli icke måge af hans frånwaru
skadha tagha. Lofwer för ty bete M. Johannes, at han, när
Gudh hielper honom heem igen, will twenne tijmar om daghen
publice prælegera.

Dito bleeff och beslutit, at publice intimeras skall och
studiosis förbiudhas, at the achta sigh för dryckenskap, och
i synnerheet att the inthet sådana otilbörlige gästabodh aff
novitjjs foordra, widh anseentligh straff tillgiörandes. Detta
är och publicerat förr och effter Jwl.

Festo Thomæ är Academien publico programmate resig-
nerat, medh förmaningh, at studiosi, ehwarest the wistes
kunne, i tillstundande Juule höghtjdh achte sigh för alt thet,
som otilbörligit är, lefwe gudheligen, och äntligen begifwe
sigh alle till exercitia publica et privata.

Den 20 Januarij, Anno 1641. Efftersåsom [: ty wär:] en studiosus Æschillus Laur: Vichtilænsis är slagen ihäl aff en Tolskrifware här i stadhen nu näst förledhen den 12 Jan: och hans slächt begära, at han måtte blifwa här i Åbo begrafwen; så emedhan Senatus icke wiste hurledes han är kommen till thenne dödhen, bleeff wärden och wärdinnan i samma gårdh framkalladh, dedhan han utgick till att slåss, och effterfrågat, huru heela actus är begynt och ändat? Framkom wärdinnan Matz Kouckars hustru och bekende, at Sal. Æschillus Laur: och hans medhbrodher, Michaël Erici Salkå, hafua kommit om en Tidzdagz affton, som war then 12 Jan: widh klockan 10 till hennes poort, dijt the hafwa fölgdt en gammal man ifrå bygden, hwilkens dotter Sal. Æschillus hadhe ährnat sigh till fästemöö, och hafwer samma man medh sijn dotter gäst hooss bete Matz Kouckar. När nu the komo ifrå Æschilli herberge till hennes poort, haf:r poorten warit stengder, och likwäl läthet lyfta sigh op, hafwa thee lyfft op poorten, och kommet in till sielfwe förstughu dören, klappat derpå. När hennes man hafwer thet hört, då hafwer han gådt uth och lethet op dören, slept them in i stughun, der hon medh sin man sampt denne pijghan, som S. Æschillus egha wilde, inne lågho. När de togho eldh i stughun, såge the at Æschillus samt Michaël hadhe hwar sin knijff stucken igenom tröije ermen, hwilka kniffwar Sal. Æschilli fästemöö medh lämpa togh them ifrå. Så hadhe the medh sigh brendwijn, drucko ther aff, sprungo, rumoradhe och dantzade the på golfwet. Men i samma gårdh, uthi en annan stughu, satt Erich Tolskrifware medh två swenske studenter. När Erich medh sine medhbrödher uthgick, roopadhe han medh sine på gården och sedhan uthe för porten. När Sal. Æschillus thetta hörde, gick han uth medh Michaële till them. Men huru the sedhan ther uthe äre i hoop komne, weet hon inthet seijs aff. Sedhan när Sal. Æschillus och Michaël komo tillbaka igen, hadhe Æschillus 2 blodhsår i hufwudet, ther öfr: Æschillus hafwer warit förifrat och sagdt, at han sådant skrifwaren i lijha mätto betala skulle, och Michaël hafwer strax lupit effter Balberaren, ledhsagat honom

till Æschillum, hwilken sedhan hans sår förbandt; i medhler tijdh haf:r Sal. Æschillus medh Michaële och Badharen drucket till 3 stoop ööl, och sedhan i sine klädher lagdt sigh der i een sängh. Andre daghen der efter säger hon sigh hafwa twättat hans sår och bundit, och strax ther efter haf:r Sal. Æschillus stått op aff sängen, och welat gåådt dedhan i sitt herberge, men hoon sadhe sigh icke hafwa fördristat sigh at sleppa honom uth alleena, efter ingen aff hans medhbrödher war medh honom, som kunde hielpa honom i wäghen, om någhon swaghet kunde honom på gatun påkomma, hafwer han altså måst legat der öfwer then andra natten. Men sedhan den 14 Januarij, efter hon förnam at karlen bleeff aldeeles waanmechtigh, saadhe hoon sigh hafwa taget hans fästemoös häst, och der medh uthi een sledha lethet föra honom i sitt eget herberge, der han sedhan natten der efter afsomnadhe och är worden dödher.

Dito framhadhes Michaël Erics, som war medh honom, han bekende alenast at Erich slogh honom, och sedhan leth Æschillus förbinda sigh. Då om affton, dagen ther efter, när Michaël hafwer fräгат, om han begärte predikanten till sigh, hafwer han swarat: Om iagh förnimmer migh blifwa swaghare, kan thet skee i godh tijdh i mårgon; men dagen der efter hafwer han warit aldeeles mållöss och slätt inthet taalat, doch en gångh gudheligh tekn see låthet medh äthhäfworne.

Den 17 Februarij hafwer hwar och en professor samt Notarius giordt juramentum consistorij, undantagandes M. Joh. Juris Prof., som är i Swerige.

Dito Efter som Qvästor Acad: beswärar, at Landzhöfdingen och Camereraren icke wele strax ifrå inauguratione och här till låtha stipendiaterna bekomma then deelen, som dem är aff H. Kongl. Maj:t och höghloffige Rijksens Regeringh efterlåthet, äre effterskrefne argumenta, hwilka äntligen deres meningh infringera, i acht tagande:

1:o Een stoor hoop studenter, när the förnummo, at här i Åbo en ny Acad: skulle funderas, begåfwo the sigh hijt nu allerede förr ett år sedhan, warit här continue och efter inaugurationem förbijdhät.

2:o När the reeste ifrå the orther, der the tillförende studerat hafwa, hafwa the ther öfwer gifwit sina stipendia, menandes här wedherlagh igen at bekomma.

3:o Een stoor hoop aff studenterne äre uthfattige och förmå sigh icke oppehålla widh studierna, medh mindre the blifwe aff stipendio deelachtige.

4:o Så är här och in Consistorio H. Kongl. Maj:tz och Regeringens breeff, uthi hwilke breeff ändeligen befallas en studioso, Erico Magni, tillijka medh the andre lefwerera stipendium, aff then deel dem torfftigom är här wedh Acad: nådheligen deputeradh.

5:o Sedhan haf:r en stoor hoop aff stipendiater uthi inauguratione musicerat och strax ther effter alltjdh uthi äthskillige loffige öfningar sigh brukat.

Dito är och professoros af Magnifico nu i tijdh påminte, at framdeles en annan Rector constitueras måste, när then tijdhen tilstundar som constitutiones foordra, at the detta tagha i betänckiande, och eligera en aff Senatu, hwilken här effter Rector blifwa skall.

Dito Om professorum uthlagor, at frågha hooss Cammereraren, äre förordnadhe, n. Dn: M. Sveno Vigelius och Dn: M. Michaël Wexionius.

Dito Efftersom Admodum reverendus Dn: Procancellarius hafwer beskylt professoros wara försumelige uthi theras ämbethe, och thet genom M. Martinum Stodium kungjordt, och professoros icke wiste annat, uthan at hwar och en dageligen [: så mycket mögeligit är :] hafwer här till sitt ämbethe giordt; bleeff afftaalt, at Magnificus the: om först talar medh H. Ehr:t Procancellario, och frågar, hvem H. Ehr:t meenar, och hwad feela kan, på thet at then personen kan admoneras.

Dito Efftersom och en hoop aff studiosis finnes försumelige, bleeff afftalt, at the publico scripto admoneras och rådhes, at the här effter äre fljttige in studijs, och achte sigh för lättia, för swalgh och dryckenskap.

Den 3 Martij. Efftersom Borghmestare och Rådth hafwa sendt theras Stadz Syndicum till Rectorem Magnificum, och begärat, att professoros wille theras folk och boskap antekna

låtha; men oansedt at the meena sigh wara frij för sådana pålagor: likväl bleeff beslutit, att Cursor går till hwar och en professor och noterar, huru många hion och boskap the wele och hafwa i så måtto at anseija och inskrifwa låtha.

Dito bleeff och taalt om comœdier och promotione.

Den 17 *Martij*. Effter som Jacobus Clementis Oja är för slagsmål 3 reesor lagligen citerat, der till han och icke neeka kunde, uthan måste bekänna, at han sådane citationer otörligen försutit hafwer, bleeff han saakfelt till sina 9 *S. M.*

Dito bleeff och afftalt, at examen publicum skall begynna den 11 Majj eller strax efter helgen, när Procancellario täckes, att hwar och en weet då widh then tidhen wara paratus.

Dito bleeff beslutit, at Dn: M. Michaël Wexionius blifwer Rector strax effter examen är ändat.

Dito Efftersom Dn: M. Martinus Stodius Lingg: Prof: är af Bibli: translatione laghigen förhindradh och icke hinner läsa Hebræam, antogh Dn: M. Johannes Elai S. S. Theol: Prof: at läsa Hebr: 9 in auditorio inferiori.

Dito framkom Clemet Posoilan, bångare här i Åbo, och framhadhe en studiosi Henrici Rutz obligation, ther uthi Henricus beplichtar sigh at betala honom K. M. 192 dahl., och beswäradhe sigh icke kunna sina penningar mechtigh blifwa. Henricus säger sigh nu i förrådth hafwa någhra t:r rogh, biudher them för 5 dahl. tunnan, men Clemet will roghen så högt icke antaga, uthan begärer penningar. Henricus säger sigh och 50 dahl. pen:r i förrådth hafwa, hwilka han Clemet ärnat hafwer; bleeff Henrico tillsagdt, att han the 50 dahl. först honom betalar, och sedhan wijdhare medh honom sigh förljkar.

Den 27 *Martij* framkom en bonde ifrå Elimä sochnn Hans Thomasson be:dh, beswäradhe sigh öfr Her Märthen Fateburg, studiosum här wedh Academien, at han 1640 om hösten hafwer köfft af honom en häst för 32 dahl. K. M:t, haft hästen hoss sigh j otta daghar, förr ähn han någhon penningh therpå lefwereradt hadhe, och effter 8 dagars för-

lop är H. Märthen kommen till bonden igen, gifuit honom the 32 dahl:r och dagen ther efter är kommen i ångerkiöp, medh list fådt sina penningar aff bonden, och lefft hästen hooss en annor bonde i samma sochnn, denne bonden är altså uthan häst och penningar. Och efter bette Hans Thomasson haf:r laghligh bewijss om theras kiöp, at thet är laghlighen giordt; bleeff beslutit, att H. Märthen betalar bonden dee 32 dahl.; ther medh bonden och war till fredz, och frågadhe inthet efter sin skadha och omkostnat.

Den 8 *Aprilis* är H. G. N:(d)es General Gubernatorens breeff opläsen in Consistorio, dat: Stokholm 18 Febru.; lydher om Medico, M. Erico Danielis, hwilken förledhen den 14 Novemb: aff Senatu till prooff antagen är, och är H. G. N:de ther medh wäl till fredz.

Dito Skreddaren — — —*) bleeff antagen under Acadamien, hwilken skall wara förplichtat all trooheet bewijssa; doch är han antagen allenast till prooff, och på H. Kongl. M:tz nådige behagh, efter som prof: i Vpsala och hafwa en skreddare.

Den 21 *Aprilis* bleeff Depositor Elias Jemsenius tilltaler om rychtet som opkommet är, at han uthan Rectoris och Decani loff hafwer deponerat privatim en Cammarskrifware Johan Falk ben:dh. Der opå swaradhe Elias thet så wara tillgångit: at Johan Falk natten emellan 1 och 2 *Aprilis* moot mårghon widh kl. 4: är kommen heel drucken på hans cammar, då Elias ähn haf:r legat i sijn sängh, och ther hafwer Johan Falk begynt pruta öl och wijn aff honom, men emedhan Elias icke wille låtha strax hempta in efter Skrifwarens begär, då haf:r Skrifwaren taget een sölf kannan, (som) på bordet stogh, och slagit kannan i gulfwet, at den hafwer gåadt sönder, sedhan medh sin arm stött sönder hans fönster; i medhler tijdh hafwer Elias stått op aff sängen, draget sina klädher opå sigh, och med halff skämt sagdt: Du äst icke höflot wäl, men thet giordes dig wäl behooff; medh samma hafwer han tagit sin höfwell fram och struket honom öfwer ryggen någhre

*) Lucka i hvardera handskriften.

reesor; Falken hafwer blifwit onder och taget till Elisæ wäria, men Elias hafv fädt sin yxe, och rådt honom at han wille lätha wärian blifwa, så framt han icke wille smaka något af hans yxe, ther medh hafwer Falken i sitt ööll sinne gådt till andre skrifware, och sagdt at depositor hafwer nu honom redheligen deponerat, at han war blefwen en student och kallat the andre sine medhbrödher beaner, ther aff the äre förorsakade honom hooss Cammareraren angifwa. Så emedhan Falken icke är nu tillstädhes, är saken till hans hemkomst vphäfwen.

Dito En poike Abraham Jsachsson be:dh beswärade sigh öfr en studiosum, Matthiam Michaëlis, at han medh kort af honom 16 dahl. penn:r wunnit hafwer, och begäradhe sina penningar igen at bekomma laghligen; detta ährandet bleeff till näste Consistorium opskutit, och Matthias dömdes i medhler tijd at liggia i prubban, till dess der opå doom fällas kunde.

Den 23 *Aprilis* bleeff dömdt i saken således: at emedan Matthias nu förste reesan för dubblerij anklagader är, betale öfwerbete Abrahamo sina 16 dahl., och böthe denne gångh 3 ~~mg~~ S. M.; kommer han äfftare igen, straffes efftersom i Dubblare balken tfler om expresse förmåles.

Den 10 *Martij*. Henricus Ruuth Nylandus beswärade sigh öfwer Canutum Magni Bothn:, at bete Canutus effter sin obligation är honom för en klädningh, som Canutus aff honom köfft hafwer, skyldigh K. M. 70 dahl., och eliest för paar stighböghlar och betzle stänger 5 dahl. Men emedhan Canutus icke är sin eghen målssman, och Henricus honom tubbat hafwer, bleeff effter nogha klädningens wärderingh dömbt Henrico aff Canuto at bekomma för klädninghen 35 dahl:r och för the andre partzeler 5 dahl. K. M. Der medh skall saken dem emellan wara slitin.

Dito framkom Elias Marci Bothn:, hwilken Canuti inspector är och ther om aff Canuti fadher bedhin, och angaff huru Henricus Ruuth hafwer gångit j Canuti herberge, för äfwanbete geldh skull, och en mårghon widh kl. 5 bultat på hans förstughu döör ganska hårdt, wridit dören medh en stångh,

men emedhan then icke oplät sigh, haf'r han krupit in genom fenstret i förstughun, slaget på camnardören, rijfwit uth grepan aff dören, och likwäl inthet sluppet in, då hafwer Henricus gåådt uth, taget een stegha der i gårdhen, reest den op och steget till hans fenster, men emedhan fensterlukan war hårdt tilldragen, kunde han och dedhan inthet inkomma. Till alt thetta wille Henricus i förstonne neeka, men Notarius bleeff aff Senatu dijt skickat här om at widhare ransaka; och är då Henricus aff wården i hwset öfwertygadt, måste han alt sådant bekänna sigh giordt hafwa, doch icke medh wredt modh, uthan allenast at han måtte få tala medh Canuto, som der inne lågh och icke oplätha wille.

Dito framkom Eschell Kimalaises huströ, medh 2 diecknar, som hooss henne gästade, och beswårade sigh öfr någhre swenske studenter, nl. Laurentium Gunnari, Laur: Matthiæ och Johannem Joh: Suderm. Dee hafwa den 8 Majj om afftonen öfwerfallit hennes hwss, och slaget hennes gäster, scholars här i Åbo, Christ: Matthiæ och hans popularem. Men emedhan studenterna här till neekadhe, och skutto sielfwa skulden på diecknarna, bleeff saaken remitteradh till widhare ransaakan och witnen, hwilka först på Rådhestughun deras eedh gåå skulle och sedhan här om witna, medhan the (: hwilka och eliest swaghe woro :) äre aff bårgerligh medhell.

Den 13 Majj begäradhe M. Johannes Elai Eloq: Prof: at reesa til en tijdh bort effter sina böker och andre torfftige saaker; bleff honom endeles effterlåthet, efftersom han och lofwade en annan i sitt ställe förskaffa; doch at här om widhare i nästa Consistorio skall omröstas.

Dito Eschell Jacobson ifrå Rändämäki by j S. Mariæ sochonn klagar öfwer Magnum Canuti, hwilken 1640 om hösten af honom en häst för 26 dahl. köfft hafwer, och derpå honom ähnnu 14 dahl. resterar; så emedhan Magnus här till icke neeka kunde, bleeff afsagdt, att han honom samma 14 dahl. K. M. medh första, och senast innan 14 daghar betalar.

Den 15 Majj bleeff concluderat, at ingen studiosus skall fördrista sigh här effter någhon pædagogiam antagha, uthan

han är ther till a Senatu godh kendh, och skola sådana præceptores wara plichtige åhrligen holla examen medh sine discipulis, præsentē aliqvo ex numero professorum.

Dito bleeff Olaus Jsraelis Dalkarl constitutus præceptor filij vice-Præsidis, Nobiliss: Dn: Erici Gethe.

Dito Examina publica in Academia äre nu lofigen aff alle professoribus håldne, och till önskeligh ända komne.

Dito Henricus Ruuth efter Elisæ Marci anklagan anlagande öfwerlopet i Canuti Magni herberge är resolverat således: at Henricus saakfålles till penninge böther, neml. 6 ~~7~~ S. M: efter han hafwer sigh medh actore förljkat, och bedher a Senatu om förlåtelse.

Rectoratus Excellentissimi Domini M. Michaëlis Wexionii Polit. et Hist. prof. publici.

a die 18 Majj Anni 1641
ad — 5 Junij Anni 1642 *)

Anno 1641 den 18 *Maij* hafwer Excellentiss: Dn: D. *Æschillus* deponerat Rectoratum usitato more in templo Cathedrali Aboënsi, och altså är consensu Senatus Academici, Præclariss: Dn: M. Michaël Wexionius Hist: et Polit: Prof: blefwen rector Magnificus, äre och honom till honda publ: lefwereradhe alla insignia Magn: Rectoris, hwilka in archivo äre wäl förwaradhe.

Den 20 *Maij* bleff Consistorium hållit, och då excuse-radhe Rector sigh, thet han emoot constitutiones hadhe fleere giäster budhit, och särdeles någhre hustror, och altså något mehr på Rectoral gästabodh kostat ähn wedherboorde, således: att åhr tillförenne, då han hijt till Åbo först ankom, war han aldeeles fremmande, och då någhra warit, som honom mycket godt bewijst haffwa, at han hadhe orsach nogh them till gäst at biudha, oanseedt aff them någhre kunde icke wara uthaff Academiae perssoner. Qvinfolken anlangande som dijt bodhne woro, äre professorum egne hustror, hwilka när theras män inviterades, medh reputatione icke kunde förbijgåss.

Dito Facultas Philosophica hafwer elegerat M. Martinum Stodium till Decanum Philosophiæ.

Dito bleff och beslutit at framdeeles, då examina publica hålles, och när en professor hafwer examinerat, skole alle

---

*) Ofvanskriften är aftryckt enligt ordalydelsen i koncepthandskriften.

professores församlas, och så skall hwar och en seija sin meeningh, om någhot är till at admonera och corrigera, thet lofwar hwar i sin stadh gärna tola och lijdh. Men särdeles Decani hwar i sijn facultate skola här om hafwa bekymmer.

Den 22^e Maj framkom Hans Plaghman, Bärghare och Rådman här i Åboo, och beswäradhe sikh huru såsom larvatores i näst håldne comœdia, nembl. Sveno Petri Humble Smolandus, Jsaacus Petri Holmensis och Johannes Soltovius Uplandus, hafwa slagit hans fönster sönder samma affton då mutatio Rectoratus war, emellan kl. 9 och 10. Men emedhan Sveno Humble och Johannes Soltovius befrijadhe sikh medh theras eedh, och Jsaacus Petri Holmensis hafwer in för Consistorio bekendt sikh allena thet giordt hafwa, är han allena dömder till at förbättra thet han således brutit hafver, och fälter till böther 12 ~~mg~~ S. M. arbitral straff.

Dito klagadhe Jören Skoomakare, som widh broon boandes är, thet larvatores alle 6 tilsamman hafwa slagit sönder fönstret i hans werkstadh och jagat effter hans poike; der emoot swaradhe en Petrus wedh namn, at på stadzbroon hafv han mött denne skomakare poiken och honom allenast medh orden någhot agerat; då hafwer poiken tagit op en tegelsteen och kastat honom ett håål i hufwudet, thet ähnnu blodigt war, och när poiken thet giorde, lop han i sin wärkstadh, fick der ett swerdh i handen, lop uth igen emoot these larvatores, då hafwa the drifwit honom baaklenges in i sin wärkstadh igen, dedhan han sedhan sitt swerdh genom fönstret vthstuckit och them wijdhare reetat hafwer; altså hafwa the slagit igenom fönstret tilsamman, medh swerdh innan, medh yzar och stöörar uthan, och således är fönstret söndergångit genom skomakare poikens wällande. Så finnes och larvatorerne icke alldeeles oskyldige: förthenskull måghe the sins emellan förlijkas, och be:te Jören Skoomakarens fönster uthan widhare klaghan förbättra låtha.

Dito M. Georgius Alanus och M. Nicolaus Nycopensis hafwa bewiliat at blifwa *Ædiles*, ett år ifrå detta dato; medh sådan förordh, att när ett år är förfluttit, må ingen them ther till öfwer theres wilia denne gångh nödhga.

Dito Medhan M. Johannes Elai Juris Prof: är reester till Stokholm förledhen winter, på Academiens och Hofrättens wagnar, jempte sine egne århander der något at beställa, och han nu dröijer något öfwer förestälte termin, han meente sigh heem komma; bleeff förthenskull omtaalt och beslutit, at till honom medh förste bodh skulle ther om skrifwas, at han skyndar sigh till Academien.

Dito Efftersåsom M. Johannes Elai Junior, Eloq: Prof:, begärer a Senatu loff at reesa till Hålland efter sine böcker, och hans profession helst widh thenne nyss inaugureradhe Academien, icke kan mistas uthan vngdomens skadha och in studijs stoor afsachnat: bleeff förthenskul M. Johanni pålagdt, att skaffa en annor lärddh man i sitt ställe, som samma profession i hans absentie förestår medh någhon frucht. Och bleeff der till nembdh in Consistorio Dn: Petrus Jngemari, medh hwilken han kan om löön och salario sielff bäst öfwer-eens wara.

Dito bleeff och beslutit, at framdeles när någhon comœdia skall ageras, då skole larvatorerne åthwarnas, at the icke giöra någhon oförrät, så frampt the wele undfly tillbörligh straff, enär öfwer them klagat blifwer.

Dito är och beslutit, at den 23 Majj skole prælectiones publice ansläss, på thet hwar och en må wetha skrifwa sigh till visse lectiones, thee thet här till icke giordt hafwa, eller wele någons lection ombytha.

Den 29 Majj beswärade Rector Magnificus ofwer någhre, som äre mootwillige att comparera, när the blifwa antingen till Consistorium eller heem till honom citeradhe, och särdeles öf:r Laurentium Jacobi Aboensem, hwilken åffta och långsambligen genom ministros Acad: citerat, och icke en gångh comparerat. Bleeff altså förthenskull beslutit: at när en studiosus är citerat tree gångor, och han då icke kommer till swars, skall Magnif: Rector peremptorie publico programme citera samma persson till en wiss dagh. Will han och då ej komma, skall relegatio påfölia. Och skall nu statueras exemplum på öfwerb:te Laurentium Jacobi androm till warnagel och rädhoga, at han comparerar 2 Junij.

Den 2 Junij framkom tandem Laur: Jacobi Aboënsis, hwilken peremptorie bleeff citerat, och gjorde sin entschyllan, at han *thet* icke gjorde aff tretske eller mootwillighet, at han icke compareradhe, uthan sadhe sigh hafwa warit en tidh & landet, och eliest giordt ex ignorantia, badh altså at thetta denne gångh måtte honom perdoneras, uthlofwade både flijt in studijs, så och större lydhno och hörsamhet; hafwer och stält sin åklagare till fredz; hwarföre bleeff bem:te publica citatio honom pænæ loco rächnat, och således detta honom tillgifwit, medh förmaaningh at han icke fleere reesor således framkommer och anklaget blifwer, widh alfwarligit straff tillgiörande.

Dito bleeff beslutit, at Rector intimerar och kungiör, *thet* Dn: Petrus Jngemari är förordnadh, at läsa uthi ord: Professoris Eloq: ställe så länge han sielff är på reesan; och skall samma intimatio ansläss 3 Junij.

Den 9 Junij kungiorde Rector Magnif:, at en studiosus Martinus Martin(i) Pönckä hafwer öfwerfallit en dieckne Barthollum Henrici widh namn, och samma diecknens wårdh hafwer thetta klagat. Då bleef Abrahamus Cursor skickat till diecknen, alleenast att förnimma, om diecknen skulle något skadha, och han skulle wetha seija här om beskeedh. Men Abrahamus hafwer parterna privatim förlikt, och låthit sigh betalas för sitt omak 4 kan:r öl. Så bleeff häruthinnan omröstat och befunnit, at Abrahamus haf:r sigh något mehr ähn honom borde företagit; men effter han medh sådant tillförende icke war: beslagen, bleeff beslutit, at Rector admonerar honom, at han framdeeles achtar sigh för sådan otillbörligh handell, och *ther* medh ware denne gångh saken honom tilgifwen.

Dito blefwo Magnus Canuti Valleus och Svenco Jonæ Smol: promoveradhe a 2 classe in supremam.

Dito Effter H. Gref. N:des fljttige recommendation bleeff Andreas Svenonis Smol: inskrefwen ibland Stip: in 2 classe.

Dito Aff expectanterna kom och in 2 classem Stip: Petrus Andreæ Bergius.

Dito På *thet* at ingen studiosus må någhot klagemål

effter sitt affreesande på sigh hafwa, och hwar och en må dess better i tijdh sitt bekomma, är bewiliat: at ingen studioso skal testimonium gifwas, uthan at hans namn 8 dagar tillförende på Acad: döör anslås, och effter bette 8 dagars förlop, må Rector honom sitt förtiente testimonium vijdhare icke förholla, om ingen i medhler tijdh kommer, som emot den perssonen någhon action hafwer.

Den 26 Junij. Eftersom i thetta förledhne åhret ifrå inauguratione 1640 och här till, här widh Academien ingen Tryckiare varit hafwer, hwilken likwål på Staaten fördt är, och äntligen behöfwes; hafwer Acad: Notarius alla publ: intimationes och disputationes reene skrifwit; förthensskull och bette Notarius tienstwilligen begärer, at han måtte bette Tryckare löön sigh till hielp bekomma. Så emedhan ingen kan gärna tiena uthan han är sin löön wärdd, bleff bewiliat, at honom medhdeeles en promotorial zedhel till Commissarien, ther medh han kan honom om penningar anmodha.

Dito framkom Johan Sigfredhsson, Cornet vnder Ryttemestaren weelb: Johan Christerssons fahna, och kärke till en studiosum Johannem Matthiæ Cumoensem om 10 dahl. S. M., hwilka bette 10 dahl. Johannis fadher Madz Jacobsson be:dh skall honom skyldigh wara, alt ifrå 1639. Så emedhan thenne studiosi fadher ähnnu lefwer, och eliest haf: hans fadher förbudhit at lefwerera Corneten någhon penningh, ty han menar sigh medh sin rächningh kunna bewijsa honom alt betalt wara, hwadh han nu således fordrar; blef förthensskull bette Johannes Matthiæ frijkendh för dee 10 dahl., och Corneten Johan Sigfredsson remitteras till häredz tingh, der thenne studentens fadher Madz Jacobsson boor, honom der att sökia.

Den 30 Junij framkom Sveno Jonæ Smolandus, och tillkenna gaaf, huru såsom Andreas Svenonis Smol: hafwer medh otilbörligh ordh öfwerfallit hans discipulum Nobilem Jacobum Ramse, och kallat honom pennal, af onödigh orsak, nembl. effter thenne Nobilis icke wille tagha hatten af sigh för honom. Andreas boorde skäligen gåå in carcerem och plichta härföre; men effter han är ankommen hijt till Acad: och nu

flijtigt bedher för sigh, bleeff saken honom tilgifwen; doch så at han går till samma Nobilem, och beder om wenskap.

Den 15 Julij. Efttersom studiosi äre alle slät nästan förreeste, till äthskillige orther, hwar till sin, antingen heemwist eller slecht och förwanter, bleeff förthenskull Acad: resignerat, och medh lectionibus publicis blifwer nu en tijdh tillbeka satt; medh alfwarligh förmaaningh at studiosi alle samptligen i tijdh skynda sigh till sina studier igen.

Dito framkom Martinus Andreæ Bothniensis, och beswärade sigh öfr Abrahamum Georgij Halikensem, at han hafwer gifwit honom en puust uthan någhon gifwin orsak. Så emedhan Abrahamus icke kunde neka der till, uthan sanningen bekände, bleeff han fälter till sina 6 ~~xxx~~ S. M:t och äthwarnat, at han icke fleere gångh(or) framkommer, uthan achtar sigh för ondt selskap.

Den 10 Aug: framkom Märthen Skreddare här när Academien boandes, och klageligen tillkenna gaaff, huru såsom Matthias Canuti Bothn: hafwer honom öfwerfallit, och slagit honom bloodhsår. Ther till ej heller Matthias kunde neeka, och sååret baar witne, fältes altså han till sine 12 ~~xxx~~ S. M. för blodhsåret.

Dito Emedhan Matthias Pauli Bothniensis hafwer och medh Matthias Canuti warit i selskap, och ther han om theres twist witna skulle, löghde han Skreddaren, derföre bleef han fälter till sina 3 ~~xxx~~ S. M.

Den 21 Augusti kom för rätten Sigfredh Johansson Stadsfougde här i Åbo, och beswärade sigh högheligen öfwer then öfwerlop och skadha han hafwer lidhit af en studioso Jacobo Martini Sahalaxensi, hwilken om natten hafwer kommit till hans poort öfwerdådeligen, der å slagit och bultat, och förststerlemmen sunder huggit. Och emedhan saaken war något groff, bleeff Jacobus satt i Academiæ häfte, till sakens wijdhare uthförande och doom.

Den 28 Aug: kom äther Sigfredh Johansson fram, och entskyllade ber:te Jacobum Martini, seijandes sigh hafwa förnummit, at Jacobus sådan åwerokan icke hafwer giordt wetandes eller aff haat, uthan af hufwudswaghet; thet Senatus

och pröfwa kunde så sant wara: bleef förthenskull Jacobus här in för rätten alfwarligen rådt och förmaant, at han ställer sigh här efter beskedheligare, och bedher sin åklagare om förlåthelssse, förobligerar sigh och at han aldrig honom mehra emoot bryther. Medhan Jacobus thetta uthlofwadhe och Sigfredh war ther medh till fredz, är hans fängelsse honom för altsammans pønse et mulctæ loco räknat, der medh saken conponerat.

Dito inladhe Cursors theras witeskrift och klagemål, huru Henricus Henrici hafwer stött sijn modher, och när the honom antasta skulle, efter Rectoris befallningh, hafwer them och medh hugg och slagh öfwerfallit, at the honom medh stoor mödha hafwa undsluppit; detta åhrandet remitterades till beqwämligare tijdh at optaghas.

Den 2 Sept: Efftersom Henricus Zeverini och Thomas Johannis äre tagne aff Stadzwachten, om natten roopandes och grasserandes på gaturne, och therföre här anklagadhe, ty äre the fälte till 3 dahl: S. M. androm till warnagell och efterrättelssse.

Den 15 Sept: framkom Dn: Elias Depositor och beswäradhe sigh öfwer Andream Brevichium i så måtto: at Andreas skall hafwa procurerat för någhre som deponerades, och honom förhållit aff depositionis penningar, hwilka han skall hafwa aff deponendis opburit 3 ~~mg~~ S. M. och Depositori lefwereradt allenast 1 R.dahl. in specie, onseedt at deponendi sin Procuratori 1 R.dahl. och 3 ~~mg~~ S. M. lefwererat hafwa, hwilka Depositor bekomma skulle. Andreas segher sigh Depositori fulkombligen 1 R.dahl. och 3 ~~mg~~ S. M. tilhonda lefwereradt, thet och Henricus Opsopæus witnadhe tillijka medh en annan studioso. Elias Depositor håller Henricum Opsopæum för sin wedherdelo man, som eij moot honom witna böör; onseedt han fögho skäl der till hadhe. Andreas will gerna stryka aff sigh tiufwa namnpnet, som Depositor i 2 skrifwares närwaru honom pålagdt hafwer, onseedt han thet skäligen icke in för rätten bewijsa kunde. Så emedhan at saken är blindh, Depositor och sielf bekände sigh hafwa warit samma gångh något drucken, då han penningarna annammadhe aff Brevichio: bleef Depositor och Bre-

vichius förmante, at trädha till en wänligh och oförfalskat förlikningh, der medh parterna hafwa warit på bägge sijdhor wäl belätne. Yttermehra hafwer Depositor in för rätten uthlofuat, sigh alltjdh wilia Brewichij namn til thet bästa uthydha, äre the altså wenner och wälförlikte.

Den 2 Octob: presenteradhe Eloq: Professor Ordin: H. Kongl. M:tz och höghloflige Regeringens breeff, der uthi honom efterlåthes at reesa på någhra månaders tjdh till Hållandh. Begäradhe altså medh widhare Consistorij Acad: godhe bejakande settia Dn: Petrum Jngemari uthi sitt ställe; hwilken in till dess han sielff (: om Gudh will :) kan hinna till Åbo igen, i hans frånwaru extraordinarie Eloq. Professionem widh macht hålla skulle; detta syntes så godt wara, och remitterades till nästa Consistorium.

Dito Effter såsom här i Åbo är en stoor deel aff löst, ogudhachtigt och oroligit partij, hwilke som af oförståndh och öfwerdådigket slå åfta Acad: fönster sönder icke allenast om natten, uthan och liusa daghen, behöfwes altså en, som ther öfwer haf:r wakande ögha. Eliest och måste then, som Acad: nycklar hooss sigh hafuer, icke wara fierran derifrån. Skal och höst och wår Cursor hålla ränner för nidrige Auditorij döör och längst dess wägg, at icke all(t) thet watn, som uth uhr kyrkiegården löper, må flyta in uthi then nidrige Academien. Måste och om wintertjdhnen sniön, som kan yra in uthi Academien, och emellan bådhe taken, åfta häfwas uth, på thet Academie wåningar icke måge genom försumelsse illa faara och förrättna. Ty är aff H. Ehr:t Procancellario sampt aff heele Senatu godt funnit, at en aff Pedellerna blifwer boandes uthi den lille wåningen, som är hart widh Academien, och uthi en muur. Så medhan Abrahamo thet hwset bleef efterlåthet at bo uthi uthan någhon hyra, så skal här medh honom, som öfwerbemält är, pålagdt blifwa, Academie wåningar achta för watn och annat otälbriligit, så mycket honom mögeligit är.

Dito framhadhes Henricus Henrici Nahka Aboënsis, och i hans närwaru bleeff Cursorum witnesskrifft om hans otälbriligh handell opläsit, der uthi stäär: at Henricus skall hafwa

stött sijn modher, slagit pijghan och öfwerfallit Cursors, hwilka aff Magnifico blefwe uthsende honom at hempta till förhöör, efftersom och hans styffadher sigh öfwer honom beswärat hafwer, och Rectori wijst sijn blodhige hand, han af sin styffson fådt och bekommit hafwer. Henricus kunde inthet annat seija här emoot, uthan at han stötte sijn modher oförwarandes, och föll tillfögha, bådh sådant måtte honom tilgifwas. Så att oanseedt hans styffadher och modher, hwilken i förstone klagadhe, är åfta vocet till Consistorium, här sin klagomål at fullfölia, will hwarken han eller hon någhon gångh comparera; ty kunde denne gångh inthet ther till giöras, bleeff ähnnu ophäfwit till den 9 Octobris.

Dito Jochim Time, bårghare här i Åbo, hafwer een räckningh medh Sal. Märthen Olufsson, och wil förthenskull bete Jochim Sal. Märthen Olufssons son Johannem Martini Studiosum om sarama räckningh tilltala. Men emedhan thenne theras twist och räckningh är Anne 1634 in Sept: på Åbo Cämnrå kammrar aff Thomas Mooss och Märthen Olufsson proponeradh och eendeles der ransakat, doch icke till ända kommit; remitterades altså detta åhrandet denne gångh till dhe godhe män, som nu i bete Rätt sittia och döma.

Den 9 Octob: Efftersom Henricus Henrici Aboënsis haf:r den 26 Julij näst förledhen medh wedhaträ slagit sin styffadher, hwilken då strax saken hafwer Magnifico Rectori angifwit, och sijn blodhige hand see låthet, medh fljttigh begäran, at Henricus måtte för sådan sin ogudhachtigh gerningh straffat blifwa. Haf:r Rector Magnificus förthenskull strax skickat Cursors efter bete Henricum, hwilke honom skulle till förhöör hempta; men Henricus hafwer icke welat fölia them, uthan stält sigh mehra mootwilligen, slagit sine föräldrars pijgha, öfwerfallit sin styffadher medh onde och ogudhachtige ordh, stött sijn kötzlige modher, och klämdt henne mot sängen, så at hon nögdades roopa i hans händer, som Cursorum witneskrifft widhare om alt sådant förmähler, hwilken och i Henrici närwaru blef här in Consistorio opläsin, och han nu sådant skeedt wara icke neka kunde. Men ehuruval hans styffadher, hwilken först häfftigt klagadhe, är åfta och nochsamb-

ligen vecerat till Consistorium Academicum, så wäl som hans modher, på thet saaken måtte blifwa granneligen ransakat och förhöört, hafwa the inthet welat comparera eij heller sine klagemål fulfölia, oanseedt at geringen synes wara tämmeligh groff och olideligh, bör och således ioke nedherläggias och förtijgas. Remitteras förthenskull denne saaken till Stadz Magistraten, at the ratione officij then brotzlige i Stadzens gömo sättia och förwara låtha, hans saak optagha och till endskap förhielpa. Och bete Henricus bleeff medh thet samma sendh till Rådhwset.

Dito Efttersom i Vpsala mutatio Rectoris skeer twå gånger om året, och constitutiones thet ochså foordra, ty opsadhe M. Michael p. t Rector, Magnifici ämbethe, begäradhe at Senatus wille wara bekymbradh om novo Rectore eligendo. Men emedhan här ioke är så stoor numerus Professorum som i Vpsala, kunde altså ordo komma snart igen, och Rectorat gästabodh för äftta hållin blifwa; för thenne och andre skälige orsaker skull är aff Reverendiss: Dn: Procancellario och samptlige Professoribus bewiliat, och på H. Kongl. May:tz widhare förklaringh beslutit, att en Rector blifwer heelt år igenom ifrå Majjo till Maijum.

Den 13 Octob: Efttersom M: Georgius Alanus och M: Nicolaus Nicopensis, Professores här wedh Academien, hafwe publico nomine [: efttersom them war pålagdt:] warit hooss Commissarien Johan Erichson, och beswärat, at the partzeler, som Professores eller andra, som j Academien tiena, taga vhr proviantet, blifwa dyrare räknadhe, ähn som Cronones wärderingh är; så hafr Commissarius lofwadt efter Cronones wärderingh thet at annamma, som hwar och en till sitt hwss behooff aff proviantet tagha, och lofwadt therom skrifwa till Rijkz Skattmestaren.

Den 27 Octob: förekom Dn: Henricus Hofmannus Præp: et Pastor Maschoënsis, och klageligen tillkenna gaff, huru såsom 2 studiosi Matthias Michaelis och Georgius Henrici hafwa förr någhra daghar sedhan, nembl. den 19 Octob: kommit till Prästegården, efttersom thetas wägh lågh ther om, begärat wenligen aff hans huströo nattherberge; hoon hafr

thet them gärna efterlåthet, lathet göra op eeldh i theras sänge cammar, gifwit them öl och maat till nödhtorfften, och wijst them sängen, ther thee bådhe liggia skulle. Alt thetta sannadhe studenterne. Men när bete Matthias och Georgius hadhe ätet och drucket, och skulle gåå och läggia sigh, hafwer Georgius kommet, enär en tijdh på afftonen war lidhin, begynt bulda på stugudören, der Præpositi huströo innejågh och begärat öl för penningar. Men efter hon icke wille sälia them öl så seent om afftonen, hafwer Georgius begynt bruka onyttigh mun på henne, skält Præpositum för en Madzhundh, och eliest burit sigh otillbörligen åth; så emedhan bådhe Georgius och Matthias här in för Consistorio dristade sigh att argumentera medh Præposito om han är Madzhundh eller icke, oanseedt the sielfwe tillförende bekende sigh hafwa af hans huströo [: så länge the wöro roolige och beskedhelige :] bekommit bådhe öl och maat måtteligen, therföre the nu finnes ganska ingrati; androm till warnagel dömdes thesse 2 studiosi att sittia i Academiæ hächte uthi 3 dygn, ther medh och Præpositus war gärna belåthen.

Dito Efftersåsom Dn: Anundus Bruun hafwer huströo och barn, och hafwer ingen lägenheet, altså klagar sijn nödh och fattighdöom: bleef honom aff samptlige Senatu bewiliat, at få aff the penningar Stipend: Abrahamus Collanius förwätkat haf:r till een hielp, allenast thenne gångh 24 dahl. K. M.

Dito blefwo Robertus Paschasij och Laurentius Joh: Smol: samt Sveno Zachariæ Smolandus Stipendarij in secunda classe efter the äre aff H. G. N:de H. Peer Brahe hijt recommenderadhe.

Dito bleeff omtalt, at Qwæstor juxta constitutiones skulle göra redho och räckenskap, hwadh han hafwer opburit, och ther emoot Professoribus och androm lefwereradt.

Dito Dominus Sigfridus Magni Smolandus Notarius Stipendiarium, begärer tienstligen någhon penningh för sitt omak, efter han altijdh måste constituera oppositentes och respondentes etc. Bleef ochså bewiliat, at han skal få något ex pecunia diligentiorum.

Dito taaltes om disputationibus ordinarijs, som hwar Pro-

fessor skall åhrligen hålla, men emedhan här är ingen Tryckare ännu kommen, och skrifwa till 20 eller 30 exemplaria är beswärligt: förthenskul bleeff beslutit, at medh sådane disputationibus holles ännu fördragh till en tijdh, och Jnspectores Stipend: skola i medhler tijdh hwar weku flitigt disputeras.

Den 17 Novemb: bleeff taalt om Professorum begrafningar och lägerstädher, och meenar Senatus thet Professores och the som Academien tienas borde för sigh och sina få frij lägerstadh, helst medhan Lectores in Gymnasije och Oeconomi samt Sacellani äre wane ninta frije lägerplatzer för sigh, sine hustror och barn, såwål här som i Sverige, detta remitterades till Consistorium Ecclesiasticum och kyrckiones förmän.

Dito Rector presenteradhe H. Kongl. Maj:tz breff, hwilket breff M. Ericus Danielis hafwer sigh förmådt genom Consistorij promotorial skriff aff Hen. Maj:tt opå Professionem Medicinæ: Så hafwer Senatus in thet emoot honom, uthan önskar, at han medh första wille holla orationem introductoriam, då kan han stijgha till Professionem, och bekomma ordinarium locum effter constitutiones.

Den 1 Decemb: anklagade Samuel Gabrielis Rymmetoënsis Jacobum Clementis Oja, och beskylte honom wara authorem till pasquillet, som om honom skall giordt wara, efftersom han hafwer weethat seijs någhot ther aff, och kunnat repetera för honom någhre ordh aff samma försmädelsse skriffitz innehåldh. Så effter Jacobus icke kunde befrija sigh, fältes han till sina 6 ~~7~~ S. M. för oqwädins ordh, effter 31 Capit: Rådhusstughu balken. Men om Jacobus innan näste Consistorij dagh icke orckar bothum, då skall han sättias i Acad: hächte, och blifwa der, så länge Rectori synes skäligt wara.

Dito förekom Dn: Elias Depositor och klagadhe opå Henricum Opsopæum och Jsacum Petri Holmensem, hwilka skulle hafwa öfwerfallit honom medh hugg och slagh för 2 daghar sedhan, klockan 5 om afftonen, och Elias hafwer måst löpa undan, och sluppit in uthi Hendrich Clowensichz gårdh, dijt the hafwa lupit effter honom; men medhan poorten bleeff stängder, komo the icke in, uthan höggo på poorthen och roopadhe Depositem uth. Hendrich Clowensich och Herman Stammer

hafwa gådt uth till poorten emoot them tillijka medh Depositore, frågandes hwadh the wille der i gården. Medh thet samma hafwer Henricus och Jsacus gått bort och samkat sikh någhre andre studiosos, kommit dijt igen medh stoort anskrij och tumult, welat in, eller och att the skulle låtha Depositorum uth. Depositor sankar sikh någhre kiöpmän och drengar, som ther i gården inne woro, och stiger uth för poorten, och anställer der slagzmål, finge så hugg något på bägge sijdhor. Klagadhe ochså Herman Stamer och Clowensich, at studenterna hafwa således förbrutit hwssfredh, och wille medh gewalt stårma hwset. Men Henricus och Jsacus nekadhe till alt thetta, och sadhe at Depositor hadhe them först å tårgat öfwerfallit medh förtretlighe ordh, och äggiat them opå sikh, lupit altså undan, när han them hadhe irriterat. Detta ährandtet bleeff till nästa Consistorium ophäfwit.

Den 8 Decemb: Aldenstund den Konungzlige Hofrätten hafwer resolverat sikh, at Henricus Henrici, hwilken aff sin egen styffadher i förstånne hårdeligen anklagades, måste äntligen in Consistorio Academico dömas, efftersom gärningen groff kan wara, är Henricus hafder för Consistorio sampt hans styffadher, och wille the bådhe giöra till inthet, thet tillförende klagat, witnat och bekendt war. Likwål pröfwar Senatus, at Henricus boorde straffas effter Gudz lagh till lijfwet; men effter föräldrarna, emoot hwilka han sikh otilbörligen stält hafwer, som in actis finnes, icke wele tillstå och klagha, blifwer Henricus in perpetuum relegeradh och excluderadh. Dock medhan Juule höghtijdhen nu är för handen, dröijes medh sielfwa relegatione till en tijdh, och skall effter Juul samma relegation publiceras.

Dito Åther framkom Depositor medh sine wedherparter, och begäradhe Depositor, at Henricus Opsopæus och Jsacus Petri sampt the andre studiosi, som medh them warit hafwa, måtte straffas, för thet the honom öfwerfallit hafwa. Så oanseedt Hendrich Clowensich förekom och bekende sikh hafwa förlijkt medh Opsopæo och Jsaco sampt the andre, som på hans poort warit hafwa; likwål medhan saken är klar och vppenbar, at studenterna hafwa grufweligen sikh förseedt,

som klagadt och witnat war, androm till warnagell fältes Henricus Opsopæus och Jsacus Petri Holmensis hwar till sine 40 ~~my~~ S. M. och sittie inne i 4 dygn i Academiæ fängelse, efter the hafwa sankat fläck och medh berådt modh anstält parlament för Hendrich Clowwensichz poort. Och alle the studiosi, som hafwa warit i fläck och farnöte medh Opsopæo, skole sittia inne i 2 dygn, och ther medh wara medh penninge böther förskoonte. Och emedhan Depositor, som war kommen in uthi en gårdh, icke hadhe behooff at öfwertala köpswen- nerna, at the medh honom skulle gå uth på gatan emoot studenterna, och han thet i oträngdo måle giordt hafwer; ty dömbdes han ochså tillijka medh the andre i 4 dygn at sittia uthi prubban, och således ther medh them förlijkas. Köp- swännerne anbelangande, som medh Depositore hafwa i selskap warit och slagit Studiosum Hemmingium Gadd och andre, the remitteras till Rådhwset, och Stadzens Magistrat kan them för theres brutt skäligen straffa.

Anno 1642. Den 26 Januarij. Medhan här efter lijd- dher tijdhen åt wåren, och då en annan Rector constitueras måste, förthenskul påminte p. t. Rector, at Senatus tagher i tijdh uthi betenckiande, hwem som in Maijo, will Gudh, Rector blifwa skall: bleeff altså omröstat och voterat, fölle så måste vota opå wålb: Herr Præsidentens son, H. Canutum Korck; bleeff yttermehra bewilliat och beslutit, att Senatus nu strax medh Consultiss: Dn: M. Johanne Olai Juris Prof: skulle ther om skrifwa till wålb:te Herren Præsidenten, at Hans H:t weet i tijdh [: om honom så behaghar :] vocera sin son heem ifrå Vpsala, att Senatus ochså i tijdh kan blifwa ther om förwissat.

Dito Rector gaaff tillkenna, huru såsom een Adelsman här uthe på bygden hafwer teedt sigh otilbörligen emoot en studiosum, Dn: Magnum Olai, och honom owetterrigen på reesan, då han skulle reesa hijt till Åbo ifrån samma Adels- man, hafwer han tagit 2 messingz ketlar uth uhr thenne studiosi sledha och fördt bort medh sigh, canseedt han medh samma ketlar hadhe slätt inthet att beställa. Bleeff beslutit, at Rector skrifwer denne Adelsman till, och rådher honom

wenligen, at han ketlerna äganden restituerar, så framt han icke will blifwa angifwen in för then Konungl. Hoffrätten, och han således kan komma uthi stoor widlöfftigheet.

Dito bleeff aftaalt, att Notarius stiger till Bårgmestarne och begärer på Consistorij wagnar, at thee wille förmaana bårgersskapet, at ingen aff them bårgar studenterne ööl eller win på böcker och klädher, ej heller skola the tillstädhia någhon sittia på kellare eller annorstädes särdeles in på mörcka natten, som här till wanligt warit hafwer, och således mången studiosus kommer uthi stoor skadha och widhlöfftigheet.

Dito att och Bårgmestare och Rådth warna gemeene man, att the hysa och herbergera them, som ifrå Academien och Stadhen relegerade äre, wedh straff och plicht tillgiörande.

Dito Efttersom förr någhon tijdh sedhan är beslutit och gådt funnit, at när någhon studiosus will reesa bort ifrå Academien och begärer sitt testimonium, skall den perssonens namn 8 daghar tillförenne anläss, på thet att om någhon hafwer något emoot honom, den samma kan då innan bette 8 dagar honom tilltala, och thet han skäligen skyldigh finnes, winna och bekomma. Sådant Senatus Academici wälmeente påfundh och förslagh må Bårgmestare och Rådth sine vnderhafwande kungjöra, at the thetta wethe uthi tijdh i acht tagha.

Dito Medhan här i stadhen Åboo äre någhre fremmande och inlendske kiöpswenner och andre sådane, hwilka giöra esomåftast tumult i stadhen, söke efter studenter och andre, them at skadha giöra, ther öfver studenterne sigh åfta beswära, at the icke kunna få gå säkre för them. Skole och Stadzens förmän påminnas, at the medh sådane billigh opseende hafwa wille. Thet samma wil och Senatus medh studiosis giöra.

Den 9 Febru: ankom H. Gref. N:des Rijkz Drätzes breff, der medh H. G. N:de begärrar, att Henricus Johannis Aboensis måtte få Stipendium in 2 classe. Men emedhan nu p. t. icke är något rum ledigt, måste Henricus en tijdh expectera, och skall hans persson wäl medh första lägenheet ihogh kommas.

Dito Effter Jsacus Petri Holmensis begärrar testimonium och will reesa här ifrån, befrågade sigh Rector om honom skall något testimonium gifwas. Så emedhan han hafwer bärghesmän för thee 40 ~~mp~~ S. M., som han seenast bötthe, kan honom viaticum efterlåthas, och han ther medh må reesa till Sverige.

Dito Jnspectores Stipendiariorum klagha, at Petrus Johannis Nondalensis, hwilken är Stipendiarius, är negligens och ganska sällan är tillstädhes in lectionibus et disputationibus publicis; förthenskuil bleeff afsagdt, at han icke efter denne datum något Stipendium bekommer.

Dito M. Simon Kexlerus Mathes: Prof: beswärer sigh stoorligen, att hans auditores äre ganske försumlige att komma tilstädhes; bleeff gådt funnit, at han intimerar och råder them, att thee låtha see någhon diligentiam, will thet icke hielpa, så må han tala ther om medh Procancellario, at Hans Ehr:t wille sökia medhel huru studiosi kunde till större flijt exciteradhe blifwa.

Dito M. Johannes Olai Juris Prof: gaaf tilkenna, at H. N:de Præsidenten hafwer låthet sigh behagha, thet Senatus Acad: begärrar H. N:des son Canutum Kurck till Rectorem, och strax medh en wiss post skrifwidt ther om till Vpsala.

Dito Efftersom Dn: Sigfridus Magni Herlicius hafwer haft någhon omak, i thet han constituerar oppositantes och respondentes, samt perorantes iblandh Stipendiarios, är honom therföre aff pecunia diligentiorum bewiliat at bekomma thenne gångh K. M:t 10 dahl:r, them Qvæstor honom lefwerera skall medh thet första.

Dito Efftersom Ericus Eriki Ost-Got: är diligens och begärrar Stipendium, bleeff bewiliat, at han och antages iblandh expectantes, till dess något rwm kan ledhugdt blifwa. Sammaledes och Jacobus Elai Terserus noteres inter expectantes, at han får sigh inter Stipendiarios exercera.

Den 9 Martij kungiorde admodum Reverendus Dn: Doctor Æschillus, at någhre af Bärgherskapet hafwa sigh hooss H. Ehrw:tt beswärat, at thee blifwa i kyrckian af studiosis trängde ifrå theras benckiar. Begärade altså, at Senatus

wille wara bekymrat om, huru thet måtte så remedieras, at bådhe studenterne och bårghare kunde blifwa tilbörliken medh benckiar j kyrckian försörigde. Och finner Senatus Acad: rådhsampt, at Bårgmestare Choret måste optaghas, och der för studenterne benckiar byggias; på sådan sätt som och i Vpsala bygd är. Eller och att här i kyrckian görs lechter emellan pelarne på södhre sijdhan, ther studiosi stå kunne. Detta remitteras till Consistorium Ecclesiasticum, H. Ehr:t Biskopen och Magistraten uthi Stadhen.

Dito inladhe M: Jochum Strukarek Guldzsmedh en supplicatjon, ther uthi han klaghar öfwer Dn: Martinum Fattbuur Wiburgensem, at han honom 9 dahl. och 12 öre skyldigh är, och när hans hustru hafr honom kraft i sin mans frånwaru, då hafwer Dn: Martinus skålt henne för een Skåtske Landzlöperska och en Säck. Dn: Martinus swaradhe: sigh hafwa kommit till Jochims hustruo, och hon krafde honom penningarne han skyldigh war, någhre daaller mehr åha henne boorde. När Dn: Martinus icke wille bestå henne så mycket hon wille af honom hafwa, hafr hon sagdt: En sådan lätfärdigh präst skulle man slå åmbar watn öfwer hufwudet, och sedan torcka för skortens eldh. Ther till bekenner han sigh hafwa swarat: Du äst een Skåtske Landzlöperske, till dess du bewijsar migh något lätfärdigt giordt hafwa. Detta så till nästa Consistorium ophäfwid.

Dito bleff samtykt, at Senatus taalar medh H. Åhr:t Biskopen, at H. Åhr:t inthet ordinerar någhon till präst, uthan han hafwer honorificum testimonium a Rectore Acad:, på thet studiosi ther medh måge exciteras ad diligentiam.

Dito blef och beslutit, at framdeles skall ingen annor testimonium gillas ifrån scholerne till Academien, uthan Rectoris Scholæ, om någhon Pastor eller annan gifwer testimonium, om dess fide skall heela Senatus döma in Consistorio Acad:

Dito oanseedt H. Canutus Kurck blefwe Rector behöfwes likwål en Prorektor: Och emedhan Excell: Dn: M. Svenco, S. S. Th: Prof: är åhnnu till Swerige, äre måste vota fallne på Consultiss: Dn: M. Johannem Olai, Juris Prof:, hwilken

wil i näste Consistorio härpå skäligen resolvera, bleeff altså denne gångh inthet fulkomligen (beslutit).

Den 16 *Martij* framkom åther M: Jochum Guldsmedh medh sijn hostroo, och begärde the 9 dahl. och 12 öre af Dn: Martino Fattebuur mechtigh blifwa; och att Dn: Martinus måtte för sine skälssordh plichta, presenteradhe och hustron sitt pass, som hon ifrå Skotlandh medh sigh hadhe. Så emedhan Dn: Martinus neekadhe till the skälzorden och lofwade godhwilligen betala dee 9 dahl. 12 öre, äre parterna förmaante trädha till wenligh förljkningh; altså ginge the uth, och blefwo wenner och wälförljkte.

Dito Consultiss: Dn: Mag. Johannes Olai kungiorde, at H. N:de Præsidenten begärer Senatus Acad: consensum, till att promovera Stads Medicum M. Michael Stochado hooss H. Kongl. M:t och höglöflike Rijkzens Regeringh, till någhon professionem extraordinariam här widh Academien: Senatus Acad: meeningh är, att H. N:de bör ganska fljttigh tacksejlsse, at H. N:de är benägen att see opå Acad: bästa, wore och önskeligit H. N:de kunde begå hooss H. M:tt, att numerus Professorum måtte augeras och salarium ther effter tillåthas och förmeras, på thet aff ordinarijs Prof: icke måtte något förminskas. Men Senatus Acad: fördristar inthet begära fleere, åhn som hijt allredo förordnade äre.

Dito bleeff jämkat emellan Stipendiaterna, at par numerus måtte blifwa in classibus Theol.; så wäl som in Politicis.

Den 23 *Martij* klagadhe Matthias Jacobi Resoënsis, at Sigfridus Martini Aboënsis hafwer mött honom den 21 *Martij* på gatan och frågat honom, hwart han(s) reesa lågh? När Matthias sadhe hwart han gå wille, hafwer Sigfridus fälgdt medh honom, och när the äre ther inkomne, begynde Sigfridus twinga Matthiam at spendera för sigh: men effter han icke wille, hafwer Sigfridus begynt agera honom, kallat honom Madzhund och slagit på mun, der af både nesa och munnen hafwer blödt, som här in för rätten bewijstes, och Sigfridus eij heller sielf ther till neeka kunde. Ty dömbdes Sigfridus till sine 3 ~~xxx~~ S. M. för slagzmålet, och för sitt obeskedhelige

lefwerne skall han sitta i prubban, till dess han uthlofwar boot och bättringh.

Dito Jacobus Magni Smol: gaf tillkenna, huru såsom hans broder Magnus Magni j Stokholm hafwer lefwereradt een rifat bössa till Svenonem Humble, at han bössan hijt till Jacobum föra skulle, som be:te Magnus der om till sin brodher Jacobum skrifwit hafwer, beswärer sigh sin bössa icke kunna mechtigh blifwa. Sveno Humbla swarade: det Magnus hafwer satt samma bössa i pant hoos honom för 1 R.dahl. in specie, och när Jacobus den betalar, hafwer Magnus befalt Svenonem låtha Jacobum bekomma denna bössan. Nu tilbudher Jacobus lefwerera 1 R.dahl. Svenoni; bleeff förthenskull afsagdt, at Sveno strax skaffar bössan honom till honda, vthan wijdhare klander.

Dito Anundus Christ: Bruun begärar tillstånd at hålla ölkrogh, och meenar sigh der med kunna något förkofra. Senatus pröfwar sådant ämbethe honom inthet tiena, uthan heller promovera honom till Consist: Ecclesiasticum, at H. Åhr:t Biskopen wille hielpa honom till Collegatum antingen här i Åbo eller andre scholer, om han pröfwes tienligh.

Dito Olaus Olai Werml: tillkenna gaf, huru såsom han för sin kiortels arbetz löön bleeff skyldigh en skreddare 10 ~~pen:r~~ pen:r och wille Olaus låtha skreddaren therföre bekomma 1 L $\frac{1}{2}$ smör, som han hadhe i sine gömo. Men hans popularis Jacobus Nicolai hafwer begärat samma smör, och lofwat förlijka skreddaren medh thet första, ther medh och skreddaren till en tijdh war belåten. Doch emedhan Jacobus reeste bort, och inthet betalte på Olai wäg:r till skreddaren, hafwer Olaus måst sielf honom contentera. Begärer altså sitt smör igen af Jacobo eller thess betalningh. Jacobus hadhe medh skäl häremoot inthet att prätendera, ty dömdes han skola uthan oppehåldningh betala Olao, hwadh han honom i så måtto skyldigh är.

Dito framkom 2 diecknar Paulus Laurentij och Jacobus Clementis, och klagade på någhre studenter, nl. Carolum Jonæ, Svenonem Humble och Henricum Magni, hwilka den 6 Martij om aftonen hafwa medh steenar kastat in igenom the-

ras fönster, der the inne woro och gästadhe, och när the hafwa gådt uth, at see hwem ther wara skulle, äre the medh hugg och slagh körde in igenom porten igen, så at Paulus hafwer fådt blodhsår och blånat. Studiosi swarade sigh inthet hafwa slagit någhon menniskia, uthan wille skiutha saken på en Leutenampt, som medh them warit hafwer i selskap, oanseedt at på Rådhuset pröfwat är Leutenampten inthet hafwa slagit Paulum, uthan studenterne hafwa thet giordt, är altså den saken så widha hijt till Consistorium remitterat, som studiosi skyllige finnas kunna. Detta till nästa Consistorium.

Den 29 Martij hadhes Clemet Rottalos hustru för rätten, hwilken then ena dieknens modher är, och then andras wär-dinna, och klagade på Carolum Jonæ Wermal; Svenonem Hum-ble och Henricum Magni, at the medh öfwerdådigh modh äre komne på hennes fönster, den sönderslagit, och widhare medh stöörer och stafrar stött på hennes port, ropandes på beaner och diecknar. Och när hustron hafwer hördt och seedt alt detta, seijer hon sigh hafwa stigit uthom porten och frågat: hwadh the ther hadhe at beställa? Strax, sägher hon, hafwa the fattat henne i armen [: thet hon likwäl inthet bewijsa kunde :] och fördt henne öfwer den ödes tåmpten, som mit för hennes port är; men sedhan så hafwa the slagit henne blodwhijte och blånat, här öfwer hon förorsakat at roopa om hielp. Hafwa altså hennes son Jacobus Clementis och gästen Paulus Laurentij lupit uth, den eena sijn modher, den andra sijn wär-dinna at hielpa. Då hafwa desse studenter rifwit brädher af en bårgares wägg, och slagit dieknen Paulum och den andra, hwar sit blodhsår. Hon sägher at the hafwa kallat sigh een finske gamble h— —a. Studenterne giöra alt thetta till inthet, och seija sigh till hennes beskylningar wara oskyldige, och at diecknarne hafwa reetat them opå sigh, så at the måste them swara; der till diecknarne ochså nekadhe. Bleeft altså saken ähnnu till nästa Consistorium opskuten, helst medhan parterna då lofwa hafwa godhe och skälige witnen medh sigh.

Dito bleeff beslutit, at om så hände, at en studiosus

råkade något försee sigh emot sine förmän, på hwadh sätt thet helst skee kunde; så skall ingen sådant sielf antingen medh ordh eller gerningh hempnas, uthan saken uthføres antingen hooss Rectorem privatim, eller och om annors eij liqvideras kan, af Consist: Acade: afdömes och then brätzlige straffas. *)

Den 29 *Aprilis* in præsentia Reverendiss: Procancellarij bleef beslutit, at examen publicum skall nu näst till kommande 9 Majj begynnas af infimo professore, och altså ordne till supremum, och när sådant är lyckeligen och wäl ändat, skall mutatio Rectoris, effter som och constitutiones thet foordra, solenniter skee, så frampt att H. N:des Præsidentens son, welb:ne Canutus Kurck till Finlandh ther till komma kan, effter som Procancellarius och heele Senatus Academicus det af H. N:de Præsidenten begäradt hafwa.

Dito Efftersom thet är bewiliat, at Generosus Dn: Canutus Kurck skulle blifwa Rector Magnificus, behöfwes altså icke

---

*) I konceptprotokollet äro dessa ord skrifna i marginalen vid sidan af följande öfverstrukna ord i text-afdelningen: „Dito: Alldenstundh Simon Caroli Anglenius, Stipendiarius Regius, har någre gångor [: då Stipendiarii sammankallades af Inspectoribus:] sigh absenterat, och yttermehra, när han sin ordinariam pro stipendio orationem skriffwidt hadhe, hafwer han förbiggått M. Simonem Kexlerum Matth. Prof. Ord. et Stip. Inspectorem, och let han Magnif. Rectorem M. Michaëlem Wexionium henne corrigera; hwarföre M. Simon aff hastigt modh något hårdt finita oratione in conspectu omnium studiosorum verbis injurierade och af förskreffne orsaker tiltalte denne Simonem Caroli, så att bete Simon war förorsakat här öfwer sigh hooss Rectorem Magnif. vthij ödmukheet att beswära, effter han publice aff sin præceptore oförmodeligen blef hårdt tiltaalt; så oanseedt Simon icke kan protesterera emoot sin præceptorem, vthan remitterar saken Magnifico Rectori et Senatui Academico, bleff M. Simon i synnerheet och alle i gemeen inbördes formante in Consistorio, att ingen således sielf, der någon studiosus kunde försee sigh emoot sin præceptorem, honom publice tilltalar; vthan om saken är så af importantia, är bäst att all tingh in Consistorio ventileras, ransakes och dömes, thet medh minder icke rättas kan. Och denne gångh derhoos beslutit, att wälbete M. Simon lather kalla denne studiosum Simonem Caroli till sigh, och steller honom klagelöös“.

dess minder här så wäl som wedh andre universiteter i sådana fall en Prorektor. Men efter Reverend: Dn: M. Sveno Vigelius, S. S. Th: Prof: Pub: war till Herredagen den tijdhen som Senatus Acad: om detta ährandet voterade, och Senatus war owiss, huru snart wälb:te Dn: M. Sveno kunde wara heem at förwäntas; bleef altså Consultiss: Dn: M. Johannes Juris Prof: endeles uthkohrat at blifwa pro-Rector, der om doch ähnnu icke aldeles fast beslutit är. Förthensskull och nu emedhan M. Sveno är heemkommen, kunde honom icke förbijgås, äre och måste vota fallne om honom, altså beslutit, at han, när examen publicum ändat är, saluterar för pro-Rectore, in till dess at Senatus blifwer förwissadh om wälbete Canutus Kurck är at förwenta eller icke.

Dito Medhan här är ingen dugeligh bookbindare, som Acad: och andre kunde lijta opå, och nu är till bodz en ungh persson, som samma handwerck i Stockholm och Tyssland lärdt hafwer, och sedhermera här i Åbo, hooss Sal. Michel Pintzer för en mesterswen tient hafwer, Fredrich Ellers widh namn; blif: förthensskull bete Fredrich antagen, doch nu i förstonne allenast till prob, för Academiæ bookbindare; at han och i medher tijdh må niutha den frijheet som H. Kongl. M:t wår Nådigeste Drottningh, och den högl. Kongl. Regeringen denne Academien undt och belefwdt hafwer. Och skall äfftabete bookbindare [: som han och här uthlofwat hafwer :] wara i alle sine saker rätrådigh, fljrtigh och medh arbeteslöön billigh, ingaledes sökia efter någhon slim winningh.

Den 4 Maj framkom Jören Skomakare, bärghare här i Åbo, och gaf på sin principals M: Jören Badarens wegne [: hwilken nu ligger siuker :] tilkenna, thet Dn: Elias Jemse-nius Acad: Depositor är badaren skyldigh 2 R.dahl. in specie, och kommer denne gelden ther aff, at Sal. Gerslinii son Ananias be:dh hafwer i sijn moders frånwaru i förleden sommar 1640 brendt sitt ansichte medh kruut, hwilken poike Dn: Elias hafwer lefwereradt badharen i händer, at han honom läkia skulle, och lofwat badharen 2 R.dahl. när poiken kunde blifwa färdigh igen. Elias Depositor swaradhe ther emot

skriftteligen, emedhan och han är siuckligh och icke kan personligen comparera, således: Eftter poiken Ananias i sijn moders frånwarelse förbrende sikh medh kruut och ingen war på den tijdhen tillstädes, som om honom synnerligh bekymmer hadhe, och han gäste i bete Ananias moders gårdh, af synnerligh medhymkan hafwer han lefwereradt poiken Ananiam i badharens händer, och begärat at han wille på wärdinnans godhe betalningh göra sin flijt, at poiken måtte blifwa färdigh giordh och heelat, och han allenast warit bärghen för the 2 R.dahl., som nu foordras af honom. Senatus hafv: seedt opå saken, och befinner, at Elias Depositor, hwilken patienten i badharens hender lefwereradt hafwer och för betalningen bärghen warit, måste nu betala thee 2 R.dahl., och han sökie sedhan wederlagh igen, hooss sijn wärdinna, om han kan och gitter.

Dito kärke och Jören Skomakare till en studiosum Benedictum Johannis widh nampn om 12 dahl. K. M. för blodhsår, som badharen curerat hafwer. Benedictus swarade sikh badharen inthet skyldigh wara, ty saken hafwer sikh således: at förledhen år 1641 den 9 Sept: hafwer träto och ther efter slagzmål yppat sikh på Anders Martens kellare emellan Henricum Zeverini Collegam Scholæ, och en skrifware Bengdt Oluffson be:dh. Tå hafv: bete skrifwaren dragit sitt swerdh och huggit efter Henricum, och hafwer af wådha Benedictus fådt thet skrifwaren i så måtto Henrico ärnat hafwer, strax hafwer skrifwaren sielf bedit om förlåtelse och bestält badaren tijt at förbinda honom. Denne sak bleef och öfwerwäggit, och ärkenner Senatus at Benedictus icke är plichtigh at betala badharen thee 12 dahl. Men likwäl på thet badharen i sin siuckligh lägenheet måtte blifwa hulpin till sijn betalningh, pålades Benedicto tillijka medh badharens fulmechtige göra sin mögeligh flijt at opfinna denne skrifwaren, hwilken skadhan giordt hafwer, och om med godo icke är at nåå, söke assistenz hooss Landzhöfdingen och Stadzens Magistrat. Ther och så hende, at skrifwaren icke wore till at igen finna, frijkallas Benedictus för denne gelden.

Dito Medhan som och badharens fullmechtige Jören

Skomakare foordrar af Paulo Laurentij Viburgensi 2 R.dahl. för thee blodhsår badharen på honom heelat hafwer, hwilke Paulus hafv fäadt uthi ett parlament af Carolo Jonæ och Svenone Humble samt Henrico Magni. Paulus klagade öfwer ber-te Carolum och the andre, hwilka honom oskyldigt sårat hafwa, ödhmiuckeligen begärandes, at Senatus wille påläggia them at betala the 2 R.dahl:r. Nu emedhan Carolus och hans medhbrödher måste här in Consistorio bekenna och sigh skyldige giöra; bleef beslutit at thee vthan nåhon vppeholningh ställa badharen klagelööss, och betala hwadh han medh rätta kan hafwa till at foordra. Men thet the eliest emot constitutiones sigh förseedt hafwa, vphäfwes til beqwämligare tijdh och lägenheet, tå at afdöomas.

Dito Aldenstundh tryckaren är ankommen, hwilken fordrar på lådor till trycket samt andre saker som ther til behöfwes; eliest är och j Acad: ähnnu något till at förfärdiga: altså behöfdes under Acad: en godh snidkarlle, hwilken och skulle wara frij för all Stadsens tunga och beswäär. Bleef nu allenast omtalt och vpskutit, till dess Senatus kan få tala medh H. N:de Præsidenten och andre som wedherbör ther om.

Dito Magnificus Rector kungiorde thet Stadz fougden Sigfredh Johansson hafwer hooss H. Maj:t warit, och opå Stadsens Magistratz wägne begärat, undan Acad: thet lilla hwset, som är hart fast här j Consistorij wägg och Abrahamus Cursor nu uthi boor. Så emedhan Senatus Acad: kan sigh påminna, thet samma hwss hafwa stått nästan ödhe, och fans ther inne hwarcken bord eller benckiar, sängh, låäss ej heller nycklar, gulfwet war och mästedeels förråtnat; bleef för en kort tijdh sedhan medh Procancellarij och heele Senatus samtyckie ber-te Abrahamo Cursori lofgifwit, at byggia och boo uthi samma hwss. Hafwer altså han tagit ther till brädher aff Academien, och sedhan medh sin eghen omkästnat reparerat, och bygd t hwadh till nödhtåriften kunde behöfwes. Ej heller kan Cursor boo långt ifrå Academien för thess fönsters achtande och dörurs vpläsande, när som så j höst och eliest ordinarie hwar afton och morghon behöfwes. Skall och

förbe:te Cursor wara förplichtadh ahta Academiae hwss och wåningar för watn och snöö, synnerligen hwar höst och wåår. Och effter H. Ehr:t denne gångh icke är tillstädes, blef detta åhrandet remitterat till en beqwämligare tijdh, j wälbe:te Procancellarij närwarelse at omtalas, och tilbörlich swar gifwas.

Den 9 *Maij* begyntes examen publ., som åhrligen hollas bör aff alle facultatum professoribus, och beslötz der effter den 14 *Maij* 1642.

Den 14 *Dito*, absoluto ita feliciter examine publico, bleeff Consistorium hållit, då gratuleradhe Rector Magnificus, at examina publica nu äre tilbörlichen ändade. Ther hooss ratione officij admonerade wenligen, at hwar och en professor achtar sigh för all tingh therföre, at han icke något nytt proponerar till then ändan, at han skulle synas något mehra eller bättre kunna göra åhn the andra, ther af twifwels uthan, förargelssse och osämia kan sedhan förorsakas.

Dito Efftersom nu examen är således tilbörlichen förbij-gången, begärade Magn: Rector, at Senatus wille förordna en annan, hwilken onus Rectoris må opå sigh taga. Och emedan admodum Reverendus M. Sveno Vigelius ther till allredho tillförende är elegerat, bleeff denne dato han för Prorectore saluteradh. Men om H. N. Præsidentens son Dn: Canutus Kurck icke ankommer, blifwer M. Sveno Rector Magnificus. Och skall åftbe:te Dn: M. Sveno emedhler tijdh supplera vices Magnif: Rectoris, och ther så behöfwes publice intimera och testimonia gifwa, hwilka Notarius skall försegla, effter som och sigillum Acad: är hooss honom. Doch beholler förrige Rector Magnif: Rectoris locum, in till dess att antingen Dn: Canutus Kurck kommer, eller och M. Sveno solenniter creeras in Rectorem Magnificum; och emedhler tijdh icke thess mindre derigerar han in Consistorio och hemma alle saker som förelöpa kunna, oanseedt han sitter in suo ordinario loco.

Dito Clemet Rottalos Huströo är framkommen, gifwandes tillkenna, thet hon hafwer förlijkt medh studiosis, Carolo Jonæ, Swen Humble och Henrico Magni i så måtto, at the gifwa henne 1 R.dahl. och ställa balberaren till fredz; så och uthlofwa the bootha all bewijsligh skadha, the henne

giordt hafwa. Hennes gäst Paulus är och klagelööss stält, och således them emellan alt klaart.

Dito Dn: Magnus Olai Smolandus blifwer nu Stipendiarius in prima classe, uthi Sal. Jsaaci Petri Smolandi ställe.

Dito Efttersom Henricus Opsopæus är förr någhon tijdh sedhan sakfalter till sina 40 ~~my~~ S. M. böther, och han ther opå haf:r betalt 10 ~~my~~ S. M., är och eliest en fljttigh och skickeligh person, efter hans ödhmucke bön blifwer honom then rästen, nembl. 30 ~~my~~ S. M.; tilgifwit.

Dito ankom H. G. N: Rijkets Drätzes breef om bookförraren Laurentio Jauchio, hwilken hijt medh någhre böcker nyligen ankommen är, detta till lägligare tijdh och dagh upskutit, tå honom skall gifwas swar, om han blifwer antagen, och medh hwilcka conditioner thet skall skee.

Dito Emedhan, tywär, studiosus Jsaacus Petri Smol: är af en köpswen Petter Bruun be:d i hiäl slagen, frågade Rector om icke Senatus parentum et tutorum loco denne saken agera låtha, helst medhan han här en fremmande war, och hans eghna ähnnu icke wetha, at en sådan oförmodeligh dråp och skadha skeedt är? Der till bleef swaradt: att thenne Magnifici Rectoris fråghan är loffigh, thet wore och godt, at han finge någhon studiosum eller annan persson, hwilken wille saken trooligen och medh alfwar agera, på thet att then brätzlige måtte androm till warnagell tillbörligen effter lagh plichta och straffat blifwa.

Rectoratus Admodum Reverendi Domini M. Svenonis
Laur: Wigelij Wesmanni. *)

Anno 1642 den 5 Junij. Consultissimus Dn: M. Johannes Olai Dalkarlus, Juris Prof. Ord. gaf opå welb. Herrens Præsidentens wägna tillkenna, at ehuru wäl H. N:de Præsidenten hadhe gerna önskad, at hans son welb:ne Knut Kurck, hadhe blifwit efter Senatus Acad: begäran Rector Magnificus här wedh Academien: likwäl medhan han är ähnnu i Sverige och eliest ther hooss siukligh, att han nu så hastigdt, som här uthinnan nödigt wore, eij ankomma kan; altså lather H. N:de Senat: Acad: wenligen betacka, och wil att Senatus uthan länger förhalingh en annan till Rectorem Magnif: eligera och creera må.

Dito: Efftersom Dn: M. Sveno Wigelius förr detta war eligeradh att blifwa Prorector, om welb:te Canutus Kurck hadhe blifwit Rector; altså bleff nu wälb:te M. Sveno eligerad at blifwa Rector Magnif: hujus Anni. Dagen bleff och berammat til Rectoris mutationem, nl: nw näst tillkommande den 14 Junij. Och skall om convivio Rectoris och thess gäster beslutit blifwa näste Consistorio.

Den 11 Junij. Excellentiss: Dn: M. Sveno, begerer loff at biuda några sine särdeles wenner och grannar til convivium Rectoris. Så emedan constitutiones icke wela lijda att sådan convivium giörs gemeen, och ther till biudas allehanda gäster, hwilka icke aff Senatu **) Acad: äre; bliffwer förthen-skuld nu giordt en fullkombligh ordningh opå gästerna som biudas och rätterna som ansättias skola, sampt drycker medh hwilka gästerna skola blifwa tilbörighen plägade, nl. uthi

*) Titeln är aftryckt enligt koncept-handskriften.

**) Statu (koncept-handskr.).

sådane Rectorum convivijis skola framsättias ordinarie 6 rätter, vndantagandes bröd, smör skinka. Efter måltijden skall inthet confect frambäras; uthan allenast osten. Och skall Rector låtha skenockia gott Finst öl, och något Franst wijn. Men then som will gifwa Råstäcker ööll, skall inthet wijn inhempta låtha; vndantagandes der så skåal några förnembelige skålar druckes, må thet skee medå Spanst wijn eller annat måtteligen, och efftersom hwsswårdens rådth och lägenheet tillsäger.

Dito: Gästerna, som till sådane måltijdher inviteras måge, bliffwa denne gångh opteknade, och så wida skee kan, måste alltijdth här effter hollas och effterrättas: nl. Præses af Hofrätten, och der så händer, at någon aff Rickets Rådth, fremmande Episcopis, eller theres gelijka, kunde på samma tijdth wara förhanden, skole entligen solenn: biudas; såsom och Acad: Procancellarius, alle Profess: ordinarij och extraordinarij, Landzhöfdingarne, Primarius Concul, Rector scholæ, Quæstor Acad:, Adjuncti och Notarius. Hwadth anbelangar boocktryckaren, bookföraren och bookbindaren, them må Rector genom sin egen tienare låtha biuda, om honom så sielf behagar. *)

Ther och Rector hafwer sin närs skylte slächt eller eliest en eller två synnerlige godhe gynnare och wenner, såsom denne gångh, at effter Dominus Doctor Petrus Wigelius är Domini M. Svenonis broder, Elias Jönson Boockhållaren och Her Erich swänsk Caplan hans synnerlige gode wenner, effter hans flijtige begeran blifuer denne gångh admitterat, at han them genom sine egne till måltijdth kalla må.

Aff studiosis tillåthes at biuda låtha alleenast musicanterna och thee som äre skaffare, och förwanter.

Och skall samma gästabodth, widh straff som in constitutionibus förmåles, ingaledes extenderas til andra dagen.

Dito: Adsessores i Häffretten, sampt alle Borgmesterne

---

*) Det renskrifna häftet upphör här. Till grund vid tryckningen af de följande protokollen har blott concept-handskriften fått ligga. Den har dock nu nitid stil och är fri från ändringar.

skole och biudas solenniter til processet allena och icke till convivium, vndantagandes Primarius Consul, om huilken tillförenne är rördt och måste til måltijd biudas.

Eij skole heller någre quinfälck biudas anten af professorum eller andre gästers hustror till samme callatz.

Och skall denne processus angå således, nl: — när kl. är 8 förmiddagh, skall strax ringas medh den största klockan, och då skole alle, som bodne äre, församlas vthi den förrige Rectoris hwss, och när alle äre sammankompne, gå the i processet vp i kyrckian, och i Högh Choret, Och när alle ceremonier der ähre ändade och begge orationes kärteligen håldne; då ringes medh lilla klockan, på thet att Stadzens inwånare, huilka sielfue processet icke bijwistas wethe, komma vp i kyrckian til böner. Och skall Söndagen tilförenne församlingen af predikostoolen blifua här om vnderwijst och kungior.

• Dito: Aldenstund Vnderlandzhöfdingen welb:ne Jöns Rosenschmit boor & ladugården Heikilä, huilken och skall til processet och gästbodhet inwiteras, kunna spirorne icke dijt föras: altså blifuer Notario pålagt, at han allena går dijt vth och nomine Senatus honom fljttigt inviterar.

Dito: Notarius Acad. hafwer presenterat acta Consistorij, begerandes thee måtte öfwersees och sedhan förwaras: men emedan nw hele Senatus på någon tijdh är impedierat, aldenstund at nu nästkommande 14 Junij mutatio Rectoris tilbörigen skee måste, hunna thee nu i hast icke öfwersedde blifua.

Den 14 Junij är adm. Rev. Dominus M. Sveno Wigelius S. S. Th. Profess. publ. bleffwen Rector Magnificus, huilken ifrån den 5 Junij här til war lijka som vice Rector; ty Senatus wäntade effter H:r Knut Kurck, önskandes honom til Rectorem Magnificum.

Den 20 Junij hafwer boockföraren Laurentius Jauchius Lubecensis presenterat sikh in Consistorio Academico, begerandes at blifua Academiæ boockförare, inlade ther hoos någre postulata, såsom först:

Begerer han it wist rum för bökerna, ther han them kunde för eldh och andre faarligheeter förwara. Ther opå

swarades: at oanseedt Senatus befinner sigh icke ther til skyldigh här mehra än som i Ubsala eller annorstedes; lijkwäl will Senatus see till om någon bequemligh lägenheet antingen i den lilla kyrckian eller på annor rum finnas kan, och honom thertil förhielpa, medh then gode tilförsight, at beste Jauchius weet sådan synnerligh affection recompensera. .

2. Han begerer at blifua frij för toll och licent. Ther opå swarades: att emedhan H. K. M:t och den högl. Kongl. Regeringen medh special breff dat. Stäckholm den — — — 1641, hafuer honom eller then efter honom Acad. boockförare blifuer för sådant frijkallat, skal han thet till godo äthniuta, så lenge han sigh wäl förhåller.

3. Han begerer at ingom androm må efterlåthas at föra hijt någre böcker, at sälia them här i Åbo, vthan han och hans fulmechtige allena. Ther opå swarades: at general marcknadz tijderna kan ingom förbiudas at sälia och köpa, och är tå frijt att handla medh allehanda warur, ehuadh för nampn thee helst hafua kunna, så lenge then terminen inne är, som H. K. M:t til marknadz tijdh nådigst förordinerat hafwer. Men eliest opå andre tijdher och sådanne frij Marcknad emillan skall han allena hafua macht at holla sina böcker til köps. Doch ther hoos at observera: om så hende, at någon komo ifrån andre orter, som hadhe några nyttige och nödige böcker och woore billigare än han, skal ingom förmeenat at handla och köpsslaga medh then som billigare finnes. Ther hoos om och någon lather läggia vp någon boock här i Åbo, han skall hafua macht honom sielf at försälia.

4. Han begerer att införa den swenske bibel in 4:o, som hans fader Samuel Jauche i Lybeck hafuer tryckia låthit. Ther opå swarades: at Senatus Acad. här, hafuer ingen macht sådant honom efterlåtha, vthan han sökie höge öfuerheeten therom, när honom täckes.

5. Han begerte och privilegium at föra sina böcker til andre kringhliggiande orter, såsom til Riga, Refuel etc. Honom blef til swar gifuit: at Senatus Acad. hafuer ingen macht ther til, vthan han besöokie ther om thee städer, i huilka han meenar medh sina böcker sigh något förkåfra,

at thee sedhan tillijka medh honom måge H. K. M:t och den högl. Kongl. Regeringen vnderdånligast therom anmoda.

6. Han begerer at låta upläggia här i Åboo på sin egen bekåstnadt swänsk psalmboock medh 12 böcker, den man Manuale kalla plägar, vthj sådan form på finska, som then af Henrich Keiser på swänska vplagd är; ther til och någre andre nödige böcker.

Så lofuades honom thet så wida som Senatus Academicus ther vthinnan råder, och will Senatus tillijka medh honom H. K. M:t vnderdånligen anmoda.

7. Han begerte och wiss åhrs löön at bekomma af Academien. Ther på är resolutio: at emedan på staaten opå boockföraren ingen löön är anfördt; altså kan Senatus honom eij heller någon löön tilseja; vthan allenast thet, att han medh hwss och grund, hostroo, barn och boohagh niuter lijka privilegier, som och thee andre, som Acad. tiena: är frij för all stadzens tunga, ålagor och beswär, för tooll och licent; ther till medh hafuer han således en billigh winst af sina böcker. Mehra kan honom denne gångh till löön icke vthlofua.

Ther emoot föreskrifuer och begerer Senatus Academicus af förberörde boockförare Laurentio Jauchio:

1. At han är troogen, råtrådigh och billigh i sin handel, och ingaledes söcker effter någon slim winningh.

2. At han vthan någon försumelse åhrligen och all tijdh försörrier Acad. medh allehaanda nödtorffüge böcker; och om han sielf någon wägz förreaser, måste han sättia en sin fulmächtige eller tienare, som dageligen är här när Acad. tilstedes, och sälier them böcker, som lust hafua någre til sigh handla.

3. At han ingaledes förer eller föra lather hijt någre skadelige böcker, som äre emoot Gudh, och then rätte religionen. Ther före skola och förordnas 2 af prof., huilka ther opå wakande öga altijdh hafua skola, och pröfua, huilka böker han i sin boocklåda til köps hafua må.

4. Att han åhrligen skickar hijt til Acad. catalogos librorum ifrån åtskillige orter, i Tyslandh, Hållandh etc., på

thet at Senatus må wetha beställa och förskrifua thee böcker in, som nyttige, nödhtorfftige och vngdomen tienlige äre.

Altså är honom bewiliat förswarelse bref, och han nu blifuer til Acad. boockförare confirmerat.

Dito: Aldenstundh medh mutatione Rectoris för Generosi Domini Canuti Kurcks förwäntande är något öfuer mutationis terminum fördrögt, och Prorektor icke kunde låtha anslå elenchum lectionum, för än som han constituerades fulkombiligen Rector Magnif. Ther vthinnan blef omröstat, och af alle närwarande professoribus gåt funnit, at Elenchus lectionum må anslås nu näst tilstundande Johannis Bapt. dagh, som är den 24 Junij, och medh thet samma alt vthj programmate kan denne gångh Acad. i Herrans Nampn resignerat. Och blifwer elenchus lectionum förnämligast nw ther före publicerat, at iuuentus må emedler tijdh och in til hösten hafua thess better lägenheet til at betänckia sigh, huilkens profession huar och en befinner sigh bequämligh medh nytta at höra, och så denne böcker förskaffa, som til den faculteten eller professionem nödige wara kunna; och alt sådant medh större frucht sedhan kan företagas och fortsättias. Terminus rediundi är klaar in constitutionibus, huilken huar och en måste tijdigt sigh påminna, och när Rector eller Prorektor framdeles [:Gudh helsan förläne:] warder ther om intimerandes och jurisdictioni subjectos convocerandes, tå skal huar och en sigh inställa.

Dito: M. Johannes Elaj Senior, S. S. Th. Prof. och M. Nicolavus Laur: Nicop. Log. et Poët. Prof. begera loff then ene at förresa til Swerige, och then andre till Räfte, vthlofua ther hoos sigh wela i rätten tijdh igen her befinna låtha. Altså blef them lof giffuit.

Dito: M. Georgius Alanus Phijl. och M. Nicol. Nicop. Log. Prof. begera at blifua förlässade af Aedilis ämbete. Thet remitterades til bequämligare tijdh at omtalas.

Dito: Rector gifuer til känna, at en bonde ifrån Låimjoki sochn hafuer rögt en bårgare, huilken skall hafua stulit aff Academiz fönster någre ruutor, och them sedhan sålt til en glasmästare i staden, huilken saak skal wara ransakat opå Rådhuuset. Therom blef talat och rådsampt funnit,

at ther til någon fulmächtig görs, som ther efter yttermehra fråga skal.

Den 23 Junij hafuer och boockföraren sigh åter presenterat, och medh hand sträckningh sigh vnder Acad. medh berörde conditioner, som in actis den 20 Junij anteknat finnes, godhwilleligen förobligerat, hwarföre han och denne dato är fulkomligen antagen och confirmerat.

Dito framkom Ericus Georgij Scholaris kerande, och Abrahamus Nicol. Uschelensis Studiosus svarande, huilka begge a Senatu äre citerade wordne om slagzmål, them emillan för någon tijdh sedhan skeedt är. Och oanseet Ericus, huilken af studioso Abrahamo injurierat är, här in för rätten bekende, at Abrahamus hafuer honom stält till fredz och thee sins emillan äre aldeles wäl förlickte, lijkwall efter Senatus Acad. begeran hafuer han nw hela saken således refererat: Att Abrahamus hafwer först slagit hatten af honom, ther öfuer han är något förtörnat blefuen, sådant icke welat gärna tåla. När Abrahamus thet förmärcker, hafuer han yttermehra stigit til honom och giffuit honom en pust, at hans näsa och mun ther widh blödde. Tå hafuer han Ericus, doch medh foogha, honom något swarat, på sijn oskyldigheet sigh beroopandes. Men Abrahamus hafuer dragit sit swärdh och strax stuckit honom igenom armen. Här emoot swarade och vrsächtade Abrahamus sigh sålunda: Att dieknen Ericus, oachtat at ther sammastedes hafua någre andre förnämlige personer sutit vthan hatt och barhufde, lijckwäl hafuer han icke welat någon gång rööra på sin hatt; hwarföre han Abrahamus hafuer tagit Erics hatt af hufudet och lagt bredewedh honom; sådant Ericus inthet hafuer welat tåla, vthan begynt bruuka en skamligh mun opå honom, at han är för(or)saakat presentera honom en puust. Tå hafwer Ericus strax sprungit til Abrahamum, förmeenandes honom på lijka sätt at wedergälla: men Abrahamus hafuer måst defendera sigh medh sin wäria, och icke bätter råkat, än at han oförmodeligen hafuer skert och stuckit Ericum igenom armen. Aff omständigheeterna befinner Senatus, at Abrahamus är sielf ophoofue til träatan, huilken sedermehra hafuer gifuit Erico en puust, therföre och slagz-

målet är woorden så grofft, at och blodhsår ther igenom skeedt är; ty felles Abraham till sine 12 ~~xxx~~ S. M:t til treskiptes. Doch emedan Rector hafuer gifuit af bötherna sin anpart efter, skall han förlijka målsäganden och betala 4 ~~xxx~~ Sölf: M:t till Academien.

Dito: Thomas Matthiæ Huittensis beswärade sigh öfuer Olavum Henrici Resoänsem i så mätto, at Olavus vthan någon föregifuin skäligh orsak hafuer stött hans hufudh emoot bäncken, så at han ther af blodhsår bekommit hafuer, ther til medh slagit honom wedh örat, så at han nu är lydt, och ther medh icke höra kan, bediandes ödmiukligast Olavus måtte för sådant tilböriligen straffat blifua. Doch oanseet at Olavus här emoot berättade, thet thenne Thomas hafuer opå Olaj cammar begynt träta och slås medh Laurentio Jacobi Kanis, och han hafuer welat skilia them åt, således råkat stööta honom emoot en folbänck, ther af han blodsår fåt hafuer; men Thomas åstodh lijkwall, at Olavus thet medh wilia giordt hafuer i oträngdo måle, efter som Laurentius Jacobi och han woore gode wänner och hadhe inthet at träta om; altså kunde Olavus icke frijennas för 12 ~~xxx~~ S. M:t til 3 skiptes för blodsåret. Men huadh lytesboot wedhkommer, blifuer denne gångh vphäfwit och in til thess at pröfuas kan, thet bete Thomas genom Olaj hand någon skada eller feel på hörsel fåt hafuer.

Dito: Hieronimus Gabriellis Rijmmätelensis gaf ödmiukligen tilkänna, thet han hafuer in Consistorio Ecclesiastico warit, och begerat stipendium dioceseos, thedan hän är woorden hijt til sine præceptores om testimonio diligentiae et morum remitterat, medh then gifne förhåpningh, at han sedhan af Consist. Eccl. skulle någon hielp bekomma. Ty bleeff omröstat och beslutit, at bete Hieronimus skulle gå hem til Decanum Philosophiæ, och ther låtha förnimma sin progressum in studijs, ther opå skall honom sedhan af Consist. et bewijss meddelas, helst och i synnerheet efter H:s G. N:de honom skrifteligen recommenderat hafuer, och han altsedan expecterat.

Den 6 Augusti. Efter tryckaren är nu medh huströ och bohagh ankommen, och efter contractet begerer honom måtte skaffas hwssrum, ther han kan blifua vthj; blef beslutit, at

Notarius Acad. gör sin flijt och förnimmer, huar man för billigast hyra en stugu bodh och kellare til hans behoff kunde finna.

Dito: *Fridericus Ellers*, huilken näst förleden den 29 Aprilis för Acad. boockbindare antagen är, gifuer genom *Magnif. Rectorem* tillkänna, at *Sal. Michil Boockbindares* enckia hafuer ifrån *Stäckholm* nu medh sigh hijt fört en boockbindare mester-swen, i den acht och meeningh, at låtha honom här hoos sigh medh sin sal. mans wärck och tygh arbeetha, och således draga brödet ifrån honom, som af *Senatu* antagen är för rätte boockbindare; bediandes *Senatus Acad.* wille meddela honom fulkomligh confirmation ther opå, på thet ingen annan må sedhan honom i någon måtto præjudicera. Thet bleff bewiliat, at *Rector* lather honom bekomma förswarelse breff, och eliest måste hafuas inspection, at honom inthet öfuer billigheeten tilfoogas måtte.

Dito: Emedan at här felar 85 *R.dahl.*, huilka skriffgiutaren i *Stäckholm*, *Petter von Selow*, hafua böör för åthskilliche stjlar, som han af nyjo gutit hafwer, och *Academien* nu i hastighet inthet hafuer penningar, huar medh the 85 *R.dahl* kunna betalas, bleff enhälleligen å *Reverendiss. Domino Episc. et Procancellario* och samptlige *Adessoribus* in *Consist. Eccl.* här beslutit, at *Consist. Ecclesiasticum* läner til *Acad.* af sine böthes penning:r så mycket som der finnes, och om sedhan något feelade, skall *Oeconomus templi, Dn. Clavidus Christophori*, försträckia af kyrckienes egna penningar så mycket, at denna summa, nl. 85 *R.dahl* vthj kåpp. penningar, blifuer erlagt och framdeles medh snaraste igen till kyrckian betalas skal, *Oeconomus* skal och af *Senatu Academico* taga ther opå obligation.

Dito: *Ampliss. Dominus Procancell.* påminte *Senatum Academicum* om *D:ni Petri Ingemari* lägenheet, huilken för någon tijdh sedhan hafuer arbetat in *Gymnasio*, och nu altsedan här en konungsligh *Academia* i *Herrans Nampn* inaugurerades, hafuer ingen lägenheet haft, vthan tåleligen expecterat. Begärade förthenskuuld *Ampliss. Dominus Procancell.*, at om någon lägenheet framdeles kunde vacera i *Acad.*, han måtte i dagligh(t) minne hafuas och till någon profession förhielpas. Och oanseedt

Professor Eloq., hvilken efter kongl. Regeringens bref begerte loff til 3 månaders tijdh ifrån Hållandh sina böcker och saker at hempta, och nu lijkwäl all(t) för lenge öfuer vthfäste termin ifrån sin professione fördröjer, at man wäl nödigt hade en annan i hans ställe sättia: doch remitterades detta ährandet til hans broders M. Jeannis Terseri S. S. Th. Profess. ankompt, förmodes at han weet beskeedh, huarföre bette Eloq. Prof. så lenge bårto blifuer.

Dito: Blef och beslutit, at festo Bartholomsøj skole studiosi convoceras, och strax ther efter begynnes småningom at läsa, ther efter som *juventus* synes begynna at komma tilstedes.

Den 10 Augusti. Magnif. Rector gaff til kånna, at Quæstor Acad. [: hvilken nu på Academiæ wågna medh första skall reesa till Swerige, ther hoos H. K. M:t och den kongl. Regeringen om wiss och ordinarie ränta vthj vnderdånigheet at anhålla :] begärer a Senatu Academico någre penningar, medh hvilka han sigh i Stäckhålm kåsten och andre nödtorffter, emedler tijdh han ther blifuer, förskaffa kan.

Ther opå swårades först: att såsom Qvæstor sielf aldri bäst weet, att här äre inga penningar in fisco, huad anman til sådanne och andre Acad. tarfwer taga och lefwerera plågar; sedhan och til thet andra: när Senatus förnimmer, at han är flijtigh i detta ährandet, och winner önskeligh swar och afskedh, tå skall hans flijt och omaak efter handen tilbörliken i hogh kommas. Emedler tijdh må han lefua aff then lön, som H. K. M:t Quæstori beståt hafuer.

Dito: *Domínus Petrus Petri Torpensis*, facult. phil. Adj., hafuer skrifuit Magnif. Rectori och M. Mich. Wexionio till, begerandes han måtte förhielpas at blifua professor poëstos; ther om han och skall hafua tilförenne medh M. Joanne Elaj Seniore skrifuit Consistorio till. Resolutio: eftersom wålb:te M. Joannes Terserw medh samma breff ähnnw icke är ankommen, M. Nicolavus Nicop. [: hvilken samma poëticam prof. ordinarie förestår :] ähnnw icke hafuer kunnat hinna til baaka ifrån Råfle, och Senatus honom owitterhigen icke vnderståår sigh, i hans frånwaru, ther vthjnnan något swara, sidat så

kan Senatus icke begera, at numerus prof:im måtte augeras i denna beswerliga tjdhen, helst medan här och eliest går knapt noch medh aflöningen; altså blifuer Dominus Petrus ännw widh adjuncturam.

Dito: Efttersom Dn. Andreas Keckonius Phil. Adjunctus är worden Rector scholæ Biörnburgensis och hans rum här widh Academien är nu ledigh, bleffwo til electionem a Decanu facult. phil. stelte eftersk:ne skickelige personer, nl. Dominus Ericus Ketharenus Finno, Dominus Andreas Brevichius Stud. Aboënses, samt Dn. Ericus Roslagius ifrån Ubsala, framdeles om them at beslutas.

Dito: Tryckaren M. Peder Wald beswerar, at han icke kan få lådurne ferdige, huilka hoos Jöran Snickare bestelte äre: Ty pålades Notario, at han ther om talar och handlar medh honom, han wille lådurne medh snaraste förferdiga.

Dito: Gaff och bete tryckare tilkänna, thet han icke hafwer lägenheet at reesa til Stäckholm i denne höst efter trycket, som hoos Petter von Selow bestelth ähr, ty han widh denna tjdh och här efter måste skaffa in, och til see, huadh han i til stundande winter til hushållet hafuer af nöden, och förthenskuld begerer lof at blifua hemma. Eliest och seger han sigh hafua aftalt medh. M. Erico Achrelio för än han affreste, at han der i Stäckholm tager emoot boockstäfuerna, iather them wäl förwara i fierdungar och försender sedhan medh een wiss man hijt öfuer til Åbo, försäkrar ther hoos, at Academia der vthjunnan ingen skada tager. Så emedan och Notarius Acad. hafuer begerat loff at reesa til Stäckholm, ty blef och honom pålagt, at han tillijka medh wälbete M. Achrelio är der tilstädes, när dee vthätagas, och ther om medh flijt beställer; altså efterlåthes tryckaren at blifua hemma.

Dito: Aldenstund. Notarius beswårar sigh thet Petter Törfuist krefuer af honom penningar för thee $7\frac{1}{2}$ alnar grönt klede å 7 dahlr alnen, som efter Haas Excell:s Greffwens befallningh äre tagne till Consistij behooff; ty blef beslutit, at Notarius om dess betalningh på Consistorij wägnar anhåller hoos boockhållaren Eliam Jönsson, efter som här in fisco inga penningar äre at finna.

Den 2 Novemb. Senatus Acad. befinner widh Academien stoer affsaknet ther af, at ingen Cancellarius til denna Acad. förordinerat är. Ty blef för gåt anseet, at Rector Magnif. nomina Consistorij ther em medh snaraste skriftteligen hooce H. K. M:t och den högl. kongl. Regeringen vnderdånigast anhåller.

Dito: Aldenstandh trycket, som hijt öfuer nu i höst ankommet är, förslår ganska ringa, ty man icke öfuer $\frac{1}{2}$ ark af ena handa stijo i sender kan vplägga, befrågar sigh Rector Magnificus, om Senatus kan betänckia någon medel, huar igenom det kunde något förmehras. Der opå blef swarat: at emedan H. K. M:t nw nyligen der til en påst försträck(t) och gifuit hafwer, synes icke rådeligit H. K. M:t yttermehra så snart ther om bemöda, synnerligen i denna här beswerliga krigstijdhen. Men efter någon tijdz förlåp måste H. K. M:t och den kongl. Regeringen åter vnderdånigast om thess feel påmint bliffwa. Och om Acad. får sin egen Cancell., tå kan sådant lätteligare förbättrat och förmehrat warda.

Dito: Aldenstund *Eloquentiæ* Prof. Ordinarius synes nw all(t) för lunge öfwer tijdhen blifua bårto ifrån sin professione, och han emedler tijdh icke hafwer skrifuit hijt, hwrv han är til sinnes, eller huadh impediment kan honom wara i sin reesa förefallen, at han så lunge dröijer; ty frågade Rector Magnif., huadh Senatus meenar ther om, om och icke rådsampt wore en annan skickeligh man i hans ställe pro ord. prof. antaga, efter som han sielf, huilken åhnnw ordinarius är, icke mehr åhn således om sit ämbete är bekynbrat? Ther opå swarades: att bete *Eloq. prof.* således alt för lunge bårta är, är allom okårt, skulle och honom sådan hans långhsam absentia icke hållas til goda, om thet blefwe kunnigt, at han sielfwiliande ther til orsaaken woore: men emedan Quæstor *Academiæ*, huilken ifrån Sverige hemkommen är, weet berättia, at oftate *Eloq. prof.* hafwer der vthe en tijdh sengen hållit och medh häftigh sinckdom warit betagen, såsom *Dominus Matthias Mylonius* hafuer honom i Stäckholm refererat: ty blef beslutit, at Senatus skrifuer honom till, försättiandes honom en wiss tijdh, på huilken han sigh aldrasidst oförsumligen skall här

widh Acad. befinna låtha. Och skall samma bref sendas öfwer til Secretarium M. Andream Gyllenkloo, förmodas at han kan brefwet wissast honom til handa förakaffa. Om samma ährande wille och Dn. M. Joannes Elaj Senior S. S. Th. Prof. wälbe:te Secret. tilskrifua, förmäländes at Senatus Acad. honom om denna hans broders långsamma absentia hafuer taltat: hwarföre wälbe:te M. Joannes är förörakat i sin skrifuelse bedia Dn. Secret. han wille [: om oftast bete hans broder woore til Stäckholm ankommen:] honom förmana och råda, at han vthan någon wijdare drögmåhl måtte begifua sigh hijt til Åboo, så framt han sin profess. will behålla.

Dito: Emedan Dn. Petrus Ingemari hafuer warit nw en tjdth vicarius och i Eloq. prof. ställe publice läsit efter Senatus Acad. tilstedieelse, och han nu foordrar någre penningar för sit omaak sigh til vppehälle; så bleff ther om varie disputerat, och oanseedt thet befinnes at Eloq. prof. widh sin afreesande medh honom inthet hafuer warit öfuer ens om någon wiss summa, hwar efter Senatus nu dispensera kunde, lijkwäl blef efterlåthit och bewiliat, at Dn. Petrus nw af proviantet på en räkningh bekommer 200 dahl. K. Mt; resten kan han bekomma, när prof. ord., huilkens vicarius han är, hem kommer, efter som antingen ord. prof. will efterlåtha, eller Senatus them emillan tilböriligen kan dispensera och besluta.

Dito: Spectabilis Dn. Decanus facult. phil. gaf tilkänna, ehuru wäll här in Consist. blef Hieronimo Gabrielis pålagt, at han [: så framt han ändtligen wil blifua deelachtigh af någon stipendio:] skulle först gå hoos Decanum och ther låtha förnimma hurw widt han i sina studier är kommen: lijkwäl är af Hieronimo thet inthet efterkommit, sij hafuer han heller ytterligare om stäpend. anhållit.

Dito: Altså någre stipendiaten antagne, och andre [: huilka expectera skola till thess någon rum löes blifuer:] til minnes vpteknads.

Dito: Emedan Simon Caroli Finno blifuer beskytt för en bårgare huströo här i Staden, såsom hans ohöfuiske bref vthwijsa, och han hafuer godh lägenheet hoos Lanzhöfdingen

wälb: Knut Liliehöck, kan altså han letha sigh åtnöja medh den condition han ther hafuer, in til thess han blifuer frijgiordt för rychtet han opå sigh hafuer. Inspectores för then skuldth skole honom ifrån Stipendio Regio afseja privatim. Sielfue hufvudsaken vpskiutes til thess någon åklagar.

Den 9 *Novemb.* Petter Trombell, bürgerare här i Åbo, presenterade här in Consist. Bürgermestare och Rådz doom dat. Åbo Anno 1642 d. 27 Junij, lydande opå 50 R.dahl. han kräfuert af studioso Johanne Martini Gråå, begerandes samma doom måtte lagligen executeras. Der emoot beropade sigh Johannes opå Trombelens handsk:t, innehållande 524 dahl. K. M:t, han honom skal skyldigh wara, huilken handsk:t Joh: inthet hadhe tilstedes, då domen fallen är. Denna sak remitterades til Rådhuset igen, der hoon tilförenne är skärskådat och ransakat, widhare at afhjelpas.

Dito: Märthen Hoorn, bürgeraren här i Åbo, hafwer supplicando gifwit klageligen tilkänna, hwrw såsom han i sin hustrors gömor funnit någre elskogz breffwer, huilka af studiosis Simone Caroli Anglenio och Jacobo Johannis Wallenio til hans echta hustruo skreffne äre, och äre samma breffuer så lättfärdiga och groffwa, at han icke ringa orsaak hafuer them medh sin hustruo at misstänckia och anklaga. Ödmiuckeligen begerandes Senatus Acad. wille saaken vptaga, examinera och affdöma. För then skuldth bleffwe samma theeras skriffter här in Consistorio vplässne. Frågades ther hoos af berte studiosis, huadh thee til sådan theras galenskap swaara wille? Thee sadhe: Hwad skriffterna och brefwen wedhkommer, kunne wij icke neeka oss them skrifuit hafwa aff obetänckto modhe, thet wij nw wääll ångre, och om förlåthelse bidie, tagandes Gudh till wittne, huar för sin persoon, oss wara frij sielfwa gerningen och sängelagh medh denne bürgerens hustruo. Saa-ken blef tagen i betänckiände, och denne gångh beslutit, at Simon och Jacobus skola förwaras i Acad. fängelse, till thess Senatus kan pröfua och förnimma, hurudan domb thee skeligen och lagligen förtient haffwa.

Dito: Quæstor Acad. beswerar sigh, at Vnderlandzhöfd. Jöns Rosenshmit är ganska långsam, och gifuer sigh ingen

tijdh at efterkomma H. K. M:tz och den kongl. Regeringens befallningh, och vthleeta den ränta, huar meedh denna kongl. Acad. kan försörgdt blifua. För then skuld begerer tiensteligen, at Senatus Acad. wille förordna twenne prof., huilka kunde honom här om besöckia och begära, at han wille låtha finna sigh benägen hielpa Acad. der till, som Gudh och H. K. M:t nådigast ährrnat hafuer. Bleff beslutit, at ampliss. Dn. Procancell. medh en af profess. reesser til welbete Vnderlandz-höfdinge och om thetta ährandet fljteligast anhåller.

Den 15 *Novemb*: Äther förekom Märthen Hoorn medh sine wederparter Simone Caroli och Jacobo Johannis. Tå frågades först aff Märthen Hoorn, om han något mehra hafwer at klaga ähn som seenast supplicando inlagdt är förleden den 9 *Novembris*? Han swarade: Neij. Thernäst spoordes af honom, hwrtwida han är sinnadt agera denna saaken, eller huadh han menar om thesse studiosis och sin hwstroof? Han sadhe: Thee måge lagligen befrija sigh för sielfwa gerningen, eliest kan han sin huströf ingaledes afhålla eller til sigh taga. Tå spordes aff Simone Caroli, huadh han menar medh sit breff, som han hafuer skrifuit til denne bårgare huströf? Han swarade: Att han här vthinnan ganska obetänckt giordt hafuer, och af hastigt sinne lathet pennan rimma; och thetta är skeedt aff sådan occasion, att någre wekur tilförenne, än han i denna galenskap kommen är, hafwer denne *Jacobus*, huilken hans slächtinge är, widh sin afreesande til sina föräldrar, lefwererat honom sin cammar nyckijl, hoos Fråwala Nihls, ther *Jacobus* gästar, huarest denne Märthen Horns huströf med gårdzfolket är bekant och dageligen omgåås, och när Simon en gångh hafwer gåt på bete Jacobi kammar, tå hafwer werden och werdinnan samt h. Margeta, Märthen Horns huströf, kommet djt vp til honom, ther såsom på bordet hafwer legat en elskogz wijsa, huilken bete huströf Margeta hafuer ther öfwer läsit och widh ändat sagt: Han hafwer kunnat wäll componera, som denne wijsan skrifuit hafwer, ther hoos för(e)-brændes migh, at iagh icke skulle kunna så ställa och samman settia, som denne giordt hafwer. För then skuld och på thet hoon måtte see, at iagh och kunde någhot litket skrifua, haf-

war iagh dett breffwet til henne dirigerat, tänckandes at det aldrih sådan widlyfftigheet af sigh födha skulle, ty iagh och ther medh inthet mente, vthan allenast en fåfångh ähra söckte.

Ther hoos bekenandes at han aldrih hafwer för medh henne warit bekant eller talt; och sedhan andre reesan ther sammastedes i werdens stugu vthj werdinnans och dåttrens præsentia, men trijdie resan allenast i en hustros närwarw af Baltzar Werlers gårdh medh henne talade, och aldrih sedhan yttermehra, och alt thetta är händt nw för någon lithen tijdh sedhan; medh alfuar nekandes sigh medh henne något annat wetha, än som ährligit och gåt är.

Bediandes ödmuuckligast Senatus Acad. wille honom denna hans oförmodeligh galenskap gunsteligen condonera, vthlofuandes sigh aldrih här efter wilia medh sådanne fåfänge saker at omgåås. Nekandes ther hoos sigh weeta, huru widt *Jacobus* medh denne hwstroon omgånge hafft hafwer.

Jacobus Johannis Wallenius, den andre bette *Mårthen Hoorns* wederpert, framhadhes til förhör, och frågades aff honom, hwrw han är kommen til at skrifua et sådant lättfärdigt breff til en echta hustroo. Han swarade: Denna hustroon är bekant medh hans wärd och fålcket ther i hwset, huarest hoon är waan mycke(t) och mäst dageligen omgåås. Altså är han och woorden medh henne bekant. *Mårthen Hoorn* hafwer och budit honom en gångh eller fleere til sigh hem i hwset, och han således är mehr och mehr i theras hwss blefwen bekant; och såsom han sågh, at hoon war lustig och kårtwilligh i taall och äthhäfwor, är han woorden beweekter af vngdoms oförståndh henne, vthan någon betänckande, det breffwet till skriffwa, oanseedt han medh henne inthet widare hafwer at beskaffa; ödmuuckeligen bediandes, at Senatus Acad. wille gunsteligen hans vngdoms feel tilgiffwa, och huadh medh skriffwelsen kan wara peccerat, förlåtha, vthlofwar sigh för sådant frandeles achta, at han medh sådanne fåfångheeter icks finnas akal. *Magnificus Rector* förmante professoras, at thee widh theras edzplicht i denna saack voters och besluta, såsom thee inför Guds thea högste, och för huar ährligh man

kunne stå til swaars. Men på thet at Mårthen Hoorn, huilken åklagaren är, ähnnw måtte sigh betänckia i detta ährandet och besinna, hwrw faarligt thet är, sin echta hwstroof så hårdt at anklaga och til lijcka medh henne twenne vpwäxande personer på obestånd fööra, ty gaffz honom ähnnw tijdh innan nästa Consistorij dagh sådant bettere at besinna: medh förmaningh, at han emedler tijdh tager Gudh sigh till hielp, och rådfrågar sina förtrognaste godhe wenner, huru han sigh i detta ährandet förhålla må. Emedler tijdh måge thesse hans wederparter gå lööse vnder bårgen hender.

Den 23 Novemb: Domini Anundj Christoph. Werml. supplication bleff vpläsit, vthj huilken han ganska ödmiuckeligen betackar Senatam Acad. för then synnerligh wälbewågenheet och hielp, han i förledit åhr ehrfarit hafwer, tienstwilligast tilkänna gifwandes, at han i denna sin siucklige lägenheet nw åhr råkat vthj stoor fattigdom, bediandes honom ähnnw medh någon penningh bijstånd göras måtte. Ty bleff bewiliat, at han af Simonis Caroli stip. bekommer 20 dahl. K. M:t, och yttermehra framdeles hafwe af Acad. ingen hielp at förwänta.

Dito: Mårthen Hoorn inlade åther sin supplication gifwandes tilkenna, at såsom han i sin första supplication, beswårade sigh allenast öfwer thee skamlöse skriffter, som Simon Caroli och Jacobus Johannis til hans huströf stält hafwa, huarföre thee måtte tilböriligen straffade blifua, ther hoos förmälandes, at han inthet kan hafwa sin huströf yttermehra misstänckt, effter som han ingen omgånge them emillan sedermehra förnummit hafwer, och huströf emoot honom lather sigh troogen och tienstwilligh finna; altså huadh hoon kan medh tanckar och åthäfuor hafwa sigh obetänckt förseedt, henne sådant tilgiffuit och förlåthit. Allenast at studenterne måtte för breffwerne, som här inlagde äre, androm til warnagel icke onåpste bliffwa.

Bleff för then skuldth thenna saak i noga betänckande tagit, ventilerat och på sidstone således affdömbdt: Emedan Mårthen Hoorn befrijar sin hwstroof för sialfwa gerningen, och talar allenast om thee breffwer, som studenterne til hans huströf hafwa öfwerlefwererat; ty och effter thee skåal, som in

actis finnas, ehrkenner *Senatus Acad.*, at *Simon Caroli Anglenius* och *Jacobus Johannis Wallenius* skole för theras skamlöse skriffter blifwa relegerade ifrån denna *Acad.* till 3 åhrs tjd, och opå then dagen *Rector Magnif.* them tilseja låther, skole thee innan solsättningen begifwa sigh ifrån stadhen, widh *exclusionis* straff tilgörande.

Den 14 Decemb: *Gåtfrid Råskamb*, bårgaren här i Åbo, gaff skrifteligen tilkenna, at studiosus *Didericus Petri Smolandus* hafwer i sina inlagor nest förleden 7 Decemb. på Åbå *Rådhhwss* skålt honom för en beest och calumniant,ienstli- gen för then skuldh begärandes, at *Diderico* måtte påleggias sådant at gåt göra eller tilbörli- gen plichta. *Didericus* swarade: Att *Gåtfridh* hafwer sielf warit til alt sådant wål- lande, ty han först i sina inlagor hafwer kallat honom en landslöpare, lappare, tyff (!) prackare och annat mehra, och han ther igenom är woorden förorsakad honom på samma sätt at titulera, in til thess att han kunde honom sådant bewijsa, som i begges theras inlagor på *Rådhhwset* ähnnw är til at igen finna. Begerade *Didericus* för then skuldh, at denne theras sack måtte dijt remitteras, effter hoon och eliest der ähnnw är anhängigh. Ty bleff thet effterlåthit; dock effter *Senatus Acad:ci* förmedlingh hafwa thee skålsorden på bådhe sidhor lathet falla, och äre här in *Consistorio* medh handh sträckningh wenner bleffne.

Dito: *Ericus Jonæ Wermlandus* klagade öfwer *Laurentium Israëlis Hoboensem* och någre andre, huilka hafwa beskylt honom at hafua stulit af *Medicinæ* professore en braxen och någre penningar, thertil han wiste sigh aldeles oskyldigan, begerandes för then skuldh blifua för sådan beskyldningh frijkal- lat. Och oansedt *Laurentius* först begynte beroopa sigh opå sin sagusman, nl: *Swärdfejjarens* piga här i staden, lijckwål strax ther effter bakende sigh sådant allenast i skämpte wijss talat hafwa, och han tillijka medh thee andre inthet wiste medh honom annat än thet som åhrligit och gått är; så emed- han *Eriens* icke frågade effter högste rätten, vthan leet sigh af sine wederparther affbedia, blef them loff gifuit sins emil- lan at förlijkas. Och *Laurentius* medh sine consorter blef

alfwarligen förmaant, at thee styra sina tungor, så frampt thee icke wele ther igenom framd(el)es vthj någon olycko falla.

Dito: *Efttersom* Consultiss: Dn. M. Johannes Juris Professor hafwer fåt H. K. M:tz och den kongl. Regeringens vocation at komma til Swerige, dijt han nu medh all som snaraste måste sigh begiffua, begertes at han talar medh H. G. N:de Ricks Drättzen om Acad. Cancellario; at och constitutiones måtte blifua öfuersedde och vnderskreffne hijt öfuersende; och, såsom i privilegierne förmåles, at professorer och thee, som i Acad. tiena, skåle wara frije för all stadzens tunga ålagor och beswäär, anhålla at wij måtte för bäckvngns penningar, accijs och andre sådanne pålagor, som här fordrass, förskonte blifua; thesslijckes och, data occasione, om salario något tala. Opå alt sådant medh gifues honom et memoriale af Academiæ Notario.

Dito: Notarius beswärar sigh, at bookhållaren Elias Iather sigh inthet finna benägen til at betala thee 7½ al:r klådhe, som til Academien af Petter Törfwist tagne äre, och seger at Elias menar till *iscum* så många penningar, (som) opå Medicinæ prof. löön inkompane äre.

Dito: Resignerades Consist. Doch til den 18 Decembris skall medh *lectionibus* publ. fortfaras, och sedhan till Henrici tijdh, i Herrans Nampn, ther medh vppehållas.

Anno 1643 den 18 Februarij bleff åter Consistorium Academicum hållin. Och emedan någre af D:nis Professoribus, såsom förnämbligast Theologiæ professores och någre af the andre, effter gamble sedwanan pläga sittia in Consistorio Ecclesiastico, och ofta förefaller, at Consistorium Eccl. bliffwer hållit om Onssdagen på samma tijmar som Consist. Acad. äntligen hållas böör, altså förhindras thee, som i begge Consistorijs skole tilstådes wara ifrån endera consistorio. Om detta åhrandet blef omtalat, och således beslutit: att Consistorium Acad. behåller om Onssdagen thee tijmar, som wanligit är, nl: ifrån klockan 8 för middagen in till klockan 11. Men Consist. Eccl. må wålia sigh antingen en annan dagh eller och sittia effter middagh ifrån kl. 1, så länge som them täc-

kes. Om detta ährandet medh H. Ehrwyrd:t Procancellario skall medh första talt blifua.

Dito: Inspectores Stipendiariorum beswära sigh öfuer en deell aff stipendiaterne, at thee i sina studier icke lathe see then flijt, som thee äre skyldige, och länder them sielfwom til nytta, gagn och godo, vthan esom oftast mitt in disputatione löpa vth, och allenast ganska få äre, som vnderstundom wänta disputationis finem; begerandes at Senatas wille tänckia effter medel, huarigenom then owanan kunde medh lempa affskaffas. Här til blef swarat: At inspectores kunna någon gångh sådan inrijtat owana studiosis candide förhålla, påminnandes them then skadha och förargelse, som ther aff förorsakas kan; kan skee, at the rätte sigh sedhan sielfue i saaken. Skal och ther hoos blifua förbudit, at sådanne disp. öfuer tiden prolongera.

Dito: Quæstor Acad. Dominus Petrus Gers presenterade förteckningen opå thee bönder och kyrkeherbergen, som Vnderlandzhöfdingen wälb:ne Jöns Rosenshmitt hafuer effter H. K. M:t och den högl. kongl. Regeringens befallningh ährnat denna Acad. til vnderhåld. Hwilken förteckningh nw medh första skall sendas öfuer til Swerige. Blef be:te Quæstor påmint om sit tilbetrodda ämbete; at han för then skuldh gör sin flijt, at samma förteckningh kunde blifua aff H. K. M:t och kongl. Regeringen allernådigast confirmerat.

Dito: Hieronimus Gabr: Rijmmätensis inlade H. K. M:t alles wår nådigaste Drättningz breff, af innehåld, att Senatus Acad: skulle efterlåtha be:te Hieronimo någon hielp af den deelen, som H. K. M:t dee fattige studenter til vppehälle aldernådigast vndt och bewiliat hafuer. Detta [: emedan ampliss: Dominus Procancell. denne gångh icke är här tillstedes :] bleff til en annan tijdh remiterat.

Dito: Medicinæ prof. M. Ericus Achrelius gaf tilkenna at boockföraren Laurantius Jauchius hafuer skrifuit honom til, och begerer at honom måtte efterlåthas den lilla kyrcian, til bibliotheck, ther han sina böcker kunde förnåmbli-gast för eldh och annor fahra förwara, och til salw hålla. Ther opå blef swarat: at ingen är, som honom thet rummet

förmeenar, vthan heller honom ther til förhjelper, så mycket som står til at göra. Ther om medh ampl. *Domino Pro-cancell.* talas skal.

Dito: *Facultas philosophica* blef admonerat och påmint om *adjuncto: thee namngofue Jacobum Elaj Terserum*, doch ther om denne gångh inthet beslutit.

Dito: *M. Michaël Wexionius Polit. et Hist. Prof. Ord.* gaf tilkänna, at såsom *Eloq. prof. nw* en tjidh hafuer warit ifrån *Acad.* och han emedler tjidh hafwer hållit *collegia privata* i hans professione, will yttermehra, om *Domini Prof.* så behagar, vngdomen in *eloq. studio* informera. Ther hos begerandes, at honom måtte bewilias bette *Eloq. prof. frijbondes ränta* at afkorta för sit ringa hemman, som han hafwer här i *Reeso sochn*, för huilke hemman han är skyldigh *Cronan* näst förledne tw åhrs vthlagor; och til en förbättringh, tilseger wälbette *M. Michaël* sigh wela på sin egen vmkästnadt låtha tryckia *inaugurationis actum*, om thet framdeles så behöfues.

Ther opå är honom til swar gifait: Emedan thet befinnes, at *Quæstor Acad.* hafuer alredo på *Eloq. prof. vpburit 60 dal. K. M:t* för år 1641, altså skal bette *Quæstor* berörde 60 dal:r til vidare beskedh, lefwerera in *ficum*. Men 1642 åhrs frijbondes ränta efterlåthes *M. Michaëli*, doch medh den condition, at om ord. *Prof. eloq. framdeles igen kommer*, medh special befalningh af höge öfwerheeten, at han för then tjidhen, som han sigh absenterat hafuer, icke thess minder sin frijbonde och fulkomligh löön åtniuta skall, måste åfwanbette *M. Michaël* sådant, och så mycke(t) han ther af åtnutit hafuer, honom tillställa och betala.

Den 22 *Februarij* ankom *Eloq. prof. bref*, och blef in *Consistorio* vpläsit. Han begerer at wetha, om hans profession står honom åhnnw til handa, och om *Senatus* begerer honom hijt, eller och vthj hurudan æstimation han är här widh *Academien*, om alt sådant tienstligen swar förwentandes. Blef beslutit, at oanseedt *Senatus* wäl skeligen vndrar, at han så lenge och öfuer tjidhen sigh absenterar; doch lijkwel må hans broder *M:r Joannes Terserus Senior*, medh första lägenheet skrifua honom til, och kalla honom hijt, medh thet snaraste som skee

kan, här han sedhan skal wara förtänckt skäligen sigh at excusera, finnes hans enskyllan i sigh sielff rättmätigh och lagligh, så kan han igen antagen bliffwa. Hwar och icke, så måste Senatus om en annan skickeligh man bekymmer hafwa.

Dito: Aldenstundh Senatus förnimmer, at studiosi äre mycket [: the fljttige vndantagandes :] försumlige, och komma ganaka få tilstådes in lectionibus publicis, ther öfuer mest alle professores sigh beswära, wore för then skaldh gåt, at thee kunde hållas til större fljtt in studijs. Ther vthinnan befans rådeligast wara, at Rector Magnif. publ. programmate til en wiss dagh conuocerar totam iuentutem academicam, och så hålles en alfvarsam inquisition: huilka såsom försumelige och lathe äre, sådanne skole på sätt, som in constitutionibus förmåles, tilböriligen straffas. Ther til medh måste och förordnas wisse inspectores öfuer huar(t) landskap, huilka sedhan skola tilsee, huadh thee, som den inspectori ombetrodde äre, hafua för hender.

Menstrua examina skal och huar prof. medh sine auditoribus hålla, kårteligen och på en tjäna tilgörandes, här medh fogeligen och som wederbör procederandes, efter modum och sät, som in constat. förmåles.

Dito: Effer såsom Secundus Adjunctus är til att wälja och facultas philosophica, der om några gångor är påmint, hafua för then skuldh professores philosophiae sådant i betänckande tagit, öfuerlagt och om 4 parsoner wöterat, nl: om Andrea Laurentij, Erico Pauli, Jacobo Elaj Tersero och Petro Lidonio, men måste vota falne opå Andream Laurentij Nyccopensem, huilken effer facult. phil. anslagh sw in Consist. blef antagen och confirmerat.

Dito: Abrahamus Georgij minister Acad. gaff sargaligen tilkänna, hurw såsom at hans kustreo medh twenne späda barn i sielfue barnafödalan är ynckeligen och oförmedeligen dödh blefwen; och effer han är fattigh, och icke hafwer någon lägenheet thee sina tilböriligen begraffwa låtha, ödmuickligen för then skuldh bediantes, at Senatus Acad. denae hans bedröflige och fattige lägenheet gunsteligen ansee, och honom handen räckia wille. Her vthinnan blef i ampliss. Domini

Procancell. närwarw omröstat och beslutit, at honom gifwes ex fisco Acad. 10 dahl. K. penningar at swepa sin sal. hustru medh, och medh samma penningar köpa, huadh ther til kan nödigt wara. Ther hoos bewilia thes förnämblige godhe herrar, som in Consist. Eccl. rådande äre, lagerstadh på ringaste stället i kyrckian, och jämwäl klockorne vthan någon betalningh, allenast at Notarius Acad. ther om talar medh stadens magistraat, begerandes at thes och wille här til wara wälbewägne.

Dito: Simonis Caroli supplication blef vpläsit, ther vthj han klagar öfuer sin oförmodeligh olycka, ångrar at han sigh försædt hafwer, uthlofuar alfvarsam booth och bettringh; för then skuldh ödmuckeligast bediendes Senatus Academicus wille honom patrocineras, och til Acad. igen förhielpa, på thet han i sina studier icke måtte aldeles af sigh komma. Bleff altså beslutit, at han ähnnw en tijdh androm til warnagel blifwer ifrån societate Academica; doch effter som thet allom är kunnoft, at han hafwer quickt ingenium, och eliest pröfuades altijd fljtsigh in studijs, will Senatus frandeles, när så tiden medgiffwer, låtha sigh finna benägen at hielpa honom til rätta igen, på huad sätt thet tå skee kan, men emedler tijdh skall honom ther om inthet kungöras.

Dito: Hieronimus Gabrielis och Ericus Holstenias blefwo Stipendiarij in infima classe.

Den 29. Februarij. Effter som studiosi publ. programmatis äre convocerade, och en stoor deel finnes, som inthet hafua kommit tilstädes; men särdeles ibland alle andre befunnos, at thesse 4 personer, nl: Laurentius Israëlis Hoboensis W. G., Jacobus Clem. Rändämäkensis, Benedictus Laur: Aboënsis och Wilhelmus Matthiae Aboënsis ganska sällan eller aldrig äre in lectionibus publ. och examinibus tilstedes, ej heller nw hafua lathet see sigh, och altså ibland neligentissimos annoterade, för then skuldh at och thes andre, som sigh absentera, måge fatta någon fruchtan, blef beslutit: at Rector Magnif. låther anslå thesas namn på Acad. dörr, och them således publ. citerar: men the andre per cursores denne gångh citera och stämma låther.

Dito: Jacob. N.; den kongl. Håfrettens tienare, klagade öfuer twenne studenter, nl: Georgium Henrici och Johannem Andreæ, Aboënses, at thee tillijka medh en köpswen Märthen Simonsson om nattetijdh för tre dagar sedhan äre komne in vthj hans gårdh, honom medh skamlige skäls ord öfuerfallandes. Studenterne sadhe sigh inthet ondt giort hafua, vthan berättade, at thenne köpswennen hafuer budit them medh sigh in hoos bete Jacob, beklagandes at Jacob hafuer vndfångit them onda ord, gripandes på sidstone til sin wäria, huarföre thee och hafua måst wijka thedhan, och skuto hela saaken och trätan in på Jacob och den köpswennen, huilken thee fölgt hafua.

Blef förty beslutit, at Jacob stämmer köpswennen til Rådhuset, och ther först lather ransaka saaken, ther af sedhan Senatus Acad. kan bäst förnimma, huru widt these studenter ther vthinnan bråtzlige finnas, huilka här in Consist. effter förtjensten skola straffade warda, om han yttermehra skeligen hafuer at klaga.

Den 15 Martij. Effter som Rector Magnif. hafuer låthet citera til Consist. en stoor hop af thee personer, som publ. conuocationem försutit hafua, af huilcka framkallades först Laurentius Hoboënsis, och frågades af honom, huarest han war seenast när studiosi blefuo vpkallade? Han swarade: Nescio. Honom förhöltz alfuarligen, huilken stoor akadha han medh tijden befinner ther af, at han så sin vngdom i lättia förnöther, och spordes medh formalier: Vis in posterum emendare vitam? R:t: Minime. Yttermehra: Vis ne intresse lectionibus publ.? R:t: Non, quia non sum stipendiarius. — Så oanseedt han hadhe wäl förtient relegationem propter contemptum citationis, och effter han ibland vngdomen är en stoor förargelses klippe, finnes oftare i ööll krogh än vppe i Academien; lijokwäl effter han är af hederliga föräldrar, och her twiflas om han är aldeles widh sin skäl och förnuft, ty pålegges honom, att han medh första öpet watn. reäser ham til Swarige, och nw emedler tijdh sigh så förhåller, at han och måtte få någon godh afskedh hedhan medh sigh, på thet föräldrarna och slechten, måge honom widh sin hemkomst wäl och gladeligen emootaga. Men

om han i sin galenskap och fyllerij foort faar, och sedhan klagat blifuer, skal han förwänta sigh relegationem pro testimonio.

Wilhelmus Matthiæ Aboënsis hafwer öfuergifuit sina studia och för then skuldh nu eij mehra kommit tilstedes. Om sådanne personer, som vthan testimonio öfwergifwa Acad., will Senatus Acad. framdeles besluta, huadh boot ther til tiena kan.

Jacobus Clementis Rändämäkensis och Benedictus Laur. Aboënsis hafua warit hemma hoos Rectorem och afbedit.

Thomas Arvidj Aboënsis företrädde, klageligen gifuandes tilkenna, at han är fattigh fadherlöös persoon, hafuer inga skoor på fötterna, kan altså inthet komma vth ur huset, bekende, at kläderna, som han nu opå sigh hafuer, äre af androm läante. Senatus pröfuar af hans taal och äthhäfuor, at han effter sin ålder något lärt hafuer, och förty tilsadhes honom hielp af studente penningar ex dioëcesi, ther til skal han medh första befoordras.

Joachimus Stuteus, Nicol. Bruun, Ericus Rijtter och andre fleere, som här och tilstedes wooro, hafua sigh för denne gångh tilböriligen excuserat, och för absentien deprecerat.

Den 22 Martij ankom H. K. M:tz och den högl. kongl. Regeringens bref, dat. Stäckholm den 27 Feb. anno 1643. Ther medh efterlätthes här widh Acad. at promovera någre magistros, medh alfuarligh påminnelse, at ther til icke skall tagas någon stoor hop, vthan ganska få skickelige och lärde personer. Therföre begerade ampl: Domänus Procancell., at Domäni Prof. wille taga H. K. M:tz nådiga wifua i noga betänckiande; begerte ther hoos at weta, huilka thee äro, som faault. phil. haf:r åhrnat denne gångh promovera. Decanus facult. phil. nämbede först Dominum Marcum Pauli, Scholæ Conrectorem. Om honom blef röstat, och af alle enhälligen beslutit, at emedan han är något ohöfligh in vita et moribus [: doch eliest tämmeligh lerdh person :] kan han disputera pro gradu, när honom så behagar, men lijckwäl denne gångh inthet promovera, på thet han här af må sigh besinna, huru hans förargeligh lefuerne stänger honom ifrån sin färdel. Fram-

deles skal han owegerligen admitteras, om han lather see någon bettringh. Sedhan blefue angifue, nl: Petrus Torpensis, Andreas Laurentij Nicopensis, Jacobus Elaj Terserus, Petrus Hellenius, Sigfridus Herlicius; om denne Sigfrido twiflas, sammaledes om Roberto Pascasij. Men Petrus Lidenius Smol. commenderas.

Ampliss. Dominus Procancell. begärte, at Senatus Acad. wille see opå någre andre lärde personer, såsom äre: Samuel Hartman, Andreas Johannis Keckonius, Petrus Jngemari och Nicolavus Lindormi. Om alle vptalde personer skal medh första beslutas.

Dito: Efter som Claudius Henrici Bothn. är af sin fader recommenderat Domino Clavido Christ. templi Oecon., medh en fljttigh begeran, at han wille hafua vmsorgh om denne hans son och skaffa honom en godh præceptorem, men bette studiosus will sin egen faders godha meningh icke rät förstå, och omgås medh en hoop af drinckare och ofljttige personer; Altså klagas ther öfuer och begeres, at Senatus Acad. wille betänckia på huadh sätt denne vnge personen kunde widh tilbörligh fljtt hållas. Han förehadhes och admonerades, at han widh straff tilgörandes går hem til clariss. Dominum M. Georgium Phijl. Prof. Ord. och rättar sigh och sina studier ther efter, som wälb:te Prof: honom kan vnderwijsa och befala.

Dito: Sveno Johannis Ost. G. krafde af Johanne Svenonis W. Gotho 7 $\frac{1}{2}$ dal. penningar för et swärth, huilket han Johanni försålt hafuer. Johannes tilstår gelden, lofr honom betala så snart han kunde få sin betalningh af Laurentio Jsraëlis Hoboense, hwilken Laurentius och här war tilstådes, lofuandes innan 8 dagar parterna til fredz ställa och thee 7 $\frac{1}{2}$ dalr Svenoni på Johannis wägna betala, vthan widhare åttalan.

Dito: Thomas Johannis Aboënsis och Arvidus Joh: Wiburgh. bleffuo Stipend. in infima classe.

Dito: Domino Sigfrido Herlicio Notario Stip. bewiliades för denne gångh 10 dalr Kåp:r Mynt, af pecunia diligentiorum.

Dito: Tilsadhes ochså tryckaren 20 dal. K. M. för huuss hyran ex fisco at bekomma.

Den 27 Aprilis. Näst tilstundande 4 Majj skola effter skrefne personer blifua magisterade, såsom äre, nembl. *Dominus* Samuel Hartman Scholæ Rector, *Dominus* Petrus Petri Torpensis och *Dominus* Andreas Laurentij Nicop. Philosoph. Adjunctj, *Jacobus* Elaj, *Petrus* Hellenius, *Petrus* Lidenius, *Robertus* Paschasij och *Sigfridus* Herlicius. Men effter denne *Sigfridus* icke är swarsgodh, therföre måste honom a facultate philosophica påläggias, at han blifuer här när Academien quar ähnnu i 3 åhrs tijdh och studerar flijtigt. Ther opå tager Decanus af honom skrifttelig obligation. Eliest kan bete *Dominus* *Sigfridus* strax effter promotion reesa hädhan till någon ort i Swerige, huarest hans swagheet in studijs kan i liuset komma, denne Acad. til någon wanheder. *Abrahamus* Collanius och *Sveno* Laurentij kunne först disputera pro gradu, och sedhan kan om them något wist beslutas.

Dito: Emedhan terminus mutationis är förhanden, taaltes ochså om novo Rectore Magnifico. Och effter M. Johannes Olaj Juris Prof. är tilförenne för skeligh orsaakz skuldh förbijgången, äre alle vthj den meeningen, at han nu blifuer Rector, om han til den tijdhen, som mutatio skee plägar, hem kommer; der icke, så skall en annan i tijdh eligeras; någre nämbne professorem Medicinæ M. Ericum Danielis Achrelium. Therom framdeles, när som promotionis actus är förbij, skall beslutas.

Dito: Magnif. Rector gifuer tilkänna, thet här i stadhen är en fattigh studiosus Elias Israelis Wesmannus, huilken är fallin uthj oboteligh siuckdom, och är sinnadt at reesa hem til Swerige, ödmiuckeligen för then skuldh bediandes om någon hielp til reese penningh. Thetta til nästa Consistorium vpskuutit.

Dito: Effter som Didericus Petri Smol. hafwer belägrat H. Ehrw:tz Biskåpens pijsa, och nu tagit samma piga til ächta, frågadhe Magnif. Rector, om bete *Didericus* icke må åthminstone få therföre någon tiltaal. Detta åhrandet hemställes vthj H. Ehrw:tz Biskåpens närwarw at omtalas och slijtas.

Den 29 Aprilis. Ampliss. *Dominus* Procancell. begerte, att Senatus Acad. för all tingh tager i noga betänckiande the

twenne påminnelser, som H. K. M:tz och den kongl. Regeringens breff innehåller om promovendis; tyckandes rådeligast vara, at *Domini Professores* denne gångh promoverade allenast någre få til 4 eller 6 personer, lärde, skickelige och godhe, at denna första promotion [: på huilken många see, och särdeles effter fråga :] må lända Acad. til hedher, och icke til någon förtaall och förkleeningh.

Dito: M. Joannes Terserus S. S. Th. Prof. hölt ochså vara rådeligit, at icke thee alle, som examinerade äre, denne gångh admitteras til promotionem, helst emedhan ibland them finnes någre ganska olärdhe och obequemme personer; och om framdeles, emoot all förhåpningh, någon effter taal komma kan, will han ingaledes hafua någon skuld, vthan vara aldeles enskyllat och excuserat.

Dito: Ampliiss. *Dominus* Procancell. gaff tilkänna, at Vnderlandzhöfdingen wälb:ne Jöns Rosenshmit, tillijka medh Prowiantz mästaren Baltzar Wärler, hafwa opå Landzherrens wälb:ne Knut Liliehöcks wägna warit hoos honom och fljteligen bedhit för wälb:te Liliehöckens sons præceptore Simone Caroli Anglenio, huilken i förleden höst den 23 Novemb. är relegerat. Wälb:te *Dominus* Procancell. gaff sit votum deer til, at thenne Simon särdeles för Landzherrens skuldh tages in gratiam igen, begerandes at *Domini Professores* ochså komma i hoogh den andre, som tillijcka medh denne Simone bleff relegerat, at han ochså medh thet samma kunde hielpas til rätta igen. Medhan prof. nw icke äre alle tilstādhes, bleff för then skuldh Landzherrens så wäl som *Domini* Procancell. begäran och intercession til nästa Consistorium vpskutit.

Den 2 Maj bleff omröstat och beslutit, at Elias Jsaëlis Wesmannus, i sin siuckligh lägenheet sigh till hielp bekommer studente penningar aff Masko Häredhe. Ther till medh kan huar prof. giffua honom något, effter som huars och eens lägenheet tilsäger, at han thess better må hulpin bliffua.

Dito: Effter som promotion skall gå an i öfuermårgeon, som är den 4 Maj, bleff något talt om thess processu och ordningh. Ther om så beslutit: at om mårgeonen kläckan 8 församblas alle thee, som budne blifua, i Decani hwss. Cur-

sores skola tilseija kläckaren, at han ringer medh den största kläckan strax 8 slåår, och sedhan andra gången, när man kommer vth ur huset, och går vp til Academien. Hwar professor tager en promovendum til sigh och således fölias thee åt til Acad. och hem igen. Promovendi skola alle stanna i den nedrige cathedren och Decanus stiger vp i det öfrige rummet.

Cursor skall resitera juramentum för candidaterna; huilken och skall åthwarnas, at Acad. döör igen låses til thäss processet angår, at icke gemeent fålck må sigh inträngia och rummet bårthtaga. Aff adsectorerne skola biudas till gestabodet så många, som candidaterna sielfue namn giffua och biuda låtha.

Abrahamus Abrahami Finno och Sveno Laurentij Nericius måge och blifua denne gång promoverade, emedhan thee äre tilbörigen examinerade, pröfuade och godhkände och för detta ther medh tröstade, at thee icke skola förskuttne bliffwa.

Dito: Effter såsom Reverendus Dominus Doctor Æschillus hade och framviste här in Consistorio, Domini M. Johannis Olaj Juris Prof. breff, hwar vthaff är klaart, at han sigh enskyller och seger ingaledes kunna komma i denna sommar til Finlandh, bleff om en annan person voterat, och måste vota falne opå professorem Medicinæ M. Ericum Achrelium.

Dito: Oanseedt Simon Caroli Anglenius i förleden höst bleff relegerat för thee skäll, som in actis finnas, til 3 åhrs tijdh, från Academien at bliffua: lijckwål effter Landzherren wälborne H:r Knut Liliehöök samt Vnderlandzhöfdingen welb:ne Jöns Rosenshmitt och någre andre förnemblige personer hafua trooligen bedhit för honom; hafuer Senatus Academicus påmint sigh, thet at berte Simon Caroli är af godha föräldrar, hafwer warit altijdh fljttigh i sina studier, hafwandes lust och wilia yttermehra at studera, så på thet at han icke må falla i förtwiflan och således sina föräldrar, slächt, och förwanter til all som största oförmodeligh sårg och bedröfuelse och sigh sielf til oboteligh skada aff sigh komma, bleff bewiliat, at honom tillåthes komma til Academien igen, helst medhan han alt ifrån then dagen, som han bleff relegerat, hafuer sigh wäll och til-

börligen förhållit, at Senatus inthet yttermehra inthet *) något ondt om honom hafuer förståt.

Och Aldenstundh Notarius Acad. skall i dagh fara til Landzherren, at invitera honom til promotions gästabodh, kan han och medh thet samma gifua Landzherren tilkänna, at bete Simon är nw således igen in gratiam tagen.

Den 4 *Maij* ähre 10 personer in auditorio superiori solenni ritu promovrade.

Den 10 *Maij*. M. Simon Kexlerus Facult. Phil. Decanus gaff tilkänna, at Oeconomus templi Dominus Clavidus Christophori hafwer taget et stycke aff Acad. krydde gårdh och thet sigh särdeles affstängt: frågandes ther hoos om Senatus Acad. hafuer honom sådant bewiliat? Ther til bleff swarat: at ingen af prof. hafwer wetat ther aff och mycke(t) minder honom sådant tilstادت och lofuat. Befinnes altså, at bete Oeconomus hafwer grijpit till olagligh medhel och Acad. för när giordt. Ty blef beslutit, at Rector Magnif. lather genom cursorem kalla honom til sigh, och seger honom, at han vthan någon enskyllan affståår, thet han i så måtto olagligen och vthan Senatus Acad. tilståndh sigh til wällat hafwer. Helst emedhan M. Joannes Elaj Senior begerer samma kryddegårdh til sigh at arrendera och för en billigh penningh at bruuka.

Dito: Madz Clemetson aff Sawuala och Margeta Larssdotter ifrån Pachka by, giffua klageligen tilkänna, at thee hafwa legt en diekne Petrum Erics Wermlandum til knecht för theras roota, lofwat bete Petro 100 dal. K. M:t och strax giffwit honom 6 dal:r penning:r på handen. Therhoos beswärandes öfwer studiosum Brynolphum Magni Wermelandum, huilken hafwer warit wällande til denna handelen, lofwandes skaffa af bete Petri arff i Sverige them theras penningar igen, om Petrus skulle förrymma och affälligh blifua. Nw hafwer oftabete dieknen Petrus förstuckit sigh vndan, inne hoos sigh hafuandes thee 6 dal:r, som honom på Brynolphi godha förtröstningh lefwereradhe äre. Altså will denne bonden och hustron hafwa sina uthlagde penningar af Brynolpho. Saken

*) „Inthet“ två gånger upprepadt.

blef öfuerlagt och ransakat. Och aldenstundh Brynolphus ingaledes tilstår sigh hafua gåt i fulkomligh bårgen för dieknen, kan Senatus Acad. lijkwål pröffua, at han är, wållande ther til, at dieknen hafuer aff them thesse bete 6 dal. bekommit på handen. För then skuldh och til at vndfly widlöfftigheet, som yttermehra här opå fölia kan, bleff Brynolpho pålagt, at han hielper bonden och denne huströon antingen til personen eller penningarne, så mycke(t) honom står til att göra, at här öfuer icke oftare klagat bliffwer.

Dito: Rector Magnif. påminte Dominos Prof. om examine publ., begerandes at wetha, huru snart thee äre sinnade at begynna examinera. Ther om blef beslutit, at näst tilkommande Fredagh, som är den 12 Majj, skall Dominus Petrus Ingemari vicarius Eloq. Prof. begynna examen och thee andre wela sedhan dageligen fulfölia huar effter sin profession.

Dito: Didericus Petri Smol., huilken hafuer besåfuit H:s Ehrwrtz Procancell. piga och sedhan henne til ähta tagit, mister sit stipendium, och är sedhan frij för all wijdhare tilltalan, effter han pijgan hafuer igen förbättrat.

Dito: Bléff och beslutit, att mutatio Rectoris skeer den 30 Majj, ther effter alle wethe enhälleligen rätta sigh.

Den 29 Majj begeradhe Dominus Procancell. tillijka medh M. Erico Achrelio, at mutatio Rectoris måtte vpskiutas til den 1 Junij. Och oanseedt Senatus icke kan vthan högnödigh orsaak förskrefne dagh immutera: lijkwål emedhan Procancellarius hafwer högsta rösten in Consist. Acad., hemställes detta ährandet vthj hans egen godha wilia och disposition. Rector, som ähnnw är och then som blifua skal, blifue för-mante, at thee ingaledes hålla orat. öfuer $\frac{1}{2}$ tijma, på thet at heela acten på en heel tijma fulländas kan.

Dito: Effter som Senatus fönimmer, at thet icke will tiena, at någre saaker proponeras vnder tijdhen i kyrckian effter bönestunden, tå när som alle profess. icke altijdh kunna wara tilstådes, och thet som ther således proponeras och af någre allenast beslutes, icke kunna in actis blifua förde, och således ther aff sedan kan förorsakas någon skadha, ty blifwer nw beslutit, att alle saker, som aff någon wichtigheet äre, skola

proponeras in competenti loco, nl. in Consist. Academico, på thee tijdher och tijmar, som ther til förordnade äre. Men någre små saaker och åhrander, som vthan Consist. hielp alijtas och jämkas kunna, må Rector hemma i sit hwss liquidera. Och ther så är, at Rector thet allena icke göra kan, må han taga en eller twenne aff profesoribus och Notarium sigh til hielp, och allenast thee swåraste åhrander til Consist. remittera.

Dito: Den som edzsworen är in Consist., skall ochså sin edh wäl betrachta; hwilken som befinnes efter denna dagh hafua något eliminerat, thet som böör förtijgas och inne hållas, och thet är af någon wichtigheet: han skall från Consist. bliffwa excluderat, och icke vthan stoor(t) beswär och omaack ther til igen komma.

Thet skal och här medh bliffua affsagt och förbudit, at tala något thet hemligt är, hemma i huset eller annorstedes vthj thee personers närwaru, som icke edzsworne äre, ehudh kall eller embete the doch under Academien hafua kunna.

Dito: Viatica skola inthet förseglas sigillo Acad., vthan allenast testimonia; och ingen skal få sit testimonium från Academien, för åhn hans namn är på Acad. dör någre dagar tilförenne anslagen; på thet at om någon medh then personen hafuer at beställa, han kan honom för affreesande besöckia och klarera, och sedhan yttermehra inthet något hafua at quälia och klaga, när han således tilbörliken sit affsakeedh bekommet haf:r.

Dito: Poëseos Prof. Ord. M. Nicolavus Laur. Nicopensis beswerar sigh, at studiosi och andre lathe tryckia någre carmina, huilka icke äre af någon corrigerade, altså haf:r han funnit någre feel i sådanne carminibus. The sendas sedhan, vthan twiffwel, öfwer til Swerige och andre orther och Acad. får ther aff ondt namn; behöfdes för then skuldh en corrector, som altijdh hadhe wakande öga på alt thet som tryckt blifuer. Tryckaren skal tilsejas, at han inthet trycker något, vthan han hafuer professoris egen handh och befallningh, thet som honom lefwereras at afftryckia.

Dito: M. Michaël Wexionius Polit. et Hist. Prof. begerer

loff at reesa vth til sin gårdh, effter som han hafuer ther något nödigt at beställa. Så emedan mutatio Rectoris skeer i thesse dagar, tå alle äre plichtige at vara tilstedes acten at hedra och bijwåna; altså kan honom denne gångh inthet loff giffuas. Senatus förnimmer och, at Decanus Phil. är sinnat ochså reesa vth til sit landhgodz, och effter han nw icke är in Consistorio tilstades, blifuer Notario pålagt, at han går hem til honom och seger honom, at han ingaledes för affreeser, än som mutatio Rectoris är tilbörligen hållit.

Bliffuer medh thett samma afftalt och enhälleligen beslutit, at när sådanne förnemlige åhrander haffwas för hender, och skola anställas, tå skal ingen draga sigh vndan, vthan alle skola vara tilstades, widh tiltaal och arbitral straff tilgörande, om han sigh icke skäligen publice in Consistorio excusera gitter.

Dito: Rectoris convivium skall anställas effter then ordningen, som giordes näst förleden den 11 Junij 1642, hvilken ordningh ingen skal fördrijsta sigh at i någon mätto at violera. Och effter nw äre nyligen någre magistri creerade, om them blifuer beslutit, at om Rectori tackes binda een eller fleere af them, doch icke för många, hemställes vthj hans egen rådth och wilia.

Dito: Haffwer och Notarius Acad. presenterat acta, som i detta förledne åhr noterade åhre. Ther hoos ödmiuckeligen bediandes, at the mätte öfuersees, och han sedhan til någon better lägenheet förhielpas, effter som han medh den lönen, som han hafwer, icke förmå(r) sigh widh denna tienst vppehålla.

Soli Deo Gloria.

[Rectoratus Admodum Reverendi Domini M. Erici
Danielis Achrelii, Med. Professoris].

[1643. 1 Junij.—16]44. 16 Majj.

[Anno 1643 den — Junij]. — — — — — Ericus D:
Achrelius — — — — — ... or Magnificus.

— — — — — och befrågade Rec.... — — — — —
hwrw snaart — — — — — ... os at wetha huad — —
— — — publ. proponera? — — — — — genom pedel...
— — — — — omröstat och beslutit, at nw nästa Söndagh
den — *) efter Trinit. må elenchus lectionum anslagen och
publicerat bliffua.

Dito: Althenstundh en hoop af studiosis ligga här i staden
och här och thär i landet fåfänge, och en stor deel hafua
utan Senatus Acad. loff och minne sat sig neder på bygden at
läsa för baarn, äre altså — — the uthj $\frac{1}{2}$ och helt år, ja
wäll somblige uthj 2 eller [fi]ere åhren, at the [säl]lan eller
och aldrih komma tilst[ädes, och] heta lijckwäll studenter,
sigh siefwe först till — — — in studiis och Acad. till waan-
ähra, uthj theras — — — och odygder; hwarföre Senatus
hafwer gåt och [rådhsampt] funnit, at uthj ordine lectionum
strax under skriffwes något om them, och alfwarligen för-
manas widh straff tilgörande, at the som således i försumelse
theras vngdoms tijdh förnöta, eller vthan Senatus Acad. re-
commendatione här och ther præceptorera, skola ändeligen i
näst tillkommande höst sig inställa.

*) Första bladet i protokollssamlingen för detta rektoratssår är
dels sönderrifvet, dels mycket illafaret, hvarigenom en fullständig de-
chiffreering varit omöjlig. — 1:sta söndagen efter Trinitatis inföll 1643
på den 4 Juni. Den i texten antydda söndagen vore därför den nämnda,
eller ock söndagen den 11 Juni, om consistorii mötet hållits efter den 4.

Dito: Magnif. Rector gaf tilkänna, at Johannes Forschovius klagar öfwer Abrahamum Cursorem, om någre gamla handlingar, och sina böcker, them han ej kan aff Abrahamo mächtig bliffua. Remitt. til nästa Consistorium.

Dito: Någre studiosi äre sins emillan strijdige om någon skuldh saak och et swärd, huilka doch nu ej äre tilstädes. Och emedan in actis finnes, at den saaken är tillförenne förhördt och afdömbdt, kan altså icke på nytt uptagas, ransakas och affdömas.

Den 14 Junij. Magnificus Rector anhåller på boockförarens Laurentij Jauchij vägnar om et vist rum, ther han sina böcker kan införa och försälia. Senatus håller sigh wedh den mening, som förleden den 18 Febr. 1643 affsagt är, nämligen: at oanseedt Laur: icke medh skääl hafuer det at prætendera, lijkwäl och icke thess minder will Senatus, huadh mögeligit är, hielpa honom der til hoss ampl. Dn. Procancell.

Dito: Barthollus Lachmannus Wiburg., Hie[ronymus] Gabrielis Rimmätensis och Canutus Canuti Nycop. skola m[ed allr]a första och före någon annan bekomma stipendium, så [snart något] rum löst blifwer.

Dito: Blef — — — — — ... skillige vthlag ... — —
 — — — — — Thomas Thom ... — — — — — aff professoribus
 — — — — — nämligen 4 p ... — — — — — ther låthe
 de ... — — — — — ... rat och äre alle — — — — —
 ... ugnns och accijs pen ... — — — — — uthan städernas
 — — — — — gier den 13 och 14 — — — — — ... tiena,
 för alt såd ... — — — — — penningar, huilk ... — —
 — — — — — på budna äre, bef ... — — — — — sigh — —
 — — — — — vthgöra. Doch äre somlige i den mening, at profes-
 sores på andre orter för theras egne personer äre förskonte.
 Detta remitteras till höge öfwerheetens nådige disposition.

Dito: Hele Senatus [begerer,] at præclariss. Dominus M. Michael Wexionius, Polit: et Hist. Professor, nw medh första på Academiæ vägnar [öfwer] förskreffne och andre denne kongl. Acad. nödtorftige [ährander] wille vara obeswerat at resa till H. K. Mt. och [högl.] Regeringen. Detta begerte[s] at välb:te M. M[ichael ville] taga i betänckiande till nästa Consistorium,

och [emedler] tijdh kan Rektor medh reverend: *Domino M. Joanne Tersero S. S. Th. Prof.* här om ampl. *D:ni Procancelarii* godha och helsosamma rådhs spöria och förnimma, och icke thess mindre huar och en thess förinnan kan eftertänckia (och) i nästa Consistorio tilkenna giffua, huadh såsom här desidereras och hoos *H. K. M:t* foordras måste.

Dito: *Magnificus* Rektor frågade aff samptlige *professoribus*, hwrw länge thee ähnnw äre sinnade medh *prælectionibus publicis* continuera. *Professores* huar i sin stadh seer wäl thet, at *studiosi* äre måste deles affreeste huar till sin ort, och ähnnw dageligen förrese, at nu ganska få allenast äre tilstädes; och at man nu ytterligare skulle publice något proponera, thet kunde lända them till stoor affsachnat, som effter sedwanan affreeste och bärtha äro, och thee som länghwägade äre, hafua och inthet at hålla sigh medh, them kan *Senatus* icke resan förwägra, thee måste altså i tijdh sigh på wägen begiffwa. Ty håller samptlige *Senatus* rådsampt, at huar medh thet första i *Herrans* Namn denne gångh besluter, och som sedhwanligt är, till *S. Bartholomæi* sigh inställer, Gudh helsan och liffwet nådigast vnne och förläne! Och skall om samma termino vthi elencho *lectionum* ochså förmålet bliffuidt, på thet at vngdomen weet sigh der efter rätta och tilstädes komma. Huilket *Rector* data occasione — — — kan.

Den 20 *Augusti* bleff åther *Consistorium Academicum* hållin, thå förekom *Peder Helisten*, bårgare här i Åboo, och klagade på *Abrahamum Cursorem*, gifwandes tillkänna, at *Abrahamus* tillijka medh sin broder *Johanne*, huilken hos honom wistas, och två andre *studiosis*, dem han eij kende, äre kompne, doch icke medh wredt modh, in i hans gårdh, och effter han en krögare är, hafua thee köpt ther öll, och sedhan penningarne äre för *Abrahamo* alle blefne, hafuer han på en räckningh eller credit befalt hempta ähnnw et stoop, lofwandes strax betala. Men när stoopet war vthdruckit, wille *Abraham* medh sine medhbröder gå bårt, och ingen betalning för det stoopet giffwa. Men i dören haf:r *Peders* huströo ryocht hatten aff *Abrahamo*. *Johannes*, *Abrahami* broder, när han thet sågh, hafwer han fattat i sin broders hatt, och emedan huströon

hatten icke sleppa wille, vthan hölt hårt i hatten, hafv Johannes släpat henne effter sigh öfwer throsskeln, och således hatten aff henne rycht. Hwstroom, huilken och hafwande warit hafwer wedh pass i 2 $\frac{1}{2}$ månaders tijdh, skall hafwa ther igenom mist thet hoon gick medh, såsom twenne quinnor thet wittnade. Men aldenstund hwstroom synes sielff hafua warit wällande til sin olycka, i thet hoon oförskämtd ryckte hatten af en person, then hoon wäl kände för et stoop öll allena, och Johannes, som nu ej är tilstädes, hafuer icke slagit henne, uthan allenast hållit i sin broders hatt, den hoon icke sleppa wille, och altså hafuer hoon sjelff, vthan twifwell ochså fallit, eller huru ther medh wara kan. Ty bleff efterlåthet, at Notarius seer til, huru thee måtte blifua förlichte, thet och strax skeedt är, som Peder Helisten inför Senatam fulleligen bekende, och ej vidare kärke.

Den 30 Augusti. Magnif. Rector gaff tilkänna, hwrw såsom at Hans Ehrw:t Biskoppen hafwer skrifuit til Consistorium, att hans Ehrw:t seer lyckeligast, thet adm. Rev. Dn. Doctor Aeschilius och clariss. Dn. M. Nicol. Laur. måge resa til herredagen; begerte för then skuld Magnif. Rector, at Senatus ther om wille så laga, at H. Ehrw:ts begeran må effter kommit warda. Dominus Doctor enskyller sigh ther medh, at han seenast hafuer warit til riksdagen i Nyköpingh, och är han nu Inspector stipend: samt Decanus facultatis philosophiæ, wil ther medh altså blifua hemma. M. Nicolavus föregiffuer, at emedan Gudh als-wäldigh hafwer förläsat hans huströo nu för 2 dagar sedhan, der effter hoon är aldeles swagh; sammaledes hans lille son, och han ej weet hwadh (Han) täckes medh them göra, kan han för then skuldh them icke widh sådan theras beswärligh condition effter lämna. Eliest är och han Inspector stipendiarium, och om han tillijka medh D:ro Doctore affreste, lände thet vngdomen til skada och hans collegis, hvilka i ställe blifua skulle, til molest och beswär. För then skuld är thetta til Consist: Ecclesiast. remitterat.

Dito: Bleff och omtalat, hwrw såsom studiosi måtte blifua försörgde medh bänckeruum i kyrkian, at thee icke måge trängia borgarene, och lijkawäl höra predikan. Här om

bleef på åtskillige sät discurrerat, men effter in fisco inthet finnes til en penningh, är swårt något göra til saaken. Remitteras til H. Ehrw:tz Procancellarij ankompt, och thee som skola reesa til rickzdagen, kunna see huru i Stockholms kyrkior lächtarne bygde äre, at man och them her behändigit må framdeles byggia låtha.

Dito: Effter inga studiosi äre ähnnw samman kompne, kunna professores icke publice något proponera; altså kanskee til marknaden kunne i hoope vijss ankomma; för then skuld må ther medh ähnnw något lithet vpehållas.

Den 11 Septembris äre till stipendiater antagne these personer: Paulus Benedicti Werml: och Brynolphus Magni Werml., Medicinæ studiosi; sãm och Hieronimus Gabr., Barthollus Lachmannus Wiburg., Canutus Canuti Nycopensis och Sveno Johannis Ostrogothus, alle in infima classe.

Dito: Bleff beslutit, at her effter, när någon stipendiarius skall antagas, böör för altingh pröfuas personen, om någon förhåpningh är (om) honom, och huilken ibland många, som begära, är älst studiosus, och äntligen torfftigast.

Dito: Thee som corrigera theas orationes, skola ingaledes efterlåtha orationem wara längre än som 1 ark.

Dito: Ingen, huarken Rector eller annan professor, skal gifua någon inwissningh vth på stipendiaternes elemosynam, eller annat, vthan then, huilken hele Senatus thet pålegger; och blifuer ther widh, at ordinarii inspectores gifua inwissningar på den deelen, som huar stipend. skall hafua: ty thee wethe bäst theas diligentiam.

Dito: Aldenstund Reverendus Dominus Doctor nu reser til rickzdagen, huilken är nu Inspector stipend., altså begerer hans Ehrw:t, at D:ni Professores Theol. wille per vices disputera i hans ställe, han vthlofuar en annan gångh göra, när them bör, thet samma. Der til bejakade Reverendus Dominus M. Sven. och Dn. M. Joannes Terserus.

Den 23 Septemb. Effter som Dominus Doctor nu ändtligen resa måste til Swerige, håller Senatus rådsämtt wara, at [honom] meddelas et memoriale först och i synnerheet der om, att H. Ehrw:t gör Quæstori gåt biståndh, och hoos H. K. M:t och

kongl. Regeringen förhielper honom der til, at Acad. måtte få wisse ränta och vnderhåld, aldrahålst i kyrkeherbergen och ther til någre behåldne bönder.

Til thet andra: at H. Ehrw:t wille höra effter om någon bibliotheca woore någorstädes liggiandes, den Cronan kunde mista, wore denne Acad. till nytta och synnerligh prydnat.

Til thet trijdie: Effter som trycket här är mycke(t) swagh, och wij ther hafwe inge grekiske boocksteffwer, data occasione kunde H. Ehrw:t om sådant anhålla.

Till thet fjerde: at H. Ehrw:t wille förnimma om aflöningen, hwru såsom penningar bör foordras, antingen effter sölfuer myntes förhögingh eller allenast dubbelt käpp. m:t som för(r).

Dito: Senatus bewiliar ex fisco Quæstori til vppehälle 200 dal:r k. m:t aff them at vpbaras, som til fiscum skyldige äre, nl: aff M. Michaële Wexionio 100 dal. käpp. m:t., M. Simone 40 dal:r, M. Georgio 20 dal:r och M. Nicol. 40 dal:r och skall Notarius concipera en inwissningh til Eliam Jönsson, at han lather leffverera medh thet snaraste bette 200 dal:r, och som bett är, så mycket af huars theras salario sedhan affkortar, huilken inwissningh Rector måste vnderskriffwa.

Dito: Bleff beslutit, at studiosi skola skrivas til sine wisse lectiones näst kommande den 4 Octob., der om nu om Söndagen den 18 effter Trinit. intimeras skall.

Dito: Rector Magnif., nomine Eloquentiæ Professoris och effter hans begäran, frågar a Senatu, huru mycket han hafwer at förvänta aff sin löön, för den tiden han effter H. K. M:ts och Regeringens loff war til Hålland. Gifuandes der hoos tälkänna, at oanseedt han sedhan han til Swerige ankom hafwer der något fördrögt, hafwer orsaken warit, at effter han hafuer lenge legat sjuker och håren aff hans hufvudh hafua aldeles aflupit, kunde han icke komma hijt ifrån sina egna, för än som han kunde komma sigh något före igen. Der opå kan denne gångh inthet affskedh gifwas, vthan remitteras til en annor beqvämligare lägenheet.

Dito: M. Petrus Lidenius Smolandus, præsenterade sigh ödmuckeligen bediandes opå studiosi Jacobi Johannis vägna, huilken är relegerat för thes lätferdige breffwer och skrifter,

som beste *Jacobus* til *Märthen Hoo(r)ns* echte huströo skrifuit hafwer, at han måtte igen reciperas in cætum studiosorum, vthlofuat at han sigh förbettrandes warder. Detta togs i noga betänckiande, och bleff omröstat och denne gångh således resolverat: at emedan quinnan, för huilken han är misstänckt, är ähnnw fängzlig och nyligen på någre andre personer bekent hafwer, huilka medh henne omgånge haft hafwa, kan altså henda, at hoon ähnnw något bekänner opå *Jacobum*, thet hele *Senatui* okert woore, blefue för then skuld then senaste willand wärre än then första, om *Jacobus* emedler tijdh admitterades til *Acad. igen*. Så hafuer och *Senatus* förnummit, at *Jacobus* oachtandes *Senatus Acad. domb.* ligger här i stadhen, och ther thet så skeedt wore, bleff beste *M. Petro*, som hans fulmächtige är, pålagt, at han honom åtwarnar och tilseger, at *Jacobus* ändeligen begifwer sigh vth til sina föräldrar, in til thess at *Senatus* kan pröfua hans boot och bättringh, och seer någre skäll, huar igenom han kan hielpas til rätta igen.

Den 11 Octob: Herren Adsessoren i den kongl. Rätten w:t *Johan Hinrichson*, gaff till kända hwrw såsom at han för — månader sedhan, effter *Laurentii Israelis* flijtiga anhållande skrifuit vthi hans stamboock, och een tijdh der effter hafuer beste *Assessor* funnit samma boock för sigh hoos *H. N:de* Præsidentens boockhållare *Johan Pålsson*, begynt altså leeta effter sit namn der vthi, emedan han kände booken igen, och befan, emoot all sin förhåpningh, at hans namn war vth-rifuit. Nu befructar wälbeste *Assessoren*, at *Laurentius* kan medh samma bladh och hans ehrliga namn, som ther på medh egen hand skrifuit är, bruka något skalkestycke och vndersloff; eliest och tycker han detta lända hans person til despect och waanähra. För then skuldh beder han fljteligast a *Senatu Academico*, at *Laurentio* måtte påläggias, at skaffa hans hand igen, och sedan för thenne sin boffue stycke straffat warda. Här til oanseedt at beste *Laurentius* i förstånne hårdeligen nekade, förebarandes at detta honom owitterligen skeedt är; lijckwål på sidstone bekende *Laurentius* sigh hafua vpbrändt samma bladh, och loffwar thet medh sin liffige edh hålla, och thet therför, at emedan *Assessoren* hafuer skrifuit et dictum,

huilket han, Laurentius, icke annars förstodh, vthan thet skulle lända honom til någon despect och nåäsa. Bleff här vthinnan omröstat och beslutit. Först i gemeen om stamböcker är Senatus Academicii äntlige meningh och doom, at Magnif. Rector medh thet första, som skee kan, publ. programmate förbiuder alle studenter i gemeen, at thee här effter ingaledes [: som här til skeedt är:] medh theeras stamböcker löpa kringh för en penningz skuldh, then thee sedhan måste parten, såsom denne Laurentius och hans gelike, orät och illa anläggia. Mången ehrlich man blifuer medh sådanne öfverlupin och Academisæ förmän tillijka medh thee skickelige och oskyldige studiosij förklenade och förtaalte. Men ther så hände, at någon för skäligh orsaakz skuld, wille låtha skrifua i sin stamboock, thet skall skee consensu Rectoris och Senatus Academici, ther opå af them en förmaningh skee måste. Sedhan om denne Laurentio i synnerheet, huilken för sådan missbruk angifuen är, blifuer denne gångh och til vidare beskeedh aftalt, at om han icke kan afbidia wälb:te Adsessoren innan nästa Consistorium, och han ytterligare klagar och swaar fordrar, skall han effter förtiensten tilböriligen plichta.

Dito: Ampliss. Dominus Procancell. bedher opå studiosi Jacobi Johannis Lojmijokiensis föräldrars vägna, at om mögeligit wore, Senatus Acad. wille bete theras son Jacobum, huilken i förledne året för någon brät bleff til 3 åhrs tijdh relegerat, taga til nåder och vnder Acad. igen, efter H. Ehrw:t förnimmer, at denne Jacobi föräldrar, för thenna theras sons olägenheetz skuld äre mächta hårt bedröfuade och sörgse. Om thenne theras son, om han ändeligen ähnnw i resterande tw år skulle blifua extra Academiam, kan han i sina studier märkeligh skadha taga, och således aldeles i grund förderfuat blifua. Senatus hafuer denne H. Ehrw:ts fljttige intercession i noga betenkiande tagit, och omröstat. Och oanseedt Senatus wäl skeligh orsaak hafwer, den affsagde doomb, som näst förleden den 23 Novembris 1642 publicerat är, at ährhålla: lijkwäl medan han en vngh person är, huilken genom sin vngdooms swagheet är råkat obetänckt i en sådan galenskap, hafwer och quickt ingenium, at man om honom hafwer en godh förhåpningh,

vthlofvas ochså på wägnar alfvarsam boot och bettringh, såsom och H. Ehrw:t Procancellarius i synnerheet sponderar för honom, at han yttermehra aldrigh sådan dårskap sigh företaga skall, försäkrandes Senaturn för all efftertaal förswara; för then skuldh hans frome och gudsfruchtige föräldrar til någon tröst, honom sielf i sina påbegynte studier till ønskeligh fortgångh, och H. Ehrw:ts Procancellarij billiga begäran til nöje, efterlathes, at ber:te Jacobus Johannis må til Academien igen (komma) nu näst tilkommande den 23 Novemb., effter som samma dato blifuer et heelt år sedhan han ifrån Academien är relegerat worden.

Dito: Effter som Notarius Academiae, genom Magnificum Rectorem in Consistorio Academico, aff H. Ehrw:t Procancellario och Episcopo tienstwilligast hafwer begerat att blifua försörgh medh någon bättre lägenheet: ty han medh sin löön thee 75 dal:r nw ej länger mächtar sigh och sina vppehålla och försörria, som han lijckwål nw vthi en godh tijdh medh stoort beswär hafuer måst göra; och effter Dominus Andreas Jonae, för detta slätzpredikant här widh Åbo slätt, blifuer försörgh medh pastoratu i Hällåla, H. Ehrw:t wille honom til slättet igen förhielpa; der opå hafuer H. E:t denne gångh sigh således resolverat: at emedan Dominus Simon Stephani, huilken en rum tijdh krigzpredikant warit hafuer, ochså en godh lägenheet förtient här inne i landet, är altså honom samma slätzlegenheet fulkomligen tilsagt och lofuat. Men om honom [: som somblige vetha seja :] samma legenheet icke behagade at emot taga, så skall Notarius wara närmast ther till för alle andre at bekomma, eller och medh annor lägenheet försedder blifua.

Den 25 Octob: Cursor Acad. Abrahamus Jöransson medh sin ödmiucke supplication påminte Senaturn Academicum, hurw såsom at han förledne winter genom den tijnlige dödhen hafuer mist i barns pijnan sin huströo medh 2 sine späde barn, och på samma tijdh effter hans ödmiucke anhållande i H. Ehrw:ts Procancellarii närwarelse in Consistorio Academico, är af synnerligh medhlijdande bewiliat, af alle them som wederbör, at ber:te hans sal. huströo må vthan penningar blifua begrafuen

in i kyrkian, wedh sejare wärket; allenast at Notarius Acad. på H. E:ts och Consistorii wägnar ther om talar medh stadzens förmän, hvilka och ther til hafua enhälligen bejakat. Lijckwäll hafuer Cursor måst sättia en sölfkanna [: den han til läns hafuer :] hoos Oeconomum D: num Clavidum, hvilken nu för mullet icke thess minder 12 dal. foordrar. För then skuldhd bedher han nw ödmuckeligen, at Senatus wille räckia honom handen och förhielpa der til, at han sin pant vthan lösn måtte igen få. Så emedhan Senatus wäl sigh påminna kan, at hans huströo bleff af H. E. Biskoppen medh förberörde condition frij muld tilsagt, altså medh första lägenheet skall H. E. der om påmint och bedit bliffwa.

Dito: Magnificus Rector gaff tilkänna, huru såsom Slåtsfågten wt Elias Andersson hafwer sigh hoos honom beswärat, at studiosus Johannes Henrici Biörneburgensis skall hafua förleden Söndagh om aftton öfwerfallit honom här på torget, och han hafuer måst samma studiosum aff stadzwachten gripa och til andre dagen på Rådhuset förwara lätha. Men effter be:te Elias Andersson icke är nu tilstädes sin klagomål at fulfölia, huilken och samma studiosum haf:r lagligen citera läthet, bleff detta ährandet til nästa Consistorium och vidare klagan vpskutit.

Dito: En bonde huströo ifrån Lundo sohn och Ketola by beswärar sigh supplicando öfuer en studiosum Petrum Petri Jesenhaus, huilken skall hafua henne medh någre skäls ord öfwerfallit. Så emedan och quinnan icke sielf comparerade, är och den saaken til wijdare beskedh vphäfuin.

Dito: Effter som Acad. skräddaren Erich Hinrichzson är i förleden winter genom dödhen affallen, och en annan, Erich Helgelson b:d, i hans ställe sigh præsenterar, lofwar wara rätt-rådigh, trogen, flitigh och för alle andre medh sin arbetz löön billigh; altså bleff han aff samptlige Senatu antagen, och Rector gifuer honom förswarelse breff.

Dito: Effter i Academien är ähnnw mycket arbete, särdeles vthj auditorio juridico, der Senatus gärna wille att Consistorium altidh framdeles hållas skulle, så behöfdes och der til, vnder Academien en godh Snidkarl, om han wore at finna, som billigh wara wille.

Dito: Ericus Erici Ost. G., huilken här til hafuer in infima classe warit, blifuer nu inskrifuen vthi den midlerste classe.

Den 22 *Novembris*. Johannes Henrici Biörneburg. gaff supplicando tienstwilligen tilkänna, huru såsom Slätzfäugten w:t Elias Andersson skall hafua honom näst förleden Dominica 19 Trinit. medh hugg och slagh öfuerfallit, och sedhan medh stadzens wacht obråtzligh och olaghwunnin på Rådhuset fängzla läthit; begärandes *Senatus Acad.* bijståndh och godhe befoordringh, at icke berte Slätzfäugte må sådan förmätenheet tilgodho hållas. *Senatus Acad.* hafver först trooligen förhållit honom thet, at om han weet sigh hafua gifuit Slätzlofuen orsaak til slagzmål, han seer sigh wäll före i detta ährandet, för än som han sigh medh honom i rättgångz process begifuer. Hafuer han rättmätigh saak och honom orät af Slätzlofuen skeet är, kan han lagligen söökia, der vthjnnan och *Senatus* honom medh råd h och befoordring bijspringa will, at hans rättmätige saak icke må til inthet göras. Synes och Slotzlofuen hafua peccerat i thet emoot *Acad.* privilegier, at han hafuer en studiosum lathet fängzla på Rådhuset, och i synnerheet olaghvunnin och [: kan skee :] oskyldight. Thet icke för förargelse och exempel skull bör honom tilgifuas.

Dito: Lars Thomasson, bårgare här i Åbo, klagar öfuer Barthollum Simonis Nybyensem, och seger at bete Barthollus skall hafua ägt hans dotter medh barn, begerandes han måtte taga henne til ähta. Inlade i Rätten et breff, dat: 25 *Novemb.* 1642, huilket breff Barthollus hafwer skrifuit vthj en skrifuares nampn, Madz Thomæson be:d, til samma quinnan, vthlofuas i breffuet at taga henne til ähta. Men [: som Lars Thomasson, denna quinnans fadher, säger :] denne Barthollus hafuer detta brefuet stält obidin i en skrifuares nampn, huilken icke en gångh till är, eij heller kännes aff någon, allenast för then orsaaks skuld, at hans gärningh icke må yppenbaras, han altså kunde få blifua i scholan, och yttermehra komma vnder den kongl. *Academien*, och quinnan kunde wijsa samma lögnachtigh breff och fåfång tilsäljelse opå echtenskapet stadsens predikander, och hoon der igenom thäss better måtte vthan någon plicht blifua tagen i kyrckian, och

som Lars Thomasson strax hafuer saaken betänckt, at falske anslag hällan taga godh ända, hafuer honom Madz Thomasson inthet behagat, den han, eij heller hoon wiste af, altså hafr Lars skurit vth Madzes namn, och sielf skrifuit Bartholli namn [: huilken han ändeligen säger vara barna faderen :] vnder samma breff i stället igen. *Domínus Henricus* Past. Nybyensis hafuer comparerat i Bartholli ställe, effter han är hans styff-fadher, och sadhe at Barth. icke kan vara aldeles frij för samma quinnan. Men ingaledes rätte barna faderen; beropade sigh opå quinnans egen bekenelse, den hoon på sin sothe sängh och i sielfue barnspijnan för finske Cappelanen hederligh och wällärde Herr Hinrich bekändt hafuer, thå hoon inthet annat wiste, vthan at hoon rät nu döo skulle, och ther opå annam-made thet höghwärdige altarens sacramente. Så emedan Barthollus nu är stadder i Österbåthen, och then andre, nl. Madz Larsson, skall vara vppe i Tawastland, ty blifuer detta ährand vpskutit till näst kommande den 28 Feb. 1644, der till och denne studenten Barthollus skall peremptorie citerat blifua. Her Hinrich finske Cappelanen kom här och tilstädes, och wittnade, at quinnan hafuer bekent för honom, thet skrifuaren skall vara rättaste barna faderen.

Dito: Wisse inspectores blefuo förordnade öfuer alle landzkaps studenter, såsom D:n Doctor Aeschillus öfwer alle Aboenses, M. Sveno öfwer Westrogothos och Wermlandos, M. Jöns öfuer Wesmannos och Dalkarlos, M. Ericus öfuer Uplandos, Ostrogothos och Helsingios, M. Michaël öfuer Smolandos, M. Martinus öfuer Suder- och Närfinnar, M. Simon öfuer Nericios, M. Georgius öfuer Alandos, Nylandos och Bothnienses, M. Nicolavus öfwer Sudermannos. Och skall huar och een esom oftast giffua acht opå sine ombetrodde landzkapers studiosos, huadh thee hafwa för händer, och hurv thee sigh i sina studier förhålla.

Den 13 Decembris. Magnificus Rector befrågade sigh om afflöningen, och hwrw thet sigh hafwer medh mynte werderingen, om man hafwer något at förwänta effter sölfuer m:ts förhögnigh eller och icke. Bleff beslutit, at *Domínus M. Joannes*

skall ther om fråga wälborne Landzhöfdingen medh thet snaraste, och sedhan der opå swaar förskaffa.

Dito: *Dominus Doctor Aeschillus* gaf tilkänna, at *H. Nådhe* Præsidenten hafuer sendt til' honom en *Ryss* diekne, huilken af *H. K. M:t* och *Cronan* hafuer sigh til vppehålle penningar 50 dal. *S. M:t* och *H. N:d(e)s* begeran är, den dieken måtte få en skickeligh studiosum, som honom kunde informera. *Senatus* hafuer der til godhkänt *Paulum Simonis Raumoensem*, honom kallar *Dn. Doctor* til sigh, och förnimmer om han icke lather sigh der til bruuka, men der så skall han recuserar, wil *Senatus* då en annan förordna.

Dito: Aldenstund *Michaël Jacobi Bothniensis*, huilken nw för et åhr sedhan är fallen i lönskalägi, och för samma orsaakz skuldh hafwer han måst begiffua sigh ifrån *Acad.* och til *Sverige*, der han nu en tijdh warit hafuer, och förmåt sigh *H. Excell. Rikzdrätzens* recommendation til *H. Ehrw:t Biskåppen*, och begerer ödmuuckligast at komma till *Academien* igen. Detta [: efter *H. Ehrw:t* icke är til städes :] remitteras til en annan tijdh, at resolveras.

Dito: Efter som *Senatus Acad.* förnimmer, at en hoop aff studiosis blifua ordinerade, i bland huilka vnderstundom thee aldra wärste och obequämligaste sigh inställa, och genom theras slächtz och wanners promotion foort komma, *Academien* till stoor despect och waanähra, och vngdomen till förargelse, at och thee oflijtge och olärde icke thess minder antagas til predikoembetet, gifues således androm orsak till lättia och försumelse; ther om är *Senatus* bekymbrat, och bleff beslutit, at när framdeles tillfälle gifues, måste *Senatus* samsättia sigh medh *H. E:t*, at ther om måtte en gångh stadeligen så beslutas, at ingen må admitteras ad sacros ordines, vthan han först åtminstånne hafwer *Rectoris Magnifici* testimonium, och blifuer examinerat a *Decano facult. theologicæ*. Således blifwer *H. E:t* medh thet beswäret förskonat, at *Senatus* får tå wetha, huilken eller och hurudan person han är, som ministerium begerer, at icke en hoop oskickelige drinkare och andre ther til komma; vthan skickelige och nöchtre personer.

Dito: Saaken om *Stipendiarijs* blifuer til en annan con-

sistorii dagh vpskutin, äre här och ankompe twenne novitij ifrån West. G.-land medh H. Excell. Rijkz Cancellarij recommendation, nl: Haquinus Laurentij och Ericus Christophori, huilka blifua nu expectanter til thäss nogon locus blifuer vacuus.

Dito: Emedan studiosi icke hafua wisse bänckar i kyrkian, vthan trängias medh bärgerskapet i stoolarne, bleff för gåt anseedt, at Academien hafwer sin egen Snidkare, huilken kan arbeta i kyrkian, at ther måtte lächter förfärdigas studenterne til bäncke rum. Och effter thet länder och bärgerskapet til nytta så wida, at om lächterna blifua tilbörigen giorde, så kunna bärgarne niuta theras bänckar allena, och i finske församlingen kan en stoor hoop af gement fälk stå opå lächterna, som nu eliest måste stå och trängias på gångarne, och somlige stå ytterst baack i kyrkian, ther thee lithet eller och slät inthet kunna höra predikan. För then skuld är rådeligit, at Senatus samsetter sigh medh Magistraten i stadhen, at thee af kyrkiones penningar och medh thess vmkästnat lathe them byggia och förfärdiga. Här om i tijdh medh ampliss. *Domino* Pro-cancell. och stadzens förmän talas måste.

Dito: Bleff och beslutit, at om Abrahamus Cursor ingaledes niuter frij muld för sin sal. hustru, som endeles är bewiliat; så will Senatus af pecunia dilig. vndsättia och hielpa honom medh 12 dal. K. M:t och Rector gifuer honom framdeles, der så behöfues, der opå en inwijssningh.

Dito: Aldenstundh M. Simon Kexlerus, hafuer inlagt sin räckningh och will ther medh bewijsa, at honom bör aff Quæstore en ansenligh påst penningar, som honom skall restera på sin löön, före gifuandes at han them nw ändeligen behöfuer: så emedan Quæstor nw icke är hemma, huilken honom samma penningar boorde betala, och M. Michaël haf:r någre penningar af Quæstore til läns; bleff bewiliat, at om M. Michaëlis lägenheet så tillsäger, skall M. Simon aff wälb:te M. Michaële medh Rectoris inwissningh foordra och bekomma 40 dal:r kappr. penningar.

Anno 1644 den 31 Januarij bleff åther Consistorium Academicum hållin, tå gaf Magnif. Rector tilkenna, at emedan

Conrector *Dominus Martinus* widh *Biörneborgz schola*, är förordnat at blifua pastor i *Wesilax* sohn: så begerer nw i hans ställe at komma *Ericus Pauli Ketharenius Aboensis*, huilken en gammal studiosus är, och allom kunnogh, at han der til tienligh woore, och en sådan lägenheet meriterat, beswärar sigh och icke länger kunna hålla sig widh *Academien*, ty han icke allenast här, vthan och för detta i *Ubsala* på sigh och sina studier aff ringa förmögenhet kåstat hafuer. Der opå är swar fallit, at emedan *Consistorium Ecclesiasticum* hafuer endeles lofua *Jacobo Bartholli* den lägenheeten, kan han der til icke komma. Men aldenstundh at depositor *Dn. Elias* begerer hädhan och til *Narfuen*, kan *Ericus* wänta til hans affårdh, kan skee at han i *Eliæ* ställe kan förordnat blifua. Doch detta til *H. Ehrw:ts Procancellarij* gode disposition denne gångh remitterat.

Dito: *Dominus Petrus Ingemari* beswerar sigh der öfuer, at han nw widh pass i tw åhr hafuer arbetat och läsit för *Eloq. professore*, och föga ther före i löön bekommit. Så emedan *Senatui* wäl kunnogt är, at han icke aldeles vthan löön tient hafuer, ty han hafuer någre påster opå *Eloq. prof. löön* vpburit, men hurw mycke(t) thet wara kan, är icke aldeles kunnogt: för then skuldh och thetta denne gångh vphäfues in til thess at *H. Ehrw:t Procancell.* tillijka medh *Senatu Academicö* dem emillan jämbka och laga kan.

Dito: En *lijnwäfuare* hafwer sigh præsenterat vnder *Acad. förswaar*, men effter *Senatus Acad.* icke seer thet wara nöd-torffigt, eij heller honom vnder *Academiae jurisdiction* förswara kunna, kan han inthet antagas. Doch ther *H. E. Biskäppen* behagar honom at taga vnder sit förswaar, är saak för sigh sielfft.

Dito: *Studiosus juris Johannes Jacobi* anhåller genom *Magnif. Rectorem* om en förskriff eller promotorial, at han ther igenom måtte få blifua *auscultant* här i *Håfrätten*. Men *Senatus* håller thet inthet för någon synnerligh befoordringh, eij heller denne hans begäran aff thess wärde wara, at heele *Senatus* skulle ther opå arbeta; vthan allenast at en aff *professoribus*, huilken medh samma studioso är bäst känder, han

kan medh någon af assessoriibus ther om tala, och hans billige begeran tilkänna giffua, thet kan bäst ther till tiena, at han hulpin bliffwer.

Dito: Efter som constitutiones foordra, at adjuncti skola vnderstundom præsidera in disputationibus stipend., altså bliffwer thet och här efter widh macht hållit, och thee i tijdh skole ther om tillsagde bliffua, huarefter thee sigh hörsambligen rätta måste.

Dito: Robbert Hinrichzson, Peder Larssons Munsterskrifuares fulmächtig, framkom medh Laur. Isr. West. G. handskrift, foordrandes aff Laurentio ther medh 60 dal. K. M:t. Men efter Laurentius [: oanseedt lagligen stämbder, doch förste resan :] icke är tilstådes denne gångh, blif: vpskutit.

Dito: Här bleff och omtaalt, thet at Eloq. professor är sinnat begiffua sigh vthj echtenskap medh sal. Jacob Skredares dotter widh Groopen: och oanseedt någre wille hålla thet wara något olijckt, lijkawäl efter begges theras gode wilia är at til hoopa komma, kan Senatus ther vthj sigh ingaledes lägga. Om Gudz wilia så är, thet går wäll foort.

Dito: Senatus hafwer och endeles förnummit, at M. Petrus Torp. skall wara fulhogse at giffta sigh, hoos Madz Torskas, nämligh at få hans dotter sigh til hustru. Men emedan thet är förekommit, at han på åthskillige orter frijar, will förty thet honom icke wäl anstå, och om han denna ändeligen til ähta begerade; så är twiffwels mål om thet kan admitteras.

Dito: At någon per occasionem förmanar honom, at han icke så mycke(t) läther höra sina vjsor och rim, som han här til giordt hafuer, the gifua huarken honom eller Academien någon berömmelse.

Dito: Swen Humbla Smolandus är skyldigh sal. Birgero Arvidi någre penningar, för then skuldh blef afsagt, at thet skal af hans stipendio afkortas, som han kan profuas skyldigh wara.

Den 7 Februarij. Madz Sigfridzson, Assessorens wälb: Christer Nihlssons skreddare, klagade öfuer Laurentium Israelis W. G., tilkänna gifuandes at Laurentius hafuer medh skriffkaffwelen slaget i hans hufudh 3 blodh sår, thet och balbe(ra)ren M. Jöran fulkomligen wittnade, huilken denne skred-

daren bundit hafwer, och nu ther före begerer 3 Rickz daller. Laurentius swarade och sadhe, at Skreddaren hafwer en tijdh suddt och druckit der på kellaren, doch i förstånne för sigh sielf; men (en) stundh der effter, hafuer Skreddaren gåt vth, och vthe sigh illa stält. När han är inkommen, hafuer han trängdt sigh til at sittia hoos Laurentium, och effter Laur: förnam, at han waar stinckande och illa luchtande, hafwer han förwijst honom gelaget, och icke kunnat tåla honom. Ther aff Skreddaren är woorden wredh och begynt öfwerfalla honom. Tå nödgades Laurentius taga till en stäck och ther medh på honom 3 blodsår wågat. Men effter Senatus sågh att Laurentius icke kunde frijas för sina 12 ~~///~~ S. M:t för huar(t) blodhsår, och the 3 R.dal., som balberaren krafde: ty blef han tilfrågat, hurw han förmenar böther kunna betala, om han äntligen til penninge böther skulle saackfält blifua? Han swarade: Jagh hafwer inthet til bästa, och lade ther til thesse orden: Gudj skee lof, iagh äger inthet at betala medh. Aff thetta hans löjeliga swaar, och huadh för någon tijdh tilförenne är passerat, som in actis finnas skall, synes han icke wara alldeles wäll widh sine skääll.

Dito: Claas Sickman, Regement skrifuares Peder Larssons fulmächtig, præsenterade andre reesan Laurentii Israelis oblig. opå dee 63 dal., ther opå han 3 dal. 18 öre betalt haf:r. Sijckman begärte tienstwilligast, at Laurentio pålegges vthan någon dilation sin oblig. inlösa och betala, eller och at han förwaras i Acad. hächte in til thess han betalar. Laurentius begerte dilation til wåren, lofwandes ställa honom til freedz, ther medh then andre sigh inthet leet äthnöja.

Dito: H. Karin Peders dotter Balber-enckia, huilken är en krögeraka, foordrade 11 dal. 22 öre, begerade och, at hon måtte förhielpas til sin betalningh. Laurentius nekade ther inthet til, vthan beropar sigh på sin fattigdoom.

Dito: H. Ehrw:t Procancellario finnes Laurentius och en påst skyldigh för fitalie partzeler, som H. Ehrw:t honom till födan, af synnerligh medhlijdande, för hans fattighdoms skuldh försträckt hafwer.

Dito: En bårgare Nils Wächtere foordrar och 2 R.dal.,

sampt någre andre, huilkom han är worden skyldigh. Senatus Academicus hafwer alt sådant i gåt betänckiande tagit och omröstat, altså måste vota falne: att emedan Laurentius är mehr skyldigh, än han gitter betala; eliest och denne gångh och ofta tilförenne finnes för sin öfuerdådigheet och galenskap skäligen anklagat vara, för then skuldh, och in til thess han gitter få bårgen för sin skuldh, och kan blifua lagligen dömbder för sin gärningh, skall han i prubban förwaras.

Dito: Emedan Eloquentiæ professor, kommer sällan tilstedes in Consistorio, eliest är för mycket solitarius; blef ther om talt och rådsampt funnit, at thee som hans egna äre, och medh huilka han mäst kan omgånge hafua, förmana honom venlige(n), at han her effter sikh oftare inställer. Swarades och ther opå, at han är ofta siuckeligh, och icke försumeligh.

Dito: Om disputationibus ordinariis blef ochså discurrerat och för gåt anseedt, at huar och en per vices disputerade ordinarie i sin facultate, ther medh så disponerades, at en disputatio publica skedde huar månadt; men then som ioke wille således disp., han kunde eliest skrifua någon tractatum ungdomen till förkåfringh och altsammans Acad. til prydnat. Detta ähnnu remitteras till alle prof. sammankommelse.

Den 14 Februarij ähr till Consist. Acad. kommen H. K. M:ts och högl. k. Regeringens patent om thet danska kriget, och här sammastedes vpläsit. Gudh styre alt til thet bästa!

Dito: Michaël Jacobi Uloënsis, huilken för någon tijdh sedan är här i staden fallin i lönskalegi, och alt sedhan förhållit sikh i Swerige hoos Arnoldum Messenium, honom han alt sedan och så lenge han i Swerige waar troligen tient hafuer, begerer ödmjuckeligen, at blifua antagen til denne Academien igen, vthlofuandes alfvarsam boot och bättringh. Thenne hans ödmucke och wälmeente böön Senatus Academicus icke hafuer welat vthslå: vthan faderligen vptagit, och seedt opå någre skääll, medh huilka han kan til rätta hulpin bliffua, nl: at effter han waar en nöchter, stilla, ödmuck och ganska fljttigh person den tijden han här vnder Acad: stadd waar, och ingen twiflade, at han jw wäl kunde blifuit medh tijden en lärd och nyttigh man, ther han i den olyckan icke råkat hade, så

hafwer han och nw. presenterat sit pass och godhe afskedh ifrån berte Messenio, hvilken hans omgånge hafuer wäl behagat; ther til medh förmåt sikh Hans Excell:s Ricks Drätzens intercession och promotorial skrift. Ty androm til någon råd-hoga blef beslutit, at han lijckwäl i 14 dagars tijdh sitter vthj prubban, och sedhan, doch consensu ampliss. Domini Procancellarij, skall han vnder Academiæ jurisdiction antagen blifua. Men kyrkeplichten skal han ther som wederböör, nämbiligen in Consistorio Ecclesiastico aff finna.

Dito: Effter som Laurentius Israelis alt sedan den 7 Febr. hafuer för sin gäld och annor bråt i fängelset sutit, frågade Magnif. Rektor, hurw medh honom procederas skall? Blef beslutit, at honom per cursorem gifwes bodh, at han skaffar sikh bärges man, och således kan han till wijdare afsked löös gifuas, på thet han må thes bätter kunna hoos wälb:ne Landzherren eller annorstädes söckia om medhel til sin gäldz afbetalningh.

Dito: Aldenstund Hieronimus Gabriellis vpsade sit stipendium, som han hade in infima classe, bleff honom frågat, hvarföre han det icke länger wille behålla? Ther til swarade han: at emedan han icke åtminstone kan niuta stipend. in media classe, ther effter han länge gåt hafwer och ther opå mycke(t) kåstat, förmeenandes at stipendium in infima classe kan inthet förslå emoot thet som han i så måttå vthlagt och omak haft hafwer, will heller för then skuld wara aldeles vthan. Honom blef swarat först: at thet för någon tijdh sedhan är beslutit, at ingen, om han ej thes mehra man är, huilken först stipendium begerer, skall blifua sat vp för någre personer, som tilförenne skeligen ther til kompne äre, och sit rum förswara kunna, vthan han hafuer H. K. M:tz eller högl. Regeringens bref, medh then befalningh, at han antingen in media eller suprema classe insättias skall. Sedhan blefue någre skicke-lige och swars gode personer vpräcknade, thee ähnnw sit stipend. få in infima classe, medh frågan om han sielf hoos sikh prüfua kunde i sit samwet, at han är wärdigare än thee at komma in classem mediam? Tå wiste Hieronimus medh skall ytterligare inthet præterdera något, vthan allenast thet begärade, at oanseedt han recuserar stipend., Senatus wille honom

icke thess minder förgäta, vthan honom befoordra, favera och altijdh hans bästa rama. Vthlofuandes all dienst och ähra.

Dito: Effer en stipendiarius Isaacus Nicol. Smol., huilken här til haf:r haft stipend. in classe media, är alt för lenge öfuer tijdhen bårta, han hafwer och inthet skrifuit hijt, hwrw thet sigh hafuer medh hans lägenheet, altså är här inter expectantes en torfftigh doch skickeligh person, Georgius Nicol. Sudermannus be:d, huilken denne gångh blif:r i hans ställe insatt, medh den condition, at om Isaacus kommer igen i näst kommande vår, och kan sigh skäligen excusera, tå skall han sitt rum possidera, och Georgius igen samma rum mista.

Den 21 Februarij: Aldenstund at Sveno Appaldgren Stipendiarius, huilken och är auscultans i Häfretten hafwer någre reesor recuserat och excuserat sigh för disput. och orat. före bärandes, at effer han är förhindrat af Hofrätten, kan för then skuld han icke in Academia, som wederbör, fult göra i synnerheet ifrån den 1 Novemb. till den 1 Majj, som af prælarissimo Domino M. Nicolavo, p. t. Inspectore, blef wittnat, at (han) så för honom berättat hafuer. Aff samma orsaak bleff beslutit om alle sådanne i gemeen, som stipendium här widh Academien bekomma, at thee alle ehvadh condition eller dienst thee ther jämbte hafua kunna, skola när ordo foordrar, disputando et perorando fult göra. Doch ther så hände, at en auscultans i Häfretten woore förhindrat thå honom i så måtto böör disputera eller orarera, skall han icke thess minder på annor tijdh, när han icke är förhindrat af Häfretten, personligen thet implera.

Dito: Dn. Ericus Pauli hafwer supplicando ödmuckeligen påmint Senatium Acad., bediandes at Senatus wille hans fattigdom och beswärligh lägenheet ansee, och honom til någon beqvemligh dienst promovera, effer som han icke kunde komma til Biörneborgz conrectorat, som han för thetta begerat hafwer. Så emedan Senatus endeles weet, at Ericus voore til fredz medh depositura, til thess någon better lägenheet kunde förefalla: för then skuld hafuer ampliss. Dominus Procancellarius och hele Senatus hans böön i betänckiande tagit, omröstat och beslutit, at han nu först blifuer till prob vice depositor, så länge

Domini Eliæ förrige depositoris tijdh inne är, och om emedler tijdh ingen bequämligare lägenheet förelöpa kunde, huart han kunde förordnas, wil *Senatus* honom i minnet hafua.

Dito: *Clemet Rattalen* klagade öfwer *Martinum Georgii* och *Henricum Johannis Aboensem*, doch särdeles *Martinum* hafuer slagit hans fönster sönder förleden den 13 Febr. emillan kl. 10 och 11 om natten; *Clemet* hade medh sigh her in *Consistorio* sin gäst en studiosum — — *) huilken wäl tilbödh sigh till at wittna och betyga thesse studiosos hafua samma fönster sönder slagit, men han kunde thet doch icke tilbörligen bewijsa. *Martinus* och *Henricus* thee nekade enhälleligen, och blefue särdeles inom lychta dörar examinerade medh all flijt, lijckwäl i taall och swaar enige funnos. Och emedan bärgharen så wäll som thesse studenter bekende, at thee aldrih tilförenne medh huar andre oenige warit hafua, och således befans inthet något skääl them här vthinnan at mistänckia, helst medan fönstret, som sönderlogz, är in vthj gården och afsides ifrån almäna wägh och gatu, at then som icke hade någon haat eller sådan orsaak, han kunde icke komma i hoogh hans fönster. Thetta vpskutit til bätter skääl i nästa *Consist*: at framhafua.

Dito: Effer *Laurentij Israelis* bärghesmän hafua honom här in *Consistorio* præsenterat, och inthet wele lenger wara hans bärghen, gäldenärerne ochså hårt stå effer betalningen; ty blef han til wijdare skääl och nyje bärghesmän igen insatt.

Dito: *Alldenstundh* at *Michael Jacobi Uloensis* effer senaste resolution hafwer nw vthj 8 dagar i denna häfftiga winter plichtat och i prubban sutit, blifuer han dimitterat, och præsente amplissimo *Procancellario* vnder *Acad.* reciperat.

Dito: *Rector Magnificus* påminte ampliss. *Domini* *Procancellarium* och heele *Senatum*, huru såsom cursor *Academæ Abrahamus Jöransson* hafuer åtskillige reesor supplicando och eliest klageligen gifuit tilkänna, thet han inthet hafuer rådhd thee 12 dal:r käpp. m:t betala, som han för sin sal. hustrors begrafningh til kyrkian skyldigh är. Thetta ährandet togz i

*) Lakun i handskriften.

betänckiande, och emedan ampliss. *Dominus* Procancell. så wäll som samptlige professores nochsamt komma i hoogh, at på den tiden hans huströo skulle begrafuas, bewilliade här in Consistorio Acad. thee förnämlige gode herrar, som in Consistorio Ecclesiastico residera, at be:te Cursor för sin fattigdooms skuldh, må niuta åt sin sal. huströo frij mull baack vthj kyrkian wedh sejaren; doch at ther af icke någon lagh göras skulle, och at Senatus Urbanus måtte först ther om besöck och ombedin warda, thet och genom Notarium på samma tijdh skeedt är, huilka och medh samma condition ther til bejakat hafua; altså resolverades nu af wälb:te Procancell. och thee andre godhe herrar, at Cursor så snart her Claas Sysselman hem kommer, skall vthan lössn sin pant igen bekomma.

Dito: Emedan lächtern i kyrkian [: om huilka länge är taalt och discurrerat :] äre ganska högnödige icke allenast för studenterne i swenske församlingen; vthan och för stadzens inwånare synnerligen i finske församlingen: för then skuld hafuer H. Ehrw:t Biskåppen medh capitularibus lofuat, at så snart her Claas kan heem komma, skall den byggningen medh alfuar företagas.

Dito: Effter som M. Petrus Phil. Adjunctus wore tienligare at förestå en schola i landet, än som at blifua wedh Universitetet: begerer altså facultas philosophica, aff H:s Ehrw:t Procancellario H. Ehrw:t wille honom ther til förhielpa. Welb:te Procancellarij meeningh och swaar är thenna: att Senatus Academicus må recommendera honom til H. Exc. wälborne her Johann Shytte, medh huilkens förskrift han är hijt ankommen, och ther igenom nu en godh tijdh tjenst och promotion nutitt.

Den 28 Februarij framkom Lars Thomæson foordom vnderfångte widh Åbo slåt, och å sin dotters Juditæ Larsdotters vägna gaf tilkänna, hurw såsom en vng studiosus widh namn Barthollus Simonis, pastoris son ifrån Nyby sochn, hafuer ägt hans dotter medh barn, huilket barn Barthollus ej wille wederkännas. Bleff för then skuld tilböriligen ransakat, som framdeles förmåles: Först frågades af Barthollo, huru han är kommen i vmgänge medh denna quinnan? Han swarade: at en

studiosus Wiborgensis Paulus Laurentij, huilken blef sedan ordinerat och är heem rester, hafuer warit bekant medh hans wederspart Lars Thomasson, och genom honom och hans ther sammastädes lofligh omgånge är han och blefwen bekant medh Laars och hans hussfälc. Men effter han på den tiden nw för 2 åhr sedan, nl: åhr 1642, waar en poike och ynglingh, är han af dottrens listige anslagh och linfige taal worden beweekt, henne at häfda, och strax widh pass 2 månader, sedhan han således olofligen medh henne sikh beblandat hade, hafuer hoon föödt det barnet, til huilkens fader konan och hennes förmyndare honom biuda och twinga wele. — Till thet andra: blef frågat, om Barth. sedermera och effter barnsle födzlan hafuer medh henne haft at beställa? Han nekade: men quinnan sadhe, at han ähnnw näst förleden Julij månadt 3 wekor för Larsmessan hafuer medh henne omgånge haft. Barthollus swarade: at emedan thenna quinnan är af ålder och för långh tijdh sedhan en berychtat hoorkona, beroopandes sikh opå wittnen och särdeles opå Jacob Skoomakares huströ, begärandes at henne inga vitzord gifuas måtte. Stödiandes sikh och widh then bekännelsen hoon i sin barns pina för her Hinrich Choralem giordt hafuer, och ther thet högwärdige altarens sacrament annammat, at en skrifuare rätte barna fadren wara skulle och icke Barthollus. Quinnan swarade: at thet war skeedt för Bartholli egen bööns skuldh och opå thet at han icke måtte komma i widlöftigheet, och således ifrån depositione åthersagt och yttermera straffat blifua, och sålunda af sikh komma. Doch ther effter strax bekenandes, att hoon föga wiste, huadh hoon bekende, helst medan hoon nu icke minnas kan, thet prästen henne medh sacramentet besöckte.

Åther frågades af Barthollo, hurw han är kommen til at skrifua lögnachtigh breff i denne skrifuarens namn och vthan hans wetskap och samtyckie på hans wägna echtskap vthlofua? Han swarade, at Lars Thomasson, befruchtandes at konan icke skulle blifua tagin i kyrckian, hafuer bedit honom concipera detta breff, till den ändan, at prästerskapet i staden måtte these willigare wara at taga henne i kyrckian, när thee af brefwet see kunde, at han som barna fadren är, lofwar

taga henne til ächta. Blef nw heele saken vpskutit till nästa Consistorium, medh befalningh, att Barthollus skaffar den skrifuaren tilstedes, på huilken han sigh beropar, eller wara sielf fadren til barnet.

Dito: Academiæ minister Gudmundus Jacobi Lithovius lade i rätten Gudmundi Rothovij obligation, datum Stäckholm den 18 Aprilis 1642, opå 4 R.dal., huilken oblig. Gudmundus hafwer gifwidt sin wärdh i Stäckholm, M:r Harald Haraldisson be:d, och en studiosus Laurentius Matthiæ Sudermannus hafwer löst samma obligation till sigh, och ther medh nw foordras the 4 R.dal. af Gudmundo; och oanseedt han berättar sigh hafua warit Excell: Domini M. Svenonis Wigelij famulum och icke på sin egen hand i Stäckholm, menandes wälb:te M. Svenonem wara plichtigh för hans kåst betala: lijkwäl efter M. Sveno icke will, måste Gudmundus sielf sin vthgifne oblig. inlösa och Laurentij fulmächtige gåtgöra, och sedhan söckia wederlagh af M. Svenone, om han kan och gitter.

Den 13 Martij: Rector Magnif. gaff tilkänna opå M. Simonis Kexleri wägnar, hwru såsom han emoot all förhåpningh igenom omilde menniskiors tilskyndan är kommen i roop och rychte, medh sin hustroo, at hafua vndan dålt någre stycken swin, som en bårgare wederkennes och i höstas äre sjelf ther inkompne, och sedermera waane blefne genom then söndrige muren wedh Ågatun tijt ingå och ther om nätterna wistas. Och emedan han weest sigh wara oskyldigh, wiliandes sigh ifrån saaken leeda, finner sigh beswärat öfwer stadzens Magistraat, at thee saaken prolongera, och icke suaranne till doms hielpa, helst medan then, som thet taalet först vthsprijdt hafuer, honom frij gör och icke påstår, huadh han tilförenne hafuer i så måtto vthsp(r)ijdt, begärandes at Senatus Acad. wille honom medh gode rådhs bijspringa. Swarades ther opå således: emedan saken nu som bäst står i action, måste M. Simon ähnnw sigh til fridz gifua, och affwänta doomen.

Dito: Sal. Hans Vlffz efterlefwerska gaff klageligen tilkänna, hwru såsom någre studiosi i förleden höst hafua warit hoos henne, ibland hvilka hoon kände allenast Benedictum Jo-

hannis och Svenonem — — — *) medh begeran, at hyra af henne en cammar och steen bodh, hwarföre hoon 20 dal:r i legor begerade, och effter studenterna tyckte denna hyran wara för högh, hafua thee icke kunnat medh henne om husen förlijka. Men aldenstundh 14 dagar effter ny åhret äre någre hennes fönster aldeles illa sönder slagne, som och stycke af en gammal muur kull riffuit, och hoon ingen annan missgynnare sikh hafua wiste, vthan misstäncker thesse studenter af orsak hafua giordt, effter hoon medh sin hyra dyr warit hafwer. Studenterne swarade der emoot: at thee medh henne slät inthet hafua at beskaffa, och hoon them huarken ondt eller gât giort hafwer, altså och ingen orsack hafua, hwarföre thee hennes fönster eller rutne muur skulle något rööra. Begerandes at thenna hustron måtte sådant tilböriligen them öfvertyga, eller och them omolesterat blifua lätha. Senatus hafuer saken tagit ochså i betänckiande, och aff then orsacken alleena, at thee hafua welat hyra någon kammar af henne, kan Senatus icke pröfua, at studenterne kunna bindas til någon owärkan. För then skuldh blef henne pålagt, at skaffa betre bewijss, til nästa Consistorium.

Dito: Benedictus Solbergius Nericius beswerade sikh öfuer Hieronimum Gabrielis Rijmmätensem, huilken offta och på åthskillige tijder plägar wistas i hans härberge, och särdeles nu näst förleden den 1 Martij hafuer saken sikh således tildragit, at Slätzlofuen w:t Elias Andersson och Nicolavus Nicolai tillijka medh honom hafua warit ther sammastedes i badstugun. Och emedler tijdh hafuer Hieronimus druckit deer heele den dagen inne i wärdens stugw, men när thee ginge vr badstugun, hafwer Hieronimus gât ther in, och stimat medh verdens döttrar, särdeles medh den eena, Gertrud be:d, warit ganska orooligh, och låthat så illa, at thee som ther när omkringh bodde, theras skick och synnerligen Hieronimi hijslige skrijande och roopande medh förvndrande höra kunde. Hwar igenom Benedictus är woorden förorsakat honom medh en zedel genom sin contubernalem Olavum admonera, at han medh

---

*) Lucka i handskriften.

sådan förtreethligh låth afstå wille. Sådant hafwer Hieronimus inthet achtat, vthan medh sin galenskap denne gångh foort farit, och lijckwål på sidstånne hafwer Hieronimus kommit in vthi Benedicti kammar, och medh ijfrige affecter frågat honom, huadh han wille af honom, och hwadh han meente medh sin skrifuelse? — påckandes ther opå, at han icke war plichtigh retta sigh något efter hans befallningar, och af ord för ord är så widt kommit, at Hieronimus hafuer stööt medh sin handh honom för bröstet; der opå Bened. hafuer swarat honom medh en kinpuust, thet och Hieronimus medh sit blodige armkläde och blå öga inför Senatum verificerade.

Sedermehra och samma afton hafwer Hieronimus lupit heem til sine bröder Samuelem och Johannem, och för them sigh beklagat, huilka hafua tagit en skrifuare [: som Hieronimus honom nämde :] medh sigh, och medh wapen och wärior hafua thee alle kommit om natte tjdth, först stannat vth för poorthen, roopat och illa låthat, manandes honom vth, bultat och huggit medh påkar och wärior på Bened. wägg; men emedan Bened. hafwer icke hållit rådsampt, at swara theem, hafuer han stängdt sine fönster lukor och sin farstu döör igen, och lagt sigh. Tå hafua thee [: efter som wården sin poort alla nätter lather blifua ostängdt :] kommit in i gården, och alt in til hans farstugw döör, ther jämwål och opå fönster lukorna slagit och bultat, som åhnnw skall kunna pröfnas och besichtas. Sedhan hafua thee gåt vth på gatun igen, och så vthe som inne skält honom Benedictum för en skålm, Ruodzin koira och kallop—e. Om alt thetta beropandes sigh opå sina wittnen, huilka han framdeles, ther så behöfnas, lofuar framskaffa. Hieronimus wille wäll neka til alt thetta, doch lijckwål måste han til måste parten bejaka, vndantagandes skålsorden och thet, at han Benedictum först i sin stugu stöt hafuer. Detta åhrandet för visse orsakers skuldh blef til nästa Consistorium vpskutit, tå Hieronimi bröder skola ochså ändtligen comparera, och emedler tjdth skola thee alle sättias i fångelse. Yttermehra gaf Benedictus tilkänna, at åtta dagar ther efter kom Hieronimus åther tijt, sat inne hwss (!) wården mäst heele dagen och drack, och vnderstundom snackade medh Gertrudh. Men om

afton widh kl. 5, när Bened. är heem kommen ifrån M. Simonis Kexleri collegio privato, hafuer han frågat af sin kammerat Olavo, huadh thet skulle lijda medh aftonmåltijden? Ther opå Olavus hafuer swarat: at han icke kan få pijgan Gertrud igen, som är waan at laga om maathen. Ty hoon nu i 2 eller 3 tijmar hafuer warit inom lyckta dören i stugun medh Hieronimo. Bened. [: när han thetta hörde :] hafuer tyckt något *stwara*, och gåt til wärdinnan, frågandes, huarföre hoon icke lather reda aftonmåltijdhen? Tå hafuer wärdinnan lupit vth til den stugu fönster, som thee båda inne voo, klappat på fönsteren och sagt: Gertrud, nouse ylös eller och tule vlos, thet Olavus icke aldeles wäl förstod [: huilken på gården åsågh och hörde :] och strax ther effter är Gertrud vthkommen.

Hieronimus swarade: at hoon arbetade och sydde något åt honom, och på thet hoon thess fljigtigare woore, hafuer han suttit och wäntat at få snaranne sit igen. Bened. wille och icke tillägga honom något oärligit ther inne giordt hafua. Hele handelen blef, som sagt är, til häre näst vphäfuin.

Dito: Laurentii Israëlis bärghesmän hafua lefuererat honom i sit förrige rum igen, och bleff han wedertagin in til thess at insättias, at han kan finna medel sin gäld at betala.

Den 20 Martij: Förehades åter Barthollus Simonis medh sine wederparter, och åtspordes, om han nw hafuer yttermehra fåt någon kunskap om den skrifuaren, som han beropar sigh på. Han sadhe sigh inthet wetha om honom, vthan allenast will hålla sigh widh den bekenelsen, som konan för her Hinrich Choralem giordt hafuer. Detta remitt: til nästa Consist.

Dito: Fram kallades igen Benedictus Solbergius medh sine wederdelomän Hieronimo, Samuele och Johanne Gabrielis. Benedictus repeterade vp saken på nyt, och befanns hans relation den förrige aldeles lijkmatigh, som in actis finnes, för then skuld är icke nödigt på nyt här at annotera. Frågades altså, om hans wederparter hade något synnerligt at referera. Tå swarade och förtalde Samuel Gabrielis sålunda: hans broder Hieronimus hafuer gåt till Lars Thomæson, gamble väderfängten, ther sammastedes hoos hans dotter någre kragar at förfärdiga låtha, huarest han hafuer något fördrögt, ther öfuer

Bened. är worden otåligh, och skrifuit til honom een zedel. Men aldenstund hwsswerden Lars Thomasson hafuer rycht samma Bened. zedel vr Hieronymi händer, hafuer han icke wetat huarom Benedictus honom tilskrifuit hafuer, och för then skuld förorsakat at gå till Bened. i hans stugw. Ther hafuer Bened. begynt at bruuka sin onyttigh mun på honom, taal hafuer gifuit swaar, och Bened. inne hoos sigh emoot hans gode förhåpningh hafuer burit sine händer på honom, och så medh honom faarit, at Hieronimus kom thedan til sine bröder både blå och blodigh. Ther vthaf Hieronimi bröder tillijka medh honom sielf äre woordne förorsakade at gå til Bened. och hoos honom förnimma, huarföre han haf:r således emoot all rättwijso slaget honom. Doch och opå thet at Bened. icke skulle them sammaledes tractera, hafua thee taget något i handen sigh för sådan öfuerläp at defendera medh, och när thee til Bened. herberge komne woro, hafuer ther ingen swarat them, och fördy hafua thee gåt hem igen. En quinna Karin be:d wittnade, at Hieronimus ingaledes på någon oährligh sät omgickz hoos vnderfågten, vthan hade skälige åhrander at medh faara. Cursores, huilka af Rectore Magnifico vthskickade wooro, hafua theras skrifteligh ransakningh inlagt, berättandes at opå Benedicti stugw wägg och farstugu dörr samt fönster lukorna finnas åtskillige slagh och strijmor, huilka synas wara komne af Hieronimi och hans medhfölies handaverkum, ther hoos och strax här inför rätten framkomo twenne bårgare, nl. Madz Pitkelän och Thomas Eskilsson, wittnade och betygade, at Hieronimus och hans medhfölie hafua berörde skråmor slaget på wäggen och annorstedes inne och vthom gården, thesslijkes ganska illa låthit och skamligen skält Bened. för en skålm, Buodzin koira och kallop—e, foordrandes honom vth, och hootandes honom illa hantera, om han hadhe kommet vth til them. Til alt sådant oanseet bröderna i förstånne neka wille, lijckwål på sidstone mästedeels måst bekenna, så sant wara, som klagat och wittnat är. Ty bleff omröstat och resolverat: efter som Benedictus hafuer slaget Hieronimum, och begångit blodhwijte och blånat, therföre honom borde efter lagh tilböriligen plichta: lijckwål emedan Hieronimus hafuer skält

honom igen, blifua ther vthinnan bötherna på bådhe sidhor uphäfne. Men hemgången anlangande ärkenner Senatus, at Hieronimus och alle thee medh honom wooro, skola bötha huar sin 40 ~~sz~~ sølfver mynt effter thet 4 Cap. i Edzöres B. Johannes Gabrielis, theras yngste broder, twiflade om sin ålder, meenandes sigh icke wara 15 åra gammal, och således kunna förlindras medh hans böther, detta remitt: til nöjachtige bewijs, huilka han til nästa Consist. kan sigh förskaffa.

Den 10 Aprilis: Barthollus Simonis framhades och åspordes, om han will echta thenna qvinnan Juditha Lars dotter, huilken han besofuit hafuer? Han swarade aldeles nej thertil, föregifuandes henne för detta warit en berychtat hoorkona, och honom också genom sin wanlige listige snack och taal til sigh låckat. Hadhe och medh sigh trenne quinnor, huilka wittnade, at denna Judita för prästen, och på samma tijdh eliest, hafuer bekent på den skrifuaren, at han skulle wara barna faderen. Blef hele saken tagen vthj betänckiande, omröstat och beslutit: att oanseedt Barthollus Simonis Nybyensis Finlandus ingaledes will bekenna sigh wara rätte barna fadheren, ther hoos lijckwål bekenandes, at han medh samma quinna lägersmål haft hafuer: ty erkenner Senatus, at Barthollus skall wara relegerat ifrån denne Acad: i trij åhrs tijdh; och så snart relegation bliffwer publicerat, skall han innan soolsättningen begifua sigh ifrån stadhen. Men huadh kyrkeplichten och denna quinnan wedh kommer, remitteras till Consist. Ecclesiasticum.

Dito: M. Michaël Wexionius gaf tilkänna, at Gabriel Berendzson hafuer skrifuit honom til et bref, ther vthj han beswärar sigh ther öfuer, at oansett hans son Hieronimus haf:r förmåt sigh H. K. M:tz och högl. kongl. Begeringens breff, at honom skulle efterlåthas stipendium, lijkwål är af Senatu Acad. han inskrefuen allenast in infima classe, ther at åhrligen få 10 dal:r til vppehälle, föregifuandes at thet brefuet kåstar honom meehr än som 10 dal:r, för then skuldh begärer han, at Senatus wille ansee hans stoore omaack och anlagde expenser, och hans son promovera til något bätter stipendium. Senatus resolverade sigh, och gaf til swar: at emedan thet är en gångh

beslutit, icke för honom allena, uthan och för alle andre, at ingen, eho han wara må, som stipendium begärer, skall föras och sättias framom andre, vthan först in infima classe inskrifnas; doch ther H. M:t och Rickzens herrar, [: huilka pläga någre hijt recommendera:] expresse befala eller begära, at samma person skall niuta stipend. in secunda eller tertia classe, thet måste effterkommit warda. Men effter Hieronimo icke war i brefuet nämpt något wist rum, altså han som andre vthan vpphålningh tilbörlich rum bekommit hafuer.

Dito M. Michaël Wexionius, leet och förnimma, thet her Swante Hoorn til Åminne, hafuer begerat Acad. inauguration skriffteligen at bekomma, huilken han will medh sin omkästnat låtha på trycket vthgå i Stäckholm. Men emedan wälb:te M. Michaël icke af sigh sielf kan på her Swantes wälmeente begeran swara, för then skuldhan nu rådfrågar hele Senatam. Ther opå swarades: at thet woore önskeligit, at någon wille arbeta och kåsta ther opå. M. Michaël bekende sigh hafua någorlunda conciperat den heele actum, så wijdha han kan draga sigh til minnes passerat wara, medh begäran, af Consist. måtte förordnas 2 eller fleere, huilka tillijka medh honom wille see then öfuer, och honom påminna om något kan wara förgätit; sedhan så will her Swante all skäligh omkästnat der opå göra. Blef yttermehra resolverat: at Hans Excell:s Greff Peer Brahe måste medh snaraste härom skriffteligen rådfrågas, och ther effter bör all tingh derigeras, som Hans G. N:d(e)s godhe wilia kan behaga.

Dito: Ampliss. Dominus Procancellarius gaf tilkänna, at nu när han war senast i Nyland, är för honom kommen en studiosus Ericus Michaëlis Kyrckslettensis be:d, huilken är förryckt och vrsinnigh, och hans föräldrar hafua högeligen beswerat sigh öfuer Profess. lingv. M. Martinum Stodium, at han skulle wara ther til wällande. För then skuldhan begerade H. Ehrw:t, at be:te M. Martinus sådant legger sigh lagligen ifrån, helst medhan han för en rumm tijdh hafwer warit i taal, och miss-tänckt at hafua spiritum familiarem och omgås medh magiske saaker, seges och vnderstundom wistas i bergen, och igenom 3 betar hafua ingifuit thenne studioso någon galenskap. M.

Martinus nekade til alle sådanne beskyldningar, och begerade, at någon wille lägga honom fulkomligen sådant til, och medh wittnen öfuertyga honom denne studiosum hafua förderffvat, tå will han swara ther til, och om han skyldigh befinnes, gerna straf vndergå. Blef och här samma gångh vpläsit en vidimerat copia aff den obligation, som denne studenten skal hafua M. Martino lefwererat. M. Martinus skinter saaken opå sal. Aeschillum Laurentii, och säger at han är author til skrifften, eller och at Ericus hafuer af någon annan authore thenna forman till skrifua vthtagit. Bleff och här inom lychte dörrar vittnat af en trowärdigh man, thet denne studiosus Ericus hafuer skält M. Martinum för en Siele Mördare i hans egen närwarelse. Denna saak bleff remitterat till nästa Consistorium.

Dito: Bleff beslutit, at åtta dagar effter påska, nemlig den 28 Aprilis, skola alle prof. enhälleligen præparera sine auditores til examen publ., och wedh den tiden skall och beslutas om dagen, när ordinarium examen skal begynnas. Men nu om Söndagen näst för påska måste Rector Magnif. intimera och der vthj förmaana studiosos, besynnerligen them, som vthe på bygden kunna städde wara, at thee sigh ändeligen inställa, och icke för examine sigh vndansticka, widh tiltal och tillbörligh straff tillgörandes.

Dito: Blef och voterat om personen, huilken futuri anni Rector Magnif. blifua skulle, och skeligen måste vota falne på consult. M. Johannem Olai Juris Professorem, effter han senast tå hans ordo war, blef af H. M:t vocerat til Swerige, huarföre Medicinæ Professor till detta förlupna åhret blef til Rectorem eligerat. Men emedan wälb:te Juris Prof. nw icke är här in Consistorio tilstädes, blef detta åhrandet til nästa Consist. remitterat, på thet Senatus må förnimma, om han hafir här emoot någre skälige excusationes at inwända.

Dito: M. Sigfridus Herlicius Notar. Stipend. hafuer genom Cursorem Gudmundum ödmuckeligen anhållit, om någon penningh för sit omaak, som han åhrligen hafuer, i thet han constituerar respondentes, opponentes och perorantes. Blef bewilliat, at han nu för denne förledne terminen ifrån framfarne

den 22 Martij 1643 och här til bekommer af pecunia · diligen-
tiorum penningar 10 dal:r Sölf:r Mynt.

Den 13 Aprilis förhördes M. Martinus Stodius, huilken för thetta nu näst förleden den 10 hujus af H. Ehrw:t Procancell. tilltaltes om den studenten Erico Michaëlis, som är för-
ryckt i hufwdet, af huilken emedan M. Martino hafv tagit en tämligh strängh obligation, som af här inlewererade copia är at see och förnimma. Och en tidh ther effter, när studenten hadhe denne sin obligation M. Martino öfuergifuit, är han råkat i stoor hufwdh swagheet; ther aff studentens föräldrar äre vordne hoos H. Ehrw:t Procancell. sigh högeligen beklaga, och således bracht M. Mart. i then grofue misstancken, at han skulle ändeligen wara orsaken til theras sons förderff. För then skuldh, och icke obilligt, hafwer Senatus sådan beskylningh i noga betänckiande tagit, M. Martinum förehaftt och heele saaken accurate examinerat. Altså effter heele Senatus Acad. enhällelige begäran bleff a M. Martino alfwarligen frågat: hwarföre han hafuer tagit en sådan strängh och osedwanligh obligat. af denne studioso Erico? Ther opå swarade M. Martinus:

1. Sigh hafua högh orsaak at betacka Senatum på thet fljttwanligaste, at den beskylningen a Senatu denne gångh vptages, han altså förmedelst Gudz hielp, genom lagh och rätt denne oförmodelige beskylningen quitt bliffua.

2. Till Magnif. Rectoris frågan: Bekennandes sigh hafua lert denne Erico någre occulta, huilka icke lätteligen och vthan godh försäkringh måge allom kungöras, äre brukelige och lijdelige så wida som thee icke missbrukas; men faarlige och olijdelige så widt som man them och missbruka kan.

3. Sedhan frågades af M. Martino, huadh thet är, som han hafuer honom lärt? Han swarade: at för någon tijdh sedhan hafuer denne Erics fadher förährat honom een häst, och ther hoos begerat af honom, at han wille favera, vnderwijsa och lära hans son, hwarföre han är worden förorsaat sonen Ericum til sigh taga, honom synnerligen favera och informera. Emedler tijdh när Erics förnam hans wälwilligheet emoot sigh, hafwer han och fördristat en gångh at bedia honom, sejandes: kähre Domine Magister, Aeschillus Laurentij

hafuer sagt mig at i hafue Agrippam, görer wäl och läther mig see den. Ther til säger M. Martinus sig hafua swarat: Hwad för Agrippa är thet? Jagh hafuer inthet sådanne sacker: och ther hoos honom åtwarnat, at han icke lather förföra sigh vthaf Aeschillo eller af andre sådanne. [En] tijdh der efter och ibland andre öfningar, aldenstundh Ericus war Martini domesticus, till tijdz fördriff och i en godh meeningh efter Erici begeran, hafuer han någre lustige och kårtwillighe stycken honom vnderwijst, påminnandes sigh, at och den förnämlige S. S. Theol. Doctor Meisnerus, in parte 2:da Phil. sobria, och någre andre förnämlige män i theras böcker sådant lära och införa. Summa: omnia probate, quod bonum est, tenete.

För then skuldh ochså Ericum lärt allenast, at skrifua medh alun watn på papper, så at then som icke weet någon kånst ther medh, han kan thet ingaledes läsa: bekännandes at när man legger samma, medh alun skrifuit breff antingen på elden eller och i wattn, tå kan man läsa hwart bookstaff, men annors inthet. Denne kånsten är lijdeligh och lustigh, men lijckwäl kan och missbrukas i mångahanda mätto.

4. Hafuer M. Mart. lärt honom taga eldh af himmelen, hulken kånst them enfaldigom och oförfarnom synes mächta vnderligh, men är lijckwäl naturligh. Brukas således, nl: at man tager fijn christallglas, sätter emillan Solen och fnyse eller annat blödt, som brinna kan, tå tändes ther eldh vthj. Thenne kånsten kan och wara vnderstundom nyttigh, men therhoos fharligh, ty man och ther medh skada göra kan.

5. Att — — — — — *)

Thesse äre nw thee occultae res, som M. Martinus således, och vthj ingen ondh meeningh vppenbarat hafuer. Men på thet at berörde kånster icke måge af Erico missbrukas eller och androm lätteligen vnderwijsas och missbrukas, huarigenom sedhan bådhe then, som först aff en godh affection lärde, och thee, som sedermera sådant illa bruuka kunna, kunde vthan twifuel komma i widlöftigheet, therföre hafuer han begerat en försäckringh af berte Erico. Medh svornom edhe ther

*) Luckan i handskriften upptager här en fjerdedels sida.

hoos nekandes sigh aldrig hafwa stält denne obligation, eij heller til någon förderfweligh meeningh eller ogudhachtigh opsåth annammat.

At M. Martinus icke hafuer conciperat sielfva oblig. synes samma obligation i sigh sielf endeles stadhfästa, när man honom åskådhar. Altså will M. Mart. meena, at antingen sal. Aeschillus Laur: hafuer stält skrifften; eller och at Ericus hafuer i någon boock seedt sådan form eller sätt at skrifua, ther af han sedhan mutatis mutandis kan hafua denne sin obligation stält och conciperat, huilken han oförändrat hafuer råkat til sigh taga och förwara, förmodandes at ther opå ingen widhlyftigheet fölia skulle. Medh sin liuflige och otwungne edh, här in för sittande samptlige rätten högeligen och alwarligen swoor sigh aldrig wetha wara orsaaken till thenna Erics siuckdom. Begerandes at någon wille framkomma, och skäligen bewijsa, at han är skyldigh ther till, förhåppandes at alle fromme och rättainnige skola honom widh saaksens ända frigöra och han således omilde menniskiors taal och sqwelder måtte engångh till inthet göra. Senatus hafuer denne saaken nochsamt öfuerwägat, omröstat och opå denne M. Martini förklaringh till wijdare och bättre beskeedh sigh således resolverat:

Att emedan M. Martinus hafuer medh sin edzplicht bekent sigh inga fleere eller fharligare saker denne studioso vnderwist, än som förb:te äre, hwilka ingen kunna förderfwa; ther hoos mäste parten och nästan alle af profess., huilka dageligh omgånge medh honom haft hafua, och eliest i gelaagh eller annorsteds medh honom discurrerat, wetha thet betyga och wittna, at thee aldrig hafua märckt af hans discursor, nöchter eller drucken, någon orsaak till sådan misstancke, oanseedt at man wäl eliest förnimmer, thet han är godhtrogen och gerna confererar medh andre ibland nödhtorfflige saaker, ochså om sådanne ährander, huilka icke äre så högnödige, som eliest lustige och til tijdzfördrif tjenlige; ty och intil thes denne studiosi Erics fadher eller rätte fulmächtige ankommer, och M. Martinum något tilböriligen öfvertygar och bewijsar giordt hafua, erkänner samptligen Senatus Acad. honom aldeles

frij för den beskyllningen. Doch efter ampliss. *Domínus* Procancell. icke är denne gångh tilstedes, huilkens närwarelse i sådanne höge ähranders och saakers slijtande nödigh är, remitteras för then skuldh heele denne handelen til nästa Consistorium. Tå skall *M. Martinus* förnimma, huadh afskeedh denne gångh här in Consist. giordt är.

Dito: *Magnif. Rector* gaf tilkänna, at en gammal man, bärgare här i stadhen, *Soni Olufsson* widh nampn, haf:r någre gånger gifuit tilkänna, huru såsom han förmenar at winna en påst penningar af *Joachimo Stutaeo*, och onseedt at *Magnif. Rector* hafuer lathet stämma honom til sigh och sedermehra hijt til Consistorium, lijckwål hafuer *Joachimus* icke comparetat. Der opå blef kårteligen swarat: at efter man förnimmer thenna twisten emillan *Soni Olufsson* och *Joachimum* wara om någon olagligh testament, huilken saak för detta är passerat i heradz och lagmans tingh, jämwäll och nw seenast af *Landzherren* medh skriffteligh befalning remitterat til stadzens *Magistraat*, ty efter den siette puncten i *Acad. privilegier* måge thee på *Rådhuset* thenna theras twist angifua och ther doom förwänta.

Den 15 *Aprilis* äre in *Consistorio Ecclesiastico Procancell.* tillijcka medh heele *Senatu* samman kompne, ther som *Magnif. Rector* vprepeterade för *H. E. Procancell.*, huadh i näst förhåldne *Consist. Academico* om *M. Martino* passerat är, och hwrw såsom mäst och alle vota, för thee skeel som in *actis* finnas vpskrefne, befrija honom in til thess at någon kommer, som fördrijstar sättia sin foot moot hans, och honom något skeligare till läggia. *Procancellarius* är och ther medh wäl til fredz, önskandes at han en gångh måtte blifua tilbörligen frijgiordt.

Dito: Efter som tijden foordrar, at *Senatus* må betänckia sigh om futuro *Rectore Magnif.* och *M. Johannes Olai Juris Professor*, huilken för detta seenast den 10 *Aprilis* der til bleff vthkårat nw sigh skäligen excuserar, neml: att efter hans huströo ligger siuck i *Stäckhålm*, och han eij weet hurw thet sigh medh henna kan beskaffat wara, för then skuldh och medh thet snaraste är han plichtigh henne at besökia. Altså

hafuer han och ingen, som nw kan bereda till convivium. Ther hoos weet han och icke, hurw snart han kan slippa ifrån Swerige tilbaaka, effter som ther ännw hafuer något synnerligit at vthrätta; för these orsaker och impedimenters skuldh begerer han denne gångh blifua förskoont. Är förty denna dato på nyt voterat, och oanseedt at ordo tangerar M. Martinum, hafua lijckwäl måste vota fallit på M:m Simonem Kexlerum, Mathematum Prof. Ordin., ther medh och M. Martinus är wäl tilfredz och sadhe sigh icke heller hafua lägenheet onus Rectoris denne gångh opå sigh taga, altså önskades af allom wälberte M. Simoni lycka och wälsignelse.

Den 27 *Aprilis* vppe i kyrkian effter bönestunden gaff Magnif. Rector M. Ericus Achrelius tilkänna, thet boockhållaren Elias Jönsson hafwer lathet honom see et H. Excell. Rickz Skattnästares och samptlige Cammarråds breff och befallningh, at boockhållaren skall revidera alle sine böcker; och all den span:ll och andre partzeler, som professores och andre collegia här i Finlandh hafua tagit i proviantet på theras löön i desse förledne åhren, skola wärderas och ansättias effter den markgångh, som thee här i stadhen gullit hafua, och icke effter Cronones wärderingh. Bleff beslutit, at Notarius medh snaraste conciperar et breff till H. Excell. Rickz Skattnästaren och samptlige Cammarråd, gifuandes i all ödmuckheet tilkänna, huru thet sigh här medh profess. och andres aflöningar hafua kan, och huarföre at man icke wäl kan proviantz partzeler taga effter den wärderingen, som på tårget försälies, nämligen:

1. Man kan inthet få reda penningar i rätten tijdh och om hösten, tå bonden hafuer och kan för billigh köp spanmål och andre partzeler i stadhen försälia.

2. I proviantet är swagh och oreen span:ll, strukin tunna och knap wicht; deremoot boenden på tårget försälier vpråkat mål och rund bissmans wicht, thertill medh för vinningz skuldh förer thee bästa warur til köpz, och thee sämber för sine vthlagor til proviantet, och huadh mehra, som länder till at beweeka öfverheeten thertil, at man må få niuta Cronones sedhwanligh wärderingh.

Dito: Magnif. Rector gaf och ther näst tilkänna, at hans domesticus, en studiosus Ericus — — — *) benämnd, hafuer stulit ifrån honom någre saaker, och tillijcka medh Hermanno Malmenio Arosiensi drucket och pantsat them hoos en man här i stadhen: besuärandes sigh, at berte Hermannus är nw aldeles färdigh at reesa til Swerige, för än som saaken kan blifua tilbörligen examinerat, skall och hafua förmåt sigh H. Ehrw:tz Doctoris Aeschilli förlåff. Dn. Doctor, huilken och nw tilstädes war, gjorde sin laglig enskyllan, och tilstodh sigh allenast hafua gifuit honom medh få ord en sedel til Magnificum Rectorem och så wijdha allenast honom lof gifuit, som H. Ehrw:t är inspector stipend. Men huadh anbelangar sielfve viaticum eller fulkomligh testimonium, thet altsammans til Magnif. Rectorem skeligen remitterat, huilken honom ähnnw, medhan han i stadhen är, kan honom arrestera och reesan förbiuda.

Den 2 Maj. Breffwet, som til H. Excell. Rickz Skatmästaren och Cammarådth blef skrifuit, är nu a Senatu öfuerseedt, och stält till at reen skrifuas; huilket medh all som snaraste måste öfversändas medh wiss påst, at ther opå må önskeligh swaar falla.

Dito: Bleff beslutit, at examen publ. skall begynnas nu näst kommande den 6 Maj och den wekan igenom måge alle examinera ordine huar sin halfua dagh, och then som twenne professioner hafver, examinerar 1 tijma af huardera sin prælectione, effter som studiosi nw mycke(t) och dageligen affreesa. Sedhan den 16 Maj skall ther opå fölia mutatio Rectoratus, och tå blifuer M. Simon Kexlerus Rector Magnificus, ther medh procederas effter modo och sätt, som för detta want är.

Soli Deo laus et gloria.

---

*) Lucka i handskriften.

Acta Consistorij Academici sub Rectoratu Domini Magistri Simonis Kexleri, Math. Prof. Ord.

a die Maij Anni 1644. ad (20) Maij Anni 1645.

Den 22 *Maij* 1644 blef Consistorium hållit, och effter som Excell. *Dominus* M. Simon *Kexlerus* är nu näst förleden den 16 *Maij* blefven Rector *Magnificus*, för then skuld på ämbetes wägnar wenligen begerandes, at samptligen *Assessores* här in Consistorio Academico wille wara honom wälbewägne, göra honom bijsånd i alle saaker, som detta åhret före löpa kunna, hafwandes omsärgh om Acad. wälfärdh, och thes bästa vpbyggelse.

Dito: Gaf och *Magnif. Rector* tilkänna, at nu näst förleden Söndagh effter afftonsongen sendes *Domino* Clavido Alano genom Acad. ministrum Abrahamum twenne bodh, att han wille komma och läsa dören til det innersta Sacrarium, ther Acad. insignia ähre förwarade, them *Magnif. Rector* tillijka medh spectabili Decano philos. Nicolao Laurentij och Acad. Notario wille besee; men *Dominus* Clavidus hafver inthet kommit, vthan sigh enskyllat, at han nu något annat hadhe til at beställa, och nödigare ährande hoos Hans Ehrw:t Biskåpen at vthrätta. Bleff ther vthinnan beslutit, och *Domino* M. Georgio Alano Phys. & Bothan. Prof. på lagt, at han thenne sin brodher privatim sådant förehåller, och trooligast admonerar.

Dito: Effter som här widh Acad. woore nödigt, at effter constit. lydelse tilordnades inspectores ærarij och ædiles: bleff för ty omröstat och afftaalt, at p. t. *Magnif. Rector*, *Magister* Simon *Kexl.*, och M. *Georgius Alanus* måge blifua ædiles och ærarij inspectores, huilka widh theras edsplicht skola i all tingh Acad. besta ansee och raama.

Dito: *Inspectores typographiæ* och *bibliothecæ* blifua

detta år, nl: *Dominus Doctor Aeschillus* och *M. Johannes Olaj Dalekarlus*, thee och i lijka måtto theas betrodde ämbete trooligen betrachta skola.

Dito: Om disput. annuis påminte Rector Magnif. närvarande *Dominos Profess.*, begärandes at thee och therom äre bekymbrade.

Eliest och emedan *Adjuncti phil.* finnas tröge at disputera, och ther vthinnan försumelige: bleff altså *Decano phil.* pålagt, at han them medh fulle alfwar ther til råder, at thee ochså betänckia i tijdh, huadh constit. i så måtto af them foordra och eska kunna.

Dito: Bleff och *Notario* pålagt, at han gifuer en wiss specification opå alle böthes penningar, som förlupne åhren till *fiscum* falne äre, på thet thee måge komma *Acad.* til vpbyggelse.

Dito: Hafwer och *Notarius* näst förledne åhrs *acta* præsenterat.

Dito: Blef och rådsampt funnit, at *Cursos* skola fljttigt [*præsen*]tera *studiosos*, synnerligen *stipendiarios*, huilka in *examinibus* publ. lätha finna sigh tilstådes, och altijdh *finito examine* inlefferera oförfalskadhe, richtige *catalogos*, på thet *Senatus Acad.* må pröfva, huilka fljttige eller försumelige in studijs finnas kunna. At sådant medh alfuvar må handthafuas och all feel i tijdh botas och bettras.

Dito: Om *praelectionibus* publ. och *catalogo praelectionum* bleff beslutit, att *elenchus praelectionum* må anslås nu näst tilkommande den 30 Maj, som är *assensionis Ch:ri*, och sedhan om hösten, när vngdomen igen församlas, skola stud. skrifuas til *lectiones*.

Dito: Emedhan *studiosus sal. Dn. Joachimus Stutsens* är nu för någon tijdh sedhan genom then tijnliga döden aflijdin, och hafv inga erfwingar här inne i stadhen; frågade Magnif. Rector om *Acad.*, huilken och sin egen rätt och jurisdiction hafuer, icke må vara berättigat til tijnende penningh af all hans arf, såsom staden eliest i sådanne fall effter en bärigare erfwa plägar? Ther vthinnan blef omröstat och gåt funnit, att *Acad. Notarius* på *Consist: Acad.* wägnar begärer af Bär-

mästare och Rådth, at thee låtha Senatam Acad. förnimma, enär bette sal. Stutaei erfvingar ankomma och theas arf söckia, på thet at och Senatus Acad. må skäligen fråga efter den deel, som Acad. til vpbyggelse ther af falla kan. Tå skola ochså twenne af prof. tillijka medh Notario förordnas, som samma arfskifte på Acad. wagna bijwista måge.

Dito: Notarius Acad: hafuer tienstligen tilkänna gifuit, at han medh thee 75 dalr, som han ordinarie til löön hafuer, icke förmå(r) sigh här widh Acad. vppehålla: altså ödmuckeligen begerandes Senatam Acad. wille antingen hans löön någorlunda förbettra, eller och hoos Hans Ehrw:t Biskåpen honom til någon bättre lägenheet förhielpa, vthlofnar sådant medh all åhra och tienst i hogh komma. Blef beslutit, at han må sin nödh hoos H. Ehrw:t sielf beklaga, och sedhan will Senatus ingen occasion låtha förbijgå, vthan gärna medh godh befordran bijfalla.

Den 29 Maj, efter bönestunden, woro någre prof. tilstådes vppe i kyrökian, ther gaff Magnif. Rector tilkänna, att stadzens Magistraat hafuer genom stadz Syndicum låthet begära, thet Jonae Erici Nycop. måtte förbiudas at reesa til Sverige, för än som den saak om pasquillet, som här i stadhen seenast är vthkastat, kan på Rådthuset tilböriligen ransakas och affdömas, på thet Simon Blom och thee andre, som ther vthinnan mistänckte äre, icke måge efter samma Jonae affårdh wreka hele saaken på honom, och sigh således ifrån saaken ledhandes. För then skuldh begärade Magnif. Rektor, at Domini Prof. wille gifva honom gåt rådth, huadh han til detta åhrande göra skulle. Ther opå [blef] swarat, at emedan saaken hafver een godh tijdh warit anhängigh [i rät]ten på Rådthuset, huarest ther om någre gångh(er) är ransakat, och här til inthet befunnits någon saak medh denne Jona, ej heller hafuer någon anklagat honom här in Consist. Academico, kunde man wäl släppa honom onåpst sin koos: doch emedhan thet är endeles kunnigt, at han hafuer kommit samma passquil i litset, och för sin wårdh repeterat, thet han af Simon Bloms consorter noterat hadhe; altså andre ynglingar til någon warnagel och honom sielf til påminnelse bleff gåt och rådsampt funnit, at hans præceptor

Mag. Andreas Laur. Phil. Adj., berde Jonam medh rijs tillböriligen castigerar, effter at han ähnnw öfvermaga och ynglingh är, som förfarenheeten och växten wittne bära, och sedhan må han reesa, när honom täckes, helst effter han genom denne saak nw en tijdh hafwer warit arresterat.

Dito: Magnif. Rector beswärar och gifver tilkänna, at studiosi här i stadhen exigera af novitij's cornunt, och komma them til onödige expenser; jämwäl och ytterligare effter halfft eller heelt år måste novitij äther göra absolutions öll, ther brukas någre ceremonier medh novitio, och alt skal gå ther vppå vth, at han som således warachtigh göres, måste fult op in-tappa låtha, huarigenom sedhan mången blifuer förargat, skrämtdt, illa medh farin och på sidstone aldeles fattigh. In depositione inrijtas och en galin plägsedh, at then, som deponeras skal, blifuer vexerat, i synnerheet när han vndslipper halfua depositionen, tå ställa sigh någre i dören eller i förstugan och ther skamligen fara medh honom, som deponerat är.

Detta til ordinarium Consist. remitteras, och ändtligen afskaffas skall.

Dito: Twäane små gäld saker remitteras hoos Magnif. Rectorem privatim at afhielpas, helst medhan the icke äre något wärda.

Dito: M. Johannes Olufzson Dalkarlus begerer lof at reesa til Swerige effter sin hustroo, ther han och säger sigh ähnnw hafua något obestält, af thet han effter H. K. M:ts befalningh hadhe för händer; ty blef bewiliat, medh den wenliga förmaningh, at han wille sin profession här widh Acad: i minnet hafua, och medh första återkomma.

Dito: Blef och kungioridt, at M. Joannes Elaj Senior S. Th. Prof. är, och venia collegarum, synnerligen Magnif. Rectoris afreester.

Den 19 Junij. Magnif. Rector frågar af Dominis Prof., huru the meena lempligast kunna samman hemptas thee studiosos, som nu en runn tijdh det ena åhret effter thet andra hafwa wista(t)s kring å landet hoos en och annan; och icke ens komma ihoogh thetas juramentum, at thee ingaledes skulle wijka någon wäg ifrån Acad., vthan venia Magnifici Rectoris.

Senatus präfuur, at vngdomen, som således sin tijdh vthom Acad. och daglige godhe öfningar förnöther, ther igenom förderfuas, och Senatus Acad. vthan tvifuel illa hörer, at sådant lijdes och icke, huadh mögeligit är, i tijdh bothas och för[bättras]. Altså blef beslutit, at Magnif: Rector nomine Consist. publ. programmate alfvarligen och peremptorie citerar alle sådanne till den 24 Augusti och thee långvägade, som och fiernare kunna finnas wara, til den 8 Sept. widh pœnæ releg. wijte at comparera, och absentisæ causam apud Senatum skäligen tilkänna gifwa. Och om the icke wele lijda thenna alfvarlige citationem, är rådhsampt funnit, at anhålles om adsistens hoos Landzhöfdingen, han wille ther til bruka thee medel, som ther til bäst tiena kunna.

Ampliss Dn. Procancellarius wille och skrifua til alle præpositos, at thee höra efter, huarest sådanne olydige personer kunna i theas lähn wistas, och Consist. sedhan fiijteligen tilkänna gifua.

Dito: Blef tilkänna gifuit, at Eloq. prof. M. Johannes Elaj Junior hafwer frijat til sin wärdinnas sal. Jacob Skräddares enkias dotter, men emedan hoon för en annan är kommen i vppenbare roop och rychte, hafwer han til en tijdh henna öfvergifuit; och åther nu begynt at inställa sigh hoos henna igen, oanseedt at hoon sigh åhunnw icke lagligen frijat hafwer. Här vthinnan bleff omröstat och gåt funnit, at reverendus Dn. Doctor, huilken pastor civitatis är, ratione officij kallar wälb:te Eloq. professoren til sigh, och åthwarnar honom, at han seer sigh wijssligen före i thetta åhrandet, för all tingh så lagandes, at han icke förer sigh i widhlöffuigheet, sigh sielf til stoor skadha, och Acad. til wanåhra.

Dito: Dn. Petrus Ingemari foordrar sin löön af Eloq. prof., emedan han war hans vicarius; detta til bequämligare tijdh remitterat.

Dito: Thet blef bejakat af H:s Ehrw:t Procancell. och thee andre godhe herrar, som in Consist. Eccl. assessores äre, at een lithen huålfvd kalck bodh när om kyrkian må brukas til Acad. prubba, huilken bodh Consist. Acad. kan medh egen bekåstnat ther til beredha och förfärdiga lätha.

Dito: Aldenstundh Johannes Gabrielis Rijmmätensis, huilken näst förleden d. 20 Martij är woorden dömbdt tillijka medh sine bröder Hieronimo och Samuele 40 ~~xxx~~ S. M:t för begångne hemgångh at betala, så frampt han medh snaraste icke bewijsa kunde sikh ähnnw wara öfuermaga och icke til laga ålder kommen, hafuer nu inlagt sin fadhers Gabriel Berentzsons wittne zedel, at bete Johannes skal wara föddt Anno 1631, d. 18 Junij. Och oanseedt themne Johannis fadhers wittne zedel i detta ährandet icke gör aldeles til fyllest: doch lijckwål hafuer Senatus saken tagit i betänckiande, hans ödmiucke böön anseedt, och bötherna säwijda lijndrat, at han denne gångh betalar 20 ~~xxx~~ Sölf: M:t til 3 skiffes, och förwaras i Acad. fängelse in til thess bete böthes penningar fulkomligen betalte blifua.

Dito: Magnif. Rector gaf tilkänna, at Johan Simonsson, laghläsare i Piicke härade, hafwer opå sin broders Bartholli Simonis vägnaienstligen bedhit, om tvenne ährander, nämbli- gen: först at tijden, som i sielfva domen annoterat är, måtte någorlunda förkårtas, och til thet andra, at sielfua releg. icke måtte publice på dören anslagen blifua. Detta blef öfwerlagt och så wijda remedierat, at emedan näst tilstundande den 24 Junij, som är Johannis Bapt. dagh, skall Acad. resigneras, så förmåles at, will Gudh, tilkommande Bartholomæi dagh skola studiosi fljteligen begynna samman komma igen til Acad. Men Barthollus Simonis Nybyensis måste effter Senatus Acad. domb sikh til en tijdh ifrån Acad. hålla.

Senatus wil och framdeles ansee hans ödmiuckheet, lydno och skickeligheet, om han en tijdh sikh vthom Acad: wäl förhåller och studerar.

Dito: Emedhan någre studiosi begära tēstim., såsom Matth. Laur. Murelius, Matthias Erics Hagman, Andreas Laurentij Norcop.; blef beslutit, at thesas nomina må anslås på dören, är någon, som medh them hafwer til at göra, han kan them för thesas afreesande sökia.

Dito: Effter som Johannes Gabrielis Rijmmetöensis blef i nästa Consist. förskoont medh $\frac{1}{2}$ böther, nl. 20 ~~xxx~~ S. M:t och Notarius Acad. effter för dätta Magnif. Rectoris M. Erics

Achrelij befalningh hafwer lefuererat målsäganden Benedicto Johannis Nerichio 40 ~~7~~ S. M:t och altså hafv han bekommit 7 ~~7~~ S. M:t mehra än honom borde, hwilken Benedictus nu skal wara aldeles segelfärdigh at reesa til Swerige, ty blef gåt funnit, at Notarius gör sin flijt berite 7 ~~7~~ igen fordra, eliest mister Acad. en deel och M. Achrelius en del sammaledes.

Dito: Någre, som skyldige äre för theras böther til Acad., såsom Olavus Henrici Reesoënsis, Matthias Michaelis Aboënsis och Abrahamus Nicolai Uskelensis, och ingaledes medh gode wele betala, skola vthan någon enskyllan sättias i prubban til thes thee betala. Och efter thenna dagh skall Notarius Acad. vpfoordra strax när domen är ågången alla böther, och lefwerrera deel til fiscum, deel til Rectorem och den trijdie delen behåller han för sit omack, så framt målsäganden icke ther efter frågar; thet skal honom ther hoos wara förbudt, at förneka eller förhålla målsäganden sin deel, om han then begerandes warder.

Dito: Aldenstundh Notarius Academiæ klageligen gifuer tilkänna, at han nödgas, hoos H. G. N:d(e) om någon förbättringh på sin löön ödmiuckeligast anhålla, förmeenar genom H. G. N:des befoordran någon tilöckningh och hielp at bekomma; för then skuldh tjänstligen bediandes Senatus Acad. wille wara wälbewågen och honom til H. G. N:de troligast recommendera. Ther opå bleff swarat, at såsom Senatus hafuer altijdh gärna honom faverat, wille altså gärna önska, at hans löön blafue förbättrat, eller och at han til någon bätter lägenheet komma kunde; altså bewiliades, at honom medhdeelas en promotorial skriff til H. G. Nådhe på bästa sät, som skee kan. Men H. K. M:t och heela regeringen i thenna tijdh ther medh at bemödhä, synes aldeles orådeligit.

Här medh resignerades denne gångh Consistorium til en tijdh.

Den 29 Junij woro någre af Dominis Professoribus vppe i kyrckian tilstedes, och efter studiosi Petri Erici Sudermanni fljichtige bageran bewiliades, at thes böcker och saaker, som han hafwer i Laurentij Erici Bergij kista nederlagt hoos Kiffwisilda

Steffan, må han ther vttaga medh den condition, at han tager 2 studiosos medh sigh, huilka tillijka medh honom skola gifua en reversal på så många böcker, som han ther vttaget, och them lefwerera Acad. Notario här in Consist., för all efftertall at förwaras.

Den 6 *Septembris* bleff åter Consistorium hållit, och oanseedt Rector Magnif. och samptlige närwarande *Domini* Profess. i går, som war 5 Sept., woero in Consist. församblade, här någre nödige ährander at företaga och affhandla, men emedhan Notarius Acad. icke war tilstades, blef ther medh til denna dagh vpskutit, och Notario alfwarligen tilfrågat, hui han icke hafwer låthet finna sigh tilstades på den dagh och tijma, som honom war förelagt här in Consist. at comparera? Notarius enskyller sigh således, at han hafwer warit stadd 2½, mijls wägh vthe i skären och Rijmitö sohn, på then ort, thedhan han för den starka mootwedher, som i går waar, icke kunde foort komma, ej heller någorstädes landstiga, och således emoot all wilia och förhåpningh måste börfast liggia. Thenna hans excusation hafwer Senatus pröfuat honom wäl för wij-dare åttalan denne gångh frijkalla.

Dito: Aldenstund Eloquentiæ professor, huilken genom sit frijerj oförmodeligen är råkat vthj någon twist medh sin brudh, och will hånna inthet taga til echta, effter som hoon för en vng person i roop och rychte kommen är, altså hafr han reest här ifrån, och Senatus icke rätteligen weest, huadh han i sinnet hafr, eller om han är yttermehra hijt til sin profession at förwänta. Och ther så woore, i fall, at han sigh sielff således casserade, eller och skäligen [: thet doch icke vthan högt betänckiande skee böör:] priveras måtte; settes i waahl vthj bete Eloq. prof. ställe at eligeras antingen Doctor Ludenius ifrån Tärpt, eller och M. Samuel Hartman, Rector Sch. Aboënsis. Och aldenstundh Senatus Acad. wäl hafuer förnummit, at han ratione erutionis tienar vngdomen i sin professione, hafwer och deprecerat för sin bråt hoos ampl. Dn. Procancellarium; thet för vthan skrifuit till Dn. M. Nicolavum Laur: Log. Prof., flijteligen bediandes, at han wille och hoos Senatum Academicum hans saak och afresande i besta

mätto vthtydha, och för honom bedhia, thet och wälb:te M. Nicol. troligen giordt haf:r; altså haf:r Senat^{us} Acad. detta ährande til bequämligare tijdh vpskutit, förmodandes at han warder igen kommandes, sin saak personligen at förklara.

[Dito:] Effter som ampl. D:nus Procancellarius begerer, at M. Nicolavus Log. & Poëseos Prof. måtte förreesa til rickz-dagen: altså [frågar] Magnif. Rector aff Dnn. Profess., om ther vthinnan icke be[höfves] någon wijdare betänckiande. Bleff för then skuldh omröstat och befunnit, at han ifrån Acad. icke gärna mistas kan, för [effter]skrefne orsakers skuldh: såsom:

1. Effter såsom här är en ansenligh hoop af vnge studenter, som in studio logico här til icke [lång]t kompe ähre, och behöfua ther vthinnan dageligen medh flijt [inö]fua och vnderwijsas, för än thee sigh til högre scientias medh [någo]n frucht begifua kunna, altså behöfues Logicæ professor [fram]d]eles widh thenna tilwäxande Acad. altijdh tilstädes.

2. Facult. phil. hafwer medh Consist. Eccl. ährander ordinarie inthet synnerligen at beställa; vthan Theol. prof. och thee, som hafwa theras præbende hemman och sochnar af Consist. Ecclesiastico, äre något mehra förpflichtade sådanne påwärf at förresa.

3. Log. prof. är och ther hoos en fremmande person, huilken ähnnw icke rätteligen weet om landzens tarffuer och lägenheeter, behöfues altså någon man ifrån Consist. Eccl., huilken något better kunskap hafwer om presterskapetz lägenheter och wilkor.

Detta ampl. Dn. Procancell. til swar och wälmeent förklaringh genom M. Mich. Wexionium och M. Nicol. at be-rettas, resolverat är.

Dito: Om Svenone Elgh W. G., Jacobo And. Finnone och Jacobo Georgii Bothniensi, huilka äre falne i lönskalegi, bleff talt och beslutit, at thee skola alle härnäst citeras och afhöras.

Dito: Aldenstundh Dn. Ericus Pauli Ketharenus är förordnat at blifua Sacell. Ecclesie finn. Holm. och befinnes al-tijdh hafua här widh Acad. sigh wäl förhållit och flijtigt studerat; altså bewiliades honom at behålla sit stipend. in til

näst kommande ny år 1645, så skall en annan i hans ställe insättas.

Pecunia dilig. anbelangande, som han och för den tidh begerer, som han här widh Univers(it)etet varit och studerat hafuer, ther opå kan denne gångh inthet swaras, helst medhan den penningh, som ther. til anordnat är, befinnes mästadels ähnnw hoos någre fåugter inne wara.

Dito: Såsom öfuerbete Dn. *Ericus Pauli*, för detta extraordinarius depositor, nu afreser, och en skickeligh person til deposit. ämbete igen eligeras måste: blef a facult. phil. Decano ther til nämddt Dn. *Simon Caroli Anglenius*, förmodas at han skulle kunna medh beröm samma ämbete förestå. Thetta til en annan tidh i betänckiande tagit at omröstas och resolveras.

Den 11 Septemb. Reverendus Dn. Doctor *Aeschillus* gaf tilkänna, at *Juris prof. M. Johannes Dalkarlus* hafuer skrifuit honom til ifrån Stockholm, och lätthit förnimma, thet H. K. Mt och högl. Ricksens Regering hafuer åther på nyt vocerat honom i Stockholm. at quarblifua, ther någre högnödige ährander at öfuersee och beställa.

Dito: Studiosi skulle wäl widh denna tidh skrifuas til w[isse lectio]nes, men emedhan thee ähnnw ganska få finnas wara a[nkomne] blifwer för then skuldh ther medh ähnnw någon tidh förhal[at].

Dito: Emedhan reverendus *Dominus Doctor* tillijcka medh *Medicinæ professore M. Erico Achrelio* hafua i Stockholm Anno 1641 den 12 Augusti accorderat medh typographo Acad. *M:r Peder Wald* om hans tjenst; lön och billigh huss hyra, altså är bette *M:r Peder* nu tjenstligen bediandes, han måtte få någre penningar ex fisco at betala sitt huss medh. Ther om blef beslutat, at *Senatus* seer falla beswärligit åhrligen at lefwerera honom någre penningar til sin huss hyra, för then skuldh gåt funnit, at genom *Magnificum Rectorem* biuda honom tterföre en wiss summa af en hand at tilställa, ther medh han sedhan så länge han lefwer och tienar vnder Acad. må lätta sigh åthnöjs. Eller och at til tryckerijet köpes en lithen gårdh, huarest han eller den, som efter honom ther til antages, må boo och blifua, och sielfwe gården ewärdeligen

hörer Academien til. Här opå förväntas bette Mr Peders swar och förklaringh.

Dito: Dn. Simon Caroli Anglenius confirmerades at blifwa ordinarius depositor här widh Acad., så lenge han sigh redeligen och wäll förhåller, och ther til sielf lust hafuer.

Den 18 Septembris. Dn. Questor Petrus Ericsson Gers hafwer här in Consistorio Acad. presenterat H. K. M:ts wår allernådigaste drättningz breff och inventarium på thee bönder och kyrckeherbergen, som denne kongl. Acad. til vnderhåldh nådigast anordnade äre. Ther hoos H. G. N. Rickz Drättzes special breff, til såmptlige Dominos Professores, huar vthj H. G. N:d(e) vthlofuar sigh gärna Acad. yttermehra i alle mögelige saaker hoos H. K. M:t befoordra.

Bleff wälb:te Quæstori pålagt, at han nu för Landzherrens wälb:ne Knut Liliehöcks afreesande, om immission troligen anhåller, på thet at Acad. må kunna komma til den deel, som Gudh, H. K. M:t och den högl. Regeringen i så måtto denne kongl. Acad. åhrnat och nådigast bebreffuat hafuer.

Den 19 Sept. Effter som Dn. Quæstor beswärar sigh thet Landzhöfdingen och boockhållaren Elias Jönsson, icke wele inrymma honom den ränta, som Acad. tildeelt är, vthan wele, at häradz fåugterne ianewarande åhrs vthlagor aff almågen vpfoordra skola, och i påste wijs effter handen betala till Academien, helst medhan prof. och andre vnder Acad. för detta aldreda en anseenligh summa af åthskillige vpbörder [på inne]warande åhrs salarium bekommit hafua. Blef beslutit, at Johannes Elai S. Th. prof. och M. Michael Wexionius Hist. Prof. [sampt] medh Quæstore skola gå til Landzherren och förnimma, huru Hans H:t är sinnat här om at dispensera, medh tjenstligh begäran, at han wille hielpa Acad. til den deel, som Acad. kan vara berättigat, at henne icke måtte något skee förnär.

Den 25 Sept. blef Consist. hållit och åther om Acad. intrader afhandlat, altså beslutit, at effterskrefne personer skola medh första reesa vth, och wederkännas thee bönder och kyrckeherbergen, som vthj medhgifne inventario til Acad. anordnade åhre:

Til Masko härade reesser först M. Ericus Achrelius Med. Prof. medh Quæstore. Sedhan til Weemo häradt åther M. Ericus och M. Georgius Alanus Phys. Prof. Men til Öfre och Nedre Satagunden reesser Quæstor och Notarius Acad., om han ifrån Consistorio til någon tijdh mistas kan, huilka medh all flijt skola see opå Academise bästa och befoordringh.

Dito: Eloquentiæ prof. supplication blef inlefuenerat och här in Consist. vpläsit, ther vthinnan han bedherienstligast at Senatus Acad. wille wara wälbenägen til at hielpa honom til rätta i thet han sigh förseedt hafwer, vthlofuar sigh wilia gärna ächta den quinnan, som han tilförenne sigh til huströo ährnet hadhe, allenast at hoon kunde sigh lagligen och wäl frija för thet henna tillagt är. — M. Joannes Elai Senior intercederade och badhienstligast för sin brodher, at Senatus wille, huadh mögeligit woore, bette hans broder fawera och befoordra, ty at han af menniskligh swagheet hafuer råkat försee sigh medh henna, tå hafuer han varit sinnat henna at ächta, hadhe thet och lagligen gåt giordt, om icke någon oförmodeligh hinder hadhe emedler tijdh infallit. Blef denne gångh til swaar gifuit, at wälb:te Dn. M. Joannes Senior rådher sin brooder ther til, at han personligen här inför Consist. Acad. sigh medh första inställer, och sielf muntligen eller skriftteligen sin sack förklarar; huadh mögeligit är, befinner Senatus sigh wara förplichtat at hielpa honom til godh ändskap.

Dito: Effer som M. Georgius Alanus Physices et Bothanices Prof. Ord. gaf tilkänna, at thet faller honom mächte beswärligit, at läsa 2 tijmar om dagen: 1 tijma in physicis och den andra in bothanicis, begerade Dn. Collegarum meeningh ther om at wetha. Thet blef honom til swar gifuit, at emedhan han hafwer icke mehra til löön än för en profess., altså kan han och icke läsa mehr än som en tijma publ. om dagen, ther medh så procederandes, at han läser den ene dagen physicam och den andre bothanicam, eller $\frac{1}{2}$ wekan af huardera, til thes ther om annorledes dispenserat kan.

Den 7 Octobris påminte Magnif. Rector D:nos Profess. [åther om] Eloquentiæ professoris saak, huilken här in Consist. nu en

tijdh anhengigh warit haf:r, begärandes Domini Profess. wille samma saak förhielpa til godh ändskap. Blef altså saaken tagit i noga betänckiande, och af alle enhälleligen pröfuat, at bette Professor eloquentiæ hafwer hafft omgånge medh sin egen troolofvade [brudh,] och för then skuldth kan thet icke räcknas för lönskalägi, helst medhan han altijdh bådhe muntligen och skriftteligen hafuer tilbodit sigh gärna wilia äga och ächta henna, allenast hon måtte lagligen sigh för den beskylningh frijgöra, som henna oförmodeligen tillagt är. Doch lijckwäl för den förargelse, som han medh sin brudh genom otijdhig samman warelse begångit haf:r, måste han wara förpliktat at betänckia Acad. medh *en anseentligh föräringh*, och ther hoos bruden tilbörligen ächta och ähra, eller och på annor sätt förlijka, om han henna ej lagligen och som wederbör echte må. Och sedhan träda til sin profession igen: Men emedhan Hans Ehrw:t Procancellarius alt här til inthet är bewekter, honom denne hans feel at tilgifua, som för all tingh äntligen skee bör, och han antingen i egen person, eller och genom godhe mediatorer skall wara förobligerat hans Ehrw:t om gunst och wänskap at bedia, och emedler tijdh må han icke publice, vthan allenast privatim sin profession förestå, och vngdomen fljttigt informera.

Den 9 Octobris äre studiosi skrefne til wisse lectiones.

Dito: Efter som Notarius för särdeles orsakers skuldienstligen begerer, at blifua förskoont för Tawast reesan, och Quæstor Acad. den allena at förrätta och beställa sigh godhwilligen antagit haf:r, ty är thet efterlåthit, allenast at emedan han haf:r begärat lof at reesa til Kärpo, sina egna ährander ther sammastedes at vthrätta, altså begerades af Magnif. Rectore, at han medh thet samma måtte begifua sigh til thee bönder, som ther vthe i skären och Töfsala sohn Acad. donegade äre, och them tilseja, at thee theras ränta till Quæstoris hemkämpst innehålla, och ingaledes ifrån sigh lefwerera, för än som thee bekomma order här ifrån, huart thee then föra och betala skola.

Den 23 Octobris förskom bågaren och embetzman Madz Hinrich(s)son, skomåka(re) här i Åbo, och gaf tilkänna, thet stu-

diosus Medicinæ Brynolphus Magni hadde någon tjdhd läsit för hans son, och nu för någon tjdhd sedhan reest öfr til Sverige, substituerandes närwarande studiosum Andream Andree i sit ställe för samma poike at läsa, in til thes Brynolphi år, therföre skomakaren honom fulkomligen förvth belönt hafr, skulle vthe blifua. Nu hafr bete Madz betroodt och bärgat thenne studioso Andree et paar skoor för 3 dal:r och will samma 3 dal. intbet betala, ödmiuckeligen för then skuldh begärandes Senatus Acad. wille hielpa honom til sin betalningh af bete studioso Andree. Andreas swarade och sade, thet Brynolphi år war wedh den tjdhen vthe, när han ifrån honom reeste, och sig wara kommen, doch genom Brynolphi wäl-lande eller befoordrande, i hans rum och ställe för skeligh belöningh för skomakarens son att läsa. Tå strax hafuer Madz gifuit honom 1 par skoor på handen, och icke på någon penninge betalningh, altså och nu aff honom them wäl förtient. Sententia: Emedan Senatus präfr, at Brynolphus hafr warit sinnat at komma hijt igen, medh första, och förty lempnat sin kista här efter sigh, och äntligen hijt förwäntas, huilken om sakens beskaffenheet bäst berätta, och theras tråto äthskilia kan, skall Brynolphi kista emedler tjdhd blifua ar-
resterat.

Dito: Sveno Johannis Öst: Gothus klagar öfuer Thorerum Christophori W. G., at han på embetes mäns krogh och gille hafr honom medh försmädeliga orden och ändtligen medh hugh och slag öfr fallit, at han medh blodig munn thedhan vndsluppit hafwer, thet och af kellarswännen Gustaff Lar(s)son wittnat bleff, och ther jämpte bekende kellarswännen, at Thorerus hafr tubbat af honom $\frac{1}{2}$ dal. penningar, och huadh mehra.

Och emedan Thorerus til alt sådant skäligen ioke neeka kunde, blef han för blodhwijte fält til sine 12. ~~xxx~~ S. Mynt. Ther til medh at sittis i prubban til behageligh tjdhd, för thet han speelt och dublat hadde, och eliest sigh oskickeligen förhällit. Medh alfuarligh förmaningh at han och hans wederpart icke så ofta lathe finna sigh på kellare, krogh eller gille; vthan heller betänckia, til huad ända the hijt ankompe äre.

Dito: Althenstundh typographus Acad., Mr Peder Wald, är sinnat at köpa sig en gårdh här i stadhen, och han nu ther til penningar behöfuer, begerandes tienstligen att Senatus Acad. wille honom nu 100 dal. Käpp:r Mynt försträckia och ex fisco gifua låtha, ther medh låther han sigh för hushyran äthnöja, och tienar vnder Academien, så länge han lefr och brukas kan. Altså blef thet honom af samptlige närwarande *Dominis Professoribus* bewiliat, medh then condition, at han af Acad. ytterligare ingen hushyra bekommer.

Dito: Aldenstundh Johannes Martini Tobetius Wesmanus haf:r för någon tijdh sedhan warit stipendiarius in media classe, och nu en tijdh medh loff förhållit sigh på Ålandh, ther han sigh för en Pædagogo haf:r bruuka låthet: men nu medh reverendi *Domini* Boëtij Murenij Præp. et Past. Saltvijkensis *recommatione* äther kommit, här sine studier vjidare at continuera; ödmuckeligast begerandes han måtte til sit rum ibland stipendiaterne förhielpas. Så emedan stipendiaten Petrus Magni Werm. nu kommer i hans ställe på Åland igen, så bewilias, at Johannes blifr stipend. in classe suprema vthj Hermani Malmenii rum.

Dito: Äre och flere stipendiat antagne i theras ställe, som theras stipend. vpsagt hafua: thesse efterskr:ne: Abrahamus Georgij Halik., Johannes Svenonis W. G., Laurentius Johann: Folkenius, Olavus Johannis Sudermannus och Bened. Johannis Wermlandus, alle in infima classe.

Den 30 Octob: Efttersom Notarius Acad. hadhe lof af Magnifico Rectore för någre sine nödhvändige ähranders skuldh ifrån Consist. denne gångh at blifua, noterade i hans ställe Acad. minister Gudmundus Jacobi Lithovius.

Dito: Blef beslutit, at Jacobus Georgij Bothn., huilken här i Åboo en piga besufuit haf:r och sedhan strax begifuit sigh til Österbåthn, skall publ. progr. citeras här in Consistorio Academico för sin gerningh Anno 1645 vthj Januarij månadt comparera. Sveno Elgh och Jacobus Andree Linnerius Nondalensis skola för slije brät genom Cursores medh första til Consist. citeras, och tilböriligen androm til warnegel straffade warda.

Dito: Blef aftalt, at Notarius binder boockbindaren Friderico Ellers these gamble papper, som här in Consist. liggia; begerandes at han för them förfärdigar til Acad. behoof en anseentligh boock med rent papper vthj, och skola i samma boock bliffua inskrefne alle thee böcker hijt til Gymn. finnas förährade wara och ähnnw framdeles kunna til Academien förähras.

Dito: Effter som studiosus Thomas Henrici Aboënsis är för detta lagligen citerat at comparera och swara en piga Anna Mariedotter til någon geldh saak, och han pröfwas af mootwillighet citationen hafua försuthit, eij må någon niutha sin tresko til godho; altså fälltes han til böther 3 ~~z~~ Sölfr M:t.

Dito: Emedan Acad. Minister Abrah: Georgij hafuer til foordra af studioso Henrico Nicolaj en tunna rågh, ther til eij heller Henricus neka kunde: blef för ty beslutit, at han then betalar innan 14 dagar, som lagh säger; och sem Henricus beklagar sigh, at någre äre honom skyldige, them må han lagligen sökia, Senatus Acad. känner sigh skyldigh honom til sit förhielpa.

Den 6 *Novembris*. En piga, Agneta Marci dotter be:d, klagade äther öfuer Thomam Henrici Aboënsem om 3 R.dal., in specie som heanes sal. broder, Sigfridus Marci hadhe honom länt, och ther hoos om 3 dal:r K. M:t, hvilka han af henna sielf bekommit hafuer, och nu eij them mäntigh blifua kan, ödminkeligen bediandes Senatus Academicus wille hielpa henna til sin skälige betalningh. Thomas, huilken och nu tilstüdes war, swarade: sigh hafua betalt ät hennes broder 2 R.dal. lithet för än han blef dödh, och til pigan sielf rågh 1 tunna å 5 dal. Käpp:r M:t, beropandes sigh opå en scholarem Paulum Henrici Kiskbönsem, then och här närverandes tillijka medh Thoma beslogz medh twetaligheet, och them altså föga witzord i detta fall gifuas kan. Pigan består och wittnar allenast 1 Rikzdal. wara i alles betalt, som en stud. Simon Bartholli skall kunna betyga, huilken nu är på bygden. Blef beslutit, at Thomas vthan någon vppehålingh tilställer pigan thee 3 dal:r Käpp:r M:t, som hoon sielf honom länt hafuer. Men om

resterande Rickzdal:r vpskiutes saken til bette Simonis Barth. ankompt.

Dito: Johan Johanssons Nålmakares tienare Eskill, foordrade beskedh, om han kunde få på sal. D. Eliæ Stephani Depositoris vägn, af Dominus Erico Paasi thee penningar, som Dominus Ericus efter theras afskeed Domino Eliæ skyldigh blef af deposit. penning:r till den 1 Majj näst förleden. Ther vthinnan är således resolverat, at Eskill skall vara närmast at tråda til thee 7 R.dal. in specie, huilka emedler tijdh Eliæ til godo falne äre, emedhan Magnif. Rector hafuer för detta them arresterat nålmakaren til betalningh: altså måste Notarius gifua honom en inwissning til oftabette Dn. Ericum, när han ther opå foordrar.

Dito: Effter som Bårgmestare och Rådth hafua beswärat sigh hoos Magnif. Rectorem, thet en stoor deel af studiosis låtha all för ofta befinna sigh på Rådhuset, ther åtskillige saaker at procurera.

För then skuld blef beslutit, at Magnificus Rector publico programmats sådant alfuarligen förbiuder: ingen studiosus skal framdeles ther någon saak procurera, vthan at han af Senatu är ther til godh kändh, och thet honom efterlåthes af Magnif. Rectore. Doch at vthföra sin egen saak, eller sin medhbroders, om han sielf icke thet rätteligen göra kan, må ingom vara förbudit.

Ther och en professor behöfuer någon procuratoram, må han taga ther til then person, som han troor sin saak kunna tilböriligen vthföra.

Dito: I lijka måtto förbiudes och widh $\frac{1}{2}$ R.dal. böther studiosis at gå obodne i gestabodh, ehvadth namn thee hafua kunna, som, ty wär, här til otijdigt ofta skeedt är, at en hoop af owettige studenter löpa i gästabodhs hussen, ther öfuer lasta sigh medh wijn och öll, och sedhan ställa sigh otiböriligen mångom til förargelse.

Dito: Alle thee som göra cornut och absolutions öll och thee, som sådant af Novitijs exigera och i sådanne gelagh sigh befinna låtha, när thee ther medh beslås, böthe huar sin $\frac{1}{2}$ R.dal. till Acad.

Dito: Blef och afftalt, at D:ni Profess. kalla til sigh thes landskapz studenter, öfr huilka thee äre inspectores, och förnimma, om någre ibland them finnas, som någon correction behöfua.

Dito: Simon Danielis, kämnärens Sigfridh Erichzsons fullmächtig, gaf tilkänna, thet studiosus Bothn. Ericus Sigfridi skulle wara skyldigh kämneren någre partzeler, begärade altså immission på någre matwarur, som Ericus hafuer nu bekommit ifrån sina föräldrar. Så emedan Simon på sin principals wägna hadhe ingen handskrift eller och annor richtigh beskeedh, thet medh Ericus skäligen kunde til någon gäld bindas: altså blef Simoni pålagt, at han sigh sådant förskaffar, och emedler tijdh blifua Erici saaker omolesterade.

Den 13 *Novembris*: Onseedt en stoor deel af studiosis befinnes inthet hafua skriffnit sigh til wisse lectiones förleden 9 Octob., hwilka wäll, androm till vprättelse kunde på Acad. döör namn gifuas och efter förtiensten beskrifuas; doch lijckwäl effter ibland these prüfua och så denne gångh wara någre, huilka för detta alltijdh hafua fljttige warit, och kan skee at någre af them *) äre antingen genom reesor, eller andre laglige förfall förhindrade wordne, altså hafuer Senatus allenast them vthwaldt, huilkas namn præcept. icke kunnoge äre, eij heller finnas för thetta certis lectionibus inskrifne; för then skuld beslutit, at til den 20 *Novembris* näst kommande skola publice citeras efftersk:ne personer: Benedictus Laurentij, Barthollus och Claudius Henrici Bothn., Ericus Georgij Pijkensis, Esajas Gabrielis Bothniensis, Gustavus Henrici Pöytensis, Gabriel Matthiæ Fernovius, Henricus Nicolaj Aboënsis, Olavus Henrici Reesoënsis, Sigfridus Matthiæ Saguënsis och Thomas Martini Aboënsis.

Kan thet prüfua framdeles, at these försk:ne personer til bete dagh sigh icke inställa wele, vthan af tredako citation förachta, skall omröstas i nästa Consist. eller framdeles, hurw thee måge ansenligen och tilbörigen straffade blifua.

---

*) „At någre af them“ äro understrukna, och ofvan raden är skrifvet „nu“.

Dito: Äre tu åhrs acta vpläsne, corrigerade och afhörde, n. ifrån 1640, den 12 Junij, in til 1642, den 18 Junij.

Den 4 Decembris: Quæstor Acad. Dn. Petrus Erci Gers är ifrån Satagunden hem kommen, och gaff här in Consistorio tilkänna, at ther vppe ibland theé bönder, som denne kongl. Acad. donerade äre, finnas någre feel, n: att någre äre frälsee, någre 2 gångor i Jordbooken vpförde, någre oförmögne, och en deel aldeles ödhe. Frågar för then skuldh aff Senatu Acad. om rådth och biståndh, huru sådant må rättas. Blef Dn. Quæstori nu först pålagt, at han sådanne feel gifr Vnderlandzhöfdingen tilkänna, bediandes han wille sådant remediera så wijda som honom står til at göra och hielpa.

Dito: Magnificus Rector klagade opå Notarium Acad., at han den [gångh] Magnif. Rector Anno 1641 af Simone Caroli Anglenio anklagades, [saken] något öfuer hans wilia omständeligen vpfördt och skrifuit hadhe; swarandes sådant måtte kårtare och lindrigare inskrifuas. Ther vthinnan blef omröstat och bealutit, at Notarius, när någon professor sigh [förs]er och therom in Consist. talat blifuer, icke alt strax annoterar; vthan allenast tå, när saaken är så högh och grof, at han icke kan afgå medh minder ther en doom fellas skall.

Dito: Jacobus Andræ Linnerius Nondalensis, blef framhafder, och tillfrågat, om han hafr förlijckt den quinnan, som han häfdat hafr, eller om han är sinnat att echta henna: han svarade: att hoon inthet begerer honom, vthan allenast at han eliest förlijker henna, thet han hafr ochså endeles giordt, lofuer henna ytterligare klagelösan ställa. Han blef förmant til at taga henna til echta, på thet hoon må komma til ähran igen, och han må thäss lindrigare straffat blifua. Medhan och quinnan nu icke är tilstädes; blifuer saken til beqvämligare tijdh vpskutin.

Dito: Lars Winnare, bångare här i Åbo, gaf tilkänna hurw såsom han i förleden semmar hafuer tagit i Stäckholm af sin syster man Anders Tasapää 1 Lsp:d smör på richtigh betalningh, och när han här i Åboo gick heem til bete Anders, om samma smör pund medh honom at förlijka; tå hafuer Anders befalt sin dotter hempta in en kannu öll, men dottren hafuer icke

welat gå åstadh, vthan sagt: han må dricka tiera och ormar, den gamble skälmen. När han tå hörde dottrens skamlöse mun, hafuer han henna i lijka måtto swarat och gåt på dören, men dättren hafr gripit till en eldhbrand i spijsen, och ther medh fölgd honom vth vr stugun och in på gården: hwar vthaf han war förorsakat at förijfra sikh, och skält henna för en uppenbar hoora medh thee formalier: Sinå Pahaniemen Matthin hoora, — sin wägh alt foordt åth porthen sättiandes. Men studiosus Matthias af Pahaniemi, huilken ther sammastedes sin cammar hafr, när han sådanne skäls ordh hörde honom angående, hafuer han strax lupit neder vr sin Nästugu effter Laars och hindt honom i porthen, strax fattat honom i håren och slagit honom vnder sikh på marcken, och tå Lars således hafr legat vnder Matthiam, hafr han nödgat taga til knifz och stuckit honom igenom armen, huarföre han och på Rådhuset til store böther fälter är: men huadh Matthias kan hafua i fall förseedt sikh, ther om at döma är saaken ifrån Rådhuset hijt til Consist. Acad. remitterat. Lars begerer för then skuldh ödmiuckeligen, Senatus Acad. wille hans beswär vptaga och (till) doombs komma låtha. Frågades altså först af Lars, om han åhnnw will bestå thet, at han den pijgan för en vppenbar hoora skält hafr och henna för Matthia beskylt? Han swarade: ja, och ladhe ther till, at denna pigan hafr i 2 åhr legat medh Matthias i hans cammar, och ingen menniskia [soft] inne medh them, ther öfwer pigans modher skall hafua sikh högeligen beklagat för finske Cappelanen, her Erich Nuchar. Eliest och seger Lars, at thet skall wara allom kunnigt, som boo ther om kringh, och han ther vthinnan många wittnen finna kan. Matthias nekade til thenna beskylningen, och begerade tjenstligen Lars måtte påläggias, sådant medh laglige wittnen bewijsa, eller och en vppenbar lögnare blifwa. Bekende ther jämppte, at han hafuer fattat honom i håren och inthet wijdare kunnat göra, ty Lars hafr strax tagit til knijffz och skaddt honom i armen så illa, at han sedhan eij wijdare förmådde rööra honom. Matthiæ wärd, Anders Tasapå, huilken denna pigans fader är, framhades, huilken bekende, at Lars är aldeles druckin och obeskedeligh kommen medh wredt modh i hans gårdh, låthit

strax illa och skält hans dotter för en hora, huarföre dottren och haf: gifuit honom ordh igen, och äntligen fölgdt honom vta medh en eldhbrandh. Och sammaledes när Mathias hörde skäls orden honom angå, haf: han lupit nedher ifrån sin cammar och giordt något til saken. Thetta åhrande är denne gångh vpskutit, och Lars pålagt, at han förakaffar godhe och trowärdige wittnen, som saken kunna til richtigh endskap och doom förhielpa.

Dito: Andreas Adami Ost. Gothus klagade öfuer Ericum Erics Ost. Gothum, at Ericus är honom skyldigh 2 R.dal. in specie, huilka han eij kan mächtigh blifua. Ther emoot swarade Ericus, at Andreas haf: bekommit af honom 1 tunna brödh; eliest och haf: han haft omaak för honom, när han deponerades, och sedermera privatim honom något informerat, begerandes sådant måtte i betalningh tagas och afkortas. Thee äre denne gångh stälte och remitterade till wänligh förlikningh, men om thee eij kunna förlikas innan nästa Consist., måge thee tå åther komma och äntligh sentens och doom förwänta.

Dito: Magnif. Rector påminte Dominos Profess. om disput. annuis, och ther hoos om prælectionibus publicis, medh wänligh förmaningh at thee absoluera theas prælectiones juxta constitutiones, och ingaledes må någon gå ther ifrån.

Den 11 Decembris. Effter som Jacobus Andreæ Linnerius Nondalensis haf: belägrat en pijga och rådt henna medh barn, och nu ingaledes will taga henna til echta: altså relegeras be:te Jacobus til 3 åhrs tijdh ifrån denne Academien.

Kyrckio plichten anbelangande, det remitteras til pastorem i sochnen, som detta skeedt är.

Och emedhan öfuerbe:te Jacobus här in för Consistorio medh gråtande tårar sin synd ångrar och lather sin brist gå sigh til hiertat, tillkänna gifuandes, at han nu ett helt åhr sedhan hafuer sit feel Pastori i Nändal, höglärde M. Joanni Tersero, kungior dt, och alt sedhan för samma saaks skuldh sigh här och ther vndan Academien förhållit; ödmuickeligen för then skuldh bediandes Senatus Acad. wille honom gunsteligen ansee, och den terminen förkärta, som i domen infattat är.

Honom är til tröst gifuit, at om han sigh tilbörligen en tijdh förhåller vthom Acad. och Senatus profuar märckeligh förbättringh hoos honom, tå skal han förnimma, thet Senatus ochså effter en behageligh tijdh faderligen wedhertager honom.

Dito: En gammal bäsckar enckia, Gertrud Rassmussdotter bed, gaf tilkänna, at hoon för någon tijdh sedhan hafuer boot i höghwälb:ne frw Brijta Delag. huuss här i Åboo, och skulle åhrligen gifuit 5 dal. K. M:t för en cammar ther sammastädes. Them hoon bekende sigh alt här til inthet betalt hafua, huarföre och Notarius Acad. är worden förorsakat henna i denne näst förlupne sommar panta låtha, effter som hans sal. fadher hafuer henna i samma huuss intagit, och måste för hyran H. N:de räckenskap göra. Hustruo Gertrudh hafuer reest öfuer til H. N:d och förmåt H. N:ds tilgiftt på samma hyra; menandes af Notario winna någre penningar, (som) för sine expenser i reesan åt Stäckhålm kan wara bekåstat. Saken blef i betänckiande tagit och Notario pålagt, at han wisar Magnif. Rectori sin sal. fadhers gåld boock, om hustruo Gertrud ther ibland andre gäldenärer finnes infördt, som Notarius äntligen berättar, tå ware Notarius frij för samma expenser. Eliest seger och Notarius, at han aldrigh hafuer seedt någon tilgifttz zedel på samma hyra, för än som nu, den hoon af H. N:d förmåt hafuer. Hustruo Gertrud bekende och sielf, at hoon hadhe allenast muntligh tilgiftt af H. N:d wedh den tijdhen haan här i landet waar, menandes inthet skriftteligen kunna behöfuas.

Dito: Effter som studiosi nu dageligen afreesa vth til sine förwanter och wänner på bygden: altså kan för den lilla hoopen, som quar är, icke vthan theras skadha, som afreste åhro, ytterligare publice läsas. Ty blef beslutit, at näst kommande Söndagh, som är 3:die i adventet, resignerat Acad. til Henrici aldenstundh ganska få af vngdomen thess förinnan åther komma. Consistorium Acad. blifuer och denna sidha Juull icke oftare hållit.

Acta ifrån 5 Junij 1642 til 14 Decemb. blef denne gång upläsne.

Gudh gifue itt gåt och fredsampt Nytt åhr!

Anno 1645 den 22 Januarij ähre äther Consistoriales tilsamman kompne, tå gaff *Magnificus Rector* tilkänna, thet Quæstor Acad. besuerar sigh högeligen öfwer fåugten i Weemo heradt, Claas Hansson, huilken seges brukka någon vnderseff medh tijond spanmålen, som Academien til vnderhåld af H. K. M:t nådigst anordnat är. Ther jämpte gör han och Acad. bönder der i härade tråtziige och mootspändige, så at thee Acad. vpbördsmän icke achta och lijda wele.

I lijka mätto klagas och öfwer Admiralitetz vpbördzman Peter Plagman, at han emoot äthskillige bodh och gifne order hafuer vpburit räntan af någre Acad. bönder i Töfsala sohn, så at Quæstor af them för förledne 1644 åhrs ränta slät inthet bekomma kan, ther af Acad. och thee personer, som i Acad. arbeta, stoor skadha och afkårtningh lijda måste.

Sådanne och fleere andre beswär hafuer och Quæstor sielff här in Consist. personligen andragit, tjenstligen begerandes, at Senatus Acad. wille räckia honom handene, och medh gode rådh i tijdh bijspringa wille. Och will han för sin person wara enskyllat, om aflöningen i åhr icke riktigt vthgår. Om alt thetta blef wijdare talat och discurrerat, och thenne gångh icke mehra til saaken göras kunde, vthan at emedan *Dominus M. Georgius Alanus Phys. & Botan. Prof. Ord.* hafuer tillijka medh *Domino* Quæstore förleden 20 Januarij warit hoos Vnderlandhöfdingen, wålb:e Jöns Roosen-shmit, om bijsånd och befoordring trooligen anhållandes, huilken tå hafuer wisserligen lofnat göra Academie fulmächtige gåt bijsånd; altså rådsampt funnit, at Senatus Acad. icke skäligen kan H. K. M:t om sådant besuära, för än som man seer, huadh Vnderlandzhöfdingen til sakerne här hemma göra kan. Pålades för then skuldh Quæstori, at han vthan försu-melse wijdare hoos Vnderlandzhöfdingen anhåller; men om thet ingaledes will hielpa, sedhan nödgas Senatus medh bettere skäl höge öfverheeten om thesse och alle andre saaker vnderdånigast bemödha, och om befoordring söökia.

Dito: Professor Medicinæ M. Ericus Achrelius gaf tilkänna, thet han medh Acad. Notario hafuer effter *Magnifici Rectoris* begäran warit hoos bärgmestaren Johan Han(s)son, om

Academise skreddare, M:r Erich Helgelsson, och til swaar be-
 kommit: att be:te skreddare skall blifwa omolesterat och frij
 för taxa och annor stadzens tunga; medh then condition, at
 han icke är the andre skräddare, som ordinarie och extra-
 ordinarie vthlagor vnderkastade äre, til skadha och nachdeel,
 vthan arbetar allenast åt the personer, som äre af Academise
 medel, och vnder Acad. privilegier begripas: eller och at han
 förenar sigh medh thee andre vthi theeras skrå och gille; tå
 må han säkert åt alle arbeta, om the öfuer honom inthet klaga,
 som för taxeringen liggia. Ther hoos ochså Acad. skräddares
 mesterswän [:hvilken en oroligh person är:] icke tillåthes
 någre parlament och slagzmål, [som] denne tijdh någre gångor
 klagat är öfuer honom på Rådhuset, thedhan han skal wara
 remitterat til Consist. Academicum medh begeran, han måtte
 tilböriligen straffat blifua.

Dito: Bleff och omtalt här in Consist., at ingen af profess.
 må vthan H. K. M:tz eller Acad. Cancell. special befallning
 publ. läsa någon annan authorem, vthan then, som in constit.
 vthtryckeligen nämpnes; och ändtligen medh prælectionibus så
 foort sättiandes, at author innan den tijdh, som föreskrifuit är,
 berömligen absolveras. Eij skall heller någon lasta gamble
 authorum godhe meningar och sin egen eller någon nye au-
 thoris meening eller opinion eenwissligen publice defendera.
 Vthan ther så hende, at någor feel funnes i thee gamble
 authoribus, sådant må man i besta måtto vtthya, och ther
 jämpte sin grundade meeningh discipulis kungöra, at thee sedhan
 måge eligera, then som better synes om saken, döma.

Den 29 Januarij. Effter som Dn. Sveno Wigelius S. S.
 Th. Prof. är sinnat i den helige treefaldigheetz namn göra
 sin dotters bröllop, och han behöfuer ther till någre penningar:
 för then skuld fljttwenligen begerandes, Domini Professoris
 wille vnna honom par hundra dal:r Kåpp:r M:t ex fisco eller
 af den deelen, som til aflöningen kan wara inkommit: altså
 bewiliades, at Quæstor lefwererar honom etthundra dal:r
 Kåpp:r M:t nw förvth, och så mycket igen sedhan afdrager
 af innewarande 1644 åhrs salario, och them så snart han

medh Notarij zedell ther opå foordrar, honom owägerligen bekomma låther.

Dito: Hinrich Katunpää, Thomas Kesolainen, Jacob Gewertz och Sigfridh Clemolän, gifua klageligen tilkänna, thet Esajas Gabrielis Bothniensis tillijka medh någre andre studiosis hafuer förleden annan dagh Juull om natten emillan 11 och 12 sönder slagit theras fönster, och them i sådan förnämligh hugneligh höghtijdz nätter grofweligen injurierat. Thomas Kesolainen tillijka medh en bæssman, Thomas Madzson be:d, huilken och någon skadha på sit fönster lijdit hafuer, hafua lupit vth effter them at til see, huarest bete Esajas medh sine stalbröder skulle gå in. Tå hafua thee gåt så när inpå them, at studenterna hafua fåt fast Kesolainen, öfuerfallit honom medh någre skäls ordh, och äntligen fattat honom i håren, slagit honom, så at han medh stoor möda och genom böner sit lijff frelsat hafuer. Men Thomas Madzson hafuer sedhan wijdare lupit och achtat effter them, in til thes thee på sidstone gingo in hoos Arfwedh Frijbythare, på Tawastgatan. Och oanseedt thee i förstonne hafua warit 6 eller 7 personer, dock allenast 3 ther inlupne, och thee andre sin koos begifuit sigh åt Napaturu gatan. Hwarföre thesse bärgare ödmuckeligen begera, at thee måge tilböriligen androm til warnagel straffade blifua.

Här opå swarade:

1. Esajas Gabrielis Gammal . . . . . at han med 4 andre studiosis af sine landzmän hafuer . . . suttit och druckit hoos Ernest Skinnare widh gr . . . . . gatan, in til kl. 9, och sedhan hafuer han tillijka medh the andre gåt thedan, tå hafua 2 af them strax gåt heem i theras herberge; men Axelius Andreæ, Andreas Jacobi Vöroënsis och han hafua gåt til en theras landzman, huilken gästar hoos Hans Hörlings enckia, och ther blifuit in til kl. in mooth 12. Sedhan hafua thee gåt thedhan och achtat sigh til Esajæ herberge hoos Arfwedh Frijbytare, slät ingen i wägen förtörnandes. Seger sigh icke heller någon menniskia i wägen seedt, vthan allenast Ericum Erici Ost. Gothum och Acad. Fåugten, huilka kommo ifrån Michil Rytters och mötte them midt för bärgmestarens Mär-

then Sigfridzsons port på Clöster mellangatun, huilka för honom och hans medhfölie refererade, thet långt opo Tawastgatun hördes öfvermåttan stoor parlament, när the gingo vth ifrån Michil Rytters. Och medh thet samma, när han och Axelius medh Andrea komo til Arfued Frijbytares port och skulle gåt ther in, tå hafuer en huströo twärt öfuer gatun lätit vp sit fönster och sagt til Esajam: Esaja, tu skall swara til alt thet, tu giorde här på gatun nu i natt. Esajas seger sikh vara oskyldigan, och för then skuldh swarat: Jagh hafuer tigh inthet ondt giordt, huadh haf:r tu medh migh at beställa? Och medh thet samma gåt in i sit herberge.

Thernäst och 2:o framhades, och inom lyckte dörar examinerades Axelius Andreae, huilken medh Esaja warit hafuer. Blef altså äthwarnat, at han bekänner sanningen, huru hele handelen sikh tildragit hafuer? Axelius bekende wäl, at han medh sine landzmän hafuer druckit hoos Ernest Skinnare, men när 9 slogh, haf:r Ernest icke welat någon dryck inhempta, tå hafuer han och hans medhbrödher gåt thedhan allesamman, men allenast Esajas och Andreas Jacobi medh honom hegifuit sikh til Andream, som gästar hoos Hörlingens, hoos thenne Andream snackat paar tijmar och supit brendwijn, sedhan folgdit Esajam heem i hans herberge. I wägen hafuer Acad. fångten Hinrich Märthen(s)son och Ericus Erici Ost. G. möth honom, frågat, huart reesan skulle liggia? Han haf:r sagt: Jagh fölier Esajam och Andream heem til Arfuedh Frijbythars på Tawastgatan, ther til Ericus swarade: Hinrich och jagh, wij komma ifrån Tawastgatan, ther är inthet gåt at gå fram, ty ther ropas och släss någre partije, achter eder wäll i wägen. The gingo neder til Clöstret och wij vp til Tawastgatan. Och när Axelius dijt kom, hörde han ingen ropa eller röra sikh. Gick altså säkert in til Frijbytarens. Tå haf:r en huströo begynt bruka mun och beskylla them för sit fönster. Thetta alt lofuar medh edh hålla.

[Sedhan] och til thet trijdie blef Andreas, Esajæ och Axelij stalbroder [fram]kallat, och om saaken äthspoordt: han refererade hele handelen på samma sätt, och beropade sikh på sin oskyldigheet.

Bårgarne komo åter in och begerade, at saken måtte vpskiutas till thes en studiosus Georgius Erici Aboënsis kunde af landet heem komma, huilken thesse personer skall wisseligen seedt hafua, [och] weet tillijcka medh någre andre om heele acten at wittna. Altså bleff detta ährandh denne gångh till bättre beskeedh och nöjachtige wittnen vpskutit.

Dito: Jacobus Nicolaj Sudermannus blef seenast til 22 Januarij lagligen citerat, sammaledes och til denne dagh, och inthet comparerat: altså fältes han till böther 3 ~~mynt~~ Sölf: Mynt för tresko.

Dito: Magnif: Rector gaf tilkänna, thet Laars Winnares hustroo hafuer begerat lof at förlijkas medh studioso Matthia Jacobi anlangande skäls orden och huadh mehra emillan Matthiam och Lars skeedt är, helst medhan hoon befructar, at hennes man icke skall kunna medh fulle wittnen Matthiam til den saak binda, som han af ijfrigt modh honom medh Anders Tasapäs dotter förwidt hafuer. Men efter samma twistige sack här in Consistorio vptagin är, kunde Manif. Rector allena ther til ingen bejakelse gifua, vthan til Consist. betänckiande vphäufuit. För then skuld begerandes, at D:ni Profess. wille gifua sin meeningh här om tilkänna.

Ther opå föl sådan resolution: Emedhan bårgaren icke hafuer någre skäl, huar medh han studiosum till saaken binder, altså kan eij heller Senatus Acad. ther vthinnan något döma. Ty: actore non probante, reus absolvitur.

Dito: Magist:r Georgius Alanus Phys. Prof. gaf klageligen tilkänna, huru såsom Bårgmestare och Rådth här i staden, vthan någon föregången ransakan och laga domb, hafua tagit och wäldfördt hans endaste och lagstaddre drengh, honom en tijdh på Rådthuset fängzlat, och sedhan vnder bårgerne hender löös gifuit, i den acht och fasta meningh, at medh honom den numerum vpfylla, som thee Cronan på näst förledne ricksdagh hafua bewiliat medh sjöfålc at vndsättia. [Och] denne haas drengh af den orsaak således taga låthet, at han [för] detta hafwer warit vnder stadzens jurisdiction, oachtat at han [sedhan] i rättan tijdh ther ifrån skildt, och hoos honom åhrs dienst tagit hafuer. Flijteligen för then skuld bediandes, at

Senatus Academicus wille göra honom trooget biståndh, och handthafua, at honom eller hans hion och fålck icke öfuer billigheeten och emoot wålfångue privilegier något tilfogas måtte. Denne hans skälige begäran bleff i betänckiande tagit, öfuerlagt och denne gång beslutit, att Notarius Academiæ första Rådstugu dagh går til Rådhuset, och på Consist. Acad. wägnar begerer, at stadzens Magistraat, i detta åhrandet seer sigh wäl före, och gifuer drengen aldeles frij, så framt the icke wele, at Senatus Acad. må H. K. M:t ther om bemödha.

Den 26 *Februarij*. Före komo åther bårgaren (!) här i staden [Henrich] Katunpää och Thomas Kesolainen, klagandes öfwer Esajam Gabrielis, Axelium Andreae och Andream Jacobi, Bothnienses, och hadhe hijt vp medh sigh studiosum Georgium Erii Abonensem, huilken medh them om theras käromål wittna skulle. Blef altså Georgius inkallat och medh alfuar åthwarnat, at han må här in Consist. så wittna och bekenna, som han inför Gudh medh [godt] samweet meenar ansvara. Georgius berättade nu om saken således: att annan dagh Juull widh kl. 11 gingo fram om hans fönster någre personer, skrijandes och roopandes, huilka slogo sönder åthskillige fönster, men emedan han tå lågh i sin sängh och war insompnat, waknade han vp af thet tumult, som vthe på gatan hördes, stegh strax i sit fönster och sågh effter them, kunde doch ingen känna, ty thet war mörckt och thee vooro långt fram om hans poort, tå han sogh, huilka thee waara skulle. En tijdh ther effter, widh kl. 12 hörde han åther någre gå om hans fönster, tå sogh han vth, och kände igen Esajam, huilken medh 2 andra gingo in hos Arfuedh Frijbytare. Georgius blef wijdare inom lychta dörar förmaant, at han ingaledes dölier, om han fulleligen weet, at Esajas medh sine medhbröder, och näst tilförenne, ther framgick och någon åwerkan gjorde? Han sadhe sigh ingaledes kunna gifua them någon wåldzwerckan för fönstren eller annor gärningh, ty thesse komo en tijdh ther effter och gingo i tämligh stillhet ther fram.

Esajas och hans consorter inladhe en skrift, ther vthj the sigh widlöfftigt defendera och bårgarnes tilmålu refutera, begerandes ödmuickeligen, at Senatus Acad. wille saaken til

ändtlig doom förhielpa, och them för bärgerskapetz ogrundade käromål tilböriligen frijkalla.

Om denne widhlöfftige och twistige saak blef voterat, och af mäste parten gåt funnit, at emedan af alle circumstantier pröfuas, thet Esajas, Axelius och Andreas aff theeras åklagare skäligen beskyllas, för all den skadha, som samma tijdh skeedt är, tå thee ther framgångne äro, altså måge thee til nästa Consist. sigh betänckia, och tå antingen bekenna, eller och medh theeras wälbetänckte lijfflige eedh sigh för theeras beskylningh befrija.

Dito: Magnif. Rector gaf tilkänna, at nu för någre dagar sedhan hafua Bothnienses alle til hoopa druckit absolutions öll hoos Michil Ryttares enckia, och til theeras gelagh lathet hempta öll ifrån Knijffsmedhen. Sedhan är och klagat, att Axelius och Esajas nu nyligen hafua slagit och kinpustat en theeras landzman, Christ. Matthiæ be:d. Til absolutions ölet nekade Axelius hårdeligen, sampt alle hans landzmän, och sadhe at 2 theeras landzmän, hafua nu en längh tijdh warit hemma i Österbothn, och nu medh godhe tjender hijt igen ankomne; huilka af theeras frij wilia hafua gifuit någre kannor öll til bästa.

Christierni saak anbelangande, berättar Axelius, at Esajas och Christiernus hafua begynt at kiffua och slås sins emillan, tå hafr han them åtskildt, och i fall, kan skee, Christ. en örfil gifuit. Detta alt denne gångh til better ransakan vpskutit.

Domínus Aeschillus Matthiæ, en präst ifrån Österbothn, [: huilken och medh them druckit hafuer :] blef framkallat och tilfrågat, om (han) icke sågh Axelium eller någon annan bruka någre ceremonier medh thee personer, som den gången gåfuo til bästa, tå thee hoos sal. Michil Rytters enckia drucko. Han berättade, at twenne gamble studioso gofuo huar sin Rickzdaler til bästa, them drucko thee, wooro ther wijdh lustige, spelte och dantzade, men i hans närwaro brukades der inga ceremonier.

Dito: När mäste parthen af Domínis Professoribus, i synnerhet Theologi, wooro ifrån Consistorio uthgångne, präsente-

rade sigh efter Magnifici Rectoris bodh och befalningh Ericus Erici Ost. Gothus, huilken witnade och betygade, at Axelius Andreae, Esajas Gabr. och And. Jacobi, Bothnienses, hafua annan dagh Juul om nattetijdh mött honom, tå han medh Hinrich Märthen(s)son in mooth kl. 12 kom ifrån sal. Michil Rytters enckia, och thet hände sigh på Clöster mellangatun för huströo Karins Balberskas huuss, och thee hadhe allenast en citharam i handen. Men när han och Hinrich skulle gåt vth ifrån Michil Rytters, tå hafr en stoor hoop af handtwerkz geseller lupit vth ifrån Ernest Skinnars, bultat på krukoma-karens fönster, thedhan en huströo vthkom och dref them sin koos, huilka sedhan gingo vp åt Jochum Timmes gårdh roopandes och skrijandes, på tyska och finska i wägen talandes. Tå frågades af Erico, om han kan wittna at thesse studiosi icke kunde i hast löpa någon annan gatu och mötha honom ther i Clöstret, anseedt the hadhe warit thee samma, som först wooro och ropade på Tawastgatun? Han swarade, at han them ther vthinnan medh sin eedh wäl frija kan. Men om thee sedhan, som thee i Clöstret honom mötte, och til Tawastgatun gingo, någon skadha giorde, thet kan han huarken neka eller sanna, ty han gick hem i sit herberge.

Den 5 *Martij* gaf Magnif. Rector tilkänna, at för 2 dagar sedhan äre heem til honom kompne, twenne af öfuerbete studenternas åklagare, nl: Sigfridh Clemolän och Thomas Kesolainen, huilka hafua låthet förnimma, at the icke fördrista sigh begära någon eedh af theras mootspendige wederparter, emedhan sådanne edher vndertijden äre faarlige, och thee [twifla] sielfue, om thesse personer, huilka thee angifuit hafua, [äre] saaken skyldige eller icke. Befruktandes för then skuld at [the] kunna göra theras edh in Consistorio, och sedhan them på Rådhuset igen för obrätzligh beskylningh laghföra och på skadha komma. Tienstligen för ty bediandes, Magnif. Rector wille öfuertala studenterna, at thee icke måge klaga, thesse och theras medhbröder wela och thär medh, som passerat är, theras käromål nederläggia, allenast at thet vthan wijdare klander skee kunde. Magnificus Rector hafuer remiterat them till theras wederparther, om thee wele medh them

förlijkas, ther om måga the wederparterne troligen söökia. Men icke thes minder, sedhan thee således sins emillan förlickts hafua, måste i nästa Consistorio pröfua, huru wijdt den förlijkningen kan gillas. Ther näst hafua thee gåt til Axelium och hoos honom en sådan förlijkningh anhållit: hwarföre och Axelius är worden förorsakat Magnif. Rectorem om rådth tjenstligast at anmoda. Magnificus Rector hafuer altså rådsampt funnit, at Axelius och hans medbröder, til at vndwijka widhlöftigheet, medh fremmande män ingår en wänlig förlijkningh, och sedhan medh wederparterna inför Consistorio framträder, at sådant lagligen och tilbörigen stadfastas må.

Dito: Hafwer Thomas Kesolainen & sine medhbröders wägna presenterat sigh inför Senatam Acad., framlade en förlijkningz skriff, medh namn och boomärken bekräftat, lydandes om den förlijkningh emillan them och thee norbothnske studenter uprättat är. Bediandes at thee höglärde herrar Profess. icke wille förtänkia them, at thee [: thet icke vthan synnerlige orsaker skedt är :] hafua oftat: te studenter anlagat, och oanseet thee och ähnnw icke wetha, huem skulden hafua må, lijckwål af allahanda circumstantier, menar han och hans consorter, at these för den beskyllningen oskyldige äre, helst medhan samma natt en annan hoop aff handt-wärkes bussar på gaterna roopat och illa låthit hafuer. Axelius på sine medhbröders wägna bekende, at han, in præsentia Acad. Notarij, hafuer bürgerne, thenne theas förträtlige och ogrundade kärömål tilgifuit; doch medh sådan förordz wite, at om framdeles hända kunde, thet någon af them blifuer beslagen ther medh, at han honom Axelio eller hans medhbröder sådant wijdare tilmäter, igenom hwariehanda occasion thet skee kunde, tå hafue han förbrutit 40 dal:r K. M:t. — Senatam Acad. hafuer thenne saak i betänkiande tagit, ther om discurrerat, och ändtligen gåt funnit, att den förlijkningh, som således giordt är, må approberas, effter som åklagarne om förlijkningh bedit hafua. Men om Senatam Acad. framdeles blifwer om saken vnderrättat, och förnimmer, at these studenter denna åwerkan giort hafua, tå skola thee straffade blifua, men these bürgerne hafua theas målsägande rätt

igenom thenne förlikning förloorat. Och såsom stadzens förmän hafua genom theras kämnär låthet begära af Magnif. Rectore, at these bürgeres klagomål må vptagas, dömas och til execution ställas; altså pålägges Notario Acad., at han stiger til stadzens förmän, gifuandes tilkänna, huru so som theras bürgerare vndertijdhen löpa medh obetänckt klage öfuer studenterna, och lijkväl ofta them inthet medh skäll och wittnen til saken binda kunna. Såsom och thässe giordt hafua, och nu ther vthj medh theras klagomål [nått], att thee sielfue om förlåtelse bedia, och huadh klagat är, theras oförstånd och obetäncksamheet til räknandes. Begerandes, at och stadzens förmän icke så lätteligen gemene mans beswär och ogrundadhe tilläggelse troo och favera wille.

Dito: Effer som Axelius hafuer stält Christiernum Matth. Bothn. till fredz, och bedher före huadh han ther vthinnan peccerat hafuer, altså blifuer thet honom denne gångh tilgifuit.

Dito: Magnificus Rector frågade af *Domini* Profess., om thet kan räknas för cornuut eller absolutions öll, som studiosi Bothnienses hoos Michil Rytters druckit hafua: bleff altså alle och så många, som af then landzorthen tilstädades woro, in kallade, huilka samptligen nekade, ther någon absolution warit för händer, vthan eliest et samquämd landzmänner emillan.

Blef omröstat i detta ährandet och beslutit: att thee denna gångh för penninge böther frij kännas; men ther så hende, at någon, af huadh landzort han helst wara må, blifuer häreffter ther medh beslagen, at han exigerar cornuut eller absolutions öll, och sedhan på sådan öll benck dricker eller någre ceremonier brukar, han skall vthan wijdare doom bötha i heel R.dal., och som han finnes warit obeskeedhelig, i exigerande eller eliest annars, än wäl sigh förhållit, ther effer skal han och ther ofuan opå i fängelse plichta, som af Senatu påläggias kan.

Dito: Magnif. Rector lather förnimma, at Daniel Jempsenius, sal. Deposit. broor, vthan Rectoris Magnif. lof, wistas vppe i landet på Tawasthuuss, huilken borde wara här när Acad. sina studier något better at i acht taga. Ther

vthinnan blef befunnit, at han Decano Phil. M. Nicol. Nicop. hafuer gifuit honom lof at reesa medh sin brooder dijt, och blifua ther en tijdh vnder sin broders information, efter han och allenast en poike är, huilken af publ. prælectionibus här widh Acad. sigh föga förkåfra kunde.

Dito: Blef Notario pålagt, at han achtar opå sal. [Joachimi Stu]tæj Junioris arff, och gör sin flijt, at han ther af någon [deel] Academien antingen i penningar eller böker winna [kan, och om] han medh godho, eller genom öfverheetens adsistens här vthinnan något gåt vthrettar, så skall Senatus ther af honom för [sin deel] något betänckia.

Dito: Friderich Ellers, Acad. boockbindare, hafuer för the gamble papper, som han hädhan ifrån Consistorio tagit hafuer, skänkt och gifuit til Acad. bibliothek en anseenligh och förgylt book in 4:to, ther vthj alle böcker skola inskrifuas, som för detta här in Consistorio liggia, eller framdeles til Acad. bibliothek gifuas och skänckias kunna. Medh huilken boock Notarius Academiæ skall besökia H. N:d Præsidenten och andre förnämlige, som hijt ifrån andre orter lända kunna.

Den 12 Martij. Om Acad. räntor och huadh beswär Quæstor Acad. emoot äthskillige vpbördz män hafuer; blef beslutit, at Quæstor och Notarius sådant hoos Vnderlandzhöfdingen andrager och om adsistens trooligen anhåller medh thet snaraste.

Dito: Magnif. Rector gaf tilkänna, thet i nästa depositione hafua någre studiosi stält sigh (i) dören enär novitij skulle gå vth vr depositoryo, och ther jämväl och sedhan vthe i farstuan och på gården them medh hugg och slagh öfuerfallit. Sådant hafua giordt ähre namn gifne Christiernus Christierni Uskelensis och Henricus Georgij Aboënsis, huilka Magnificus Rector hafuer til wijdare Senatus Acad. betänckiande lathet strax efter förske gärningh sättia i prubban, och nu til ytterligare afskeed them lööss gifuit, och äre bete personer til denne dagh citerade. Tå framhades Abrahamus Matthiæ Aboënsis, och Gabriel Henrici Bothn. och tilfrågades, om thee kunde känna, huilka thee wooro, som them slogo? Abrahamus angaf Christ. Christ. Uskel. och Henricum Georgij Aboënsem sampt

Magnum Laur: Ost. Gothum. Men Gabriel Henrici sadhe sigh ingen af them känna, som honom slogo, bekännandes allenast at en slogh honom så, at näsa och mun stogh i blodh. Then personen hafua twänne af hans landzmän, Canutus och Andreas Jacobi, seedt, huilka här framhades, och sadhe, at thæt war en Nylandus, långh och swart leedt person; honom thee wäll skulle känna igen, om han komme för theras ögon. Altså är mistanke fallen på Johannem Baahn, huilken til nästa Consist. måste citerat blifua, at Senatus må förnimma, om han hafuer något giordt til saaken. Ther medh detta til nästa Consistorium.

Dito: Henrich Salko, bårgare i Åboo, klagade opå Georgium Henrici Herrainen Aboënsem, huilken om en affton seendt [är] kommen til hans gäst Thomam Martini Ab. och öfuertalt denne Thomam at gå medh sigh vp i hans Nestugu, ther twenne dieknar gästa, och när the äre komne vp i dieknarnas stugu, så hafua thee begynt at begära af them öll och toback til bästa, men dieknarna, huilka fattige personer äre, hafua inthet haft til at spendera vthaf; så hafuer Georgius tagit theras cithara, slagit i stycken, derunder sammaledes och en boock aldeles illa sönder riffwidt. Thomas togh mäst skulden på sigh, föregifuandes alt huadh händt, skall medh wådhe skeedt wara, ther öfuer och dieknarna inthet ytterligare klaga. Men emedan dieknarna äntligen skola komma tilstädes, för än thenne sak kan afdömas, blifuer den vpskutit.

Dito: Johannes Henrici Curnovius, huilken i förleden sommar vthan Rectoris lof reeste bårt, och först nu igen kommit, oachtat thæt at han stipendiarius är, och något mehra förplichtat al tijdh wara tilstädes än som thee, huilka inthet stipend. hafua, blef af Magnif. Rectore på embetes wägna något tiltaalt, helst medhan Johannes widh sin ankompt sigh hoos ingen enskyllat hafuer, lijka som ther inthet macht opå läge, således Cronones penningar taga och icke thes minder här och ther i landet tijden förnöta. Ther hoos hafuer och en quinna öfuer honom hoos Magnif. om någre kannor öll, som han af henna druckit hafr, angifuit, huarföre han till Magnif. 2 ressor är woorden stämbdt, men ingen gångh

comparerat. Så emedan han bekenner sigh hafua af citatione wethat, men inthet efterkommit, blef han fälter till 3 ~~77~~ S:r M:t, och ther hoos åtwarnat, at han framdeles seer sigh wissligare före, inthet vthan præceptorum godhe bejakelse någon wägz reesser, och när han stämbdt blifuer, hörsamligen tilstädas kommer, så framt han icke will blifua straffat efter den 3 puncten in capite 26, de moribus studiosorum.

Dito: Emedhan Simon Clementis Aboënsis, hvilken i näst håldne comœdia agerade en keringz person, hafuer tå slagit en tiggare [hustroo] på armen en blånadt, som besichtat är, henna han sedhan, som hoos Magnif. klagade, förlickt hafuer: altså skonas han för penninge böther, dock til en påminnelse sittie et dygn i prubban.

Dito: Madz Bertilsson, lagläsarens Peder Thomassons fulmächtige, inlade en supplication, gifuandes tilkänna, thet studiosus Andreas Treist Westmannus hafuer i bröllopet vthj Rändämäki prestegård för någre dagar sedhan i heele gelagets åsyn stööt bete Peder Thomæsons hustroo, så at hoon ther widh skall hafua fallit kul på gulfuet inne i bröllopsz huset. Men emedan Andreas föreger, at han hafuer i samma bröllop speelt på baass fiolen, och när gästerna skulle dantza, och han skulle speela, [tå] hafuer denne hustroon trängdt sigh all för hårdt in på honom, haf:r han allenast medh handen rört widh henna och sagt: k. moor, stiger lithet vndan, i see wäl at jagh måste spela, och i ären migh til hinders, henna slät inthet meehra i någon måtto [ofredandes,] som mången ähnnw skall kunna wittna. Peer Thomæsons fulmächtige beroopade sigh i lijka måtto opå någre ehrliche quinspersoner, huilka hafua seedt, och åskådat all den despect och förargelse, som Andreas denne hustroon skal hafua giordt: altså påladhes parterna, at the skaffa theras laglige wittnen tilstädas til nästa Consistorium, på thet thenna theras twistige saak må kunna thes better til endskap hielpas. Skal och Per Thomæsons fulmächtiger emedler tijdh förskaffa sigh vnderskrefuen och förseglat fulmacht, som i sådanne fall äntligen wara måste.

Den 17 Martij leet ampliss. Dominus Procancell. samman-

kalla *Dominos Professores*, och gaf tilkänna thet *Inspectoren* öfuer [landt]tollen, *accisen* och *baackvngns penningarne*, *Thomas Thomasson*, hafuer klagat öfuer professorerne, at thee icke wele betala theras *baackvngns penningar*, och i synnerhet någre *nampngifuit*. Ther opå hafua samtliga *Domini Professores* kårteligen sigh således förklarar: att oanseedt thee icke annars wethe, vthan at *profess. och thee*, som i *Acad. tiena*, skola effter den — *) *punct* i *Acad. privilegier* ibland all annor tunga, ålaga och *beswär* wara frij för *baackvngns penningar*, och [för] detta *Inspectoren* samma *punct* see lãthit, medh den wãnliga begãran, at han ther opå öfuerheetens förklaringsh skaffa skulle, thet af honom lofuat är, och lijckwãl alt här til inthet *etterkommit*; icke thes minder, anseendes den *beswãrligh(a) krigstjdh*, som förhanden är, hafua thee åhrligen wãllwilligt vthlagdt 6 ~~my~~ Sölfir mynt i *baackvngns penningar*, thet thee och åhnnw lofua att vthgöra. Men att *Thomas Thomasson* pålegger effter sin egen godha tyckio något öfuer ordningen them vppå, kunna thee sådant icke bewilia, helst medhan måste parthen af *professoribus* ochså ganska ringa huusshãld hafua, så at någre af them äre sielf trijdie eller sielf fierde, kunna altså icke *taxeras* lijka medh them, som är sielf 10 eller tolfte i huuset. Begerandes *tienstligen* af *ampliss. Domino Procancellario*, at han wille thenna theres wãlmeente förklaringsh *Inspectoren* förnimma lãtha.

Den 19 *Martij* företrãdde åther *Canutus Jacobi Bothn.* och gaf tilkänna, at *Johannes Baahn* är oskyldigh i den saak, som han seenast *mistãncktes* före. *Johannes* sielf kom ochså effter *Magnif. citation* tilstãdes och gaf tilkänna, at han den gãngen icke war i *depositione*, altså ther före frij kãndes.

* Och emedan *Canutus* och thee andre *Bothnienses* hafua förnummit, at then som slogh i *depositione* thenne theras *landzman Gabriele* *Henrici*, han heeter *Johannes Petri Nylandus*, blef bete *Johannes* strax genom *Cursorem* vphemtat, och öfuertygat, at han hafwer *Gabriele* slagit, ther til han föga neka kunde.

*) Lucka i handskriften.

Thomas Henrici Aboënsis, *Jacobus Kempe* och *Magnus Laurentius Ost*. *Gothus* äre och i lijka måtto befunne, hafua medh *Christiernus Christ.* och *Henrico Georgii* in depositione novitios medh hugg och slagh öfuerfallit. Blef altså omröstat och beslutit: att emedan *Christiernus Christ.* och *Henricus* för detta hafua sutit i prubban, blifua thee nu ther medh förskoonte. Men *Thomas Henrici Aboënsis*, *Jacobus Kempe Bothn.*, *Magnus Laur. Ost. G.* och *Johannes Petri Nylandus* skola in til näst kommande Lördagh affton sittia i prubban, effter som thee ähnnw inthet för thenne theras skalckheet plichtat hafua. Ther hoos gåt funnit, at *Magnif. Rector publico* programmate ställer til heele cetum studiosorum en alfuarligh förmaningh, at thee ingaledes effter denna dagh novitios således, som nu skeedt är, vexera; hoo ther medh framdeles blifuer beslagen, skall effter *Senatus Academicus* enhällige och stränge doom, androm till warnagel ansenligen straffat blifwa.

Dito: *Peer Thomassons* fulmächtige *Madz Bertilsson* inlade sin fulmacht, och begerade tjenstligen hans wederpert måtte för den despect och åwerckan straffat blifua, som hans principals huströo i offentlig gelagh tilfogat är. Frågades altså, om han nu hafir tilstedes thee wittnen, som han seenast beropade sigh opå, och honom blef pålagt till denna dagh at förskaffa. Fulmächtigen *Madz Bertilsson* sadhe sådant icke wara af nöden, beropandes nu allenast opå den suppl., som för detta är inlagt, och ther hoos opå sin fulmacht, som han nu præsenterade, förmodandes sådant göra tilfyllest i saaken: begärandes at *Senatus Academicus* wille fälla fulkomligh sentens och doom i saaken. *Andreas Treest*, som swaranden är, beropade sigh opå sin oskyldigheet, medh förvndran, at den godhe huströon honom thet tillägger, som aldrig skeedt är. Hadhe och fram här in *Consist. twenne wittnen*, *nl. Dn. Didericum Petri Smolandum*, och *Svenonem Karræum*, huilka den ene personligen, och den andre skrifteligen *Andream* i denne saak oskyldigan wara enhälligen bekenna. Altså frijsadhes *Andreas* för *Madz Bertilssons* åtalan. Doch ther så hände, at bettere skääl framdeles på lagläsarens huströos sijdha kunde förskaffas, stånde saaken aldeles öpen.

Dito: Effter Hinrich Salko, hvilken för dätta klagade öfuer Georgium Henrici och Thomam Martini, Aboönses, nu in för Consist. bekende sigh hafua tilgifuit them, huadh thee emoot honom sigh förseedt hafua, och dieknen Paulus Henrici Kiskoönsis ochså tilstodh, at the honom hafua tilfredz stält: altså hafuer och Senatus låthit sin rät falla, medh alfwarligh förmaningh, at thee icke offtare igen komma.

Dito: Aldenstundh Senatus förnimmer af Acad. Notarij berättelse, thet stadzens förmän ingaledes wele effterlåtha Acad. tijonde penningh af sal. Joachimi Stutaei Junioris arf, som Academien skäligen synes tilfalla; altså blef beslutit at [Senatus in] nomine Consistorii ställer et wänligit breff til Rådhuset och lather förnimma alle thee skääl, huarigenom Acad. till den deel är berättigat, som eliest i sådanne fall af stadzens vnderhafwande bårgare stadhen enskylt tilkommer;

Såsom först, at emedan den sal. personen war vnder Acad. jurisdiction, hvilken ifrån stadzens aldeles åthskildt är.

2. Han hadhe och sit stipend. vthaf Consistorio, och lefde ther af, i lijka måtto och af dee ägodelar, som hans sal. fader, icke genom handel och wandel, vthan näst Gudz wälsignelse medh bocklige kånster samman lagt hafuer.

3. Af alla penninge böther bekommer Acad. konungens och stadzens deel, om någon studiosus vthj en annan stadh eller å häradz tingh för någon gärningh saakfält blifuer.

Altså och huadh mehra, som tienar til at demonstrera, thet Acad. i lijcka måtto til sådanne arf är berättigat, begeres at stadzens Magistraat wille här opå medh första, som skee kan, skrifteligen swara.

Om Bårgmästare och Rådth icke wele rätta sigh sielfue i saken, så måste H. K. M:t och H. G. N:d Rickzdråttsen genom vnderdånigh och ödmiuck skrifwelse om nådigh resolution anmodhas, ther til Notarius brefuen til nästa Onssdagh förfärdigar.

Den 26 Martij förekom M:r Märthen Balber(ar)e och gaf tilkänna, thet Matthias Pauli [: öfuer hvilken han ofta sigh beswärat haf:r:] hafuer nu honom the 2 R.dal. betalt, som han honom lenge hafuer skyldigh warit. Icke thes minder

framkallades Matthias, och åthwarnades, at han antingen off-tare lather finna sigh i Acad., än som här til skeedt är, eller och tager sit testimonium ifrån Acad. och skaffar sigh tjenst:

Dito: Aldenstund Claas Hansson, fångten i Weemo herade, seger, at Dn. M. Sveno Wigelius S. S. Th. Prof. är honom en ansenligh påst penningar skyldigh, och will för then skuld vndan Acad. en stoor påst span:1 efter Cronones wårderingh afkårta. Altså pålades M. Svenoni ändeligen och vthan wijdare förhalningh medh Claas Hansson at clarera.

Dito: Emedhan stadzens Magistrat hafv opå Consist. Acad. bref skriftteligen swarat, och förwägrar Acad. den deel aff sal. Joachimi arf, som Senat^{us} på Acad. wägna begerer: altså beslutit, at brefuen, som til H. K. M:t och H. G. N:d Rickzdrättzen förfärdigade ähro, i dagh medh påsthen öfuer-sändas.

[Den 27 Mar]tj före kom bågaren här i Åboo, Hinrich Madzson, [och gaf till]känna, huru såsom högl. M. Sveno Wig. Th. Pr. Ord. Anno 1644 war . . . . . t. i Nyland medh H. Ehrw:t Biskåpen, och ibland andre ährander i [Tenala?] den 22 Martij twistade hans modher, hustruo Walborgh Grelssdotter . . . . . medh sin echta son Erich Mattzson om någon saak thee sins emillan ha[dhe; tå] M. Sveno vppenbarligen och i hele församblingens närwaro sagt: [Den] quinnan hafuer och en annan son, Hinrich be:d, i Åbo, thet seges, att [han bru]kar swartkånster och handlar medh then onde. Ther til hafuer hustruo Walborgh swarat: Gudh beware. Och samma dagen, när H. E:t Biskåpen och thee andre förnämste, som tilstädes wooro, gingo til prästegården, hafuer M. Sveno wijdare vnder måltijdz tijdhen repeterat thet samma, [thet] twänne adels personer, nl. Christer Hinrichsson och Gustaf Ille, nu när så behöfves, wittna kunna, och han lofuar af them ther opå lag-ligit bewijs förskaffa. Sedhan igen nu i förleden höst, widh begrafning i Gennarby, hafwer M. Sveno seedt hans modher ther sammastedes. Altså vthj Domini Zachariæ Gråås närwar-else sagt til henna: Quinna, äre icke I den drengens modher, som dränckte den studenten i Åboo åå, och togh 3 dal. pen-ningar och paar knif:r i hans böxor. Hwarpå hans modher,

h:o Walborgh, haf:r swarat: Thet är gåt, at iagh nu får wetha, [att] I ähren hans åklagare, så görs icke behof någon annan at söökia. [Ther] til swarade M:r Sveno: Hwadh skall iagh klaga på honom, jagh haf:r allredo dömbt honom. Och enär Hinrich nu sådanne beskylningar wetha fick, och wiste sigh för alt sådant frij wara, är han förorsakat worden, at skrifua honom til, begerandes M. Sveno wille honom medh denna groffua beskylningen, och samt samma sin skrifuelsse genom sin egen modher här i Åboo honom tilhenda. Tå haf:r M. Sveno läsit brefuet öfr och gifuit henna igen, begerandes at Hinrich wille sielff komma til honom. Medh sådan afskeedh haf:r hoon låthet sigh äthnöja och gåt sin wäg. — Men i dagh, som är den 27 Martij, hafuer Hinrichz modher drifuit honom at gå til M. Svenonem, at annamma äntligh swar på skriften, tå haf:r Hinrich tagit medh sig en bångare här i staden, Madz Lincki b:d, som til wittne, huru swaret falla kunde. Och när han tå kom in i stugun, hafuer Hinrich sagt: Godh mårgon E. E:t. Tå haf:r M. Sveno sutit widh sina böcker och swarat; Gudh wälsigne eder, och medh thet samma tagit på sin myssa; ther jämpte strax frågat, huadh wil tu Hinrich? Ther til haf:r Hinrich swarat: Jagh begerer at E. E:t wille förklara sigh opå thee skäls orden, som äre om migh falne i Tenala, och swara på then skriften, som min moder för någre dagar sedhan præsenterade. Tå haf:r M:r Sveno strax stigit vp ifrån bordet och tagit til eldhgaffelen, fattat honom medh venstra handen i håren och slagit honom på mun, så at stalp kull, ther näst sat eldhgaffelen öfuer hans hals och frågat, sejandes: Will tu klaga på migh? Han swarade i sin nödh: Neij, ingaledes; skoner migh lifuet. Madz Lincki, huilken medh honom war, haf:r strax, när Hinrich fick munslagh och föll kull, tagit i hastigheet op kiortelen och lupit ther medh på dören. Och som han nu bekenner, sogh han inthet, huru M. Sveno gjorde medh eldhgaffelen, vthan allenast thet hörde han vthom dören, at Hinrich badh och sadhe: Kähre faar, öfuerfaller migh icke så. Sedhan är Hinrich vthkommen medh blodigh mun och näsa, och M. Sveno

fälgde efter honom efter. *) Öfuer alt thetta klagade nu Hinrich ödmiuckeligen, begerandes Senatus Acad. wille thenna hans klagan vptaga, ransaka och resolvera. Bekende och Madz sikh hafua i wägen åthwarnat, at Hinrich medh skääl fogleligen sit åhrand förrätta skulle, medhan Hinrich i wägen något otåligh och förlijfrat warit haf:r, när the gingo til M. Svenonem. Förekom och sedhan thenne Hinrichz moder, och repeterade [saken] sålunda, som Hinrich muntligen och skriffteligen refererat hadhe. [Och emedan] M. Sveno nu icke är tilstädes, eij heller haf:r Hinrich thee adeliga [och] fleere wittnen här, huilka han wäl många säger sikh förskaffa kunna;]; altså vpskiutes detta åhrand denne gång och äntlighen efter ..... medh första, som skee kan, at vptagas och afhielpas. Pålades [Hinrich] och hans modher, at thee emedler tijdh laglige och trowärdige wittnen opå theras klagomål ifrån Nyland förskaffa; tå måste och M. Sveno wara bered, opå sådanne klage puncter sikh förklara.

Den 13 (?) **) *Aprilis* presenterade sikh åther Hinrich Madzsons modher, h. Walborg Grelsdotter, ödmiuckeligen begerandes Senatus Acad. wille den saak emillan M. Svenonem och henna förhöra och till ändskap förhielpa. Frågades altså om hoon något mehra haf:r emoot M. Senonem, än som hoon och hennes son förleden den 27 Martij muntligen och skriffteligen berättat hafua? Hon swarade: Neij. Tå blef thet brefuet in Consist. vthj M. Svenonis närwarelse vpläsit, som Hinrich för detta hijt inlefuiererat hade och heele saken omständeligen innehåller. Hwar opå M. Sveno denne gångh sikh således kårteligen förklarade: 1:o. Thet wara sant, at Hinrichz moor haf:r tuistat medh sin elste son Erico, men at skulle wetha seja til henna, thet är och hennes son Hinrich, som thee seja, at han brukar swarte kånsten och hafuer Diefwlen, thet är inthet sant: ty M. Sveno hadhe aldrieh seedt henna tilförenne, altså kunde han inthet wetha, huem hoon waar, om

*) „Efter“ upprepadt.

**) Handskriften har den 23 april, men af det följande inses lätt, att detta måste vara en misskrifning (troligen för 13).

hooon hade någon annan son i Åboo eller icke; mycket minder kunde beskylla honom för något: vthan presterskapet ther sammastädes hafua beswärat öfwer henna och hennes son, at thee icke kunna förlijkas sins emillan, sejandes: denne quinnan hafuer och en son i Åboo, Hinrich be:d, han är och en vnderligh sälle. Sedhan vnder måltijden i prestegården ibland andre saaker taltes något wijdare om honom af orsaak, at han omgicks medh Johanne Arvidi ifrån Ekenäs, huilken handlade och accorderade medh then onde anden om penningar, som [: ty wärr:] för någon tijdh sedhan här i Åboo skeedt är. Och M. Sveno wiste sigh påminna och sade: at och denne Henrich ther vthinnan misstäncker war. När nu M. Sveno härom således refererade, witnade M:r Martinus Stodius Ling. Prof. Ord., at den tijdh öfuerbete Johannes war beslagen medh sådanne oloflige och grofue förehafuande, blef han [inför] Consist. Eccl. afhörd, och i synnerheet af honom frågat, genom huad orsaak, eller huru han haf:r tagit sigh en sådan galenskap före, at han skulle begära penningar af den onde anden till läns? Tå haf:r Johannes swarat: att han war något geld bundin, hadhe och eliest inthet at lefua vthaf, för then skuld gick han om en dagh vth til sin moorbroor Erich Måhn(s)son i Ispois, klagade sin nödh, och badh honom, at han wille försträckia honom någre penningar. Men effter Erich Måhn(s)son icke wille göra honom bijstånd, haf:r Johannes blifuit bekymbrat, och fallit i någon misshäppningh, suttit i sit herberge vthe på gården, hafuandes den eene handen vnder kinbacken. I thet samma är Hinrich kommen til honom [: ty thee och eliest dageligen omgingos:] och sagt: Kähre broor Johannes, huru står til medh tigh? Hwi ästu så bedröfwat? Johannes svarade: Gudh weet, huadh jagh skall göra, jagh är mycket skyldigh, haf:r och eliest inthet til bästa, och ingen wil läna migh penningar. Tå haf:r Hinrich gifuit honom skadhelight förslagh och sagt: O, war inthet bedröfwat, tagh penningar til läns af den onde, han står wäl bij, du kant och fixera honom och få medh maner din handskriffit igen. Således och igenom denne Henrici förslagh är han i denna farlighheeten råkat. Henricus blef strax på samma tijdh tilfrågat, om han

hadhe gifuit honom sådann(t) förslag, som bemält ståår? Tå haf:r Henricus swarat: at han thet gjorde allenast i skämpte wijs och icke medh alfuar. Huru den saken tå passerat och afhört är, skal ähnnu finnas in actis Consist. Ecclesiastici widh-löfftigare författat, och så mycket therom att the seja Henricum bruka swarte konsten och hafua diefwulen. 2. Hwadh anbelangar den saak, at M. Sveno skall hafua sagt, at Henricus hafuer dränckt en student i Åbo åå. Ther opå swarade M. Sveno: At widh begrafningz tijdh i Gennarby, hafuer denne quinnan jämpte andre sine beswär frågat, om M. Sveno wille tilstå, thet som han in visitatione hennes son beskylte, at han medh satan skulle hafua någon handel, hootat och medh försmädliga ord ther sammastedes honom öfuerfallit. Tå hafuer M. Sveno swarat: Hoo weet huru klart thet är medh eder son, han sadhes hafua och dräpit den studenten, som i Åboo åå senast vptogz, och är wäll tämmeligh misstancka om honom: thet är icke alt klaart medh den bussen, I måge seja hwadh I welen, jagh är icke hans åklagare, han haf:r lijekwäll therfore böth 200 dal:r i Häfretten, som allom nochsamt kun-nigt är. Ther medh äre thee åtskilde. Nu näst för påska är åther först moderen medh en skrift och sedhan sonen Hinrich sielf kommen här i Åboo in på hans studere cammare, begerandes på samma skrift en förklaringh, öfuerfallandes honom medh hårde och oförsåkämde ord, huarfore han nödgades Henricum medh en kindpuust at salutera, ther medh är Henricus gången på dören.

Sententia: Medhan nu huströo Walborgh medh föreskrefne M. Svenonis förklaringh icke kan sigh nöja låtha, vthan högeligen protestera sinnader är, lofuandes medh snaraste wittnesbörder ifrån Nylandh förskaffa, att M. Sveno hennes son Hinrich för en swarte kånstener och mördare offentligen och i hele församlingens och mången redeligh mans närwaro beskylt hafwer. Blef altså denne theras tuistige saak vpskutit in til thes hoon sine troowärdige wittnen förskaffar, huilcka medh theras liffliga edh skola wittna, att saken således må thes klarare blifua, och sedhan vthan minder beswär fulkombligh

sentens och doomb opå beskylningen och annor åwerkan tilböriligen winna kan. *)

Den 16 Aprilis. Aldenstundh Simon Clementis Aboënsis hafwer medh [skamlighe] ordh anfallit någre quins personer, och slagit en diekne [blånad]t, som hoos Magnif. Rectorem klageligen är tilkänna gifuit, [hafwer] Magnif. Rector honom pålagt 2 R.dal. för sådan sin obeskedeligheet betala och bötha, them han alt här til inthet hafuer welat vthgöra. Hwarföre Magnif. Rector nu af samptlige Dominis Profess. begerer, thee wille i dätta åhrand hielpa ther til, at en sådan mootwilligh person icke må til wijdare trätzigheet styrckt blifua; vthan effter förtiensten plichta. Blef altså beslutit, at Simon skall ähnnw sittia i prubban till thes at han betalar dee 2 R.dal:r, eller om hans fadher Clemet . . . uri honom vthlöser och för honom betalar, huadh han i så motto för sitt brått plichta måste.

Dito: Efftersom Magnif. Rector i lijka mätto beswärar sigh, at en af [ny]ss deponerade personer, Abrahamus Matthiæ Aboënsis, är för någre [giorde] excesser 2 gångher hijt til Consist. citerat, och thet för vthan hem till Magnif. någre gånger kallat, men icke en gångh comparerat. Altså är Dominorum Profess. enhällige meeningh, at Abrahamus vthan någon wijdhare doom tages af Cursoribus och föres i Acad. hächte, der så länge at blifua, at Consist. igen hålles, och omröstas kan, på huadh sätt sådanne förargelige personer kunna antingen ifrån Academien skaffas, eller också corrigeras.

Dito: Magnif. Rector anklagade Jacobum Johannis, pastoris son af Låimijoki, i så mätto, at han nu i denne wår hafuer procurerat för en sin landzman, huilken Depositori, Decano och jämwäl Rectori en heel R.dal. åhrnat och gifuit hafuer, men Jacobus Rectori allenast någre marck stycken på samma persons wägna lefwererat. Jacobus nekadhe til alt thätta, och sadhe sigh Rectori Magnifico gifuit, hwadh han af dieknen handfångit hadhe. Denne saak är vpskutin til thes

---

*) Med annan handstil är antecknad under denna sententia: „Härpå är ingen sententia fallen, emedan hon ej vidare fulföljde sijn saak“.

at mutatio Rectoris skeer, sedhan kan p. t. *Magnificus Rector* denne saak på tilbörliqare sätt agera.

Dito: *M. Martinus Stodius* hafuer vthlöst sine bröder ifrån det huset; han vthj boor, och behöfuer ther til i hastigheet anseenligh summa penningar; bediandes *Domini Collegæ* wille på sin löhn honom någre penningar försträckia. Blef remitterat til Acad. Quæst., om han hafuer någre medel til (att) hielpa honom, *Senatus* seer thet och gärna.

Den 23 *Aprilis*. Gaff *M:r Märthen Lambertz*, skomakare, klageligen tilkänna, thet *Sveno Johannis Coliander* tillijka medh sal. *Laurentio Caroli Ost. G.* hafwer gåt i bårgen för en vngh dreng, *Gustaff Laarsson* be:d, huilken skulle blifua kellarswån på embeternas kellare, och sedhan ther 184 dal:r effter godhe mäns vndersk:ne räckningh skyldigh blifuit. Be:gerade för then skuldh *M:r Märthen* tienstligen, att *Senatus Acad.* wille förhielpa honom til sin betalningh af honom, som i fulkombligh bårgen för personen och penningarne godhwil:igen gåt hafuer.

Sveno bekende sigh wäll hafua gåt i bårgen för denne vnge personen, dock lijckwål meenar sigh för effterskrefne orsakers skuld inthet wara plichtigh at vpfylla den räst, som på theras kellare denne personen påfört är. Orsakerne äro thässe: nl.

1. Emedhan *M:r Märthen* i rättan tijdh medh kellar-swännan icke [revide]radhe, vthan förhaalade ifrån then ene tijdhen til then andra.

2. När *Sveno* hafuer gåt i bårgen, tå är ibland annat rådsamt funnit och beslutit, at principalerne öfuer kellaren skulle låtha [inläggia] i gillstugan 1 kista medh 2 läss, then ena nycklen skulle principalerna hafua och then andra thee, som bårgesmän wooro, doch inthet hållet.

3. Brändwijn och öll sampt toback är dyrt inlefwererat, att kellar-swännan således måste til afkårtningh komma.

4. Kellar-swännan höltz på kellaren den kallaste winter-tijdhen allenast, tå mycken wedh och liuss tilgick, och sedhan blef mitt i åhret casset, oanseet han hadhe bårgesmän för sigh, och borde hafua sit åhr tient til fyllest.

5. Är och kellarswännen ofta af M:r Märthens huströo skickat vth i stadhen och vndertijdhen ochså vth på landet sosom til Heickilä, at beställa någre åhrander och foordra in, huadh kunde hafua vthståandes. Emedler tijdh hafuer huströon haft kellar nyckylen och i hans frånwarelse om win och miödh och öll disponerat, huru henna täcktes.

Ther näst blef M:r Märthen Skomakare tilfrågat, om han wiste sielf, på huadh set han kunde hielpas til betalningen? M:r Märthen begeradheienstligast a Senatu Acad., att Svenoni måtte påleggias skaffa den drengen igen och [ther] hoos inlewerera en richtigh och wiss gäld boock på thet, huadh som kan wara vthbårgat, tå will M:r Märthen til see, huru han kan komma någorlunda til sin betalningh. Thet blef altså effter hans begeran Svenoni ändeligen tilsagt, at han innan en dagh lefwererar Märthen en wiss gäldz register, och så snart mögeligit är skaffar drängen i hans händer, på thet han thes better sigh sielfvan ifrån denne saak hielpa kunde.

Dito: Bleff om futuro Rectore omröstat och alle vota falne opå reverendum M. Joannem Elai Seniore S. S. Th. Prof. Publ.; önskas honom lycko och wälsignelse!

Dito: Beslutit, at examen publ. skall begynnas näst kommande den 8 Majj, och mutatio Rectoris skall skee den 20 Majj, ther effter alle saaker kunna disponeras.

Dito: M. Sveno Wigelius S. S. Th. Prof. och Pastor i Sagw gifuer tilkänna, thet en huströo i hans sohn hafuer rymbt ifrån sin man, huilken quinna hafuer en student til brooder. Mannen klagar, at samma hennes broder Petrus Gregori Halik. skall henna ifrån honom läckat, och sedhan på någon ort förskickat. Petrus nekade thertil hårdeligen, sejandes at han, eij heller hans föräldrar [: huilka ther vthinnan nu högt bedröf-uadhe äro :] [wetha, huart] hoon kan hafua tagit wägen. Klaga-de också ther öfr:, [att mannen far] illa medh henna. Petro blef pålagt, at han, [så mycket som] är mögeligit, hielper til at skaffa sin syster til rätta igen, och för all tingh achtar sigh ther före, at han medh [henna con]spirerat vthj något, som ondt och skadheligit är, och [sedhan] ther igenom på högsta obeståndh komma kan.

[Dito:] Om adjuncti M:r Petri Torpensis hustruos bänck-room blef beslutit, at hon om sådant hoos her Claas anhåller.

[Dito: The] klagomål, som af H. Ehrwt Bispen på tryckaren an[föras], kan Magnif. Rector i huset corrigera, och honom åthwarnna, at han är sedigh och beskeedeligh, helst emoot sine förmän, sosom i synnerheet ochså H. E:t Biskåpen är.

Den 28 Aprilis frågades af bookhållaren Elia Jön(s)son om icke professores och andre, som vnder Academien tiena, kunna få behålla thee penningar, som för Landzherrens afreesande til Acad. personer anordnades för det halfua åhret ifrån 1644, den 1 Januarij, till Johannis, och icke ifrån Johannis til 1645, 1 Januarij.

Ther opå swarades af bookhållaren, at alla dee penningar, som äre för Landzherrens afreesande i förleden sommar ifrån åthskillige vpbörder til Acad. personer anordnade, thee äro allenast försträckte, och skola nu igen afkårtas af thet, som vpbördzmän hafua af Acad. räntor i åhr vpburit.

Dito: Huadh som diligentioribus studiosis resterar och i proviantet ähnnw inne åhr, thet lofwar boockhållaren Academien gåt göra och betala i den räckningh, som emillan honom och Acad. är.

Dito: Claas Hansson, fåugten i Wemo herade, hafuer vthaf Acad. Quæstore här in Consistorio köpt all den span:ll, som af hans fögderij til Academien komma böör, huar tunna rågh och korn struckin mått för 6 dal. 24 öre K. M:t. Men är thet så, at Acad. kan förmå tiondsspanmålet medh vpråkat mål, tå will han gifua 7 dal. 8 öre för huar tunna.

[Ther] såsom han nu för billigh(t) köp hafuer samma span:ll sigh tilhandlat; altså lofuar han taga sigh til fulle vpbördh alla oförmögne och all den räst, som ähnnu kan hoos åthskillige i häradet vthestå, Acad. til fülle nöjo betala, och sedhan sielf af bönderna resten vpfordra, när han gitter. *)

Dito: M. Svenoni Wigelio blef ähnnu pålagt endeligen

---

*) Om detta är i handskriftens marginal antecknad: „Detta contracte blef icke hollit“.

medh Claas Hansson vthan förhalningh at clarera, han lofuadhe thet efterkomma. Claas i lijka måtto tilbödh sigh altijdh wara beredd medh wälberte M. Svenone at förlijka.

Den 7 *Maj*. Magnif. Rector klagade åther öfuer [studiosum] Matthiæ Aboñsem, huilken många reesor cite[rat är, doch al]drigh comparerat. Blef omröstat och beslutit, [att om] cursores icke kunne få honom til Rectorem, ej [heller till Con]sistorium eller prubban; altså måste han nästkommande dagh publico scripto til en wiss dagh citeras, om [han då icke] lyder, kan han medh all skäl relegeras.

Dito: *Jacobus Jacobi Teuscovius* är af Magnif. Rectore någon geldh saak arresterat, och han hafwer icke thes minder reest alt til Österbothn, inbillandes sigh nu icke ytterligare wara Acad. vndergiffuin, effter som han til sacros ordines kommen är. Detta är tagit i noga betänckande och befunnit, att alle studiosi, när thee see opå den edh, thee aflagt hafua widh den tijdhen thee ankomne ähre, så skall ingen fördrijsta sigh, at reesa ifrån Acad. vthan rectoris loff och minne. Hoo thet gör, han är fallen til thee böther, som Senatus kan pröfua, honom förtient hafua. Alt för then skuldh beslutit, at Rector medh et förseglat breff genom wisst bodh citerar denne Jacobum hit igen, här til at swara, huadh Senatus och hans creditor kan hafua honom at til taala.

Dito: Rector Magnif. begerer lof at reesa til Swerige effter pingst helgen. Thet är af alla bewiliat.

Dito: Magnif. Rector gaf tilkänna, at *Sveno Elgh W. G.*, huilken för detta blef angifuen hafua fallit i lönskalege, är widh häradztinget för samma beskylningh frigjordt, för then skuldh kan och Senatus Acad. then saak ej wijdhare vptaga.

Acta Consistorij Academici sub Rectoratu Dn. Magistri
Johannis Elai Terseri Majoris S. Theol. Prof. Publ.

a die 20 Majj 1645. ad 12 Majj 1646.

Den 4 Junij 1645. Bleef Consistorium hollit, och tå anhölte M. Sveno Laur. Folkenius hooss venerandum Senatum Academicum, dett han motte bekomma regale stipendium återigen, som han tillförende hafwer hafft, emedhan han bleef vthstruken, derföre att Senatus war owijss om hans igenkomst ifrån Swerige; hwilket skiötz vnder professorum betänckiande, till dess Inspectores skulle öfwersee catalogum stipendiariorum, och få förnimma, huru monga rum wore lösa.

Dito: Påmintte Mag. Rector Consistorium om Academiae famulo Gudmundo Jacobi, om honom icke måtte blifua effterlåthit att bekomma stipendium regium och öfuergifwa Cursoris embetet, som han nu någon tijdh hafuer begärt; der om war Senatus sampteliga meeningh, att de wille hafwa honom i hughkommellsse, när här näst något blifwer handlat om expectantibus.

Dito: begiärde och Olaus Olai Wexionius, thet han måtte till sina studiers bettere fortgångh blifwa transferat in numerum stipendiariorum, aldenstund han hafwer ingen hielp att förwentta ifrån sina föräldrar; der emoot woro professores inthet, emeda(n) thet inthet tyctes wara likt, att förglöma till att promovera sina egna; elliest och effter han ähr en flitigh person, vthi publicis examinibus, disputationib. och prælectionibus; doch differeradhes detta till nästa consistorij dagh.

Dito: Suppliceradhe Joh: Matthiæ Cumoënsis till Consistorium, dett han måtte bekomma någon deel ex pecunia diligentiorum till vndsättningh i sina studiis bredhe wijdh thet salarium, han elliest haffwer aff stipendio; tå belefdes, att de

in^{thet} skulle honom förgäta, när de personer blifwa här efter designeradhe, emellan hwilcka de penningar skola vthdeelas.

Dito: Till nästkommande Söndagh, som ähr den 9 Junij, skal elenchus prælectionum tryckas och på Academïæ dör publiceras, doch skrifwes in^{thet} studiosi till wissa lectiones förr ähn tillkommande höst.

Dito: Så snart som den andra Aedilis, M. Simon Kexlerus, kommer heem vthi stadhen, skall frågas effter de bötes penningar, han hafwer inne medh sigh, och der aff tagas att förfärdiga det, som i Academien kan wara förfallit.

Dito: Proponeradhes och aff Magnif. Rectore, om icke *thet* skulle wara rådheligit, att publice vpläsa och öfwersee constitutiones Academicas, att förnimma om något tillbaka sättes, som böör driffwas widh detta Universitet? Swarades wara nyttigast och tienligast, *thet* hwar och en professor i synnerheet toge sigh före privatim dem öfwerläsa, och sedan der något kunde finnas, som behöfde att ventileras publice, då gifwa sådant Consistorio att förnimma.

Dito: Emedhan M. Johannes Professor Juris haffwer nu i så longan tijdh warit här ifrån, och ingen i hans stadh i medhler tijdh lääst laghen, det som icke ähr skeedt vthan juris studiosorum största skadha; hwarföre tyckes beqwämligast wara, att Notarius ställer medh *thet* första breeff här om till H:s G. Nådhe Academïæ Cancellarium om detta beswäret.

Dito: Bleeff och omtalt, att Qvästor Academïæ, Peder Gers, skall anteckna de beswär, som kunna finnas vthi Academïæ stat, och sedhan sådant i tijdh communicera medh Mag. Rectore och Senatu; på *thet* de kunde medh *thet* snaresta öfwersändas och angifwas hooss H. G. N:dhe, när M. Simon Kexlerus dijt förreesandes warder, och han desslikes kunde medh *thet* samma drifwa något der opå, så lenge Qvästor kunde sielff komma dijt i sommar.

Dito: Skola in^{thet} Professores, Adjuncti, Notarius, Stipendiarii eller andra Academïæ embetzmän taga någon spanmähl på deras löhn vthi högre wärde aff Qvästore, ähn som markengängen är om hösten här i Åbo stadh.

Dito: Tillsadhes Qvästori, att han är tillredz att göra sin

räkenskap för de penningar, som ähro fallne till fiscum sedan inauguration skedde, när der opå fordras; såsom och huru (och) när hwar och en professoris löhn ähr betalt på förlupne ähr.

Den 12 Junij taltes om diligentioribus, att thet skulle pröfwas aff alle professoribus, och der efter få någon penning.

Dito: Consist. dagh bleef beslutit att hollas 19 Junij.

Dito: Olaus O. Wexionius blifr stipendiarius i nästa Consistorium.

Dito: Blifwer ingen expectans, vthan then aff heele Consist. ähr godh kend och inskriffwin.

Dito: Alle the, som cum testimonio affreeste ähre, skola in margine annoteras in matricula.

Dito: Lars Winnars hustru klaghar ytterligare öfwer Matthiam Jacobi Reesoensem om den gamble trätan, the hafft hafwa: men emedhan Lars ähr i stadhen och icke sielff comparerar, ty vpskötes.

Dito: Erich Swingh, Regement skrifware ifrån Riga, begäradhe arrest opå Academiæ fongdte Hendrich Märthensson, efter som han skal wara Swingen skyldigh. Frågadhe förty Mag. Rector, om honom kan arrest efterlätas. Senatus haffwer tagit thetta i betänckiande, och oanseedt Swingen måste förhielpas til richtigheet medh Hendrich Märthensson, doch licqwäl emedhan Hendrich nu är aldeeles reessfärdigh och affskedhat op till Tawastlandh, der någon rest att opbära aff Academiæ bönder, kan denne gångh honom ingen arrest medhdeelas; ty Acad. kunde der igenom skadha tagha, om han nu aff sin reesa blifr förhindradh.

Dito: Frw Beata Axels dotter Ståalarm begärar en studiosum — — — *) till sin sons præceptorem, och oanseedt ber:te studiosus pröfwas in thet wara synnerligh beqwäm att läsa för någhre barn; icke dess minder, efter hon trägen är att begära honom, ty admitteradhes, att han drager till henne och blifr der till prooff, öfwer denna sommar allenast.

A. 1645, 19 Junij vthloffwadhe M. Michaël Wexionius

*) Lucka i handskriften.

sigh wela effter Senatus begäran tala medh H. G. N:de i Stockholm om någhon wiss denne Academiæ Ca(n)tzeler, och eliest annat, som kan lända Academien till godha.

Dito: Skola constitutiones Academiæ och dess privilegia änteligen öfwersees, och sedan tillijka medh scholijs öfwersändas till Swerige, och begäras att vnderskrifwas aff H:s K. M:t, alldenstund de vthi många stycken gåå widt ifrå denne tidz och landsens ort och lägenheet. Breefwet, som här om H. K. M:t tillskrifwes, skall ställas på latin, och medh thet samma ett annat på swenska om Juris professore, på thet H. K. M:t må förnimma oss haffwa någon åhoga och bekymmer om Academiæ bästa och wälfärdh.

Dito: Teedde sigh Qvæstor Academiæ in Consistorie, wiliandes göra rächningh och beskedh för fisci penningar, doch kunde thet inthet komma till någon endskap, effter som professores hadhe dem mest i sina händer.

Dito: Effterlätz Petro Jacobi Pajonæo, att komma till Åland till een Capiteen att läsa för barn, på någon tijdh tillgörande, emedhan han en sådan studiosum haf:r anmodhat aff Senatu Acad.

Dito: Fordradhe Academiæ booktryckiare Pedher Waldh på sin hwsshyra, som än då resteradhe, nembl. 44 dal:r och 12 öre K. M., och alldenstund den skall betaalas aff fisci pen:r, aff hwilcka M. Michaël hadhe een stoor deel inne medh sigh; altså emedan han inthet gitter dem nu contentera, remitteras typographus till Qvæstorem att bekomma så munga pen:r aff honom på M. Michaëlis innewarande åhrs vnderhåld; der medh som booktryckiaren och wäl war tillfredz.

Dito: Anmodade Academiæ booktryckiare till thet andra aff Senatu om några penningar till tryckets förbättringh, emedan han war sinnat att färdas till Swerige; ther till som Senatus då strax wiste alss ingen vthwågh; men icke dess mindre om någon råd kunde finnas förr, åhn han förreesandes wore, skulle sådant bliffwa honom kunnigt.

Dito: Belefdes och att pecunia diligentiorum skulle ordinarie här effter bliffwa restringeradt innan catalogum stipendiariorum; doch om någon nödhstält kunde finnas der uthe

om, som Senatus tächtes gratificera och hielpa der aff, skulle thet wara dem frijt efterlätit. Men aff förledhne åhrs pecuniis skola efterskrefne efter Senatus samtliga consens blifwa delachtiga, som M. Michaël haf:r privatim designeradt. Nembl.

Ex Theologis:

M. Petrus Lidenius	10 dal.r.
Nicolans Nicol. Neric.	6 dal.r.
Petrus Olai W. Gothus	6 dal.r.
Birgerus Joh. Smolandus	6 dal.r.
Petrus Joh. Smolandus	5 dal.r.
Magnus Olai Smol.	5 dal.r.
Axelius And. Bothn.	5 dal.r.
Olaus Jerem. O. Gothus	2 dal.r.
Joh: Svenonis Wassenius	2 dal.r.
Laurentius Folkenius	2 dal.r.
Summa	50 dal.r.

Ex Politicis:

Henricus Joach. Opsopæus	10 dal.r.
Enevaldus Svenonis Smol.	6 dal.r.
Petrus And. Bergius	6 dal.r.
Joh. Matthiæ Cumoënsis	6 dal.r.
Sveno Staelhös Smol.	4 dal.r.
Barthollus Lachm. Wib.	4 dal.r.
Joh. Matthiæ Arbog.	4 dal.r.
Abrahamus Georgij Halick	4 dal.r.
Haqvinus Laur. W. Got.	3 dal.r.
Ericus Erici O. Gothus.	3 dal.r.
Summa	50 dal.r.

Dito: Åhr aff venerando Senatu Academico samtyckt wara godt och rådheligit, att förähra tillkommande höst ååt H. Secretarium wälbördigh Johan Månsson Silfwerstierna och H. Camereraren Erich Johansson hwar sitt paar gödda oxar aff publico för deras stoorra beswär och omaak de altijdh hafwa haft om Academiens nu åthskillige reesor någre åhr bortt åth,

der om Qvæstor Academiæ må dem försäkra, när han kommer till Sverige i sommar.

Dito: Bleff catalogus stipendiariorum revideradh och re-
noveradh, och excluderades M. Petrus Lidenius; doch bekom-
mer han stipendium till midsommaren, och M. Sveno Laur.
Folkenius bekom stipendium igen i hans rwm. Sedhan: Laur.
Joh. Tvetovius, Laur. Petri Wikius, Sveno Humble, Henricus
Opsopæus, Joh. Birgeri Smolandus, Sveno Zachariæ Smolandus,
Paulus Simonis Raumannus, Ericus And. Holstenius, Benedictus
Johannis Wermlandus.

Dito: Jnskrefs och Academiæ pedel Gudmundus Jacobi
Lithovius inter stipendiariorum supremæ classis politicos, bådhe
för sin longliga tjenst, såsom och derföre, att han åstundar
[: till sina studiers tryggare och bättre fortgångh :] öfvergifwa
Cursoris embete någon tijdh här efter; och emedan han be-
giärde, att bliffwa refereradh till Theologiæ studiosos tertie
classis, skall sådant skee här näst, när något rwm kan bliffwa
der löst, alldenstund der inthet denna gångon war ledigt,
hwilcket Notarius måste giffwa tillkenna och påminna Consi-
storialibus, när inquisitio här näst bliffwer.

Dito: Bekommo efterskreffne studiosi ochså thesslikes
stipendia: Ericus And. Godenius Wesmannus, Joh. Canuti
Smolandus, Nicolaus Benedicti Smolandus, Zacharias Stuthæus
Nericiensis, Olaus Olai Wexionius, Joh. Andreæ Rytterensis
Wesm., Arvidus Joh. W. Gothus, Jacobus Petri Chronander
W. Gothus.

Dito: Jgenom M. Svenonis Wigeliij fjiftige intercession
skal Laurent. Olai Wigelius Werml. wara närmast att be-
komma stipendium, när något rwm kan bliffwa löst in infima
classe.

Dito: Transfererades Enevaldus Svenonis öfwer Ericum
Magni Nyc. och constituerades Notarius stipendiariorum.

Dito: skall Notarius anänna catalogum stipendiariorum
hooss mag. Rectorem och renoveran och communicera det medh
futuris Dn. Inspectoribus och dess notario Dn. Enevaldo.

Dito: Så haffwer åter igen Lars Winnars hustru begynt
på att klandra på thet gamla käromåhl; hon hadhe förr emoot

Matthiam Jacobi Reescensem, och effter som han inthet sielf kom op in Consistorium, som M. Rector henne tillförenne till-sadhe, när hon offereradhe och föredrogh sin käro hooss H:s Magnificenz, altså remitteras denna saaken att öfwerläggias pri-vatim hemma i Magnif. Rectoris hwss vthi någhra andra pro-fessorum sampt Notarii närwaru, der hon henne widhare will fullfölia och vthföra.

Dito: Resigneradhes och samma gångh Academien, effter som wahnligt plägar wara, till S. Bartholomæi dagh, som ähr den 24 Aug., och skall der om ytterligare publiceras solenni programmäte näst tillstundande S. Johannis Baptistæ festo den 23 Junij.

Den 28 Junij taalttes om abitu Notarij.

Dito: Ericus Sigfridi Carloënsis framhades emoot Tho-mas Härffwe, hwilcken fordrar vthaff Erico 16 $\frac{1}{2}$ dal:r K. M., vthan thet han i går medh een zedhel vthi Simonis Laurentij Uloënsis namn i miödh och öll till 6 dal:r vthtagit. Här till kunde han inthet neka, vthan allemast att han dilationeras till mårgon klockan 3 effter middagen. Sent: Alldenstundh att han icke kennes aff sina præceptoribus och profwas altijdh warit ganska oflijtigh, theföre skall han sittia i prubban, och i medhler tijdh skaffa bårghen för sigh för thet han skyldigh är. Jngaledes wikandes ifrå stadhen widh relegations wijte.

Dito frågade Magn. Rector om Adjunctis, om Dn. Pro-fessores weta om deras flijt? Bleff swarat, att the vnder-tijdhen intimera, men inga auditores få; såsom och om dispu-tationibus, att the här effter disputeras skola.

Dito: Magnif. Rector, M. Johannes Elai Senior, och M. Martinus Stodius bliffwa Inspectores stipendiariorum.

Dito: M. Joh. Elai Junior Eloq. Prof. frågadhe, om Lin-gvarum och Eloq. Prof. må in disputationibus conscribendis holla sigh allena wedh deras profession, eller och taga några andra materier? Bleff swarat, att the få vagari per universam phi-losoph., taga sigh hwilcken loffligh materia them hellst tåckes.

Dito: Påfwal Porci och Märthen Kajala klaga öffr Magnum Laurentij och Olanm Jerem. Nercop. om någon heem-gångh. Effter här krafwes M. Simonis Kexleri heemkomst

altså vpskiutes till beqwämligare tijdh, att M. Simon andrager och weet berätta, huru hooss honom klagat ähr.

Den 29 Junij bleeff Consist. hollet. Tå bleeff ordinario Notario loffgifwit, att reesa till Räjgha, och emedler tijdh han bortta bliff:r, haff:r han consensu Senatus Academici constituerat sin vicarium, Academicæ ministrum Gudmundum Lithovium, hwilcken i hans frånwarellsse, hwad i medler tijdh förelöpa och beslutas kan, trooligen annoterar.

Den 20 Julij bleeff Consist. Acad. åther hållet. Tå framträdde återigen på nytt bürgeren Páfwal Poro, beswärandes sigh öfwer thet perlemente, som twenne studenter, Magnus Laurentij och Olaus Jeremiæ, O. Gothi, hadhe för några wekor hollit på gatan wedh hans port; och ändock han tillförende hadhe bekommit thet swar aff Senatu Academico, att han måste töffwa till dess Cl. Dn. Professor M. Simon Kexlerus komme tillbakas ifrån Swerige [: alldenstand denna saak första gången bleeff andragen hoos honom den tijdh han war Magnus:] emedan studenterna befunno be:te bürgerare annorledes nu klaga ähn då; licqwäl kunde der medh inthet hafwas så longdt vpskoff, eftersom Magnus war sinnat förreesa in Germaniam; fördenskul pålade Consistorium, att Páfwal Poro måtte framdraga sin skial och witne han hadhe der till, att åfwanberte studiosi hadhe vphäfwit hans port och slagit honom, der om hans inlagda supplication widhlyfteligen förmäler. Hwarföre beropade han sigh på twenne qwinnespersoner, nl. Sigfred Hällolas hustru, boande på Ryssbackan, och en annan inhysses hustru, hwiloken hadhe sitt tillhåld i Mätjärfwil, Elsa Sigfreds dotter benembdh, hwiloka när de witna skulle, tå berättade de sigh hafwa kommit till Páfwel Poro dagen näst efter perlementet war skeedt, om mårgonen klockan war fyra, och seedt honom wara blodigh ähn då vnder näsan. Men att desse studenter eller någon annan hadhe honom slagit, wiste de inthet. Fördenskul kunde denna saak eij på något annat förr affdömas, ähn som Magnus måste frija sigh medh eedh, den han sadhe sigh med ett godt och trygdt samwet kunna gånga. Hwilcket när Pofwal Poro fick höra, befruchtade han sigh, hwadh honom sedhan skulle öfwergå, hwarföre han och strax ödh-

minckeligen begiärde aff venerando Consistorio, thet honom måtte efterlåtast inträda vthi en wenligh förlikningh medh Magno; hwilcket aff Senatu bleef bejakat, och gaff Magnus godhwilleligen honom 1 R.dal:r, der medh bärgaren wäl war tillfredz, och rechte der hwar annan hand i alla Capitularium närwaro, skildes altså wäl och wänner ifrå hwar annan.

Den 8 Augusti, när Consist. höltz, bleeff Laurentius Laur. Bothn. anklagat aff lagharläsaren (!) Peder Thomasson för 20 dal:r K. M., dem han för ett år war blefwen honom skyldigh för sin kost, föregifwandes sigh hafwa slät ingen lägenheet att längre dilationera medh honom, aldenstundh föreskrifwen termin vthi hans handskrift war longareda förlupin. Och ändock Laurentius syntes förebära någhra enskyllningar, icke dess mindre ehrkende Consistorium, att han skulle entligen innan ett dygn ställa Laghläsaren till fredz, hwar och icke han sådant görandes worde, då carcereras.

Dito: Kom för Consistorio Peter Torwöstens vthskickade fullmächtig Jacobus Wilstadius och angaff en studiosum, Eschillum Petri Stolpe, för twenne stycken fönster, han hade slagit sönder på Torwöstens hwss. Eschillus nekar sigh haffwa sönderlagit Torwöstens fönster, vthan hans barns præceptoris, her Månsses, och thet igenom een sådan occasion; nembl: sigh haffwa tilldragit, att några studiosi hafwa druckit hoos Gotfred Rossekamp, då haf:r han ibland alt annat taal, der haf:r fallit, sagdt till her Måns: Jagh wil gå och slå sönder edra fönster i afton: — men igenom hwadh tillfälle han haf:r fält slijk ordh wiste inthet hwarcken han eller de andre studenter, der woro. Der till som her Måns säger sigh hafwa tegat några reesor, men emedan Eschillus äntå några gångor itererade samma ordh, och de andra studenter begynte på att lee der äth, haf:r han tå omsider så swarat: Jnthe kan tu slå sönder mina fönster, ty iagh haf:r inga, vthan fönstren, som ähro på kammaren, der iagh vthi gästar, äro inthet mina, vthan wärdens. Tå framträdde der twenne andre studiosi, Andreas Amberni och Johannes Svenonis, Smolandä, hwilcka witnade, att her Måns begynte wädias medh Æschillo om 7 R.dal:r, thet han icke kunde slå sönder hans fönster, hwilcket Æschil-

Ins strax effterkom, slogh wadh medh honom och begynte sedan opå att dricka, till dess det dagades. Tå hafwer her Måns sagt till Æschillum: tu lofwade slå sönder mina fönster i afftons, nu ähr *thet* dager, ähn är *thet* ogjordt. Der aff som Eschillus är blefwen rädde, fruchtandes för wadet, som war opsatt, går altså obetänckligen vthur stufwan på gården, och fattar till två stoorå stenaar, bår dem in i stufwan, låther her Måns och the andra studenterna see dem, och säger till her Måns: Sij, här åro stenarna, som iagh skal slå söder edra fönster medh. Her Mågens swarat och sagdt: Tu skall aldrih warå någon åhrlih och redelih student, om du icke slår sönder mina fönster, hwilcket gick åhnnu Æschillo mehr till sinnes, hwarföre han och går vthur deras gelagh, slår sönder her Månses kammarfönster, kommer sedan tillbakås igen och begynner åter att dricka. J medhler tijdh Æschillus war bortta, hafwa de studenter, som der qwar woro, sagdt åth her Måns: Om Æschillus gick nu åstadh, att slå sönder edhra fönster, hwem skall då bota och betala dem? Då haf:r her Måns swarat: Om åhn slogo sönder dem, så kan *thet* in*thet* mehr kosta åhn 1 R.dal:r. Och emedan Senatus war swagh den gångon och *thet* befans saken warå tämligh groff, vphofs hon till näst föliande consistorii dagh, och till dess måste Eschillus förwaras i Academiens häffte.

Den 13 Aug. Affdömdes *thet* kåhromål, som war emellan Torwösten och Æschillum, som effterföljer. Venerandus Senatus Academicus befån effter noga och flijtigt saaksens skåårskodhande, att bådhe her Måns och Æschillus hadhe förgripit sikh emoot Consistorium: Her Måns i så måtto, att han haf:r emoot all prästerlih höfflihet sutit heela natten och druckit, der till medh stålt sikh något oskickeligen i ordh och åthhäffwor, för detta samt poena carceris fål(le)s han till 3 R.dal:rs böte, medh ålfwarlih förmaningh, att han wachtar sikh här effter för sådana och andra sliika förseende(n): men Æschillo, som åhnnu grofware haf:r brutit och förseedt sikh emoot leges Academicas, påläggies först att betala och låtha boota fönstren, gå sedan åhnnu på några dygn i prubban, der medh han denna gångon förskonås, emedan åkåranden in*thet* widare

emoot honom agerar, och han eliest tillförende icke är funnen hafwa gjordt några excesser.

Den 30 Augusti tychtes wara godt och nyttigt aff Excellentiss. Professoribus, som då woro tillstådes in Consistorio, att inthet längre vpskjutes medh publicis prælectionibus, fördenskul anlogz intimation de exercitiis inchoandis Söndagen näst der efter, den 31 Aug.

Dito: Anmodade Qvästor Academise, Peder Gerss, ett vnderskriffwit memorial, på de postulata, han skulle på Academiens wägnar förfordra hooss H:s K. M:t wår allernådigste drotningh, och den höghloffige Regeringen. Så emedan Notarius hade aff förseende inthet låtit någon copia qwar in Consistorio aff thet concept, Qvästor hadhe medh sigh, hwarföre skreffs Qvästori till om ett extract, hwilcket han skulle medh första post hijt öfwer förskicka.

Den 10 Sept. war ankommit breeff aff Notario, Dn. Johanne Frisio, till Senaturn, vthi hwilcket han förmältte sigh ingalunda kunna komma ifrån den lägenheet, han i Riga hade emoottagit; war och der hooss hans tjenstligh(a) begäran, att honom måtte [: såsom androm tillförende är wederfarit, hwilcka härifrå Academien woro förreeste:] efterlåtas innewarandes heela åhrs salarium, doch medh den condition, att han contraherar medh sin successore och ställer honom wäl tillfridz för den tijdh, som ähn tå aff året war tillbaka.

Dito: Hadhe efftertecknade personer, nembl. Simon Caroli Depositor, Michaël Jacobi Bothniensis, M. Abrahamus Kollanius gifwit sigh ann hooss Magn. Rectorem och affecterat Notariaturn, föregifwandes hwar och en sina orsaker. Tå föll allas vota på Michaëlem Jacobi, hwarföre han och judicerades wara närmast till den lägenheeten, doch kunde han denna gångon ej confirmeras. Depositor gicks fördenskul förbij, aldenstand han hadhe annan lägenheet, såsom och brukat olagliga medel att komma der till, i thet han gick Senaturn förbij, och wille bemächtiga sigh een recommendation aff H. G. N:the till H:s Åhrwt Procancellarium och Consistorium. M. Abrahamus Kollanius fans wara otänligh till thet ämbetet, altså kunde han inthet komma der till. Sedan så hade och Excel-

lentiss. Dn. Professor M. Sveno Vigelius angifwit sin sons præceptorem, Johannem Bahn, hoos Senaturn och wänligen begärat, dett han måtte komma in electione tillijka medh åfwanbete personer, hwilcket samtychtes. Men ehuru wäl de qvaliteter funnes hooss honom, som thet ämbetet fordrar, licqwall kunde han inthet blifwa der till promoverat, efter som allas betänckiande woro tå allareda fallne på en annan. Till stipendium supremæ classis kunde han ej heller efter M. Svenonis begäran förhielpas, vthan vpskiötz medh swar der opå till en annan tijdh. Hwadh anbelangar thet clariss. Dn. Professor M. Michaël Wexionius hade för sin affärdh gifwit sitt betänckiande på Dn. Enevaldum Svenonis, att samma lägenheet måtte vplätas honom, så kunde thet inthet skee, emedan han inthet kunde finska, och der till behöfdes en, som wore förfaren i bägges (!) språken.

Dito: Kungiorde Magn. Dn. Rector, att laghläsaren Johannes Judius hadhe warit hooss honom, wiliandes förfordra sin broders, Bartholdi Simonis, saak hooss Consistorium, att honom måtte efterlätas komma till exercitia Academica åter igen, alldenstund han något mehra ähn ett år hade allareda warit derifrån excluderat. Therpå bleeff tå altz inthet swarat, efftersom Laghläsaren inthet præsenteradhe sigh för Consist.

Dito: Bleeff talat om thet beswär, som professores samtligan hadhe öfwer kyrcioheerdarne, widh de församlingar, som Academiens wisthwss woro, i thet the sielfwe taga aff sina beholnaste sochnemän deras tijonde på de orter de weta bästa säden wäxa. Altså föres thet sämsta i Cronones Tijondebodh. Och på thet sådan ordningh måtte afskaffat warda, bleeff belefwat: att bookhollaren skrifwer häradz fougterna en alfwarligh admonitions skrift till, förmanandes och påminnandes dem, att de entligen rättade sigh efter den instruction, dem tillförenne här om war medhdeelt.

Dito: Beswärade sigh Magn. Rector öfwer Carl Fougdeskrifwaren, att han emoot hans förbodh hadhe vtthdeelt efter sin egen goda tyckie penningar emellan professores. Så alldenstund han sigh vrsechtade, seijandes, sådant wara skeedt aff honom vthaff oförståndh, bleeff detta förseendet den gångon

tillgiffwit, och förmanttes han ändeligen der till, att föra in vthi Magnifici hwss alla de partzeler, som kunde komma neder ifrån Tawastland, till dess Qvæstor komme sielff ifrån Swerige.

Dito: Emedan som Henricus Eri Aboënsis hade förnummit Gudmundum Jacobi wilia öfwer gifwa Cursoris embetet, så supplicerade han till Consistorium, begiärandes blifwa Cursor i hans stadh. Tå togo professores sådant i betänckiande till nästa consistorii dagh, eendels derföre att hans person war icke allom kunnigh, såsom och derföre, att förfara om han skulle wara tienligh till detta kallet.

Den 24 *Semptemb.* war åther Henricus Eri personligen tillstädes vthi Consistorio, förwäntandes swar på sin supplication. Då vplätz honom Cursoris lägenheet för hans stoora fattighdoom och eliest giorda flijt in studiis; och han vthlofwade all skickelighet i sitt lefwerne samt vprichtighet i detta sitt antagne embetet (!), och emedan som han tå strax wekan der efter skulle trädha till publicos labores, tillsades honom en qvartal bådhe i Gudmundi åhrliga salario, och eliest andre accidentiis att fordra, för de tree månaders tijdh, som åhn aff detta åhret woro tillbaka.

Dito: Supplicerade M. Abrahamus Kollanius till Consistorium om Notariatu. Så emedan inthet betänckiande war om hans persson, när Michaël Jacobi eligerades, både derföre, att han emoot sin lofwen, han förra der (!) promotio war, hade giordt venerandæ Fakultati Philosophicæ, hadhe så longan tijdh förhollit sigh ifrån Academien vthe på bygden och icke thet ringesta låtit sigh höra medh præsiderande eller declamerande; såsom och att man twifladhe om hans färdighet i thet swänkska tungomåhlet, att han icke skulle kunna ställa något breeff till H. K. M:t eller annorstädes, som licqwäl esomåffast behöfwes; altså kunde honom inthet gifwas någon förhopningh om den lägenheeten; vthan hwar han wille stadight blifwa widh Academien, tå lofwade Senatus wilia till en lithen hielp gratificera honom medh regio stipendio, så länge någon bättre lägenheet förefölle. Icke dess mindre skiötz detta åhrandet vp till nästa session, på thet icke något, som tillförenne sampt-

ligen war bewiliat, måtte i reverendiss. Dn. Procancellarij frånwaro rescinderas.

Dito: Tillkommande S. Michaëlis dagh, som ähr den 29 Sept., skall intimeras och stipendiarii till en wiss dagh convoceras, att man må förfara, hwilcka som ähro tillstädes i staden eller eij.

Dito: Bewiliades, att der professores kunde i förnämlich gästabudz, lijkfärders och eliest andre processibus hedhra bärghmästarenor (!) medh något honorifico loco ibland sigh, skola de sådant fiijteligen sökia, att de der igenom måtte förorsakas till större bewägenheet emoot wår Academiam.

Dito: Förhördes åtherigen, om icke Johannes Bahn kunde immediate komma till supremam classem, aldenstund han hade warit en gammal academicus både i Upsala och här i Åbo. Derpå kunde inthet gifwas någon resolution, emedan alla professores icke woro tillstädes.

Dito: Der som befunnes, att någon stipendiarius hade länge warit borta ifrån Academien; tå skola inspectores stipend. hafwa der med noga och grant vpseende, och låta deras stipendium falla till Academiæ fiscum, så länge han antingen komme till Academien igen, eller och en annan i hans rwm substituerades.

Dito: Synttes och lända till denne Academiæ större estimation och anseende, att ingen dieckne komme e schola triviali och till ordines, förra (!) ähn han wore deponerat och hadhe der till tw år åthminstone [: särdeeles orsaker vndantagandes :] warit wed Academien, på thet professores måtte få explorera och ekrfara samma persons mores och ingenium, om han wore tienligh och beqwäm till preste embetet eller eij. Och hwar tå Gudh tächtes fordra honom der till, att han tå först blif: examinerat i hwars och ens professoris profession, och sedan der samma candidatus initiandus befunnes dugligh, må honom testimonium witæ och studiorum meddelas aff Magnifico Rectore p. t. till H:s Wörd:t Biskopen; hwarigenom mången studiosus får sedan orsak att holla sigh tillbaka, till dess han aff sina præceptoribus och förmän räknas wärdigh till thet embetet. Och på thet denna enhälligha meeningen

mätte winna dess fortgång, skiutes hon först och främst vnder H:s Ährw:tz Procancellarij goda betänckiande och disposition att öfwerläggias och confirmeras.

Dito: Besvärade sigh Mester Anders Bruuse, Orge(l)byggare, öfuer studiosum Johannem Svenonis Fagrelum, i det han hade efter Mester Jörans Snickares begäran stält på hans vägnar en ehrörigh skriff till Rådhusstufwan emoot honom, och swarade bette studiosus sigh hafua igenom det tillfället kommit at skrifua, aldenstundh han war Notarius i embetesgillet, doch sade han sigh intet mehra hafua infört i samma skriff, än det som war af snickaren bewiliat, det bette snickare och munteligen i Consistorialium närwahro betygade, och tillsade sigh wilia suara till det, som war författat i förberörde inlagor. Men aldenstundh Consistorium hölt för godt wara, att Bruusens action emoot Snickaren först blefue vthfördh på Rådhuset, vphäffz saken den gången, och huar Brusen sedan gitte lagsökia studenten, när saken först wore skärskodat och afdömdh på Rådhusstufwan, skulle det stå honom fritt och [vp]lätit.

Dito: Supplicerade ähn M. Abrahamus Kollanius på swenska till Consistorium om Notariatu, doch efter han begynte protestera medh sina præceptoribus, vthslögz aldeles detta hans anhållande.

Dito: Blef ventilerat och frågat, om det icke wore tienligare, at någon Potiticus bekomme Notariatum, helst emedan Academiae Notarius måste vnder tiden vthrätta Academiens werf och ärande både på Rådhuset och elliest annorstades, wore fördenskull icke rimmeligit, at en prestman hade medh slijkt att beskaffa; men icke dess minder belefless, at dett kallett kunde wäll af en andeligh person beklädass för det exempel, som först både widh denna Academien, och Upsala Universitet hafua warit i bruk.

Den 9 Octob. besvärade sigh Lingvarum professor, Excell. Dn. M. Martinus Stodius för Consistorio öfuer sina auditorum stora offijt och försummelse in prælectionibus publicis; och påmintes han vthaf H:s Ehrwyrdigheet Procancellario, Magnifico och Consistorialibus om prolixiteter och parergis, at

han medh dem vthi prælectionibus skulle aldeles afstå, och medh dem sina auditores ingaledes onerera.

Dito: Blef beslutit, at der möijeligit wore prælectiones kunde stellas på de stunder, genom hvilka auditores intet förhindrades af kyrkian, såsom är Tor. 7 matutina, skulle professores der om vara bekymbrade.

Dito: Bleef Michaël J. Jurvelius constituerat Notarius Academicæ och afladhe sin notariatz eedh.

Den 15 Octobris hölttes Consistorium, och tå proponerade Magn. Rector om tijnarna, om hwilcka tillförenne vthi Consist. ähr discurreradt, att aldenstund några tijnar funnes, genom hwilcka bådhe professores sielfwe, som på samma tijnar vthi Academien proponera, såsom och deras auditores från kyrckian om söknedagar förhindras, synttes vara rådhligit, them att förändra; såsom och, emedan monga woro, som hade behagh, att höra bådhe Physicum och Logicum, hwilcka både på en tijnra prælegera, om särdeeles tijnra kunde åth hwardera assigneras. Beswäradhe och M. Georgius Alanus Phys. Professor sigh häröfr, sampt M. Nicolaus Log. Prof., att sedan the hade läsit sin tijnra vth, skulle the icke vthan förargelisse möta dem, som komma vhr kyrckian. Detta bleeff i betänckiande tagit, öfwerlagdt och beslutit, att klockaren skulle begynna ringia tå $\frac{3}{4}$ vthaff hora septima wore vthe, sedhan wenda igen lithet för octava, att derigenom bådhe aff septima och octava lika mycket vthi kyrckian framlidha skulle; eliest Physicus och Logicus till M. Michaëlis ankomst sine wahnliga tijnar beholla.

Dito: Proponerade Magnificus Rector Mag. Martini Stodij beswär öfwer sina auditorers oflijt, att the och mechta fåå were. Vthlofwades fördenskul, att studiosi vthi nästa inscriptione skulle singulariter till Linqvarum studium rätt medh alfwar förmaanas. Att och wälberte M. Martinus medh parergis och allahanda widhlyffigt och onyttigt prolongerande vthi sina prælectionibus afstå wille, påmintte honom Dn. Procellarius.

Dito: Proponeradhe och Mag. Rector M. Erics Achrelj Medici begäran om Medicinæ studiosorum stipendio, att alden-

stundh någre hans auditores hadhe haft tillförenne stipendium, och icke länge sedan denne Academien valedioerat, derigenom Medicinæ studiosi åhro mäçhta få wordne, någhrom som der till behagh hadhe, och eliest tienlige wore, deras rum, som bortfarne woro, inrymas skulle. Bleeff förenskull, belefwat, att de, som till detta studium wela slå sigh, vthi nästa inscriptione till stipendium admitteras.

Dito: Proponerades M. Petri Lidenij tienstwillige begäran om pecunia diligentiorum och parte stipendii, han hade begärat bliffwa deelachtigh vthaff; men honom denne hans begäran förwägrades, emedan han medh een lägenheet är försörger, der han sigh och sina kan hielpa medh.

Dito: Framstälte och Mag. Rector Dn. Magni Cavallij ödhmücke bön, om böte, thet honom pålagdt war, kunde tilgifuas? Men medh allas consenz synttes wara rådheligit, att blifwa wedh thet, som en gångh giordt åhr!

Dito: Framkom Hendrich Pyrri och anlagadhe Johannem Nicolai, som hadhe leegdt hans häst på en Söndagh till Pijcke för 1 dal:r K. M. medh tillseijlsse, han hästen igen lefwerera skulle nästföliande Måndagh, thet han doch inthet giorde; vthan 8 daghar der efter, sedhan han hadhe warit alt till Halicko emoot deras giorda contract, sände hästen till bete Hendrich medh en poike, der hästen gijnast för porten föll öfwerända, såsom och en gångh tillförende för Peer Thomassons port, och nu i tree dagar legat hafwer och inthet rördt sigh. Swaranden Jacobus Nicolai, ehndoch han i förstone beropadhe sigh på någhra witnen, hwilckom kunnigt war, att han hästen leegdt hadhe allt till Halicko sochen och Wuorentaka, bekende han licqwäl sedan sigh hafwa vthlofwat komma igen nästa Måndagen, och inthet längre åhn till Pijcke förreesa, och derföre 1 dal:r K. M. tillsagdt. Men att hästen war aldeeles odugsse, och i heela sommaren inthet kunde taga hull opå sigh, eller komma sigh någorlunda före, emedan han vthgammal war, att han hwarcken i åther eller framfärdh årkadhe fram [: ehndoch han ther i Wuorentaka i 4 dagar hadhe gåådt i beet:] detta lofwade han medh trowärdige witnen bewijsa. Sade och sigh haffwa hördt berättas, att han, Pyrri, mongen

der medh bedragit hafv och nu nästförledne sommar samma häst vthaff en Ryttare till sigh bydt. Framsteegh och en bonde, som bekende, att då *Jacobus* kom till *Wuorentaka*, orckade hästen inthet wäl fram, ty han war förr förlammat, vthan gick der i beet i 4 dagar. *Hendrich Pyrri* sadhe sigh hafwa köfft hästen vthaff en fougdt i *Kimithö* för 14 dal:r *K. M.* Pålades fördenskuld *Jacobo*, han skulle låta syna hästen, huru han seer vth nu och huru förr, och sedan wärderan och tagha witne på thet förra; och 8 dagar der effer tillijka medh *Pyrri* vthi *Consistorio* comparera.

Dito: Anlagade *Hendrich Stadstienare Eliam Olai Buurman* för thet han hadde öfwerfallit hans son på gatan, honom kinpustat och slagit blå, och thet medh witten betygade. *Elias* förewende, att han vthaff poiken medh' oqwädins ord på gatan bleeff öfwerfallen, thet han inthet bewijsa kunde. Skulle han fördenskuld effer laghen blifwa saakfeltt, men emedan han icke är juris, och eliest mächta vngh vthaff sigh, straffades han carcere, der han blifwa skulle till nästföliande Lögerdagh.

Den 16 Octob. blefwo studenterna inskrefna till wissa lectiones.

Den 22 Octob. teedde sigh *Hendrich Pyrri* för *Consistorio*, och fordrade vthaff *Jacobo* 14 dal:r för hästen, såsom och han äfwen så mycket åth *Qwidia* fougden skulle hafwa gifwit. Derföre tillsades *Pyrri*, han skulle skaffa sigh beskeedh vthaf fougden både opå hästen och summan på wärde. Hwilken när han detta hörde, böge han sigh till förlikningh medh *Jacobo*, ödhmiuckeligen begärandes loff vthaff *Consistorio*. Och sedhan der till samtychtes tillsade *Jacobus* bette *Pyrri* 9 dal:r, föruthan den ena han tillförende hade bekommit; och blefwo så förlikta.

Dito: Blefwo någre inskrefne vthi catalogo stipendiariorum, nembl. *Johannes Bahn Nylandus*, *Jonas Forselius*, *Troe-lius Joh. Smol.* Åth desse tillsades stipendium medh första tillfälle, som äre: *Laurentius Wigelius*, *Ericus Johannis Justander*, *Petrus Martini Meri-Maschoënsis.*

Den 29 Octob. framsteegh *Academix* skreddare *Erich*

Hellgelsson, och beswårade sigh öfr: Bårgmästare och Råd: i staden, huru han vthaf dem emoot gjorde contract och löffte medh åthskillige pålagor betungas; begärandes tienstligen att Consistoriales detta wille taga i betänckiande, och honom här vthinnan bijsånd göra. Bleeff fördenskuld Notario pålagdt, han bårgmästaren Johan Hansson, som tillförenne om samma contract warit hade, besökia skulle och honom sitt löffte påminna.

Dito: Anklagade Niels Skomakare *) Olaus Johannis Sudermannum för 1 R.dal:r, den han, Olaus, honom opå sin camrats wegnar för hwsshyran skyldigh war. Föregifwandes att sedan Olaus med honom om wiss hwsslega, nembl. 5 dal:r K. M. om året, hade warit öfwereens, antogh han i stufwan oförlowat och Niels owetterligen en annan student, hwilcken och sedhan för sigh vthlofwade 1 R.dal:r. Sade och att Olaus gaff vth sin handskriff opå bette 5 dal:r och den andre sammaledz skreeff sin obligation opå samma pa(p)per på R.dren han skyldigh war. Men sedan Olaus hade betalt sin geldh, reeff han handskrifften sönder, der med och den andre obligation förgicks. Olaus swarade sigh inthet hafwa antagit någon annan, vthan Niels sjelf, sedan han hade dedan borttreest, ej heller hooss bette Niels längre warit ähn 5 wekor, och doch för heela åhre betalt. Studentens obligation anbelangande, wiste han deråff inthet, vthan att gelden war allenast opå hans handskriff opskrefwen och ingen vnderskrifwit. Hadhe och samma studenten sedhan vthi 5 åhrs tijdh warit i stadhen, och först i sommars affreest, och hörde i medhler tijdh inthet talas om någon geldh. Witnade och Abrahamus Cursor, att Rijkdzaallaren war optecknadh opå handskrifften, men vthan någon vnderskrift. Bleeff fördenskul beslutit, att Olaus erkännes frij, och Skomakaren *) sökie sin man.

Dito: Olaus Henrici Hambrinus Nerichius begärade stipendium, thet vpskiöts till en annan tijdh.

Dito: Bleeff godt funnit att Magn. Rector genom pedeller förfahra och vpteckna skulle dem vthaf professorerne, som

---

*) „Skomakare“ („skomakaren“) är en senare (vid protokolljusteringen?) införd ändring i stället för „Kissankengä“.

opå assignerade och bestämda stunder sigh ifrån Academien absentera, och sedan göra derföre redho först til Jwl, andre gångon till Påska. Men pedellerne skulle hwar Lögerdagh lefwerera Magnifico catalogum opå dem, som i samma wekan sigh absenterat hafwa, der till de och blefwo alfarligen förmantte.

Dito: Bleeff och belefwat, att Physicus och Logicus, så åfta Theologica disputatio skeer om Fredagen, publice samma dagen inthet prælegera skulle; på thet auditores icke må ledhas wedh att vara tillstädes vthi disputationibus. Sammaledes och dagen förr stora helgedagar och solen bön- och tacksejlsse dagar effter middagen kunde vthi Academien inthet prælegeras, alldenstund studiosis på dee tijdher mongahanda hinder kan förefalla.

Dito: Frågadhe Magn. Rector, om vnge poikar, som hafwa sina privatos præceptores och begära vndergå deposition, der till admitteras skulle? Och bleeff vthaff constitutionibus swarat och belefwat, att the, som icke förmå föda sina præceptores, till scholas triwiales eller till stivam remitteras skulle. Syntes och vara rådhligit, att Magn. Rector wille skriffteligen förmana alla rectores vthi scholarna, till att granneligen förhöra och pröfwa sina discipulos, förr ähn de dem testimonium medhdeela, om the till Academien medh frucht sigh begifwa kunna; hwar och icke, dem motte sådant förwägras. Doch skal här medh inthet præjudicium skee dem, som tienlige ähro, hwilkom reesan till Academien skall aldrih affskäras.

Dito: Gaff Magn. Rector tillkänna, thet M. Petrus Torpensis fljiteligen bedher om förlåtelsse, att han för länge sigh absenteradt hadhe. Hwilcket och honom bleef förlåtit.

Dito: Förhördes Johannis Svenonis Smolandus och bleeff tillfrågadt, för hwadh orsaak han tillförenne bekendt hade, sigh hafwa skrifwit och stält den smädhe skriften emoot organisten Anders Bruse, der om han nu fast annorlunda berättade, nembl. sigh allenast hafwa affcopierat samma skriffvthaf Erich Winbladz composition? Swarade Johannes sigh vara der til kommen aff redhogan; ty han fördristade inthet bekänna, att han en sådan berychtat karls skriffvthaf affcopierat hade. Badh fördenskull medh gråtande tårar på thet ödhmiuckeligaste,

att Consistorium detta hans förseende honom förlåta wille. *Thet* bleeff och honom tillgifwit.

Den 12 *Novemb.* hölttes Consist. och två framträdde Zacharias Simonis Judius, och ödhmiuckeligen intercederade för sin broder Barthollo, den för sin missgerningh från Academien relegeradh war, och nu någhra åhr sigh derifrån hållit hade, tienstligen begärandes Consistorium wille taga bette Barthollum till nåder igen, och till studia Academica admitteran, efter hwilecka han ju mehr lenchtade, ju lengre han dem omburit hade. Och alt detta sadhe sigh göra icke allenast aff sigh sielfwan, vthan mehra på sina föräldrars wagnar. Sent: Oanseedt professorerne Barthollum till sina studia gern förhielpa wela, och der medh hans föleddrar gratificera, doch licqwäl emedan ingom vthaff Senatu kunnight är, huru han i medhler tijdh sigh förhållit hade, kunde han denne gångon in*thet* restitueras. Bleeff fördenskul omröstat, att hans styffadher Dn. Henricus, Pastor vthi Nyby, sigh vthi Consistorio tee skulle, om hans bättring Consistoriales vnderwijsa, såsom och cavera för honom, han sådant in*thet* mehra sigh företaga skulle.

Dito: Frägade Magn. Rector, om M. Michaël Hist. Prof. något wiste om M. Johanne Juris Prof., om han wore resolverad komma igen eller och icke? M. Michaël swarade sigh vthaf M. Johanne wara berättat, att *thet* han så länge i Stockholm fördrögdes, skedde icke för hans privata eller egna postulata; såsom och ombidhin M. Michaël wille en tijdh supplera hans vices vthi prælectionibus juridicis. Dett och Consistoriales alle samptligen vthaff M. Michaële begäradhe, han wille detta omak opå sigh taga, och juris studiosis der medh gratificera. Der till han och bejakade, allenast att honom wore för swårt bådhe förra ordinarias professiones och denne förestå, någon vthaf professorerne wille hans labores lindra. Hwarföre M. Joh. Elai Junior Eloq. Prof. medh allas consens togh opå sigh Historiarum professionem till en tijdh.

Dito: Förfrägade sigh Magn. Rector hooss Procancellarium om Adamo, en tysk, som præceptorerar för barnen i stadhen, giffwer sigh vth för en student, och för några ty-

skar predikar på tyska, om thet honom wore loffligit? Haffwer och be:te Adamus, såsom Dn. Brynolphus weet berätta, baaktalt professores och alla swenske i gemeen. Sentens: Adamus skulle antingen citeras till Consistorium och förhöras, eller och man skulle förfråga sigh hooss Bårgmästare och Råd, om han vthaf dem wore antagen, och sedan vidare här om deliberera.

Dito: Förfrågade sigh Magn. Rector om en diekn, som vthfattigh ähr, och eliest något låtit see, att han icke aldeles wore mentis incompos, om han till deposition admitteres, såsom hans begäran ähr? Sentens: Här om skulle vidare ransakas, till dess man förnimmer, om honom något feehlas.

Dito: Beswäradhe sigh Magnificus öfwer inspectoren Thomas Thomasson, att han vthaff professorerne fordrar accijs icke allenast för dett, som brygges in i stadhen, vthan och för thet, som vthanstadz: sammaledes berättade och M. Michaël Wexionius, huru Inspectoren vthi sin frånwaru hade panttat hustron hans, der doch ingen privatim antastas skulle, vthan heele status, der aff nöden wore. Borde icke heller någhon vthaff Academicis genom någon annan panttas eller på något sätt antastas, vthan genom Magnificum allena; såsom the ther hafwa sin egen jurisdiction. Detta remitteras till muntligh conferentz medh Inspectoren, som skulle skee i Procancellarij hwss, der någhra vthaff professorerne medh honom der om handla skulle.

Dito: Refereradhe och Notarius, hwadh han vthi Erich Hellgelssons saak hoos bårgmästaren Johan Hansson vthrättat, och hwadh swar han derpå bekommit hadhe, nembl. att der om borde confereras på Rådstugun medh Bårgmästare och Råd i gemeen, och icke medh honom allena.

Dito: Refererade Magnif. Rector, huru han hade giordt sin fiijt vthi stipendii vthfoordran, att professorerna skulle blifwa till fredz stälte.

Dito: Beswärade sigh Henricus Cursor öfwer Gudmundum Lithovium, som hade infallit vthi hans deel och vpburit hooss dem, som nyss deponeradhe äro, thet Henrico egentligen tillhörde. Senten(s): Blef afsagdt, Gudmundus ingalunda skulle medh deponendis sigh befatta.

Dito: P&bödz och Henrico Cursori, han skulle gå till Lars Palicka, och tillbiuda honom en aff stipendiarius till kost för gelden han för sina resterande vthlagor Academiæ skyldigh är.

Dito: Refererades Pargas Johans hustrors begäran om Henrici Parginsulani stipendio för innewarande åhr. Sentens: Emedan Henricus sigh från Academien begifwit hadhe till en annan tienst, kunde honom inthet mehra stipendium efterlåtas.

Dito: Beswäradhe och M. Nicolaus Log. Prof. sigh öfwer auditorium inferius, att han der för owädher ingalunda prælegera kunde. Lofwades fördenskuuld, att vthaff fisco fönstren förbättras skulle, och sombliga medh brädhen igensläs.

Den 15 Novemb. anlagadhe Simon Erics en diekn, Simonem Clementis Aboënsem, för oförråth honom vthi kyrckian wederfahren war, föregifwandes att då Simon Clementis medh någre andre snackade vthi kyrckian, råkade ochså han komma dijt, och begynte lydiz opå deras taal, dett de inthet lijtha wille, vthan kallade honom hebraiska Bispen; der till han swarat: tu kunde och wäl behöfwa att kunna på hebraiska, för hwilcket Simon Clementis sparkade honom i läret, thet han togh illa wedh sigh, doch så att der war ingen blånadt efter [: ehndoch han sålunda föregaff:] såsom Abrahamus Cursor hadhe synadt, och sedhan witnade. Derföre insattes Simon Clementis om Lögerdagen och skulle der sittia in carcere in till Måndagen kl. 10.

Den 17 Novemb. trädde Abrahami Cursoris brodher Johannes Monæus fram hooss Magnificum Rectorem privatim, och berättadhe, huru han war illa medhfahren aff Gabriele Christophori Bothn. Ty sedan han efter sin broders Abrahami befallningh hadhe gått till en bårgare — — *) b:dh, wedh klockan 3 efter middagen att köpa halm, råkade han der Gabrielem Christophorum och Abrahamum Axelij Finnonem, hwilcka såsom the sielfwe sutto och drucko, altså förwägrade the och honom att gå sin wägh, och nödhgade honom blifwa medh sigh, tagandes hans hatt och handskar, och han bleef

*) Lucka i handskriften.

så der een eller 1½, tijma, doch icke twungen till att betala; sedan när han wille gå sin kooss, hadhe the honom in igen, och när han hadhe sutit der een stund, gick han från dem, och bleeff sedan på gården medh hugg och slagh öfwerfallen och slagen blå och blodiger, begärandes Magn. Rector wille dem derföre något straff opå läggia. Abrahamus Ax: berättadhe, att Johan hadhe tagit hans hatt, och welat der medh heem, hwilcket när Abrahamus förmerkt, folgde han efter honom, fattadhe vthi honom och kastade honom på marcken, slogh doch icke en gångh; kom så Gabriel medh thet samma vth, fick Johannem i håre(t), och gaff honom några örfjlar. Här till kunde Gabriel inthet neka, vthan betygade, sigh oförmodeligen der till wara kommen, i thet han meente att Abrahamus och Johannes skulle slåss bådha, och wille så hielpa sin stalbroder; ödhmiuckeligen begärandes M. Rector wille dem efterlåta att förlika sigh, såsom the tillförenne sins emellan hadhe der om icke allenast begynt att handla, vthan och der till på bådha sijdor samtycht; thet och bådhe Johan och Abrahamus Cursor bejakadhe, föregifwandes sigh hafwa warit medh wedherparten om en wiss summa öfwereens, der med Johan skulle ställas till fredz, begiärde tienstligen Magn. Rector sådant tillstädia wille, och förmana Gabrielelem, han ingalunda skulle biudha sigh till att hemnas sigh öfwer Johan eller hans brodher Abrahamum för thet han nu anklagades. Sententia: Emedan Magn. Rector förnimmer, att Gabriel genom missförstånd är kommen i hoop medh Johan och sedhermehra hans förlikningh nutit; altså tillstädiess honom att förlika sigh; doch så, att der han, Gabriel, be:te Johan eller hans broder i någon mätto för detta ser under ögonen, skal heela saken på nytt skärskodas och Gabriel tillböriligen straffas.

Den 26 Novemb. bleeff Consist. hollit, och då H. G. N:es Drätzens commendatitias uplæssne, gifne Andreæ Andreæ Bothn., der H. G. N:e begärer uthaff Senatu Academico, be:te Andreæ stipendium uthi suprema classe updragas skulle; der till alle samptligen bejakadhe, thet skee skulle wedh första tillfälle.

Dito: Proponerade Magn. Rector om annuis disputatio-

nibus, som professorerne efter constitutiones hafwa borde, begärandes att then, som dem hade tillbaka satt, wille i tijdh constitutionibus tillfyllest giöra. M. Ericus Achrelius, Medicinæ Professor, betygade sina disputationes, som han der till ärnat hade, lenge varit färdiga, men för Medicinæ studiosorum fattighdoo och armodh inthet förmådt them låta gå på tryck. Men att detta ingen förhindra skulle, synttes Senatui rådhligit, att respondentes, som pauperiores äro, skulle allenast låta tryckia några propositiones korteligen, och dem sedan inter cœtum Academicum uthdeela.

Då påminttes och M. Sveno Wigelius S. S. Theol. P. om annuis disputationibus, hwilcka han hade tillbaka satt: der till han swarade sigh hafwa några disputationes färdiga, men eendeels för respondentium defectum, eendeels och för deras fattighdom inthet kunnat här uthinnan widhare komma. Uthloffwade altså sigh wela andra här uthinnan medh thet första till fredz ställa.

Dito: Förfrågade sigh Mag. Rector om tijmarna, på hwilcka begravingar och bröllopen stå, om professores skulle då prælegera, alldenstund thet esomåftast händer, att auditores då absentera, och professores till sådana conventer blifwa budhna? Der till bleff swaradt vthaff Procancell. och Senatu, att man inthet wäl kunde neka, då han till sådana conventer biudhes, eij heller wore någon plichtigh läsa, då han inga auditores hafir.

Dito: Supplicando begärade M. Petrus Torpensis, att han typographiæ præficeres skulle; då vthlofwadhe Senatus wara honom behielpeligh.

Dito: Inlades Anders Sigfredssons intercessions skriff för hans son Jacobo Andreæ, att han finge till Academien sigh igen begifwa; såsom [och] Bartholli Simonis supplication om Senatus gunst och loff (att) komma till stadhen igen. För tijdsens korthet kunde der om denna gångon inthet sententieras.

Dito: Framsteegh Hendrich Staffansson, stadztienaren, och inlade een supplication, der han såsom och stadsens wacht sigh högeligen beswärade öfwer några studenter, hwilcka några

dagar tillförenne hadde dem om natten medh hugg och slagh
 twenne reesor på tårge(t) öfwerfallit. Namngåfwo Carolum Erici
 och Olaum Olai Wermelandum. Tillsjordes fördenskul Ca-
 rolus Erici, som tå tillstädes war, hwadh han till deras in-
 lago swara wille? Han föregaff, att han och hans medhbröder
 [: Olaus Jeremiæ, Carolus Jonæ, Olaus Olai, Sveno Johannis,
 Gunnarus Gunnari :] inthet förfångh wachten tillfogade, vthan
 att, sedhan the till klockan 9 hadde medh hwar annan sutit
 hooss Skinnarens, och sigh ärnat heem, blefwo the vthaff
 wachten på tårget öfwerfallna, doch så att dem den gångon
 inthet skadde. Men sedan the åter hade sutit een stundh
 hooss Olaum Jeremiæ och hwar meent till sitt, råkade de
 Mågens Beletsnidare och sämiskmakaren Bengdt på gatan,
 hwilcka sedan heela tråtan begynte, thet studenterne war all-
 deles emoot. Sedhan framkom en aff wachten, Swen be:dh,
 och bekende, att när som wachten dreeff på tårget, då kom
 Sämiskmakaren och öfwerföll en aff wachten: kommo och stu-
 denterna, skrijkte och förmante Sämiskmakaren, han skulle
 öfwergifwa wachten, men bådhe Sämiskmakaren, och Beletsni-
 daren lofwade fächta så länge de förmätte. Eij hende heller
 mehra första gångon. Sedhan när de komo åter igen, gick
 en student frempst och spelte, honom folgde Beletsnidaren
 och Sämiskmakaren, som hadde een skalla i handen, och maante
 vth ryttaren, den och tillförenne war i hoop medh honom. Men
 wachten ställte sigh baak om knuten och wille förnimma, hwadh
 de wille sigh företaga. Sämiskmakaren begynt rumora, slagit
 gijnast en wedh öra, och den samma honom igen. Kommit
 och en student och lofwat wara i Sämisk. ställe och förswara
 honom; sedan han slefte, kommit en annan, och welat hafwa
 Sämisk. dädan, lofwat ochså stå en karl; yttermehra kommit
 en tridie och frågat, hwarföre ryttaren hade satt swerdet för
 bryste på Sämisk. och med thet samma rycht i hans gehengh.
 Ryttaren fördenskul rycht vth swerdet, doch ingen slagit
 der medh. Men medh thet samma en student medh wedhtrå
 slagit effter ryttaren, doch mistom, att han träffadhe en annan
 aff wachten en gångh oförwarandes. Hwilcken sedan tagit
 trådt ifrån och slagit 3 gångor igen, altså begynttes alarm.

Swen bleef tillfrågadt, om the någon hadhe hört vthaf något hwss der omkring förmana wachten och the andra till förlikningh, der till han nekadhe. Bleeff sedan concluderat, att studenterna, som nu inthet tillstades woro, och doch vthi saaken intresserade, alle till nästa Odensedagh citeras skulle, och då vidare här om ransakas.

Dito: Gaaff Magnificus R. tillkenna, huru såsom han medh Bårgmestare och Rådhs hooss Oeconomum Templi confererat hadhe, 1. Om professorum och deras folcks lägerstads platzer, hwilcka dem skulle frijt och vthan någhra penningar effterlåtas, såsom thet skeer i Vpsala och på monga andra orter; doch härpå önskeligit swar inthet nådt. 2. Om stoor klockan, att hon professoribus vthan penningar tillåtas och vnns skulle; ej heller dertill gerna welat samtyckia. 3. Om studenters benckie rwm i kyrokian, att benckiarna, som åhro gjint moot thet nyija örgowercke(t), förbättras skulle och åth studenterna assigneras; thet och de bejakat hafwa, dett skee skulle.

Den 3 Decemb. hölttes Consist. och vplases Andreae Jacobi Both. supplication om stipendio: och blef sedhan skrefwen inter expectantes.

Dito: Woro några studiosi tillstades, som medh wachten tillförenne ramoradt hade; men alldenstund wachten inthet comparerade, vpsköts saaken till nästa Consistorium, då alle 6 studiosi comparera skulle.

Den 10 Decembris discurrerades om Bartholli Simonis Judii saak, och tå gaff Magnificus Rector tillkenna, huru såsom laghläsaren, well:dh Johan Simonsson tå närwarande tillijka medh någhra andra för sin brodher Barthollo intercederade, tienstligen begärandes, han till sina studia, som han nu i långan tijdh vmburit hade, igen admitteras skulle. Sent: Och bleeff belefwat, att alldenstund be:te Barthollus hafwer warit decreto Consistorii lydigh och aldeeles sigh stält där effter, i medhler tijdh hollit sigh ehrligen och wäl, och sann bättrings tekt påskina låtit, gode mäns intercession nutit, och ähn nu medh alfwar vthloffwar sigh wela all sijn flijt derpå anwenda, han måtte ingom wara till förargellse, vthan både Dn.

Professoribus och sine medhbröder vthi gudzfruchtan till dienst, altså tages han till nåder igen och tillåtes honom nästkommande Hendrichssmessa den 20 Jan. 1646 till exercitia Academica sigh igen begifwa, och då till boot och bättringh förmanas, särdeles att begifwa sigh till een annan Academiam, der mögeligit wore, der med att vndfly alt tillfälle till lijka casum medh konan, som i staden ähr. Kyrckieplichten anbelangande, thet remitteres till Consist. Ecclesiasticum.

Dito: Påminnte och Magnif. Rector Senatuum om well:dh Anders Sigfredssons intercessions skrift för sin son Jacobo Andreæ; och emedan han ochså hafv: efter Consist. befallning hollit sigh ifrån stadhen, man och inthet annat ähn godt om honom alt här till förnummit, och hans fadher, be:te Anders, professorerne altijdh favoriseradt, altså efter allas vota efterlåtes honom komma till Acad. igen nästkommande den 20 Jan. 1646.

Dito: Concluderades att Jacobus Georgii Lythrusus Bothniensis peremptorie citeras skulle för missgärningen han tillförenne begådt hade och rådt een pijgha medh barn; och citation antingen Rectori Magnif. Upsaliam eller och Ny Carleby rectori scholæ äth hans swåger öfwersändas.

Dito: Kallades studenterna in, som vthaff wachten tillförenne woro anklagade, och nu alle tillstades, nembl:n Olaus Jeremiæ, Carolus Jonæ, Olaus Olai, Sveno Johannis, Gunnarus Gunnari, och Carolus Erici, och tillspordes, hwarföre de een sådan galenskap sigh företagit hade, wachten sålunda att antasta? Tå steegh Olaus Jeremiæ fram och betygade, att sämiskmakaren Bengdt N., den han ledde öfwer tårge(t) efter han war så drucken, bleeff vthaff wachten öfwerfallen, hwilcket när han nekadhe, bleeff han och sielfwer medh hugg angripen. Olaus Olai föregaff sigh hafwa slagit efter en aff wachten, och inthet råkad, thet och Qwartermestaren tillstodh. Frågade och Carolus Jonæ, om the bewijsa kunde, att han hade något giordt? The swarade: sigh wara omögeligit att skilia dem äth, för möreckret som då war. Spelmannen deras, Sveno Johannis, berättade huru han hade oförmodeligen råkad i deras selskap på gatan, och hwarcken för eller sedhan

aldrin~~het~~ (!) giordt till saaken; witsnade och Qwartermestaren, att han war oskyldigh, doch lofwadhe han bewijsa medt witten, att studenterna i Kroon hooss Lillfoten hootat hade, att besökia wachten och förnimma, om han starck wore. Sadhe och Gunnarus, att han tillijka medt Svenone stodh afsides, och icke en gångh rörde sigh att slåss medt wachten. Kom och en smedh fram, Hendrich wid namn, och föregaff, att han så illa medhfare war, att han i 8 daghar skulle hafwa legat på sängh. Denne öfwerlygde Olaus Olai, att han dagen effter perlemente(t) hade stådt i smidian och arbetat. Sentent: Studenterna, så många the woro flock, skulle medh carcere straffas till Lögardagen för bara oskick och förargellsse the pröfwars hafwa giordt; men emedan Sämismakaren och Beletsnidaren hafwa warit störste vphooff och orsaak till detta tumult, derfore blifir sielfwa saaken vpakuten till dess de bekomma deras doom på Rådhtngun. Sedan hwadh studenternas slagzmål widhkommer, skal afdömas.

Den 17 Decemb. bleff åter Consistorium hollet, och då proponerade Magn. Rector om studiosis, som förr 8 dagar sedan blefwo incarcererade, och hade der rumoradt, haft trumpeter och spelmän för sigh, druckit och skrijkt, så att han derigenom är worden förorsakadh, them derifrån att afwijsa, till dess man om deras exces vthi Consistorio discurrerade. Hwilcken hans befallningh the icke så snart som thet sigh borde effterkommo, vthan spätskeligen swarade: sigh wela först brenna op deras wedh, de hadhe köfft, men nu kenna deras oförstånd och oskick och thet deprecera. M. Nicolaus Log. Prof. beswärade ochså sigh öfwer them, att the icke allenast i prubban sådant oskick hollit hade, vthan och sedan för hans port och fenster om nättren esomåftast jemmerligen skrijkt. Bleff fördenskuld omröstat och beslutit, att alle 6 styck. för deras förargeligit lefwerne, androm till warnagell, och besynnerligen der medh att förtaga och afwäria den owahna sigh här uthaff hooss cœtum Acad. inrijta och yppa skulle, att göra harm Rector och professoribus, så framt medt dem skulle sees genom fingren, relegeres till den 20 Jan. 1646, och då först

heela saaken afdömas och både om deras rumor i prubban och på tärge(t) fällas een endtlich sentens.

Den 22 Jan. 1646 församblades professorerne hoos Magn. Rectorem, tå framsteegh Larss Winnares hustru och anklagade Simonem Clementis Aboënsem, att han hade slagit hennes man på gatan. Nembl. när Larss gick vth, togh han medh sigh en bonde ifrån Loimjoki och Tursanperä smedhen, Staffan Brusiusson, och när de kommo på Aningais gatan, mötte dem några studenter [: vthaff hwilcka han kende allenast Simonem Clementis Aboënsem :] som ginge brede wedh hwar annan alt twärt öfwer gatan. Hende altså, att han råkade gå emoot en vthaff dem och något lithet komma wedh hans kläder, derfore skulle Simon Clementis öfwerfallit honom medh ett wedhträ, slagit honom der medh i hufwudh och sedan vnder sigh, så att karen ligger nu på sängen och förwänter inthet annat ähn döden, och fördenskul fordrat prästen till sigh. Begiärandes altså Simoni skulle på läggias, han skulle försoria Larss medh tienlige läkedomar. Förfrågades fördenskul bete Simon, hwar han tå warit hade och huru monga the woro i salskapet? Swarade han, att han medh Henrico Cursore, Georgio Erici och Göstaff Horns skeppare — — — *) satt och drack opå en krogh på Fägatan till klockan 6¹/₂, då gådt dädan och welat heem öfr broon, men på tärge(t) kommit en ryttare, Oloff be:dh, hött äth Henricum, lijka såsom han hade ärnat slån. Men Henricus kendt honom, gådt till honom och sedan alt bort äth före, men han, Simon, och skepparen effter. Sedhan på Aningais gatan Winnaren medh två bönder mött Henricum, och Henricus stött honom i sijdhan och fådt ett slagh aff keppen, Winnaren hade i handen, derfore Henricus slagit honom allenast vnder sigh, inthet haft något wedhträ, vthan allenast ryttaren, der medh han och slagit bete Larss, och han, Simon, befattat sigh der medh inthet, ingen slagit honom, ej heller han någon annan. Bleeff fördenskul hustron opålagdt, hon skulle skaffa bättre witnen, i synnerheet Tursanperä smedhen och Loimjoki bonden, såsom och gå till

*) Lucka i handskriften.

Bärgmästaren och begära arrest opå berte ryttaren. Doch skall Simon wara så länge arresteradh, som saaken vthføres.

Den 28 Januarii hölttes Consistorium. Tå framsteegh Winnares hustru och hade medh sigh Tursanperå smedhen Staffan Brusiusson. Denne här, han bekände, att ryttaren, som hade gråå klädher, allena slogh Winnaren. Bekende och skepparen, att ryttaren hade wijst trådt tillförenne, sedhan slagit en bonde der medh på broon, och när Winnaren mötte honom, stöttes de, derföre Winnaren slagit Hendrich i hufwudh medh een kep, och samma Hendrich Cursor fådt honom i håre(t), tå och ryttaren kommit Henrico till hielp medh wedhtrådt. Sedan förhördes åther berte Staffan och förmaantes, han ingalunda sanningen dölia skulle; men han bekende sigh inthet wetha hwilcken der slogh först till, men att bonden aff Loimjoki gick närmäst hooss Winnaren, derföre och skulle han weta bäst, att han och sågh, thet ryttaren slogh skarfft till och hade ett wedhtrå, men ingen aff de andra. Befalttes fördenskull Larss Winnares hustru skaffa sigh bättre beskedh, så frampt hon i saaken något winna wille, helst emedan hennes man, Larss, pröfwes wara icke så illa till pass, som hon föregifwer.

Den 18 Februarii framträdde Simon Snickare och Märthen Skreddare och namngåfwo någhra Bothnienses, nembl. Henricum Jacobi, Jacobum Kempum, Jacobum Erics och Gabrielem Christophori, de Abrahamum Cursorem slagit hade, då han dem besökte och skulle fordra på sin geldh, the honom på hans [lega] skyldige woro; witsnade och, att the hade synadt Abrahamum och seedt honom hafwa 3 blodhsåår och 3 blånadt. När nu Gabriel Christoph. hades fram, betygade han, att när som Abrahamus medh Gudmundo kom i hans qvarter, betalte han ööll för dem, och ehndoch han föregaff sigh inthet hafwa honom förwågradt gå dādan, doch öfwertygade honom Gudmundus Lithovius fast annorlunda. Sade Gabriel ytterligare, att Abrahamus inthet wille dricka ööll, vthan spiltte thet på golfwe(t), begārandes brenndwijn, och att sådant inthet hade, derföre Abrahamus slagit honom först och han honom igen i stughun allenast och inthet på gården. Sedhan framsteegh Jacobus Kempus och sade, att Gabriel hade wål wijn, men

han wille inthet spendera alt, vthan betaltte öll, och sålunda begynttes trätan, och wahrade icke allenast i stughun, vthan och på gården, och vthan för porten på slotzsidan, ther hwar och en warit och slagit Abrahami. Och emedan Gudmundus Lithovius Cursor hade gådt dädan, förr ähn denna trätan dem emellan begynttes, berättade han, Abrahamus hade för honom refererat, huru honom tillgånget war, nembl. då han wille bindha dem godh natt, haf:r een bonde [: Gabrielis och the andras, som då komo aff Österbotn, tienare :] kommit och fådt vthi honom och welat medh gewalt hafwan till att sittia igen, men han medh skempt medh myssan allenast flechtat för hans ansichte och welat dädan. Ko(m)mit altså Gabriel och såsom för bondens skull slagit honom öfwer nackan, att han fallit hufwudhstupa opå golfwe(t), der Gabriel sparckat honom och trampat medh fötterna, han då om sidhlyfftenne sluppit op och på gården, och der såsom och vthan för porten både bete Gabriel och andra honom öfwerfallit, till dess han bleeff liggiande i sniön och förmådde inthet flyy vndan; detta alt sannade bete Jacobus Kempus och witnade, att heele hans relation war sann. Sedan hades Jacobus Erici fram, som bekende, att både Gabriel, såsom och Kempus hade slagit Abrahamum, men Gabriel först då, när bonden medh Abrahamo talade, och sedhan hafft honom vnder sigh, doch icke sparkadt: sade och sigh inthet mehra hafwa seedt, thet the andra bejakade. Henricus Jacobi witnade, att trätan begynttes vthaff wijnet, hwilket honom fast annorledes öfvertygades, thet han eij neka kunde. Witnade och bekende sedhan, att Gabriel slogh Abrahamum två gångor, sedan bonden hade frågat Abrah., hwarföre han slogh honom? Men sedan åther, immemor sui, sade sigh inthet weta för wist, huru trätan begynttes; bekende och om sigh, att han hade stött Abrahamum en gångh i sniön. Sentent: Aldenstund bete Bothnienses noghsampt sigh sielfwom upröija, att hafwa öfwerfallit Abrahamum oförskylt; Abrahamus ochså twiflar, om han skall fåtts wede, bleeff sententierat, att Henricus Jacobi, Jacobus Kempus och Gabriel Christophori skola blifwa incarcerade till nästkommande Lögerdagen och då ställa caution för sigh. Jacobus Erici görss här medh frij,

att han sigh ifrån de andra skildt och till saaken inthet giordt^h haf:r.

Dito: Skall Consistorium begynnas præmissa precatone vthaff Sap. 9.

Dito: Förfrågade sigh Magnif. Rector; huru medh relegatis procederas skulle, ty the woro nu i staden igenkomne? Swarades, att aldenstund wachten dem icke mehra anklagar, eij heller för Consistorio comparerar, studenterna och hafwa låtet se wisse tekn till boot, wore altså allas consens, att dem mehr straff inthet påleggias skulle, vthan allenast en gångh citeras op och förmanas, at the sigh för sådant här effter achta skulle.

Dito företrädde Simon Snickare och beswårade sigh öfr några studenter, som inthet hade honom för hwsshyran contenterad; och emedañ Carolus Erics hade caverat för dem alla, begärade han ödmiuckeligen, att Carolus må twingas sin caution att effterkomma; då lofwade Mag. Rector wara godh för Carolo och bete Simon till fredz ställa, der medh han och lätt sigh åthnöija. *)

Den 25 Febru. bleeff Consist. hollit, och tå hades Simon Clementis fram och Georgius Matthæi Sampoënsis, som hade slagitz medh hwar annan, och Simon gifwit Sampoënsi 2 blånadt, men Sampoënsis honom igen 1 blånadt och 1 blodhwijte; sedan gifwit saaken hooss Mag. Rectorem privatim, men nu aldeeles förlijkt sigh sins emellan; bleeff fördenskull frågadt, huru slagzmåhl dem emellan begynttes? Swarade Sampoënsis, att der han een stundh hade druckit medh Simone och Martino Simonis Aboën., begynte Simon kalla honom till en penal, han fördenskull gåådt vth, och medå thet samma kommit Simon effter honom medh en stöör, och slagit honom der medh, att han föll på marcken och fick samma blånader. Men der han lågh vnder Simonem, fick han hans stöör och slogh honom der medh. Kommit och Martinus Simonis honom till hielp och han der medh slupit op, och icke en gångh

*) I marginalen är vid detta antecknad af senare hand: „Snickaren blef til fredz stält“.

slagit Simonem mehra. Simon sannade alt, vndantagandes det Sampoënsis säger sigh hafwa både blånaden och blodhwijte då den gångon fådt; såsom och thet han säger, att han slogh Simonem allenast då han lågh vnder och icke sedan, thet Simon wille att bewijsas skulle. Sampoënsis, tillfrågadt, twiflade sielff, om han blånaden fick då eller hade förr. Sentent: Emedan Simon Clementis esomofftast sigh finna låther i öölkrogar och slagzmåhl, eij heller Sampoënsis warit dem lydigh, hwilkom han recommenderad war, saken och för Rectore aff wederparterna andragen ähr, altså tillstädies dem ingen förlikningh, vthan Sampoënsi påleggies till nästa Consistorium förskaffa sigh witnen, att han slogh Simonem allenast då han lågh vnder och inthet förr eller sedan. Men Simon saakfålles för 1 blodhwijte till 12 ~~///~~ efter thet 9 Cap. Sår. Wil., och för thet han Sampoënssem haf:r kallat en penal, skal han incarcereras till några dagar och till dess han bete saakören vthlägger.

Dito: Kärade Abrahamus Cursor till Bothnienses Henricum Jac., Jacobum Kempum och Gabrielem Christophori, öfwertygandes dem, sigh oförskytt vara vthaf dem öfwerfallen, och fådt 3 blånadt och 1 blodhwijte. Och emedan bete Bothnienses så wäl nu som tillförenne hafwa inthet att förewenda och förswara sigh medh, derföre saakfålles Henricus för 1 blånadt till 12 ~~///~~, Jacobus för 1 blånadt och till 12 ~~///~~, och Gabriel, som först haf:r begynt och hærtill warit största orsaken, för 1 blånadt och 1 blodhw. två gångor till 12 ~~///~~ S. M:t efter thet 9 Cap. Sår. Wil.

Dito: Anklagade Jacob Wäfware Johannem Johannis Aboënssem, att han öfwer deras giorde contract hadhe hans häst ifrå Märthens och till Hendrichsmessa, eij heller betalt de 5 dal:r K. M:t, som han skulle gifwit efter contract ifrå Mariæ till Martini. Johannes swarade sigh nödhtwungen haft hans häst öfwer termin, altså tillsade han bete Jacob 8 dal:r K. M. såsom och skaffa sigh löffessmän, och dem hooss Magn. Rectorem klockan 3 efter middagen præsentera, der medh Jacob war till fredz.

Dito: Proponerade Magnif. Rector om futuro Rectore:

men aldenstund Dn. M. Johannes Dalkarlus wore innan kort förwäntandes, och Senatus kunde honom icke förbiggå, derföre differerades detta till vidare beskeedh om M. Johannis reditu.

Den 4 Martij bleeff Consistorium hållet, tå proponerade M. Rector för Procancellario och Senatu Academico, hwem som till nästa åhret till Magnificum vthwälias skulle, förbärandes att effter ordinem borde wäl Dn. M. Johannem Dal. Juris Prof. detta wedertaga. M. Johannes Dalk. sigh widlyffteligen excuserade, huru han i så långan tijdh för revisions saaker, han händer emellan haft, effter H. K. M:tz nådiga behagh och befallningh sigh här ifrån absenteradt hafr, tjenstligen begärandes, thet honom icke för försumellsse tillräcknas skulle; och aldenstund han ähnnu dijt fordras, weest eij heller, när han kan få dädan dimission, derföre beder han Senatus wille honom denne gången hafwa excuseradh; här näst när som hans lägenheet tillsäger, wil han thet gärna anamma; thet bleeff och honom vplåtit. Altså volverades detta till facultatem philoso. om (! och?) bleeff om Dn. M. Martino voteradt och aff alle samp(t)ligen bewiliat, att han äth nästa åhret Magnificus blifwa skulle.

Dito: Proponerade Ma(gn). Rector om Consistorio minori och constitutionib., att the öfwersees skulle och aldeles practicerat, hwad mögeligit är: detta vpskiöttes till dess man hafr lägligare tijdh der om att handla.

Dito: Bleeff discurreradt om salario, huru staten aflönas skulle: och bleeff belefwat, att Qvästor görer sina räkningar effter markgången så för 1645, som för 1644.

Dito: Begärte Magn. Rector relation vthaff Qvästore om hans reesa: han refererade att somblige Acad. bönder äre för mycket skyldige och förmå inthet betala; somblige vpstussige, som wela inthet och besynnerligen der vppe i Tawastland, beswärandes sigh högeligen här öfwer, medh begäran att M. Rector och Senatus här om medh Landzhöfdingen handla wille; thet och bleeff lofwat; såsom och att en eller två vthaff professorerne om sommaren medh Qvästore till Tawastland för-

reessa skulle, och förnimma både om deras oförmögenhet och olydhno.

Den 16 Martii inlade Qvästor Peder Gerss en skriff, innehollandes någhra beswärs puncter, till hwilcka aff Consist. Academico swaras sålunda:

1. Att Qvästor Academise må wäl och i rätthan tjdth Academise räntor sielff vthaf bönderne emottaga, så wäl som proportionaliter der aff effter staten hwarior och enom aflöpa.

Jtem att spanmählen kan och lefwereras medh strukit måähl, doch att som för annat, så för alt öfvermåhl warder reda och richtig rekenskap giordt, vthi den kongl. Räcknekammaren, så wäl som här in Consistorio.

2. Om spanmählen må vnder Cronones wärderingh vthlefwereras, och Qvästor derigenom komma i afkort(ning)? Kan wäl skeep, att hwar och en effter Cronones wärderingh aflönas, doch så att skadan man vnderstundom här igenom lider, aff andre åhretz förstegrande refunderes, allenast Qvästor holler deröfwer räkningar både effter Cronones wärderingh och marckgången. Lofwar och Senatus hooss H. K. M:t här om ödhmiuckeligen sigh berådthfråga.

Academise Qvästor bör handtera medh räntor och vpbördor [: och professores medh dem vthan hans ordre sigh inthet befatta, hwilcket honom närwarande ej heller skeedt åhr. :]

3. Anlangande Magnifici Dn. Rectoris inwijssninghz zedhlar, lydande om stipendiaters afbetalningh, huru mycket hwar bör bekomma, äre wäl i sigh sielfwa godhe, doch att Qvästor observerar proportionen vthi lefreringen, så att den ene aff staten icke mehra åhn den andre betalas vthan Consistorii wetskap och samtyckie.

4. Dett som en gångh in Consistorio publico beslutes om stipendiariis, skall oryggeligen hollas och effterkommas.

5. Skal Qvästor icke allenast bekomma en richtig och vnderskreffwen catalogum stipendiariorum på hwardera termin; vthan och, enår inquisition kommer, vthi protocollo finnas förmärkt, hwilcka och hwadh dato the till stipendiater accepterade äro, och sedan in catalogo inskrefne eller inskrifwas skola.

6. Qvästoris intent, att professores, som åhnnu resterar

för 1644, kunne blifwa alle lijka betaltte, thet sees gerna att sådant blifwer fulfölgt och således all orichtigheet affskaffat.

7. J lijka måtto skal Qvæstori till vidare vnderrettelssse all godh beskedh medhdeelas, hwadh som aff bönderne i hans frånwaru ähr upburit, emedan han eliest dess föruthan hafwer een lengdh, hwilcka professores och huru mycket the Thorwösten äre skyldige.

Dito: Teedde sigh Georgius Matt. Sampoënsis för Consistorio och hade sitt witne Mart. Simonis Aboënsem fram, såsom thet honom vthi nästa Consistorio bleeff befalt; denne här Martinus witnade, att Simon Clementis först hade begynt agera Sampoënsem för penalismo och warit honom mechts vnder ögonen; hwilcket Sampoën. förtröt och gick vth, Simon skulle folgdit honom, skäldt opå honom, och seedt huru berte Sampoënsis stack handen i byxsäcken, och altså meent, att Samp. skulle tagit effter knijff, han fördenskuld fädt sigh en stöör i handen, slagit der medh effter Samp. och i så måtto först begynt slagzmåhl, doch omsidor (!) kastat stöören från sigh, och fädt Samp. i håre(t) och slagit honom neder på marcken; Sampoënsis, der han lågh, råkadt samma stöör, som Simon hade tillförenne, och der medh gifwit honom någhra slagh, till dess berte Martinus kom och skilde dem åth. När nu Simon Clementis tillfrågades, hwadh han här till swara wille? — hade han inthet att förewända. Sent. Senatus: Alldenstundh Sampoënsis vthaff Simone oförskyldt ähr öfwerfallen medh skälsordh och hugg, och sigh att defendera twungen, der han lågh vnder, derföre erkennes han frij för böter, han eliest för blånadt och blodhwijte vthleggja skulle.

Dito: Jnlade Richardus Richardi Rosinus een supplication, der han om stipendio regio ödhmiuckeligen solliciterar. Och emedan professorerne hafwa pröfwat hans synnerligh(a) flijt, derföre blifwer han skrifwen inter expectantes.

Dito: Discurrerades om Jacobo Clementis Aboën. Rotta, om han till deposition admitteras skulle, efftersom phil. Decanus M. Johannes Elai Junior berättar, att han in studiis inga progressus giordt hade, eij heller wore något hopp att sådant framdeeles skee skulle; doch emedan någre aff professorerne

och besynnerligen Decanus vthaff hans föräldrar blifwa öfwer-
 lupne och der om dageligen soliciterade, de och lofwa bete
 Jacobo holla privatum præceptorem der hemma, den honom
 vthi Arith. informerar, på thet han till någon tjenst kan både
 beqwämligare och mehra acceptabel wara, blifwer honom efter-
 låtit att vndergå deposition.

Dito: Företrädde Clemet Skomakare och Anderss Anders-
 son och anklagade Matt. Sigfridi Loimjokiensem för skuldh;
 men Matt., ähndoch han war citeradh, comparerade inthet.

Dito: Kärade och Anders Andersson till Paulum Henrici
 Kiskoöensem, om geldh han öfr ett åhr hade warit honom
 skyldigh. Paulus beswäradhe sigh åther Petrum Georgii, sin
 stalbroder, den bete Anders på hans wagnar skulle betalt
 1 dalr 2 öre, doch thet försumat; lofwade contentera Anderss
 för thet öfriga, allenast M. Rector och Senatus wille bete
 Petro påleggia, att han måtte betala för sin deel. Derföre
 befalttes dem, de bete Anders till klockan 3 efter middagen
 skulle ställa till fredz, och thet the skyldige äro, fullkombligen
 afbetala; hwar och icke blifwa incarcererade.

Dito: Benedictus Laur. Aboënsis emoot Martinum Simo-
 nis Ab., citatus, inthet comparerade; såsom och Gabriel Christop.
 citerades för saakören och comparerade inthet.

Den 18 Martii hölttes Consist. och tå inlade Dordej
 Andersdotter een supplication, der hon anklagar Andream Hen-
 rici Abo. för skuld, och ödhmiuckeligen begärar, han vthaff
 Consistorio anhollas skulle henne i tijdh att contentera, till-
 seiandens sigh wela wara benögd medh 1 t:a spanmähl, ehn-
 doch han mehra wore skyldigh, hwilcket hon eendels för hans
 fattigdom, eendels för sin sons information falla låther. An-
 dreas hade wäl något i förstonne att förewända, men sedhan
 licqväl försäkrade henne 1 t:a spanmähl, och Magnif. Rector
 war godh fören.

Dito: Företrädde för rätten Jöns Qwast, ehrligh och
 well:dt Eliass Anderssons fullmächtige, och kärade till Johan-
 nem Munthelium om een skuldh, honom vthi källarswens An-
 ders Peerssons geldregister påfördt åhr, hwilcket han för
 Consistorio teedde, och der befans, att Munthelius war anno-

teradh för K. M:t 35 dal:rs geldh, tienstligen begärandes, han sigh tillslagen räst och skuldh att betala anhollas skulle. Här till swarade Munthelius sigh nöijachteligen contenteradt bete Anderss och gelden fullkombligen betalt medh een inwijsningh, han för sin dedication fick vthaff Hans Stalbom till Anders Peersson på 12 R.dal:r, hwilcken zedell bete Anderss accepteradt och sigh der medh låtit nöija till dess afbetalningh han [: Anders :] Stalbomen skyldigh war. Lofwade och detta medh witnen bewijsa, som nu inthet woro tilstades; och derföre förefwandades inthet behöfwas något qvittens eller revers, thet Qwasten vthaff honom foordrade. Befalttes fördenskuld, han sina witne(n) in Consist. tee skulle.

Dito: Gaaff Magnif. Rector tillkenna, huru såsom Matthias Sigfridi Loimjokiensis och Benedictus Laurentij Aboënsis hade försutit hans citation någhre gångor och inthet welat tee sigh vthi Consistorio. Och på thet andra skulle icke derigenom blifwa förargade och till olydhno styrckte, bleeff beslutit, att bete Matthias och Benedictus publico programmate citeras skulle, och der sådant vthaff dem förachtades, skulle här näst tagas vthi vidare betenckiande.

Dito: Proponerade Mag. Rector om dem, som procurera och twinga penningar vthaff novitiis, huru man der om beställa skulle? Så tycktes wara rådhligit, att alle, som wahne woro att procurera, skulle citeras och hafwas der om nogha inquisition.

Dito: Lofwades inquirera om Henrici Cursoris och Gudmundi Lithovij löhn.

Den 8 Aprilis bleef Consistorium hollit, tå företrädde M. Petrus Torpensis Phil. Adjunctus och kärade till M. Abrahamum Kollanium om skuldh 18½ dal:r K. M., hwilcken skuldh Peter Thorwösten bete M. Petro vthi sin rächningh påfördt haf:r för caution, M. Petrus för Kollanio hooss bete Pether stält hade, ödhmiuckeligen begärandes, att Rector och Senatus wille bete M. Abrahamum skriffteligen förmahna för sin deel att contentera bete Peter. Och alldenstund Rector och Senatus pröfwar hans begäran wara rättmätigh och honom hans vppehålle genom andras försumellsse afhändas, derföre bewi-

liades, att M. Abrahamus skriftteligen förmanas skulle till samma geldens afbetalningh.

Dito: Om Consistoriales ähro in Consistorio, när de klämpta, så skall läsas aff Notario: Da pacem, Domine, etc.

Dito: Teedde sigh för Consistorio Dn. Henricus Hofmannus P. och P. Maschoënsis och anklagade Zachariam Stuthæum Nericiensem, för thet han honom offentligen på gatan ageradt hade, öknämbdt och kallat her Matz i Maskå. Frågar fördenskull vthaff Stuthæo, hwadh tillfalle han hade gifwit till sådan låth? Zacharias swarade sigh inthet wara den första, som skulle hafwa begynt kalla honom medh thet namnet; men att thet kom der till, att och han effter de andra bete her Hendrich sålunda kallade, meentte han sigh hafwa godh orsach nogh, att H. Hendrich icke togh på hatten, tå han hellsade och mötte honom på gatan: såsom och tillförenne undfådt honom mechta snöpligen vthi Mascho prästegårdh, då han kom dijt medh Olai Jsraëlis promotorials breeff, kallandes honom och andre, som komne woro ifrå Swerige, till swenske pack. Beropar sigh och opå någhra andra, hwilcka nu nyss skulle hafwa warit der, och medh samma försmädelige ordh vthaff H. Hendrichs hustru blifwit öfwerlupne. H. Hendrich swarar sigh inthet weta om Stuthæus lyffte hatten eller eij, ty han stodh innan om porten. Sedan thet andra anbelangande, säger han sigh hafwa vthgifwit penningarna både för contracte och Mascho församlingh, och hwarcken han eller hustron fältt sådana ord om de swenska. Sent: Aldenstundh bete Zacharias tillstår bete oqwädins ord, derföre böte 6 ~~mark~~ effter [thet] 1 Cap. Rådth B. såsom och medh carcere i 8 dagar effter constitutiones. Skulle och H. Hendrich vthaff Rectore förmanas, att han icke vptussar studenterna och retar opå sigh medh någhon otijdhigh föracht, der de sigh altijdh beroopa på. Skulle och Zacharias skriftteligen förobligera sigh, att han hwarcken sielf eller genom andra här effter medh slijka ordh skall wara här effter her Hendrich vnder ögonen, vthan strax förlijkas medh honom.

Dito: Framsteegh Jochim Jöns Tunbindare och anklagade Simonem Danielis och Andream Jacobi Bothnienses för åwerc-

kan the hade giordt hooss honom i slotz krydgårdh och hustron hans öfwerfallit, och skulle så tillgångit: nembl. när de hade druckit der 7 kan:r öll, gáfwo de 1 paar handskar till pant, der med han icke welat vara benögd, vthan då de wille gå dedan, tagit Simon i kiortelen och begärat betalning för ölet. Simon strax slagit honom wedh öhra och vnder sigh, såsom och hustron hans, som kom dem emellan, heel blå, hwilken två qwinnespersoner synadt, och wela thet samma för Consistorio witna, begärandes att bete studenter för deras exces tilbörligen straffas skulle. Simon swarade, att när de komo in i trågårdh, att see spelet der war, barss för dem ett stoop öll, ehndoch thet ingen begärade, derföre begynte de spela och spelte 7 kan:r öll opå Jacobum Josephi Nycarlum, hwilken effter han inthet war stadd wedh penningar, gaff han sina handskar till pant, der medh hustron warit benögd. Men sedan the sigh ärnade dedan, Jochim kommit vth, kastadt handskana på marcken, och sagdt sigh wela göra sin tucht vthi dem, begärandes antingen R. dal:ren, the honom wjssste och rätt då vthaff depositore Simone Caroli bekommo, eller och kiortelen, öfwerfallit dem medh monga oqwädins ord, och fattat Simon i kiortelen och stött honom, och Simon honom derföre slagit vnder sigh. Tå kommit Andreas och welat skilia Simonem och Tunbindaren åth. Tunbindaren fattat honom i håre(t) och Simon medh thet samma slefft och gåadt dādan. Och hustron sedan kommit vhr kellaren och slagit Andream medh een teenkanna öfwer nacken, och fådt henne åth Jochim, der medh han åther slagit Andream i pannan thet blodhwijte, som nu i pannan synttes. Sedan kommit Axelius Jonæ Or-ræus Andreæ till hielp och tagit kannan vthaf Jochim, han fördenskull sprungit till wedhkasten, tagit ett wedhträ och welat slå Andream. Men Simon fådt i honom och slagit honom på marcken, derföre kommit ochså hustron medh ett wedhträ, hwilket när han skulle ryckt vthaff hennes hand, haf:r hon fallit neder, och inthet fådt hugg aff hwarcken-dera, ty the lupo strax sin kooss, emedan Jochim kom löpandes medh een yxa. Hadhes och der tw witnen fram, som betygade, att då de kommo vhr stufwan, lågh hustron på marc-

ken och en student sparkade henne, den de icke kende, och sågho inthet mehra. Detta bleeff vpskutit till nästa consistorii dagh och då skulle parterna framhafwa både dem, som hafwa synadt och besichtigat hustron, såsom och studenterna sina witnen, om thet wore sant Simon berättade.

Den 15 Aprilis hölltes Consistorium, då företrädde en diekne, Laurentius Benedicti, och kärade till Abrahamum Matthæi Aboënsem för öfwerwåld, Abrahamus honom hade giordt opå gatan, föregifwandes att då han hade burit een book till Matt. Sigfridi och welat gåå heem klockan 9 [: rätt nychter :] mötte honom Abrahamus för Hätuntaka port fuller och drucken, derföre när han hörde Abrahamum komma, lutade han moot porten, hwilcket när Abrahamus bleef warse, sprang han till honom, slogh honom wedh öhra, så att han föll öfwer ända, och då kände honom Laurentius, men inthet förr. Sedan skulle Abrahamus tagit hans hatt, och åther sedan han fick den igen, hans kiortel, lupit der medh sin kooss långss åth gatan och sedan i en mörck grend, der till Laurentius honom folgdt, roopat och begårt sin kiortell igen, men dijt sigh inthet fördristat, meenandes att Abrah. skulle hafwa någon knijff i handen, vthan gåådt efter sin camrat Henricum — — — *) och medh honom till Abrahamum i hans herberge, frägandes vthaff honom, om han långo sedan wore heemkommen? Abrahamus swarat: Rätt nu. Der till han sagdt: Thet war inthet rätt giordt, att tu togh min kiortell på gatan. Men Abrah. sprungit op, slecht vth liuset, tagit pistolen och slagit efter honom. Men att han kom snarare ähn Henricus; Abrahamus slagit Henricum en gångh öfwer nacken. Doch någhra dagar der efter sendt hans kiortell igen, den han då inthet togh inthet(!) emoot, förr ähn han Magn. Rectorem der om consulera skulle, ödhmiuckeligen begärandes, att Abrah. derföre skulle straffas. Bete Henricus, som nu tillstüdes war, bekende att han medh förberte Laurentio hade gåådt till Abrah. och han begårt sin kiortell igen, men Abrah. sprungit op, slecht vth liuss, och slagit Henricum en gångh medh en pistol, der medh

*) Lucka i handskriften.

både han och Laurentius lupit dädan. Att och Abrah. hade sendt kiortelen igen någhra dagar der effter, men Laur. inthet tagit emot. Abrahamus, som och citeradh war, comparerade inthet, derföre differerades detta till nästa Consistorium.

Dito: Kärade Clemet Skomakare till Matt. Sigfridi Loimjokiensem om geld 8 dal.r. Jtem Kyröläinen om 8 dal.r K. M. och 1 sölfskedh, den Matthias hade satt vth till pant för 6 ~~mg~~. Företrädde ochså cursores och öfvertygade honom, att han 7 citationes hade försutit. Bleeff fördenskull tillfrågadh och bekende sigh vara så mycket skyldigh, som Clemet och Kyröläinen berätta, lofwar dem innan tree dagar contentera och skaffa Kyröläinen sijn skeedh igen, der medh woro de till freedz; citationes anbelangande wiste han inthet att förewända. Altså huru han derföre straffas skulle, bleeff vthaff Consistorio voteradt. Och synttes vara rådheligast, att ehndoch constitutiones effterlåta sådana olydige medh relegation att straffa; doch aldenstund bete Matthias är vngh, nyliga kommen till Academien, och föga förstår, hwadh constitutiones hafwa att innebära, will Consistorium hafwa honom denna gångon medh relegation förskoont; doch först om sådana olydige sällars straff vnderwijst, och sedan honom till påminnellse och androm till warnagel medh fängelsse straffat i 8 dagar.

Dito: Framhade Simon Danielis och Andreas Jacobi een hustroo N., som vitnade, att hon medh två andra hade synadt Jochim Jönsses hustro, och befunnit henne vara lithet blåå i låret, thet och Tunbindaren sielff bestodh. Simon förewende, att der thet så wore, hade thet inthet skeedt medh hanss wilia, vthan medh wåda. Framträdde och Dn. Gudmundus Rothovius och Joh. Curnovius, som hade warit der samma gångon, doch i ett annat gelagh; desse witnade, att Jacobus Josephi satte sina handskar till vnderpant åth hustron för öölet, de drucko, men då de wille gå dedan, kom Jochim vth och sade sigh wela s—a i handskana, wille hafwa antingen penningar eller kiortelen. Tå hade Simon Caroli 1 R.dal.r hooss sigh, den han fick bete Jacobo, Jacobus åther åth hustron, begärandes ändå ett stoop öll, och hon gådt effter ölet. J medhler(tjdh) kommit han åther och skålt Simon Danielsson

för hundzftt och annat, och då Simon och Jochum kommit i hoop i håre(t). Medh thet samma kommit och hustron och welat slå Simonem, men Andreas förtoogh thet, derföre hustron gifwit stopet åth man sin, Jochim, och lupit till wedhkasten, fådt der ett wedhträ och welat der medh slå Simonem, men Simon ryckt thet vthaff henne, och medh thet samma hon fallit neder, ej heller hade de seedt, att henne slogh antingen Simon eller Andreas, hwarcken då eller förr. Sent: Aldenstundh Simon Danielsson medh fullom skåhl öfvertygas att hafwa gifwit en blånadt Jochim Jönsses hustru, och han ej heller kan mycket förewända då wara skeedt, när hon föll neder, saakfålles han till 12 ~~xxx~~ effter thet 9 Cap. Sår. Wil.

Dito: Bleeff vthi Consistorio vpläsit Anthonii Pape breeff, der han högeligen beswärar sigh öfwer Laurentium Laurentij för en försmädelsse shrift [:hwilcken och tillstädes war och bleeff opläsen:]. Laurentius teedde sigh för Consistorio och förewende, att Anthonius hade och honom icke allenast medh försmädelige ordh, vthan och medh hugg och slagh öfwerfallit oförskylt, att han derföre förorsakadh honom medh sådant igen att möta. Befalttes fördenskull, att Laurentius skulle skaffa sigh witne opå sitt förebärande, och Anthon. någhon wiss karl, som hans käromåhl andraga skulle, emedan han icke sielf åhr förhanden.

Dito anklagade Martinus Simonis Aboënsis Simonem Clementis Aboënsem för skuldh 6 ~~xxx~~. Simon bekänner sigh wara skyldigh och meenar sigh kunna affkortta samma geldh medh een zedel, den han hade fram, och befans be:te Martinum eller hans fadher icke thet ringaste angå. Och alldenstundh för be:te Simon Clementis och hans excesser esomåfftast Consistoriales molesteres och blifwa aff hans åthskilliche wederparter öfwerlupne, han och inga progressus giordt, ej heller wore hopp, han här effter göra skulle, derföre syntes aff nöden, honom att förmana att begifwa sigh ifrån Academien och sökia någon tjenst, att han sin vngdoom icke sålunda förnöta skulle i lättia och öfverdådighet; han och så sielfwer lofwade wara der medh till fredz, ödhmiuckeligen begärandes ett gunstigh affskeedh. M. Rector och Senatus till-

sade honom sådan testimonium, som han kunde wara hulin medh.

Dito: Blef belefwat, att de som på consistorii dagar sigh absentera wela för deras privat åhranders uthrättande, skulle begära loff antingen sielff personligen eller genom en zedell vthaff heele Senatu, der medh att förhindra den owilia M. Rectori kunde tillwexa, der han någon förneka wille för åthskillige wichtige förfall skull.

Dito: Befalttes att Notarius skulle skrifwa till Svenonem Gelzenium, gifwandes honom tillkenna, att hans intent och företagande medh then greska stylen Senatui wäl behagar, och om han meenar, thet hafwa sin framgångh, så att man deraff medh tijdhen någhon hielp haf:r att förwäntta, wela de favorisera och wara honom behielpelige.

Dito: Att examen skulle begynnas ult. Aprilis och mutatio Rectoratus skee den 12 Maii.

Dito: Begiärade Magn. Rector, att constitutiones och acta skulle öfwerläsas, men emedan tijdhen icke denne gångon medhgifwer, derföre vpsköts detta till lägligare tijdh.

Dito: Berättade Mag. Rector, att Johannes Munthelius och Johannes Folkernius wela reesa till Swerige och begära beholla stipendium icke allenast för den förra, vthan och för efftersta termin 1646. Denna deras begäran tages i betänckande en annan gångh.

Den 22 Aprilis skreeffs vnder catalogum stipendiariorum, effter hwilcken stipendiaterna betalas skulle för andre termin 1645.

Dito framträdde Johan Hasu och bekende, att Vilhelmus — — *) och — — — *) äre skyldige åth Posola Clemet, men han aldeeles så wida will för samma geldh frijkalla dem, att han skall wara Clemets man och honom och hans mågh å deras weg:r contentera.

Den 22(!) Aprilis vthi närwaru Rectoris Magnifici Dn. M. Johannis Elai Terseri Majoris, Dn. M. Erici Achrelij och Dn. M. Michaëlis Wexionij, teedde Johannes Munthelius sigh medh

---

*) Lucka i handskriften.

desse witnen fram, som äro Jacobus Chronander och Olaus Olai Vermlandus, the der witnade sikh hafva seedt Hans Stalboms inwijssningz skriffit Munthelium hafwa, och hördt hans taal, att han der *medh* war sinnadh till att cöntentera sin skuldh äth kellarswennen Anders Peersson, emedan han eliest war Stalbomen skyldigh, och så consequenter den acceptera skulle. Frågades kähranden, om och sådant vthi mehrbemelte kellarswens räkningar finnes? — der till han nekade, protesterrandes att ändoch witnen betyga och wela sin eedh göra, att Munthelius den skriffiten hade och lofwade dijt lefrera, och [: till efwentyrz :] inthet efterkommit. Och omsijdhor (!) eskade allenast, att der Munthelius *thet* medh sin lijflich(a) eedh erholla och bekräfta wille, då skulle hans principal Eliass Andersson och han wara der *medh* wäl till fredz. Hwilcket Munthelius tryggeligen och *medh* godt samwet bejakade, dy befalttes dem att comparera nästa dagen vthi Consistorio.

Dito: Kärade Jöns Qwaft, Eliass Anderssons fullmechtige, till M. Svenonem Folkenium om een kannu spanst wijn, han kellarswennen Anders Peersson befinnes wara skyldigh efter hans eghen zedell, dat. den 26 April 1643. M. Sveno swarade sikh bete gelden jempte medh annat, som togh till sitt examen, hafwa betalt medh een Thorwöstens inwijssningh, till Anders Persson opå 40 dal:r K. M., den 22 April dateradh. Och der på bekommit icke allenast in Aprili, vthan och in Maijo och *thet* sijdsta in Junio *thet* han berättar, och Dn. M. Georgio Alano Phys. Prof., som nu inthet tillstädes är, wäl wara kunnight. Och *thet* Qwaften protesterar, att oanseedt han wore till bete Anders inwijst, skulle licqwäll denne zedelen inthet wara betalt, alldenstundh han kellarswennens geldzedlar finner, förewender M. Sveno sikh efter een giordh richtig rechning fordrat sin zedel igen, den kellarswen icke fan, vthan lofwade rijfwan sönder, om han funness. Will altså käranden wara till fredz, om bete M. Sveno får M. Georgij Alani bewijss, att han och i Maijo och Junio hade haft opå samma inwijssningh att kräfwia. Hwilcket M. Sveno honom tillsadhe, *thet* och Consist. honom påbödh, och sedhan han

bewijss härpå bekommer, erkännes han effter kändens bejakkelse frij för bete wijnkannan.

Den 24 Aprilis affladhe Munthelius vthi Consistorio denne eedhen: Jagh Munthelius swär medh Gudh, att iagh medh den transporto, Stalbomen migh gaff, hafwer contenterad Anders Peersson denne skulden nu vthaff migh fordras, och samma Stalbornens zedel honom till honda lefwererad; så sant migh Gudh hielpe. Sent. Consist: Dy kunde man här å inthet widare göra, vthan låtha der medh beroo, och att swaranden Munthelius effter aflagdan eedh effter kändens consens derföre frij ehrkännes.

Den 25 April in præsentia Rectoris Mag. och M. Erici Achrelii tillfrågades och bekände Jonas Erici Nericius, att hans landzmän alle samptligen [:vndantagandes M. Sven Folk.:] fordrade i höstas vthaff honom cornutz ööll, och endtligen samkade sigh vthi Zacharias Stutæi herberge hooss Hendrich Bagare, och sende Ericum Jonæ effter honom lijka såsom till taals; woro der tillstädes Nicolaus Nicolai, Ericus Andreæ. Claudius Petri, Johannes Klingius, Olaus Erici, Johannes Sunonis, Magnus Erici, Ericus Jonæ, Zacharias Stuthæus, och frågade, om han wille gifwa till bästa? Han der till swarat: thet wara förbudit aff Rectore och M. Simone Prof. Mathes. Sade och att Ericus Jonæ hade för honom bekendt, att the hade sigh emellan beslutit gifwa honom hwar sina 2 eller 3 örfjlar, så framt han wille icke betala och gifwa til bästa. Altså då han kom dijt, war han inthet stadd wedh penningar. Dy gick Klingius godh för honom första affton 20 kannor öll, men andra dagen 10 eller 12 kannor, hwilcket då han betala skulle, bortsolde han sin skiorta och spijk, effter som Klingius tillförenne hade nekat honom tala om spijk för någon, ty han sådant skulle behöfwa betala cornut medh. Zackarias och drifwit honom till att tenda op eeld i piporna, och kastat åff sigh skona, och kördt honom vnder borde(t) draga dem på sigh igen. Skulle och andra hafwa agerat honom, vndantagandes Nicolaus Nicolai, Ericus Andreæ och Magnus Erici, icke allenast då, vthan och nu nyligen i Academien. Ytterligare berättade Jonas, att bete Nericienses icke långo sedan drucko

absolutions öll hoos knifsmiden, sendt och effter honom Ericum Jonæ, att han medh de andra der comparera skulle, slagit der glaass sönder och kastat i dören; detta tillsade han sikh wela sine landzmän med witten öfwertyga. Förmaantes fördenskull Ericus Jonæ, att han sanningen bekenna skulle, hwar och icke skulle han arresteras, och förfrågades bådhe om cornutz och absolutions öll. Men han swarade sikh weta om inthet dera, eij heller hafwa taallt om örfijla^o, Nericienses skulle Jonam hafwa hootat medh, mycket mindre budit honom till att betala för sina landzmän, men han, Jonas, godhwilleligen för dem spenderat, icke heller nu nyligen hooss knifsmiden blifwit någon absolveradh, der hwar och en som tilstädes war betalthe sin deel. Framsteegh och Johannes Klingius och widhlyffteligen refererade, huru otörlighen Jonas hade burit sikh äth, icke allenast emoot sina landzmän, vthan monge andre, och der medh dem opå sikh reetat; hwilcket då han förnam, betalthe han godhwilleligen någhra kannor öll för sine landzmän, welandes der medh komma i deras wenskap och omgånge igen. Anbelangande thet de drucko hoos knifsmiden, thet skulle hwar och en betala för sin qvoto och icke Ericus allena; detta sannade och M. Sveno Folkenius, då närwarande, att han der inga ceremonias seedt, eij heller om någon absolution wist hade; vthan sendt bodh till Jonam honom att wela admonera, att ställa sikh bättre ähn tillförenne, och icke komma andre sine landzmän och sikh elakt taal opå, såsom han allreda begynt hade; då och om detta Ericum Jonæ förmant, men inga ritus seedt eller hördt, och lofwade detta, der så fordrades, medh eedh bekräfta. Tillfrågades altså Nericienses och alle samptligen lofwade stå till swars för Zacharia Stuthæo, ödmiuckeligen begärandes, honom skulle efterlåtas att draga medh viatico till Swerige. Altså aldenstund Nericienses wela swara för Zacharia och taga hans saak opå sikh, begära och viaticum allena och inthet fulkomlighit testimonium, och consequenter cavera, att han sikh igen hijt begifwer, eliest och Jonas Erici haf:r låtit påskina, att han mechta oroligh och nåsswijss, och sålunda för ringa förtreet, honom kan hafwa hendt, will hemnas opå de andra, i syn-

nerheet reessfärdige, då hafv Mag. Rector och Dn. M. Ericus Achrelius inthet kunnat förwägra Zach. Stuthæo hans företagne reesa.

Den 29 *Aprilis* bleeff Consist. hullet och tå företrädde åther Lau. Benedicti, och såsom tillförenne kårade till Abrah. Mat. Aboönsem för kiortelen, Abrahamus vthaff honom för Hatuntaka port tagit hade medh gewalt, och sedan i sitt herberge medå hugg och slagh öfverfallit honom. Kom och Posola Clemet och berättade, huru såsom bette Abrahamus i hans frånwaru i Tammerkoski marcknad om een natt hade slagit try nyija fönster sönder i hans gårdh, tienstligen begärandes att han kunde få sin betalningh igen, och Abrah. derföre straffas, och sålunda affskaffas thet oskick han i Aningais gör nästan hwar natt. Steegh ochså hans mågh Henricus Matt. fram och sade, att seent om een affton hadhe mehrbette Abrahamus gåådt medh een annan på gatan och skrijkt, och tå han kom för bette Clemetz nygårdh, sprungit till fönstren och slagit sönder 2 glass, och sedan i gengården ett. Henricus fördenskull dagen effter gåådt till Abraham och der funnit för sikh någhre, som äfwen för hans tumult dijt woro komne, frågadt honom, hwarföre han hade fönstren sönder, och Abrahamus lofwat betala all den skada han giordt hade; doch thet inthet effterkommit, vthan reest till Råfwel och dādan till Stockholm, der sikh förklādt och dragit bātzmans klāder, och besynnerligen Paxu Simons kårpuss, stulit jern medh andra om nätterna och en gångh 2 *Lß* vthaff sitt egitt partij, thet the tillijka tillförenne stulit hade och gömdt i Strömen, såldt thet åth honom, Hendrich, och han thet alt här till förwarat; blifwit och Abrahamus derföre medh hugg öfverfallen vthaff dem, som jernet i Strömen gömdt hade. Frågades fördenskull Abrahamus, hwadh han till Clemetz och Hendrichs kårömāhl swara wille? Han swarade sikh inthet hafva att betala medh. Men tiuffnadt anbelangande, som honom förwijtes, sadhe han att han denne gångon sikh inthet förswara kunde, alldenstund han hadhe inga witnen medå sikh, och war altså der till oberedd. Yttermehra tillspordes han och, hwarföre han Laurentium opå gatan öfverfallit hade, och nappat hans kiortell från

honom? Han föregaff, att då han och Laurentius möttes åth, war thet så mörkt, att the inthet sågo hwarannan, altså stötte honom Laurentius i mörckrett, att hatten hans föll åfwen; han fördenskill fattat Laurentium i kiortelen och icke en gång slagit honom, Laur. lickwål vthaff räddhogan lupit sin kooss och leefft kiortelen effter sigh i hans händer, han fördenskill inthet welat lemna kiortelen på gatan, vthan burit medh sigh heem; hördt och en, som ropade och begärte kiortelen igen, men han meent der wara någon annan, och icke den, kiortelen hörde till, derföre inthet fördristat lefwa kiortelen på gatan. Säger och sigh inthet wetha, att hafva giordt honom något i sitt logemente, ej heller minnas, emedan han war så drucken. Tillspordes han och, om han kende Laurentium då om afftonen opå gatan? Swarade han: Neij. Badh fördenskill Magn. Rector, att Senatus wille taga saaken i betenckiande och der om votera. Altså bleeff enhälleligen beslutit, att Posola Clemetz klagomåhl differeres, till dess saaken bliffr sliten emellan Abrah. och Laurentius. Tiuffnat anbelangande refereres dijt, där gärningen är giord. Men för Laurentij andragande meentte Dn. M. Nicolaus [Log.] Prof. rådeligit wara, att Abrahamus Matth. till en behageligh tijdh ifrån Academien relegeras skulle, och icke högre medh honom procederes, emedan han ähn är mechta vngh. Men Dn. M. Georgius Ph. Prof., Dn. M. Martinus Ling. P., Dn. M. Michaël Hist. et P. Pract. P. och Dn. M. Sveno Theol. P. tenckte aff nöden wara, att man Abrahami gärningh håller för fullkomligit rån och der om effter lagen dömer och remitterar till H. K. M:tz vidare resolution såsom constitutiones förmähla, alldenstund Abrahamus icke allenast medh gewalt hade tagit kiortelen vthaff den han inthet kende, ej heller bleeff injurierat aff, vthan och thet continuerade både opå gatan såsom och i sitt herberge, han och till den åldren kommit, att man honom för vppenbara åwerckan och gerningh effter andras witnessbördh och hans eghen bekennelse effter laghen straffa kunde och skulle. Altså effter constitutiones skulle be:te Abrahamus anttwardas i Cronones hechtellsse, till dess han vidare examineras. Dn. Doct. Aeschillus wille att saken till

Procancellarij och andra Consistorialers [: som nu bortta äro :] närwaru och discurs differeras skulle, och reus i medler tijdh i fängellse antwardas; alldenstund man ähnnu twifla kunde om Abrahamus animo sapiendi togh kiortelen vthaff diekn. Procancellarius genom Notarium sade sigh wara till fredz medh thet censur och sentens, Senatus vthi denne saaken fällandes warder, medh begäran, att vthi een sådan öfwerdådigh gerningh domen skerpes androm till warnagel. Bleeff fördenskull vthaff M. Rectore Notario påbudhit, han effter fleres vota, der till han och sielff sitt tilladhe, Landzhöfdingen der om anmoda skulle, att bette Abrahamus på slote(t) så länge förwaras, som opå hans saak een endtlich resolution gifwas kan.

Dito: Gaffs Laurentio Laurentij loff att reesa heem, emedan Anthon. Pape ingen hade fullmechtigadt, den hans käromähl andraga skulle och in Consistorio comparera; allenast Laurentius sigh skrifteligen förobligerar hoos Mag. Rect., att han om hösten igen hijt sigh begiffr och saaken medh Ant. Pape vthförer.

Dito: Skall Notarius påminna futuro Rectori Dn. M. Martino om Jacobo Georgij, om hwilcken beslutit ähr, att han peremptori citeras skall.

Den 6 Maj hölttes Consistorium och tå begärade M. Petrus Torpensis een förmaningz skriff vthaff Senatu Academico till M. Robertum, att han skulle betala sin eghen privat gäldh, som han haffr giordt hoos Thorwösten, då han promoverades och M. Petrus hade caveradt för honom, och nu måste äth Thorwösten betala. M. Rector loffwade honom medhdeela een skriff och hans begäran effterkomma.

Dito: Inlade Jacobus Andreæ een supplication om aditu libero till studia Academica och lindring opå böter honom i Hoffrätten kunna påläggias. Men alldenstund han icke allenast för een gift hustro beskyltter ähr, vthan och laghbunden och saakfält, eliest och belägrat henne, den han till echta tagit haffwer, föruthan den han tillförenne haffr hafft beställa medh och plichtat före, haffr icke flijtight studeradt, och här effter föga progress göra kunde, derföre voterade alle att han excluderes, doch icke cum ignominia eller publico programme,

vthan elliest förmanas begiffwa sigh till någon wiss lägenheet och wilkor, eliest kunde thet inthet vthan relegation och hans högsta skadha och ruin affgåå. Böterna anbelangande, skall han dem efter domen fullkombligen vthleggia och till fiscum lofwerera.

Dito: Skall här näst discurreras om relegatis och deras privilegiis.

Dito: Ginge procuratores bort, som nu citerade woro och inthet töfwa wille, till dess de skulle framkallas, excepto Axelio And. Bothn., den sin vhrsecht gjorde, doch skall han tillijka medh andra här näst citeras.

Dito: Discurrerades om Abrahami Matt. Aboënsis saak, och ähndoch han i sigh sielffwan synes wara något grooff, och wille till högre forum remitteras, sedan domen efter vigorem literæ vthaff Consistorio fält wore, doch aldenstund somblige practicera, somblige derpå drifwa, att få widhengia æqvitati, der samwetet så för[mår] och saaken icke ähr aff högh importans, der till och constitutiones förmähla, att thet in Consistorio inthet slijtas kan, här ifrån remitteras skall, bleeff fördenskull aff alle endrächteligen voterat, att Abrah., som ähnnu något vngh ähr, hafwer då vthi dryckenskap tagit Laur. kiortell, den så högt eij wärderas kan, och käranden samma sin kiortell bekommit, kan medh någhra åhrs relegation tillbörligen blifwa straffat; i medler tijd om han holler sigh ähr-ligen och wäl, och emenderar sigh, att man fåår spöria wäl om honom, kan han igen admitteras till Academica studia, hwar och icke, skall medh tijdhen dilibereras om. Doch skall denne sentens inthet förr publiceres, ähn Abrahamus medh Posola Cemet sijn saak hafv vthfördt; derföre tillfrågades och lofwade hans fader Matz Ha . . . . cavera för persson, att han tillstädes är, enär thet fordras.

Dito: Jnlade Daniel Terserus och Jonas Nicolai Vesmannus supplicationer om stip. regio. Begärade och Dn. M. Sveno Wigelius stip. äth sin son Laur. Wigelio. Här om discurreras här näst.

Dito: Jnlade M. Rector Cursors anteckning opå dem aff

professoribus, som sigh absenteradt hafwa, sedan thet begynte practiseras, påminttes och futurus R. härom.

Dito: Pålades Notario, han skulle notera dem, som sigh vthaf Consist. absentera på wissa consistorii dagar.

Dito: Studiosi, som wistas på lande(t), skola vthaff futuro Rectore publico programmata citeras.

Dito: Skall förhöras efter mutationem Rectoratus, hwilcka sigh ifrån examinib. absenteradt hafwa.

Den 8 Maj taalttes in Consistorio om Rectoris convivio, att thet skulle hollas efter förra ordning, giord den 11 Jun. 1642, allenast tillåtes denne gångon såsom extraordinarie der till kalla twenne vthaff assessorerne, Mag. Rolambium och Johan Hendersson, futuri Rectoris frende Märth. Sigfredsson Bårgm., hans landsmän och gode wenner Johan Hansson Bårgm., och bårgare Larss Rådman, såsom och naboo Elias Bookhollare.

Dito: Anklagade åther Posola Clemet Abrah. Matt. Ab. för det förra, der till Abrahamus han aldeles nekar. Fordrades fördenskull wittne vthaff Clemet: men han sade sigh inthet hafwa andra ähn sitt egitt folck, som då bakade, och då skulle Abrah. kommit medh två andra, hwilka barnen inthet kände, ej heller slogo de, vthan Abrah. allena 4 fönster sönder, men thet ena achtar Clemet inthet. Altså tillsades Clemet vthaff Senatu, han medh wittnen comparera skulle, då han citeras, och de sedan gå deras eedh, att bemälte Abrah. haf:r slagit hans trij fönster sönder.

Dito: Kom och diekn Laurentius och bödh sigh till förlikning medh Abrah., begärandes 16 daler K. M. Men aldenstund Laurentius haf:r bekommit sin kiortell igen, och derpå ingen skada lidit; Abrahamus och hwadh som hans excès wedhkommer till een långligh relegation sententieradh år, och icke till penninga böter, vthaff hwilcka till sin andeel målssäganden berättigadh år: derfor synttes Senatui rättmätigt att förskona Abrahamum medh de penningar Laurentius vthaff honom fordrar.

Den 12 Maj skedde mutatio Rectoratus.

Acta Consistorij Academici sub Rectoratu Excellentiss.**Dn. M. Martini Stodii, Lingvarum Prof. Publ.**

a die 12 Maj A. 1646. ad 1 Junij A. 1647.

Den 22 *Maj* woro noghra vthaff professorerna in Consistorio försambladhe, då inlade Laurentius Andreae Bothnien-sis och Petrus Andreae Wesmannus supplicationer och ödh-miuckeligen begära stip. regium: hwilcken deras begäran dif-fererades till andra Consistorialers ankompt och consenz.

Dito: Inlade Ericus Petri Lundensis een supplication om hielp att betala bardberaren *medh*, hooss hwilcken han nu en tijdh hade warit vnder cuur. Sent. Consist: Ericus sökie hielp in Consistorio Ecclesiastico.

Dito: Att elenchus prælectionum icke kunde för studen-ternas absenz ifrå stadhen anslås förr ähn den 7 Junij.

Den 7 *Junij* publiceradhes elenchus prælectionum.

Den 17 *Junij* bleeff Consistorium hollit, närwarande Magnif. Rectore D. M. Martino Stodio, D. D. Aeschillo S. S. Theol. Prof., Dn. M. Joanne Tersero S. S. Theol. Prof., D. M. Erico Achrelio Med. et Anat. Prof. och Dn. M. Georgio Alano Phys. et Bot. Prof., och bleeff beslutit, att disputatio synodalis skulle hollas in audit. Acad. superiori.

Dito: Att intimation om promovendis skulle annan gångh slås an den 18 Junij.

Dito: Att cornut och absolutions öl samt procurerande för novitiis publico programmate förbiudas skulle.

Dito: Att resignation skulle anslås näste Söndagen.

Dito: Att Conrector scholæ Aboënsis, Dn. Marcus Pauli, skall inga testimonia vthgifwa äth diecknarna vthi Rectoris frånwaru.

Dito: Skall Petrus Luuth *medh* första tillfälle vthi cata-

logo stipendiariorum inskrifwas, såsom och Petrus Ruthelius, derföre att han sigh wil slå till Medicinæ studium. Jnlade och Andr. Tretzius der om een supplication.

Dito: Att Petrus Rephtelius får beholla stip. regium in till hösten, emedhan han nu förreesa wil, och komma igen om hösten.

Dito: Gaaff Magnif. Rector tillkenna, huru såsom een ålderstigin hustru för honom berättat hadhe, att någhra Finones, nembl. Ericus Andreæ, Henricus Henrici, Matthias Jacobi och Johannes Gregorij hade hollit absolutions öl nu nyligen hooss en borgare i Aningais, Simoila benembdh, och nu derföre woro alle citeradhe. Desse förfrågades och swarade sigh hafwa godhwilleligen budhit till sigh någhra vthaff sina landzmän och för dem betalt 6 kannor öl eller 6 penr hwar, doch ingen ythaff dem sådant fordrat, och der hooss warit 18 personer: nembl. Simon Caroli Anglenius, Axelius Andreæ, Abrahamus och Henricus Cursores, Ericus Johannis Justander, Samuel Nicolai Frisius, Petrus Martini, Hemmingius Josephi, Laurentius Matthiæ, Thomas Jacobi, Abrahamus Jsaci, Zacharias Simonis, Christianus Christiani, Paulus Henrici, Matthias Jacobi, Nicolaus Marci, Abrah. Nicolai, Johannes Petri och Henricus Nicolai. Sent. Senatus: Alle desse åfwan bete bådhe invitatores såsom ock invitati skola efter middagen comparera hooss Magn. Rectorem, och der böta hwar sin $\frac{1}{2}$ R.dal:r, efter som derom vthaff Consistorio in protocollo tillförende finnes wara sententierat.

Dito: Skall Abrahamus Matth. Aboënsis för diecknens Laurentij andragande näste Söndagen relegeras till någhra åhr, såsom och Jacobus Georgij Lyththæus Bothn. för sitt förseende och citations föracht till 3 åhr.

Den 20 Junij försambladhes någhra vthaff professorerne in Consistorio, då gaaff Magn. Rector tillkenna, huru såsom Abrahamus Matth. Aboënsis på nyt igen sin öfwerdådighet opå en tiggare hadhe påöfwat, och honom någhra blodiga såår om een natt medh sitt swärth huggit, förfrågandes sigh hooss närwarande Senatum, om thett förra decretum relegationis i någon måtto förändras skulle? Altså togs detta vthi

betänckiande, och synttes rådhligast wara, att blifwa wedh thet om honom tillförende sententierat war, doch skall detta här näst ihughkommas och ransakas, då han om restitutione begynner att handla.

Dito: Framsteegh Dn. Marcus Pauli, Conrector S. Ab., och kärade till Dn. Henricum Eri, Pastorem i Ruowesi, berättandes huru såsom hans son Ericus hade fådt vthaff Dn. Marco tillåns till någhra dagar en häst, som kostade 90 dal. K. M., och honom icke allenast öfwer termin hooss sigh behollit, och ridhit Wirmå prestegården förbij och (!der?) Dn. Marcus war, och nödgades dedhan gå heem 4 mijl, der gossen reedh och logh åth; vthan aldeles honom förderfwat, derföre ej heller fördristat åffentligen lefwerera hästen ifrån sigh, vthan stielandes, då Dn. Marcus lågh, och strax lupit dädhan. Dn. Marcus altså sendt hästen till en hoofslagare i Nousis och kostat på honom 5 dal:r K. M., lidhit stoor skadha vthi sitt hwssholl och blifwit distraherat aff conjugio. Doch seent omsidher Gotfred Roskamp aff misskundsamhet köfft samma hästen för 40 dal:r K. M. Begärandes fördenskuuld bete Dn. Henricus dee reesterande 50 dal:r ehreleggia och betala skulle opå sin sons Eri wagnar, medh hwilcken alt här till dilationerat hade effter hans trägna begäran. Efftersom denna saaken vthaff H. Ehr:t Procancellario hijt till Consist. Acad. remitteradh war, Dn. Henricus swaradhe sigh icke weta denna saaken så omständeligen, ej heller kunna henne laghligen vthföra, emedhan hans son Ericus war bortreester; doch att undfly all widhköffthet, wil han gifwa häst för häst, på thet H. Marcus icke må tillbiudha sigh, att förwijsa hans söner ifrån scholan, såsom han tillförende giordt hadhe, lofwar och appellera till den kongl. Hofrätten, der Consistoriales honom något mehra påläggia wille. Dn. Marcus wil sigh här medh inthet nöija, vthan begärar redha penningar, roopandes medh trots, att ingen medh honom annat wiste åhn åhra och alt godt. Sententia: Aldenstundh Dn. Marcus hafwer inga laghliga witnen, denne gången, ej heller sielfwa swaranden för handen är, derföre differeres denne saak till nästa Mårnessa tijdh, då skola comparera bådhe swaranden, såsom och käranden medh sina witnen, dem om saaksens be-

skaffenheet wetterligt är, huru dyrt hästen vthaff Dn. Marco war bådhe köfft och såldh.

Den 1 Julij hölltes Consistorium och då proponeradhe Magn. Rector, huru som Notarius Acad. förfrågar sigh hooss Senatam, att alldenstundh constitutiones förmähla Notarius så wäl som Qvästor per Cancellarium R. Maj:ti skulle præsenteras confirmandus, om och han denne confirmation behöfde, helst han af somblige hafwer hördt, att M. Abrahamus Kollanius will här uthinnan wara honom för när, om han giter. Swarade Senatus att sådant inthet behöfdes, ty Procancellarij consenz synttes här till giöra tillfyllest.

Dito: Qvästor Academiæ Peer Erichsson Gerss begärer:

1. Att Procancellarius medh Rectore wille anhålla hooss Landzhöfdingen om execution opå skrifften, han haf: gifwit till fougdar, att hwar tunna span:ll, som aff försumelse i rättan tijdh vthaff tijendbodhar icke till Qvästorem inlefwere radh är, betalas skulle efter samma tijdz marckgångh medh två R.dalr. Swar: Lofwas.

2. Att Dn. Professores wille giöra endtligit slut, huru högt spanmählen, som är hooss Thorwösten wärderas skulle? Swaras: Här om disponere Qvästor på thet bästa, som kan.

3. Begärer han catalogum stipendiariorum opå andre termin 1646. S: Lofwas.

4. Att professores wille clarera medh honom och gifwa general qvittenzer. Swaras: De wela.

5. Senatus Acad. wille öfwersee Dn. M. Svenonis Theol. Prof. och D. M. Johannis Terseri Eloq. Prof. qvittenzer, öfwer slå, och gifwa någon zedel derpå. Swar: Lofwas.

6. Förfrågar sigh huru mycket Notario Acad., Michaëli Jurvelio, beståås vthaff staten för 1645. Resp: Qvästor Acad. tillijka medh bette Notario gånge till Dn. Johannis Frisij, fordom Notarij swärfader Märthen Sigfredhsson, och medh honom öfwerens komme om Jurvelii löhn proportionaliter efter den termin, (han) vthi Consist. sin Notarij eedh affladhe.

7. Begärer loff att kiöpa till Academiens Ränterij en bodh wedh ån. Swar: Der om skall Dn. M. Ericus Achrelius

Med. Prof. och Dn. M. Georgius Phys. Prof. ransaka, och dess lägenheet tillsee.

8. Att alldenstund Abrahamus Cursor hafv mehra bekommit än honom bör, skulle honom inthet förr lefwereras för 1646, ähn han för thet förra clarerar. Swar: Bewilias.

9. Lofwas och att Henrici Cursoris omaak, han nu en tijdh bort vthi Academiæ wärffz vthråttande haft hafwer, vthaff publico betalas skall.

Dito: Seijer Qvæstor sigh begära 1 spillkappa opå hwar tunna spn:ll, som inlefwereras oprågat, men icke vthaff den, som lefwereras medh strukit mål.

Dito: Jnlades een supplication vthaff studenterna, som för 14 dagar sedan woro citerade till Magn. Rectorem privatim för absolutions ööl, och in actis tillförende optecknade äre, der dee sigh stoorligen beswära, att hafwa oförskyt biifwit anklagade för venerando Senatu; förebärandes att dee samma dagen blefwo tillhoopa kalladhe vthaff Dn. M. Erico Achrelio Med. P. och Dn. M. Georgio Alano Phy. och B. P., att gå vth medh dem herbatim, thet de och giorde icke allenast så länge de medh bete Dn. Professoribus woro i selskap, vthan och sedan för sigh sielfwa. Men när de nu kommo heem åth, och wille hwar till sitt, mötte dem Ericus Andreæ och Henricus Henrici, deras landzmän och godhe wänner, och inviteradhe dem till sigh allenast att släckia törsten, som vthaff heetan hadhe kunnat förorsakas, och elliest att bewijsa deras benägenheet der medh emoot dem; de och blifwit der een stund, doch inga ceremonier brwkat, eij heller någon absolwerat; ödhmuckeligen bediandes, att V. Senatus wille icke fatta någon misstancka till dem för löosa och elacka menniskiors berättelse. Denne saak vpskiöts till vidare förhör och ransakan.

Dito: Excluderes vthaff catalogo stipendiariorum Ericus Magni, Paulus Benedicti, Arvidus Rothovius, Henricus Parginulanus, Brynolphus Magni, Abrahamus Thavonius. Inskrifwes igen Andreas Andreæ in primam; men in ultimam Michaël Canuti Aboënsis, Ericus Joh. Justander Aboënsis, Laurentius Wigelius, Petrus Martini Merimaschoënsis och Jonas Ivari

Nericiensis. Tillsadhes och om hösten Samueli Frisio, Petro Luuth och Andreae Jacobi Bothn.

Catalogus stip. a 1 Jan. 1646 usque ad festum Joh. Baptistæ är denna:

Classis supremæ.

M. Sveno Laur. Nericiensis.
 Nicolaus Nic. Nericiensis.
 Petrus Olai V. Gothus.
 Johannes Tobetius Wesm.
 Birgerus Joh. Smolandus.
 Petrus Rephtelius Smol.
 Magnus Olai Smol.
 Axelius And. Bothn.
 Enevaldus Svenonis Smol.
 Petrus And. Sudermannus.
 Ericus And. Nericiensis.
 Johannes Ketarm. Finlandus.
 Joh. Curnovius Finland.
 Gudmundus Lithovius Suderm.
 Joh. Klingius Nericiensis.
 Andreas And. Bothn.

Classis mediæ.

Claudius Petri Nericiensis.
 Thomas Joh. Aboënsis.
 Sveno Joh. O. Gothus.
 Ericus Christop. V. Got.
 Andreas Amberni Smol.
 Olaus Jeremiæ O. Goth.
 Laurentius Joh. Wesman.
 Johannes Vassenius V. Got.
 Sveno Stålhöss Smol.
 Ericus Erici O. Got.
 Georgius Nic. Sudermannus.
 Johannes Munthelius Wesmannus.
 Carolus Jonæ Werml.
 Barthollus Lachmannus Wiburg.

Joh. Matthiæ Arbogensis.
Haqvinus Joh. V. Gothus.

Classis infimæ.

Olaus Joh. Sudermannus.
Ericus Godenius Wesman.
Zacharias Stuthæus Neric.
Olaus Olai Wex. Smol.
Nicolaus Bened. Lict. Smol.
Johannes Bahn Finl.
Jonas Forselius Smol.
Troölius Olai Smol.
Michaël Canuti Aboënsis.
Laurentius Wigelius Wesm.
Joh. Andrea Rytter Wesm.
Arvidus Joh. V. Gothus.
Jacobus Cronander V. Got.
Ericus Joh. Justander Finl.
Petrus Mart. Merimaschoënsis.
Jonas Ivari.

Underskrifwen aff Inspectorib. stip. D. D. Aeschillo Pet-
træo S. S. Theol. Prof. Primario och D. M. Simone Kexlero
Math. Prof. P. och Qvæstori öfrlefrerat.

Den 6 Julij hölttes Consistorium, då företrädde och be-
rättadhe Dn. Diodericus Smol., huru såsom han och hans
landzmän wor(o) oförskyldt angifne och vthropade, såsom the
ther Petri Bergeri Smol. kost förtärdt hade; och såsom han
och hans landzmän der till oskyldige woro, så wilia de och
sådant i tijdh fördempa och ifrån sigh drifwa. Frågar för-
denskulld vthaff bette Petro, om han sådant gjordt hade.
Petrus swarade och sade sigh aldrigh hafwa mehra betalt för
sina landzmän ähn 1 kanna öl för H. Dirich vthaff sin eghen
gohh wilia, doch några gångor hooss H. Erichs barnas præ-
ceptorem warit och hemptat öl, thet Matthias Calmarensis
hade betalt, blifwit och der något vexerat, hwarvthaff och
H. Erich fattat een sådan meeningh, såsom han, Petrus, så-
dant betalt hade, och sådant taal först, kan skeep, kommit i

gång, derföre och hooss Lars Peerssons swärmoder i Näden-
daal Petrum der om frågat, doch inthet swar derpå bekommit,
hwilket och Secreteraren Anders Andersson sannade. Sent:
Emedhan denne saak är inthet importerligh, förmanttes H.
Dirich, han skulle inthet medh sådant löpa och molestera så
bådhe Senat. Acad. och bete Secretarium.

Dito: Framhades Jacobus Clementis Aboënsis, den för
någhra dagar sedan hade slagit Matthiam Pahaniemensem Fin.
medh knijff ett blodh(sår) opå axlan, och derföre warit fångslat
i någhra dygn. Tillsjorddes han fördenskuld, hwarföre han thet
gjordt hade? Han sigh inthet skäligen förswara kunde, vthan
lofwade ställa bete Matthiam till fredz, thet och hans mo-
der då närwarande, opå hans wegnar tillsadhe, och bredhe
wedh att wela contentera bardberaren hans omkostnad och
omack. Företrädde ochså Thomas Sikiläinen, en boofast bår-
gare i Åbo, och Petrus Ruthelius, tillbiudhandes sigh i cau-
tion för bete Jacobo, medh tillsäjelsse, att han igen compa-
rera skulle och ställas för rätta vthi Consistorio, enär derpå
fordrades. Altså opå samma caution slefftes Jacobus vthaff
fengsle, medh påbudh, att han tillstädz wore, enär thet vthaff
honom begärades, antingen vthaff Consistorio eller och vthaff
hans wedherpart Matthia.

Dito: Företrädde Thomas Sikiläinen och inladhe een
lengdh, der woro optecknade någhra studenter, som woro ho-
nom för öl skyldige, hwilcka alla skulle comparera hooss
Magn. Rectorem och admoneras, att ställa [bete] Thomas i
tjindh till fredz.

Den 12 Augusti företrädde 3 sty. Acad. bönder ifrå
Lundå sochnn och Räsälå by och begärade tillgiffit opå deras
1645 åhrs vthlagor, derföre att de hade lidit eeldswåda samma
åhr i Pingestdagz tjindh. Sent: För 1645 skola de betala half-
parten aff vthlagorne, vthan någon försumelsse, men den andra
halfwa deelen dilationeres till H. K. M:tz vidare resolution.

Dito: Inlade Hendrich Märthensson, Academiæ Fougde,
een supplication om förbättringh opå sin löhn; men Consisto-
rium kunde inthet göra der till annat, vthan lofwade andraga
hans begäran för H. Kongl. Maj:t.

Den 25 Augusti. Till H. K. M:t affärdade Senatus Acad. Dn. M. Joannem Elai Ters. S. S. Theol. Prof. och Dn. Qvæstorem Peer Erichsson Gerss, för åtskillige thenne Academiens höghnödige tarfwer och angelegne ährander.

Den 17 Sept. befalltes Notario att vthcopiera aff protocollo, hwadh som 1642 bewiliat war och beslutit vthi Consistorio om thet huset, som Abrahamus Cursor besitter, och thet sedhan bärgmästaren Hendrich Scheppare præsentera.

Den 7 Octob. inladhe And. Joh. Ulmenius een supplication om stipendio regio; hwilcken hans begäran lofwades at skulle tagas i betänckiande, enär catalogus stip. revideras.

Dito: Begäradhe Lorentz Jauchius sin betalningh, för thet han opå booklådhan bekostadt hadhe; då tillsades att hans omkostnadt skulle först æstimeras och sedhan afbetalas vthaff fisco.

Den 13 Octob. företrädde Matthias Pahaniemensis och föregaff sigh medh Jacobo Clementis hafwa förlijkt om målsägande rätten för thet blodhsår, han vthaff honom fick, thet andra ödhiuckeligen ställandes vthi Senatus skön; altså saakfälttes bete Jacobus till 8 *my* S. M:t och ogilles kärändens tridiongh, att han sigh medh honom i förlikningh inlätit hade.

Dito: Jnlade Sveno Petri Torelius V. Got. och Magnus Eriki Kumblæus supplicat. pro stip. regio.

Den 20 Octob. bleeff enhälleligen bewiliat, att Jsaacus Nicolai Smol. skall bekomma stip. vthi samma rwm, som tillförende.

Den 11 Nov. suppliceradhe Sveno Trottonis Smol. om stip. regio, såsom och Daniel Terserus.

Den 24 Nov. bleeff beslutit, att inscription ähnnu denna hösten en gångh skee skulle nästa Måndagen, alldenstundh vthi första inscriptione den — — — *) funnes mången wara bortta, och då inquireras, för hwadh orsach the sigh absenteradt hade.

Dito: Anklagade Dn. M. Georgius Phy. och Bot. P. P. Abrahamum Cursorem, att han inthet läser op Academiæ dör

*) Lucka i handskriften.

i rättan tijdh, vthan låter honom medh sine auditoribus esom-offtast stå vthanföre vthi slagg och regn. Och alldenstundh Abrahamus ödmiuckeligen badh om förlåtelsse, och vthlofwade sikh wela medh större flijt här efter sitt kall förrätta, eij heller tillförende för någhon försumelse och oflijt skull är andragen, derföre förlåtes honom detta denne gångon; doch medh åthwarningh, att han sikh achtar bättre här efter, och dörarna i tijdh bådhe op och igen läser, hwar och icke, skall en annan beqwämligare och fljttigare opleetas och till samma embete förordnas.

Dito: Framkom Bertill Bryggiare och anklagade Matthiam Cronapel Nylandum för een handskriftt, han vthaff honom tagit hade, och den sedan inthet igen lefwereradt. Matthias swarade sikh ingen handskriftt ifrån Bertill tagit, vthan allenast ett memorial, thet hans systeman hade gifwit till regementskrifwaren Zacharias Larsson, och der ibland annat förmält och begärat, att bete Zacharias skulle betala hans geldh 9 m , som han bleeff bete Bertill skyldigh för kost. Men Zacharias tagit memorialet, doch inthet contenterat bete Bertill. Sent: Emedhan Matthias hafwer tagit ifrån Bertill sin systemans skriftt, der han bekänner medh sijn eghen handh, att han är honom skyldigh, derföre och Bertill lätteligen kunnat komma till sin betalningh, befalttes altså och vthlofwade Matthias till Henrici 1647 antingen skaffa zedhlen igen eller een richtigh betallningh för bete skuldh.

Dito: Fordrade åther bookbindaren Fredrich Elers opå bookförarens Jauchii wegnar, opå den omkostnat han giordt hafv för capitel huss, nembl. 48 R.dal:r. Då vthlofwade Senatus, såsom förr, att wela öfwerslå, huru stoor omkostnat derpå användh är, och sedan vthaff fisci penningar honom contentera.

Dito: Anklagade Dn. M. Michaël Hist. et P. Pract. P. P. sin gest Samuelem Jonæ Smol., att han alt för åffta sig absenterat hade ifrå sitt gesterberge icke allenast om dagen, vthan och om nätter, inga förmaningar welat lyda, och försutit några citationer, begärandes Senatus bijstånd vthi saken. Framkallades altså bete Samuel och påminttes både om sin

edh och löffte, han då gjorde, när han angaff sitt namn hooss Magnif. Rectorem, hwilcket alt han hade öfwerträdt, och sedan ytermehra förseedt sigh emoot sin wärldh. Han, Samuel, bekänner sigh wara till alt detta saaker, och warit bortta ifrå sitt gestherberge 3 nätter å radh, badh fördenskuuld om förlåtelse, och tilsadhe bättringh, lydhno och hörsamheet icke alleenast emoot Magn. Rectorem, vthan och sin wärldh, clariss. Dn. M. Michaëlem. Sentent: Senatus enhälleligen voterade och samtyckte, att bete Samuel, för olydhno och oflijt in studiis, straffas medh carcere, och der förwaras, till dess han besinner sigh.

Dito: Simon Bartolli Rymmetensis och Martinus Jacobi Ancka Aboënsis woro citerade till Consist., at swara Andreæ Georgij Rym., och inthet comparerade.

Dito: Begärade Magn. Rector Dn. M. Martinus Stodius, att såsom han nu effter Consistorij, bådhe Academicici och Ecclesiastici, samtyckio till herredagen reesa skulle, och war redha affärdigh, D. Doctor Aeschillus Petræus S. S. Theol. P. wille vthi hans frånwaru wara vice-Rector; hwilcket han medh heela Senatus consens och begäran bewiliade.

Den 16 Decemb. suppliceradhe Samuel Frisius och Magnus Asp till Consistorium Acad. om stip. regio.

Den 20 Decemb. bleeff Dn. M. Joannis Ters. S. S. Theol. P. breeff vthi (Consist.?) opläsit.

A. 1647 den 9 Jan. Prorector D. D. Aeschillus Petræus S. S. Theol. P. P. förfrågade sigh hooss närwarande Dn. Consistoriales, om constitutionibus är tillfyllest giordt vthaff Inspectoribus, och huru thet tillgår, att reditus icke effter constitutiones vthlefwereres? Qvæstor swarade thet wara omögeligt att lefwerera här reditus effter constitutiones och på the terminer, ther förmähles, eliest kunde böndren blifwa vtharmade och öde. Seijer och sigh hafwa annoterat, hwadh han vthaff hwar bonde bekommit hafwer, och såge gärna att twenne aff professoribus op till Tawastland förreeste och der om ransakade; sigh ej heller kunna twinga penningar vthaff böndren, när the icke hafwa sådant, vthan måtte taga partzeler derfore. Inspectores swarade att här (är) inthet ærarium ähnnu.

Dito: Delibererades, hwilcka terminer Qvästori wore beqwämligaste att lefwerera Acad. professoribus och dess be-tientta deras löhn: och bleeff funnit rådhligit, att om Henrici om winteren betalas $\frac{3}{4}$ aff hvars stipendio för nästförgångne åhr, och $\frac{1}{4}$ sedan om Mårnessan der effter, så mycket möge-ligit är och procedera kan.

Dito: Frågades vthaff Qvästore, om han kunde effter-komma *thet* in constitutionibus står, att Qvästor skall rânttan convertera in numos? Han swarade *thet* wara sikh omögeligit att effterkomma, emedan här in*thet* wankar så monga pen-ningar, som i Upsala och Swerige; och effter allas bejakelse synttes godt, att professorerne göras betaltte medh partzeler effter Cronones wärderingh, hwar för sikh, bådhe i godhe och oåhr, men penningarna effter rânttan lefreres i penningar, pro-portionaliter effter staten.

Dito: Discurrerades om tollen för tijende-spanmählen, hwem *thet* skulle vthgiöra? Och tychtes rådhligit, att Qvestor qvitterar Fougden så mycket mindre, som belöper på tollen.

Dito: Inspectorerna begära, att vthaff fisci penningar dem lefreres så mycket de kunna behöfwa att kiöpa planckor och brädher för Acad. fönstren och bibliotheket.

Den 13 Januarij hölltes åther Consistorium, tå framsteegh Acad. Qvästor, wäll:dh Peer Erichsson Gerss, och anklagade M. Petrum Torpensem Adj. Philos. för någhra åhrrörige ord, han i hans frånwaru fält hadhe, och om honom sagdt, att han hadhe sikh köfft den förbättringh, han fick på sin löhn i Stöckholm medh hans, M. Petri, resterande deputat; begä-randes sentens derpå.

M. Petrus swarar sikh in*thet* hafwa taalt om något köp-slagh, eij heller något sagdt vthi ondh meeningh, vthan du-bitative: att Qvästor hafwer hans salarium hooss sikh och är der i Swerige sikh till förmon. Qvästor beropadhe på witne Jacobum Wilstadium. Denne bekände, att M. Petrus hadhe saght: Qvästor promoverar sikh till högre löhn i Swerige för mina penningar; och detta hooss Dm. M. Johannem Terserum Eloq. P., der de hade fädt copien vthaff puncterna och H. K. Mitz swar opå Acad. postulata, der om Qvästoris löhn för-

mähles. Detta witnade och Dn. M. Johannes och meentte sådant wara sagdt aff otolighet och icke medh skämt. *) Eij heller neekar M. Petrus till Wilstadii witnessbördh, vthan förbar thet wara skeedt joco och dubitative. Altså vthaff detta tillfälle påminttes M. Petrus om förseende och rumor, han vthi dryckenskap esomåfftast och ehwar han wandrar låter ifrå sigh spöras, och nu ochså taalt illa om Qvästor vthi hans baak: förmanttes fördenskull till bättringh, såsom och att han skulle winläggia sigh om att komma till förljknings medh Qvästore. Framkallades ochså Qvästor särskilt och tillsporades, om han aff christeligh kärleek wille förlåta M. Petro, och hafwa medlidhande medh hans swagheet, der han sitt förseende deprecera wille? Qvästor han lofwade, att han will sådant förlåta honom; allenast att saaken står öpen, hwar så hände, att icke wille deprecera, eller och här näst i någhon måtto sigh emoot honom så grofft fögrepe. Thetta bewiliade Senatus och förmantte bete M. Petrum, han skulle achta sigh och icke sålunda skämta medh någons ähra. Och att Qvästor aff medhymkan står icke effter hans skadha, han wille gå till bete Qvästorem, bidhia om förlåtelsse och honom så till fredz ställa, att Consistorium icke der medh molesteres här näst. Thetta vthlofwade M. Petrus.

Dito: Företrädde Axel Bergh, Thomas Erssons fullmechtige, och inlade en skriff, der han anklagar Peer Erichsson Gerss, och fordrar vthaff honom 2 åhrs hushyra nembl. 10 dal:r S. M. för hwartera åhr(et), begärandes derpå resolution. Qvästor förwänder sigh inthet medh honom contraherat hafwa om 10 dal:r S. M. åhrligen att vthläggia för hushyran, vthan allenast 16 dal:r K. M., elliest och lidit oförrät aff bete Thomas, i thet cammaren bleeff slagen op och hans saaker derifrån bortkastadhe, förr hans ankompt ifrå Sverige. Sent: Medh denne saak dilationeres och förwänttes, om de kunna förljknas.

Dito: Refereradhe och Qvästor, att han hade warit hooss H. Ehr:t Procancellarium och taalt om de tw hwsen, om hwilcka

---

*) Orden „Detta witnade — skämt“ äro öfverstrukna med ett fint streck.

Grefwen honom tillskreeff. Der till H. Ehr:t swarat sigh inthet hafwa städt emoot, att tysk kyrckian skulle lydha vnder Academien. Men thet andra hwset anbelangande seijer sigh inthet therutinnan kunna Acad. gratificera.

Dito: Tillbödh sigh en gammal broofougde till Acad., att blifwa Acad. wachtmästare; men för hans ålderdoom och swagheet kunde han der till icke admitteras.

Dito: Effterläts Erich Danielsson att blifwa Acad. pro-wachtmästare, till dess han præsenterar sina testimonia och fleere af professoribus komma tillhoopa, då han och instruction på sitt kall haf:r att förwäntta.

Dito: Företrädde Petrus Luuth och ödhiuckeligen badh, att Consistorium wille effterlåta honom stipendium vthi suprema-classe, till en eller twenne terminer alleenast. Här om lofwade Senatus diliberera och förhielpa honom.

Dito: Anklagade Notarius Michaël Jurvelius någhra Bothnienses, nembl. Johannem Sigfridi, Jacobum Jacobi, Gabrielem Jsaaci och Gustavum Laurentij, för oskick the förledhne natt hadhe giordt på gatan, strijkt och förfördt sigh opå en gosse på broon, och två aff them, som gästa hooss Notarium, warit bortta om nättran ochså. Desse de bekänna sigh wara skyldiga, doch aldrigh förr fundna antingen i öfwerfödigt drickande, grassat eller något tumult, bidhia fördenskuld ödhiuckeligen, att de nu denne gångon motte blifwa förskonta; vthlofwa att the der effter medh alfwar wela tagha (sig) till wara för sådant oskick. Sent: Endoch bete personer hafwa förtient att kastas i fångelse, doch för deras tragne bön denna gångon der medh förskones; då så, att der de komma här näst, skall deras (straff) wara dess wärre.

Dito: Wachtmästaren skall hafwa opseende der öfwer, att the, som äro fånglade, inthet låtha inhempta dijt öll.

Den 15 Januarij vthi Procancellarij närwaru discurrerades om Jsaaco Svenonis Wigelio, såsom och i gemeen om professorum söners stipendio, om thet kunde them oplåtas? Och synttes wara mögheligit och förswarligit dem der till att admittera, alldenstundh sådant wedh andra Academier är i brwk. Och elliest och för exercitiars skull, att de aff sådant tillfälle

kunde mehra blifwa exercerade och till studia holdne medh större frucht; och altså först examineras och pröfwes, om the der till äre tienlige, och hwar så är, der til förhielpes. Jsaacum Wigelium anbelangande, så förskiutes detta till Dn. M. Svenonis Laur. Wigelij Theol. P. P. ankomst och förklarelse.

Dito: Föregaff Dn. Procancellarius sigh hafwa förnummit, att någrom oplåtes stip. här i Åbo, som doch äre i Dorfft, att man sådant afskaffa skulle. Här till swarar Senatus, thet wara skeedt allenast — — — *) och Abrahamo Georgij Hallickoënsi, hwilcka, då de hädan förreeste, lofwade medh thet första komma tillbaka igen, och altså såsom the äre eliest ingeniosi, kunde dem sådant icke förwägras.

Dito: Bewiliades att Petrus Luuth blifwer Birgeri Joh. Smol. substitutus vthi suprema classe, och får stip. för hösttermin 1646. Men ordinarius vthi infima ifrå Jul 1647.

Dito: Att Jsaacus Nicolai blifwer stipendiarius 1647 in suprema classe vthi Birgeri Joh. ställe, in infima classe Olaus Erici Nericiensis.

Dito: Öfwersåg catalogus stip. a festo Joh. Baptistæ 1646 ad. 1 Jan. 1647.

Classis supremæ.

M. Sveno Laurentij Neric.

Nicolaus Nicolai Neric.

Petrus Olai W. Got.

Joh. Martini Wesmannus.

Petrus Luuth, Birg. Joh. substitutus.

Petrus Joh. Rephtelius Smol.

Magnus Olai Smol.

Axelius Andreæ Both.

Enevaldus Svenonis Smol.

Petrus Andreæ Suderm.

Ericus Andreæ Neric.

Johannes Ketarmanus Finl.

Joh. Curnovius Finl.

*) Lucka i handskriften.

Gudmundus Lithovius Suderm.
 Johannes Klingius Neric.
 Andreas Andreæ Bothn.

Classis mediæ.

Claudius Petri Neric.
 Thomas Joh. Aboënsis.
 Svenco Joh. W. Got.
 Ericus Christo. V. Got.
 Olaus Jeremiæ O. Got.
 Joh. Vassenius V. Got.
 Olaus Joh. Suderm.
 Ericus Godemius Wesm.
 Svenco Stålhöess Smol.
 Georgius Nicolai Suderm.
 Carolus Jonæ Werml.
 Johannes Matt. Arbogensis.
 Haqvinius Joh. V. Got.
 Zacharias Stuthæus Neric.
 Olaus Olai Wexionius Smol.
 Johannes And. Rytter. Vesm.

Classis infimæ.

Nicolaus Bened. Licht. Smol.
 Johannes Bahn Finl.
 Jonas Forselius Smol.
 Troëlius Olai Smol.
 Michaël Canuti Finl.
 Laur. Wigelius.
 Olaus Erici Neric.
 Daniel Terserus.
 Arvidus Joh. V. Gothus.
 Jacobus Petri Cronander V. Got.
 Ericus Joh. Justander Abo.
 Petrus Martini Merimaschoënsis.
 Andreas Joh. Neric.
 Laurentius Norganius Suderm.

Sveno Trottonius Smol.
Samuel Frisius Aboënsis.

Vnderskrifwen vthaff Inspectoribus stip. regionum Dn. D. Aeschillo Petræo S. S. Theol. P. och Dn. M. Simone Kexlero Math. P. och Qvæstori öfwerlefwererat.

Dito: Bleeff och catalogus stipendiariorum regionum a 1 Jan. 1647 ad festum Johannis Baptistæ öfwerseedt, och är som fölier.

Classis supremæ.

Nicolaus Nicolai Neric.
Petrus Olai V. Got.
Joh. Mart. Tobetius Wesm.
Jsaacus Nicolai Smol.
Petrus Joh. Repht. Smol.
Magnus Olai Smol.
Axelius Andreæ Bothn.
Claudius Petri Neric.
Enevaldus Svenonis Smol.
Petrus And. Suderm.
Johannes Ketarmannus Finl.
Johannes Curnovius Finl.
Gudmundus Lithovius Suderm.
Johannes Klingius Neric.
Andreas Andreæ Bothn.
Sveno Stålhöss Smol.

Classis mediæ.

Thomas Joh. Aboënsis.
Sveno Johan O. Got.
Ericus Christoph. V. Got.
Olaus Jeremiæ O. Got.
Johannes Wassenius V. Got.
Olaus Johannis Suderm.
Ericus Godanius Wesm.
Johannes Bahn, Finl.
Georgius Nicolai Suderm.
Johannes Matth. Arbogensis.

Haqvinus Joh. V. Gothus.
 Olaus Olai Wex. Smol.
 Johannes And. Rytter. Wesm.
 Arvidus Joh. V. Gothus.
 Jacobus Petri Cronander V. Got.
 Petrus Magni Werml.

Classis infimæ.

Jonas Forselius Smol.
 Troëlius Olai Smol.
 Michaël Canuti Finl.
 Laurentius Wigelius.
 Olaus Erics Nericius.
 Daniel Terserus.
 Petrus Luuth.
 Johannes Sunonis Neric.
 Ericus Joh. Justander Aboënsis.
 Petrus Martini Merimaschoënsis.
 Andreas Joh. Nericiensis.
 Laurentius Joh. Suderm.
 Sveno Trottonis Smol.
 Samuel Frisius Aboënsis.
 Richardus Richardi.
 Olaus Barckhusius Wiburg.

Dito: Bleeff beslutit, att auditores inviteres till Academien näste Söndagen, och altså hwar och een begynner i nästa wekan att läsa.

Den 27 Januarij begäres vthaff Inspectoribus serarij såsom och Qvästore, de wille disquirera och ransaka om fiscipenningar, och sedhan för Senatu referera alt ifrån begynnelsen, huru der medh tillgångit är. Inspectoros lofwa sådant efterkomma.

Dito: Skall Qvästor gå till bärgmästaren Hendrich Schepper och tala medh honom om hwset, som Cursor nu i någhra åhr besutit haffwer, men nu åth klockaren assignerat är; och gifwa bete Bärgmästaren tillkenna, huru såsom H. G. N:the Rijkzens Drotzet der om hade skrifwit till H. Ehrw:t Bisco-

pen, att thet Academise staten igengifwas skall. Skall och Qvästor Bårgmästarens swar communicera medh Inspectoribus ararij och sedhan medh H. G. N:dhe Rijkz Drotzet.

Dito: Företrädde Axel Bergh och opå Thomas Erssons wägnar inladhe een skrifwelse emoot Qväst. Acad., Peer Gerss, der han wil bewijsa, att deras contract wore om 10 (dal.) S. M. för hwsshyran om åhret och icke om 16 dal:r K. M., såsom Qvästor segher; föregifwandes att han, Qvästor, för första åhret betaltte åth commissarien Bertill Blasiusson opå Thomas Erssons wägnar 20 dal:r, hwilcket han inthet giordt hadhe, om icke är samma contract, eij heller Thomas kunnat sådant elliest fordra vthaff honom; doch att vndwijka all widhlyffthet, begärar han eedh aff Qvästore, och will der medh wara till fredz, hwadh han sålunda bewijsar sigh hafwa vthfäst. Qvästor præterderar sigh inthet om högre åhn 16 dal:r Koppar M. medh honom contraherat, eij heller mehra för något åhr lefwererat, vthan hwadh på andra åhretz hwsshyra räknat är; och detta medh en högh otwungen eedh bekräfftar. Och protesterar åhn widhare, att alldenstundh han, då han lågh siuck i Stockholm, aviseradhe der om Thomas Ersson, såsom och om sin heemkompst, och i synnerheet om sina saker, att de skulle continuerligen liggia i Thomasses stufwa, der han dem lemnat hadhe; doch licqwäl Thomas låtit op døren, bracht hans saker derifrån, vthan Magnifici ja och minne, åhndoch han honom der om anmodat hadhe; doch icke medh en bookstaaff Qvästorem här om vnderwijst och fördenskuldh förbrutit halfwa hwsshyran. Här till swarar Axell: att Thomas icke bekom någhon skrifwelse vthaff Qvästore, eij heller togh hans saker vhr stufwan, som han hyrdt hade, förr åhn terminen war vthe om hösten, och altså war icke mehra plichta(d) holla honom der, oanseedt han hadhe warit hemma, eller och skrifteligen thet samma begärat; Qvästor ochså ingen skadha lidhit der igenom, vthan fådt sina saker wäl beholdna. Magnifici samptyckie anbelangande seger han, att Thomas hadhe fulla honom der om anmodat, doch inthet annat swar bekommit, vthan att han skulle giöra såsom han meente swarligt wara; dogh licqwäl medh Bårgmästare och Rådz consenz vthi stadzskrifwarens Bro-

chij och några andras närwaresse tagit hans saker derifrån. Sent. Senatus: Emedhan Thomas Erichsson togh hwarcken witne eller skrift opå contracte han medh Qvæstore gjorde, såsom laghen foordrar, Qvæstor och en sådan högh eedh emoot hans andragan fältte, derföre kan honom, Qvæstori, ingen eedh mehra oppläggias, vthan han betale effter sin bekännelse och contract för alla 4 åhren, som Thomas fordrar före, nembl. 16 dal:r K. M. för hwart. Kan och thet Qvæstorem inthet hielpa, att hans saker togos i hans frånwaru aff stughun, emedhan han så länge, nembl. i 1½, år war bortta, bleeff och spordt, han skulle wara dödh, och vthan hans skadha sådant skedde och der till lagligen, eij heller kan bewijsa, att Thomas någon hans skrifwelse bekommit hafwer.

Dito: Begärade Qvæstor doom opå sin klagan emoot M. Petrum Torpensem, emedan han effter sitt löffte inthet deprecera wille. Detta lofwades honom, om bete Torpensis icke besinner sigh, och ställer honom klagelööss.

Den 10 Febru. inladhe åther Thomas Ersson in Consist. een supplication, der han beswärar sigh öfwer Acad. Qvæstorem, att han will sigh icke beqwäma till någon förlikningh, eij heller vthläggia penningarna effter affgångne doom, vthan gifwer allenast snöpplige ordh. Bleeff fördenskull förorsakadh att fordra execution opå doomen. Sent: Qvæstor skall effter middagen comparera hooss Prorectorem och alfwarligen admoneras till att ställa bete Thomas till fredz, elliest skall execution fölia opå domen.

Dito: Bleeff beslutit, att disputationes solennes, och i synnerheet som skee pro gradu, skola icke förhindras vthaff disputationibus, som skola hollas pro stipendiariis.

Den 17 Februarij bleeff Consistorium hollen, tå teedde sigh för rätten H. Mauritz Horns tienare, Erich Jacobsson be:dh, och vthi sin inlaga klageligen androgh och beswärade sigh öfwer Aeschillum Petri Stolpe; hwilcken åhndoch han hadhe vplåtit sin kammar åth bete Erich på een natt eller mehra, att wara medh sigh der inne hooss Jacob Skräddares enckia; doch lieqwäl andre dagen näst effter, seent om aftonen, tå han, Erich, satt till måltijdz medh sijn wärdinna, då och Aeschillus

kommit heem, och begynt vthroopa icke allenast wärdinnan, vthan och monge andre i Åbo stadh danneqwinor för fyllbyttor. Wärdinnan der till billigt swarat; men licqwäl Aeschillus fattat henne i bådha armarne och skutit vth genom dören. Wärdinnan begärt måltijdz roo, doch icke fådt blifwa inne, ty Aeschillus sköth henne vth och slogh hennes hatt och hufwudklädhe aff. Hon fördenskulldh stigit op och bidhit Aeschillus wille afstå medh sådant wäldzwärck och oskickeligit lefwerne. Aeschillus lupit vth och medh två andra, Dn. Jsaaco Petri och Andrea Bondonis, medh berättade modhe kommit att öfwerfalla honom medh hwar sit trä, hwilcka wärdinnan skulle hafwa funnit andra dagen baak om dören, dijt bete studiosi them lemnadhe, tå the kommo in. Aeschillus medh thet samma slagit honom i hufwudh medh een liussstaka, såsom och medh ett trä ett blodhsår i hufwudet, men de andre hullit honom i håre(t). Jsaacus welat en gångh slå honom medh ett wedhträ, men enckians dotter samma hugg förtagit, doch så att bonden, som skulle skilia dem åth, aff thet samma fick blånadh i axlan; men han, Erich, sielfwer 2 blodhsår i hufwudhet vthaff bete Aeschillo. Sedhan han och kom i wärdinnans hwss, de och welat öfwerfalla honom der, och altså giordt heemgångh der så wäl som i kammaren; begärandes ödhmuckeligen thet lofl. Consistorium wille öfr detta hans beswär en rättmätigh doom falla låtha. Här till swaradhe Aeschillus sigh hafwa undt och efterlätit, att Erich skulle blifwa vthi hans kammar allenast öfwer een natt allena och icke medh andra. Men sedhan dagen der efter, då han, Aeschillus, kom heem, stugun warit full medh bönder, wärdinnan sutit till bordz och dottren stärecht wedh skorsteen. Hwilcket han såsom en studerande persson inthet kunde lidhat, att han icke hadhe en tillbörligh roo vthi sin kammar, som han för penningar hyrt hadhe, sågh och huru the hadhe brendt hans wedh; han fördenskulldh tagit wäffträt, som der war, och kastat vhr dören; hwarföre och wärdinnan kommit och sagt sigh höra stughun till, lofwat och hafwa honom dedan. Men han fattat vthi henne och leedt henne till dören, seijandes sigh wela rådha i kammaren så länge han honom för hwsslegga besitter. Då kommit och Erich och

nekat, han skulle inthet befatta sigh medh hustron, och sagt: Du skalt vth på dören. Han swarat: Skall iagh på dören, som hafwer leigdt hwss och thet tigh vplåtit allena öfir en natt? Medh thet samma slagit honom och fådt hugg igen. Företrädde också Dn. Jsaacus Petri och Andreas Bondonis och betygadhe, att Aeschillus skulle hafwa roopat effter Jsaacum, som war i gesterberge hooss nästa grannen, att han skulle komma och see, huru han bleeff drifwin vhr stughan; de fördensskuld gådt dijt, och då de kommo in, Aeschillus och Erich haft hwar annan i håre(t), de andre också, som der woro, warit opå Aeschillum, de fördensskuld inthet annat giordt, vthan skildt dem äth och förmant, de skulle inthet sålunda fara medh karen, inga keppar eller trån medh sigh haft, ej heller slagit hwarcken Erich eller bonden. Framkom och bardberaren och witnadhe, sigh hafwa synt bete Erichs hufwudh, och der inthet mehra funnit ähn 1 lithet blodhsår. Sentent. Senatus: Alldenstundh Erich Jacobsson war vthi Aeschilli kammar öfwer termin och emoot sijn tillseijlsse togh dijt monge andre medh sigh; ej heller är wårdinnans fullmechtigh, hennes saak att vthföra, hon och sielfwer icke anklagar Aeschillum; icke heller hafwer Erich framhafdt bonden, som han i sijn inlagu rörer om, hafv och inga witnen opå thet han protesterar på; derföre kan Aeschillus icke bindas till någhon heimgångh, vthan för blodhsåre(t) fälles till 12 ~~my~~ S. M.

Dito: Vthlofwades att här effter Qvästori påminnas skall, huru såsom vthi Hen. K. Maj:tz breeff förmähles, att emedhan han hafwer större beswär här i Åbo ähn Qvästor Acad. i Vpsala, är hans löhn augerat worden, han licqwäl ligger altijdh här i stadhen och icke will beswära sigh vth till böndren, ränntorna att vthfordra, han motte sigh här vthinnan i tijdh corrigera.

Dito: Att Acad. wachtmästare ibland alt annat skall och reesa vth å lande(t) och kräfvia vth bötes penningar, som der falla kunna till Academien.

Den 10 Martij bleeff Consistorium hollen, tå företrädde Råhåla böndren i Lundå sochan, och fordradhe skonsasmåt opå derass 1645 åhrs vthlagor, att emedhan de nästförlidhane som-

mar genom eeldwådha hadhe mist husen deras, och wore Aca-
demien förlähnte, lof. Consistorium wille dem medh samraa
års utlagor hafwa förakontte. Men alldenstundh Academien
bestås inthet aff Cronan någhon wedherlagh derföre, de och
effter lagh hafwa loff att fordra opå brandstodh, derföre kan
Consistorium inthet göra them härvthinna till wilia, vthan
de må gå till tinge(t) och taga der bewijss.

Dito: Juladhe Jacob Naskali een supplication, der han
anklagar Andream Andreæ Bothn., att han hadhe leigdt hans
häst till Wirmå, doch medh honom kört 4 mijl längre bort,
och så förderfwat honom, att hästen lefde icke mehra ähn 8
daghar, sedhan han fick honom igen. Andreas swarar sigh
icke mehra hafwa kört om daghen ähn 2½, mijl, thet han medh
witnen will bewijsa, thet hästen hade kunnat wäl tola, om han
icke hadhe haft tillförende hufwudhwarf, då han fick honom,
thet han medh Gabriell Madzsons i Nousis witeskrift bewij-
ste, som sågh hästen i Nousis, då han och kom tillbaka, och
Jacob sågh att hästen äth, hadhe han sendt effter honom och
giordt honom frij. De 4 mijlor anbelangande, som Jacob sigh
beswärar öfr, seijer han sigh hafwa medh honom förlijkt,
och sådant ochså deras förordh warit, att om han längre
förreesa wille ähn till Wirmå, skulle han gifwa mehra pen-
ningar, till hwilcket och Jacob sannadhe. Sent: Detta opakiu-
tes till dess Andreas skaffar sigh witnen, huru han hafir
kört; såsom och Jacob, att hästen war frisk, då han honom fick
Andreæ, sedhan dömes häri, om the icke tillförende kunna
sins emellan förlijkas.

Dito: Anlagadhe Jacob Krydma Georgium Erii Aba.
för 13 dalrs. geldh, som han honom för caution skylldigh
war: denne geldh består Georgius och begärar dilation, thet
han och bekommer till näste Odensdagen.

Den 30 Martij tillsadhes Barthollo Lechmanno Wiburg.
sitt förra ställe inter stipendiarios.

Dito: Bleeff discourerat om Erii Erii O. Gothi stipen-
dio för andra termin 1646, att emedan catalogas stip. war
Qvæstori öfwerlefwereradt, och han hädhan förreester långo förr
ähn den termin gick in, kunde sådant honom icke effterlätas.

Dito: Företrädde Johannes Klingius Neric., Georgij Sylvij Assessoris vthskickade, och opå hans wägr beswårade sigh öfr en diekn, som medh orden vthi sin inlagu till Hofrätten, opå Lijsbet Wolles wägr, mechts skamligen opå honom inweherat hade; begärandes han, diekn, måtte admoneras, att han icke i så måtte skulle mehra bete Sylvium på något sätt förolämpa. Jnlade också och lät opläsa sin inlagu i Hofrätten emoot Lijsbet Wolle, der han och sigh öfr samma diekn högeligen beswärrar. Sent: Här till swarades: Senatus Acad. will sigh inthet medh dieknar befatta, vthan Rector Scholæ. Om och någhon student kan hafwa Sylvium i någhon måtte injurierat, skall samma student namngifwas och sedhan citeras till Consistorium, och hans exces förhöras, och han derföre tillbörligen straffas.

Den 25 Aprilis bleeff Consistorium hollen, och beslutit att examen begynnes den 10 Majj.

Dito: Att promotis Magistrorum går an den 4 Majj, och der Magnif. Rector inthet komme heem der till, bär Prorector vthi processet den rödha kappan på sigh.

Dito: Bleeff omtalt och beslutit om gästerna, som bindhas skola till promotions gästbodh, att Presidenten, Landzhöfdingarne, Vicecancellarius och Academici såsom och primarius Consul bindhas ordinarie, och sedhan aff de andra så munga Decanus och candidaterne tyckia godt wara och säms om.

Dito: Taalttes om futuro Rectore Magnifico, och efter constitutiones falla allas vota till Dn. M. Georgium Phys. och Both. Prof., såsom och önskies honom lycka och wälsignellsse. Mutatio skall gå an der närmast skee kan.

Den 28 Aprilis gaff Dn. M. Joannes Terserus S. S. T. P. Senatthi tillkenna, hwadh han i den tijdh han bortta war för Academiæ angelegne wärff och ärande skull, heoss Hen. Kongl. Majjt och Rijkzens Rådth i Stockholm vthträttat hafwer; för sådana hans flijt, pådrifwande och vndfångne godhe swar betackar honom Prorector opå allas wegnar; doch först och främst H. Kongl. Majjt, som sigh låther och wärdes wara så höggunstigh emoot denne Academien, dess gagn och förneh-

ringh att förfordra. Lofwar och Senatus Acad. vthaff publico betala Dn. M. Joanni Tersero hans giorde omkostnat.

Dito: Begärades skrifteligen vthaff bockhollaren Elias Jönsson ett vnderskrifwit extract, huru denne Academiske stat pro annis 1642, 1643, 1644 betalt är, att Qvästor Acad. tillijka medh Dn. Jnspectorib. må kunna för alle förlupne åhren inlefwera een richtig rächningh.

Den 4 Maj blefwe desse efterskrefne personer vthaff Decano Dn. M. Michaële Wexionio Hist. och Phil. Pract. P. medh sedhwahlige ceremonier magistreradhe, nembl. Dn. Johannes Elai Terserus Minor Eloq. P., Michaël Jacobi Jurvelius Bothn. Acad. Not., Marcus Pauli Zadelerus Biörneb. Scholæ Conrector, Enevaldus Svenonius Smolandus, Johannes Matthæi Ketarmannus Fenno, Johannes Adami Bahn Nylandus, Johannes Pratanus Angermannus, Simon Car. Anglenius Nylandus Depositor, Magnus Olai Cavallius Smolandus, Petrus Andreæ Bergius, Axelius Andreæ Kempe Bothniensis, Nicolaus Nicolai Marchelius Nericius, Andreas Andreæ Ulstadius Bothniensis, Michaël Canuti Visius Aboënsis, Johannes Svenonis Wassenius V. Gothus, Henricus Henrici Tawast Aboënsis, Johannes Tobetius, Petrus Luuth.

Den 8 Maj bleeff Elias Jönssons breeff opläsit, der han föregifwer sina 1642, 1643 och 1644 åhrs rächningar och böcker wara qwarblefne i Stockholm, och sigh fördenskuuld för bete åhren inthet kunna gifwa på Acad. staten något extract, vthlofwar doch thet wela göra, så snart, Gudh wil, kan kommer tillbaka ifrån Stockholm. Begärar och 1644 och 1645 åhrs Acad. rächningar för den ordinarie räntta och kyrckietijende, som Academien är inrymbt; men emedhan Acad. Qvästor icke tillstädhes är, kan der till inthet swaras.

Dito: Proponeradhe Prorector M. Johannis Tobetij begäran, thet han wil byggia echtenskap medh een pigha, barnfödd i Ångermanland, förfrågandes Senatum, hwadh dem der om synttes? Senatus swaradhe, att emedhan inthet hinder är på M. Tobetij sijdh, och Anders Brwse, orge(l)bygggiaren, är godh för pijghan, såsom Dn. Prorector weet berätta, derföre kan dem ingen förhindra.

Den 14 Maj förfrågadhe sigh Dn. Prorektor och Senatus Acad. hooss Hans Ehr:t Procancellarium, om Rectoratus mutatio skulle skee förr ähn Magn. Rector, Dn. M. Martinus L. P., kommer heem eller och icke, eller och om futurus Rector tager emoot Magnificatum, vthan någhon inauguration, så att der medh dilationeres till Rectoris advent? Här om voteradhes och meente alle samptligen, att inauguration icke går an förr ähn Tijssdagen näst för Pingestdagen, att till efwentyrs då Magnificus heemkomme en eller två dagar efter inauguration, han sigh beswäradhe wara skeedt någhon skimff, och är licqwäl aff Consistorio vthskickadh; derföre dröjtes der medh till den 1 Junij och då går inauguration an, hwar Magnif. kommer eller och icke, allenast Prorektor sustinerar hans vices.

Dito: Att professorerne fara fort vthi prælectionibus, och sielfwe intimera hwar för sigh.

Dito: Begäradhe Dn. M. Joannes E. Ter. S. S. T. P. att någhon aff professorerne wille reesa medh honom vth till Nådendaal, att besee der Stoor-kyrekian, och förnimma, om thet wore mögheligt henne att holla weedh macht, på thet han vthi all förfall hadhe någre witnen och förswara sigh medh. Men emedhan Vnderlandhöfdingen wälb. Arfwedh Grabbe hafwer bestält en förfaren murmästare, som thet skall besee, derföre låther Senatus blifwa der wedh, till dess han der warit hafwer.

Dito: Anklagadhe Dn. M. Michaël Wexionius H. och P. P. P. sin gäst Samuelem Jonæ Smolandum, för thet han inga förmaningar lydher, vthan absenterar sigh ifrå sitt gästherberge om nätter, och nu continue warit bortta i 14 daghar i byn och försumat sina studier; begärandes han måtte derföre straffas. Sent: Emedhan bete Samuel war nu citeradh op till Consist. och icke compareradhe, derföre sententierades, att han fångsles till nästkommande Odenssdagh och då framhafwes att förhöras.

Dito: Företrädde M. Marcus Pauli Zadelerus och ödmjuckeligen begärtte vthaff Senatu Acad., att såsom H. Ehrw:t Procancellarius hafv loffwat promovera honom till ecclesiam Carlöensem, Senatus Acad. wille och wara honom här vthinnan

behjelpeligh. Swar: Senatus samptligen tillseijer sigh wela honom der till förhjelpa, så mycket dem står till att göra.

Dito: Skall Johannes Curnovius arresteres till dess han betalar äth Thomas Sikiläfnen, thet han är honom skyldigh, såsom och andre, som äre bete Thomas skyldige.

Den 19 Maj kom Mag. Rector heem och gratuleradhe sine Dn. Collegis, att han finner dem wedh hellssan.

Dito: Abrahamus Matthiæ Aboënsis, [: som för ett år sedhan bleëff relegeradth till näghra år, och nu war funnen i stadhen, och för thet wäldzwärck, han begick opå en tiggare ochså för ett år sedhan, sitter nu fengzligh opå Rådhestugun, fångslatt aff stadsens Magistrat:] suppliceradhe till Consistorium, att han förmedelst Senatus intercession och rättighet kunde slippa deras fångellsse, helst emedhan han förmeenar sigh för tiggjarens skull ochså wara relegeradth. Sent: Alldenstundh in actis finnes, at bete Abrahamus icke för tiggjarens, vthan dieckns Laurentij skull relegeradth är; han ochså Senatus decreto oydigh warit, och emoot constitutiones besökt stadhen; derföre hafr han sådant wäl förtient, och hwadh mehra derpå billigt följer.

Dito: Förerådde Britha Hansdotter och presenteradhe Henrici Johannis F. supplication, der bete Henricus beswävar sigh öfr Benedictum Laurentij Abo., att han sielf fierde hadhe honom på gatan öfwerfallit, och så illa medhfarit, att han nu i 8 dagar hafwer icke förmådt äta eller dricka, och der igenom är ganska swagh worden; ödhmuckeligen begärandes hans saak måtte optagas och förhöras. Benedictus swarar: att både han och hans modher äre vthaff bete Henrico medh åhrerörige (ord) öfwerfalne; i thet han, Bened., heet vthaff honom asinus och skiilm, såsom han och i sijn supplication bekänner; men hans modher een hoora. Doch all den träta och slagzmål, som härvthaff förorsakadt är, seijer han wara förljkt för Madz Hanssons och 7 studenters intercession, the och hadhe på hans wegr betalt till förljknigh 8 kanr öl. Framsteegh och Madz Hansson och witnadhe, att bete Henricus Joh. hadhe kommit till honom och bekandt sigh wara kommen i corall medh Benedicto och hans modher; och eme-

dhan han inthet orckadhe gå till Bened. och förlijkas medh honom, ty han war sinck, icke derforre att Bened. slogh honom, vthan elliast, såsom han för honom, Madz, bekände, då han frägadhe honom der om; han fördenskuлд beedt Madz, han wille gå till berte Bened. och honom samt hans modher till förlijkningh öfwertala, lofwandes någhra kannor öl; detta han, Madz, ochså giorde, och sedhan the hadhe bewiliat att wela förlijkas, betalthe der 4 kanr öl, och derforre pantsatte hooss smedhan Anders Jörenssohn Henrici korntunna; detta alt lofwar Madz medh eedh bekräfta, om så fordras. Berättar och, att emedhan Henrici wårdiana, berte Britha, icke bekom samma kornet, hafv hon sielff emoot Henrici wilia låtit ställa supplication; detta witnar och Påfwel Matsson sigh hafwa hört aff Henr. Emedhan Anders Jörenssohn betyggar, att bemälte Henrici fadher är honom skyldigh $\frac{1}{2}$ t:ta korn; men Henricus sielff 5 k:r öl och 1 $\frac{1}{2}$ pen:r; derforre will han skilias wedh korntunnan. Sent: Henricus giöre sigh en mansperssohn till fullmechtigh; sedhan skall widare här om förhöras.

Dito: Företrädde rådhhman Lars Bårgare och förfrägadhe sigh hooss Senaturn, huruledes medh Abrah. Matth. relegato, som och nu på Rådhsstughun fångelat är, procederas skulle? Swarades: Att emedan han relegatus är, wil Senaturn medh honom inthet befatta; allenast han bredhe wedh andre excesser straffas och derforre att han in i stadhen kommen är, thet vthi constitutionibus förmähles, att Magistraten i stadhen bör hafwa vpseende medh.

Dito: Framsteegh Carolus Henrici Frosterus och berättadhe, hann såsom Carolus Henrici Kaskas och Matthias Martini Lämpelensis de suto och drucko vthi en kammars, och der han gick på gatan, ropadhe honom till sigh medh wänhiga ordh; och när han kom dijt, kalladhe de honom penal och rutin koofoot, reefwo och hans tröjje armar sönder; seijandes: Wore icke för vår ähra skull, skulle man och slå digh wedh öhra. Carolus Kaskas och Matthias neeka der till, föregifwandes sigh, icke kunnat agera honom; som är äldre student ähn de; vthan fräгат allenast, om han anklaga wille Simonem Clementis, derforre att Simon kalladhe honom en penal,

der doch mengden ander der medh fixeres, och derföre icke straxt anklagas? Sent: Emedhan Kaskas och Matth. sielfwe låtha förmäroka sikh hafft något emoot Frosterum, och derföre också rifwit haas tröjje. ernar sönder, som doch äre aff ringa värde, præsumeres och kallat honom penal, och derföre efter fleeres vota fällttes både Carolus Kaskas och Matthias hwarthera till sina 3 $\times$ S. M. för oqwädins ordh.

Dito: Företrädde Abrahamus Cursor, Thomas Sikiläises fullmechtige, och berättadhe, huru såsom Joh. Curnovius biudher span:ll för thet han ber:te Thomas skyldigh är, men han will icke tagha emoot, begäradhe altså Senatus sentenz härvthinnan. Sent: Emedhan Curnovius inga redha pen:r vthaff Thomas tagit haf:r, kan och icke tvingas redhe pen:r vtlefrera; altså slipper han sin arrest lööss.

Dito: Företrädde Henricus Erici Nylandis och anklagadhe Jacobum Greek och Ericum Clavidi, Nylandos, att de hafwa skält honom för penal och koofoot; bekänner och att Arvidus Henrici, Abrahamus Henrici och Carolus Henrici, Nylandi, i nästförelidhne Lögerdagz hadhe hollit absolution hooss Erich Skräddare. Jacobus Greek och Ericus bekenna sikh hafwa kallat ber:te Henricum penal allenast en gångh, derföre att han icke hellesadhe på dem, då han gick dem förbij; seija och sikh i absolution inthet warit, eij heller der aff weta. Sent: Här om voteradhes och bleeff godt funnit, att emedhan ber:te Jacobus och Ericus äro oförmögne, och altså skulle straffas medh rijss, thet man en student icke gärna wil falla till, derföre löse sikh medh 3 $\times$ S. M. hwardera.

Dito: Företrädde Ericus Andres Finno; och å theras wegna, som nu för 1646 åhrs absolution åther citeradhe wero, och föregaff, att han och hans stallbrödher de taaltes wedh, huru de skulle göra deras landzmän sikh bewägna, och emedhan absolution förbudhin war, wille de elliest bindha dem till sikh och spendera några kannor öl, kallat altså någhra af dem till Simoila. Framkallades och Johannes Georgij särskildt, tillspordes och swaradhe sikh för ingan annan orsach dem inwiterat, åhn att de skulle ödhiucka sikh för dem, eij heller längre warit då deponeradhe åhn 5 wekor och somblige något

mindre; ej heller sendt bodh: efter Depositorem och Kempium, vthan budhit dem å gatan komma till sigh, de och lofwat, dock icke kommit, derföre de och sendt efter dem. Tillspordes och Abrah. Cursor, om thet war absolution eller corant? Han swaradhe sigh owist wara; alleznast han hadhe sepdt der så munga glass och tobakzpipor, sons karar. Detta dilationeres ähn nu, att the må altijdh hafwa rådhega och dess better achta sigh härnäst.

Dito: Beslutit, att Samuel Jonæ Bergius Smolandus skull(e) publico programmate citeras till Magnif. Rectorem, och medh thet samma förmåhlas, att ingen aff studenterna skulle något barga åth honom; hwem som thet giorde, och sedhan vthi Consist. berde Samuelem om sitt anmodade, skulle han iathet få audienz.

Den 26 Maj taalttes och bleiff beslutit vthi Consistorio om Rectoris convivio, att thet skall hollas efter förra ordningh, giord den 11 Jan. 1642, alleznast tillåtes denna gångon, såsom och för detta want är, att futurus Rector, Excell. Dn. M. Georgius Phys. och Both. Prof., låther biudha till gästbodhet extraordinarie: 1. Twenne aff assessorerne, sine näste grannar, Magnum Ralambrium och Johan Hindersson. 2. Edhle och wälb. Gustaff Jernlodh, att der medh må H. G. N:the Acad. Cancellario gratificeres, såsom och welb. Johan Stierna, efter han är i samma gesterberge. 3. Crochium och Johan Hansson, bärghmästarne, att giöra dem der medh Acad. staten mehra bewågne, i synnerheet honom, som nyligen hjit kommen är; föruthan någre andre sine godhe wänner, såsom Peter Thorwösten, Bookhollaren och Tollnären på slotte(t). 4. Vthaff nyligen promotis magistris så munga honom synes.

Dito: Anlagadhe Sune Peersson Glaum Erics, att han hadhe öfwerfallit honom på gatan medh kugg och slagh oförskyllt, och tagit hans hat. Framhadhe och ett witne — — — *) be:dh. Denne berättadhe, att han hörde slammer på gatan, der han arbetadhe i sitt lruss, gick fördensskuld vth och sågh Sune lågh vnder, dock medh thet samma

*) Lucka i handskriften.

slap op, men Olaus slogh honom åther nedh på maroken, och då han slap op igen reeff han sönder Olai kraga. Olaus swarade, att M. Nicolaus Marchelius hadhe fådt åth bete Sune ett tröije-wärck, han, Sune, arbetha och förfärdiga skulle till hans promotion, såsom han tillförende thet vthlofwat hadhe, doch sitt löffte icke efterkommit, vthan bortskämndt tyghet, han fördenskul efter M. Nic. March. begäran gådt till Sune och mött honom på gatan och frågat efter tröijan. Men Sune stött honom och rifwit hans kraga sönder; han fördenskuld föst honom ifrån sigh, och skutit öfwerenda; doch ingalunda röfwat hans hatt, vthan alleenast tagit op, då han gick dedhan och lefwereradt der hooss näste bårgaren, och Sune tagit honom sedhan emoot. Seijer och, att Sune är ingen sanningz karl, vthan en bedragare, liugare, landzlöpare, lössdrifware. Sune begärar Senat. Acad. doom i saaken. Sent: Olaus fälles för 1 pwst, der till han sielfwer eij neekar, till 6 ~~rw~~ S. M. och för oqwädins ord, han åffentligen för rätta falltte, böthe 3 ~~rw~~ S. M. Hatten anbelangande kan Sune icke bewijsa, att han honom hade tagit medh gewalt; han och sielfr hadhe tagit sin hatt igen; altså erkennes Olaus för denne käromål frij; och hwadh han hafwer moot Sune att proponera, thet må han göra i sitt rätta foro.

Dito: Framkallades Abrahamus Henrici och Arvidus Henrici, Nylandi, och tillsporde, hwarföre de hölltte absolutions-öl förledhne Lögerdagz, 14 dagar sedan? De swarade sigh wara aff ingen annan absolveradhe, vthan Decano; icke weta om någon annan absolution, eij heller någon sådant aff dem exigerat. Detta differeres till dess deras wedherpart, Henricus Erici, tillijka medh dem är här in Consist. tillstädes, och skola hijt medh thet första citeras.

Dito: Jnladhe Sune Peersson een supplication, der han beswärar sigh öfwer Claudium Petri Nerichium; att då han hade gåådt till M. Nic. Marchelium och weelat tillbjudha sigh att göra hans arbete, som han tillförende hooss sigh hadhe, färdigt vthan betallingh, öfwerföll honom Claudius medh örfijlar medh sin camerat, och kastadhe honom hijt och djt, icke allenast in i kammaren, vthan och vthan för dören;

begärandes han må få wara till fredz för sådant öfwerwäldh. Claudius swarade; att M. Nic. Marchelij tröija war hooss bete Sune en longan tijdh, och emedhan de ingen annan vthwägh hadhe, hafwa de tagit tröijan från honom, och för hans försunelssse seijer sigh hafwa tilltaalt honom vthi Marchelij kammar, men aldrigh slagit honom en gångh, vthan alleenast medh hendren leekt för hans ansichte, der han satt baak om borde(t), och Sune derföre rifwit hans kraga sönder. Företredde och Johannes Tibelius och witnadhe, att han sågh opå huru thet tillgick; att Claudius inthet hadhe slagit Sune hwarecken örfijl eller blånadt, vthan alleenast leekt medh fingren för hans ansichte, och Sune derföre rifwit hans kraga sönder, doch Claudius inthet annat giordt, vthan sagt: Tu är förr sönderlagen, derföre wil iagh icke slå tigh. Sent: Emedhan Claudius bewijser medh witne sigh icke hafwa slagit Sune hwarecken örfijl eller blånadt, derföre kan han till inga böther fallas; förmanes doch, att han ingalunda befattar sigh medh samma Sune.

Acta Consistorii Academici sub Rectoratu Excellentissimi Dn. M. Georgij C. Alani, Physicæ et Bot. Prof. P.

a 1 Junij Anni 1647. ad 18 Maji Anni 1648.

Den 1 Junij A. 1647 är Excellentiss. Dn. M. Georgius Alanus Phys. et Bot. P. P. blefwen Rector Magnificus.

Den 4 Junij bleeff Consistorium hollit, då begäradhe Magnificus Rector vthaff professorerne, the wille swar anteckna på pap(p)eret, hwadh the nästa åhret prælegera wille, och thet sedhan Decanis in sua facultate præsentera, att elenchus må i tijdh tryckias, och sedhan, när Senatui lägligit synes, anslås; der om bleeff beslutit, thet skulle skee om marchnatz tijdhen, den 19 Jun., på thet att och præsterskapet å lande(t), som då här i stadhen äro, må derom kunnigt blifwa.

Dito: Proponeradhe Mag. Rector om D. M. Johannis Dalkarli Juris Professor. profession, och förfrågadhe sigh, huruledes Senatus Acad. meentte han vthi elencho noteras skulle? Då bleef vthaff Senatu godt funnit, att Procancellarius der om consuleras måtte.

Dito: Taalltte Mag. Rector om Acad. bibliothek, med begäran, att thet skulle i tijdh föras till sitt rum i tysk kyrkian och ställas i ordningh. Då lofwadhes, att thet skulle innan kort beställas.

Dito: Förtecknas pro memoria, att när D. M. Joannes Ters. Major S. T. P. kommer heem, skall frågas effter, hwart Jacobi Andreæ Merimassc. bötes penningar, han i Hofrätten är fältter till, äre komne?

Dito: Proponeradhe Magnif. R. om actis anni præteriti, att dhe antingen skulle publice vthi Consistorio öfwersees, eller och någhon i synnerheet wille tagha opå sigh dem att öfwerläsa, och ehwadh honom syntes wara aff nödhen, till

Consist. referera. Här om bleeff sententierat, att thet heller skeer publice in Consist., icke allenast therföre, att acta äro såsom een historisk relation om alt thet vthi Consistorio passerat är, dem hwar kan hafwa lust att höra på; vthan och therföre, att ther någon vthaff Consistorialibus uti actis finnes förmält, han finge sielff höra der på.

Dito: Bleeff M. Johannis Wassenij och M. Henrici Tavast slagzmähl remitterat hooss Magn. Rectorem privatim att decideras.

Dito: Begäradhe Magn. R. weeta Senatus betänckiande om Consistorii assessoribus, som absentera sigh derifrån, då the äre i stadhen, ähndoch them blifwer i rättan tijdh tillsagt, om the icke skulle något bötha derföre? Detta opskjutes till dess fleere vthaff professorerne tillstädhes komma.

Dito: Förfrågadhe sig Magn. Rector hooss Senatam, om någhon kände Johannem Canuti Smolandum, och wiste huru han sigh här wedh Acad. förhållit hafwer, att aldenstundh han nu begärer viaticum, Magnificus, som hans persson icke kände, honom der efter kunde commendera. Då swarade Dn. M. Michaël Wexionius H. et P. P. P. och Dn. M. Nicolaus Nyc. Log. P., att man tryggeligen kunde commendera honom för pietate, modestia och diligentia.

Dito: Bleeff och beslutit, att the som begära testimonium, theras namn måtte anslås vthaff Cursore opå een tafva på Acad. wägg, så: N. N. parat abitum, — att thet må wara androm kunnigt, som, kan skee, hafwa något emoot honom.

Dito: Bleeff M. Johannis Wassenij och M. Henrici Tavast slagzmål remitterat hoos Magnificum Rectorem privatim vthi någhra professorernes närwaru att examineres och afdömas.

Den 16 Junij bleeff Consistorium hållit, och beslutit vthaff Senatu, att medh första skee kan, skall begäras vthaff welb. Landzhöfdingen, han wille låtha Academien bekomma thet wedherlagh, som H. Kongl. Maj:t för de 1644 och 1645 åhrs ödheshemman Academien allernådigst gifwit hafwer.

Dito: Företrädde organisten M. Michel och anklagadhe Laurentium Norganium, berättandes, att då han tridhie daghen Pingest(d)aghen satt medh Hanss Hansson Rådman och Chri-

stian Plaghman hooss Christian Kedhingk vthe på gården vthi een löfssaal, kom och Laurentius Norganius dijt medh någhra andra och gick in i stughun; och när han hadhe sutit der en stundh och druckit, lätt han op fönstre(t), stogh der och lät höra obeskedeliga ordh, kallandes honom hundzfott; han och Plaghman swarat honom medh samma ordh igen. Laurentius på sidhlyfftonne kommit vth, och han gådt till Laurentium och welat fråghan, hwarföre han fälte sådana ordh? — och medh thet samma kommit ihoop medh honom och fädt ett blodhsår i hufwudet vthaff een koofoot; begärar fördenskuld tienstligen vthaff Senatu, att Norganius må therföre bötha. Här till swarar Laur. Norganius sikh vara lofigit att see genom fönstre(t), der han är in i någhon stughu; seijer och sikh inga obeskedeliga ordh hafwa talt till honom, men wil Organisten honom någhot öfwerlygha, begärar han, att han sådant medh witnen bewijser; ytermehra vara sikh oförskylt vthaff Organisten öfwerfallen rätt i porten, då han wille gå dedhan och heem, och inthet förr kunnat komma vndan genom porthen, ähn han slogh till medh en koofoot effter Organisten, den och aff thet hugg fädt thet sår han nu beswärar sikh öfwer. Förreträdde och Christian Plaghman och sadhe sikh inthet minnas, huru thet är tilgångit. Rådhan Hans Hansson witnadhe, at han inthet annat hörde, än thet Plaghman han sadhe til them der inne: Dricker edhert öl och passen inthet opå oss. Men sedhan Laurentius hade kommit vth och welat gå vthur gården, bekenner han, att Organisten hadhe sprungit på honom, och der medh the bådhe ihoop. Så emedhan Organisten icke bewijsa kan sikh vara någhon oförrätt vthaff Norganio i förstonne medh skälsorden tillfogat, han likwäl effter Hans Hanssons bekännelse, då Norganius kom vth, först sprungit till, är han altså icke aldeeles vthan skuld; men såsom han är nyligen hijt till Åbo kommen, wille Senatus heller see, att the förlijktes; framkalladhes förthenskuld Norganius och tillspordes, om han wille sikh medh sin wedherpart förlijka och gifwa honom 2 R.dal. till förlijkningh, der medh han kunde contentera bardberaren. Laurentius swaradhe sikh för Senatus skull wela thet giöra. Bleeff och Organisten inkalladh och tillspordh,

om han ochså wille sigh till förlikningh och een godh wenskap medh sin wedherpart beqwäma, och wara benögdh med 2 R.dalr, them Laurentius wil honom tillställa. Han swaradhe sigh inthet heller see, ähn att emellan honom och Lauren. blifwer een godh wenskap oprättat, wil altså medh honom förlikas och ingen R.dal. derföre begärer. Så rechte the hwar annan handh och förlijktes.

Dito: Senatus Academici consensu blifwa Dn. M. Joannes Elai Terserus S. Theol. P. och Dn. M. Michaël Wexionius P. Pract. P. bibliothecæ Inspectores.

Dito: Bleeff beslutit, att M. Magni Cavalij böte skall tagas vthaff hans stipendio.

Dito: Proponeradhe Magnif. Rector och förfrågadhe Senatum Acad., hwadh betänckiande the hafwe om Juris professore, den så länge hadhe warit borta. Då tyktes Senatui rådhligit, att en annan vthi hans ställe vthwälies, och till härnäst delibereres om assessore Magno Ralambio.

Dito: Frågadhe Magnif. Rector, hwadh Senatui Acad. synas skulle om Phil. Adjuncto M. Andrea Nycopensi, som hafv nu en tijdh i Tyskland warit och ingen i medhler tijdh warit i hans ställe? Då voteradhes och bleeff beslutit, att Notarius skulle sustinera hans vices en tijdh.

Dito: At prælectiones slutas i morghon.

Dito: Inladhe Johannes Olai Rettwijk Dalekarlus een supplication, der han ödhmiuckeligen begärar stipendium regium, och bleeff inskrefwen inter expectantes.

Den 21 Junij bleeff Consistorium hollit, då inladhe Magnificus Dn. Rector Academiæ Qvæstoris skriff, innehållande någhra punchter, på hwilcka han begärar Senatus Academici swar och skriffteligh förklaringh. Der på lofwar Senatus förklara sigh, när Qvæstor sielff vthi Consistorio är tillstädhes. Doch skola efter hans begäran Dn. M. Ericus Achr. Med. Prof. och M. Mich. Notar. förreesa til Tawastland, at beseo Acad. bönders lägenheet.

Dito: Skall wachtmästaren Erich Danielsson kallas till Consistorium medh thet första, och förhöras, hwadh han vthrättat hafwer.

Dito: Att Qvästori skall öfwerlewereras een lengdh opå stipendiaternas saakören, som ähn restera, hwilcka han betala skall vt aff theras stipendio.

Dito: Bleeff bewiliat, att Consistorium hålles om nästa Odensdaghen klockan sex.

Dito: Skall wälborne Landzhöfdingen tienstligen anmodhas, att han wille förbiudha Cronones fougder, att the icke uthödha skola Academise bönder för gamla restantier, emedhan the allredha hafwa begynt omildeligen handla medh them, så att the icke skoona deras eendaste köör, professoribus och andra Acad. betiente till största affsaknadt.

Dito: Proponeradhe Mag. Rector och bleeff beslutit, att Qvästoris räkningar skola, medh thet första skee kan, öfwersees och vnderskrifwas vthaff Mag. Rectore och professorerne och sedhan till Sverige öfwersändas.

Dito: Att Acta Consistorij Acad. skola medh första lägenheet öfwerläsas.

Dito: Skall booktryckaren Peder Waldh kallas till Consistorium om nästa Odensdagen, att vnderwijsas om någhra beswär, som han — — — — *)

Dito: Att elenchus prælectionem anslås nästa Torsdaghen.

Dito: Senatus consensu blifwer Johannes Martini Grå skrifwen inter expectantes.

Dito: Företrädde Jacob Hoperi och fordradhe vthaff Olao — — — — **) 5 dal:r K. M., hwilcka Olaus skulle wara honom skyldigh blefwen för caution han hadhe stält för sin cammerat Henrico — — — — **). Olaus swaradhe sigh aldrigh hafwa caverat för Henrico, vthan alleenast genom een zedhel förfordrat honom hooss Jacob, den hans wärth tillförende warit hadhe; ej heller kunde bete Jacob annorledhes bewijsa. Bleeff altså sententierat, att Jacob han sökie sin man och sijn betalningh hooss Henricum.

Dito: Proponeradhe Magn. Rector, att emedhan Juris professio så lenge vacerar Juris studiosis till skadha, äre och

*) Meningen icke fortsatt.

**) Lucka i handskriften.

tijdhenderna komne, att Juris prof. Dn. M. Johannes Dalkarius hafwer een annan vocation bekommit, begäradhe fördenskuldh, Senatus wille deliberera om perssonen, som honom succedera skulle, att deras meeningh kunde H. G. N:dhe Acad. Cancellario ödhmiuckeligen tillkänna gifwas. Efter Senatus samptlige vota tycktes wara godt och rådhligit, att der till vthwälies en vthaff theras egit collegio, i synnerheet Dn. M. Michaël Wexionius P. P. et H. P., hwilcken der till skickeligast är, och nu een tijdh Dn. M. Johannis Dalkarli vices *medh* prælegerande sustinerat hafr och conjungeras så twenne professioner, Juris och Philos. practicæ, så och Histor. och Eloqventiæ; doch at här om först consuleres Procancellarius Acad.

Dito: Proponeradhe Magn. Rector och frågadhe Senatam, om Dn. M. Joannis Terseri S. Theol. Prof. och Qvæstoris Peder Gersses omkostnad, som the hafwa giordt i Sverige för Acad. bästa skull, der på the hafwa inlefwerat till Consist. een räkningh, skall betalas aff staten, eller och vthaff *fisco*? Här om bleeff voterat och enhälleligen beslutit, att emedhan *thet* the vthrättat hafwa, länder icke allenast nu wavarande professoribus till goda, vthan och them, som framdeeles blifwa der till kalladhe, derföre är rätmätigt, att deras omkostnad betalas vthaff *fisci* penningar. Räkningen anbelangande, skall giöras godt, hwad der finnes noterat, så och the 7 R.dal. Dn. M. Joannes Terserus hafwer vthlagdt efter Qvæstoris frånreesa bort.

Dito: Lefwereradhe Qvæstor Academiæ in i Consist., som är emellan professorerne och S. Claas Hansson.

Den 23 Junij bleeff Consistorium hållit, och emedhan *thet* befans vthi Consist. 1643 åhrs actis den 18 Febru. noterat, att vthaff Dn. M. Johannis Elai Junioris Eloq. Prof. deputat skulle falla till *fiscum* 60 dal:r, skall här effter frågas, om samma 60 dal:r äre komne till *fiscum*.

Dito: Förfrågadhe sigh Magnificus Rector, huru såsom pecunia diligentiorum skulle delas iblandh stipendiaterna, antingen efter classes proportionaliter, eller och om alla diligentiores skulle få lijka mycket? — såsom och hwilcka som för di-

ligentioribus hållas skola? Här om bleef voterat och beslutit, att the som föra ett godt lefwerne, äre flijtigt tillstädhes vthi publicis prælectionibus, disputationibus och declamationibus, låtha sigh och finna vthi privatis collegijs, och blifwa derföre vthaff sina præceptoribus och Notario stipendiariorum berömbde, oanseedt sombliga stoorra progressus icke giöra kunna, the erkännes för diligentioribus och skola bekomma vthaff pecunia alle lijka, doch så att man seer och till nödhörffligheeten, cæteris paribus.

Dito: Gaaff Magnif. Rector Academiæ Procancellario tillkenna, att emedhan Hen. Kongl. Maj:t hafwer vocerat M. Johannem Dalkarlum Juris Prof. P. till een annan beställningh ochienst i Swerige, Senatus Acad. förthenskuldh welat wara sigh angelegit, att samma profession eij ytterligare må handlööss liggia, delibererat altså om successore Dn. M. Joh. Dalkarli, och att heele Senatus Acad. vota enhälligen äre fallne på Dn. M. Michaëlem Wexionium P. P. et Hist. P., eftersom han tillförende här wedh Acad. theruthinnan godt prooff giordt hafwer; doch att H. Ehrw:t Procancellarius skulle först här om consuleres. Procancellarius swaradhe sigh wara detta theras betänckiande till ett godt behagh, allenast Dn. M. Michaël Wexionius är der medh till fredz och gifwer sitt samtyckie der till. M. Michaël excuseradhe sigh, att han och tillförende hadhe twenne professioner att förestå, wil doch likwål Juris studiosis gratificera, om Prof. eloquentiæ D. M. Johannes Ters. Junior wille och tagha opå sigh professionem Historicam; hwilcket och M. Johannes medh allas consensu vthlofwadhe och tillsadhe. Här om skall skrifwas till H. G. N:dhe Cancellarium Acad. ödhminckeligen, och vthi H. G. N:s gunstige disposition heemställes.

Dito: Bleeff beslutit och bewiliat vthaff Procancellario och Senatu, att Notarius Acad. M. Michaël Jurvelius skall hafwa Adjuncti M. Andreæ Nycopensis, hwilckens substitut han är, för sitt omaak han å hans weg:r hafwa kan, hans halfwa åhrslöhn, begynnandes aff denne dato.

Dito: Framkalladhes Acad. wachtmestare Erich Danielson, och tillspordes, hwadh han vthråttat haf:r, om han och

continue hafv varit här i stadhen? Han swaradhe sigh mest varit i stadhen, alleenast medh Acad. Qvæstore en gångh vth på bygden förreest. Förmanttes fördenskuldh han skulle gå till Mag. Rectorem och der förnimma, hwadh han beställa skall.

Dito: Frägadhe Mag. Rector Procancellarium och Senatum om carcere publico, hwilket här vnder denne Acad. icke är så lägligit, som thet skulle, huru der om skulle laghas? Procancellarius lofwar och bewiliar, att thet hwss, som der till förr brukadt är, må laghas, och der till altjdh än vidare brukas.

Dito: Beswäradhe sigh Procancellarius öfr tryckiaren Peder Waldh, att han icke wil tryckia patenterna, som sendas vth til prästerskapet, vthan stoor löhn. Och emedhan Dn. Professores ochså hafwa samma beswär, derföre skall han medh thet första vthi Consistorio comparera.

Dito: Förestälte Mag. Rector Senatui Cursorum beswär öfwer någhra vnga magistros, att the icke betala them för deras omaak, the vthi theras promotions act och sedhan i callazet haft hafwa. Sententia: Cursores skola namngifwa them the klagha på, hwilcka sedhan förmanes till betalningh.

Dito: Proponeradhe Magn. Rector om Cursorum hwss, den lilla wåningen wedh Academien, som Abrahamus förr besutit hafwer, och tillspoorde, huru thet efter H. G. N:es Acad. Cancellarij begäran inrymes igen Academiæ betiente att boo vthi. H. Ehrw. Procancellarius swaradhe sigh icke kunna giöra der till, vthan sköt denne saken till Bårgmestare och Rådth.

Dito: Blefwe acta Anni 1645, ifrå den 29 Jan. till den 23 April, opläsne.

Den 30 Junij bleeff Consistorium hollit, och efter såsom tillförende den 21 Junij bleeff vthi Consistorio beslutit, at Dn. M. Ericus Achrelius Med. Prof. och M. Michaël Jurvelius Notarius skulle förreesa efter Qvæstoris begäran op till Ta-wastlandh, at förnimma om Acad. bönders och theras hemmans beskaffenheet, begäradhe Magn. Rector, att Senatus Acad. wille deliberera om wälbete M. Erici beställande och honom

derpå gifwa ett memorial. Altså togs detta i betenckiande, och är för nödigt funnit, nembl.:

1:o Att ehwar lägligast wara kan, Dn. M. Ericus sammankallar Acad. bönder, och förhörer, om the hafwa något emoot Acad. Qvæstorem och fougden; och der någhot wore, han sådant omstendeligen ransakar och låther optekna.

2:o Att han, så mycket möjligit är, förfrågar sigh hooss böndren och andra, som ransachningen bijwistar, om åker och engiar, som liggia vnder Acad. hemman, såsom och om fiskewata, strömar, der man kunde byggia qwarnar, iuventarium, humblegårdar, etc., huru dee heeta, och theras namn opskrifwa låtha; på thet att der någhon funnes, som Acad. hemmanens äghor affhandlar och bortsälier eller pantsat hafwer, sådant medh lagh igen dess bättre till sit ställe restitueras kunde.

3:o Efftersom Acad. opbördzmän mycket beroopa sigh opå oförmögna och vthfattigha, som Acad. rättighet aldrig tillfyllest betala kunna, han wille der om ransaka, och theras, som icke langt ifrå wäghen äre belagne, äghor sielf besee, och så förnimma om theras tilstånd och lägenheet.

4:o Att frågha effter böterna, som Acad. bönder äre fälte till, sedan the äre Acad. tillslagne; hwilcka effter privil. Acad. Academiæ tillhöra.

5:o Att dee som hafwa lägenheet till at bruka tiera, bast, näfwer, vthhugga qwarnstenar, eliest till bergzbrwk, humbla, lijn, hampa, lerfft, etc., dee förmanes, at the medh största flijt sådant arbethe drifwa, i synnerheet att the icke förfalska humblan, som the äre wahne.

6:o De bönder, som äre langt ifrå allmänna wäghen, och så för Acad. opbördzmäns som andras skiutzningar sittia frij, skola optecknas, och medh fogh öfwertalas, att the giöra vthskiutzningz pen:r så mycket billigt synes och the sielfwe godh-willeligen bejaka och vthlofua.

7:o Alldenstundh Acad. bönder för gamble och offta owisse restantier aff Cronones opbördzmän blifwa molesteradhe, och stoor deel medh tijdhen kan skee aldeeles ödhe giorde; han

om samma restantier ransakar, skärskodar och till widhare betänckiande förtekna låther.

8:o Alle thee, som Qvästor och fougden klagha öfwer för theras tretsko och mootwillighet, skola förmanas med alfwar till att bewijsa bette opbördsmän theras lydhno och hörsamheet, hwar the icke wela hårdt straffadhe blifwa.

9:o Ransakes om hemmanen, som äre ödhe blefne, sedhan the äre Academien vnderslagne, huru monge the äre, och huru lenge the ödhe warit hafua; att der någhon här näst samma hemmanen wille aff ödhe optagha och begärar derpå frijheet, Senatus Acad. må hafwa någhon vnderwijsningh om dess beskaffenheet. Skal och Acad. fougde tillfrågas, om han hafuer låtit bärga höö aff samma ödheshemman och sådant till räkningz fördt? Och förmanes, att han i rättan tijdh låther dess engiar inberga, och gör ther sedhan godh redho före.

10:e Tillholles Acad. fougde, att han i rättan tijdh skaffar slachtbooskap, och den medh thet första skee kan sender hijt till stadhen åth professorerna, och dröijer icke der medh in på hösten, som här till skeedt är.

Dito: Proponeradhe Magn. Rector Petri Kindij V. Gothi Reg. Stip. ödhmücke begäran, att emedhan han nu sinnat är at förreesa till Swerige medh testimonio, Senatus Acad. tåktes bewilia honom regium stip. för närwarande termin till den 4 Jan. 1648. Och såsom thet tillförende haf:r warit brukligt, så haf:r och Senatus thet honom bewiliat.

Dito: Bleeff beslutit, at emedhan Qvästor hafwer beswärat sigh öfr någhra fougdar, som för tijende span:ll en temmeligh post restera skola, skal fördenskuldh suppliceras till Landzhöfdingen, han wille på embetes wegr holla samma fougdar der till, att the vthan något längre oppeholande göra Academien betalt. Så och at H. Landzhöfdingen wille förbindha them, som hafwa at fordra gamble Cronones restantier aff Acad. bönder, at the icke så vthkräfvia samma, offta kan skee, owiss räst, at böndren warda ther igenom vtharmadhe och aldeeles ödhe. Han tåktes och låtha Acad. bekomma thet wederlagh, som Hen. Kongl. Maj:t för dee 1644 och 1645 åhrs ödheshemman allernädigst gifwit hafwer.

Den 6 Julij proponeradhe Magn. Rector vthi Consistorio, att emedhan H. Ehr:t Procancellarius förr detta, då han vthi Consist. bleeff påmint, huru H. G. N:dhe Acad. Cancellarius skrifteligen begäradt hadhe, att den lilla wåningen wedh Acad. skulle Cursoribus igen inrymas, swaradhe sigh icke kunna giöra der till, vthan skööt thet till Borgmästare och Rådth här i stadhen, och frågadhe Senatam, om man icke skulle dem der om anmodha; då bleeff aff alle enhälleligen för godt funnit, att till Bårghm. och Rådth ställes ett breeff, och dem kungjöres, att H. G. N:dhe såsom denne Acad. Cancellarius haf:r H. Ehr:t Biskopen nu andre reeson der om tilskrifwit, at dee wåningar, som till denne Acad. äre förr detta förordnadhe, skulle effter giordh disposition der widh förblifwa, i synnerheet den lilla wåningen, som pedellerne är deputeradth, Acad. restitueras, Bårgmästare och Rådth fördenskuld wille antingen effterlåtha, att Acad. betjente samma hwss här effter besittie, eller och ett skrifteligt swar här om Consist. comunicera, der medh Senatus Acad. kan sigh excusera hooss H. G. N:dhe och, der så fordras, deras swar H. G. N:dhe förnimma låtha.

Den 17 Julij bleeff Consistorium hollit, då företrädde Hendrich Ruuth och kåradhe till bookbindaren M. Fredrich Elers för een qwarn, den Hendrichs hustru vthi hans frånwaru hadhe undt bette Fredrich att mala på, och emedhan han qwarnen hender emellan hadhe, är qwarnen genom hans folkss oachtsamheet och wällande fallen öfwerända, begärar fördenskuldh, att Fredrich refunderar hans skadha. M. Fredrich swarar der till, att den skadhan och olyckan hende icke för hans eller hans folks försumelse och oachtsamheet skull, ty han seijer sigh hafwa haft en karl och en poike i qwarnen keela daghen, alt intill dess moot afftonen oförmodheligen opkom en så stoor storm och ilingh, at the inthet kunde regera eller få fast qwarnen, onseedt the hadhe warit fem eller sex hion derom. Altså emedhan Hendrich icke bewijsa kunde, att skadhan war skeepth aff någhon försumelse, förlijktes han medh Fredrich och Fredrich lofadhe honom 4 dal:r K. M. till hielp at byggia qwarnen op igen.

Dito: Är bewiliat aff Senatu Acad., at Andreas Tretzius Cuprimentanus blifwer en substätut vthi Arvidi Johannis V. Gothi ställe in secunda classe, ifrån Jwl 1647 till midhsommaren.

Dito: Skrefz till H. G. N., at emedhan Juris Prof. Dn. M. Johannes Dalkarlus icke kan här continuera sin profession för andra bestälningar skull; H. G. N. förtenskuлд tektes taga i betänckiande, huru samma profession medh en skickeligh man må blifua försörgdt. Der och Senat. Acad. stodhe at eligera någon inom thenne statum, äre Senatus vota enhälligen falne på M. Mich. Wex. Hist. et Pol. Prof., som deri et godt prof giordt hafz, och kunne Juris et Pol., så och Histor. och Eloq. professiones conjungeras, heemstellandes sådant uthi H. G. N. gunstige disposition.

Den 19 Julij bleeff äther Consistorium holhit, och beslutit aff alle enhälligen, att om en professor är borta ifrå Consistorio, vthan någhot laghligt förfall, när honom blifwer i rättan tijdh tillsagdt, skall mista sitt votum och bötha 3 R S. M. och samma böther till nästa Consistorij dagh erläggia eller gifwa en zedhel till Qvästorem.

Dito: Bleeff beslutit, at vthaff Landzhöfdingen skall begäras een citation efter fougdnarna, som till Acad. äre skyldige, att the komma in i stadhen medh Qvästoris qvittantzier och clarera medh honom; såsom och een förmaningz skriff till Cronones fougdar, att the ingalunda skola vthödha och ruinera Acad. bönder.

Dito: Præsenteradhes Bärghmästare och Rådz i Åbo breeff och skriffteligit swar opå Consistorij breeff om Cursorum hwss wedh Academien, der the förebära, att samma wåhningh är och aff ålder warit hafwer kyrckiones eenskyt hwss, och derföre kyrckiones betiente alltijdh boodt der vthi, dee förden-skuld för theras personer icke kunna bortgifwa kyrckiones rätt i detta fall; skintha likwål detta ährandet till H. Ehr: Biskopen och the wördiga Consist. Ecelesiasticum och sådant til theras betänckiande heemställa; såsom och vthlofwa, att der the dessföruthan vthsee och finna kunna någhon lägenheet och tomt här när Academien till Cursorum booställe, sigh

wela thet gärna göra. Syntes altså Senatui rådhligit, at Qvæstor ähnnu talar medh Bärghmestare och Rådth om samma wåningen, eller och huru widha the wela accommodera Cursoribus till booställe; då skall och Qvæstor hafwa en annan medh sigh ifrå Consistorio.

Dito: Bleff aff Senatu beslutit: 1. Att booktryckiaren skal ingalunda tryckia någhra disputationes, rijm, wersor eller orationes, förr än the blifwa aff Decano eller professoribus öfwersedde och vnderskrefne. 2. Om någhon wil dedicera någhot, så skal dedication tryckias på hwart exemplar och lijka, lydhande allenast till sex perssoner till thet högsta och eij fleere. 3. Om någhon läther tryckia någhot, skall tryckiaren tryckia 200 exemplaria på hwart arck för 1 R.dal:r, wil och någhon hafwa fleere exemplaria, skall han gifwa 1 dal:r K. M. för 100.

Dito: Bleff enhälleligen bewiliat, at then, som blifwer Rector Magnificus, han får af sin löhn förr vth vthi reedha penningar 100 dal:r K. M. mehra ähn andra professores till gestabodz bekostnat, hwilka 100 dal:r aff partzelarne afkortas.

Dito: Skall här efter skrifwas een wiss lengdh på fisci saaker.

Dito: Wachtmestarens embethe skall inthet ombytas i profoss embete; derföre skall wachtmestaren Erich Danielsson komma till Recto. Magn., der att höra, hwadh Senatus Acad. om honom judicerat hafwer.

Dito: Syntes och godt, at man beställer en annan wachtmestare för ringare löhn, och thet öfriga aff hans löhn förwares till fiscum.

Dito: Äth bookföraren Laurentio Jauchio, för thet han hafwer bekostadt opå booklådhan, bewiliar Dn. M. Michaël Wexionius Ph. Pr. och Hist. Pr. aff sin löhn till betalningh på thet han fisco skyldigh är pen:r 50 dal:r K. M:t, Dn. M. Simon Kexlerus Math. P. 40 dal:r, Dn. M. Nicolaus Log. et Poës. Prof. 25 dal:r K. M., hwar sedhan något fattas äth bookföraren, tages aff Medici vnderholdh.

Dito: Bleff constituerat, att hwadh som vthaff staten colligeras, thet måste på två terminer vthlefwereras; först om

wintren penningar, span:ll och andra partzeler, så mycket Qvæstor kan komma till wägha, och sedhan resten Mårnesso tijdh; skola och Jnspectores tillijka medh Qvæstore på the terminer, som vthlewereringen skeer, wara tillstädhes.

Dito: Skall Qvæstor Acad. nu förr hösten försöria och skaffa Academien två godha bodhar, hwilka skola werderas och sedan betalas af fisco.

Dito: Bleeff vthi Consist. Academico inlagdt laghläsarens Anders Sigfredhssons intercessions-skrift för sin son Jacobo Andreæ, der han tienstwilligen begärrar, att be:te Jacobus medh the böther kunde blifwa förskoont, till hwilka han vthi den kongl. Hofrätten är resolweradh, och äre falne till Academien; såsom och att Senatus Acad. gunsteligen wille befordra honom till sin förra wilkor wedh Academien. Här på swaradhe Senatus Acad., thet be:te Jacobo Andreæ efterläthes att inträdha i Academien, allenast han först böthet, som honom pålagdt är, vthlegger.

Den 2 Aug. bleeff Consistorium hollit. Då företrädde orge(l)bygggiaren Anders Brwse, och kåradhe till depositeorem M. Simonem Anglenium, för thet han hadhe gådt i caution för welb. Johan Giöss, och å hans weg:r honom [:Anders:] tillsagdt 2 R.dal:r, derföre att han spelte på orgor på hans bröllops dagh; och emedhan han hadhe tagit M. Simonem alleena an, wil han och at M. Simon för samma caution godt giörer. Här till swaradhe M. Simon och bekende sigh hafwa cawerat för be:te Johan Giöss, men sedhan han esomåfftast aff honom bleeff fixerat, i thet han alltijdh lofnadhe betala dee 2 R.dal:r och doch inthet gjorde, seijer han sigh hafwa gåadt till Brw-sen, och beedt honom, då Giösen war i stadhen, att han ochså wille fordra och kräfwia Giösen, att han dess better skulle komma till sina R.dal:r, då och M. Anders sendt sin tienare till Gösen och tagit honom an, och han alt sedhan deraff inthet welat wetha; dessföruthan haf:r Gösen förewendt sigh hafwa dee 2 R.dal:r betalt åth M. Andersses brodher, och derföre wil icke mehra wara der till skyldigh. M. Anders swarar sigh aldrih hafwa tagit an Giösen, vthan allenast giordt M. Simon der medh till wilia, at han sende sin tienare medh

honom till Göösen, då och samma gångon sagdt sigh allena ansee Göösen och icke den andra. Brodhren anbelangande seijer han sigh aldrih hafwa giordt honom der till fullmechtigh, at och hans qvittanz inthet finnes. Här om bleeff voterat och beslutit, at M. Simon han skall betala sin borghen dee 2 R.dal:r och sökia sin skadha hooss Göösen igen.

Dito: Ankom M. Andreas L. Nycopensis breeff, dat. Rostochij den 1 Maj 1647, och bleeff Consistorio opläsit.

Dito: Skall noteras till minnes efter Qvästori begäran, at Landzhöfdingen welborne Lilliehöök hafwer befalt Cronones fougder tagha aff Acad. bönder för gammal räst, alt thet the finna spijk i weggen, såsom Qvästor weet berätta; härom skall talas härnäst.

Dito: Beswäradhe sigh Qvästor Acad., Peer Gerss, deröfwer, at sombliga vthaff professorerne vthan hans disposition, emoot giorde constitutiones, sielfwe tagha till sigh vnderstundom någhra partzelar; så och, at sombligha qvittera dee partzeler, them lefwereres efter markgängen, och icke efter Cronones wärderingh, efter hwilken staten giordh är. Här till bleeff swaradt: 1. Begäres aff Qvästore, att han nembner them, som emoot giorde constitutiones handlat hafwa, och vthan hans disposition någhot till sigh tagit, att the må derpå förklara sigh; doch skall Acad. fougde alfwarligen förmanas, att han ingalunda lefwererar någhon professori vthan Rentmestarens wetskap. 2. Wärderingen på partzelarne anbelangande, så hafwer Senatus sigh derpå tilförende resolverat, och sin meeningh Qvästori skriffteligen medhdeelt.

Dito: Begäradhe Magn. Rector vthaff närwarande Senatu, at emedhan någhra errores och olikheter äre komne vthi statens afbetalningh, the måtte i tijdh corrigeras, thet här till icke skeedt är; såsom och att någhon annan aff Senatu förordnas, som tillijka medh Jnspectoribus ærarij sådant öfwersee skulle, och Jnspectores sedhan dess mindre winna andras missagh. Senatus Acad. swar: Jnspectores kunna tagha medh sigh, ehwem them synes, och see till, at alt kommer till rictighet.

Dito: Beslutit, att Consistorium holles näste Torsdaghen, och bodhas them, som nu borta äro.

Dito: Bleeff och beslutit, at Dn. M. Joannis Terseri S. Theol. P. och Dn. Qvæstoris, Peer Gersses, omkostnadt, the i Sverige för Acad. bästas skull giordt hafua, skall betalas aff fisci penningar, och icke proportionaliter aff hvars deputat, emedhan sådant länder icke allenast nu warande, vthan och futuris profess. och heela staten till godha.

Dito: Dn. M. Ericus Achrelius Med. Prof. och Dn. M. Nicolaus Nycopen. Log. Prof. woro borta ifrå Consistorio, woro likwäl i stadhen.

Den 6 Aug., då Consistorium hulttes, proponeradhe Magn. Rector, att Senatus Acad. wille tagha vthi betänckiande, huru widha bönderna kunde astringeras till at föra deras skathöo hijt till stadhen. Om detta bleeff delibererat och sagdt wara billigt, at bönderna i Lundå och här när skola föra in bådhe skat och gärdh höo, eller thet efter markgången betala; men the i Lapo och andra bönder gärdhen allena efter markgången och thet andra efter Cronones wärde.

Dito: Begäradhe Magn. Rector, at aldenstundh han nu för rectoratets skull förhindras i thetta åhret, at han icke så när hafwa opseende medh inspectione ærarij medh Dn. M. Simone, som thet sigh borde, så och på thet han dess bättre kunde hooss hwariorum wara excuseradh, Senatus Acad. förden-skuldå wille determinera och förordna en tridhie der till, att hafwa och tagha thet omaak opå sigh allenast detta åhret, altså bleeff der om voterat, och allas vota äre falne på Dn. M. Nicolaum Nycopensem Log. Prof.

Dito: Berättadhe Dn. M. Ericus Achrelius Med. Prof., hwadh han i Tawastlandh hadhe vthrättat, hwilket alt aff Notario skriftteligen war författat, och bleeff förwarat vthi Consistorio.

Dito: Frägadhe Magnif. Rector, hwar the 60 dal:r K. M. äre komne, som vthi 1643 åhrs actis finnes wara aff Qvæstore opburna vthaff Dn. M. Johannis Terseri Eloqvent. P. löhn, och skulle lefwereras till fiscum? Här till swaradhe Qvæstor, att thee 60 dal:r, som han opburit hafwer, äre honom aff wälbe:te Dn. M. Johanne skenkte, derpå han seijer sigh hafwa hans zedhel, eij heller nekadhe Dn. M. Johannes der till.

Doch emedhan vthi actis förmähles, at aff hans deputat skulle 60 dal:r K. M. komma till fiscum, och Dn. M. Simon Math. Prof. på hans lön 50 dal:r K. M. opburit hafwer, derföre lofwar han samma 50 dal:r till fiscum, men om dee resterande 10 dal:r lofwar han och Qvästor disponera, och thee ochså till fiscum lefwereres.

Dito: Proponeradhe Dn. M. Nicolaus Nycopensis Log. Pr. och frågadhe Senatum Acad., om thet wore enom profesori lofligit, at beställa sigh genom sijn skrifwelse medh Acad. fougde någhot, som han stoorligen behöfwa kan, thet wore sedhan humbla, bockar, eller hwadh thet wore? Och då sådant blifwer skickat hijt nedher, om han icke thet skulle få behålla? Här till bleeff aff Senatu swaradt; att ther någhon wil sigh särskilt beställa något medh fougden, så skal thet skrifwas vnder aff Qvästore Academix.

Dito: Gaaff Magn. Rector Senatui Acad. tillkenna, att M. Petrus Luuth Sveo-Gothus begärar sitt testimonium och wil förreesa till Sverige, begärar och ödhmiuckeligen, at Senatus wille bewilia honom stip. för 1647 åhrs andre termijn; thet bleeff honom aff Senatu tillsagdt, at han skulle få beholla stip. till 1648 1 Jan. Jtem för 1646 ifrå Missommaren till Jwl sättes in vthi Qvästoris catalogo i Arvidi Johannis Grundelij ställe, för hans fattighdoom skull.

Dito: Emedhan M. Petrus Torpensis Phil. Adjunctus wil genom Magnif. Rectorem ödhmiuckeligen aff Senatu begära commendatitias till H. G. N:dhe, derföre hafwer Senatus tagit denna hans begäran vthi consideration, tillsagdt och bewiliat, att Rector Magn. gifwer honom testimonium om hans diligentia, och aldenstundh han här något snart icke widhare promoveras kan, han fördenskuuld billigt recommenderas, och leggies honom något till godha hoos Hans Greeff. N:dhe Acad. Cancell.

Dito: Bleeff delibereradt och omtaalt om Jacobi Chronandri Gothi comœdien, som bleeff ageradh vthi seenaste promotione, och Jacobus wil låtha aff trycket vthgåå; och synttes rådhligit, att aldenstundh desse bullersamma tijdher icke medhgifwa att hafwa sådana speell för hender; mongen försumer

sigh derigenom ifrå sina studier; är och kommet missbruk in här hooss oss, bådhe medh tijdhen at the så åffta holles, så och medh tiggerijt; yttermehra kan samma omkostnat medh större gagn användas till orationes, versus, disputationes, etc.; the och elliest kunna blifwa allt för gemeene; derföre kan Hen. Kongl. Maj:t bättre behagha, om medh sådana comœdier hafwes fördragh; så och att denne, som någhra seijsa wara aff andra stält, icke mehra tryckes än här till skeedt är, förr ähn den vthaff professorerne öfwersees.

Dito: Alldenstundh Magn. Rector beswärar sigh, att han vthaff M. Anders Brwse blifwer öfwerlupen, för M. Simonis Anglenij Nylandi skull, at han icke contenterar honom och snarare betalar dee 2 R.dal:r, han vthi Consist. bleeff dömder till den 2 Aug. Sent: Efter samptlige vota skall M. Simon Anglenius contentera Brwsen the 2 R.dal:r till nästa Måndaghen, efftersom medh löhnens afbetalningh efter laghen icke lenge fördröijas kan.

Dito: Bleeff delibererat om skreddaren Hans Mwri, som begärar blifwa wachtmestare vnder Academien; och afsagdt, at han för äldrens skull icke kan accepteras der till.

Dito: Emedhan Dn. M. Simon Math. Prof. är till Swerige reessfärdig och behöfwer pen:r att fortsättia sin reesa medh; derföre bleeff honom på hans deputat 60 dal:r K. M. bewiliat.

Dito: Proponeradhe Magn. Rector, at efftersom Dn. M. Simon wil nu reesa till Swerighe, kan han tillijka medh sina ährander förrätta ochså något på Academiens wegnar, Senatus Acad. fördenskuldh wille efftertänckia, hwadh som nu kunde wara aff nödhen at gifwas honom i bestälningh; om man skulle skrifwa till H. G. N. om den lilla wåningen, och till H. K. Maj:t om Acad. oförmögna bönder och förmedhlingh, the aff Consist. fådt hafwa. Häruthinnan är Senatus betänckiande och meeningh, at förr ähn man skrifwer någhot om bette wåningen till Swerige, skal talas medh Procancellario vthi capitlet. Men till Hen. K. Maj:t och till Acad. Cancell. skall vthi ödhmiukheet sendas een lengd opå resten, som ähnnu står hooss bönderna och man mehra ingen förhopningh hafwer, at

den kan vthgå, medhan be:te bönder altz inthet ägha; och huru the likwäl för äthskillige förre åhrs [: som seijes :] owisse restantier aff Cronones opbördzmän blifwa mycket strängeligen krafde och molesteradhe, H. K. M:t fördenskund täktes be:te vthfattige bönder så widha förskoona medh sådan odrägeligh gammal räst, at theras hemman icke må ödhe blifwa. Begäres och vnderdånigen, at H. K. M:tz resolution om kyrkie-tijenden må ställas vthi execution, och den aff opbördzmän till annor vthgift icke anwendas.

Den 14 Aug. gaafz Dn. M. Simoni Kexlero ett memorial på the petita han hooss H. K. M. och H. G. N. proponerandes warder, nembl.: 1. Fordra förmedhlingh opå böndernas gammal räst. 2. At H. K. M:tz resolution om kyrkietijenden må ställas vthi execution. 3. Anholla om förbättringh på bibliothek. 4. Lefwerera H. G. N. Bårgmestare och Rådz breeff om den lilla wåningen. 5. Förfrågar hooss H. G. N. om aflägsne bönders skiutzningz pen:r. 6. Om fiskewatn och humblegårdz ställen. 7. Vthi discurs-wijss talar om restantiens betalningh medh tollen, fleere kyrkieherbergen, eller beholdna bönder, etc. 8. H. G. N. wille öfwertala förnehme adelssmän at testamentera något vnder Acad. 9. Om ordningh på professorernes och assessor. sessioner. 10. Om professione Juridica.

Dito: Emedhan Qvästor seijer Arvidi Grundelij 1646 åhrs stipendium wara betalt, thet M. Petro Luuth bleeff bewiliat, derföre efterlåtes honom ex pecunia diligentiorum 4 dal:r S. M.

Den 28 Aug. bleeff Consistorium hollit, närwarande H. Ehr:t Procancellario, Magn. Rectore, Dn. Doctore Aeschillo, Dn. M. Nicolao och Dn. M. Johanne Tersero Juniore.

Då gaaff Magn. Rector tillkenna, huru såsom M. Petrus Luuth Sveo-Gothus straxt efter promotion hadhe låtit förmerckia, at han icke allenast war illa till fredz för thet rwm honom bleeff då assignerat, vthan och låtit gå thet så till sinnes, at han lät förnimma sigh wela tagha sigh orådth före; men D. D. Aeschillus Theol. Prof., Dn. M. Michaël Pol. et Hist. Prof. och Dn. M. Nicolaus Log. et Poës. Prof., när the sådant förnummo, hafwa the dissvaderat honom ifrå ett sådant elacht

vpsåth, och stillat honom. Sedhan åther, när promotions acten tryckias skulle, hafwer han begynt igen tala om sigh såsom förr, kommit till Magn. Rectorem och anmodhat, at medh actens tryckiande icke skulle fahras fort, emedhan wersorna, som der om hwar promotio äre skrefne, skulle lända honom till neesa, warit och någhra, som hafwa kallat honom och någhra andra Magistros secundæ classis, och der thet komme wijdhare, skulle theras promotion derigenom framdeeles förhindras. Rector hafwer sådant gifwit Dn. M. Michaëli tillkenna, men M. Michaël icke welat, at thet wercket vthaff Luuthen skulle förhindras och förbiudhas. M. Petrus fördenskuld undsaght Dn. M. Michaëlem medh bly och krwt. Men sedhan Magnificus hadhe fordrat honom till sigh, och påmint honom hwadh som hans eedh fordradhe, hafwer han begärat, at wersorne icke tryckias skulle eller och at han blifwer gratuitus, såsom brvkligit är. Begärar fördenskuldh Magn. Rektor, at Procancellarius och Senatus wille deliberera: 1. Om wersorna blifwa tryckta. 2. Huru Dn. M. Michaël, som åklagaren är, blifwer stält till fredz. 3. Huru Luuthen blifwer hulpen till rätta.

Då företrädde ochså Laurentius Matthiæ Norganius Sud. medh Dn. M. Michaëlis Wexionij fulmacht, at præsentera vthi Consistorio hans inlago emot M. Petrum Luuth, och å hans weg: r resolution derpå fordra. Vthi sin inlago, den nu bleeff opläsen, beswärar sigh Dn. M. Michaël öfwer M. Petrum Luuth, för thet han honom oförskyld, obeskedheligen och skamligen hootat och vndsagdt hafwer till lijff och lefwerne, at han och i sitt eget hwss skulle icke wara säker. Sedhan 1. hwadh M. Petrus örkiar på rwmet in actu promotionis, swarar han icke wara thet sijn bestälningh vthan facultatis philosophicæ; der han och eliest, si qva juranti fides, om sådant icke en gångh tenckia eller tala borde. 2. Sumptus anbelangande, seijer han sigh ther medh inthet hafwa att beställa, vthan skiuther sådant vthi venerandi Senatus godha betänckiande. 3. Thet M. Petrus wil förmæna honom låtha tryckia actum promotionis, seijandes sådant skee sigh till despect, thet funderes på M. Petri fåfånge och otijdhige inbilningar. Han och effter mongas begäran, i synnerheet H. G. N:des Acad. Cancellarij befalningh,

der till förorsakadh är. Han fördenskul honom [: M. Petro :] aldrig giordt förnär, vthan ett vänligt omgånge tilbudit, han likwål sigh så obeskedheligen förheller, derföre sigh wara nödhtvungen honom at angifwa: 1. At han hafwer icke allenast bannat den, som in qvarto præcepto föres till classem parentum, och en sådan efter Gudz lagh skall dödhen döo, vthan och undsagdt på lijff och lefwerne, at och ingen heemfridh gälla skulle, den doch Sweriges lagh högdtt skattar och wärderar. 2. At assessor Consistorij är iu så högt privilegeradh, som en Bårgmestare eller Rådhan, hwilkom at sijwyrdning giöra, är lifzsaak; och at ingen större siwyrdningh wara kan, ähn achta eens blodh ringa. 3. At han hafv vndsagdt honom till lijff, som aff H. K. Majjt särdeles frikalladh är [: privil. Acad. in fine :] och såledhes vnder fötterna trampat thet 31 Cap. i K. B. L. L. 4. Huru kommer sådant öfwereens medh then eedh han giorde, då han bleff in matriculam inskrefwen. 5. Så och medh den han giorde in promotione. 6. At såwål H. K. M:tz såsom Cancellarij Academici Authority, hwilkas vices promotor repræsenteradhe, då eedhen giordes, här medh læderes och förachtas. Begärar fördenskul, at Magn. Dn. Rector medh venerando Consistorio sigh om perssonen försäkrar, in till dess hooss H. K. M:t och Cancell. Acad. här om förfrågas; såsom och at the wille tagha saken i nogha consideration, at bådhe H. K. M:tz privilegia och förbudh må oförachtat blifwa; sampt Cancellarij och status Acad. respect oförkräncht; och the oförständigige ifrå öfwermodh affskrächte. Begärar altså doom i saaken och sedhan execution; så och Laurentius Norganius, at M. Petrus förwares j hächtelssse till saaksens vthförande. Förfrågadhes fördenskul hooss H. Ehr:t Procancellarium: 1. Om wersorne, om the tryckias skulle? Han swaradhe: at han meenar thet föga behöfwas, thet samma meena ochså närvarande professores. 2. Lofwar Dn. Procancellarius tala härom medh Dn. M. Michaële, såsom och om hans klagomåhl emoot M. Petrum, at han wille den låtha falla. 3. Bleeff voterat och enhälligen beslutit, att M. Petrus han blifwer en gratist, såsom och elliest brukligt ähr medh them, som vthi promotiøne äre ultimi, om han der medh är

stilladher. Och the andra, som då promoveradhes, skola re-fundera hans expenser, i synnerheet skall Dn. M. Johannes Terserus Junior der om wara bekymbrader, som tillförende medh expenser bleeff förskoont; thet han och lofwadhe.

Dito: Förfrågar sikh Magn. Dn. Rector, när medh præ-lectionibus publicis skall begynnas? Här om synttes Dn. Procancellario wara rådhligit, at professorerna accommodera sikh effter auditores, ty elliest för wäggiana kunde the inthet läsa; doch skall der om i morghon 8 daghar till intimeras.

Dito: Berättadhe Magn. Rector, huru såsom skräddaren Sune Peersson hadhe beswärat sikh öfwer Olaum Nerichium, at han hadhe låtit panta hans kiortel på Chiämnens kammaren och sedhan reest å lande(t) och der nu sikh absenterar, at den andra icke skulle komma i tijdh till sitt igen, begärar för-denskuldh, at han måtte citeras. Sent. Senatus: Skall bete Olaus citeras till stadhen till at vthföra sijn saak, han haf-r emoot bete Sune, i rättan tijdh.

Dito: Emedhan wachtmestaren Erich Danielsson holler till å lande(t), der han likwäl här i stadhen skulle achta på sin tienst; derföre skal han fordras in i stadhen, och förhöras, hwadh han här bestält hafwer.

Den 1 Sept. bleeff äther Consistorium hollit, närwarande H. Ehr:t Procancellario, Magnifico Dn. Rectore, Dn. Doctore Aeschillo Petrao, Dn. M. Joanne Elai Tersero Majore, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Nicolao, Dn. M. Johanne Juniore. Sedhan kom och Dn. Magister Michaël Wexionius.

Då företrädde Olaus Olai Wexionius och præsenteradhe Dn. M. Michaëlis Wexionij skriftt, at han honom vpskickat hadhe til at henda venerandi Consistorij resolution vthi den saaken emoot M. Petrum Luth, medh begäran at samma saak icke lössligen optagas måtte, vthan så skärskodhas och resol-veras, at thet kan förswarligit wara och han får wetha hwar effter han sikh rättar. Bleeff fördenskuldh Dn. M. Michaëlis jnlagu äther och vthi M. Petri närwaru opläsen. Der till swaradhe M. Petrus Luth, at han will holla sikh widh then doomen, som seenast vthi Consistorio Academico afsadhes, at han skulle blifwa en gratist, och bekomma igen the penningar,

han på samma promotion användt hadhe; fördenskul förundrar sigh, at Dn. M. Michaël Wex. icke blif:r wedh samma doom, vthan intenderar widhare at förolämpa honom i saaken. Der till exceperadhe Magn. Rector, at hwadh som seenast skedde, thet war allenast et förslagh och råd till at vndfya all widhlyftighet, och icke någhon lagligh ransakan eller fulkombligh doom; alleenast at han medh impensis, som han vthi samma promotione vthladhe, blifwer förskoont, och får sin betalningh igen; han wille fördenskull swara till sielfwa saaken. Derföre bekände han och sadhe: at han hadhe beedt Claudium Petri Nerichium, han wille gå till Dn. M. Michaëlem Wexionium, och bidhia honom, at han för Gudz skull tächtes lämpa sigh till eenighet, och icke låtha tryckia actum promotionis, derigenom promoti kunna sins emellan oense blifwa, eller någhon annan olämpa der effter fölia, som skulle kunna lända honom till skadha, hans fördenskuld intent inthet warit thet Dn. M. Michaël honom anklaghar före; doch emedhan han thetta refereradhe, war han så perturberat, at man hans rätta meeningh icke wäl förstå kunde. Här emoot förewände Olaus Olai Wexionius, at M. Petrus till Dn. M. Michaëlis Wex. käromähl icke kunde neeka, emedhan Claudius Nerichius sådant aff honom hört hadhe, och sedhan D. M. Mich. refererat; thet samma och hört Joh. Curnovius, Laurentius Norganius och Johan Qwast. Bleeff fördenskuld Claudius Nerichius framkalladh, och i begynnelssen förmant, han på sin eedh sanningen bekänna skulle. Han swaradhe och bekände, at M. Petrus Luth hadhe en gång kommit till honom och bedt honom, han wille gå till Dn. Doctorem Aeschillum Petræum, S. Theol. Prof. Primarium, och å hans wägnar bedhia honom, han wille lindra hans samwet, och öfwertala Dn. M. Michaëli Wex., at actus promotionis icke skulle blifwa trykt; han, Claudius, skulle ochså gå till wälb:te Dn. M. Michaëlem, och bidia honom, han och wille lijsa hans, Lutusens, samwet, och komma till förlijkningh; hwar och icke, lofwadhe han gå honom hardt när, och kan skee så at hans hustru och barn skola gråta. Han altså effter Lutusens begäran gådt till Dn. M. Michaëlem, och honom sådant berättat; thet han inthet hadhe godhe tij-

dhender till Dn. Prof., ty at M. Petrus wore i thet intent, at han wille gå honom hardt när, at hans hustru och barn skulle gråtha. Yttermehra ochså tillagt aff sigh sielfwan, at præclariss. Dn. Prof. skulle wachta sigh, han wore icke trygger för Luthen, såsom aff hans affecter honom, Claudio, syntz hafr. Då och Dn. M. Michaël swaradt honom: At M. Petrus niuther promotions expenser gratis eller eij, thet komma sigh inthet wedh; men thet han oförskyt hootas, skulle Claudius seijsa honom igen, at han så snart kan skee gråter, som han Dn. M. Michaël. Derföre M. Petrus andre daghen sagdt: Om han icke lindrar mitt samwet, jagh tagher migh annat före, antingen iagh bedröfwar hans hustru eller han migh; widhare föregifwer Claudius, at hwarken han eller M. Petrus sagdt hadhe: J skolen icke wara säker i hwæt, eij heller Luthen vndsagdt honom till lijfwet.

Sedhan, efter Senatus Acad. begäran, kom Dn. M. Michaël in Consist., der bådhe H. Ehr:t Procancellarius och Consistoriales samptligen hooss honom för M. Petro intercederadhe, han wille medh hans swagheet öfwersee, den han, Luthen, icke alleenast förr, vthan och ähn nu låther påskina; allenast han beedz före och ångrar sigh. Dn. M. Michaël swaradhe sigh medh hans skadha icke wara betient, wil och sigh till förljknig beqwäma för bete intercessions skull; doch protesterandes at honom vthaff Claudio bleff refererat, at Luuthen honom till lijff vndsagdt hadhe. Kalladhes fördenskuuld M. Petrus fram, och förmantes, han skulle sitt förseende hooss Dn. M. Michaëlem affbidhia och beess före, at han sigh sålunda emoot sin promotorem hadhe förbrutit. M. Petrus tackadhe Senatui för en sådan trogen förmaningh och favor, lofwar och sådant effterkomma.

Den 5 Sept. blefwo studenterna p. p. inviteradhe till at höra lectiones pub.

Den 7 Sept. bleff Consist. hollit, närwarande Magn. Dn. Rectore, Dn. Doctore Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Joanne Tersero Maj., Dn. M. Michaële We-xionio, Dn. M. Nicolao Nycopense.

Då præsenteradhe Mag. Dn. Rector Qvæstoris Acad. för-

slagh, huru dee pen:r, som nu äre inkomne, vthdeelas skola emellan professorerne; medh hwilken ordningh the woro wäl till fredz.

Dito: *Thet* Andreas Tretzius begärr beholla Arv. Grundelij ställe ordinarie, hwilkens substitut han warit haf:r, så Sveno Gelzenius stip. r. genom sin skrifwelse till Dn. M. Nicolaum, detta opakiuthes till en beqwämligare tijdh.

Den 6 Octob. hultes Consistorium, närwarande Magnif. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Joanne Tersero Majore, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Johanne Juniore. Dn. M. Nicolaus Nycopensis excuseradhe sigh schedula.

Då proponeradhe Magn. Dn. Rector och förfrågadhe hooss Senatam, huru såsom medh inscriptione procederas skulle, den åhrsens tijdh nu fordradhe? Härtill bleeff vthaf Senatu Acad. swaradt, och aff alle samptligen bewiliat, at programma anslåss nästa Sundagen, och då inviteres studiosi op till nästa Torssdaghen der efter, at lätha skrifwa sigh in till wissa lectiones; men the som då absentera sigh skola noteras, och the mootwillige citeras till Consistorium.

Dito: Bleeff bewiliat, at emedhan Medicinæ studiosi äre hädhan förreeste, derföre the som wela blifwa igen Med. studiosi och derföre stipendium begära, *thet* skall them oplåtas.

Dito: Bleeff och beslutit, at Johannes Martini Grå Fenno blifwer stip. regius medh första lägenheet, aldenstundh han låther een synnerligh flijt påskina vthi sina studijs, och der om D. D. Aeschillum anmodhat hafwer.

Dito: Beswäradhe sigh Magn. Rector öfwer Simonem Bartholli Rymetensem, at han åthskillige citationes förachtat hafwer; derföre syntes Senatui Acad. billigt, at han om nästa Sundagen peremptorii citeras skall till förhör.

Dito: Jnladhe Barthollus Lachmannus Viburgensis een supplication, medh ödhmiuck begäran, at han, som för en swår och longligh siukdoom en tijdh ifrån Acad. sigh absenterat hafwer, och derföre vthaff catalogo stipendiariorum vthsluten är, Senatus wille wäl giöra och honom igen till stip. regi. för-

hielpa. Denne hans begäran togs i betänckiande, och beslöts, at emedhan han om sitt tillståndh Inspectoribus stip. inthet adverterat haf:r och så stipendium mist, derföre bewilias honom stip. vthi classe secunda.

Dito: Bleeff och catalogus dilig. öfwersedd och skall Qvästori öfwerlefwereras; nembl. för Dn. M. Joannis Terseri Majoris och D. M. Martini Stodij inspectione.

Dito: Bleeff omtalt, hwadh som Jauchius hafwer kostadt opå booklådhan, och bewiliat, at honom bestås som folier, nembl:

Åth murmestarens gesell	9: 24.
Arbetz folk	— 28.
3 fensterkarm åth snickaren å 8 dal:r	24: —
Repositorium	12: —
Ett lithet bordh	5: 16.
3 fensterlukor beslagne å 3 dal:r	9: —
För krokorna	3: 24.
Gångjern	5: 16.
Åth them som buro	— 24.
För spikar	2: —
20 brädher för	10: —
12 brädher till kammaren	6: —
5 tr kalk för	3: —
Glassmestaren	13: 16.
<u>Summa 105: 20.</u>	

Men kakelugnen och arbetz löhn på träkammaren, hwilka inthet mehra äre till gagns, så och hwadh som vthaff honom stulit är, thet bestås honom inthet.

Dito: Företrädde Jören Eschelsson i Pakula och anklagadhe Acad. wachtmestare Erich Danielsson för geldh 30 dal:r K. M:t. Men emedhan han är bortrymbder vthan något afskeedh, hafwer eij heller något till at fordra vthaff Råntmestaren, derföre hafwer bete Jören vthaff Consist. nu inthet till att förwenta. Jören föregifwer, at Qvästor Peer Gerss hafwer gådt i borgen för bete Erich; der till swarades: kan

han thet bewiisa, så må han sökia sitt hooss Råntmestaren, bete Peer Gerss.

Dito: Suppliceradhe Jacobus Andreae Linnerius Nandalensis till Consist. Academ. om skoonssmål och förlindringh opå the böter, han i then kongl. Hofrätten bleeff fälter till. Honom gafz detta sware(t), at han skall comparera nästkommande Torsdagh och hafwa Hofrättens resolution med sigh opå samma saak.

Dito: Præsenteradhes Bartholli Simonis Judij Nybyensis supplication, anlangande den saaken emellan honom och Larss Vnderfougdes dotter; men alldenstundh käranden icke tillstädhes är, dilationeras her medh.

Den 14 Octob. hölttes inscriptio.

Dito: Skall Samuel Jonæ Smolandus citeras till nästa Consistorium, om han icke i medhler tijdh contenterar Jacob Naskals hustru, den honom anklagar för geldh.

Den 20 Octob. hultes åther Consist. Acad., närwarande Magn. Dn. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Michaële, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Nicolao Nycopense. Dn. M. Joh. Junior i stadhen och här icke, Dn. M. Ericus excuseradh, at han är vnder cur.

Då framkalladhes Jacob Naskal och gaaff tillkenna, att han medh Samuele Jonæ Smolando förlijkt war.

Dito: Gaaff Magn. Dn. Rector tillkenna, at Matz Keppis hustru hadhe hoos honom privatim anlagadt Matthiam Sigfridi Rungium Loimjokensem för geldh, men Matthias citation försatt, och fördenskuldh fådt befallningh, han skulle nu medh sin wedherpart comparera. Kalladhes fördenskuldh Madzes hustru in, och hon föregaaff sigh wara medh bete Matthia förlijkt, och han lofwat betala henne wedh första åkeföhre. Men aldenstund Matthias hwarken nu eller tillförende efter Magn. Dn. Rectoris citationer icke comparerat hafwer, derföre skall han ähnnu citeras till nästa consistorij dagh.

Dito: Företrädde och tillspordes Simon Bartholli, hwarföre han hafwer försatt Dn. M. Martini Stodij någhra skriffteligha citationes, så och närwarande Magn. Dn. Rectoris,

då han bleff citeradh bådhe then 8 och 9 Sept., der han likwål war i stadhen? Här till swaradhe be:te Simon sigh för sin fattighdoom skull icke kunnat vppehålla sigh i stadhen, eller hijt förreesa, då han vthaff Dn. M. Martino, den tijdhen Magn. Rectore, bleff citeradh; när han och fick nu warande Magn. Dn. Rectoris citation, seijer han sigh då warit reessfärdigh medh Dn. Thomæ hustru till Parghas, och alt så icke kunnat comparera, bedher fördenskuuld om förlåtelse på thet ödhmiuckeligaste, föregifwandes sådant wara mest aff oförståndighet skeedt och för åklagarens strenghets skull, lofwar och förbättra sigh. Åklagaren Andreas Gregorij Rymmetensis seijer sigh medh be:te Simone denna gångon inthet wela agera, emedhan han honom något när betalt hafwer. Bleff fördenskuuld voterat om hans försumelsse och beslutit, at han denne gångon förskoones och icke handles medh honom stricto jure, för hans enfaldighets skull, doch så at han förmanes medh alfwar, at der han här efter ähn försitter någhon citation, skall hans straff wara dess större.

Dito: Jnladhe Ericus Andreæ Somerensis een supplication, der han ödhmiuckeligen begärar att komma till stipendium. Sent: Medh närwarande professorum consens skall han skrifwas inter expectantes, och såsom hans flijt vthi studijs wål kunnigh är, så lofwas och, at han medh första tillfälle till stipendium promoveras.

Dito: Bleff bewiliat, at emedhan Laurentius Andreæ Bothniensis hafwer nu en tijdh warit inter expectantes, wil och blifwa Medicinæ studiosus, derföre skall han wara primus inter expectantes; så skrifwes och Jacobus Jurvelius Bothn. Medicinæ studiosus, och Sveno Toreri Gelzenius O. Gothus skrifwes inter expectantes.

Dito: Förfrågadhe sigh Magn. Dn. Rector hooss Senatam, hwadh råd och medhel skall finnas medh them, som äre sacris initiati, och hafwa icke sina testimonia och affskedd ifrå Academien, der vnder the tillförende warit hafwa; hwilket lender them sielfwa till skadha, alldenstundh kanhenda at någhon der efter fråghar, the och medh eedh lofwat hafwa, vthan Magnifici loff och testimonio icke skola sigh begifwa

hädhan, derföre ochså Constitutiones sådant vthaff them fordra, at såsom en bārgare han afsejer sin eedh, då han icke mehra will niuta stadzens privilegia till godha, så och en studiosus, som studia Acad. öfvergifwer, at och matricula kan wara dess richtigare och klarare vthwijsa, hwilka som äre vnder Univer-
sitetet; förvthan desse finnas och monga andra, som holla sigh här ifrån vth på bygden, vthan någhons ja och minne. Sent: För bemälte orsacher skola initiati sacris, som inga testimonia hafwa och äre för handen, citeras till Magn. Dn. Rectorem, men the andra, som äre hädhan förreeste, publico programmate, såsom och the ther vthan förloff sigh här ifrån absentera.

Dito: Bleeff beslutit, at the som icke wore i senaste inscriptione tillstädhes, skola citeras till Decanum, at förhöras, aff hwadh orsach the sigh absenteradt hafwa, der the och skola gifwa an sina nomina och låtha skrifwa sigh genom Notarium till wissa lectiones; the som sådant försoma, skola nominetenus citeras till Consist. Academicum; om detta och the förra kan tryckias een intimatio och sändas omkringh stiftte(t).

Dito: Gaaff Magn. Dn. Rector Senatui tillkenna, at Pro-cancellarius hadhe rådt honom, the och hans kall eliest aff honom hadhe fordrat, at förmana icke allenast discentes, hwilket nu skeedt är, vthan och docentes till flijt, de wille fördenskuill hwar medh flijt drifwa sitt kall och embethe; the lofwadhe ther om bekymbradhe.

Dito: Bleeff bewiliat, at the som vthaff professoribus för-suma prælectiones publicas, skola noteras op och bötha efter-såsom constitutiones förmåla; will och någhor wara borta, skall han sigh medh the skiäl, han hafwer, excusera vthi Consistorio.

Dito: Badh Magnificus Rector professorerne wara be-kymbradhe om disputationibus, som the efter Constitutiones holla skola åhrligen, the the och lofwadhe.

Dito: Begäradhe Magn. Rector vthaff hwar skriftteligh beskeedh opå fisci peng:r, som vthi förledhne åren vthi hwars rectorat äre fallne efter bötherna; detta differeras till nästa Consistorium.

Dito: Gaaff Magnificus Rector Senatui tillkenna, at Qvæ-

stor Academia, Peer Gerss, den 12 Octob. honom lefwereradt hafwer sin rächningh opå sina vthgiffter.

Dito: Emedhan wachtmestaren Erich Danielsson finnes wara mongen skyldigh, och här wedh Acad. till dienst antagen är, ähndoch han nu vthan afskeedh är förreester, honom likwål bewilias för halfwa åhret löhn, der aff hans creditorer proportionaliter afbetalas skola, rächnandes först deri hwadh han sielf vthaff Rentmestaren bekommit hafwer. Bleeff och vthaff Senatu Acad. experientiss. Dn. M. Erico Achrelio Med. et Anat. P. P. vthaff bette Erich Danielssons stipendio bewiliat 6 dalr K. M. och hwadh mehra honom effter skulden bör proportionaliter bekomma, hwilka Qvästor Acad., Peer Gerss, wäl:te Dn. Professori tillstålla och lefwerera skall.

Dito: Bleeff beslutit, at alldenstundh studenterna esomåftast vthi Consistorio warda vthaf bärgerskapet krafde och anlagadhe för öl och wijn, etc., och doch inthet hafwa at betala medh, vthan någhra vthsättia sina böker och klädher på kroghar och kellare, sigh vthi sina studier till stort hinder; skall fördenskull skrifwas till Bårgmestare och Rådth, the wille åffentligen förbiudha låtha, at ingen aff stadzens inwånare må här effter borgha vth åth studenterna öl, wijn och toback och derföre panta theras böker och klädher; then thet gör, ware förplichtat vthan någhon refusion restituera thet hooss honom i så motto pantsat är.

Dito: Aldenstundh lenssmannen i Rändämäki emoot Hen. Kongl. Maj:tz förbudh Acad. bönder opå professorum afwels hemman medh gest- och skiutzningar beswärat och sombliga pantat hafwer; skall fördenskuld Acad. Notario M. Michaëli Jurvelio och Henrico Henrici Ministro Pub. gifwas i fullmacht, samma landbönders beswär laghigen moot theras wedherpart för lagh och rätt vthföra och een doom uthi saaken fordra låtha.

Dito: Skall Georgius Sampensis Finno citeras till Consist. för Dn. M. Joannis Elai Majoris book han hoos sigh hafwer.

Den 3 Novemb. bleeff Consistorium hållit, närwarande Magnifico Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, D. M. Svenone

Vigelio, Dn. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Erico Achrelio, D. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Johanne Tersero Minore, D. M. Nicolao.

Då företrädde Anders Månsson Skräddare och anlagadhe Jsacum Abrahami för een myssa, den bette Anders seijer wara sijn och sigh den hooss Jsacum funnit; begärar fördenskuлд sitt igen. Jsacus swaradhe sigh hafwa köfft samma myssan vthaff Peer Thomasson för 1 dal:r K. M. Der till bejakadhe Peer, föregifwandes sigh hafwa köfft henne vthaff en dreng*h* i Blockzudd för 1 yxa och 6 öre pen:r. Tillfrågades fördenskuлд bådhe bette Peer och Jsacus, om the äre ther med*h* benö*g*de, at Peer lefwererar Jsaco sin daaller igen, och tagher myssan till sigh; och gånge sedhan Anders och Peer på Rådhuset, och förlijkes som the kunna? Der till swaradhe the: ja. Altså lefwereradhe Peer strax pen:r Jsaco och togh myssan igen.

Dito: Berättade Magnificus Rector och påminte professorerna, huru såsom thet vthi Consistorio bleeff afftalt, at vthaff Bårgmestare och Råd*h* här i Åbo begäras skulle, the wille aff Rådhuset publicera, at bårgersskapet icke skulle borgha studenterna ööll, wij*n* och toback opå theras klådher eller böker; och at sådant är them hooss Oeconomum templi muntligen förehollit, men the begärat, at sådant skriftteligen skee måtte; thet och Magnificus effter Consistorij senaste besluuth och theras begäran effterkommit, och them skriftteligen ther om anmodhat; hwilcken skrift Bårgmestare och Råd*h* emoot Consistorialium intent åffentligen på Råd*h*stughun hafwa låtit opläsas, och genom stadzfougden på finska vttydhas, then och kan skee någhra orätta glossemata der till lagdt hafwer. Men studenterna detta theras godha intent och wälmente råd*h* illa vttydtd hafwa, låtit sigh finnas vthi privat conuenter, för Magnifici port om nättran och annorstädhes, och leeffdt auditoria Acad. tooma, oachtandes prælectiones publicas; sendt och bud*h* till Magn. Rectorem och begäradt see concept vthaff samma breaff; men Magn. Rector wijst them hijt till Consistorium, hwarföre och the nu här vthe äre försambladhe. Senatus fördenskuлд wille fordra them fram, och vnderwijsa them

om samma skriff och dess intent, förhörandes om the hafwa någhot ther emoot. Kalladhes fördenskull samma studiosi in, och vthaff Notario bleeff brefwet, som till Bårgmestarne skreefz, för them opläsit, och sedhan tillspordes studenterne, om the hadhe något der emoot? The swaradhe, at the wela skriffte-ligen inläggia. Senatus vthtydde samma skriff och förkla-radhe hwadh dermedh meent är, at the thermedh sökia dis-centium bästa i synnerheet at förhindra swalgh och drycken-skap, och at then studerande vngdomens böcker och klädher skulle wara såsom res sacræ eller och arma militum, the ther skola hafwas i gran acht och icke så lätteligen sättias vth för öll i pant, thet mongen giör, the och här medh förstås och icke the andra, oskyldige. Då företrädde Petrus Joh. Reftelius, och å andres wågnar tackadhe professoribus, at the sigh såledhes låtha wårda om discentium gagn och bästa; men at be:te skriffen är stält in genere, lika såsom the alle wore drinckare och lijka godhe, såsom bårgerskapet ochså thet vth-tydha, meena the ther medh wara skeedt them för när. Här till swaradhes aff Senatu: at vthaf predikstoolen ochså talas in genere om dryckenskap och andra vitijs till heela församb-lingen; dess föruthan är aff be:te skriffen klart nogh, at der medh förstås allenast the, som onödigt för drycker sättia vth sina böcker. 2. Föregifwa the sigh genom samma skriff blefna suspect. hooss bårgerskapet, at the icke mehra töras borgha them något, ehuru stoort the behöfwa kunde; begära altså at sådant motte corrigeras. Der till swaradhe Senatus: Om någhon aff bårgerskapet sålunda vthtydher samma skriff, till hwilken en studiosus kan lijta vthi sin tarff, så kunna the wål gå till en aff professorerne, och förnimma, hwadh medh samma skriff meent är. Eliest är och wedh andra wålbestälte universiteter brukligt, at låtha sådana skrifter aff trycket vthgåå; bör fördenskull discipulos i detta fallet inthet begära aff sina præceptoribus, och the här vthinnan någhot corrigera skulle. Då framträdde och Simon Stålhöss och föregaff, at en aff bårgerskapet hafwer sagdt: Gudhi skee loff, iagh haf- wer inthet mycket omgådz medh studenterna härtill, iagh skall inthet heller här efter thet giöra, vthan heller tagha en

nål i handen. Här på bleeff swarat, at studiosi kunna wäl sådanas omgånge ombära; men ther så wore någhon om them eller theras ståndh hädheligen taalte, kan sådan en lagföras. Då förebar ochså Laurentius Norganius Suderm., at studenterna äre å lande(t) ochså förhatelige, för thet the hafwa viatica och gå omkringh, somblige gå sochnar och derföre i Ubsala kallas kallas Åbo diecknar. Här till swaradhes, at många äre fattighe, som behöfwa andras hielp, och then som them något förährar, kan thet honom icke förwägras; altså och medh sochngångh; eliest kommer sådant Norganio fögha wedh. Bleefwo the fördenskull alfwarligen förmaante, the wille achta sigh för sådana hemliga conventer, som plägha inthet godt födha aff sigh, och såsom the äre emoot H. K. Majjt, böra hårdeligen straffas, gifwa sigh till fredz såsom andra lydhiga discipuli och gå fljigtigt i Academien. Lofwade och profess. tala hwar medh sin bekandt privatim.

Dito: Bleeff åther voterat om Jacobi Andreæ Nandalensis böthes pen:r, som han effter then kongl. Hofrätz doom vthläggia skall [:nl. 20 dal:r S. M., therpå han haf:r f. Anders Matzsons zedhel:] och effter privilegia Academica hijt äre fallne, på hwilka bete Jacobus begärrar lindringh; at såsom här in Consist. tillförende beslutit är och Hofrättens doom icke annat synes medhgifwa, Jacobus han betalar effter afsagdan doom.

Dito: Framkalladhes Matthias Rungius Loimjokensis, och Cursores bewijste, at han någhra gångor citerat war, doch icke compareradhe; altså emedhan han vthaff contumacia hafwer försatt samma citationes, saakfälles han till 3 ~~xxx~~ S. M., hwilka han skall vthläggia till nästa Odensdagen.

Dito: Excuseradhe sigh Dn. M. Johannes Elai Minor Eloq. Prof., at han war icke tillstädhes seenast in Consistorio, derföre at andre Consistoriales the blefwo in Consist. Ecclesiastico och han inthet wiste huru thet skulle blifwa om Consist. Academicum; altså bleeff han medh bötherna förskoont.

Dito: Förährte Dn. M. Johannes Terserus Minor Eloq. Prof:r till Consist. Academicum een lithen klocka, then Notarius kan bruka at ringia in Cursores, tå thet behöfwes, derföre bör honom tack.

Dito: Proponeradhe Magnif. Dn. Rector och gaaff Senatui Acad. tillkenna, huru såsom Samuel Jonæ Smolandus beswärar sigh öfr Acad. wachtmestare Erich Daniellsson, den honom hadhe blifwit något skyldigh, förr ähn han förreeste; och såsom han hafwer förstädt berde Erich vara något bestädt opå hans löhn vthaff staten, och thet till hans geldz afbetalningh deputeradt, altså begärar han ochså sijn betalningh vthaff hans, Erichz, stipendio; ställer fördenskull Magn. Rector denne hans begäran vthi Senatus betänckiande. Sent: Och bleeff vtaff Senatu Acad. Samueli vthaff Erich Daniellssons stipendio bewiliat sju daaller K. M., hwilka han hooss Qvästorem Acad., H. Peer Gerss, skall bekomma; thet öfriga lefwereres Dn. M. Joanni Tersero Majori S. Theol. Prof. och bonden Jöran Eschelsson.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. Rector M. Simonis Anglenij Nylandi ödmiucke begäran, at Consistoriales wille intercedera för honom hooss H. Ehr:t Biskoppen, han kunde få stipendium diocesios, emedhan han haf:r ärnat sigh vth till Tysslandh, och förmodhar sigh komma till samma stip., efftersåsom han är landzens barn, Senatus wille här om deliberera. Sent: Effter fleere vota synes denne M. Simonis begäran lända till Consist. Ecclesiasticum och icke till Academicum; att och H. Ehr:t sielff bäst kan dispensera om stip. diocesios, för thet han först haf:r skaffat thet i gångh; intercederes altså, men medh lämpa.

Dito: Jnladhes vthi Consist. een copia vthaff H. G. N:es Acad. Cancellarij breeff till Qvästorem Peer Gerss, dat. den 9 Oct. 1647, der honom befallles vthan försumelse at giöra richtigh räckenskap för the trenne åhren, som han Acad. intrader händer emellan haft haf:r, öfwersendandes H. G. N. ett exemplar deraff, och thet andra här inlefwererandes; och sedhan framdeeles skall han vara förobligerad åhrligen richtiga räckenskaper giöra. Sådant skall honom medh thet första förhollas.

Dito: Begäradhe Dn. M. Joannes Elai Major skriftteligen betalningh för sina expenser, han för Acad. bästa på Stockholms reesa vthladhe, och förr ett halfft åhr sedhan fick till-

seijlsse, at the honom nöijachteligen affbetalas skulle, men alt här till inthet skeedt. Sent: Detta differeres till nästa Consistorium.

Dito: Proponeradhe Magnificus Dn. Rector om magistris, som här wedh Acad. äre promoveradhe, huru the medh lägenheter kunde försöras, at och andra, som hafwa wackra ingenia och lust til at studera, må therigenom blifwa exciteradhe till större flijt och alfwar, eliest kan hända, at här effter ingen står effter gradum, vthan begifwa sikh här ifrån förr ähn the cursum philosophiæ absolwerat hafwa; billigt och rådhe ligt fördenskull syntes samma magistras till rectorat eller pastorat förhielpta. Sent: Härpå bleeff swarat, at Senatus wil wara om theras promotion bekymrat, men at promovera them framför gamla capplaner, som i sina sochnar, och conrectores, som i scholer meriterat hafwa, synes icke billigt.

Den 4 *Novembris* framkalladhes och vthi Consistorio berättadhe Laurentius Gunnari Sudermannus, at i Tijssdagz otta daghar sedhan, klockan tije, då han satt till bordz och fick sikh maat, hende thet sikh mitt i måltijdh, at han sågh op i taake(t) och medh thet samma skaar brödh åth sikh; när han nu sågh nedh igen, war han warse fyra dropar blodh på tuman, och meente sikh hafwa skurit sikh, thet doch inthet war skeedt hwarken aff honom eller gossarna, som medh honom såto. När han mera sågh effter, befann han, at lijka såsom tiock blodh nästan i dropwijss lågh på knijfz badhe(t) och något lithet på skaffte(t), thet han sedhan strukit bort medh ett ermklädh, hwilket ermklädh Georgius Elengius sedhan seedt hafwer. Knifwen seijer han sikh hafwa tagit vthur slidan, eij heller någhon brukat honom till slacht eller eliest. Honom befaltes, han skulle thenne sin bekännelse skriftteligen författa, och then sedhan D. D. Aeschillo Petræo lefwerera. Ty syntes rådhe ligt sådant aff predikstolen omröra, och åthwarna vngdoomen.

Dito: Gaaff Magn. Rector Senatui tillkenna, huru såsom studiosi hafwa warit i natt på hans poort och skrijkt å gatan, och meenar warit någhra vthaff them, som beswära sikh öfr den skriften, som skrefz till Bärghmestare och Rådth, begärrar fördenskull wetha, hwadh Senatus här vthinnan för godt fin-

nandes warder. Altså togz detta vthi betänckiande och syntes rådhligit i tijdh att fördempa detta tumult och förhindra theras hemliga conventer, at der aff inthet jw större widhlyftighet fölia skall. Skola fördenskull alla the, som igår beswäradhe sigh eller ähn beswära öf:r skriften, citeras till Consist., at comparera i dagh efter middagen klockan ett.

Dito: Effter middaghen bleeff Consistorium hollit, närwarande H. Ehr:t Procancellario, Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, D. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Ny-cop., Dn. M. Johan. Ters. Minore. Då berådhrågadhe Magn. D. Rector hooss Senaturn Acad., huru medh wachtmestare embethe(t) procederas skulle, emedhan Erich Danielsson, som förr detta wedh then bestälningh warit haf:r, war nu bortreester; gifwandes Senatui tillkenna, at Sveno Ståålhöss hafwer låthit förmerckia, at han wil sigh der wedh bruka låtha, om Senatus will styrckia honom der till och meenar thet wara rådhligit. Sent: Senatus Acad. gärna såge, at man kunde få någhon beqvåmlich karl der till; men bete Svenonem anlangande, meenar man at han icke wedhtagher samma embethe, när han om dess bestälningh warder underwijst, hwilket här skee skall.

Dito: Framkalladhes och företrädde swenske studenter, som wedh thenne Academien p. t. frequentera, och inladhe en skriff, der the vndertienstligen tillkenna gifwa sin meeningh om venerandi Consistorii skriff, som Magistraten i staden nyligen tillsendes, meenandes then aff gemene man missbrukas, studenterne ej till ringa wanheder och begabbelsse. Sedhan framdroghe the någhra skiäl, aff hwilka them synes icke wara sådana skrifter aff nödhen; begära fördenskull ödhmiuckeligen, at om Dominis Professoribus synes godt wara, ven. Consistorium wille förklara sin wälmeente skriff ytterligare på Rådhwset. Men der Dn. Professores fattadhe then meeningen, at the aff ijdhel mootwillighet och olydhna skulle hafwa thenne sin wälmeente meeningh andragit, så begära the sina tillbörliga tæstimoniam. H. Ehr:t Procancellarius swaradhe först och sadhe sigh ogerna see emellan præceptores och di-

scipulos en sådan splijt kommen wara; derföre wil han bådha parterna hafwa förmant, the skulle så lagha, at här aff blifwer ingen widhlyffthet. Låther och studenterne widhlyfftigt förnimma, at disciplina ibland then studerande vngdoomen mechta nödhwendigh är; at och professorerna derföre vthaff een faderligh affection emoot sina discipulos sådana påbudh haffwa låtit vthgåå; vnderwijsandes studenterna vthi hwadh meeningh samma skriff publiceradh är. Sedhan befallte professorerne, at alle the, som hafwa warit om bete jnlagu till Consist., the skulle skrifwa sitt namn therunder; och the skrefwo särdeeles landzmän på särdeeles papeer. Ytterligare gaaff Senatus tillkenna, hwadh medh bete skriff war meent; såsom och at constitutiones Acad. fordra synes, at sådana påbudh skeep; thet och wedh Acad. i Upsala åfta skeedt är, såsom är at see aff tryckte patentet, dat. i Upsala den 1 Mart. 1640, hwilket nu bleeff opläsit; såsom och alle studenternas puncta refuteradhe, medh förmaningh, the skulle i tijdh rätta sigh i saaken. Då steegh Petrus Joh. Reftelius fram och å andras wagnar tackadhe H. Ehr:t Procancellario, Mag. D. Rectori och Senatui Acad. för en godh vnderwijsningh vthi saaken, der aff the hafwa låtit öfwertala sigh, at gifwa sigh wäl till fredz, bidhiandes ödhmiuckeligen, at hwadh the i hastighet inlagdt hafwa, Senatus wille sådant till thet bästa vthtydha. Senatus hafwer låtit saaken här wedh beroo denne gångon, doch så at der man härnäst finge förnimma, hwilken som här till hafwer warit första vphooff, skulle thet till Senatum refereras.

Den 17 *Novembris* bleeff Consistorium hollit, då gaaff Magn. Dn. Rector Senatui Acad. tillkenna, at ehuru wäl han hafwer all sin flijt der på anwendt, at thet skulle blifwa riktigt en gångh emellan thenna statens participanter, doch ähnnu inthe kunnat komma Acad. Qvæstorem till at giöra någhon hufwudh rækningh, för åthskillige orsakers skull. Så alldenstundh H. G. N:dhe Acad. Cancellarius här om Peer Gerss tillskrifwit hafwer, han wille fördenskuil sigh här på olarera, såsom och gifwa någhon relation om fisci penningar. Då förursåchtadhe sigh bete Qvæstor Acad., M:r Peer Erichsson Gerss, för Senatu Academico, at han icke hafwer kunnat

giöra sijn hufwdräckningar på alla sina opbörder och vthgifter till Consist. Acad. alt sedhan Hen. Kongl. Maj:t allernådigst donerade bönder under thenne Academien, thet giorde han medh these skiälen: nembl. först derföre, at bookhollaren Eliass Jönsson hadhe warit bortta, och altså inthet kunnat giöra riktigt medh honom, ej heller lefwereradt något vnder skrifwit extract opå thet han professorerne opå 1644 åhrs deputat hadhe lefwereradt. Sedhan at aff hans opbördh en stoor deel står tillbaka hooss fougderna, till hwilcka han hafwer H. Landzhöfdingens åthskillige befallningar och breeff, at the Academien vthan ophåldningh tillfyllest betala skola; doch hafwa the berte befallningar alt här till inthet effterkommit, såsom thet sigh borde. Så äre och monga Acad. bönder oför mögne och aldeeles aff sigh komne; och emedhan räntorna stå hooss them största deelen obetaalte; ej heller är the oför mögnes förmedhling giordh förr ähn den 14 Aug. 1647, för hwilka orsaker skull Acad. fougde icke hafwer kunnat giöra sina räckningar till Qvästorem och sedhan Qvästor till Consistorium, doch Qvästor lefwereradt någhra förslagh och vthtågh opå sina lefwereringar och vthgifter, nembl. till then 12 Aug. 1647, som vthi Consistorio förwaras. Doch lofwar Qvästor ställa och förfärdigha sina hufwdräckningar medh thet första skee kan. Altså begäradhe mehrberte Qvästor, at denne hans excusation vthi actis skulle noteras, och honom een copia deraff medhdeelas, hwilcken hans begäran Senatus Acad. honom icke hafv förwägradt. Men anbelangande thet han förebär, at iblandh andra orsaker, hafwer och then olijkehet emellan professorerne warit hafwer vthi thet the opburit hafwa, förhindrat samma räckningar, kan sådant icke förmäklas i den skriffth honom aff actis medhdeelas skall, alldenstundh han sielf hafwer warit der till wällande.

Dito: Effter Qvästoris begäran skall ställas ett breeff till wälborne H. Landzhöfdingen, at aldenstundh hans förr vthgångne befallningar till befallningzmän, i synnerheet Johan Bertilsson och Erich Simonsson, icke ähre exequeradhe, H. Landzhöfdingen täcktes gifwa oss på åfwanberte fougdar een fulkombligh execution, medh dess tillbörlige adsistence, at

Qvästor Academiæ medh någhre aff honom medhförordnadhe kunde laghligen ræsten hooss them vtthaga, och sedhan 1647 åhrs span: len opmåla låtha, och medh Landzh. adsistenz ar-restera, at wij och span. oprågat effter H. K. M:tz nådigste resolution, biskoparna, professorerne och prästerskapet gifwen, bekomma kunde.

Dito: Bleeff bewiliat, at Qvästor Acad. lefwererar D. M. Svenoni Vigelio S. Theol. Prof. 50 dal:r K. M. på hans deputat vthaff the penningar Qvästor först bekomma kan, emedhan bete Dn. Professor innan kort skall holla bröllopp åth sijn dotter.

Dito: Sadhe Qvästor Acad. summan opå fisci penningar wara 852 dal:r S. M.

Dito: Bleeff beslutit, at Dn. M. Joannis Terseri Majoris Theol. Prof. och Qvästoris, Peer Gersses, expenser skola betalas med gamla fisci penningar, och hwad sedhan resterar, thet tages aff bygningzhielpen.

Dito: Bleeff Anders Mårthensson antagen till proof vnder Acad. till humblegårdzmestare, derpå skall Notarius gifwa honom een skriff, at han vnder Acad. jurisdiction wara skall, så länge han will och sigh troligen, redheligen och åhrligen wäl förholler.

Dito: Thet Sveno Toreri Gelzenius hafwer begynt arbetha på thet greska trycket och wil thet till Consist. försälia, här om skall delibereras här näst.

Dito: Proponeradhe Magn. Rector och begäradhe, at Senatus Acad. wille votera och giöra een ordningh, hwadh en Prorektor medh rätta skall få vthaff reditibus Rectoris absentis, och per consequens, hwadh Dn. M. Martinus Stodius Lingg. Prof. hafwer vthaf D. D. Aeschillo Petræo, Theol. Prof., som war en tijdh i hans ställe, då han war Magnif., till at förwenta, ther på the begära Senatus vthslagh. D. D. Aeschillus beroopar sig derpå, at them emellan inthet war giordt något contract, altså som han hadhe heela omaket, will han och beholla accidentia, ther medh constitutiones ochså synas holla och alt Prorectori deputera, doch wil han vnna Dn. M. Martino Stodio bötespenningarna, som i medhler tijdh äre fallne.

Dn. M. Martinus förewänder sigh icke begära bötespenningarna, men hwadh novitij hafwa gifwit, hwilka D. Doctor honom icke skulle kunna förwägra för thet omak han hadhe, aldenstundh han och M. Martinus opå hans wegr, då han war i Sverige, predikadhe här i doomkyrokian vthan någhon löhn. D. Doctor exceperadhe honom allena thet inthet giordt hafwa. Bleeff fördenskuill vthaff Senatu voterat och beslutit, at der någhon, som är Magnificus, medh Senatus consenz will reesa någon wäghes, skall han medh Prorectore contrahera om reuditibus, huru mycket hwardera bör bekomma, hwilket D. Doctor och Dn. M. Martinus icke giordt hafwa, derföre kunna the selfwa bäst sins emellan förlijkas der om.

Dito: Bleefwo Dn. M. Joannes Major Theol. Prof. och Dn. M. Martinus Ling. Prof. förlijkte om herredagzpenningarne i så motto: Dn. M. Martinus tillsadhe och lofwade Dn. M. Joanni 100 dal:r K. M. aff bette penningar, om honom hans stipendium riktigt betalas. Altså lofwadhe Senatus Acad., at till nästa Majj månat skulle hans stipendium wara så riktigt betalt som andras; ther medh bådhe Dn. M. Martinus och Dn. M. Joannes woro wäl till fredz.

Dito: Befaltes Notario Acad., at han lefwererar Qvæstori ett extract aff actis, opå thet bookföaren Jauchio bleeff bewiliat för hans omkostnat opå booklådhan; såsom och hwadh wachtmestaren Erich Danielsson bestådt är och hwart thet lefwereras skall.

Dito: Proponeradhe Magn. Rector och frägadhe, huru medh them procederas skall, som ähnnu icke hafwa skrifwit sigh in i lexorna? Sent: Alla sådana citeras till Consist.

Dito: Beswäradhe sigh Magn. Rector öfwer Johannem Curnovium Biorneburgensis, at han icke comparerar, då han citeres, ej heller gör tillfyllest, vthan absenterar sigh, då han pro loco inter stipendiarios regios skall respondera, opponera eller declamera, om han icke derföre skulle mista stipendium? Sent: Emedhan bette Johannes är studiosus Juris, och derföre sigh till Hofrätten begifwit, sina studia der widhare at fortsättia, och icke öfwer gifwit Academica, kan han icke ähnnu excluderas, vthan ähn i dagh citeras till Rectorem privatim

till at admoneras; om han då icke comparerar, billigt aff catalogo stip. vthslutes.

Dito: Skrifwes till minnes, at här efter, när lägenheeten medhgifwer, talas medh Bårgmestare och Rådth, at the wille hyra åth H. Claëss Oeconomom någon gårdh i stadhen, såsom han och sielf begärar, at klockaren finge blifwa der igen i hwset, och Cursor vthi sitt förra, thet klockaren nu innehaf:r.

Dito: Badh Dn. M. Johannes Elai Junior Eloq. Prof. loff aff Senatu, at läsa publicas lectiones hemma, at han är så siuckligh. Resp: Thet bleeff honom efterlåtitt till en tijdh.

Dito: Skola acta Consist. läsas Henrici tijdh, förr ähn man begynner lectiones publicas vthi Academien.

Dito: Jnlade Barthollus Lachmannus Viburgensis åther een supplication pro stipendio Regio, der han och begärar promoveras till classem superiorem, till recompens at han förr excluderat bleeff. Sent: Senatus lofwar honom sitt förra rwm igen, och eij mehra thet, som war emot constitutiones consistoriales.

Dito: Skall Notarius leetha in actis om Brynolphi — — *) stipendio; så och notera op expectantes ex actis; så och om Anundo Brwn är något af fisci pen:r bewiliat.

Den 24 Novembris hultes Consistorium vthi närwarelsse H. Åhr:tz Procancellarij, Magn. Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli Petræi, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Joannes Elai Majoris, Dn. M. Erics Achrelij, Dn. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Martini Stodij, D. M. Simonis Kexleri, D. M. Nicolai Ny-copensis och Dn. M. Johannis Elai Junioris.

Då företrädde Jochim Eckman medh Sune Olufssons full-macht, och å sin principals wågnar kåradhe till Dn. M. Joannem Elai Majorem S. Theol. Prof., at han hadhe köfft ett stycke åker vthaff bette Sune Klockgiutaren för 130 dal. K. M:t, derpå han hafwer Dn. M. Joannis skrift, den han här in Consistorio præsenteradhe, men nu icke mehra wil Dn. M. Joh. holla kiöpet och samma pen:r fulkombligen vthläggia, derföre begärar han Senatus vthslagh vthi saaken. Dn. M. Joannes

*) Lucka i handskriften.

swaradhe sigh medh bette Sune om samma åkerstycke contraherat, och lofwat therföre först 150 dal. K. (M.), at åkern efter Sunes berättelse skulle warit privilegieradh, och lefwereradt derpå 60 dal. K. (M.), men sedhan förstådt derpå inthet privilegium finnas, derföre welat allenast bestå 130 dal., och medh honom contraherat, han skulle antingen tagha them eller och sin åker igen och betala till nästa Michelssmessa bette 60 dal., som han handemellan hadhe, och detta sjelf vnderskrifwit. Men Sune lofwat heller tiggia the 60 dal:r, än sälia för 130; fordrat fördenskull mehra, sagdt op kiöpet och lofwat sälia åth en annan, thet och twenne studiosi hördt opå, som nu tillstädhes woro och thet tillstodho; will altså inthet mehra wetha ther aff, at Sune sielf haf:r ryggiat kiöpet. Företrädde ochså Sune sielfwer och sadhe sigh wela holla wedh kiöpet och wara benögdh medh 130 dal. K. M. Sent: Senatus befinner, at kiöpet här in Consist. icke kan rygglas, vthan at der är jäff vthi för höghwälb. H. Gustaff Horns skull, och bör på Råd-stughun confirmeras, derföre remitteres detta till Bårghmestare och Råd, såsom förmähles vthi privilegijis Acad.

Dito: Bleeff vthi Consist. inlagdt Acad. fougdens Hendrich Mårthenssons breeff, dat. den 14 Nov., till Qvæst. Acad., H. Peer Gerss, innehållandes någhra puncter, på hwilka Senatus Acad. haf:r sigh resolwerat, som fölier, nembl.

1. Thet Hendrich Mårthensson beswärar sigh öf:r lenssmannen i Karcku, Johan Hansson i Rainiå, den bådhe honom och Acad. bönder, som wedh Karcku tinget den 5 Nov. wore försambladhe och hadhe ther någhot at proponera, skulle hafwa vthwijst såsom hundar aff tingzgården, och hwar the icke wille packa sigh tedhan, lofwat fölia them vth medh watnämbaret, och hela tingzlaget hördt derpå och skola till witnes wara; detta allenast therföre, at han förwägradhe at ingen aff Acad. bönder skulle löpa i tingz-skiutzningh, at och the till bette lenssmannen så mycken hielp-span:ll denne gångon icke hafwa welat gifwa, som före, vthan ärnat honom, Hendrich, till extraord. tingzkost; begärar fördenskull derpå skulle sökias bot. Härpå bleeff aff Senatu swaradt, at emedhan Hendrich Mårthensson allena beswärar sigh öf:r denne

skimff, och andres skriffeligit witnessbördh derpå inthet skaffat och hijt öfwersendt haf:r; skall fördenskull Qvästor Acad., då han förreeser dijt op, förhöra granneligen, huru alt detta tillgångit är, och tagha derpå skriffelige beskeedh; sedan wil Senatus tagha vthi betenckiande, huru medh samma saak skal procederas.

2. Effter såsom för godt aff Senatu Academico funnet är, at för the ärande och saaker skull, som experientiss. M. Ericus Achrelius ransakadhe effter der oppe i sommars, skulle hollas ett extraordinarie tingh, och der till skulle fougden låtha opbära tingzkost aff hwar bonde 1 cap. span:ll; förefwer fougden sigh medh then ene cappan aff hwar Acad. boonde icke kunna någhot tingh emoottagha, helst för wedherparternas skull, som vthi samma saaker äre intresseradhe, och böra wara medh tilstādhes, för hwilkas skull vthi hwar sochn måste särdeles tingz ställe och kost förordnas, medh mindre ther kan skaffas Landzhöfdingens särdeles befallningh opå, at the till bete extraord. tingh comparera skola, nembl. the aff Kyrå och Karcku i Kyrå sochn, och the aff Wesilax i Wesilax sochn. Om thetta lofwar Senatus Acad. wela här effter disponera; doch skall fougden i medhler tijdh samka något aff bönderna tillhopa, allenast så at han them ther medh icke betungar alt för mycket.

3. Bygningen, der i Kyrå i Kalkimäki by begynt är, anbelangande, den Hendrich Märthensson skrifwer sigh icke kunna förfärdiga, medh mindre Academien wille hans bekostnadh bestå och godt giöra; deruthinnan är Senatus betänckiande och behagh, at honom beståss all billigh och skialligh bekostnat, som han använder opå nyttiga och nödtorfftiga bygningar och hwss, och medh skial bewijsa kan sigh hafwa derpå kostat, allenast han är Acad. något till wilia, för thet han boor der.

4. Medh extraordinarie krijgz-hielper wedhkommer, fougden berättar sigh effter Dn. Qvästoris skrifwelsse hafwa opburit aff någhra bönder i Kyrå, halparten såsom af frälse, och then andra halfwa deelen lemnat till Cronan, och at Cronones befallningzman Erich Simonsson thet vthi tingen vthi

hwar sochonn honom förbudhit hafwer; begärrar fördenskull widhare förklaringh vthi saaken, såsom och namn, hwadh för extraordinarie hielper der vnder lydha, och at sådant fordras vthaff Landzhöfdingen. Härpå är denne Senatus resolution, at Qvästor Acad., förr ähn han sigh medh sådana extraordinarie hielper befattar, skaffar sigh derpå något wist beskeedh ifrå Swerige, antingen sielff eller genom bookhollaren Engelbrecht; såsom och skrifwer till Qvästorem Ubsaliensem, och förnimmer, huru widha thetta der efterlåtes och practiceras, at man må hafwa thet man kan förswara sigh medh.

5. Att någhra knechter och knechthustror deels hafwa satt sigh opå Acad. ödheshemman och förderfwa bådhe hwss och hemman, deels och holla sigh hooss oförmögna bönder, och när man skall något hooss bönderna opsökia, bekänna och swäria till sigh altsammans; Senatus fördenskull wille hooss Herr Hendrich Flemingh om en befallningz skriff till officerrarne, som hafwa sitt tillhåld deroppe, at the måtte drifwa them ifrå Acad. in opå Crono ödhes hemman. Så är detta Senatus Acad. swar: aldenstund Qvästor Acad. eliest och hafwer ärnat på Acad. wagnar medh H. Hendrich Flemingh till taals, kan han och medh thet samma detta hooss honom andragha; ehndoch fougden sielff dess föruthan kan samma knechter och knechthustror laghligen twinga ifrå Acad. hemman, som the i så motto förderfwa och aldrinthe vthgiöra till Acad. Så och the, som blifwa beslagne at hafwa dolt yndan antingen Acad. bönder sielfwe, eller theras inhyses folck medh them, skola och laghligen straffas.

Dito: Ankom H. G. N:des Acad. Cancellarij skriffteligit swar, daterat den 25 Aug. 1647, opå Consistorij breeff om Juris professione, der H. G. N:dhe låther förnimma, at aldenstundh Dn. M. Michaël Wexionius är en skickeligh, wällårdh och en flitigh man, som för detta här wedh Academien deruthinnan godt prob giordt hafv, såsom Consistorij sielfwe ochså honom vthi sit bref berömma, och therfore honom till bete professionem begiära; alltså efterlåther H. G. N:dhe för denne gångon honom samma Juris professionem, till Hen. Kongl. Mai:tz allernådigaste disposition och H. G. N:dhes

wijdhare betänckiande, såsom extraordinarie, jämte sin förrige ordinarie profession att förträdha. Och at emedhan mehr:te M. Michaël Vexionius är här wedh Acad. en meriterat man, hafwer han för Phil. pract. prof. præ- och förträdhe för Juris profess.

Dito: Jnladhe Sigfredh Nielsson och Simon Jörensso i Pitkänkarå by och Kareku sochnn een supplication, der the ödmiukeligén begära, at Senatus Acad. wille them medh innewarande åhrs vthlaghor förskooona, emedhan the opå förledhne Johannis Baptistæ dagh genom haghell och storm sädhen opå åkern mist hafwa, thet och Medicinæ professor Dn. M. Ericus Achrelius och rântmestaren Peer Erichsson Gersss seedt och beskattat hafwa. Sent: Härpå bleeff af Senatu Acad. swaradt, at be:te Acad. bönder bekomma skola tilgiftt opå halfwa åhrs vthlaghor, till dess Qvæstor Academiæ widhare pröfwar och ransakar om theras lägenheet.

Dito: Företredde Sveno Stålhööss Smolandus och begäradhe vthaff Senatu Acad. wetha, om han till wachtmestare embethe(t) wedh denna Acad. komma kunde. Då gaafz honom tillkenna, at wachtmestaren 1. Skal gå hwar affton kringh om stadhen till klockan 10, och antasta them aff studenterna, som giöra oliindh på gatan och sittia länge på kroghar och kellare. 2. Skall han öfvergifwa exercitia, och achta på sitt kall, mista stipendium, läggia aff kappan och gå medh swärdh. Tillsportdes altså be:te Sveno, om han desse puncta wille vndergå? Han swaradhe sigh icke kunna thet giöra, vthan will hellre blifwa wedh stip. regium.

Dito: Proponeradhe Magnif. Rector Laurentij Andrea Bothn. begiäran till at komma gijnast inter stipendarios in classem secundam, derföre at han är primus inter expectantes och der till Medicinæ studiosus. Sent: Men emedhan sådant skulle skee emoot constit. consist., derföre kan thet inthet efterlåtas.

Dito: Jnladhe Joh. Georgij Crochius supplication pro stip. reg.; han skrifz inter expectantes.

Dito: Bewiliades Andrea Tretzio, at han får blifwa Ar-

vidi Joh. V. Got. substitut ähnnu ifrå Johannis 1647 till 1 Jan. 1648, då han bekommer stip. ordinarie vthi classe infima.

Dito: Bleeff beslutit, at Barthollus Lachmannus Viburg. får sitt förra ställe igen inter stipendiarios effter Jwl; men ifrå Missommaren 1647 skull han wara Troëlij Olai Smol. substitut; der och Qvæstor alt här till opå be:te Troëlij 1647 åhrs stip. inthet lefwereradt haf:r, så skal thet heelt Lachmanno lefwereras.

Dito: Excluderadhes vthaff catalogo stipendiariorum Jonas Forselius Smol. och Sveno Trottonis Smol. och blefwo inskrefne igen Laurentius Andreæ Bothn. inter theologos, och Jacobus Jurvelius Bothn. inter politicos, bådhe Medicinæ studiosi, och blifwer catalogo a festo Joh. 1647 ad 1 Jan. 1648:

Classis supremæ.

M. Nicolaus Nicolai Neric.
 Petrus Olai V. Got.
 M. Johannes Mart. Tobetius.
 Jsacus Nicolai Smol.
 Petrus Joh. Refthelius Smol.
 M. Magnus Olai Smol.
 M. Axelius And. Bothn.
 Claudius Petri Neric.
 M. Enevaldus Svenonis Smol.
 M. Petrus Andreæ Bergius Suderm.
 M. Johannes Ketarmannus Finl.
 Johannes Curnovius Finl.
 Gudmundus Lithovius Suderm.
 Johannes Klingius Neric.
 M. Andreas Andreæ Bothn.
 Sveno Stålhööss Smol.

Classis mediæ.

Thomas Johannis Aboënsis.
 Sveno Johannis O. Gothus.
 Ericus Christoph. V. Got.
 Olaus Jeremiæ O. Got.

M. Johannes Vassenius V. Got.
 Olaus Joh. Sudermannus.
 Ericus Godenius Wesm.
 M. Johannes Bahn Finl.
 Georgius Nicolai Suderm.
 Johannes Matth. Arbogensis.
 Haqvinus Joh. V. Gothus.
 Olaus Olai Wex. Smol.
 Johannes Andreæ Wesm.
 Arvidus Joh., Andreæ Tretzii substit.
 Jacobus Petri Cronander V. Gothus.
 Petrus Magni Werml.

Classis infimæ.

Troëlius Joh., Bartholl. Lach. substit.
 M. Michaël Canuti Finl.
 Laurentius Vigelius.
 Olaus Erici Neric.
 Daniel Terserus.
 M. Petrus Luth.
 Johannes Svenonis Neric.
 Laurentius And. Bothn.
 Ericus Joh. Justander Aboënsis.
 Petrus Martini Merimascoënsis.
 Andreas Joh. Neric.
 Laurentius Norg. Sudermannus.
 Samuel Frisius Aboëns.
 Richardus Richardi.
 Olaus Barckhusius Viburgensis.
 Jacobus Jac. Jurvelius Bothn.

Dito: Vthaff bete catalogo skola excluderas efter Jwl
 Petrus Olai V. Got., M. Magnus Olai Smol., Troëlius Joh.,
 M. Michaël Canuti Aboëns., M. Petrus Luth och Arvidus Joh.
 V. Gothus. Och inskrifwes igen inter theologos in infima
 classe: 1. Andreas Tretzius Cuprimontanus, 2. Johannes Grå
 Fønno, 3. Sveno Gelzenius O. Gothus, 4. Ericus Andreæ

Somerensis, 5. Magnus Erici Cumblæus; och inter politicos Barthollus Lachm. Viburg. in secunda classe, efter Georgium Nicolai, vthi sit förra ställe. Sic:

Classis supremæ.

M. Nicolaus Nicolai Neric.
 M. Johannes Mart. Tobetius Wesm.
 Jsacus Nicolai Smol.
 Petrus Joh. Refthel. Smol.
 M. Axelius Andreæ Both.
 Claudius Petri Neric.
 Thomas Joh. Aboënsis.
 Sveno Joh. O. Gothus.
 M. Enevaldus Sven. Smol.
 M. Petrus Änd. Sudermannus.
 M. Johannes Ketarm. Finlandes.
 Johannes Curnovius Finl.
 Gudmundus Lithovius Suderm.
 Johannes Klingius Neric.
 M. Andreas Andreæ Bothn.
 Sveno Stålhööss Smol.

Classis mediæ.

Ericus Christoph. V. Goth.
 Olaus Jeremiæ O. Got.
 M. Johannes Vassenius V. Got.
 Olaus Joh. Suderm.
 Ericus Godenius Wesm.
 M. Johannes Bahn Finl.
 Laurentius Wigelius Wesm.
 Olaus Erici Neric.
 Georgius Nicolai Suderm.
 Barthollus Lachman. Wiburg.
 Johannes Matth. Arbogensis.
 Haqvinius Joh. V. Gothus.
 Olaus Olai Wex. Smolandus.
 Joh. Andreæ Rytter Wesm.

Jacobus Petri Cronand. V. Got.
 Petrus Magni Werml.

Classis infimæ.

Daniel Terserus.
 Johannes Svenonis Neric.
 Laurentius And. Bothn.
 Andreas Tretzius Cuprim.
 Johannes Gråå Fenno.
 Sveno Gelzenius O. Goth.
 Ericus Andreæ Somerensis.
 Magnus Eriki Cumblæus.
 Ericus Joh. Justand. Aboëns.
 Petrus Mart. Merimascoënsis.
 Andreas Joh. Nericiensis.
 Laurentius Norg. Suderm.
 Samuel Frisius Aboëns.
 Richardus Richardi O. Got.
 Olaus Barkhusius Wiburg.
 Jacobus Jurvelius Bothn.

Dito: Bleeff besluttit, at vnge magistris, som seenast promoveradhes, gifwes inthet fleera ähn ett testimonium aff Decano Phil. medh Academiæ secret vndertryckt, ehndoch någre begära twenne, thet doch inthet brukligt är.

Den 8 Decemb. bleeff Consist. hållit i närwarelsse aff H. Ehr:tz Procancellarij, Magn. Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Joannis Terseri Majoris, Dn. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Eriki Achrelij, Dn. M. Martini Stodij, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycop., Dn. M. Johan. Min. Ters.

Då inladhe Qvæstor Acad., Peer Gerss, een skriff i Consist., der han begärer:

1. Att fisci penningar komme till een godh richtighhet, och aff them, som skyldige äro, qwitteradhes. Derpå bleeff swaradt vthaff Senatu Acad., att medh them, som fisco äre någhot skyldige, giöres först een richtigh rächningh, och sedhan qwit-

teres. Emedhan här om discurreradhes, beswäradhe sigh Dn. M. Simon Kexlerus Mathem. Prof. öfwer Qvästorem Acad., sei- jandes sigh icke kunna komma honom medh sigh till räch- ningz. Här till swaradhe Qvästor, thet wara skeedt therföre, at Dn. M. Simon will disputera emoot sina qvittenzer. Thet swaradhe Dn. M. Simon wara ingen sanningh. Här uthinnan syntes Senatu rådhligit, at twenne vthaff professorerne skola rächna them emellan.

2. Att Qvästori medhdeeles aff actis ett bewijss till Can- cellarium Academiæ, hwarföre rächningarne icke till dato hadhe kunnat öfwersändas, som sidst lofwadhes. Swar: Samma skiäl, som Qvästor då framhadhe, skola aff Notario optecknas, sedhan öfwersees, och Qvästori lefwereres copia.

3. Om Simon Blooms bodhhyra. Dertill swaradhe Dn. M. Michaël sigh ther medh inthet hafwa att beställa, vthan Qvä- stor Acad., som bodhen hafwer emottagit på hyra, skall be- tala Simon Bloom, then bodhen tillhörer, 15 dal. årligen, så länge han honom brukat hafv, nembl. i 2 år och något mehra. Här emoot exceperadhe Qvästor, at bodhen war icke wäl för- warat, och at han fördenskull någhra tunnor span:ll der mist hafwer, och altså sigh icke kunna gifwa derföre årligen 15 dal. K. (M.), helst emedhan Dn. M. Michaël sådant skulle inthet hafwa sagdt för honom, thå han fick nyckelen från sigh, vthan tillijka medh honom brukat bodhen, han om wintren haft Acad. span:ll deri, men Dn. M. Michaël sin wedh om som- maren. Härtill swaradhe Dn. M. Michaël, sigh hafwa sagdt för Qvästore, då han emottogh nyckelen, at för bodhen skulle gifwas i hyran 15 dal. årligen, thet han medh otwungen eedh bekräffte, seijandes: thet är sant så sant migh Gudh hielpe; sigh och alt sedhan medh bodhen inthet befattat, vthan alle- nast, medh Qvästoris loff, haft der wedh om sommaren, då bodhen war icke Qvästori nyttigh. Men at Qvästor före- wender sigh medh bodhen icke warit benögdh, så skulle han den inthet emottagit, eller förr lefwereradt från sigh. Sent: Härom bleeff vthaff Senatu Acad. voterat och beslutit, att emedhan Qvästor nyckelen på hyran emottagit hafwer, och 15 dal. årligen antingen bewiliat, eller medh tacendo samtyckt

dertill, *thet* Dn. M. Michaël medh otwungen eedh bekräffte sigh för honom hafwa sagdt, ej heller sedhan vthan hans loff brukat samma bodh; derföre skall Qvästor bette 15 dal. K. (M.) aff *fisco* till Simon Bloom betala, eller och om han kan, om ringare ochså medh honom på nytt accordera.

4. Att ähnnu till all öfwerflödh förbiudhas skulle, at ingen aff *Academiae* betiente vthan Qvästoris wetskap må tagha något aff bönderna, så frampt the icke wele bådhe till räkningen och till Cancellarij tilltaal at swara, beroopandes sigh här in Consistorio opå Dn. M. Simonem Kexlerum, then igår skulle någhot hafwa emoot samma Consistorij constitution vthan hans wetskap vthaff en bonde till sigh tagit. Dn. M. Simon swaradhe och bekände, at en Acad. bonde hadhe fördt någhra få tunnor span:ll alleenast till honom, hwilka han emoottagit och haft ther till god orsach nogh, icke alleenast therföre, at andre i år hadhe fädt någodt, men han icke så, vthan och at såsom *thet* tillförende beslutit är, at professorerna skulle wetha, förr ähn något aff Qvästore lefwereras, då och Inspectores ærarij skulle tillstädhes wara; men att sådant vthaff Qvästore icke efterkommit är, sejer han sigh hafwa welat, att *thet* skulle komma fram aff ett sådant tillfälle; sejer och sigh derföre icke wela mehra blifwa Inspector ærarij, vthan *thet* nu sejer op, *thet* han och will vthi *actis* skulle noteras. Häruthinnan war Senatus betänckiande, at såsom förr detta beslutit är, förr ähn aff Qvästore någhot lefwereres, skola professorerne wetha ther aff, hwilka och vthan Qvästoris wetskap icke skola något emoottagha, besynnerlighen stora poster anbelangande, såsom 50 eller 100 dal., 30 tr sp:ll eller så.

5. Huru mycket aff Dn. M. Johannis Dalkarli Juris Prof. salario blifwer deputerat Dn. M. Michaëli Wexionio pro Anno 1647. Sent: Emedhan bette Dn. M. Johannes nästförledhne den 31 Maj hafwer fädt sin fullmacht vth at blifwa wedh en annan beställningh, derföre kan honom icke längre ähn till Missommaren pro 1647 stip. Academicum oplätas, vthan Dn. M. Michaëli för *thet* andra halfwa året, der medh han war

till fredz, oanseedt han bådhe i åhr och förr i samma professione omaak haft hafwer.

Dito: Proponeradhe Magnificus Dn. Rector, huru såsom thet tillförende war meent, at Hist. och Eloquentiæ professiones conjungeras skulle, emedhan thet skulle falla Dn. M. Michaëli Wexionio för swårt at förestå alla 3 professioner, och at Senatus Acad. H. G. N. Academiæ Cancellarium der om anmodhat hafwer, men H. G. N:dhe derpå sigh vthi sijn skrifwelse icke förklaradt, Senatus Acad. fördenskull wille deliberera, huru såsom här medh widhare procederas skall. Här på swaradhe Hans Ähr:t Procancellarius, thet han beswärar sigh öfwer Dn. M. Johannem Ters. Juniorem, och will protesterat hafwa, at han inthet medh alfwar drifwer sitt kall, honom fördenskull inthet skulle mehra påläggias, och at Senatus Acad. icke wille längre simulera här medh, vthan heller så lagha, at sådant måtte blifwa corrigerat. Denne sin protestation befaller hans Ehr:t noteras vthi actis. Då swaradhe professorerne samptligen sigh icke annars wetha, åhn at Dn. M. Johannes skulle hafwa giordt sin flijt vthi sitt kall och embethe, thet Dn. M. Michaël Wexionius vthi sin decanatu witnar wara skeedt. Men anbelangande thet han nu en tijdh publice vthi auditorio Acad. icke prælegerat hafv, hafwer han vthaff Consistorio haft loff at läsa för sina auditoribus hemma i sit hwss, thet han och giordt. När och andra seenast hulte examina, då lågh han siuk; men tillförende då han vthi examinibus sågh in chartam, thet wela och andre professorerna sigh icke förbindhas; altså emedhan han hafv haft ett godt beröm bådhe i Dorfft och Vpsala, at han skrifwer godh latin, och hafwer godh modum docendi, derföre om något skulle fehlas in modo procedendi eller genom någhon försu-
melsse, admoneras han at han thet i tijdh corrigerar, hwar och icke, skall här näst widhare här om delibereras; doch begärades, at han nu declarerar sin modum och huru han procederar med prælegerande. Dn. M. Johannes Junior swaradhe sigh hafwa läsit orationes Catilinaras, gifwit dispositiones derpå, explicerat obscura, och antiqvitates eruerat och vthtydt; och vthi alt thetta folgdt Vossium och Kirkmannum

effter. Men privatim seijer han sigh på samma sätt procederat in explicandis epistolis Ciceronis. Senatus Ac. sadhe sigh icke hafwa något emoot samma dispositionem. Men hwadh professionerne Eloqventiæ och Historiarum wedhkommer, ther om discurreres en annan gångh.

Dito: Begäradhe Dn. M. Martinus Lingg. Prof. skriffte-ligen, att Senatus Ac. wille gifwa sin censur vthi then saaken emellan honom och Dn. Doct. Aesch. Petræum Theol. Prof. om reditu Rectorali i medhler tijdh han war borta åhr fallen, om then icke skulle honom igen lefwereres, som 1638 för Dn. Rectoris skull, då han war till herredagar, predikadhe wedh pass 30 gånger. Här till swaradhe Dn. D., at han medh M. Martino inthet contraherat hafwer, skiuther förthenskull heela saaken till Senatum Academicum. Men Senatus will dem emellan ähnnu inthet decidera, vthan här näst, der the icke eliest komma sijns emellan till förlikningh.

Dito: Kom Tolskrifwaren, Peer Påfwalsson be:dh, och beswäradhe sigh öfwer Johannem Georgij Crochium derföre, at då han hadhe kommit ifrån badhstughun om een affton och ämnat sigh heem, hadhe Johannes mött honom medh någhra andra, och huggit med swärde(t) hans hatt sönder, men sedhan thet gick aff, slagit honom en blånadt vnder ansichte(t), ähndoch han, skrifwaren, seijer sigh hwarken roopat eller giordt them någhor annor oförrät. Begärer fördenskull at Johannes derföre må plichta. Johannes swaradhe, att klockan tije om natten, der han lågh på sin sängh och medh Laurentio Matthiæ Alandensi confereradhe om thet the lithet tillförende hadhe läsit, kom ther en på gathan och kastadhe een kiåla(?) in igenom fönstre(t) och slogh sönder medh thet samma een ruutha; han fördenskuldh gådt vth och funnit denne skrifwaren på gatan löpande, men sedhan han såg Johannem, haf:r han wendt sigh tillbaka. Johannes frågat: hwarföre han slogh fönstre(t) sönder. Han tagit effter Joh. och welat fatta honom i håre(t), men Johannes slagit honom medh flat swärdh, så att thet gick aff i någhra stycken; der the bådhä kommit ihoop, men Joh. inthet welat slå honom, vthan leedhan dedhan, men skrifwaren fölgdt honom effter och skält honom för skiålm

någhra gångor, derföre Joh. på thet sidsta skutit honom emot wäggen och stengdten vth. Skrifwaren neekar sigh hafwa slagit hans fönster sönder, sigh och kunnat löpa vndan, om han hadhe welat och warit skyldigh, och at han derföre gick in, att han skulle wijsa sigh, at han icke thet gjorde. Då steegh Johan Johansson Håfrätzpost fram för Consist. och wittnadhe, at bete Johannes Crochius haf:r gästet hoos honom i någhra åhr, och aldrigh haft träta medh någhon, meenandes skrifwaren wara skyldigh i saaken, therföre at han är tagen på färska gärningen. M. Nicolaus Marchelius Nerichius berättadhe, att thenne skrifwaren medh någhra andra holler dagh-ligen ett stoort tumult hooss Sigfredh Kara, hwarifrån han då ochså kom fuller och drucken, thet och skrifwaren tillstodh, men när han nu hörde at fönstre(t) war sönder slagit, sågh han vth genom fönstre(t), hwilket när skrifwaren förmärkte, bar han till att springa, men sedhan M. Nicolaus roopadhe effter Johannem, wende han tillbaka, och då Joh. kom vth, togh han honom effter axlan, men Johannes drogh sigh vndan, och slogh honom medh swärde(t), han hadhe i handen, at thet gick aff. Sedhan the kommo in, skrifwaren lupit effter them och welat trängia sigh in i M. Nicolai kammar, och kallat them Tuhkasuu. Dock, seijer han, hafwer Johannes in thet slagit honom, vthan at han alleenast skööt honom om kull, om han då fick någon blånadt, seijer han sigh icke weta. Alt thetta sannadhe ochså Laurentius Matthiæ Alandensis. Men bete Johan Post öfwertygadhe skrifwaren, att Johannes icke hadhe huggit hans hatt sönder, vthan en annan i Vskela marcknan. Tillspoordes altså M. Marchelius, om han kan wäria Johannem för samma blånadt, som han nu angifwes före, eller eij? Han swaradhe, at han icke kan wärian, vthan meenar skrifwaren hafwa fådt sama blånadt, då Johannes skööt honom om kull. Sent: Här om bleeff voterat och beslutit, at Joh. Georgij saakfälles för 1 blånadt effter lagh till 12 ~~m~~ S. M. Men hwad han haf:r at beswära sigh öfwr: bete Peter, gifwe sådant an vthi foro competenti.

Dito: War Petrus Jacobi Vanæus citeradh till Consist. och in thet compareradhe.

Dito: Bartholli Simonis Judij Nybyensis saak opskiuthes till en annan gångh.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. Rector och gaff Senatui tillkenna, at M. Abrahamus Kollanius Karkuensis hooss Senatium Acad. ödmiukeligen anmodhar om promotione till någhon lägenhet. Då lofwadhe professorerna wara benägna att hielpa och förfordra honom, där lägligit är.

Dito: Lätt och Magn. Dn. Rector M. Simonis Anglenij ödmiucke bön Senatui Acad. förnimma, at Senatus Acad. wille medhdeela honom commendatitias till H. Kongl. Maj:t om stipendio regio. Häruthinnan war Senatus Academici betänckiande, at emedhan thesse besvärliga krigz-tijder wahra, kan Senatus Acad. icke bemödhä der om H. Kongl. Maj:t immediate, vthan lofwar skrifwa till H. G. N:dhe Rijkz Drätzet, H. G. N:dhe täcktes bete M. Simonem, som sinnadher är at förreesa vth till Tysslandh, sina studia widhare att continuera, hooss Hen. Kongl. Maj:t till stipend. förfordra.

Dito: Inladhe Jonas Jonæ och Jonas Erici, Nericienses, supplicationer pro stipendio regio, och blefwo skrefne inter expectantes.

Dito: Företrädde Thomas Sikiläinen och anlagadhe Johannem Henrici Curnovium, Georgium Matthiæ Sampoensem och Matthiam Josephi för geldh. Johannes Curnovius och Georgius Sampoënsis woro tillstädhes här vthe, men förr ähn the blefwo inkalladhe, äre the bortgångna. Skola fördenskull bådhe therföre och för Sikiläises käromåhl citeras ähnnu till Consist.

Dito: Tillsadhes Barthollo Lachmanno Viburgensi en deel vthaff pecunia diligentiorum.

Dito: Gaaff Sveno Johannis Kaliander O. Gothus Senatui Acad. supplicando tillkenna, sigh wara sinnadt medh alfwar at wela slå sigh till studium Juridicum. Så emedhan samma studium fruchtsambligare fortsätties der thet medh praxi conjugeres; begärar förthenskull vthaff Sen. Acad. loff at procurera och laghligen vthföra thesas saaker, som till honom lijta kunna. Derföre såsom thet tillförende är p. prog. förbudhit, at ingen aff studenterne skulle fördrista sigh at låtha bruka sigh för en procuratore, någhra casus vndantagandes, medh mindre

han är aff Senatu godh kändh och haf:r loff vthaff Magnif., altså efterlåter honom Senatus Acad. [: så widha them wedhkommer:] procurera och för rätta vthföra de twister och saaker honom medh skiäl och billigt warda ombetrodde. Derpå han får en zedel aff Magn. Dn. Rectore vnderskrefwen.

Den 15 Decemb. bleeff Consistorium hollit, närwarande Magn. Dn. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Johanne Elai Majore, Dn. M. Michaële, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense och D. M. Johanne Elai Minore.

Då proponeradhe Dn. M. Michaël Vexionius och beswäradhe sigh, at honom faller för swårt förestå trenne professioner, för hwilken orsach tillförende bådhe vthaff Senatu Acad. och Dn. M. Johanne Tersero Juniore bewiliat är, såsom och till H. G. N:dhe Acad. Cancellarium öfwerskrifwit, at Dn. M. Johannes Junior skulle läsa Historias publice, frågar fördenskull, om sådant boorde muteras? Sent: Effter enhällige vota, synes Senatui Ac. icke wara loffigit at conjungera och disjungere professiones; men likwäl emedhan vthi H. G. N:dhes breeff allenast förmähles och nämpnes Juris och Philos. pract. professiones, at Dn. M. Michaël them förestå skall, derföre effter fleere vota lofgifwes Dn. M. Johanni Juniori läsa Hist. publice, till dess H. G. N. widhare här om consuleres.

Dito: Företrädde rådhan Lars Bårghare, och anklagadhe M. Simonem Anglenium Depositorem, at han hadhe nembt honom vthi depositione och sagdt: Minä maalan sinulle semmoisen parran, cuin Borgarin Lassilla on. M. Simon swaradhe, thet han tagher Gudh till witne, at han aldrigh weet sigh hafwa sagdt the orden, witnar och Dn. M. Martinus Stodius, hooss hwilken depositio gick an, den och medh då tillstädhes war, och medh otwungen eedh bekenner sigh hafwa hört the orden. Befaltes fördenskull Lars Bårghare han skulle hafwa sina witnen fram.

Dito: Suppliceradhe Jonas Laurentij Calmarensis pro stip. regio, och skrefz inter expectantes.

Dito: Kom för rätta H. Carls Pictorij hustru och klagadhe Sigfridum Christierni Bothniensem an för geldh. Sig-

fridus swaradhe sigh icke allenast wara H. Carl allz inthet skyldigh, vthan och hafwa sigh något vthaff honom at fordra. Befaltes them bådha the skulle tagha twå män, en å hwardera sidha(n) och låtha öfwerslå, hwilken ther blif:r then andra skyldigh, thet the och lofwadhe.

Den 17 Decemb. hultes Consistorium, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Johanne Elai Majore, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero och Dn. M. Nicolao Nycop. Då gaaff Cursor tillkenna, at han effter Magn. Rectoris befallningh hadhe förledhne Odhenssdagz citerat och förmant Petrum Vanæum, at han idagh här in Consist. comparera skulle, doch inthet comparerat. Hans anklagare Simon beswäradhe sigh öfr honom, att han icke wil betala sin geldh, ehndoch han derpå hadhe lofwat lefwerera såsom i förledhne wekan 36 dal., men icke heller thet effterkommit, eij heller stält någhon caution för sigh, uthan wil medh thet första reesa ifrån stadhen. Begärar fördenskull tienstligen, at Senatus Acad. wille wara honom behielpeligh, at han kunde komma till sitt. Sent: Hæri är Senatus Acad. censur, at pedellerne skola sökia be:te Petrum op, och sättia honom i prubban, till dess han ställer be:te Simon till fredz.

Dito: Anklagadhe een finsk hustru Johannem Petri Smolandum, derföre at han hadhe öfwerfallit hennes son medh hugg på gatan. Johannes försatte citation, therföre skall han sätias i prubban.

Dito: Företrädde åther Caroli Pictorij hustru, och kädhe till Sigfridum Christierni Bothn. för skuldh, Sigfridus swaradhe sigh hafwa betalt henne. Men emedhan the äre oense om wärderingen opå någhra saaker, såsom kiortelen, tröijan på hustruns sijdha, hästen och mudden å Sigfridi, derföre skola twå rächna them emellan och låtha be:te partzeler wärdera, och hwadh the slutha, blifwe ther wedh.

Dito: Företrädde Erich Hindersson och kädhe till Abrahamum Cursorem, at han hadhe tagit hans sons span:ll, 1 t:a 25 cap:r, hwilka han fick då han gick medh Abrah. sochnn i Lundå i antwaringh och caveradhe, at hon skulle wara i

godt behåll, men nu likwål är förfarin, wil fördenskull hafwa uthaff Cursore sin span:ll igen. Men Abrahamus beropar sikh opå sin stalbrodher Ericum Røykäs, seijandes at samma span:ll skall finnas hoos honom; derföre skall Ericus Røykäs antingen genom een zedhel förmanas till betalningh, eller och citeras hijt till Consist., aldenstundh han nu är ifrån stadhen förreester.

Dito: Bleeff sagdt, at prælectiones publicæ nu för(r) tillstundande jwlhelgen beslutes, och thet auditoribus p. p. kungöres.

Dito: Proponeradhe Mag. Dn. Rector, om magistris, som här wedh Acad. äre promoveradhe, huru the medh lägenheeter kunde försöras, at och andre, som hafwa wackra ingenia och lust till at studera, må therigenom blifwa exciteradhe till större flijt och alfwar, eliest kan hända att här efter ingen står efter gradum, uthan begifwa sikh här ifrån, förr ähn the cursum Philosoph. absolverat hafwa, billigt och rådhligit förthenskull syntes, samma magistris till rectorat eller pastorat förhielpa. Sent: Härpå bleeff swaradt, at Senatus wil wara om theras promotion bekymbrat, men at promovera them fram för gamla caplaner, som i sina sochnar, och conrectores, som i scholer meriterat hafwa, som kan skee gradum antagha, synes icke billigt.

Dito: Proponeradhe Mag. Dn. Rector, och begäradhe Senat. Acad. betänckiande om Dn. M. Michaëlis Wexionij löhn för Juris professione, den han extraordinarie förestår. Senatus Acad. swaradhe, at alldenstundh H. G. N:dhe thet förtijger uthi sit breeff, kan och Senatus thet tijgha, och hollat derföre, at ther som ingen ordinarius är, kan extraordinarius hans löhn opbära, och dereffter får Dn. M. Michaël Wex. beholla heela löhnen; doch skall här om H. H. N:dhe berådhrågas.

Dito: Begynte Dn. M. Joannes Major S. T. Prof. taala om Dn. M. Johannis Eloq. Prof. löhn, at emedhan han haf:r omaak för Histor. professione, han måtte och hafwa particulam aff löhnen. Dn. M. Michaël meente at såsom andra philos. professores här wedh Acad. hafwa twenne professioner och lijka löhn, thet skedde ochså härmedh. D. Doctor Ae-

schillus Peträus seijer sin meeningh wara nu som förr, at Dn. M. Johannes Elai Junior haf:r nogh af then profession han förr detta haft haf:r.

Dito: Bleeff beslutit, at två af professorerna skola slijta och componera den controversiam, som är emellan D. D. och D. M. Martinum.

Den 19 Decembris woro professorerne försambladhe vthi sacharstijan i kyrckian, så och Hans Ähr:t Biskopen.

Då bleeff Hen. Kongl. Maj:ts wår allernådigste Drotningz breff dat. aff Stockholm den 17 Nov. 1647 opläsit, förmählades, at H. K. M:t haf:r godt funnit at förordna M. Johannem Elai Terserum här ifrån och till een professionem Theologicum i Vpsala, på thet nu hans ställe medh en skickeligh och wäl qualificerat man till then studerande vngdomens godha nytta och förkofringh, särdeeles in Theologia, må blifwa ersatt. Ty är H. K. M:tz nådige wilia och befallningh, at här föreläss H. K. M:t tree sådana män, som tillförande igenom theras tienster, lärdom och lefwerne bepröfwadhe äre, och kunna befinnas till thet embethet at wara duglige, aff hwilka H. K. M. sedhan en eligera och vthwälia wil. Och at thetta vthan opehåld och medh forderligaste efterkommas skall.

Dito: Ankom och H. Gref. Nådhes Rijkz Drätzetz och denne Acad. Cancellarij breeff dat. den 20 Novemb. 1647 aff innehåld, at eftersåsom H. K. M:t haf:r allernådigast för godt ansedt och förordna(t) M:r Jöns Elai till then vacerande professionem Theol. i Vpsala, at han medh forderligaste derhån sigh förfoghar; så och at Hen:s Maj:t haf:r H. G. N:dhe tillskrifwit, at såsom han en tämmeligh tijdh är brukadh här wedh Acad. och altså medh heeder kan antaga gradum doctoris, altså nådigast befatat H. G. N. wille låtha order afgåå, at honom må owägerligen blifwa tillåtet nu i winter at doctorera, medh wahnlige solenniteter; at och H. G. N:dhe denne allernådigst(e) befallningh icke allenast medh glädhie emottagit hafwer, vthan och H. Ähr:t Biskopen tillskrifwit, at han wille sådant i wärket ställa låtha och medh första gifwa Doct. Aeschillo Petræo licentium, honom efter Acad. vndfångne pri-

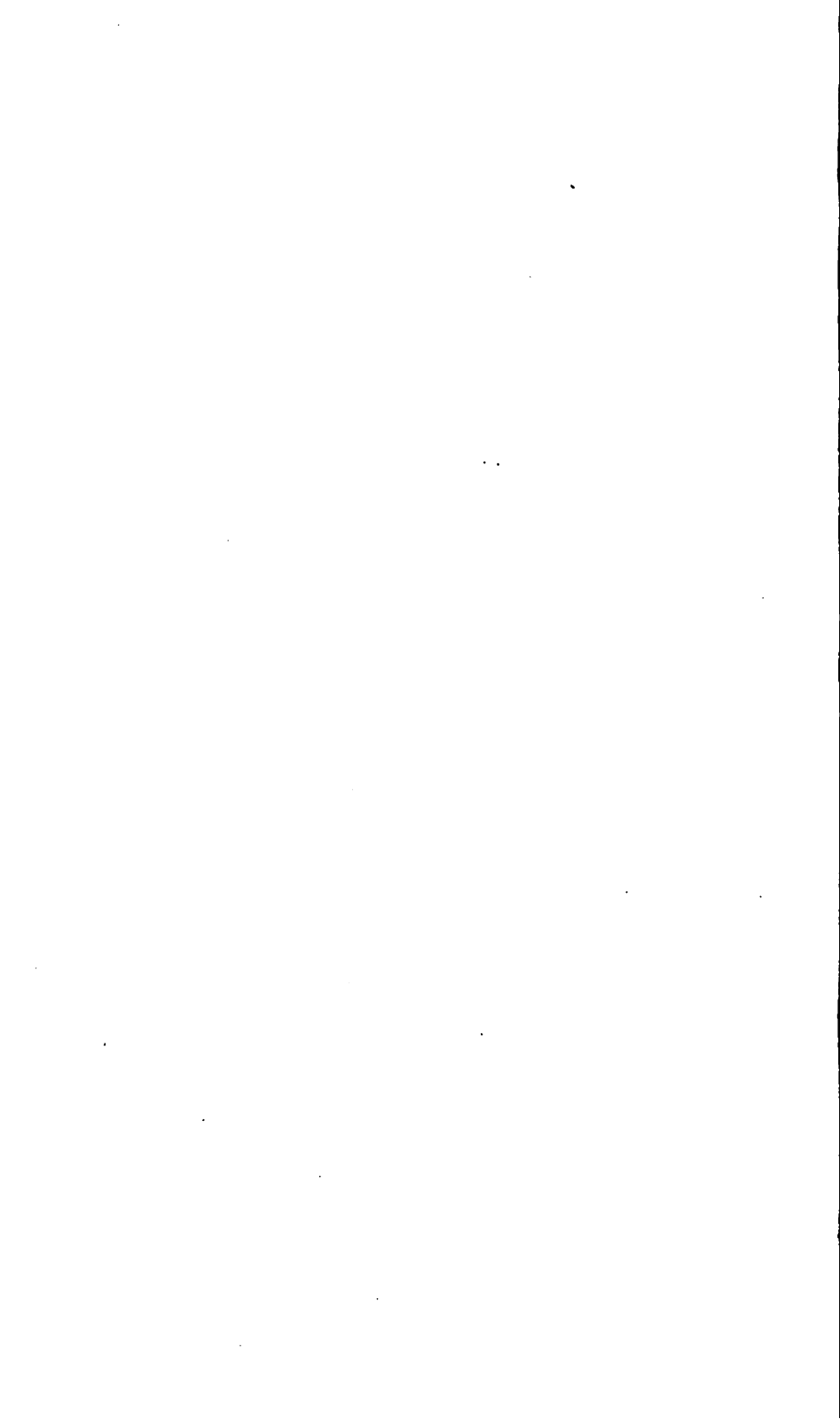

vilegier och constitutiones medh wedherbörligh solennitet in Doctorem Theologiae creera, så at bete Jöns Elai medh första öpenwatnet medh heela sitt boohagh kan dijt öfwerkomma; i medhlertijdh warde Consistoriales någhra i wahlet opsättiandes, som kunna wara tienlige vthi samma här vacerande profession honom succedera, och thet dijt öfwersenda, derpå hooss H. K. M. will H. G. N. swar förskaffa.

Då gratuleradhe H. Ähr:t Biskopen och närwarande professores och önskadhe Dn. M. Johanni Elai Majori lycko och wälsignelssse. Så befalte och H. Ähr:t them som wedherbör, at wara här om bekymbradhe, att Hen. Kongl. Maj:tz och H. G. N:dhes befallningh tillbörligen effterkommes.

Den 22 Decemb. skreeffs till H. G. Nådhe Acad. Cancell. ett bref, hwilket uthi Consistorio bleeff opläsit och sedhan wijst H. Ähr:t Procancellar., der Senatus Acad. förmähler, thet man förmodhar, at Dn. M. Johannis Terseri promotion kan winna sin fortgång vthi nästkommande Martio. Om hans successore wela och Consistoriales medh thet första tagha uthi betänkiande, och thet H. G. N:dhe tillkenna gifwa. Sedhan aldenstundh här kunna och någhra andra finnas, hwilka man inthet twiflar wara så funderadhe in Theologia, at the ju medh heder skola kunna antaga gradum doctoris, der och the ther till skulle promoveras, kunde thenne Acad. therigenom ähn mehra nå sit godha opsteegh, och then studerande vngdomen mehra opwäckias till flijt uthi sina studier; hwarföre hooss H. G. N. förfrågar sigh Senatus Acad. ödhmiuckeligen, om Hen. Kongl. Maj:t och H. Greef. N:dhe så behaga kunde, at man skulle samma honores Episcopo loci et vicinis Viburgensi och Revaliensi, sampt professoribus här in loco, som kunna hafwa behagh dertill, thet promovendo länder til ringare bekåstnat, then honom eliest synes swår blifwa. Yttermehra at H. G. N. täktes nådheligen disponera om Histor. och Eloqventiæ professionerne, om the kunna conjungeras, och H. G. N:es disposition Senat. Acad. förnimma låtha; så om professione Historica, såsom och om Juris professoris Dn. M. Mi-chaelis Wexionij åhrligh löhn, om then honom lefwereras skall fulkombligen effter staten.

Första häftet af Åbo akademis consistoriij protokoll framlägges härmed för allmänheten. Publikationen, hvar till förslaget utgått från finska historiska samfundets u. v. ordförande, Statsrådet **Z. Topelius**, bildar 2:dra serien af samfundets *Todistuskappaleita Suomen historiassa, julkaisut Suomen Historiallinen Seura*, och är afsedd att i oafbruten årsföljd fortgå från akademins grundläggning till tiden för stora ofreden, omfattande sålunda en tidsföljd af öfver 70 år. Att den skall blifva vigtig för kändedomen af vårt lands kulturförhållanden afvensom andliga utveckling under nämnda tid, är väl ovedersägligt. Föreliggande häfte skall under vårens förlopp följas af ett annat, hvilket med register och titelblad tillika utgör första delens senare häfte. Vid tryckningen af de i detta häfte ingående protokollen ha de originala noggrant blifvit följda. Blott i afseende å interpunktion har en redigering varit oundviklig, liksom äfven del stora öfverflödet af de i äldre stål, särskildt i den svenska skrifstilen från 1600 talet godtyckligt använda stora bokstäfverna blifvit betydligt reduceradt.

Helsingfors i November 1883.

•••

CONSISTORII ACADEMICI

VID ÅBO UNIVERSITET

ÄLDRE

PROTOKOLLER.

UTGIFNA

AF

FINSKA HISTORISKA SAMFUNDET.

I.

Senare häftet.

Utdrätt med anläggning ur Lidngmanska testamentsjournalen.

403

HELSINGFORS 1884

Educ 5290.70.65 (1.111.)

Anno 1648 den 12 Januarij hultes Consistorium Academ., närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Joanne Tersero Majore, Dn. M. Michaële, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycop. och Dn. M. Johanne Tersero Juniore.

Då gaaff Magn. Dn. Rector Senatui Acad. tillkenna, huru såsom han hafwer förnummit, at vthi Dn. M. Johannis Terseri Junioris Eloq. Prof. hwss står icke synnerligen wäl till för hustrons skull, frågar fördenskull, huru Dn. M. Johannes sielf meenar, at thet skall kunna stillas? Han begärar fljteligen, Senatus Acad. wille tagha saaken i förhöör, och förmana henne, hon wille medh sådant lefwerne aflåtha. Framkallades förthenskull hustru Anna Jacobs dotter, Dn. M. Johannis, och inladhe een supplication, beswärandes sigh öfwer honom, at han skall föra et elakt lefwerne medh dageliga drinkerij, kalla henne finska kääkh...a, och seijsa sigh wela skiutha henne ihäl effter mångas råd, åfta föst henne vth, och nu nyligen kallat henne medh alla the elacke nampn han kunde, fådt henne i håre(t) och trampat under fötterna, allenast therföre hon skulle hafwa beedt honom, han wille låtha nöija sigh medh thet stoope brendwijn han då drack; sedhan hon war så tracteradh och slagen blå om kroppen, thet godt trowerdigt folk skall hafwa seedt, bekänner hon sigh hafwa tagit några små nycklar vthur sin kiortelsäck, och kastat them honom i munnen medh, och sedhan luppit vndan i källaren. Eliest och kallat henne vtridne allemans h....n och modren h...epacket. Och emedhan sådant lefwerne är ledsamt, der af hon inthet annat winna kan, ähn förflammat krop, derföre bedher hon den ährw. Capitels Rätten ödmiuckeligen, the wille här på finna någon godh råd. Härtill swaradhe Dn. M. Johannes Junior, att när såsom hans hustru, bette hustru Anna, kallar honom, thet åfta skall hända, en windögdh diefwul, spitelsk hundh, tiggjare pack och swältigh, kommen ifrå Swerige en betlare, Åbo magister, som hafwer köfft sigh ther till, skålm, tiuff etc., kan henda at han också i hastighet möter henne vnderstundom medh någhra onda ordh, och råkar kalla henne en h...a i harmen, doch wil icke sådant henne tilläggia. Men hwadh hon förebär, at han hafr

lofwat giöra någon skadha på hennes lijff eller therföre kiöpa paar pistolar, seijer han alt wara osant, then ther icke kan spanna eller lossa en pistol. Anbelangande thet hon föregifwer nu nyligen wara skeedt, betygar Dn. M. Johannes, at han för hennes och Stärckare Malins skull hadhe köfft något lithet brendwijn, och der aff blifwit något till andra daghen, då han och supit der aff allenast två gånger, men hon spilt thet öfriga och slagit på golfwedt. Han tagit sådant till godha, och begärt maat vthaff henne; hon hommit in och skutit faate(t) på stolen, der till han sagt: at man hooss hans fadher icke gaaff maat på thet sätt åth skiutzpoikar, mycket mindre åth andra. Hon straxt swaradt: du windögd diefwul, och slagit honom medh nyckelen i pannan ett blodhsåår, och han sedhan slagit henne något och icke förr; sendt och effter Dn. M. Johannem Elai Maj., Secreteraren Anderss Andersson och Hans Kort, men hon, ther hon thet förnam, läst dörren vthanföre igen, han krupit vth genom fönstre(t), men hon medh thet samma gådt in och kastat vth kappan hans effter honom. Föruthan hwadh mehra hon honom tillförende giordt haf:r, bitit honom i fingredh, etc., thet theras hwsfolk och monge andre wäl wetterligt är; witnadhe och Dn. M. Joannes Elai Major, at M. Johannes Minor hafwer uthi hans och Secret. Anderss Anderssons närwaru öfwertygat henne, at hon haf:r kallat honom spetelsk hundh, windögd diefwul, etc., och förbannat ware den bwk, som tigh burit hafwer. Härom bleff voterat, och effter flera vota befann Senat. Acad. billigt, at oansedt hon kunde medh rätta saakfällas, dock förskoones hon denne gången der medh, emedhan thet skulle och (lända) Dn. M. Johanni Juniori till skadha och till någon neesa, om hon straffa smedh fängelsse, och såsom the nu första gången äre för Consist., kunna the icke styrckias till separation, vthan heller förmanas till förljknigh wedh kyrckie straff och wite, som först förseer sigh emooth then andra, och at Dn. M. Johannes förmanas, at han förer et nycktert lefwerne och fljtgare besöker Grwdz hwss ähn som här till skeedt är, och rådhes til förlikningh. Så och förhålles hans hustru, at hon för sijn trätzighet, som hon länge öfwat haf:r, borde straffas, men nu likwäl therföre förskoonas, hon

wille fördenskull ångra sigh och wara sin man lydigh och icke förtörna honom så mootwilligen. Kallades hon fördenskull fram, och medh stoor mödha och långt öfwertalande, lofwadhe bättra sigh, aldrih medh ord eller gärningar mehra förtörna sin man, vthan der han något obilligt gjorde, will hon sökia andra medhel. Proponeradhes och Dn. M. Johanni thet som förr sagdt bleeff, och hwad hon vthlofwat hafr. Han tackadhe Senatui för een godh förmaningh och för theres omaak, och lofwadhe deras befallningh efterkomma. Sedhan företrädde the bådhä tillijka, och förmantes the wille på bådhä sidhor förglöma och bortläggia hwadh här till skeedt är, gå flijtigt i kyrckian, och hon låtha honom wara i fredh, der han wil särdeles studera i sitt cånthor. Hon badz före och lofwadhe bättringh; ther medh the förlijktes och rächte hwar annan handh. Wijte anbelangande thet wela Consistoriales hafwa sigh förbehållit.

Dito: Acta skola öfwersees och opläsas, när som tidhen gifz.

Dito: Framsteegh Sveno Toreri Gelzenius och wijste sijn styl han hafr begynt arbetha opå, och begäradhe hielp. Sent: Senatus Acad. will kiöpa och betala honom hans styl, doch skall Acad. Typographus här om medh första *) consuleras.

Den 9 Febr. bleeff Consistorium hållit, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, D. M. Svenone Vigelio, D. M. Joanne Tersero Majore, Dn. M. Michaële Wexionio, D. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense och D. M. Johanne Elai Juniore.

Då proponeradhe Magn. Rector och påminte Senatui Acad. Hen. Kongl. Majj:tz befallningh, at tree skulle nämnas i wahlet, vthaff hwilka H. K. Majj:t allernådigtst een i Dn. M. Joannis Elai Majoris ställe vthwålia och confirmera wil, hwilket at thet medh thet forderligaste bestållas måtte, hafr icke allenast H. G. N:dhe befalt, vthan och constitutiones thet fordra; Senatus fördenskull wille wara ther om bekymbradh, besynnerligen Theologi, så wål som om Dn. M. Joannis promotione. Här

---

*) Orden „medh första“ äro i handskriften understrukna och ofvan raden är skrifvet „förr“.

till swaradhe D. D. Aeschillus Peträus, at disputationis doctoralis materia war promovendo gifwen, så och daghen nämbdh, då then hollas skulle, nembl. den 3 Martij, sedhan skall medh *thet* andra fahras fort, alleenast man får swar aff H. Gref. N:dhe opå senaste Consist. breeff. Men wahlet anbelangande will Facultas Theologica, effter såsom vthi constitutionibus förmähles, ther om medh *thet* första besluta, och medh Senatu Acad. *thet* communicera.

Dito: Företrädde Walborgh Thomas dotter, och skriffte-ligen kâradhe till Benedictum Laurentij Aboënsem, föregifwandes at han bådhe skrifftligen och muntligen lofwadt hafwer byggia medh henne echtenskap, och ther medh lockadt henne till sigh och rådt henne medh barn, men nu likwäl sitt löfte ryggia wil, begärandes ödmiuckeligen henne måtte rätt wedherfahras. Benedictus Laurentij swaradhe och besylte henne, at hon haft hafwer en brudhgumme i Swerige, den hon hadhe skenkt någhra R.dal. och atlask tröije ermar, och welat at han skulle komma hijt och holla bröllop medh henne, men han dock icke kommit; hon reest dijt igen och gådt till honom, men han drifwit henne från sigh, hon förthenskill öfwertalt honom, Bengdt, han skulle skrifwa till samma brudhgummen någhra breeff, *thet* han och giordt, och blifwit så medh henne bekindt, doch sigh icke hafwa seedt henne sedhan, förr ähn fyra daghar effter Henrici 1647, då hon sielf kommit till honom, betalt brendwijn och öfwertalt honom till at komma medh sigh andre daghen till Parghas; bekenner och sigh hafwa samma natten hemma hooss sina föräldrar leghat med henne j sängen, han på then eena och Thomas Josephi Birkalensis på then andra sidhan, och hon emellan, att och the wakadhe heela natten, och in*thet* giorde medh henne *thet* oärligit war, hwarken då, förr eller sedhan, derpå han giör otwungen monga dyra eedher, och beroopar sigh opå bete Thomam Josephi, föregifwandes at och han wäl sågh, huru hon sielf kom dijt in, och ladhe sigh ther i hans sängh, ähndoch hans modher hadhe bannatz henne, och beedt henne gå dädhan. Walborgh swaradhe *thet* in*thet* wara sant, vthan at hon bäddadhe särdeeles äth sigh, men Thomas gådt och lagdt sigh der, och Benedictus nödh-

gadt henne medh sigh i sängen, der legadt tillsamman allenast en natt, och han rådt henne samma gångon medh barn, thet hon födde sedhan Martini om hösten der effter, och lät christna barnet på honom, Bengdt, såsom rätta fadren. Men hwadh brudhgunnen wedhkommer, Bened. taalar om, seijer hon then saaken wara förlijkt. Be:te Walborgh tillspordes, om hon haf:r witne härpå, och om han fleere gångor hooss henne leghat hafwer? Hon swaradhe thet hon inga witten hafwer, at och han ~~me~~ henne på Matholmen i Parghas eller och på wäghen inthet hadhe at beställa, vthan allenast den gångon hon nu bekendt haf:r, och sedhan een nat åther hooss hans förelldrar något der effter, då och be:te Thomas Birkalensis warit tillstädhes, hwilken om han gör sin eedh för Bened., wil hon icke mehra härpå drifwa. Doch, seijer hon, haf:r Bengd åftta sedhan sendt bodh effter henne, warit hooss henne ocht lofwat echta henne; och swär derpå vthan någors begäran. Då företrädde och hennes modherbrodher Marcus Erichsson i Paimala, hooss hwilken be:te Walborgh haf:r födt barnet, och witnadhe, at när hon war länge och qwald i et hårdt barnafänge, haf:r hon stadigt för jordgummorna bekänt barnet opå Bengdt; at han och något förr haf:r taalt till hennes modher och begärt henne till echta, då och the bådhe alleena legat uti ett hwss. Detta sannadhe ochså klockaren ifrå Rändämäki, Erich benembd, kom och Larss Hindrichsson och betygadhe at Bengdt hade beedt honom på Lapila gårdh, at han på Bengtss weg:r wille frija till be:te Walborgh. Här emoot förewende Bengdt sigh hafwa haft annat åhrande till Rändämäki, då hon war hoos be:te Marcus, ej heller medh Wahlborgh då leghat, vthan alleena, at hon hade folgd honom i kammaren och haft eeldh i pärtan, men strax gådt thedan igen. Men hwadh Larss Hinderesson berättar, thet seijer han sigh allenast hafwa skämtat; begärer och at Walborgh skaffar sigh beskeedh ifrå Matholmen, at hon [han? sigh] ther förhollit haf:r. Härom bleef vterat och godt funnit, at bem:te Benedictus framhafwes och föreholles honom, hwadh skiäl Walborgh haf:r emoot honom, nembl. at han haf:r leghat i een sängh medh henne, lupit effter henne, hon i barnsbyrdan opå honom bekendt, etc., han wille altså

wachta sigh, at han icke så ringa achtar sin eedh, vthan bekänner sanningen; doch skall här med dilationeras så länge han skaffar något beskeedh ifrå Thoma, then aff Notario Acad. skall citeras till Consist. at comparera innan två eller tree wekur.

Dito: Gaff Magn. Dn. Rector Senatui Acad. tillkenna, at han hafv förnummit at Henricus Joh. Juonikas hafv belägradt een pijgha i Loimjoki, och rådt henne medh barn, berådfrågandes huru ther medh procederas skulle? Senatus swaradhe: at aldenstundh sielfwa saaken kan bäst der hon skedd är ransakas och till et entligt besluth förhielpas; skrifwes fördenskull nomine Senatus till Pastorem i Loimjoki, han wille bete Henricum och konan till sigh fordra och först tentera at öfirtala them till conjugium, men wela the icke ther till, han wille them ther i Loimjoki, der rei hafwa sit tilhåldh, låtha föra till lagha tingh, och laghläsaren theras lönskalega förhöra, ransaka och afdöma, och sjelfwa ransachningen tillijka medh doomen hijt till oss öfrsenda såsom vthi privilegijs Academicis förmähles. Saakören, som Henricus blifv fallen till höra till Acad. efter samma wälfångne privilegier.

Dito: Fordradhes tryckiaren Peter Waldh fram för Consist. och tilspordes: hwadh han meenar om Gelzenij arbethe opå thet grekiska trycket? Han swaradhe at Gelzenius hafv lagdt sigh i widlyffthet ther medh, och han, Peter, weet inthet hwadh han skall seija ther om; doch medh tidhen kunna blifwa godt nogh, emedhan han alredha kan omgåss medh spissglass, och fehlas icke annat at thet motte rinna, at thet och är mycket artigare ähn Peters von Selovs. Bete Sveno Gelzenius wijste fram sina saaker och instrumenta, medh ödmiuckeligh begäran, Senatus Acad. wille försöria honom the medhlen, ther medh han kunde samma wärket fortsättia, såsom 1 stadh å 1 R.dal. en panna, 3 st. hambrar, 1 LÆ bly, spissglass, etc. Då bleeff vthaff Senatu Acad. bewiliat, at bete Gelzenius vthaff fisci penningar försträcket 50 dal. K. M. föruthan the tije daaller, han tillförende bekommit hafwer, ther medh at fortsättia thet han på thet greeska trycket hafwer begynt arbetha och köpa hwadh han ther till behöfwer, hwilka 50 dal. Qvæstor Acad. ho-

nom tillställandes warder. Yttermehra skall Gelzenius sätta på paperet, hwadh han ther till behöfwer och hwadh the kosta, sådant lofwar honom Senatus beställa, och recommendera honom till H. G. N:dhe Acad. Cancellarium. Begäres och han wille göra någhra latinske formulas till prooff, thet han lofwar at han wil thet effterkomma.

Dito: Gaaff Magn. Dn. Rector Senatui Acad. tilkenna, at Acad. spa:ll i Wehmo och Mascho häradt war arresterat, therföre at bookhollaren Eliass Jönsson föregifwer professorerna wara öfwerbetalt för 1644, och at räntmästaren Peer Gerss medh honom icke haf:r giordt klart. Altså emedhan Qvæstor är nu borta, befaltes Notario han skulle gå till bete bookhollaren och begära uthaff honom een kort förteckningh opå thet som professorerne bekommit hafwa, at the må sigh therpå förklara.

Dito: Bleefwe M. Simonis Anglenij commendationis breeff till H. G. N:dhe dateradhe och vthi Consistorio opläsne.

Den 16 Febr. bleeff Consistorium hollit, uthi præsentia H. Ähr:tz Procancellarij, Magn. Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli Petræi, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Joannis Elai Majoris, Dn. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Erics Achrelj, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycopensis och Dn. M. Joh. Elai Junioris.

Då refereradhe Magn. Dn. Rector, at Thomas Josephi Birkalensis, på hwilken Benedictus han sigh uthi Consist. för 8 daghar sedhan beroopadhe, är i stadhen, och privatim hooss Hans Mag:t, der och Notarius Acad. då warit tilstädas, bekändt haf:r sigh inthet kunna wäria bete Bengdt, emedhan han soff och icke wiste hwadh the giorde, at och pijghan hadhe legat moot wäggen och Benedictus emellan. Hafwer och Peter Wahls hustru witnat, at i dee 7 wekor Walborgh war i Matholmen, hörde ingen af henne annat än ähra och godt.

Dito: Påmintes åther Magn. Rectore Senatus Acad. om Hen. Kongl. Maj:tz och H. G. N:des breeff om Dn. M. Joannis Elai Majoris successore, der om han förr 8 daghar sedhan proponeradhe här in Consistorio, då och Theologica Facultas lofwadhe göra sitt till vthi saaken, och altså nu skrifteligen sigh derpå förklaradt, ställandes sådant först till

Hans Ähr:t och Consistorij widhare betänckiande. Skrifften dat. den 11 Febr. och aff Fac. Theol. Decano D. D. Aeschillo Petræo vnderskrefwen, bleeff opläsen, der Facult. Theol. hafwer nämbdt i wahlet för tertio loco profess. Theologicæ in Acad. Aboënsi: 1. M. Georgium Alanum Prof. Phys. et Botan. et p. t. R. M. 2. M. Simonem Kexlerum Mathem. Prof. 3. M. Nicolaum Laur. Nycop. Log. et Poës. Prof. Hans Ähr:t Procancellarius exceperadhe här emoot och sadhe, at the thenne gångon icke hadhe rätt råkad, och att the skulle hafwa anseedt ætatem, diligentiam, doctrinam, aptitudinem docendi, och seedt opå them som lust hafwa till att läsa, icke nämpna them som medh vngdomen fögha progressus giöra, ther medh vngdomen är inthet betient, och förbiggå Dn. M. Michaëlem Wexionium, hwilken för berte orsaker skulle icke allenast blifwa nämbdh, vthan therföre at han till studium Theol. altijdh lust och behagh hafft haf:r, såsom han thet vthi præfatione synodalis disputationis lät förnimma; derföre wil H. Ähr:t hafwa Dn. M. Michaëlem Wexionium in i electione. Härtill swaradhe D. D. Aeschillus Petræus, at Facultas Theologica känner Dn. M. Michaëlem godh nogh till samma profession, men för särdeles orsaker skull honom thenne gångon icke nämbdt, hwilka orsaker, om så behöfwes, the wela skriftteligen författa; men at the ther till äre beweeckte i synnerheet therföre, at Dn. M. Michaël nyss är kommen till professionem Juridicam; så och therföre, at then som föreståå skall professionem Juridicam finnes ingen ibland professores föruthan honom, men till profess. Theologicam finnes här intra Consist. beqwåma personer; doch när en annan gångh professio Theol. vacerar, skall han icke förbiggåss. Dn. M. Michaël Wexionius sadhe sigh inthet wara ther emoot, vthan ther medh wäl till fredz; doch at thet går honom till sinnes, at Theologi som hafwa styrkt honom till studium Theol., för hwilken orsach skull han och in synodo præsideradt, the samma skulle icke en gångh nemna honom, ehndoch annan kunde likwäl ther till komma, ty han will inthet obtrudera sigh eller præjudicera någhon. Professorerna then ene effter then andre stå ther på, at the medh flijt hafwa drifwit sitt kall och embethe, och begära vthaff H. Ähr:t

han wille hafwa fram honom som sådant för honom berättat haf:r, kommo och theruthinnan öfwer eens, *thet* och Facult. Theol. bewiliadhe, at emedhan vthi H. G. N:des breeff för-mähles at några i wahlet opsättias skola, derföre sätties Dn. M. Michaël in electione och nämnes så fyra; skall förden-skull skrifwas nomine Consist. till H. G. N., at bådhe aff Facultate Theologica och professorerna samptligen äre desse efterskrefne erkände för duglige till samma vacerande profes-sionem, och i wahlet stälte, nembl. M. Georgius Alanus, Mag. p. t. Rector, M. Michaël Wexionius, M. Simon Kexlerus, M. Nicolaus Nycopensis, medh ödhmiuck bön, H. G. N:dhe tacktes H. Kongl. Maj:t detta theras betänckiande uthi vnderdånighet förnimma låtha, och them hooss H. K. M:t till een gunstigh resolution förhielpa.

Den 23 *Febru.* bleff Consistorium hållit, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Simone Kexlero, och Dn. M. Nicolao Nycopense. — Dn. M. Michaël Wexionius, Dn. M. Ericus Achrelius, och Dn. M. Johannes Elai woro på bygden. M. Michaël till visitation.

Då frägadhe Magn. Dn. Rector, om Qvästor Acad. Peer Gerss hadhe något at proponera? Qvästor swaradhe at han denne tijdhen haf:r warit oppe till Kyrå, Karcku och We-silax för uthskrifningen skull, och ther aff bönderna icke mehra fådt ähn 397 t:r span:ll. Derföre badh Senatus Acad. han wille drifwa fort bönderna at föra spa:en som the restera hijt nedher, emedhan före ähr; han lofwade giöra sin flijt.

Dito: Företrädde åther Walborgh Thomas dotter och tilspoordes, om hon hafwer nu fleere skiäl emoot Benedictum ähn tillförende. Hon inladhe en skriff och förebär at han en gångh haf:r folgdt henne till Paimala halfwäg: och sagdt: Kära Walborgh, effter iagh tigh medh barn rådt haf:r, när nu tidhen blif:r barnet födhes, skall och christnas, så må tu låtha christna på en annan, på *thet* iagh dess bättre kan blifwa präst; — eij heller förr sagdt nej therföre ähn 14 daghar effter, sedhan barnet föddes. Så och at han aff hennes modher haf:r tubbat bådhe pen:r och andra partzelar. Hennes modher wit-

nadhe, at då hon, Walborgh, seenast reeste till Swerige, frågadhe Benedictus, om hon kommer igen, och sadhe sigh wäl kunna födha henne. Till allt thetta nekadhe Benedictus. Framkalladhes och Thomas Josephi Birkalensis särskilt, och efter en alfwarligh förmaningh, han wille bekenna thet medh lijflich (ed, han) wille och kunde bestå, tillspoordes, hwadh honom wetterligit war om thenna saaken? Thenne Thomas han bekende, at ber:te Walborgh hade kommit j Benedicti Laurentij förelldrars hwss, ther Thomas hadhe sit herberge om wintren 1647, efter Henrici klockan 5 efter middaghen, och hemptat $\frac{1}{2}$ stoop brennwijn wedh pass medh sigh. Thomas frågadt vthaf Benedicto, hwadh hon wille? Bened. swaradt: lät henne blifwa. Sedhan brennwijne wardt vthdrucket, Benedictus gåadt medh Walborgh i sängen, ähndoch Benedicti modher hadhe beedt henne gå dädhan. Walborgh legat moot wäggen, och han, Thomas, kommit efftarst, och lagdt sigh moot golfwe(t), och leghat ther i tree tijmar, vnderstundom sufwit, och inthet hört någhot; han sedhan stådt op, men Benedictus och Walborgh blifwit efter honom i sängen och legat ther en lithen stundh, han likwäl i medhler tijdh warit inne i stughun; sejer sigh hwarken kunna wäria eller fälla honom. Framkom och Marcus Erichsson och sadhe, at sedhan barnet war födt, gick han till Benedictum och sadhe thet för honom. Benedictus bekändt strax sigh hafwa legat hooss henne, men icke Henrici tijdh, vthan förr om sommaren, bidit ochså at barnet skulle christnas på andra, der till Marcus neekat; detta wil han medh sin eedh bekräfta. Benedictus neekar och här till aldeeles, och sejer sigh wara för henne aldeeles frij. Marcus beroopar sigh opå H. Madz, Capplan i Rändämäki, för hwilken Benedictus skall hafwa bekändt, sigh hafwa medh henne at beställa. Denne saaken opskiuther Senatus ähnnu till 3 weckor här efter, at decideras, då och ber:te H. Madz skall wara tillstädhes.

Dito: Julefwereradhe Magn. Dn. Rector Dn. M. Michaëlis Wexionij zedhell, der han gifwer sin censur om samma saak, at han icke kan wäria Benedictum, den genom monga omstendigheeter är suspect, medh mindre han går sin edh eff:r lagh.

Dito: Inladhes ett register opå absentias professorum ifrå Acad. på förordnadhe timar, noterat till dato ifrå 27 Sept. 1647.

Dito: Företredde Madz Keppis hustru, och anklagadhe Matthiam Rungium Loimjokensem för geldh, den han hafv lofwat betala medh första åkeföre, och alt här till inthet giordt, eij heller lofwat comparera, oanseedt citatus. Sententia: Der han inthet comparerar, citeres pub. prog.

Dito: Teedde sigh Sveno Johannis Kaliander O. Got. fram för Consist. och kähradhe till Laurentium Johannis Norganium Suderm., föregifwandes sigh nödigt komma fram medh fåfängia, doch som man seijer i ordspråket: Skarn måtte man förr soopa bort, ähn thet wäxer op till öronen, — nödhgass anklaga Norganium, som hafv skält honom för skälm och liughare. Ty hooss Ernest Skinnare, der han satt medh Capten Eedhman och drack, kom och Norganium dijt och trängde sigh i theras lagh, frågadhe honom och sadhe: Witnadhe tu icke emoot Capteen Eedhman. Han swaradt: Ja. Thertill Norganium sagdt, Thet gjorde tu såsom en skiälm; och sedhan åter: Du är ingen studiosus, emedhan tu går icke och hörer jus; han, Sveno, exceperadt: Så weet tu icke hwadh student är; der aff Norganium blifwit ondh och lofwat gifwa honom 1 stuuth, fådt honom i armen och frågadt: om han, Norg., wiste hwadh en student är; han swaradt: Tu kan wetha, men du togh studiosum denne gångon alt för stricte; Norganium kalladt honom en liugare, beedt och andre the skulle så kalla honom, seijandes: hic modo ait, modo negat, och waddes medh honom om $\frac{1}{2}$ R.dal., om han skulle klagha på honom, skulle Sveno få $\frac{1}{2}$ R.dal., hwar och icke tappan. Begärar fördenskull at Norganium antingen öfertyghar honom sådant, eller plichtar therföre. Här till swaradhe Laurentius Norganium, at Capteen Eedhman begynte först seija: Jagh weet icke huru thet kommer till, at ens ordh blifwa så illa vthförda, oanseedt iagh hafv altijdh elskat studenter, hafv likwäl en aff them witnat moot migh; der till han sagdt: Thet war icke rätt giordt, at han och icke trodde, at någhon student skulle thet göra, — och frågadt, hwem den wore? Sveno måst bekenna, at han war then samme; Norganium betygadt thet wara giordt obetänckt, emedhan han war

en studiosus, hwilken the på Rådhestughun icke hadhe citera kunnat; kommit och Johannes Gartzius Arbogensis medh thet samma in och begynt tala om advocat och procuratore, och distingverat, at advocat tages alltjdh in bonam, men procurator vnderstundom in malam partem, och at Sveno hadhe gifwit sikh utki för en procuratore. Sveno begynt skrytha och seija sikh kunna swara och skrifwa emoot thet Gartzius skrifwer; Norganius neekat honom thet kunna, emedhan then andra är en candidatus. Sedhan Sveno incidenter tillagdt: Du weet inthet hwadh student är; Norgan. swaradt: Ähndoch iagh kan icke göra therföre tillfyllest, weet iagh likwäl thet. Sveno sagdt: Du weet; han subsumerat: Så lögh I Dn. Sveno thet I sadhe först, så är I en liughare. Sveno beedt the andra wara hans witne och slagit på borde(t), men the begynte lee. Bekände och, att han waddes medh Svenone om $\frac{1}{2}$ R.dal., doch icke Rätten till despect, vthan at han meente saaken inthet hafwa på sikh. Alltså seijer Norganius sikh icke hafwa skält honom för en skälm, vthan begärer at han sådant bewijsar. Sveno förewänder at Norg. wänder sitt egit taal på Capteenen. Sent: Men at saaken synes icke wara aff så stoor importans, som Sveno meenar, derföre opskiuthes detta till Magn. Dn. Rectorem, at han förlijkar them privatim.

Dito: Jnladhes ett pasqvil, thet Abrahamus Cursor seijer sikh hafwa funnit op på gången till större auditorium, stucket in igenom fönstre(t); der om bleeff taalt at emedhan thet ingen annan ähn Abrah. seedt haf:r, kan thet till härnäst förwaras.

Den 8 *Martij* hultes Consistorium, uthi närwarelsse Magn. Dn. Rectoris, Dn. Doctoris Aeschilli Petræi, Dn. M. Joannis Terseri Majoris, Dn. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Martini Stodij, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycopensis och Dn. M. Johannis Elai Junioris.

Då företrädde äther Erich Hindrichsson och kåradhe till Abrahamum Cursorem för 2 tr span:ll, någhra cappar ringare, hwilka 2 tr hans son hadhe fådt i Lundå, då han gick der medh Abrahamo sochun, hwilken span:ll Abrahamus sedhan hadhe tagit hender emellan, och lofwat swara therföre, ähn-

doch han förr thetta uthi Consistorio skööt skulden opå Røykäs. Denne Røykässes brodher kom in för rätta, Simon Peersson be:dh, och sadhe sin brodhers förfall wara at han är siuk. Saken anbelangande han är citeradh före, seijer han sigh wara aff Jacob Matzsson och andra berättat, at Abrahamus öf:r sin deel 7 t:r sp:ll och 1 t:a aff Dn. M. Martino haf:r och tagit poikens span:ll i antwardningh, och therföre bör swara. Sent: Emedhan Abrahamus icke neeka kunde sigh hafwa haft span:len hender emellan, derföre skall han och therföre swara och contentera be:te Erich Hindrichsson 2 t:r sp:ll, någhra cap:r ringare, och sökia sitt hooss bonden igen, der han sp:len haf:r lagdt nedher, om han gitter.

Dito: Käradhe Jacobus Wilstadius till Laurentium Andreæ Bothniensem, föregifwandes at han haf:r antastat hans ähra oförskyt, i så måtte: En bondes son ifrå Rymmetö war honom, Wilstadio, commenderadh aff föräldrarna, han skulle see hans bäste, och lätha honom liggia i kammaren medh sigh; denne gick hooss Laurentium till (att) läsa, och när han hadhe gåädt ther i tree wekers tijdh, förhörde han honom och förnam at han inthet kunde läsa hwarken afton eller mårghon böner eller och bordlexorna, icke heller evangelium innan till, der till poiken sagdt wara orsachen, at Laurentius läser inthet medh flijth; han fördenskuldh sendt poiken i scholen, men Laur. tagit myssan och booken vthaff poiken, och burit heem, och angifwit saaken hooss Bårghmestaren; Jacobus lofwat skaffa honom pen:r, men han sendt tillen en zedhel, den han här præsenteradhe, och beedt honom senda samma pen:r them fattigom, eller sigh therföre wijn förskaffa, aldenstundh han them hwarken behöfwer eller hafwa will; och åther en annan zedhel, hwilken och bleeff inlefwereradh, der han kallar Jacobum och Casper Hornick skälmar, till dess the bewijsa honom warit försumeligh. At han må blifwa straffat för thet han haf:r skält honom vthi sin skrifwelse för en skälm, och rånt myssan vthaff poiken. Laurent. swaradhe sigh wara aff poikens modher ombedhin, han skulle hafwa honom händer emellan, derföre och icke welat släppa poiken från sigh eller böckren hans, för thet han rådde poikens saaker. Men thet

Jacobus förewender honom warit försumeligh, begärar han Jacobus sådant bewijser, föregifwandes poiken inthet kunnat, tå han emoottogh honom, eij heller på en så kort tijdh mehra kunnat lära, præresenterandes ochså sin wärdz Peter Hakes witnesskrift, at han haf:r fullgiordt thet honom wedherbordt, haf:r och efter'tidzsens fordran altidh i herberge sigh befinna låtit. Skiälmen will han icke tilläggia honom, eij heller annars skrifwit åhn conditionaliter, till thess the skulle bewijsa hans försumelsse, blifr och ther till förorsakadher aff Jacobi skrift dat. den 28 Febru., ther han lof:r tillstålla så monga pen:r Laur:us medh informando förtient haf:r, Laurentio eller en annan fattigh. Sent: Här om bleeff voterat och beslutit, at Laurentius skall antingen affbidhia och förlijka sigh medh åklagaren Vilstadio, eller och procederes här medh efter lagh, doch at poikens förra præceptor först förhöres och tilfrågas, hwadh poiken tilförende kunde, och huru länge han war vthan præceptore. Altså dilationeras här medh till nästa Consist.

Dito: Företrädde åther Sveno Kaliander och föruthan thet förra, emedhan the hooss Magn. Dn. Rectorem icke kunde medh hwar annan förlijkas, klagadhe Laurent. Norganium an therföre, at i förledhne Odensdagz, då Sveno till honom sadhe: Jagh holler tigh för låtfärdigh karl, om tu icke bewijser at Captenen först begynte; Laurentius swaradt: Thet sadhe du såsom en skålm, — willat och springa tillen och slån, men Gartzius förhindrat honom; thet han Gartzius och någhra andra seedt, men wela icke witna moot Laur. therföre, at han för them spenderat haf:r. Laurentius neekadhe här till och fordradhe efter witnen; jnladhe ochså Capteen Eedhmans witnesskrift, at han Svenonem icke kalladhe skålm, och at Eedhman först begynte tala ther om, at Sveno witnadhe moot honom. Senatus Acad. gaaff Svenoni dilation åhnnu, och befalte han skulle skaffa sigh witne till en annan consist. dagh.

Dito: Præserteradhe Mag. Dn. Rector Eliæ Jönssons rächningh, den han haf:r till Acad. lefwererat för 1642 och 1643, och giordt Acad. någhra 100 dal. S. (M.) skyldigh, och therföre låtit arresteras span:ilen i Wehmå häradt; professorerna fördenskull wille hwar sin rächningh clarera och öfw:rsee medh

forderligaste, hwilkom och Notarius uthskrifwa skall ett extract aff räkningen, och senda hwar på sin räkningh ett extract.

Dito: Berättadhe Dn. M. Michaël Wexionius, at han förstådt hafwer, assessorerne i Hofrätten wara bestådt 1643 åhrs halfwa åhrs löhn medh förhöijningen.

Dito: Hwadh som feehlas på S. Claess Hanssons contract, thet skall föras till betalningh moot samma bookhollarens räkningh.

Dito: Refereradhe Mag. Rector at Qvæstor Acad. hafv köpslagit medh Staffan Hanssons fullmechtige Wilhelm Böös om 200 t: span:ll å 9 ~~my~~ S. M. och fådt tillseijlsse, at han nu strax derpå bekomma skall 400 dal. K. (M.), men thet öfriga då spanmålen lefwereres.

Dito: Bleeff Dn. M. Johannis Elai Majoris vocations breeff daterat Stochholm den 30 Nov. 1647 opläsit in Consistorio, ther H. K. Maj:it allernådigst vocerar honom till professionem Theologicam i Vpsala.

Dito: Penningarna som lefwereres för spannemålen aff Wilhelm Bööss, skola Jnspectores ærarij proportionaliter vthdeela.

Dito: Bleeff bewiliat at medh fisci penningar skall kiöpas så mycket brädher, som kan behöfwat till plancke(t) wedh Academien moot gatan.

Dito: Beswäradhe sigh Magn. D. R. öfver Abrahamum Cursorem, at han igår förr middagen hadhe drucket sigh drucken, och icke kunnat gå omkringh och kalla profess. till Consist. i Måndagz, ochså icke lätit op Acad. dör i rättan tijdh, der Mag. R. må(s)t stå 1/2 tijma vthe; då och någon professor råkar wara på bygden och i medhler tijdh disputationes distribueras, lefwererar han them antingen seent eller inthet från sigh. Sent: Han förmanes wedh embetes privation at bättra sigh, och för thetta gånge i prubban till någhra tijmar eller giöre prubban reen; at han och icke allenast skall lefwerera alla profess. disputationes, vthan och ett exemplar till Consist. Abrahamus vthlofwadhe bättringh, och ödmiuckeligen badh Senatus wille honom denne gångon medh prubban förskoona; och han bleeff förskoont.

Dito: Gifwes D. D. Aeschillo Petræo och Dn. M. Joanni Elai Majori loff wara från Acad. i morgon, för disputations skull, som the hafwa till öfwer morgon at öfwersee.

Dito: Bleeff Notarius Acad. förordnadh at han medh en annan skall rächna emellan H. Carls hustru och Sigfridum Christierni Bothniensem, och laga så at hon måtte en gångh blifwa stält till fredz.

Dito: Anklagadhe Jacob Kunckel Andream Bondonis, at han emoot the ras första aftal hadhe bortsåldt hans pant; detta examineras een annan gångh, om the icke i medhler tijdh kunna förlijkas.

Den 15 Martij hulttes Consist. Acad., närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Joanne Elai Majori, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense; Dn. M. Ericus Achrelius är borta och likwäl i stadhen, och Dn. M. Johannes Elai Junior opassligh.

Då företrädde Jacobus Wilstadius och tackadhe Senatui Acad., at hans käromähl bleeff optagen, efter lagha ransakan at afdömas, gifwandes tilkenna at Laurentius Andreæ hooss honom hafv låtit afbidhia thet han i så måtto hadhe förseedt sigh. Frågadhe sedhan vthaff Laurentio, om han sådant will bestå? Laurentius swaradhe sigh hafwa låtit bidhia Wilstadium om condonation efter Senatus förmaningh, och han sigh der till beqwäma låtit, bekännandes sigh medh Wilstadio inthet annat wetha ähn ähra och godt. Derföre seijer Wilstadius sigh och icke wara betient medh hans skadha, altså om Venerando Consistorio täckes, will han icke begära någhon doom i saaken, alleenast Laurentius han affstår ther medh här näst. När nu Senatus gaaf loff ther till, och Laurentius vthlofwadhe sigh wela ther medh afstå, gaf han honom sijn saak till, medh begäran, at zedhlen må rifwas sönder, hwilket och lofwadhes. Ytterligare bleeff här om voterat och beslutit, at Laurentius slipper uthan böther, men hwadh Senatus rätt wedhkommer, emoot hwilken han sig och förseedt hafv, så wäl som heela cœstum Academ., och är aff sigh något orooligh, lägges honom arbitral strax opå antingen medh penningar eller prubban,

doch sine ignominia, hwilketthera han sielf utwälla wil. Laurentius kalladhes fram och lofwadhe till Acad. i R.dal., altså förlåtes honom medh förmaningh, at han wil achta sigh här näst för sådant tillmåle.

Dito: Kalladhes Benedictus Laurentij åther fram, och förmanten han wille bekänna sanningen, emedhan här äre många præsumptiones emot honom, tijden kommer öfwereens, han är funnen medh henne i sängh, åfta gåadt till henne bådhe förr och sedhan hon födde barnet. Benedictus swaradhe: Neij, mijn siäl(s) salighet, hafr iagh medh henne eij beställa, så sant migh Gudh hielpe. Då företrädde 2 hustror, Britha och Gertrud, som woro hooss Walborgh tå hon fick barnet, och bekende at Walborgh i twå daghar hafr warit i ett hårdt barnafänge, och altijdh bekändt opå Bengdt, tagit och thet helga sacramente och altijdh haft samma taal, och blifwit så förlössat, och at barnet är Bengt likt; yttermehra bekänna the, at och Bengdt hafr kommit dijt, och legat der på bencken moot hennes fötter och kallat henne hiertakorn. Benedictus bekende sigh hafwa legadt ther, men aldrigh kallat henne hiertekorn, såsom och at Walborgh lågh i hans qvarter första gången then 6 Febru. och andra gången then 10 Aprilis öfr natten, men barnet är födt den 14 Nov. Klockaren i Rändämäki, Erich be:dh, bekände på sin eedh, at Bened. hadhe bekändt för H. Madz, Capplan i Rändämäki, då han medh orden näfste honom för Walborgz skull, sigh hafwa en gångh medh henne beställa. Benedictus neekadhe och præsentradhe Dn. Simonis Stephani skrift, som och war samma gången tillstädhes, ther han witnar sigh inthet hafwa hördt sådana ordh uthur hans mun; seijer och Bened., at H. Matz witnar icke medh kläckaren. Kläckaren swaradhe at bådhe H. Simon och H. Matz hadhe warit tå druckna, och kan skee sådant inthet minnas. Då inladhe och Marcus Erichsson ifrån Paimala en skrift, lydhandes at när han kom till Bengdt och vnderwijste honom om barnet, wille Bengdt först seija neij före, men sedhan likwål badh honom, at barnet skulle christnas på en annan och icke på honom, at thet wore honom icke till hinder at blifwa präst, så blifr mycket bättre medh henne; och lof-

war Marcus giöra sin eedh på förne ordh, ehuru högh hon wore. Badh altså Magnif. Rector at Senatus Acad. wille tagha saaken i betänckiande, och henne afdöma. Bleeff fördenskull ther om voterat och efter fleere vota beslutit: at alldenstundh Benedictus Laurentij är funnen medh Walborgh i sängh, dies nativitatis kommer medh samma tijdh öfwereens, konan vthi ett sådant hårdt barnafänge haf:r bekändt opå honom, han gådt till henne och talt wänligen medh henne, Thomas Josephi Birkalensis icke haf:r kunnat wäria honom, ther så monga andra biudha till at öfwertygha honom wara skyldigh, han och förr detta fördt ett elakt lefwerne, derföre kan man icke wäria honom, vthan han går sin eedh efter lagh medh 12; wäria the honom wari warder, hwar och icke, bindhes till gärningen och plichte som lagh förmår. Ty till thet som förewändes, at man icke finner här thet laghen fordrar, nembl. witnen, som kunna twinga honom till at fästa lagh, och altså ähnnu här medh dilationeras skulle, swaras: at emedhan konan sielff, kläckaren Erich, och Marcus Erichsson biudha sin eedh, och dessföruthan finnas monga andra liknelsser och præsumptiones, derföre twingas han till at fästa lagh. Tijdhen, då han skall thet efterkomma, determineras, at thet skee skall en månatz tijdh här efter.

Kalladhes ähn Walborgh Thomas dotter fram, och förmantet hon ingalunda skulle bekänna orät på Bengdt. Hon swaradhe: Gudh straffe migh till lijff och siäl om iagh weet om andra; och bekände at han tridhie gångon medh henne hadhe beställa om Peerssmessa tijdhen. Kom och Benedicti modher in och sadhe: at Walborgh sadhes wara brwdh, då hon kom till henne, hon fördenskull herbärgerat henne, doch beedt henne gå från Bengtss kammar, men hon inthet welat gå thedan, uthan blifwit ther öf:r natten, sedhan och stärkt hans kragar en gångh, men han aldrigh fågnat henne; meenar fördenskull, at han är frij, ehndoch hon weet icke derom.

Dito: Anklagadhe M. Petrus Torpensis Phil. Adj. M. Abrahamum Kollanium för geldh 19 dal. K. (M.), hwilka han ähn resterar för promotions expenser. M. Abrahamus swaradhe sigh icke wela bestå 10 kan:r malmersij, som honom owetterligen äre tagne,

eij heller M. Samuel Hart. något der till vthlagdt. Senatus Acad. befalte M. Torpensis wille giöra en general rächningh öfr alla expenser, och den här in Consistorio præsentera, så skall M. Collanius swara der till, och i medhler tijdh skaffa sigh beskeedh vthaff M. Hartmanno.

Dito: Emedhan professorerna wetha, hwadh som Elias Jönsson uthi sijn rächningh förer på them, begärrar fördenskull Magn. Dn. Rector, at ther någhon hafwer ther emoot någhot at excepera, han wille sådant Qvæstori gifwa tillkenna, at Qvæstor må bookhollaren sådant föreholla, och uthi gegenrächningen införa. *Thet* lofuades.

Dito: Begäradhe M. Simon Anglenius ödhuickeligen, at Senatus Acad. wille recommendera honom till Hen. Kongl. Maj:t sielff, så och at honom loff gifwes hafwa en substitüt i medhler tijdh han är borta. Här till swaradhes, at *thet* (är) obrukeligit at recommendera någhon här ifrån immediate till Hen. K. M:t, som och eliest medh så monga saaker öfrilastat är, derföre sökie hooss landzhöfdingen H. Lilliehöken promotorial till Rijkz ammiralen H. Carl Carlsson, *thet* honom kan lända till en godh hielp. Honom lofwes ochså hafwa en substitüt, men hwilken som then blifwa skall, skal han och hafwa Senatus samtyckie der till.

Dito: Förfrågadhe sigh Dn. M. Joannes Elai Major hooss Senatum Acad., om honom lofigit wore reesa till Swerige, såsom han meent haf:r medh *thet* snaraste skee kan, nu emedhan man förwänter swar om the andra, om hwilka till H. G. N:dhe Senatus Acad. öfr skrifwit haf:r, *thet* i medhler tijdh kan hijt komma eller han *thet* förskaffar. Ty *thet* Hen. Kongl. M:t strengdt befalt haf:r, at han skulle sigh till Swerige begifwa medh första jisslossningh, motte han effterkomma; men promotion kan icke så snart skee, för bete orsach. Här om woro i förstånne äthskillige vota, men sedhan likwäl bleeff samtyckt, at Dn. M. Joannes han må reesa.

Dito: Petrus Gismundi Nydelius Smolandus supplicando begärte stipendium reg., och skreefz inter expectantes.

Dito: Dn. M. Joannes Major haf:r frijt i morghon för prælectionib. publicis, för disputationers skull han hålla skall;

så och Jnspectores bibliotheca heela tillkommande wekan, då the skola ställa Acad. bibliothek i ordningh, der och Notarius Acad. skall wara tillstädes medh them, at han, som eedsworen är, kan thet härnäst emoottagha och blifwa bibliothecarius och få sin löhn antingen aff pecunia diligentiorum eller af annat. *)

Dito: Skrefz mantals lengdh opå thet folk, som hooss professorerne finnes Anno 1648, den till Bårg. och Rådth skall öfwerlefwereras.

Den 22 Martij bleff Consistorium hållit, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petrao, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Joanne Tersero Majore, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Joh. Juniore. Då företrädde Casper Horningh och beswäradhe sigh öfr Laurentium Andreæ Bothniensem, at Laurentius honom tillijka medh Wilstadio för en skiälm så skrifteligen som muntligen skält hafz och icke låtit afbidhia sådana ährerörige beskyllningar, förr ähn thenne wekan, sedhan han andre gångon honom hoos Magnificum angaf; at Laurent. och tillsäger honom hugg och slagh och wil ther medh twingan till förlijkningh. Bedher förthenskull ödminckeligen at han för sin skamlösa och ärerörigh beskyllningh må straffas. Laurentius swaradhe, at när Carl Simonsson war å hans weg:z hooss Wilstadium, frågadhe han effter Casper; men Wilstadius sagdt, at han war icke hemma, thet ej heller behöfwas, at taala medh honom ther om. Wilstadius ochså lofwat sedhan M. Axelio sigh wela tala medh Casper, och så lagha at han förlijkes; at och Casper sielff hafz lofwadt låtha falla, då han honom der om badh, om Wilstadius thet giöra wille; sedhan och M. Petrus Torpensis tree gångor warit hooss honom för samma saak, ytterligare seijer Laurentius sigh aldrig hafwa hootat honom, ej heller wetha medh honom annat ähn ähra och godt. Sent: Tyktes Senatui gådt at rådha bette Casper till förlijkningh, emedhan Laurentius honom inthet förachtat hafwer, såsom han

*) Den derpå följande paragrafen i handskriften är öfverstruken. Dess lydelse är: Dito: Excuseradhe sigh Dn. M. Nicolaus Nycopensis, at han hafz recompenseradt, sedhan han kom heem, the tijmar, på hwilka han skulle hafwa läsit, då han war i Loojå.

förebär, vthan genom andre och sigh sielfwan sökt om förlijknigh, sedhan at Wilstadins hafr låfwadt förlijka them, Laurentius bekändt sigh medh honom inthet annat wetha ähn hwadh ährligit är, och för thet han skrifwit hafwer, gifwit något till Academien, han wille och tänckia på höghtidhen, som tillstandar och förlijkas. Framkallades altså Casper och aff berte orsacher bewecktes till förlijknigh medh Laurentio, derpå han rechte honom handh, doch medh then caution, at ther Laur. något gör, såsom han skall hafwa hootat, skall saaken stå honom öpen.

Dito: Bleeff omtaalt och bewiliat, at actus inaugurationis, den Dn. M. Michaël W. korteligen författat hafwer, skall tryckias aff publico, efftersåsom samma actus är publicus och lender Academien till beröm; men' orationerne anbelangande som då hadhes, må hwar som wil hafwa sin oration tryckt, kosta ther på. Dication ställes uthi Dn. M. Michaëlis Wexion. skööt. Lofwar och Magn. Dn. Rector taala medh tryckiaren Peter Waldh, at såsom berte actus är publicus och aff publico tryckias skall, han wille medh löhnen för trycket wara lindrigare ähn medh andra.

Dito: Badh Magn. Dn. Rector och Senatus Acad. at Dn. M. Johannes Junior Eloq. Prof. wille skrifwa een oration om bibliotheket, som saligh Stålhanskens fru skenkte till Academien; Dn. M. Johannes lofr taga thet j betänckiande.

Dito: Företträdde Peter Thorwöstens tienare, Johan benembdh, och å sin hwssbondes wegr begäradhe betalningh vthaff Dn. M. Svenone Vigelio Theol. P. för thet han berte Petter är skyldigh. Dn. M. Sveno Vigelius lofwar icke allenast nu muntligen, uthan och gifwa sin skriff derpå, at alt hwadh som honom resterar bådhe för förra åhren så och för 1647 på hans deputat, thet skall berte Petter aff Qvæstore lefwereras, och han sielf wil inthet mehra tagha derpå; der medh Johan (war) wäl till fredz.

Dito: Ankom H. Gref. N:dhes breeff, dat. Ståckholm den 1 Martij 1648, der H. G. N. förmehler sigh wara mycket kärt, at här är sådana män till finna, som gradum Doctoris antaga kunna, och then åhran wårde åhre, hwilkom och någhre Episcopis

om samma honores skola offereras, Senatus Acad. sigh förfrågar; thet H. G. N:de till widhare betänckiande hafwer spara welat, och at i medhler tijdh måste medh Johannis Elai promotione fortfahras, så frampt sådant icke allredha skeedt wore. Thet M. Michaëli Wexionio skall falla för swårt trenne professiones, Juris, Polit. och Histor. at förestå, och Senat. Acad. begärat at Hist. och Eloqventie professiones må conjungeras, thet skrifwer H. G. N. wara considerabelt, emedhan M. Michaël hafr Juris prof. nu allenast extraordinarie, at ther Hen. Kongl. M:t en annan der till förordnadhe, hadhe han allena prof. Pol. igen; begärar doch H. G. N. Senat. Ac. widhare betänckiande, huru man bäst kan theruthinnan göra. Men hwadh Juris prof. åhrligh löhn anlangar: at Dn. M. Michaël W. den fulkombligen och oförrykt efter staten bekomma skall, så länge han samma profession förestår.

Dito: Bleeff åther omtaalt om Eliæ Jönssons räkningh, at hwar och en af professorerne, som hafr något ther emoot, wille lefwerera Qvästor sina dubia och geensagu till nästa Sundaghen, hwilka Qvästor sedhan skall för Elia proponera, och till nästa Odhensdaghen förfärdiga ther efter en contra räkningh.

Dito: Kom och bookhollaren Elias Jönsson sielf för Consist. och seijer sigh finna beswäradh för D. M. Simonis Kexleri Mathem. Prof. breeff, han honom tillskrifwit hafwer, thet nu bleeff opläsit, ther Dn. M. Simon skrifwer, at uthi räkningen han till Acad. lefwereradt hafr, är summan efter posterna orät satt, nembl. 100 dal. höghre åhn thet borde, etc. Dn. M. Simon sadhe sigh wela thet bewijsa, sigh och bewijst vthi breefwet. Men Senat. Academicus styrkte them till eenighet emedhan sådant kunde jänkås vthi sielfwa räkningen. Då taalte Senatus Acad. medh Elia om 1643 åhrs halfwa löhns förhögnings; der till swaradhe han, at och thetta collegium skulle få för bette termin medh förhögnings sin löhn, så frampt andra collegia åhre så betalte; såsom och at Claëss Hanssons contract eller hwadh som resterar derpå beståås, om hans efterlätna enckia sådant betala kan.

Dito: Madz Koukars hustru, Margetha be:dh, käradhe till

Abrahamum Andreæ för hans saligh fadher's geldh $6\frac{1}{2}$ dalr och fordradhe betalningh derföre, efftersom Abrahamus sin fadher erfdt. Abrahamus bekände sigh hafwa ärfdt efter sin S. fadher, men om denne gälden Margetha nu fordrar på ähr betalt eller eij, sadhe han sigh icke wetha. Honom förthen-skull påladhes han till nästa Consist. dagh skaffar sigh beskeedh derpå.

Dito: Frägadhe Magn. Dn. Rector, om Jacobus Andreæ Linnerius hafr vthlagdt thet böthe, han till Acad. efter Hof-rätz doom skyldigh är? Der till swaradhe Dn. M. Joannes Elai Major, at H. Landzhöfdingen efter hans begähran ther om Jacobi fadher Anders Sigfredhsson tilskrifwit hafwer, men doch inthet ähnnu widhare kommit; lofwadhe fördenskill sökia hooss Landzhöfdingen adsistens på nytt.

Dito: Anklagadhe M. Johannes Vassenius W. Got. för Consist. Henricum Erici Nyl., at Henricus medh honom accorderat hafr om 8 R.dal. at han honom instruera skulle heelt ähr, och therpå inthet mehra lefwereradt ähn 2 tr sp:ll à $4\frac{1}{2}$. Henricus swaradhe sigh för sin fattighdoo icke kunnat blifwa i stadhen, uthan måst hädan, (och) at han till M. Vassenium gådt hafr i 19 weckor, will altså ähnnu lefwerera honom 10 dal. K. (M.) medh thet första; ther medh gaaff M. Johannes sigh till frędz.

Dito: Bleeff omtaalt, at efter H. G. N:des befallningh skall medh Dn. M. Joannis Elai promotione fahras fort.

Den 29 Martij höltes Consistorium, närwärande H. Ährt Procancellario, Magnifico Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Peträo, Dn. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Erico Achrelio, D. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, och Dn. M. Johanne Juniore.

Då gaaff Mag. D. Rector Senatui Acad. tillkenna, thet Qvästor Acad. Per Gerss seijer sigh icke kunna giöra någhon contrarechningh emoot Elias före ähn fährt rentmestarens Baltzars rächningh, thet han meenar kunna skee i morghon.

Dito: Beswäradhe sigh Dn. M. Simon Kexlerus och Dn. M. Nicolans Nycopens. öfwer Qvästorem Peer Geras, derföre at han icke hafwer accepterat theras jnwijsningar. Qvästor

swaradhe sikh icke warit stadd weedh pen:r, såsom jnwijssningz karlar fordradhe. Be:te Dn. Professoros begärte inthet annat, ähn at han will skrifwa under, thet han wil betala samma jnwijssningar medh första lägenheet. Thet lofwadhe Qvæstor.

Dito: Refereradhe Qvæstor, at the 200 dal., som honom äre bewiliadhe för Stokholms reesa vthaff fisco Acad., äre förde på hans löhn i räkningen. Sent: Der om skall blifwa ransakadt.

Dito: Om H. G. N:des Acad. Cancellarij brief, at medh M. Joannis promotione skulle fahras fort, påminte Magn. D. R. Senatui Acad., the wille om terminio promotionis deliberera. H. Ährt Biskopen sejer sikh tyckia äth wara, att hans namn bleff nembdt medh uthi brefwet, sikh och sagdt för D. Doctore thet han inthet begärar någhon gradum. Ther till swarades: at Consistoriales hafua thet sielfwe giordt, och allenast förfrågadt sikh ther om hooss H. G. Nådhe. Termijnen anbelangande, så prætenderar Dn. M. Johannes Elai Major, sikh icke kunna i hastighet förskaffa hwadh som till en sådan solennitet uthi ett och annat behöfwes, therföre bleff actus promotionis till den 16 Majj opskuthen. Skall och ther om skrifwas till H. G. N:de nomine Consistorij, medh ödhminck bön, H. G. N:de wille sådant sikh! låtha behagha, såsom och at samma promotion icke haf:r kunnat fortsättias, emedhan man haf:r förwentat H. G. N:des resolution och betänckiande om andra; doch at i medhler tijdh äre för sikh gågne the exercitia och examina medh be:te doctorando, som wahnlike äre. Skall och medh ett ordh förmåklas, at Senatus Acad. meeningh warit haf:r om Histor. professione och Eloqventia, om the kunde extraordinarie oenjungeras, såsom och Juris och Politica.

Dito: Begäradhe M. Dn. Rector, Senatus wille votera om futuro Rectore. Sent: Der om bleff voterat, och efter constitutiones och enhällige vota nämddh Dn. M. Nicolans Nycop. Log. et Poës. Prof. at han nästkommande ähr wara skall, ther till honom önskadhes lycka och wälsignelse.

Dito: Bleff enhälligen beslutit, at examen begynnas

skall den 5 Majj, och sedhan mutatio rectoratus skee then 18 ejusdem.

Dito: Bleeff talt om then puncten vthi prästerskape(t)s privilegier, om professorernes immunitet och privilegier på vthlagorna, hwilket huru såsom thet uthi Vpsala practiceras, wore nyttigt at weta. Här om lofwar Dn. M. Joannes Elai Major skrifwa till Vpsala, och förnimma huru widha thet ställes der in praxi.

Dito: Jnladhe Johannes Georgij Crochius een supplication, ther han ödhmuckeligen bedher Senatam Acad. om skoo(n)ssmål på bötherna, han för Peer Påfwalsson skull bleeff fälter till. Här om bleeff voterat, at emedhan berde Johannes är fljttigh, ingen gångh förr är funnen medh sådant wäsende, eij heller haf:r at betala medh, therföre förskoner honom Senatus och tillgifwer sijn rättighet i böthet.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. R. at Qvæstor Acad. will wetha, huru mycket fougden Hendrich Märthensson beståss för 1644 och 1645. Då påmintte sigh Senatus Acad., at när berde Hendrich antogz i tiensten, haf:r Senatus lofwat honom 250 dal. K. (M.), men Qvæstor aff sitt eget 50 dal. K. (M.), han och sedhan aff sigh sielfwan tillagt 30 dal. K. (M.), då fougden togh en skrifware sigh till hielp; altså bewilies honom ähnu efter allas vota som förr för 1644 och 1645 åhrligen 250 dal. K. (M.), hwilka 250 dal. K. (M.) skola föras på statens participanter proportionaler, och uthaff theras deputat affrächnas.

Dito: Suppliceradhe Jacobus Jacobi Skallerus till Consist Acad. om promotion at blifwa präst, och få lägenheet i Lapplandh, detta remitteres till Consist. Ecclesiasticum.

Den 8 Aprilis hölttes Consistorium Acad., närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Peträo, Dn. M. Michaële Wexienio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycoopensæ; Dn. M. Ericus Achrelius excuseradhe sigh genom een-zedhel, at han måtte wara på slätte(t) och curera landzhöfd. Arwedh Grabbe.

Då framkalladhes Acad. fougde Hendrich Märthensson, och han presenterade Qvæstoris Peer Gersses breoff honom tilskrifwit, dat. den 4 April 1648, der Qvæstor förmähler, at

alldenstundh bete Hendrich en stoor post pen:r till Academien för sin 1644, 1645 och 1646 åhrs opbördh ähnnu resterar, hwilken räst Acad. stat wäl behöfwer, och han therföre clarera och sina räkningar förfärdiga wil, altså wil Qvæstor hafwa honom fullkombligen här i stadhen arresteradh, till dess han sökier medhel medh sin löfftesman Petter Thorwösten samma bewijsslige räst at betala, eller at venerand. Consist. wil honom så länge hädhan ifrån licentiera, at han samma räst kan uthfordra. Der till swaradhe bete Hendrich, at han altijdh haf:r giordt sit bästa och sin flijt uthi samma rästens uthfordrande, låtit och någhra bönder föra för behåldna, hwilka doch icke strax sijn geldh icke betala kunna; men om Dn. Professores wela hafwa rästén strax betalt, begärar han loff at tagha thet endesta han hooss bönderna finner. Sedhan anlangande thet Thorwösten skulle betala samma räst, swarar han honom thet(!) medh inthet hafwa at giöra medh mindre han något hadhe föralööst aff Academie(n)s godha. Bleeff altså Qvæstor tilspordh, om honom wore lofligit at arresteras? Han swaradhe sigh allenast hafwa förbudhit Hendrich han skulle icke bortreesa förr ähn han hadhe clarerat sigh här in Consist. och medh sin skrifwelse inthet annat ment; bekenner och sigh hooss Hendrich ingen försumelssé funnit hafwa. Så emedhan Magistratum och icke Qvæstorem bör arresteras, bleeff han förmaant at ther någhon skall arresteras, han då går till Magistratum, och icke sielf må understå någhon at arresteras; men at thetta är nu första gångon skeedt, läther man thet så falla. Tillspordes Acad. fougden, om han hafwer något till at proponera? Han gaaf Senatui tillkenna:

1. I Wesilax sochun och Niemis by, besitter en bonde ett skathemman, hwilkens hustru är spettelsk, och han sielfwer seer hijssligh illa uth; hooss thenne står en stoor räst tillbaka, och (när) man will fordra samma räst hooss honom, kommer hustron och öfwerfaller them och skrämer från sigh medh sin besmitteligh siukdom; frågar om bonden icke skulle drifnas från hemmanet? Sent. Senatus: Bonden kan icke vthdrifnas så länge han betalar rântan och resten, emedhan han haf:r bördz rätten, och hustron hans fådt zedhel vthaff medico D. M.

Erico Achrelio, at hon skall ähnnu få gå i kyrckian och stå afsidhes.

2. Een prästenckia hafwer brukat ett hemman i Kyrå förr detta, och wil thet nu öf:rgifua, åkren är i brwk, men ingen bygningh opå, thet wil en bondhe tagha op och begärer 2 åhrs frijheet therpå. Swar: Fougden sökie medh lagh till enckian, at hon må swara till bygningen och hwsen; sedhan skall fougden accordera medh bonden om frijheet om ringaste tijdh han kan, och till högsta om 2 åhrs.

3. Finnes uthi joordboken någhra hemmanen dubbelt införde, hwilket länder Acad. till skadha för salteters hielpen och uthskrifningen, begärrar förthenskull breef till Landzhöfdingen, han wille thet förmedhla. Senatus swaradhe sigh icke så åfta kunna skrifua till honom, men eliest kan sådant muntligen hooss honom anmodhas.

4. Behöfwes uthaf Landzhöfdingen een förmaningsakriff till lagläsaren om extraordinarie tingh. Resp: Thet skall fougden sielff beställa förr åhn han förreeser ifrå stadhen.

5. Hwadh wedhkommer skiutzfärdzpenningarna, skall thet stå här wedh till dess Hans G. N. åhn widhare här om consuleras.

6. Hwset anbelangande, han frågar huru mycket han skall gifwa till Acad. för thet han boor ther i? Der om skall här effter delibereras.

7. Begärrar han loff at tagha af hwar Acad. bonde 2 öre K. (M.) för omaket och omkostnat, han födher och förer theras knechter hijt nedher, och skall skaffa uthaf Cammereraren qvittenz derpå. Sent: Thet synes wara billigt, therföre bewilies thet honom.

8. Rästens fordran anlangande, skall han ther medh gå fogeligen åth, at han ieke är för strångh eller försumeligh, hwilket ställes till hans försichtighet, och gifwer bönderne anslagh at bruka tiera, humbla, etc. mercker Acad. bönders booskap, at icke andre opbördsmän tagha them ifrå theres köör, oxar, etc.

9. Jnwijssningen anlangande som han haf: fädt till

sigh vthaff *) Dn. M. Svenone Vigelio opå Thorwöstens wägnar, then skall han småningom betala, effter som andre professores ochså blifwa betaltte.

Dito: Lefwereradhe bette Hendrich sina 1644, 1645 och 1646 åhrs räkningar till Qvæstorem Academiæ.

Dito: Gaf Mag. Rector Senatui Acad. tillkenna, huru såsom han hafr skyndat opå Qvæstorem han skulle förfärdiga sijn gegenrächningh moot Eliass Jönsson, så at therpå nu allenast något feehlas.

Dito: Kom för rätta Larss Palicka och kradhe till Gustaf Jernlooss tienare Oloff, och Qvæstoris tienare Jsraël, at the uthi hans hwss fierde dagh Påska, då ther hultes ett bröllop, slogho icke allenast Matthiam Bartholli Aboënsem, som då här in Consist. tilstüdes war, någhra blånadher, för thet han icke kunde spela för them at spele war sönder; uthan sedhan han och pijghan kom them emellan, Jsraël slagit pijghan medh taldricken i skallen ett blodhsåår, och rifwit sparlakana sönder; sedhan the kommo uth, Jsacus Svenonis slagit honom wedh öra, och en aff them i portgången stött hans hustru medh een åår, der af hon fick blånadt. Företrädde ochså Mälaren, Jören Rachkapä, och betygadhe att bette Oluf och Israël, som woro obudhna gäster, slogho honom, som war skaffare, ett blodhsåår i hufuudet och 1 blånadt i bryste. Oluff swaradhe, at Barthollus wende igen att spela mitt i dantsen, therföre han begärt sina pen:r. Barthollus tagit till kniffr, men han till brandstakan och slagit honom; och at Jsacus Svenonis hadhe slagit pijghan, som war emellan och skrikte. Sedhan the woro komne på gården, hafr Rachkapä welat tagha Jsraëls hatt, men han skutit honom, at han föll omkull; slagit och effter sigh i portgången medh en åår, och wetha icke om thet skadde någhon. Thet Rachhapä förewänder, at the skulle kommit dijt obudhna, seijs the icke wara sant, och weela thet medh witnen bewijsa. Så emedhan the inga witnen med sigh hafua, hwarken Palicka eller swarandæ, therföre dilationeras här medh till nästa Odenssdaghen, då skola parterna hafua sina witnen fram; och Jsaa-

*) „Qvæstore“ är tillagdt (vid protokollsjusteringen?) ofvan raden.

cus Svenonis Vigelius wara tillstädhes. Doch om the i medhler tijdh kunna beqwäma sigh till förlikningh, wil Senatus Acad. them efterlätha, at thet skeer privatim hooss Magn. Dn. Rectorem.

Dito: Emedhan Korten hafr Johannes Klingij zedhel opå 18 dal:r, så och några andra, skal fördenskull Qvæstor samma zedhler afkopiera, och lefuerera them thet Klingius hafr till fordra proportionaliter efter gelden, thet öfrige må the sökia hooss Klingium.

Dito: Gaaff Magn. Rector tillkenna sigh hafua förnummit, at någhra hafwa druckit absolution hooss Carl Simonsson; ther man förthenskull får höra, om the hafua brukat någhra ceremonier, skal ther om här efter delibereras.

Dito: Jnladhe Magn. Rector vthi Consist. Acad. Qvæstoris Acad. Peer Gersses breeff, dat. then 5 Aprilis nästförledhne, ther bete Qvæstor tienstligen begärar wetha, hwilka som skola ljdha affkortningen, och hwilka som exempte blifwa skola; såsom och huru stoor löhn Senatus Acad. består fougden Hendrich Märthensson för 1644 och 1645. Senatus Acad. wille honom härpå ett skriftteligit swar aff Magnif. D. Rectore underskrifuit medhdeela, på thet han icke måtte arbetha på räkningarna förgäfues, uthan sedhan komma till ett fulkombligtit sluth, och ther efter hufwudräkningen formera. Härpå hafr Senatus Acad. sigh sålunda resolverat: 1. Att affkortningarna föres på alla proportionaliter, som uthi Acad. staten äre införde, allenast pedellerne ähre exempte. 2 Fougdens Hendrich Märthenssons 1644 och 1645 års löhn anbelangande, så bliffr Senatus Acad. wedh thet som här in Consistorio der om tilförende beslutit är, nembl. at honom beståss för bete åhren 100 dal. S. M. åhrligen, hwilka 100 dal. S. M. skola föras på statens participanter proportionaliter, och uthaff theras deputat afrechnas.

Dito: Jnladhe Dn. M. Simon Kexlerus sin räkningh opå bötherna som i hans rectorat äre fallne, och the 20 dal K. M:t Qvæstor honom lefwereradt hafr 1647 till balken wedh Acad. och hwadh han ther på lefwereradt hafr, så at Acad. blifwer öfwerbetalt 3: 16 S. M:t.

Den 12 Aprilis höltes Consist. Academicum, närwarande Magn. D. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycop. och Dn. M. Johanne Elai Juniore.

Då företrädde åter Walborgh Thomas dotter, och kärade till Benedictum föruthan thet förra, therfore hon sigh öfr honom stoorligen beswärer, för geldh och så 12 dal. 18 öre K. r M., hwilka han henne för åthskillige partz:r är skyldigh blefwen. Der till swaradhe Bengdt sigh icke wara henne så mycket skyldigh, men partzelarna som han aff henne tagit haf:r föregifwer han finnas hoos sigh i behåll, och sådant henne medh thet första tillstålla will. Han inladhe in Consist. Cornelij Nielssons Linwäfwarens och hans mesterswens Mathias Simonssons witeskrift, ther the tilståå, at Walborgh Thomas dotter, Cornelij förrige tienstepijgha, såsom een lätfärdigh och lösachtigh menniskia, heela hösten 1646, alt ifrå Michaëlis tijdh in till Jwl, medh hans förre mesterswen S. Märthen Hendersson owetterligen legat i lönskaläge, och sin skamligh otucht bedrifuit, der till han thet omsider förmedhelst sitt hwssfolk fick förnimma, och fan honom hoos henne någhra gångor, och hans hustru andre natten för Juulaffton fulkombligen hörde huru the tillsamman wore, han fördenskull förwijste henne sitt hwss. Och att Benedictus för hennes skuldh oskyldigt molesteres. Kalladhes förthenskull Cornelius och hans mesterswen bete Mathias in, och bleeff deras skriftt opläsen. Tå tillsporde them Senatus, om the kunde alt sådant the ther förmähla, medh eedh bekräfta? Thet(!) swaradhe sigh kunna thet medh godt samwet giöra, allenast undantagandes thet som i skriften förmähles, at Benedictus skulle oskyldigt för hennes skull molesteras, och seija thet sigh owetterligen wara aff skrifwaren insatt. Yttermehra tilspordes Benedictus, om han nu war beredd at gå lagh medh 12 och så frija sigh för Walborgz tillmäle efter lagh, såsom thet honom bleff befalt och pålagdt uthi Consistorio? Benedictus swaradhe sigh icke kunna få them, som wela befrija honom. Tilspordes och Wahlborgh: hwadh hon skulle seija om Cornelij skriftt? Hon swaradhe, at

then är osann. Sent: Effter nogha betänckiande och flera vota; efftersåsom Benedictus Laur. icke hafwer kunnat wäria sigh effter-lagh, och tidhen på hwilken Märthen Hendersson skulle hafft medh henne sammanlagh, kommer icke öf:rens medh tempore partus, bindes han till saaken, och skall för lönskaläge effter constitutiones relegeras; doch för bete Märthens saak, den till Rådhestugun remitteras, kortas tidhen och relegeras allenast till 2 åhr; och får ähnnu respit till 14 dagar, och skall i medhler tijdh lefwerera Walborgh hennes saaker igen.

Dito: Teedde sigh bärghmestaren Nicolaus Litzen uthi Consist. Academico, och kädadhe till M. Axelium Andreæ Bothniensem, den honom till hans ähra skulle högeligen och stociter hafwa injurierat; nembligen at honom är aff en man berättat, at fierde dagh Påska hafwer M. Axelius hooss Lars Palicka kallat honom en tiuff. Begärar förthenskull at M. Axelius swarar här till affirmative eller negative, om han the orden om honom fält haf:r eller eij? Företrädde förthenskull M. Axelius, och aldeles nekadhe till bärghmestarens käromähl, seijandes sigh hafwa thet aldrigh sagdt. Bärghmestaren exceperadhe, at han drifwer och retorqverar samma orden uthi injuriantens hals, ther the ähre uthflugne, och begäradhe aff Senatu Acad. at M. Axelius må therföre straffas efter lagh, beropandes sigh opå sit witne Håkan Andersson Ostrogothum. Kallades förthenskull bete Håkan Andersson för rätta, och han betygadhe: at fierde dagh Påska om afftonen, der han och någhra andra woro hooss Larss Palicka uthi ett bröllop, kom och M. Axelius dijt medh någhra andra seent, och när han hadhe sutit ther en tijdh, gick han och ladhe knäät på borde(t), och drack till honom [:Håkan:] bärghmestarens Litzens skål; han drack samma skåålen till andra igen; och då han kom nedher, sadhe M. Axelius om bärghmestaren: Han är tiuff, iagh holler edher för ingen ährlich karl, om I icke seijen honom thet igen. Här till swaradhe M. Axelius, at Håkan sielff hadhe först fält these orden: är han en tiuff, — aff ett sådant tillfälle: ther the discurreradhe medh hwar annan om ett och annat, begynte Håkan beröma bärghmestaren, well:th

Niels Litsen, at han är en beläsen karl och uthi Jure mycket förfahren; der till M. Axelius swaradt sikh icke seija nej till, drucket och hans skåål medh thet samma; men Håkan begynt mehr och mehr roosa bete bürgermestaren och sagdt: at ingen skulle wara hans maka, eij heller någhon warit i heela Åbo stadh; der till M. Axelius sagdt: Thet wara icke aldeeles så, ty här äre och andra wackra karar, begynt och argumentera ther emoot, seijandes: Här warit och ähn wara monga andra lärda män; at han och icke wore heligare ähn the andra, vthan hafv och så syndat emoot fierde, fempte, siunde och the andra budhorden, såsom en annan. Håkan strax subsumerat: Så är han en tiuff. M. Axelius ther till sagdt: Beware Gudh, at iagh thet seija skulle; sagdt och medh thet samma till the andra, som der hörde opå theras discours: Jagh tagher edher godha herrar till witne, at iagh aldrigh thet sadhe eller kalladhe honom tiuff, — seijandes sikh wara aldeeles frij uthi thenne saaken, will och alt thetta medh sin eedh bekräfta, ther så fordras. Wälbe:te bürgermestaren protesterar ähn widhare, at han retorqverar the orden uthi injuriantens halss, och will hafwa sikh reserverat protestatem protesterat therpå efter lagh. Sedhan påladhes Håkan Andersson han skulle hafwa fram sitt witne. Han bekände sikh warit något drucken samma gångon, doch andre daghen gåådt till posten, ther som skaffarene Johannes Petri och Jören Bachkapå woro; der och Johannes sagdt: Thet war farligh alarm medh M. Axel i afftons, han kalladhe bürgermestaren tiuff, att och samma Johannes nu mehra inthet wetha wil, uthi hwadh meeningh thet sadhes. Hadhes förthenskuuld bete Johannes fram, och förmantes at han skulle bekänna sanningen, så at han thet medh sin eedh kunde stadhfästa. Han witnadhe at han om theras discours inthet wiste, uthan hörde allenast, at M. Axelius sadhe, då han fick honom glaset, at han skulle skenckia ther i: Så är han en tiuff, seijer sikh inthet mehra weta här om berättta. Men andre dagen föregifwer han sikh hafwa sagdt för Håkan: Thet war ett fahrligit ordh, som föll ther i gåår; thetta lofwar han holla medh sin eedh. M. Axelius företrädde och sade sikh kännas wedh the orden, at han them felt hadhe, doch

icke assertive eller uthi någon ondh meeningh, då när Håkan togh der uthi, at han sadhe om bårghmestaren, at han ochså haf:r syndat emoot 4, 5 och 7 budhordet, och ther aff beslöth [:Håkan:]: så är han en tiuff, hwilka då han allenast repeteradhe effter Håkan; at thet följer inthet ther aff, effter han haf:r syndat emoot 7 bodhet, så är han en tiuff, hörde bette Johannes thet, då han fick honom glaset. Håkan förebar orden wara wända, sigh och inthet annat wela wetha, ähn at han sadhe: en tiuff. Well:th bårghmestaren förewänder Håkans witne, bette Johannem, annorlunda wara informeradh uthi auditorio här uthe. Men emedhan som M. Axelius sigh ochså beroopar opå M. Johannem Ketarmannum och Johan Larsson Auscultanten, at them här om är witterligit; kallades fördenskull M. Johannes först särskilt in, at han berätta skulle, hwadh han om denne saaken wiste. Han betygadhe at M. Axel och Johan Larsson hade folgdt honom heem ifråå Carl Simonsson in på hans kammar till Palicka, och sedhan blifwit alle tillijka budhna till bröllopet in i andra stughun, och ther sutit tillhoopa. Håkan Andersson begynt beröma bårghmestaren Dn. Nicolaum Litzen; M. Axelius druckit till honom bårghmestarens skåål, men Håkan meer och meer berömdt honom, at ingen är hans make i Åbo; M. Axelius ther till sagdt, at och andra kunna wara så godha som han är; så och, at han ochså haf:r syndat emoot 5, 6 och 7 budhorden. Håkan tagit ther uthi och sagdt: Så är han en tiuff; samma orden M. Axelius repeterat och sagdt: Så är han en tiuff, följer thet ther uthaf, welandes ther medh låtha see in consequencem uthi argumento. Tagit ochså strax andra till witne och sagdt: Jagh kallar honom icke tiuff. Detta sitt witenesbördh lofwar han hålla medh sin eedh. Sedhan bleeff Johan Larsson ochså särskildh examineradh. Han sadhe at alt hwadh han nu berättandes warder är i sanningh så skeedt; och wil giöra sin eedh thet på. Betyghar förthenskull, at sedhan the hadhe druckit ther någhra skåalar, drack M. Axel ochså bårghmestarens Nicolai Litzens skåål; Håkan begynte extollera honom så mycket, och när han då foor alt foort, sadhe M. Axelius: Andra kunna wara och karlar, emedhan han ochså kan skee haf:r syndat emoot then första och andra taffan,

emoot 4, 5, 6, 7 budhordet och andra; Håkan Andersson gijnast sagdt: Gudz dödh! så är han en tiuff. M. Axelius repe- teradt hans ord och sagdt: Så är han en tiuff, och medh thet samma fådt glaset åth Johan Peersson. Håkan begynt dundra för thet samma; therföre M. Axelius tagit the andra till witne, at han inthet kalladhe honom tiuff, will och bekräfta medh sin edh at M. Axelius aldrih hwarken expresse eller eliest kalladhe honom tiuff. Yttermehra kallades denne Johan Larsson samt M. Johannes Ketarmannus in, och the refereradhe heela handelen uthi bårghmestarens närwarelsse alt såsom förr. Bårghmestaren förewender sigh hafwa ther emot många præsumptiones, så att han seijer sigh wara wiss uthi sitt samweet, at M. Axelius är skyldigh i saaken 1: för Schepparens hwss för hwilket M. Axel. honom fögha godt unnar, ther och them emellan en twist opkommen war, ehndoch the sedhan äre förljkte; 2: at M. Axel. här uthe till Håkan Andersson sagdt hadhe: J skulle inthet löpa medh sådant; 3: att han hafr fält sådana ord; 4: sendt och idagh twå perssoner till honom för samma saak; altså protesterar han thet wara skeedt animo injuriandi; och förthenskull begärar Senatus Acad. vthslagh uthi saaken. Då bleef han aff Senatu tillspordh, om han fordrar någhon eedh uthaf bem:te witnen? Han swaradhe: at han derpå denne gångon icke resolveradh är. Ytterligare framkallades Håkan Andersson och tilspoorde: om han hafwer någhre andre skääl, ähn the han nu hafwer haft fram? Han swaradhe: Neij; seijer och sigh icke wetha på hwadh sätt eller uthi hwadh meeningh orden äre fallne, dock at M. Axelius them fält hafwer, thet wil han medh eedh bekräfta; sigh eij heller annat sagdt eller taalt, men han M. Axel må sjelff förklara sigh derpå, uthi hwadh meeningh han sådant sagdt och taalt hafwer; witnen anbelangande thesas eedh begärar han inthet. Sedhan han togh afträdhe, bleeff här om uthi Senatu discurreradt och befunnit: att aldenstundh witnen giöra M. Axel frij, emoot hwilka Håkan Andersson alleena inthet kan uthrätta, kan M. Axelius efter bårghmestarens præsumptiones icke bindas till saaken. Kalladhes förthenskull bårghmestaren åther in, och påmintes at Håkan Andersson inthet

hadhe något witne, ther medh han skulle kunna binda M. Axel till saaken; therföre wil Senatus detta opskiutha. Bårghmestaren begärr at M. Axelius seijer uth, om han medh honom weet annat ähn ährligit och godt, eller eij; eller och at han recanterar the orden, som han sagdt haf:r, eo animo, som han them sagdt haf:r, thet må wara sedhan animo injuriandi, eller icke. Här till swaradhe M. Axelius: at han inthet annat tänkt, inthet annat wetat haf:r, eij heller nu weet medh honom ähn ährligit och godt; at han och om honom inthet taalt haf:r animo injuriandi då den gångon, wil han medh sin eedh bekräfta, eij heller fält the orden, och therföre sigh icke nu annorledes kunna recantera, ähn han då recanteradhe hooss Palicka, sigh och eij heller wäl förstå terminum recantera, doch at han icke wil recantera thet han aldrih sagdt haf:r. Bårghmestaren begärr copiam aff protocollo, och reserverar sigh potestatem protestandi amplius. Sent: Här om bleeff voterat, och effter fleera vota, kan M. Axelius effter be:te skiälen icke bindas till saaken; doch reserveras thetta till nästa session. Copiam anbelangande, så är fleeres aff Senatu betänckiande, at Magn. Rector wille fråga honom, hwarpå han henne begärr, antingen at saaken skal här medh warda slitin och componerad, så at han wil tagha witnessbördh om M. Axelij bekännelse; eller och at han ähn widhare will protesterä; sedhan skall och widhare här om discurreras.

Den 14 Aprilis hultes åther Consistorium Acad. effter middagen, närwarande Magnifico Dn. Rectore, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense.

Då företrädde bårghmestaren Nicolaus Litzen, och begäradhe vthaff Rätten, at han i dagh finge vthslagh opå saaken han haf:r emoot M. Axeliu; förbärandes sig för justitiæ wäsendet icke hafwa tijdh och lägenheet här medh länge gåå. Så och at efftersåsom injurianten seenast exceperadhe och medh någhra jwvenningar sökte vndanflycht, då han sin klag(a)n androgh, han fördenskull nödhgass replicando der till swara. Doch först will han elevera M. Johannis Ketarmanni

witne, alldenstundh han hafwer warit så drucken, at han somnadhe hooss Håkan Andersson på boorde(t). Dertill swaradhe M. Axelius: Thet är inthet sant; thet bårghmestaren badh annoteras. Sedhan inladhe bårghmestaren Litzen een skriff, der han framdragher åthskillige præsumptiones, aff hwilka han wil bewijsa M. Axelij malignum injuriandi animum, och bedher Dn. Consistoriales the wille förhielpa honom till sin rätt. M. Axelius swaradhe till samma skriffthen, at ther tages pro concessio, thet som proberas bör, begärer doch een copia der aff, så wil han skriffteligen swara till hwar punct och præsumption. Bårghmestaren förewende, at uthi sådana actioner inga copier uthgifues, uthan reus måtte gijnast swara till alla puncter; sig och icke reserverat sikh någhon copia ther aff, therfore taga den han i Rätten inladhe. När the nu medh stoor häfflighet begynte här om medh huar annan täfla, kalladhe bårghmestaren M. Axelium lätfärdigh; då sadhe M. Axelius: han må wara en lätfärdigh karl så länge han thet bewijsar. Sedhan the bådhe hadhe tagit afträdhe, begynte Senatus här om deliberera, och effter enhällige vota tyktes wara godt, at 1: bårghmestaren påminnas, at han uthi sin skrifwelse tager thet pro concessio, som proberas skulle; 2: at M. Axelio kan inthet förwägras att swara skriffteligen till thet som skriffteligen proponeras, såsom han thet begärer, och altijdh brukeligit är; såsom och at then som något skriffteligen inlägger, gifwer een copia åth sin wedherpart, och icke rätten; 3: frågas, om bårghmestaren agerar civiliter eller criminaliter. Här till swaradhe bårghmestaren, då han åther inkalladhes, at denne actio är mixta; föregifwandes at nu är här kommen en ny casus, för thet M. Axelius sadhe till honom ther uthe: J hafwen een lätfärdigh tunga. Der till swaradhe M. Axelius: sikh i hastighet hafua sagt: edhra lätfärdiga tunga, ärnat likwål seija: edhra lätfärdiga tungor, meenandes them som komma en oförskylt uthi een sådan action. Bårghmestaren badh at thet skulle annoteras. Sedhan kalladhe han in Jernlooss tienare Oluff be:dh, som war då medh uthi bröllopet. Denne bekände at Håkan Andersson sadhe öfwerliut: Kallar du bårghmestaren tiuff. Doch weet icke till hweem han thet sadhe; welat och Jssraël

fråga der effter hwem then wore, men han nekat honom. Företrädde åther Håkan Andersson och witnadhe, at ther han satt på säte och M. Axel på stoolen, hörde han och the andra inthet, at M. Axel sadhe: han är en tiuff; sigh inthet annat weetha, eij heller uthi hwadh meeningh han thet sadhe; at och Johannes Petri hoos posten bekendt M. Axel hafwa sagdt: Han är en fur, thet Jören Rachkapä ochså hördt opå; så och at M. Axel hadhe beedt honom tijgha; sigh och någorlunda minnas, Johan Larsson då föregifwit thet i god meeningh wara sagdt. Sedhan fordradhe bårghmestaren eedh uthaff M. Axelij witnen. Företrädde fördenskull M. Johannes Ketarmannus och auscultanten Johan Larsson. M. Johannes förewende sigh hafwa förnummit, at bårghmestaren will elevera hans witne therföre att han skulle hafwa warit så drucken, at han somnadhe hooss Håkan Andersson; och sadhe: Then som haf:r sagdt thet för bårghmestaren, han hafwer lugit såsom ingen åhrlich karl; der emoot lofwar bårghmestaren protestera. Tilspoodes förthenskull bette M. Johannes och Johan Larsson, om the kunna på theras salighet och samwett göra sin eedh, at så mycket the förstodho, M. Axelius icke kalladhe bårghmestaren en tiuff? The swaradhe, at the wela göra sin eedh, at M. Axelius den affton och then gångon, icke kalladhe simpliciter eller assertive bårghmestaren en tiuff. Bårghmestaren frågadhe: om han och icke heller sådant om sigh tenkt haf:r? — om the icke weela thet medh eedh holla, begerar han theras eedh inthet. The swaradhe sigh icke hafwa thet förstådt; men at swäria för någons tanckar, weela the icke wara förobligeradhe till; eij heller må af någon begäras. Senatus togh detta åther i betänckiande, och war theras eenhälligh sentens: att M. Axelius in foro soli icke kan dömas effter tanckarna, eij heller witnen twingass therföre eedh gånga; och at Håkan icke kan hollas för något witne, at och bårgh. haffir af thenne action ingen skadha, men M. Axel. een ewigh neesa, om domen skulle gå honom under ögonen. Derföre rådhes bårghmestaren åhnnu till förlikningh, eller och här medh dilationeres till nästa session. Företrädde altså bårghmestaren och M. Axelius, och M. Axelius åhnnu bekände, at han inthet haf:r kallat bårgh-

mestaren assertive tiuff, eij heller hafft ondt eller meent ondt emoot honom uthi heele thenne action, som Håkan Andersson hafr åstadh kommit; sigh eij heller weetha eller wetat medh honom annat åhn åhrligit och godt, derpå han effter Senatus begäran wil gifwa en skriffth här in Consist., om then begäres. Wil altså bårghmestaren sigh till förlijkningh beqwåma, efftersom Consist. Rätten styrcker honom der till, och M. Axelius bekänner sigh medh honom inthet annat wetha eller wetat åhn åhrligit och godt; wil altså här medh komma till endskap, och at Håkan Andersson är i samma förlijkningh insluten. M. Axelius sadhe sigh wela swara till bårghmestarens jnlagho, om action skall längre produceras; hwar och icke, seijer sigh wara tillfredz, at the blifwa här medh förlijkte; begärar doch loff att protesterera moot Håkan Andersson; hwar han thet icke får, wil han och thet låtha falla. Sent. Sen: Emedhan thenne action emellan bårghmestaren, well:th Niels Litzen, och M. Axelium opkommen är aff Håkan Anderssons missförståndh, som är att see af the skiäl in actis finnes, och M. Axelius bekändt hafr sigh medh be:te bårghmestaren inthet annat wetha åhn godt och åhrligit; derföre erkännes aff Consistorio be:te M. Axelius frij för bårghmestarens kärmåhl. Men anbelangande thet M. Axelius wil protesterera moot Håkan Andersson, will Senatus Acad. hafwa honom ther ifrån dissvaderadh, men then(!) han entligen will, kan thet honom inthet invideras.

Den 26 *Aprilis* hultes Consistorium, närwarande H. Åhr:t Procancellario, Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Nicolao Nycop. och Dn. M. Johanne Tersero Minore.

Då ankom H. Gref. N:es Acad. Cancellarij breeff till Consistorium, dat. 15 April, ther aff förnimmandes, at H. G. N:de hafr talat medh Hen. Kongl. Maj:t att medh M. Joannis Elai promotione så longsambiligen tillgår, och till den 16 Maj är opskuthen, och at H. K. Maj:t hafr meent, at han nu medh första öpen watnet skulle alredho kunnat dijt komma, och taga then dienst uthi acht, som han är förordnadh till; acten fördenskull medh thet fordeligaste skee kan, till

sin fulkomlighet skulle fordras, at han medh första må öfverkomma, och sigh icke enskylla, at han therigenom är ophållen worden. Hwadh andre ährander wedhkommer, både at uthwälia en Theologum, så wäl som thet at Histor. och Eloq. professiones conjungeras måtte, wil H. G. N. ther om disponera, då Hans G. N. hijt öfverkommer och antager gouvernementet. Altså emedhan H. G. N:de befaller, at medh promotione skyndas skall, begäres at D. Doctor och D. M. Johannes Elai wille meditera till morghons, om then förnämnda terminen kan stäckias, och huru snart promotionis actus kan ställas i wercket; sedhan wil Senatus Acad. beslutha om examine, när thet skall begynnas.

Dito: Begäradhe Magn. Rector, at Acad. bibliotheca må medh thet snaraste skee kan ställas i ordningh, och ther Jnspectores bibliothecæ mena sigh icke kunna hinna, the wille tagha andra professores sig till hielp. Jnspectores lofwadhe wara der om bekymradhe, efftersom the therpå arbetat hafua, beswärandes sigh ingen richtigh catalogum hafua derpå och fördenskull blif:r them thess swårare at lagha ther om.

Dito: Proponeradhe Magn. Rector om Eliæ Jönssons räkningh, derpå Qvästor alredho haf:r lefwereradt honom sijn gegenräkningh, och giordt honom Academien skyldigh 700 dal. S. M., men doch icke ähnnu förmådt arresten lööss, begärar fördenskull H. Ähr:t Proc. wille wara här uthinnan Acad. behielpeligh, och senda någon på sina weg:r medh en aff Acad. betiente till Landzhöfdingen för samma arrest. Thet lofwadhe han giöra.

Dito: Jnladhe Olaus Erics och Ericus Jonæ, Nericienses, een supplication uthi Consistorio, at Senatus Acad. wille gifwa them någhon hielp uthi then olyckan, the för en drucken och öfwerdådigh ryttare oförskylt äre råkadhe. Sent: Här om bleeff voterat, och uthaf Senatu Acad. bewiliat, at bete Olao Erics och Erico Jonæ, Nericiensib., lefwereras uthaff fisco Acad. 10 dal. K. M., fem åth hwardera, hwilka 10 dal. K. M. Qvästor Acad. them tillställandes warder.

Dito: Fogadhe Hendrich Jacobsson aff Päckala by och Lundå sochun Senat. Acad. supplicando tillkenna, at en stu-

diosus Simon Erici be:dh hadhe leegdt hans häst nu 1648. Matthæi tijdh, till Achais för pen:r 10 ~~777~~ K. (M.), sedhan likwål mot theras accord reest ther medh alt till Jämpsä, 24 mijl ifrån Achais, och för thet han skyndadhe heem alt fort medh stoort lass, förderfwat hans öök och kördt ihäl. Beroopandes sigh opå sitt witne Matz Punaparta; och förmodhandes härpå et gunstigt swar. Här till swaradhe Simon Erici, at han icke war längre ähn till Achas. Matz Punaparta witnadhe, at han hadhe mött be:te Simon i Achais och frägadt honom, hwadan han skulle komma? Han swaradt ifrån Jämpsä; och at Simon förde 2 lass medh be:te Hendrichz öök. Tillspoordes Erich, huru gammalt hans stoodh war? Han swaradhe: 20 åhr; men Simon seijer thet hafua warit 25 åhr gammalt, ej heller sigh ther medh kunnat mehra föra ähn 2 t:r span:ll på 4 mijl. När han då kom heem wille bonden inthet tagha sitt igen, uthan lät blifuat hooss Simonem i 8 daghar. Begärar och dilation, at han må skaffa kläckaren i Nummis till Consist., then som wäl weet hwar stodet dogde till och huru gammalt thet war. Hendrich begärar för stodet 20 dal., men Simon tillbiudher allenast 8 dal. Så emedhan the hafwa inga witnen differeras thetta till en annan gångh, då the skola comparera medh witnen, om the icke kunna i medhler tijdh förlijkas.

Dito: Företrädde Benedictus Laurentij, och inladhe Håkan Anderssons bewijs dat. den 17 Ap. 1648, at Cornelius och hans mesterswen Matthias hafwa giordt i Chiämnär rätten fulkombligen sin eedh å book, och witnat at S. Märthen hadhe belägradt Walborgh, såsom och at be:te Madz hadhe tagit them inne i sängen medh bara skiortorna, men at the doch icke seija wiste, om Benedictus sedhan hadhe haft medh henne något at beställa; här medh meenar sigh Benedictus wara oskyldigh befunnen, Senatus Acad. förthenskull icke wille troo, hwadh hon oskyldigen talar och beskyller honom före. Åther käradhe till honom Walborgz moder för geldh, föregifwandes at han hennes ringh, then han skulle låtha göra åth henne på nytt, lefwereradt haf:r å 4 dal. och ähnnu resterar 8: 18 K. (M.). Benedictus swaradhe, at the saaker woro honom gifne för hans omak, at han skreeff åth henne; ther till

Walborgz modher neekadhe. Sent: Här om bleeff voterat och beslutit, at han effter förr afsagdan doom 1 Majj p. p. relegeras skal till 2 åhr, och i medhler tijdh aff hans saaker konan göres betalt för wiss geldh allenast; och at thet synes för hårdt om han incarcereras skulle derföre.

Dito: Beswäradhe sigh M. Johannes Wassenius öfr Henricum Eriçi, at han icke wil lösa igen sin handskriff den 6 Ap. hujus anni dateradh, och gifwen opå 10 dal. K. M. Sent: Emedhan bete Henricus bådhe här in Consist. och hemma hooss *Magnificum* haf:r lofwat contentera M. Wassenium, och alt här till icke effterkommit, therföre skall han blifwa incarcererad till dess han ställer honom till fredz.

Dito: Gaaff *Magnif. Rector Senatui* tilkenna, at M. Axelius begärrar skriftteligen swara till bårghmestarens, Nicolai Litzens jnlagu, så frampt den in Consist. förwaras skall, eller och at then måtte rifwas sönder. Här uthinnan war Senatus betänckiande, at bårghmestaren han får sin jnlagu igen, om han wil blifwa wedh förlikningen.

Dito: Suppliceradhe Sveno Gelzenius till professorerna, the wille wara honom behielpelige medh pen:r eller annat, emedhan han för theras och trycketz skull sijn pædagogiam öfwer gifwit hafwer, och nu haf:r inthet at påholla. Dn. Professores lofwadhe hwar för sigh tänckia och ihughkomma honom.

Dito: Begäradhe Andreas Laurentij Sudermannus supplicando komma till stipend. regium. Honom lofwades at han skrifues inter expectantes.

Dito: Togh Dn. M. Johannes Eloq. Professor opå sigh, at skrifwa een oration om bibliotheca, som F. Cirstin Horn Acad. skenkt hafwer.

Dito: Kom och bookhollaren Elias Jönsson in Consist. och sadhe sigh icke hafwa haft tijdh at öfwersee Qvæstoris gegenrächningh, doch finnas ther emoot några skiäl, opå hwilka han lofwar denne wekan skaffa beskeedh, och tala medh Landzhöfdingen om arrest.

Dito: Kärådhe Matz Koukars hustru till Abrahamum Andreæ Pelkenensem, för hans faders geldh. Abrahamus swarådhe sigh hafwa fleera syskon, som tillijka medh honom

erfdt hafwa, och sin S. faders geldh swara böra, och icke han allena. Detta remitteradhes till landz tingh och till theras forum ther boo som i gelden äre intresseradhe.

Den 28 Aprilis, närwarande Magnif. Dn. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, D. M. Joanne Elai Majore, Dn. M. Michaële Wexionio, D. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense; Dn. M. Johannes Junior excuseradhe sigh genom D. M. Martinum. Då bleeff efter nogha betänckiande, af alle närwarande Dn. Professoribus samhälligen funnet för godt och nådhligit, at aldenstundh actus promotionis doctoralis alt här till, för någhra orsaker skull, icke hafwer kunnat winna sin fortgångh, wille man gärna och borde, at effter H. G. N:des nådige befallningh samma actus medh thet forderligaste skulle ställas i wärcket, och terminus som förr detta der till deputeradh är merckeligen stäckias, och alt uthi näst ingångne wekan på the daghar som brukeligt är fulbordas, der man icke fruchtadhe at man derigenom förargadhe monge, hollandes sådana solenne processer och gästabodh opå the daghar i gånghwekan, som öfwer heela Christenheeten holles för diebus rogationum, fasta och bönedaghar; therföre inthet annars kunnat giöra, ähn opskutit ähnnu till den förra terminum den 16 Majj. Skola förthenskull examina begynnas 8 dagar här effter den 5 Majj aff Eloquentiæ och Logicæ professoribus, och sedhan continueres den 6 dito om Lögerdagen, förr middagen uthaf Mathematico, och effter uthaff Lingg. professore, efftersom dee tjimana synas komma öfwerens medh samma professione, och så consequenter om Måndagen.

Dito: Efftersåssom Walborgh Thomas dotter ähnnu beswärar sigh öfwer Benedictum Laurentij, at han hennes saaker ähnnu icke igenlefwereradht hafwer, derföre är Senatus censur, at Cursor Acad. tager medh sigh någhra stadztienare, och vthmäter uthaf Benedicti egna saker så mycket gelden bliffr betalt; ägher han och inthet, kan Senatus inthet giöra der till.

Dito: Bleeff bewiliat, at acta Consistorij Academici, hujus anni, skola läsas op nästa Odhenssdaghen.

Den 3 Majj närwarande M. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo

Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao, Dn. M. Johanne Juniore.

Då företrädde Hendrich Jacobssons aff Pockala by hustru, och käradhe till Simonem Erics, för thet han körde hennes öök ihäl, och emoot theras accord dermedh först reeste alt ifrå Achais och till Jämpsä; hwilken ähndoch han haf:r lofwat ställa hennes man tillfredz nu likwäl allenast begynt spåtska, framkallandes sina witnen; nembl. 1. Madz Punaparta witnadhe som förr. 2. Sigfredh bekende, at Simon samma gångon förde till Jämpsä hoop medh kryddor, hwilka H. Simon Stephani dijt sende, och derifrån igen Dn. Simoni ett breeff och lof:r giöra sin eedh at han then gångon war i Jämpsä. 3. Josep Matsson witnadhe, at samma öök war wäl 10 gångor på hans gårdh något förr Simon accorderadhe medh bonden, och att öken war något gammal, men eliest godh nogh, och sedhan Simon kom heem altzinthet dogde. 4. Bertill Jacobsson berättadhe, at han då hadhe sin sochun i Jämpsä, och fick span:ln derifrån, och icke annorstädhes. 5. Johannes bekende at han sågh bete Simone i Jämpsä, i Längelmä, Matthie tijdh i fastan. Simon swaradhe sigh warit i Jämpsä, men at han då inthet hadhe Hendrichs öök; men sedhan likwäl bekände sanningen, at han emoot contracte hadhe warit alt till Jämpsä. Sedhan efter nogha betänckiande tillspoordes hustron, om hon will vara medh 15 dal. tillfredz? Hon sadhe sigh wara ther medh benögdh, allenast hon wore försäkradh om betalningen. Kom altså Jacob Alli fram och caveradhe för Simone, at bete 15 dal. K. (M.) skulle blifwa innom 14 daghar betalte. Här emoot knorradhe bete witne Bertillsson(!) Jacobsson, gifwandes sigh uth för målssegande, men sedhan thet bleeff honom förwägradt, sadhe han medh thet samma han gick vth: Jumala kosta. Simon bleeff hårdt tilltaalt at han först till sanningen neekadhe, och sedhan han badz före, förövänt han wille sigh emendare.

Dito: Bleefwo acta ifrå 1 Junij 1647 till then 5 Sept. opläsne.

Dito: Att Bärghmästaren begärrar een copiam uthaff actis

på then saaken emellan honom och M. Axelium, så kan sådant inthet skee så länge saaken hänger uthi Rätten.

Den 12 Maj wore in Consist. försambladhe Procancellarius, Magn. D. Rector, D. D. Aeschillus Peträus, Dn. M. Sveno Vigelius, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis.

Då bleeff för godt funnit, at unga perssoner och fremmande, som in facultate Theologica här wedh Acad. promoveras kunna framdeeles, skola uthdeela honoraria efter constitutiones, men en professor, såsom nu Dn. M. Joannes Elai, gifwer om han will, då helst, när the äre fleere.

Dito: Anlagadhe — — — *) Linwäfwarens gatubodh dreng Petrum Vanæum för geldh. Petrus lofwadhe contentera honom innan 14 dagar, ther medh han gaaff sigh till fredz.

Den 13 Maj woro åther någhra professores här in Consist. försambladhe, nembl. Mag. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Peträus, D. M. Sveno Vigelius, D. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis.

Då föregaff *Quæstor* sigh icke kunna giöra räkningar för the åhren han böndren under händren haft haf'r, så länge thet sålunda hänger medh Eliasses räkningar, then nu uthi sin contrarechning giör Acad. skyldigh 670 dal. S. M. (Sent.) Senat.: Ähndoch man här till inthet stoort giöra kan förr åhn Acad. Cancellarius kommer, skola likwäl the, på hwilka Eliass uthi sijn räkningh förer öfwer något, tala medh honom ther om privatim.

Dito: Skall passqwillet som här är funnet och en tijdh förwarat lefwereras them thet angår, om the kunna aff stylen opspana, hweem som ther till (är) auctor.

Dito: Wille Mag. R. at acta Consist. skulle opläsas; men emedhan professorene woro få tillstädhe, the ochså medh annat occuperadhe, therföre bleeff thetta opskutit till en beqwämligare tijdh.

Dito: Jnladhe Magn. D. Rector sijn räkningh opå

*) Lucka i handskriften.

---

bötherna som j år äre fallne, der fiscus blijr honom skyldigh
28⁴/₅ ör(e) S. M.

Dito: Bleeff funnit för godt och M. Rectori lefwereres
och medh fisci pen:r kiöpes strax effter mutationem $\frac{1}{2}$ rijss
papeer till patenterna och annat som behöfwes; så och No-
tario till acta.

Den 16 *Maj* bleeff Dn. M. Joannes Elai Terserus Major
solemniter in Theologia doctoreradh.

Acta Consistorii Academici sub Rectoratu Excellentissimi Dn. M. Nicolai Laurentij Nycopensis, Logicæ et Poëseos Professoris

a 31 Maj 1648. ad 8 Maj 1649.

Den *31 Maj* bleeff Consistorium hållit, närwarande Magnifico Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Martino Stodio, och Dn. M. Georgio Alano.

Då proponeradhe Magn. Dn. Rector, Dn. M. Erics Achrelij Medici begäran, att reesa op till Tawastlandh till H. N:de Præsidenten effter H. N:s begäran; här om bleeff delibererat och samtyckt, att så framt Dn. M. Ericus inga auditores hafwer, som nu seijes wara hädhan förreeste, kan han H. N. der medh gratificera, derföre skall han medh thet första skeep kan invitera sina auditores, och förnimma om någhre äre tilstådes.

Dito: Bleeff beslutit att nästa förledhne åhrs acta läses op om nästa Måndagen, och blifwa fördenskull prælectiones publicæ då förhindradhe.

Dito: Bleeff delibererat om Petri Johannis Rephtelij anmodhande, att få loff att dedicera sin disputationem inaugu- ralem Episcopo och Consistorialibus Lincopensibus, och swaradt, at såsom tilförende constituerat är, at ingen vthi sin dedicatione fleere ähn 6 nempna skall, altså will han något dedicera Episcopo och Consistorialibus, nempne allenast Biskopen, och Consistoriales sedhan alle i hoop, hwilket och aff andra studiosis här effter observeras skall, som heela collegio något dedicera.

Dito: Skall Qvästor påminnas om rächningarna, att han dem förfärdigar medh thet första.

Dito: Skall giöras ett brädhe här i gängen till kyrckie-

gården, der intimationerne och annat som behöfwes anslås skola.

Den 5 Junij höltss Consistorium, närwarande Magnifico Dn. Rectore, Dn. Doctore Aeschillo Petræo, D. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Georgio Alano.

Då ankom fougdens Hendrich Märthenssons breeff dat den 30 Majj till Qvæstorem Peer Gerss; der han först gifwer tillkenna att laghläsaren Anders Michelsson för Academiæ bönders och theras klagomåhl skull will förlengia sommar tingz termin wedh hwart tingzställe på en dagh, på hwilken Academiæ bönder tingzkosten betala skola åth lenssmennerna; begärandes Senatus Academici betenckiande här uthi. Altså emedhan thet faller beswärligit bådhe för laghläsaren och bönderna att komma till tw tingh tillstädes nu om sommartijdhen, derföre procederes här medh såsom fougden begärar. Till thet andra begärar han, att någhre på Academiens wägnar skulle reesa dijt op till samma tijdhen, hafuandes medh sigh Dn. M. Erici Achrelij ransachningh, hwilka och skola ransaka om ödhe och oförmögne; thet andra angår Rentemestaren i synnerheet. Detta bleff honom ochså uthaff Senatu Academico bewiliadt; bleff och beslutit, att Dn. M. Georgius Alanus Phys. Profess. tagher detta omaket på sigh här om och hwadh mera honom gifwes i instruction att ransaka. Skall och Notarius Academiæ reesa medh wälbete Dn. Professore.

Dito: Sadhe Qvæstor Peer Gerss, att hwadh Academien blifwer bookhollaren Elias Jönsson skyldigh, thet skulle Dn. M. Ericus Achrelius fådt öfr.

Dito: Efftersåsom Walborgh Thomasdotter, Benedicti relegati kona, begärar en zedhel, at hennes saak här in Consistorio warit hafwer; den bewilies henne så widha, at saken är här passerat, och Benedictus relegeradh derföre, men han skall bötha in foro competenti.

Dito: Noteres til minnes, att Jacobi Georgii Bothniensis, Bartholli Simonis Nybyënsis och Benedicti Laurentij Aboënsis concubinæ icke hafwa plichtat efter laghen; der om skall häreffter delibereras.

Dito: Bewiliades att Dn. M. Michaëlis Wexionij actio emoot M. Petrum Luuth aldeles uthslutes uthur actis.

Dito: Skall ställas ett breff till Doctorem Terserum, och begäras han wille påminna Hans G. Excell. Gustaff Gustafsson hans goda lyffte, at wela förbättra denne Academiens tryck och dess defectum supplera.

Dito: Bewiliades M. Johanni Bahn stipend. reg. till Jwl.

Dito: Solliciteradhe Senatam Academiæ ödhiuckeligen M. Michaël Jur. Notarius om promotione till rectoratum Ny-carlebyensem. Då lofwade Senatus sigh wela wara honom dertill behielpeligh.

Dito: Johannes Nicolai Collinus Werml. inladhe een supplication till Consist. om stip. regio, och bleff skrifwen inter expectantes.

Dito: Bleeff beslutit om Simon Blooms bodh, der Qvæstor haf:r haft sin span:ll uthi, att Qvæstor skall medh honom om hyran accordera, och den sedhan aff fisco betala.

Den 21 Junij bleff Consistorium hållit, närwarande Magnif. D. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petræo, D. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Georgio Alano och Dn. M. Johanne Juniore.

Då inladhes D. D. Joannis Terseri breff, dat. Stockholm den 9 Maj 1648, der han förmähler att Grefwe Göstaff Göstafsson haf:r lofwat förähra Academien till prydhno och trycket till widhare understödh 100 R.dal., hwilka han emoottagha skulle och qvittera; men effter han skulle skynda sigh till Vpsala, hafwer han satt sin swågher Westermannen uthi sitt ställe.

Då kallades Sveno Gelzenius in och refereradhe at Doctor Jöns hafwer så mycket hooss höghwelb. Gref. G. Göstafsson förmådt, at H. G. N. haf:r förährt till trycket 50 R.dal., hwilka Westermannen emoottagit hafwer, qvitterat och sedhan lefwereradt Gelzenio, för hwilka han seijer sigh icke efter Grefwens, uthan D. Jönsses befallningh hafwa opkiöpt materialia och betalt sitt gästerberge i Stockholm och hwadh han behöfde på reesan, och lofwar gifwa till Consist. een rächningh

der om; bedher der hooss ödhmiuckeligen reverendus Senatus wille honom förfordra och promovera hooss Acad. Cancellarium. Thet lofwadhe Senatus och befalte han skulle förfärdiga sin rechningh och den Mag. Rectori öfwerlefwerera; skall han och presentera materialia, emedhan ther om till H. G. N. Acad. Cancell. relation giörs.

Dito: Företrädde booktryckiaren Peder Waldh, och äthspordes, hwadh han meena skulle om Gelzenij arbethe? Han swaradhe, thet wore rådhligit, at honom föresläss en wiss termin, då han sitt arbethe förfärdiga skall, och nu strax gör något till prob, om thet är så stadigt som behöfwes, meente och at thet kan icke blifwa färdigt på 2 åhr, effter han behöfwer dertill wedh pass 1400 matricer, som ähnnu icke äre färdige. Detta opakiuthes till dess Gelzenius lefwererar rächningen.

Dito: Prælectiones publicæ slutes denne wekan.

Dito: Företrädde Walborgh Michelssdotter och anklagadhe Simonem, at han hafwer stött henne, lupit medh wedhträ till henne, och stött hennes myssa nedh på marcken, men så at hon fick hwarken blådt eller blodhwijte. Komo så Eluff Russ och Hans Erichsson för rätta, och witnade at Simon war den gångon något drucken, och at han sachta stötte allenast bette Walborgh, och icke en gångo slogh henne. Een hustru Elin be:dh witnadhe at Walborgh kom hem gråtande, men mehra wiste hon inthet. Simon swaradhe at han icke slogh henne, uthan allenast skööth från sigh, och hötte, at han och aldrih haf:r hafft något haat till henne. Derföre pålades henne, at der hon will något winna på honom, skall hon en annan gångh komma medh bättre witnen.

Dito: Effter middaghen kl. 1 war H. G. N. Acad. Cancellarius op i Academien och gratuleradhe professoribus, at han finner dhem wedh helssan, och Academien i wälståndh. Sedhan refereradhe han att Hen:s Maj:t haf:r förährt till Acad. en hielp till bibliothek, nembl. 87 böcker. H. Ehr. Procanc. tackadhe H. M:t och H. G. N. för all gunst, och sadhe at professorerna i medhler tijdh Acad. Canc. haf:r warit i Swerige, hafwa giordt sin fiijt.

Den 28 Juni höltes Consistorium, uthi närwarsse Magn. D. Rectoris, D. D. Aeschilli Petræi, D. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Martini Stodij, Dn. M. Simonis Kexleri och Dn. M. Georgij Alani.

Då gafz loff M. Nicolao Marchelio at reesa till Sverige, och tilsades stipendium till Jwl, thet han får beholla widhare om han kommer igen.

Dito: Skall talas medh H. G. N:dhe Acad. Cancellario på staaan efter middagen, då han hafz lofwat komma op till Consistorium, om thet trycket som Sveno Gelzenius hafz begynt at arbetha opå; då skall och Gelzenius wara tillstädes.

Dito: Lefwererade Sveno Gelzenius in en rechningh på thet han hafz kostat opå materialia, som han i Stokholm köfft hafwer för the penningar H. Exc. G. Göstaff till Acad. tryck förährte, nembl. 9 dukater 6 dal. 5¹/₂ öre K. M., och the öfwerblefne förwares. Då bleeff uthaff Senatu Acad. beslutit at han nu strax dhe öfriga ifrån sigh och till Mag. Dn. Rectorem lefwerera skall; men om the andra som uthlagde äro, discureres en annan gång.

Dito: Skall och medh H. G. N. talas om Cursorum hwss, at emedhan Oeconomus templi hafz booflyttiat ifrå dhen wåningen, der han förr höltte till, så kan den samma nu Cursoribus inrymas.

Dito: Företrädde Erich Johansson, Rådman här i Åbo, och anlagadhe Laurentium Johannis Norganium Suderm. för thet han igår skulle hafwa wachtat efter honom medh swerdh; föregifwandes sådant wara skeedt allenast aff denne orsach: nembl. der Norganius hade druckit i byn i 2 eller 3 daghar, och kommit heem i nästförledhne Fredagz om natten, hafwer han gåadt till barnen, som och hans discipuli woro, hollit der elakt lefwerne, kallat dhem lätferdige, haftt poikarna op och låtit them achta opå sigh; andra natten igen kommit åter heem kl. 12, ropat och frågat efter sina discipler, kört op dhen äldsta sonen och kallat honom ett och annat. Han fördenskull [:Erich:] hafz städt op, tagit poiken till sigh, welandes wij tilstädhia at han honom tiens skulle. Derföre hafz Norganius begynt hoota och sagdt äth poiken: Jagh skall basa

digh din skälm i morghon, tagit och andra daghen poikarna efter sigh, gåådt på gården, seijandes sigh giöra thet sin wärdh till harm, lagdt sigh likwäl kl. 8 wedh pass, då Erich gåådt på Rådshatughun och kommit heem kl. 12, och uthi godh meeningh frägadt efter Norganium. Sedhan kl. 2 efter Borghmestarens bodh gåådt äther uth, och emedhan han då borta war, skal Norganius hafwa gåådt medh bart swerdh på gården, och huggit i stenarna, mött och Corneten Herman Brandt, och då han aff honom bleff tilfrågadh, hwarföre han baar wärian hooss sigh? hafv han swaradt: Icke för dijn, uthan för werdens skull; inladhe ochså be:te Hermans witnesskrift, der han witnar, at när han frögade aff Norganio, hwadh han skulle medh sijn wäria? at han der till swaradt hafwer: Jagh söker efter min werdh. Här till swarade Laurentius Norganius sigh hafwa warit dhen första affton till Hendrich Tawast, och kommit dedhan heem kl. — *) och sigh då inthet hafwa taalt äth hans barn. Men andre affton då han kom heem, seijer han Corneten Herman Brandt hafwa roopat honom in i sin kammar, och welat sedhan senda efter öl, men efftersom der war ingen som hemptadhe öl, seijer han sigh hafwa roopat efter Erichs son Johan be:dh, han altså kommit in i kammaren. Men igår skal Erich hafwa frägadt efter Norganium och sagdt: Hwar är then lätferdige karlen, han skall mista sitt hufwudh, ej heller låtit honom få spijssöl, då han thet begäradhe. Swerdet anbelangande seijer Norganius sigh hafwa haft swärdh, men inthet burit thet för sin werdh Erichs skull, ej heller dragit thet uth på gården, sigh ej heller unsagdt sin wärdh, eller frägadt efter honom, icke heller wetat om han war hemma eller icke; sigh icke heller Corneten annat sagdt, ähn at han hade en onådigh och ogunstigh wärdh, och efter han boor wedh porten, derföre när han skulle gå uth, togh han swerdet medh sigh. Begärar alltså att Erich thet andra han beskyller honom före medh witnen bewijser. Företrädde ochså en Ryt-mestares tienare, Märthen Madsson be:dh, och bekende, at han hadhe mött Erich på gatan, och sagdt äth honom, han skulle

*) Stället afbrändt i handskriften.

achta sigh, ty hans wedherpart hadhe swerdh och hootade honom; och at han war i Norganij kammars och sågh at Norganius drogh uth swerdet der in i kammaren, kastade thet och sadhe: Om wården kommer här in, såsom han pläghar, så skall iagh möta honom; widhare, att han för Erich ej hafwer nembdt om någhra steenar, ej heller seedt Norganium på gården medh bara swårde(t).

Yttermehra föregaff Erich Johansson, at Norganius i fiordh öfverföll honom i hans eghen stughu, slogh hans fönster sönder, och sedhan han war vthstengder, stack han medh swerde(t) in genom glasse(t) effter Erich och kallade honom lättfärdigh skiälm och hundzfoth, hwilcken saak dhem emellan så widha componeradh är genom Rådhmans Johan Kijkskus, M. Johannis Ketarmanni och M. Axelij intercession, att Norganius skulle bötha till fattigh byssan 2 dal:r, men om han andre gångon skulle komma fram medh thet beskedh, skulle saken wara öpen; Erich fördenskull seijer sigh weela samma saak aff denne orsach medh honom nu laghligen uthföra, och wenter derpå Rettens uthslag. Norganius swaradhe sigh samma gångon wara blefwen aff Erich Johansson injurieradh; men så att heela saaken är förlijkt. Jtem anklagar Erich Norganium för geldh 40 dal:r, at han icke reeser ifrå stadhen förr ähn the äre betaltte, och begärar at han blif:r frijkalladh, såsom och en doom och resolution i saaken.

Sedhan tilspordes Erich, om han hafwer fleera witnen; han beropadhe sigh och opå en Leutenampt, altså bödh Senatus Academicus han wille kl. 1 effter middaghen ähn komma in och hafwa dhee skiäl och witnen med sigh, som han beroopar sigh opå, så wäl i den ena som i dhen andra saken. Förmanten och Norganius at han inthet tagher sigh oråd före, uthan achtar sigh, dher han icke wil blifwa hårdt straffadh.

• Dito: Skall Notarius M. Michaël til nästa Rändämäki tinge(t) och frågha effter dhen doomen Lenssmannen seenast bleeff fält och dömd till 40 ~~77~~ och dess execution.

Dito: Effter middaghen gaff H. G. N:dhe Acad. Cancellarius tilkenna, närwarande H. Ehr:t Procancellario, D. D. Aeschillo Petræo och Dn. M. Martino Stodio, sigh derföre wara

opkommen, at vacerande professio Theologica [: derom H. G. N. tilskrifwidt är, och han thet samma H. K. M:t tilkenna gifwidt:] må medh en skickeligh person försöras, så att oanseedt han ogerna sågh at Doctor Jönss skulle komma här ifrån till Vpsala, dock haft omsårgh at honom en annan aff godha qualiteter må succedera. Nu äre 4 i wahle(t), hwilken som beqwämligast är, studia och vita ther medh öfwerens komma, kan bäst mistas aff förre professione, och är inthet medh annat impedierat, dhe wille sådant tilkenna gifwa och explicera sin meeningh. Här till swaradhe Procancellarius, at bådhe docentes och discentes tacka H. G. N. ödhiuckeligen at han hafwer en sådan omsårgh om Academiens wälständh, såsom och at Gudh en sådan fautorem till denne opwäxande Academien opwäkt hafwer. Sedan äre vota fallne på M. Georgium Alanum, att han skulle blifwa Theologiæ professor, såsom och Theologica facultas tillförende meent hafwer, dherföre lofwadhe H. G. N:dhe skrifwa här om till H. Kongl. Maj:tt hwadh som nu bewiliadt är.

Sedhan kommo in Magn. Dn. Rector, Dn. M. Michaël Wexionius, Dn. M. Simon Kexlerus och Dn. M. Georgius Alanus, då gratuleradhe åther H. G. N:de at thet står wäl medh Academien, och lofwadhe sådant berömma hooss H. Maj:tt och sitt yttersta förståndh promovera Academiens bästa.

Sedhan taalte H. G. N. om elencho prælectionum, att materisæ prælectionum äre godhe och nyttige, at der the medh flijt expliceres, är thet godt och berömligit.

Dito: Qvæstoris fordran anlangande sadhe H. N:de sigh hafwa giordt till i saken allt hwadh möjligit wore; men att räntan icke just uthgår, kan der till inthet göras, emedhan i Slotz ränterij ochså finnes stor defect.

Yttermehra sadhe H. G. N:dhe at uthi promotionibus landssens barn ansees skola.

Bleeff och taalt om ferijs, der H. N:de sadhe sigh heller see att en annan tijdh ähn röttmånan dertill förordnas skulle, om icke dhen owahnan wore, hwilken pedetentim borde afskaffas, och icke på så longh termin extenderas.

Dito: Taalttes om publicis disputationibus, att the efter

constitutiones skola fortgå. Discurrerades ochså om små adhelsmens barn som äre här under Acad. och smoot constitutiones wela gå fram om professorerne; hwilket H. G. N:de wille ingaledes skee skulle, uthan ther måtte hollas handh öfwer, nembl. sub Academicæ jurisdictione och hwadh Academicos actus wedhkommer, men hwadh wedhkommer der uthom bröllops och andra processer, kan sådant inthet observeras, ty då gå dhe medh andra aff adhelen.

Rwmet anlangande som emellan professorerne och assesorerne här wedh Academien uthi processibus observeras skulle, thet sadhe H. G. N. icke wäl kunna här decideras.

Sedhan taalte ochså H. N. at M. Michaël Wexionius skulle skrifwa Historiam Sveciæ och Finlandie, och M. Simon Kexlerus ett Kalendarium på tillkommande åhr.

Ytterligare bleeff effter H. G. N:des höghwelb. H. Rijksz Drotzens anmodhande och befallningh, uthaf H. Ehr:t Biskopen och närwarande professoribus bewiliadt, at vnder Ålandz barna schola liggia skola dessa fyra sochnar, nembl. Hammarland, Lembland, Saltwijk och Jommala, aff hwilka the som i bete schola studera, eleemosimam scholasticam colligera skola, effter som wahnligt är två gångor om åhret; men uthaf the andra 4 Ålandz sochnar allenast en gångh om wintren in secundis, som the kalla.

Ytterst begäradhe H. G. N. att tree skulle settias i wahle(t) at succedera Dn. M. Georgio Alano in professione Physica.

Den 29 Junij närwarande Procancellario, Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio och D. M. Georgio Alano, bleef bewiliadt at Svenoni Gelzenio bestås frij kost till Michaëlis, nembl. 3 dal. om wekan, af the pen:r som Greefwe Göstaff förarte; dach skall han lefwerera penningarna honom aff Westerman äre inhendigadhe ifrån sigh.

Den 18 Julij bleeff Consistorium hollit, närwarande Magnif. Dn. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petræo, D. D. Joanne Tersero, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Georgio Alano, och Dn. M. Johanne Tersero Juniore.

Då tackade Senatus Academicus D. D. Joanni Tersero för hans flijt och omsärgh, han hafft hafwer om Acad. tryck, at thet skulle förbättras; medh begäran, han wille thet om muntligen ochså referera. Han sadhe at H. Excell. G. Göstaf Gustafsson hafwer lofwadt beställa hijt ett tryck ifrå Stetijn, och tillsagdt derpå beskedh i denne sommar; der han och begäradhe Gelzenio 50 R. dal., haf:r han lofwadt honom 100 R. dal., och lefwereradhe sedhan 25 ducater, hwilka Wästermannen qvitterat haf:r och fådt Gelzenio.

Dito: Inladhe Magnif. Dn. Rector Svenonis Gelzenij rächningh på dhee resterande 15 ducater, och hwadh han derpå lefwereradt hafwer.

Dito: Efftersom be:te Sveno Gelzenius behöfwer alltjindh en poike wedh arbethet, dy bleeff uthaff Senatu Acad. bewiliadt åth poiken hans 1 dal. om wekan.

Dito: Begäradhe D. D. Joannes Terserus, att Senatus Academicus wille finaliter decidera, huru mycket honom beståss aff 1648 åhrs stipendio, refererandes sigh wara tillsagdt stipend. i Vpsala för höst termijn. Her om bleeff voterat och beslutit, att emedhan Doctor Jöns hafwer alltjindh sökt Academiens bästa, och ähnnu lofwar thet giöra, warit alltjindh fljigtigh och blifwidt wedh denne tiensten mycket skyldigh, dy beståss honom löhnen alt till nästa Jwl. Men åkren och hööt under Nådendaals prestegårdh anlangande, lofwadhe han successori hööt tillhonda, allenast vndantagandes hwadh som på een holma falla kan, och begäradhe bara sädhen, tillseijandes sigh wela lemna såddan åker och wårsädhen. Här om war Senatus betenckiande, at efftersom han hafwer der lätit arbetha heela åhret, gierdat och dijkia åkren och skaffat torfftige hwss, såsom Dn. M. Georgius Alanus ochså witnadhe, kan sådant honom icke förwägras; bewilias ochså uthaff Senatu Acad. at Dn. M. Georgius hafwer omsärgh om kyrkietiensten i Nådendal, såsom han honom thet om ombidhit hafwer; dock remitteres detta alt till H. G. N:de Acad. Cancellarium widhars at confirmeras.

Dito: Bewiliades tryckiaren Pear Waldh, at thet han ifrå

Swerige bestält hafwer till förbättringh för Acad. tryck, thet betales honom aff fisco.

Dito: Valediceradhe Dn. Doctor Jöns.

Den 12 Augusti bleeff Consistorium hollit, närwarande H. G. N:de Acad. Cancellario, H. Ehr:t Procancellario, Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Simone Kexlero, och Dn. M. Georgio Alano.

Då proponeradhe H. Gref. N:dhe Acad. Canc. M. Petri Torpensis Philosophiæ Adjuncti ödhmucke begäran om hielp och förbättringh på löhnen, hwadh medhel Senatus Acad. kunde finna dher till; och efter han befinnes stoorligen behöfwa hielp, ty bewiliadhe H. Gref. N:dhe Acad. Cancellarius och Senatus Acad. samptligen, at han M. Petrus bekommer pecuniam diligentiorum för anno 1648, nembli ghen fyrtije daaller Sölf: Myntt.

Dito: Proponeradhe H. Grefwelige Nådhe Academiae Cancellarius, huru såsom Hans Ehr:tt Biskopen hafwer begäratt Pargas åt sin son, H. Jsach, han skulle blifwa dher Pastor, och Rändämäki skulle åther assigneras åth Biskoparne, såsom thet och tilförende warit hafwer, efter som samma sochnn ligger här när, at Episcopus loci kan wara ther medh bättre betient; sadhe och sigh wara dertill benäghen, emedhan H. Ehr:tt Procancellarius hafwer tient i så långan tijdh, och nu i sin ålderdom wille gerna försörja sin son medh någhon lägenheet: (1.) Allenast H. Jsach wore capabel dher till och frij för then förreswagheten; 2. Om sochnen wil emottagha honom; 3. Om adhelssmen som dher i sochnen hafwa sina godz ähre der medh till fredz; 4. Om D. D. Aeschillus Petræus är icke dher emoot. Meentte fördenskuld rådheligit wara, at Procancellarius skulle settia H. Jsach till Capplan i Pargas så lenge han lefwer, at man interim kunde förnimma huru han sigh ställandes warder; begärandes at Senatus Academicus wille seijsa sin meeningh. Här om bleeff voterat och funnit för godt, at H. Jsach skall blifwa Capplan i Pargas till prob på ett eller tw år tillgiörandes, spe successionis, at dher han ställer sigh tillbörligen, succederar han sin fadher efter hans dödh, hwilckens successor uthi Episcopatu kan wäl benögd wara medh Rändä-

mäki. Skall och H. Ehr:t Procancellarius försäkras uthaff H. Gref. N:dhe, så och uthaff Consistorio, at H. Jsach honom i pastoratet i Parghas succederandes warder; elliest om wälbete Procancellarius will ännu sin son pastoralia, som dhe kalla, thet stände hooss honom. Jnkallades fördenskuuld H. Ehr:t och tackadhe H. G. N. och Senatui therföre, begärandes therpå en försäkringz skriff.

Dito: Bleeff taalt om Greken, åth hwilken the här i staden hafwa collegerat penng:r effter H. Majj:tz befallningh, at effter man twiflar om han är rätt i sina klädher, är likwäl spotsk och hafwer taalt illa om thet lilla han fick här i staden, skrifwes fördenskuuld till Doct. Eporagium, som hans peng:r emoottagha skall, at man icke will vppenbara honom wår fattighdoom, at han icke må skenda hela landet, ty thet aff sochnarna faller, thet stigher ingen tingh, der doch rådheiligare synes, at gee dem inthet ähn lithet.

Dito: Taallttes om Cursorum hwss, och befalttes at Qvästor Acad. skulle gå till Landzhöfdingen, och ther om disponera bäst han kan.

Dito: Refererades af H. Gref. N:dhe Cancellario, at intimation anslåss i morghon, der medh studenterne kallas tillhoopa, at man må förnimma om theras frequentia, och sedhan om man kan begynna läsa publice eller eij.

Dito: Bleeff ochså discurrerat om ferijs som holles om röttemånan, hwilka H. G. N:dhe meente casseras skulle, och studiosi hollas till exercitia, till dess sädhen bärgas in.

Dito: Bewiliadhe H. Gref. Nådhe at Dn. Magister Georgius Alanus reeser op till Tawastlandh till ransakningen medh Academiæ bönder.

Den 16 Aug. skrefz ett breeff till M. Johannem Bazium Episcopum Wexionensem, han wille admonera M. Rubertum Paschasium till at contentera den skulden han hafr hoos Wösten, för hwilken geldh M. Petrus Torpensis hafr caverat, och för dess betalningh molesteres.

Den 6 Septembris bleeff Consistorium hollit, närwarande Magnif. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petraeo, D. M. Svenone.

Wigelio, Dn. M. Michaële Wexionio, D. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero och D. M. Georgio Alano.

Då refereradhe Dn. M. Georgius Alanus, huru såsom han uthi Tawastland efter sin instructions lydelse efter fougden ransakadt hafwer, och befunnit hans rechneringar wara richtige, såsom detta och annat skall finnas i ransakningen antecknatt.

Dito: Bleeft taalt om booken som är bestält till at der i inskrifwes Academiæ bibliothek, att der skrifwes först taal på dhe böcker som H. K. M:t hijt till Acad. förährte; sedhan på Stålhanskens, och förwares så i bibliotheket; skal doch H. G. N. först här om consuleres.

Dito: Blefwo bibliothecæ Jnspectores D. M. Michaël Wexionius, och D. M. Georgius Alanus.

Dito: Refereradhe Magnif. Dn. Rector, at Booktryckiaren hafwer bekommit uthaff denne Skriffgtiutaren spatia 1 ~~77~~:r och numeros 1 ~~77~~:r.

Dito: Företrädde M. Simon Caroli Anglenius och tackadhe Senatui Academico för recommendatione till Hen. Majjt, at oansedt han icke är kommen till stipendium regium, är han likwål derigenom promoveradh worden till rectorateti Nykarleby; ödhmickeligen begärandes at samma lägenheet måtte honom efter Hen:s Majjts uthgifne fulmacht inrymas. Sent. Senatus: Om immission till rectorat skal bete M. Simon fordra awar hooss Biskopen, men hwadh Senatus Acad. kan giöra till i saken och hielpa honom, wela dhe sådant icke underlåtha, allenast han achtar på och sin begäran angifwer, då när som Consistorium Ecclesiasticum holles.

Dito: Bleeft bewiliadt, at för marcknans och för bröllopps skull, som holles på Slätte(t), läses icke i Academien förr ähn i morghon åtta daghar till.

Dito: Blefwo stipendiariorum Jnspectores D. D. Aeschillus Petrus, och Dn. M. Nicolaus, p. t. Mag. Rector; skall doch medh första taalas medh Acad. Cancellario om tertio Theologo.

Den 27 Septembris bleeff Consistorium hollit uthi närwarelse Magnifici Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli Petri, D. M. Svenonis Wigelij, Dn. M. Erici Ahrelij, Dn. M. Simonis Kexleri och Dn. M. Georgij Alani.

Då bleff taalt om inscriptione, att den ähnnu icke skee kan, förr ähn flere studiosi, som nu ähre på landet, komma tillstädhes.

Dito: Bleff beslutit, at Inspectores stipendiariorum see öfwer stipendiaters orationer allenast qvoad realia, och äre icke plichtige at corrigera dhem qvoad stylum, thet Adjuncti må giöra eller andra.

Dito: Jnspectores stipendiariorum skola disputera hwar Lögerdag, om the icke blifwa förhindrade genom disputationes graduales eller ordinarias professorum; men disp. collegiales holles om Odensdaghen eller effter middaghen om Lögerdaghen.

Dito: Bewiliades at Doctor Jönsses booskap får blifwa i Nådhendahl prästegård öfwer winteren, men om hööt skall han medh sin successore förlijkas och contrahera.

Dito: Skall talas medh H. Gref. Nådhe Academiæ Cancellario om M. Enevaldo Svenonis, thet han begärrar stipendium diocesios.

Dito: Lofwadhe Senatus Academicus och bewiliadhe, att dhe 5 dal:r Kopar som experientissimus Dn. M. Ericus Achrelius Med. et Anat. P. P. bekom i fjordh uthaf Academiæ Qvästore till tärpenningar på reesan till Tawastlandh till ransakingen, och äre sedhan förde på wälbete Dn. Professoris deputat, skola honom igen aff fisci penningar betalas och godt göras aff Dn. Qvästore.

Dito: Bleff uthaf Senatu Academico bewiliadt, at Cursor Academiæ Dn. Henricus Erics bekommer för sitt omak han hadhe i ähr för Academiæ skull på reesan i Tawastlandh, 10 dal:r K. M., hwilka 10 dal. K. (M.) Dn. Qvästor honom lafwererandes warder.

Den // Octobris höltz äther Consistorium, närwarande Magn. Dn. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Georgio Alano och Dn. M. Johanne Tersero.

Då bleff beslutit att inscriptio holles i dagh 8 dagar till.

Dito: Gustavus Andreae Eimeleus noteres inter expectantes.

Dito: Åther skal talas medh Hans Gref. Nådhe om professione Theologica, som alt ähnnu vacerar, såsom och om stipendio regio thet M. Enevaldus begärrar at hafwa här wedh Acad. och är sielf i Vpsala, så och om stipendia ecclesiastico.

Dito: Jacobus Andreae Nandalensis skall citeras op för bötespenningar som ähnnu äre obetalte, eller tages pant, eller också anmodas execution på lyfftesmän, som hafwa warit godh(e) för honom.

Dito: Skall Qvästor låtha bootha fönstre(t), som wedret hafr slagit sönder i höghre auditorio, och leggia der till aff fisci penningar.

Dito: Bleeff Dn. M. Georgij ransakningh opläsin.

Petrus Varelius O. Gothus skrefz inter expectantes.

Dito: Skall ställas ett breff till H. G. N:de om böndernas oförmögenheet och förmedhlingar, at der H. G. N. wil icke understödha staten, warder den aldeles ruineradh.

Dito: Bleeff discurrerat om böndernas oförmögenheet, och förmedhlingar som hwart åhr blifwa större och större, skall fördenskuuld här om medh thet första talas medh H. Gref. N:de och ödhmiuckeligen gifwas tillkenna, att om Acad. stat blifwer icke förbättrat, warder heela staten aldeles ruineradh; detta på Senatus Academici wegnar warder D. D. Aeschillus Petraus och Dn. M. Georgius Alanus medh Qvästore förrettande.

Den 13 Octob. refereradhe Dn. Doctor hwadh han medh Dn. M. Georgio och Qvästore hoos Acad. Cancellarium uthrättat hafwa, nembl. at H. N. hafwer swarat at bönderna kunde icke ombytas eller förändras, men i kyrkietjenden kan någhon förändringh göras, der om H. N:de hafr lofwat gifwa Cammereraren befallningh; så och at Acad. bönder i Lappå komma inthet under Grefwe Göstaff Göstafsson. Pålades fördenskuuld Qvästori aff Senatu, at han i dagh förfärdigar sit förslagh på tijendspan:llen och thet i morghon H. G. N:de presenterar.

Den 18 Octob. blefwo studiosi inskrefne till wisse lectiones.

Dito: Närwarande Magnifico D. Rectore, D. D. Aeschillo Peträo, D. M. Svenone Vigelio, D. M. Martino Stodio, D. M. Simone Kexlero, Dn. M. Georgio Alano; bleeff catalogus stipendiariorum öfwersedd, och der aff excluderadhe: M. Johannes Tobetius, Claudius Petri Nerichius, Johannes Curnovius Finlandus, M. Andreas Ulstadius, Olaus Johannis Sudermannus, och Richardus Richardi Rosinus.

Dito: Blefwe desse effterskrefne stipendium bewiliadt, och skola uthi catalogo inskrifwas, nembl. inter Theologos: Petrus Andreæ Wesmannus, Petrus Warelius O. Got., Johannes Nicolai Wermlandus; inter Politicos: Petrus Ruthelius Aboënsis, Jonas Erici Nericiensis, Petrus Girmundi Smolandus.

Dito: Bewiliades, att emedhan Sveno Toreri Gelzenius hafwer tagit sigh före att arbetha på trycket, och aff Senatu Academico fådt tillsejlsse om hielp, derföre blifwer han vthaff infima classe till supremam promoweradh.

Dito: Skall delibereras här efter om Olai Erici Nericiensis stipend. och Johannis Klingij Neric., hwilkens stipendium Notarius Academiæ på thet ödhmiuckeligaste anmodhar, at få sigh till hielp.

Den 30 Octobris, närwarande H. Ähr:t Procancellario, D. D. Aeschillo, D. M. Svenone Vigelio, D. M. Erico Achrelio, D. M. Martino Stodio, D. M. Johanne Tersero Juniore, bleeff Consistorium hollit, och sedhan Magnificus D. Rector, D. M. Michaël Wexionius, D. M. Simon Kexlerus och D. M. Georgius Alanus, hadhe tagit affträdhe, proponeradhe H. Ährw:t Procancellarius H. G. N:des Academiæ Cancellarij wilia och befallningh, at en ibland de fyra som tillförende äre i wahlet stälte at succedera Doctor Jöns, aff Senatu Academico i synnerhet nemnas skulle, och skrifwas sedhan der om till H:n. Kongl. M:t, delibererades fördenskuuld här om, och efter nogha betenckiande ähre alles entligen vota fallne på D. M. Georgium Alanum, att han i synnerheet nemnas skall, alldenstundh the andra wälberte Dn. Professores ifrå sina professioner till en tijdh icke mistas kunna, hwilken orsach allena i brefwet förmåhlas skall. Här medh wore ochså professorerna förr detta i wahlet stälte wäl till fredz.

Sedhan blefwo uthaf facultate Philosophica stälte i wahl-
 het till professionem Physicam igen desse, nembl. M. Andreas
 Laurentij Nycopensis Philos. Adjunctus, M. Michaël Jurvelius
 Both. Acad. Notarius, och M. Abrahamus Tavonius Halicko-
 Finlandus; der till sadhe Procancell. och the in facul. Theo-
 logica att hafwa sigh inthet emoot.

Den 4 *Novembris* kom Hans Gref. Nådhe Acad. Cancel-
 larius j Consistorium, och närwarande H. Ähr:t Procancellario
 och Dn. Professoribus samptligen, gaff Senatui Academico till-
 kenna, at H. G. N:dhe war opkommen att förnimma huru som
 är begynt medh prælectionibus publicis och disputationibus.
 Derföre tackadhe H. G. N. Magnificus Rector för nådigh
 omwårdnat om denne Academien och dess wälständh, gifwandes
 vidare tilkenna, att hwar och en gör sitt till medh läsande
 och disputerande, så att thet inthet fehlas.

Dito: Taaltte H. G. Nådhe om Academis stat, och dess
 betientes löhn och deputat, nembl. att H. N. gärna såghe och
 gjorde att staten kunde richtigh vthgå och hwar der effter
 oafkortat blifwa betalt, doch kunna sigh icke för landsens
 lägenheet och fattighdom skull, för hwilken orsach hoos andra
 stater defecten är worden mechta stoor, någhot der till göra,
 lofwadhe doch nådigt optagha om Sen. Acad. och Qvästor
 kunde finna på något medel staten att förbättra, hwilket
 Qvästor författa skulle, och H. N. præsentera.

Dito: Befaltte H. G. N. (1.) att Qvästor Academis skall
 wara förobligeradh göra och leggja in sina rechner hwart
 år ifrå Missommaren till Missommaren, förmählandes hwadh
 opburit är och hwadh resterar, der aff att förnimma huru stoor
 och hwar defecten är, på thet thet ena året drages icke på
 thet andra.

2. Sedhan wil H. G. Nådhe, att Qvästor skall bära op
 räntan allena, så och tijenden ther och ther heelt, at Cronones
 fongdar der medh eij hafwe att befatta, eij heller Qvästor
 behoff them att knechta.

3. Yttermehra befalttes aff H. N. at Qvästor skall pro-
 portionaliter deela ibland participanter hwadh han opburit

haf:r, at thet thet brister, thet må brista så för en som för annan.

4. Bewiliadhe H. G. N. att Qvæstor får tagha medh sigh Acad. wachtmestare till böndren, sigh till hielp meet the mootwillighe att låtha them föra till slotte(t).

5. Att en professor holler ransackningh hooss bönderna hwar sommar för Missommaren, förr ähn Qvæstor legger in rächningarna.

6. Lofwadhe H. N. see till att corrigera thet Cronones opbördsmän seijes för gamble Cronones restantier uthödhä Acad. bönder.

7. Meezar H. G. N. wara rådhsampt, at när någon pastor dör som haf:r breeff på underhåls span:ll, skulle då H. Ährt Procancellarius medh Consistorio anmodha hooss H. Kongl. Majjt at samma span:ll skulle till Acad. deputeras, och i medhler tijdh ingen successor förordnas till samma geldh.

Den 3 Decembris woro uthi Consistorio försambladhe Hans Ährt Procancellarius, Magnificus D. Rector, D. D. Aeschillus Petrusus, D. M. Sveno Vigelius, D. M. Michaël Wexionius, D. M. Ericus Achrelius, D. M. Simon Kexlerus; då gaff Mag. Rector tillkenna, sigh hafwa låtit sammankalla Senaturn derföre, at sedhan thet tumulte(t) war opkommet i förgår ibland studenterna, för thet M. Axelius Kempe Bothn. bleeff fengslat på Rådhsstughun, hafwer bådhe Hendrich Scheper, och Nicolaus Lietzen, bürgermestarne, warit hooss H. Magn. och förorsechtat sigh i går at sådant war icke genom deras wilia skeedt, vthan aff wachten, då och Lietzen beswärat sigh öfwer studenterna, som natten näst tilförende hadhe warit för hans port; men Hendrich Scheper nu i dagh äther warit der och beswärat sigh öfwer M. Axelium, at han i går haf:r kommit i hans hwssa, vnsacht at wela tillfogha honom skimff, thet och hendt något der effter, i thet hans fönster äre sönderalagne, begärat altså sådana motte straffas, eller han wille bruka wold moot waldh, nu på thet inthet mehra tumult från studenterna höras skulle, wille Senatus betenckia huru the kunna stillas, besynnerligen at i natt inthet skee skulle. Här uthinnan war Procancellarij och Senatus Acad. betenckiande och meeningh, at Mag. Rector

sådant alt sielff H. Gref. N. ähn i dagh kungör, och berädhfrågar huru man här medh widhare procedera skall.

Den 4 Decembris höltz åther Consistorium vthi närwaru Magnifici D. Rectoris, D. D. Aeschilli, D. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Erici Achrelij, D. M. Martini Stodij, D. M. Simonis Kexleri, D. M. Georgij Alani, D. M. Johannis Terseri Junioris.

Då företrädde Bärghmestaren Hendrich Scheper och beswäradhe sigh öfwer M. Axelium Andreæ Bothniensem, författandes sin klagomål uthi 4 puncter: 1. M. Axels raserij och öfwerwäldh på hans fönster och port medh otillbörligh bultande i tree nätter. 2. M. Axels oqwädhens ordh och vnsejlesser om Lördagh effter middagh i Bärghmestarens eghen stufua, at han all skjimpt, spot och föracht wille trachta hans heela hwss at bewijsa. 3. Effter M. Axels tillskyndan aff andra hans uthgiorde, är medh wäldh hans, Bärghmest., fönster med stoort oliudh om Lögerdagz affton sönderslagne. 4. M. Axels ärerörige ord i Rådhestugun, i mångas närwarelsse, at wilia medh skäl och documenter något oredligt bewijsa. M. Axelius swaradhe sigh hafwa orsach at beswära sigh öfwer thet afront honom war aff bette Hendrich Scheper, sin frende och fautore, tilfogat, i thet han genom honom bleeff på Rådhestugun oförskylt fengslat, ödhuickeligen begärandes Senatus wille tagha honom der uthinnan uthi förswar. Puncterna anlangande, swaradhe han till den 1, nekandes sigh hafwa giordt någon öfwerwäldh på hans fönster eller port, uthan såsom godh wen och frende omgådz och besökt them, kunna och andra finnas som bulda på hans port. 2. Sigh i Lögerdagz effter middaghen kommit till Scheparen, icke till att injuriera honom, uthan allenast påminna them hwadh the honom giordt hadhe, då och inga oqwädens ordh fält, vthan lofwat giöra them hwadh han kunde, så at thet skulle ej falla them finger emellan. 3. At ingen skall honom bewijsa, at antingen han sielff skulle hafwa sönderslagit hans fönster, eller någon annan der till opstussat. 4. Nekar M. Axel sigh på Rådhestugun om något oärligit eller oredligt taalt, vthan om thet them ringa länder till beröm, och icke i then meeningen som thet vth-

föres; består och än och seijer sigh kunna bewijsa them skimff, der hans candor icke annors fordradhe. Bårgmestaren Hendrich Scheper swarade sigh aldrig hafwa låtit fengsla M. Axelium, uthan hafft medhymkan der öfr, befalt och wachtmestaren han skulle sleppan. M. Axelius sadhe (1.) at hwar thet icke wore skeedt aff honom, doch aff hans folck, emedhan the hafwa sendt poiken effter wachtmestaren. 2. När Laurentius Kempe kom till dem något effter han bleeff fengslat, hafwa the welat honom samma wäghen. 3. Wachtmestaren sielf för studenterna bekendt, honom wara befalt. Scheparen nekadhe wachtmestaren sådant kunna seija; men M. Axel exceperadhe honom wara annorledes aff Bårgmestaren andra dighen informeradh. Scheparen protesterade widhare sigh såsom en privilegeradh persson icke wela lidha något bultande; at och M. Axelius skall swara för fönstren, emedhan han något förr the slogz sönder hootade honom medh skimf; beer och honom leggia fram skriffen och seija uth hwadh han weet medh honom annat ähn ähra och godt; begärandes aff Senatu, at han holles der till. Hwilket bleeff aff Senatu M. Axelio befalt, men han begärer ther medh widhare dilation. Frågades och Scheparen, hwadh the äre oqwädens ordh som M. Axelius hooss honom fälte; han swarade sigh icke hafwa witnen derpå, men orden warit, att han will beskimffa, bespotta och tillfogha them alt ondt. Här om bleeff voterat och enhälleligen beslutit, at här medh ähn dilationeres, till dess Scheparen till nästa session hafwer fram sina witnen; då skall och M. Axelius medh eedh purgera sigh för fönstren; men om Scheparen urgerar på the documenta M. Axel haf:r taalt om, skola the tees fram.

Då imponerades M. Axelio, at han blif:r i stadhen till dess saken uthföres; begärades ochså uthaff Bårgmestaren at thet motte ransakas effter, hveem som haf:r fengslat M. Axelium. Bårgmestaren sadhe at wachtm. haf:r thet giordt, lofuadt straffa honom.

Dito: Företrädde Bårgmestaren Nicolaus Lietzen, och beswärade sigh öfwer studenterna, nemnandes i synnerheet Laurentium Norganium, at the om Fredagz natten hafwa warit

medh störrar och staftrar på hans port; och åter i Lögerdagz emellan 4 och 5 roopat, skrijkt, slagit hans två fönster sönder, slagit och sedhan på lukan 2 gångor, och rendt in hooss Secreteraren der gijnt moot; då är Carolus Petri Bothn. fast taghen in recenti crimine medå en stång i handen, hwarföre han holler honom derföre, eller seije uth en annan som sådant giordt haf:r. Begärrar altså at sådana motte straffas, seijsandes sikh finna par compagni at förswara sikh såsom moot aggressores. Carolus swaradhe, thet aldrih kunna bewijsas at han eller hans selskap thet giordt haf:r, och woro medh honom då i selskape(t) Jsacus Svenonis Vigelius och Laurentius Johannis Bothn., hwilka han seijer medh sikh wela giöra eedh på theras oskyldighet, att han och haf:r haftt ett trä i handen derföre, han skulle sikh der medh förswara emoot öfwerwold som skeer understundom om nättran. Sedhan bleeff han tilspord, om han war medh the andra som ginge för Bårgmestarens hwss åth torge(t), och sungo: Lobet got ihr Christen; och hwadh tijdh thet war; och huru monga the woro? Han swarade, at the sungo: A Deo principium, när de ginge fram om kyrckian, och eij sedhan, och ginge så 4 personer, Sander Kitt den fierde, till torge(t); men hwadh tijdh thet war, seijer sikh icke wetha, och wil sådant medh eedh holla. Sedhan frågade honom Bårgmestaren, huru monga the woro när the kommo tillbaka igen, och om the alle lupo in hooss Secret.? Han bekende at the woro alle 4, och wore alle inne hooss Secreteraren; doch sadhe sedhan, at Laurentius Joh. haf:r lupit sin kooss. Åther tilsporde honom Bårgmestaren, om han wil giöra sin edh derpå, at the icke woro fleere ähn 4? Han swaradhe Laurentius Andreae Bothn. war medh them när the gingo åth torget. Sedhan frågades: Hwarföre lop han då? Derföre, sadhe han, at de oskyldige icke lijdhä skulle. Då bleeff han alfwarligen förmant han wille bekänna sanningen. Han will, sadhe han, giöra sin eedh, at han thet inthet giordt haf:r, eij heller weet nemna någon annan, at och sådant är icke skeedt i thet momento han medh the andra war, at han och inthet dån haf:r hördt der aff; förebärandes sikh hafwa folgd't Laur. And. heem,

och kommit något efter the andra; detta bleeff remitterat till nästa session.

Dito: Orsectade sigh Bårgmestaren Nicolaus Lietzen, at han inthet wiste, thet M. Axelius bleeff fördh på Rådhestughun, föregifwandes sådant wara skeedt vthaff wachtmestaren, den han lofwade derföre låta sättia i tyf-kellaren.

Den 6 Decembris bleeff Consistorium hollit, närwarande Magnifico Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, och Dn. M. Georgio Alano.

Då företrädde Bårgmestaren Hendrich Scheper, och beswäradhe sigh öfwer M. Axelium Andreæ såsom tillförende för the fyra puncter som han emot honom här in Consistorio inladhe; medh begäran at M. Axelio skulle påläggias, att han skulle præsentera the documenta, som han på Rådhestughun omrördt hadhe, då han satt der fast. M. Axelius swaradhe, att han war oskyldigh, begärandes att Bårgmestaren wille bewijsa sijn prætension medh witnen, förebärandes sigh samma afton som Bårgmestaren vthi 1 puncto förmähler, hafwa warit 2 gångor på porten, och en förr, sigh gådt dij för gammalt omgånge och skylskap; och eij på någhon oåhra. Sigh och eij hafwa talt på Rådhestughun om något oärligit, uthan allenast i ijffrighet om något förtreet han skulle them giöra. Här om bleeff woterat, och är enhälleligen denne doom fallen.

Senatus Acad. sentens emellan Bårghm. well:dh och wälwijse Hendrich Scheper kärande, och M. Axel Andreæ B. swarande:

1. Emedhan A. Axel föregifwer sigh bådhe för gammalt omgånge och skylskap medh Bårgmestaren hafwa förr omgådz, och nu förklarar sigh då den gångon icke skeedt uthi någhon ondh meeningh, oanseedt han något hårdt på porten klappat haf:r, eij heller är bewijsligt sådant wara giordt animo injuriandi; dy kan icke Sen. Acad. befinna honom efter lagh eller constitutiones något straff vnderkastadh wara.

2. Effter inga oqwädens ordh äre antingen aff Bårgmestaren specificerade, eller medh skiäl och witnen öf:rtv-

gadhe och bewijste; dy kan Sen. Acad. icke see hwar effter M. Axelius fällas kan.

3. Effter M. Axelius hafwer hootat Bårgmestaren, och derpå strax samma afton der effter äre Bårgmestarens fönster sönderslagne, ty motte han för misstancken som faller effter thet 13 Cap. i Höghm. B. L. L. befrija sigh medh eedh.

4. Emedhan M. Axelius nekar sigh fält hafwa någhre ährerörige ordh, vthan allenast något thet Bårgmestaren skulle lenda till skimf och ringa beröm sigh kunna bewijsa, dy pålegges honom at han sådana sina skiäl här in Senatu Acad. framteer.

Doch Senatui Acad. och M. Axelio sitt käromål förbehållit för olagligt fångslande.

M. Axelius tillsadhe at wela giöra sin eedh för fönstren, at the icke genom hans wollande äre sönderslagne. Sedhan ladhe han in een zedhel, doch wil wara frij för alt efftertal, sigh och inthet oärligit talt om Bårgmestaren eller hans folk, ej heller aff bete zedlen sådant wela bewijsa. Bårgmestaren seijer sigh icke wela holla för ährlige dem som sådana zedhlar tagha op uthi ens annars hwss; begärar och copien der aff, den honom lofwades.

Dito: Suppliceradhe Henricus Matthæi Neostadius till Senatum Academicum om stipendio regio, och bleeff skrifwin inter expectantes.

Dito: Företrädde åther Bårgmestaren Nicolaus Lietzen, och anklagadhe studenterna, seijandes att the hafwa slagit på hans fönster bådhe då the gingo fram och åther. Då bekiende Carolus Petri Bothniensis, at der the ginge, hadhe thee en stör i handen, slogho på murar och icke wetha hwars the woro, doch icke kommo wedh någhon luka, sadhe ochså at han wil medh eedh frijkalla dee andra som medh honom i selskapet woro, Jsacum S. Vigelium och Sander Kitt undantagandes. Sedhan frägades uthaff Laurentio Johannis och Laurentio Andreæ, som woro medh i selskapet, om the tillijka medh Carol. plauserade på murarna. Der till nekadhe the bådhe, skiutandes heela skulden opå Sander Kitt; seijer och Laurentius Andreæ, sigh icke hafwa folgd't dee andra tillbaka igen ifrå torge(t) och kel-

laren, vthan at han haf:r gådt dedhan heem. Sedhan bleeff Carolus tilspordh: om ingen annan hadhe stör i handen ähn han? Han swaradhe: at alle the andre ochså hadhe samma stör ömsom i handen. Sedhan the hadhe tagit affträdhe, framkal-lades först Carolus, sedhan Laurentius Andreæ och effterst Laurentius Joh. särskildt, och förmantes till att bekenna san-ningen, och the bekende samptligen att Carolus och Jsacus bultadhe på muren. Här om bleeff voterat och beslutit, att ehndock icke bewijssligt är, at bete studiosi skulle hafwa slagit eller brutit fönster eller något annat sönder, lijkwål för oliudh the hafwa giordt på gatan, slagit på murarna och miss-brukat Gudz ordh, dömes bete studiosi effter Constit. Cap. De moribus Stud. till prubban till någhra daghar, och till dess the sådant hooss målssägghanden afbidhia.

Dito: Præsenteradhe sigh Arfwedh Andersson för Con-sistorio och begäradhe blifwa wachtmestare vnder Academien, altså emedhan här dageligon wedh thet embethe(t) en behöfwes, bleeff han der till antagen, medh befallningh, han skulle be-gynna på i morghon, att gå och achta på studenterna som giöra oliudh och tumult på gatan.

Den 13 Decembr. bleeff Consistorium hollit, närwarande Magnif. Dn. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Mar-tino Stodio, D. M. Georg. Alano.

Då bewiliades Notario Acad. M. Michaëli Jurvelio Jo-hannis Klingij, som hafwer varit borta mehr ähn ett år, 1648 åhrs stipendium in classe suprema.

Dito: Bewiliades ochså M. Andreæ Laur. Phil. Adj. på H. Gref. N:des Acad. Cancellarij nådige behagh, pecunia dili-gentiorum ifrå Missommar 1647 till Jw1, som ähnnu icke dis-tribueradh är, men om förre terminens på samma år pecun. dilig. skall Qvæstor Acad. consuleras.

Dito: Lofwades ochså, at Andreas Petræus blifwer in-skrifwen in catalogo stipendiariorum in infima classe, 1649.

Dito: Bleeff omtalt om stipendio diocæsius, hwilket H. Ehr:t Procancellarius hafwer begärat at M. Enevaldo Svenonio Smolando deputeras skall, begärandes Senatus Academici con-cenz der till. Här till swaradhe Senatus Academicus, att the

medh stipendio diocesios nu ej mehra ähn tillförende wela sigh befatta, vthan hwadh H. Ehr:t Biskopen medh prästerskapet der om slutandes warder, blifwe der wedh.

Sedhan kom Dn. Michaël Wexionius in.

Dito: Hendrich Scheper, Bärghmestaren här i Åbo, kom äther för Retten, anklagadhe M. Axelium Bothn. och begäradhe wetha, huru han är kommen till den zedhlen som han här in Consistorio inlefwereradhe. M. Axelius swaradhe, at han haf:r tagit samma zedhel i Bärghmestarens hwss på fönstre(t) i dottrens åsyn. Sedhan tilsporde honom Bärghmestaren, hwarföre han i så munga år dhen haft och brukat hafwer? Han swaradhe, at han aldrih tänkte der om, at zedhlen skulle wara hooss honom, ej heller wijste dhen äth någhon; om thet bewijses, lofwadhe han wara till alt skyldigh. Bärghmestaren sadhe: Jagh holler edher för en skiälm, till dess i bewijsen hwar i toghen zedhlen, och bewijsen henne annat ähn thet ähr- ligit är; begärandes Senatus Academici assistenz, at han må tillhollas at swara för thet taale(t) och rychtet, som han hafwer på sitt hwss, såsom och hwadh M. Axelius meenar medh portgängen, der om i samma zedhlen förmähles; han fördenskull må seija vth hwadh han weet och bewijsar, at hon, Barbro, må plichta, om hon är til något skyldigh. M. Axelius swaradhe, at han icke meenar någhon oähra medh zedhlen Bärghmestarens hwss at bewijsa, vthan thet dhem länder till ringa beröm, haf:r sigh icke heller hans dotter något tillagdt, derföre må dhe sielfwe förswara zedhlen och ej han; men thet Bärghmestaren seijer: en skälm, sadhe M. Axel: Jagh tagher en annan derföre. Ytermehra protesterade Hendrich Scheper, thet M. Axelius haf:r beskickat honom, och lofwadt zedhlen inleggia hans dotter till neesa; der doch ingen ährlich man bewijsar, sadhe han, at han haf:r befaltt wachtmestaren fengsla M. Axelium. M. Axelius beer honom hafwa fram witnen, at han haf:r beskickat honom. Frägades sedhan vthaff Bärghmestaren, om han haf:r något mehra at proponera? Han swaradhe at hans begähran ähr: 1. at M. Axelius måtte swara derföre, at han haf:r tagit op zedhlen, den honom icke tilhörde, och den så länge förwarat; 2. at han bewijsar hans

hwss någhon wahnähra, såsom han haf:r lofwadt genom sin vthskickadhe. Här om bleeff sedhan delibererat och godt funnit, at M. Axelius särskildt framkallas skal, widhare at examineras, och frågas: 1. Huru han hafwer kommit till zedhlen? 2. Till hwadh enda han haf:r tagit den till sigh och så länge förwarat? 3. Förholles honom, at oanseedt han seijer sigh inthet hafwa meent något oredhligt der medh, doch præsumeres annorledes. Framträdde altså M. Axelius, tilspordes och swarade: 1. at der han kom i stughun hoos Bårghmestaren, haf:r han funnit denne zedhlen på fönstre(t), och tagit honom till sigh, det 3 personer, dottren och två pijghor, sågho opå; lofwade giöra sin eedh derpå, begärar och at dhe må komma op som sågho derpå; 2. at han haf:r aldrih tänkt skimffa Bårghmestaren hwss medh samma zedhlen såsom medh medio, vthan at den haf:r elliest legat i hans gömor; 3. at han icke haf:r hootat Bårghmestaren medh samma zedhlen, eij heller så sagdt som Bårghmestaren föregifwer. Sedhan Bårghmestaren kom åther in, gafz honom tillkenna, hwadh M. Axelius swaradt haf:r. Men han beropadhe sigh på witnen, medh begäran, at M. Simon Anglenius må in kallas. M. Simon företrädde och förmantes til at bekenna, huru han aff M. Axel war sendh till Bårg:n. Han bekende och sadhe: at då han hadhe förnummit, at M. Axelius satt fast, haf:r han gådt till honom, och frågadt: hwarföre thet wore skeedt? M. Axelius warit mechta ijffrih, och sagdt sigh hafwa slagit på Bårghmestarens Scheparens port, och derföre blifwit fördh på Rådhestughun, lofwat fördenskull giöra dem skimff igen, och thet dem till ringa beröm lända skulle, thet han skulle giöra icke allenast medh orden vthan också medh skiäl. Han, M. Simon, sedhan gådt till Bårghmestaren och sagdt honom samma orden, medh begäran han skulle slippa löös, men så at M. Axel icke beskickade Bårghmestaren. Bårghmestaren prætenderat sigh icke weta hwarföre han fångslat är, eij heller sigh sådant tilskyndat; begärat och at M. Axelius teer fram sina skiäl. Sedhan han, M. Simon, andre gångon gådt till Bårghmestaren seija, at M. Axel wille icke præsentera zedhlen, vthan han wille lägga saken elliest nedher. Sigh och icke kunna alt minnas hwadh hooss Bårghmestaren

sades, ej heller wela seija uthan thet han tryggeligen kan swara. Men modhren haf:r sagdt: at the achtade samma zedhlen inthet, vthan han wrook den hijt och dijt; när som M. Axel tagit hade samma zedhlen, wille Barbro hafua honom igen, såsom han och lofwadhe, men glömde så bådhe han och hon. Här om bleeff voterat och beslutit, at emedhan alt detta är opkommet för thet M. Axelius bleeff fengsligh, ej heller haf:r Bårgmestaren fleere ähn ett wittne, dy dilationeres här medh, till dess saken om olagligit fengslande på Rådhestughun vthføres, i medhler tijdh kunna fleere witnen komma, och saken sedhan widhare skårskodas. M. Axelius begäradhe arrestet lööst och loff at reesa till Norbotn, lofwadhe ställa caution för sikh, at wela sistora sikh strax efter Jwl. Bårgmestaren wil betänckia sikh här om till morgons.

Den 16 Decemb. præsenteradhe M. Axelius sina bårgessmän hooss Magnificum Dn. Rectorem, der bådhe Bårgmestaren Hendrich Scheper och Thomas Thomasson woro tillstädes, at han skulle comparera till Henrici. Men sedhan man begynte rådha dem till förlikningh helst för Jwlhelgens skull som tillstundar, och derföre icke kunde förhindras M. Axelij reesa, at för samma helghen den saken om fengslande på Rådhestughun icke kunde uthföras, hafwa parterna der till warit benägne at ingå medh hwar annan en förlikningh. Kalladhe fördenskuld Magn. Dn. Rector Dn. M. Michaëlem Wex. Juris et Polit. Prof. P. så och Dn. M. Simonem Kexlerum Mathematicum Prof. P. och då delibrerades [om] be:te Bårgmestarens och M. Axelij förlikningh, och bleeff befunnit; [at] aldenstundh zedhlen kan wara aff ringa importanz, som in Consisto. lefwereradh är, och Bårgmestaren aldeles neekar sikh wara wål[lande] at M. Axelius är fördh på Rådhestughun, skall fördenskull action drifwas emoot den brotzighe, han må sedhan wara antungen Wachtmestaren eller be:te Bårgmestarens poikar, på thet Acad. privilegia måtte hollas i acht; men Bårgmestaren och M. Axel kunna wål få förlikkas. Detta bleeff Bårgmestaren förebragdt, och han war der medh till fredz, lofwadhe straffa wachtmestaren för thet han giordt haf:r, och begäradhe en skrift uthaff Consist., at medh samma zedhlen inthet oährligt kan hans hwse bewijsas;

den bleff honom tilsagdh. Jnspectoren Thomas Thomasson begärte skriftteligen sin zedhel igen; den lofwades honom också. Gafz och M. Axelio loff at agera emoot Wachtmestaren och förmantes han skulle ingee copia aff bette zedhlen. Han sadhe sikh wela thet giöra, men icke wela beholla någhon copiam af zedhlen; altså förmodhar iagh, sadhe han, at Bårghmestaren låter saken falla, och blifwer hans gynnare så nu som förr; lofwar bewijsa hans hws alt godt, och alt til thet bästa vthtydha. Sedhan effter Magn. Rectoris och närwarande Dn. Professorum blefwo the förlijkte, så at alt hwadh the emot hwar annan hadhe skulle här medh nu ophäfwas och förglömmas. Efwen således bleeff och M. Axelius medh Jns. Thomas Thomasson förlijkt; och rekte så hwar annan handh.

Anno 1649 den 16 Januarij bleeff Consistorium hollit, närwarande Magnifico Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, och Dn. M. Georgio Alano.

Då bleeff omtaalt, at aldenstundh Dn. M. Georgius Alanus Physicæ och Botanicæ Professor P. hafwer bekommit H. Kongl. Maj:ts fullmacht dat. den — — — *), den i Scharstian i andras närwaru för Jwl bleeff opläsen, at blifwa Theologus här wedh Academien, och succedera D. D. Joanni Tersero, behöfdes [at] han i tijdh introduceras skulle samma profession att handhafwa, doch emedhan [H.] Ehr:t Biskopen som i sådana solenn acter bör wara tillstädes, nästa Tijsdagen bortreeser till begrafningen i Lauckå, ej heller tienar thet at holla om Måndaghen, derföre fördröijes här medh till dess H. E. igen kommer; men doch i medhler tijdh begynner bette Dn. M. Georgius locos Theologicos publice läsa.

Dito: Emedhan Professio Physica vacerar, till hwilket studium doch mongen haffwer . . . . **) och behagh, dy skola Phil. Adjuncti och unga Magistri privatim vthaff Dn. Professoribus admoneras till att holla collegia Physica.

Dito: Brefwet som uthaff Laurentio Norganio är lefwe-

*) Lucka i handskriften.

**) Stället afbrändt i handskriften.

reradt Rectori Magnifico, skal igen lefwereras dijt som wedherbör.

Dito: Bewiliades att till inaugurations acten legges ett rijes paper hwart arck.

Den 24 Januarij hölts Consistorium, præsentibus Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Michaële Wexio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, och Dn. M. Georgio Alano.

Då bleeff Johannes Svenonis Lojoënsis skrifwen inter expectantes.

Dito: Bewiliades uthaff Senatu Academico, at wachtmestaren Arfwedh Andersson försträckies aff 1648 åhrs wachtmestare löhn 1 t:a rogh och 1 t:a korn, hwilcka Qvæstor Academiæ honom tillställandes warder.

Dito: Refererade bette Arfwedh at han haf:r gåadt om kringh medh någhra aff wachten medh en bardisan i handen, och aff studenterna inthet tumult befunnit, dy antages han nu till Acad. wachtmestare och skal bekomma fulmacht derpå, förmantes sedhan, han skulle holla sigh nöchter, och achta sitt kall medh flijt.

Dito: Bewiliades at hwart patent som tryckes lägges op 200 exemplar, der så mycket behöfues.

Dito: Prælectiones skola påbegynnas nästa Tijssdagen.

Dito: Canutus Laurentij skrifwes inter expectantes.

Dito: Jnladhe Hendrich Mårthensson Acad. fougde en skriff, der han begärar:

1. Frijhetz breff åth Sigfredh Erichsson i Rijtiälä och Wesilax sochun, som wil optagha ett hemman *ibidem*, och haf:r sine cautions män; Sent.: bette Sigfredh bewiliades frijheet på 3 åhr ifrå Missommaren 1648.

2. Frijhetz breff till Anders Mårthensson i Tokola: Sent.: honom bewilias ochså på 3 åhr ifrå Missommaren 1648.

3. Een fulkombligh confirmation opå de bönder som äre gifne i wederlagh för Johan Hansson i Rainiå, medh deras 1647 åhrs ränta.

4. Twå knechthustror i Walkis bewilias aff rotpenningarna 2 t:r span:ll som tillförende.

5. Om Eschel Erichsson i Karkoby som haf:r rymbdt bort uthaff hemmanedt och seijes hafwa tagit tienst aff H. N:de Præsidenten; Sent.: der om skall skrifwas till Hans Nådhe.

6. Om den uthmarch som i Jngula är opfunnen och aff byjamän här till brukadh, skall Qvæstor Academiæ disponera.

7. Är billigt at Rättaren i Wesilax som nyligen haf:r giordt uth knecht, är här näst sin tijdh frij derföre.

Yttermehra frägadhe han huru mycket Jkalis bönder skola uthgiöra till skiutzpenningar, som fram för andre Acad. bönder äre för skiutzningar frij; swarades thet wara billigt och rätt, att the som blifwa [medh] skiutzfärder omolesterade, der doch andra derpå wachta skole, måtte [för] samma frijhet någhot till Academien uthgiöra, hwilket nu bleeff [publi]cerat nembl. 3 dal. S. M. såsom och ryttare bönder wahne ähre.

Dito: Jnladhe han 1644, 1645, 1646 och 1647 åhrs saköres lengdh, och belöper [kro]nans deel —

Då jnladhe han ochså een lengd på ödhes höö 13¹¹/₁₂ åhm.

Dito: Bleeff bewiliadt, att thet blifwer wedh dhen afkortningz lengden som är giord uthaff Dn. M. Georgio wedh ransakningen på 1647, och belöp:r —

Den 14 *Februarj* bleeff Consistorium hollit, närwarande H. Ehr:t Procancellario, Magnifico Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Georgio Alano och D. M. Johanne Tersero Juniore.

Då företrädde Dn. Christiernus Simonis Pastor Uskelensis, och beswäradhe sigh öfwer Barthollum Lachmannum Wiburgensem för en skriff den han haf:r skrifwidt till Dn. Christiernum Christierni, hans son, och der j kallat honom, Christ. Juniorem, furem, delatorem, scorti progeniem, etc., i öfwerskrifften ochså uthi literis initialibus, hoorung; begärar fördenskul be:te Dn. Pastor, at han sådant bewijsar eller plichtar derföre effter lagh. Sedhan effter inthet nampn war j be:te skriff underskrifwidt, frägades aff Berthollo, om han den erkenner för sin? Han swaradhe: Ja. Åther bleeff han tilspordh: hwar-

före han kallar Dn. Christiernum Juniorem furem i sin skriff? Han swaradhe, at han hafv: sådant skrifwit i hastighet, och j den meeningh at wela förhindra Dn. Christiernum Juniorem at widhare tala illa om sigh, för hwilket han tilförende är worden förbittrat och förorsakat at skrifwa till honom, och icke welat dermedh komma Pastoris hwss eller sigh sielf i någhon labyrinth; men doch bekende han at han inthet tyffstycke weet medh H. Crister Juniore uthan ähra och godt. Widhare sadhe han att och Dn. Christiernus Pastor hafv: skrifuidt till honom lapperij och welat skemma honom uth. Här till swaradhe Pastor at sådant war icke sant, thet han skulle welat skemma honom, uthan mehra sköödt och hulpt honom alltjdh; begäradhe ochså at Berthollus skulle tee fram hans breff, der han skulle hafwa skrifwidt lapperij. Åther bleeff han tilfrågadh: hwarföre han kallar Christ. Juniorem delatorem? Derföre, sadhe han, at Dn. Christiernus Junior hafv: kallat honom phantast, och letferdigh karl, och öfwerfallit honom medh ontlige (onyttige?) ordh hooss Jören Tollskrifware, beropandes sigh opå någhra witnen. Här till nekadhe bete Dn. Christiernus, medh begäran, han wille hafwa fram sina witnen. Yttermehra åthspordes han: hwi han kallar honom exoleti scorti sobolem och horungh? Der till nekadhe han, [doch] sedhan sadhe han, at han der medh inthet meent hafwer eller såsom hans [ordh] blifwa utthydda i den meeningen skrifwidt, at han och medh [hans] modher inthet weet thet oährligt är. Dn. Pastor exceperadhe här emot seijandes: at Berthollus icke allenast medh sin skriff, vthan och medh sitt taal för M. Johanne Ketarmanno och M. Simone Anglenio hafwer angripit hennes ähra. Företrädde fördenskuld och bekiende M. Johannes Ketarmannus, at förledhne höst då Dn. Christiernus Junior hadhe fådt samma skriff, och derföre misstänkt Lachmannum, hafv: han åthwarnat Lachmannum han skulle achta sigh och sökia om förlikningh. Då hafwer han bekendt at han för injurierne som han skulle hafwa lidit aff bete Christierno Christierni skreeff en sådan skriff till honom; men föräldrarna anbelangande, emoot hwilka han sigh ochså der j hade förgripit, sagdt sigh hafwa præsumptiones; ty 1645, då

han lågh der siuk, modhren skulle hafwa kommit till hans sengh, i den endan at tillbiudha sigh. Lachmannus frägadhe: hwar-est han thet taalt hadhe? Ketarmannus swaradhe: på sin kammar. Lachmannus sadhe sigh icke hafwa taalt der om, uthan efter hennes ordh. Då refereradhe Dn. Pastor huru han, hans hustru och folk hadhe sköodt honom i hans swaghet då han lågh siuk i Vskela prestegårdh, och för hans föräldrars skull warit om honom mycket bekymbradhe, der vnderstundom han, vnderstundom hans hustru och barn ginge j hans kammar at trösta och skötha honom, beswärandes sigh, at han thermedh ej annat wunnit haf:r åhn förtal.

Här om bleeff uthi Senatu Academico delibrerat och noghsampt befunnit at bette Berthollus Lachmannus är icke aldeles klar, uthan swagh j hufwudet och laborerar melancholia, thet man åfta förnummit haf:r bådhe af hans omgånge och skrifter; ty syntes icke skäligh at procedera medh honom stricto jure, vthan heller hålla sådant bette kyrkieherden före och förnimma om han för hans swaghet kan lætha saken falla, helst emedhan Berthollus wil inthet bestå vthan neekar till alt, derpå han kan bekomma ett bewijss ifrå Consistorio. Ty man kan och afftagga at han uthi sin melancholia och swaghet haf:r inbillat sigh Dn. Christierni hustru wara uthi en annan intention kommen i kammaren der han lågh, åhn i sielfwa sanningen war. Dessföruthan så hafwa dhe medh saksens uthförande förhalat så longan tijdh, och warit bättre at Christiernus Junior hadhe skriffen nedherlagdt, der medh all widhlyff-tighet och efftertal hadhe blifwit fördempat. När nu wälbette Dn. Pastor framträdde, bekende han, at han sielff ochså hadhe erfarit, at åfttabette Lachmannus då han lågh siuk i Vskela war swagh j hufwudet, så at han meente honom wara in desperatione. När och någhra kommo och tröstadhe honom, såsom D. D. Jöns Terserus, M. Samuel Hartman, Dn. Gregorius Pyckensis och andra, haf:r han sagdt, at the woro komna till att giöra spee aff honom, der om ochså skamligen skrifwidt till Capplan dher i sochnen, kallandes dem lepores, canes, asinos. Doch emedhan han meenar honom nu wara blifwen bättre igen, och likwål lofwat skiutha Dn. Christiernum Ju-

niorem igenom i kyrkian, der Grefwen och Bispen skola see opå; hafv och der jempte spridt uth dhetta taalet, så at derigenom medh tijdhen monga tråtor förorsakas kunna, dy begärar han at Berthollus plichtar och straffas effter lagh. Kom också Pastoris hustru in och anlagadhe bete Lachmannum, medh flijtigh begäran at han holles antingen till att bewijsa thet han om hennes ähra orätt och oförskylt skrifwidt och taalt hafwer, eller också låta honom plichta androm till warnagel, protesterandes at oanseedt han war swagh i hufwudet, då han lågh siuk, i Vskela, så at hon war redd han skulle förgiöra sigh, at han är icke så mehra uthan spotsk och kallar dhem letferdigh partij all i hoop. Sedhan blefwo the uthaff Senatu Academico påminte, at en som laborerar melancholia inbillar sigh wara frisk nogh, och wil icke at någon thet honom förwijter, menandes der medh sigh wara skeedh allsomstörsta orett; altså när Dn. Christiernus Junior hafv kallat honom en phantast, är han derigenom opreetat worden uthi sijn swaghet honom medh een sådan skriff att mötha. Sedhan betygadhe Dn. Christiernus Pastor, medh sin son Christierno, at Lachmannus hafwer nu nyligen här uthe, såsom och tilförende genom M. Johannem Ketarmannum deprecerat, och låtit afbidhia alt hwadh han honom och hans hwss för när skrifwidt och taalt hafwer. Han, Pastor, förnimmer och så at Lachmannus är ähnnu swagh; derföre lofwar aff christeligh kärleek förlåta honom, och wara medh den excusation benögdh, allenast han sådant här för Rätten ähnnu deprecerar, afbedher och uthlofwar, at han der medh här effter afstå wil, och han, Pastor, bekommer en skriff uthaff Senatu Academico derpå. Skrifften lofwades honom der medh han kan swara för sigh och sitt hwss j detta fallet. Berthollus Lachmannus sedhan någhra åtskillige reesor bekende, at han medh Dn. Pastoris Uskel. hustru inthet annat weet ähn ähra och godt, lofwade taala alt godt om honom, hans hustru och hans hwss; och sedan deprecerade och badh till hwadh han i hastighet emoot Dn. Pastorem och hans hwss giordt hadhe. Dn. Pastor sadhe sigh sampt sijn hustru och son wela förlåta Lachmanno denne action, thet han gör af Christeligh kärleek och för hans för-

eldrars skull. Togho fördenskull hwar annan i handh, förlijktes, och tackadhe Senatu Acad. för godt vthslag.

Dito: Blefwo uthaff catalogo stipendiariorum uthslutne: M. Nicolaus Nerichius, M. Enevaldus Svenonis Smolandus, Thomas Johannis Aboënsis, Sveno Johannis O. Gothus, M. Johannes Vassenius V. Gothus, M. Johannes Bahn Finlandus, Laurentius Norganius Sudermannus. Och blif:r altså catalogus stipendiariorum a 1 Jan. 1649 ad festum Johannis; ty då blefwo desse inskrefne, nembl. Johannes Olai Rettwijck, Jonas Laurentij Calmarenensis, Gustavus Aeimeleus Cumoënsis, Henricus Matthæi Neostadius, Johannes Svenonis Lojoënsis, Andreas Laurentij Sudermannus. Bertholli Lachmanni rwm skal stå till dess Canutus Laur. skaffar sigh skriffth aff H. G. N.

Classis supremæ.

Jsacus Nicolai Smolandus.
 Petrus Johannis Smolandus.
 M. Axelius Andreæ Both.
 Sveno Gelzenius O. Gothus.
 Ericus Christoph. V. Got.
 Olaus Jeremiæ O. Got.
 Ericus Godenius Wesm.
 Laurentius Wigelius Wesm.
 M. Petrus Andreæ Suderm.
 M. Johannes Ketarmannus Finlandus.
 Gudmundus Lithovius Suderm.
 Sveno Stålhöss Smol.
 Georgius Nicolai Suderm.
 Barthollus Lachmannus Wiburg.
 Johannes Matth. Arbogensis.
 Haqvinus Joh. V. Gothus.

Classis mediæ.

Olaus Erici Nerichius.
 Daniel Terserus.
 Johannes Svenonis Ner.
 Laurentius And. Bothn.

Andreas Tretzius Cuprim.
 Johannes Grå& Finland.
 Ericus Andreæ Somerensis.
 Magnus Erii Cumblæus.
 Olaus Olai Wexionius.
 Johannes Andreæ Wesm.
 Jacobus Petri Chronander.
 Petrus Magni Wermlandus.
 Ericus Johannis Justander.
 Petrus Martini Merimascoënsis.
 Andreas Johannis Nerichius.
 Samuel Frisius Aboënsis.

Classis infimæ.

Petrus Andreæ Wesm.
 Petrus Varelius V. Got.
 Johannes Nicolai Werml.
 Johannes Olai Rettwijck Dalek.
 Jonas Laurentij Calmarens.
 Gustavus Aeimeleus Cumoëns.
 Henricus Matth. Neostadius.
 Johannes Svenonis Lojoënsis.
 Olaus Barckhusius Wiburgensis.
 Jacobus Jurvelius Bothn.
 Petrus Ruthelius Finno.
 Jonas Erii Nerichius.
 Petrus Girmundi Smol.
 Andreas Aeschilli Petræus.
 Andreas Laurentij Suderm.
 Canutus Laurenbergius.

Dito: Bleeff efter Hans E. Biskopens intercession bewi-
liadh halfparten aff stipend. diocesios M. Enevaldo Smol.

Dito: Petri Mart. Mer. stipendium a festo Joh. 1648 ad
1 Jan. 1649 hörer till fiscum, .effter han så lenge borta warit
haf:r och sigh icke excuserat.

Dito: Bleeff bewiliat, at hwadh som Acad. wachtmestare

är Christian Stök skyldigh, thet betalas uthaff 1648 ålrs wachtmestare löhn.

Dito: Refereradhe Acad. Notarius, at honom är lefwere-radt den 24 Jan. aff Acad. fougde fisci penningar 31 dal. K. M., aff hwilka samma dato är uthlefwere-radt för 2 lass wedh 1 dal. 4 öre.

Dito: Bleff beslutit, at Dn. M. Georgius Alanus, som hafv: H:s K. Majj:tz confirmation at blifwa Theologus Locorum Communium, hwilket breeff för Jwihelgen bleff uthi Sacarstian opläsit, och är daterat den — *), skal holla orationem introductoriam i morghon 8 daghar till.

Den 22 Februari procederades med berte introductione sålunda; daghen tillförende blefwo Dn. Professores och andra medh sceptris genom cursores sammankalladhe till actum; men andre daghen dher efter församblades professorerne och H. E. Biskopen hooss Magn. Dn. Rectorem; der ifrån folgdes the åth i kyrckian och Magn. Rector hadhe dhen rödha căpan opå sigh, och sedhan gudstiensten war uthe gingo the i Aca-demien; der Magn. Dn. Rector befalte at Notarius skulle läsa op eedhen aff constitutionibus, den samma som professorerne eliest när the först introduceres göra plågha. Sedhan hölte Dn. M. Georgius Alanus sin orationem som medh samma professione kom öfwerens; och när den war endat folgde the honom heem.

Den 28 Februarij uthi närwaresse Magn. Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli Petrsei, Dn. M. Georgij Alani, Dn. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Erics Achrelij, Dn. M. Simonis Kexleri och Dn. M. Johannis Junioris, bleff Consist. hollit.

Då inlades och bleff opläsen Dn. Christiani Uskelensis Pastoris protestations skriff emoot senaste förlikningh medh Berthollo Lachmanno, och emot den skriff honom derom bleff medhdeelt, der han begärrar at saken må blifwa de novo optaghen, förhörd och afdömd, emedhan uthi berte skriff expresse icke förmåhles at Berthollus sin smådeskrift och taal recanterat hafwer. Här till swaradhe Senatus Academicus, att Pastor Uskelensis och hans hwss är medh samma skriff aff

*) Lucka i handskriften.

Consistorio gifwen wäl salverat, hwilken och effter acta stält är och kan der j recantera icke insettias, emedhan bette Pastor, då action påstodh, thet ordet icke en gängo förmählte, derföre kan sådant icke mehra brytas eller förändras; men wil Pastor brytha sin förlijkningh, komme för H. G. N:de Acad. Cancellarium och stände sijn eghen fahra; hwadh annat belangar wil Senatus Academicus hafwa sigh förbehollit, och wil thet förswarat.

Dito: Bleeff äther disputerat om stipendio diocesios, och såsom tilförende bewiliadt halfparten der aff M. Enevaldo Sven. och den andra halfwa deelen M. Johanni Ketarmanno, at continnera sina studier uthi Academijis orthodoxis; doch så om H. Gref. N. Cancell. wil der till samtyckia.

Dito: Bleeff beslutit, at M. Axelius Andreæ Bothn. blifwer Depositor wedh Academien, efftersom M. Simon Anglenius haf:r vocation till Rectoratum Nycarlebyensem; och förmanes at han förhindrar så mycket honom står till göra cornut och absolutions ööl; han får ochså beholla stipend. regium.

Dito: När någhon uthaff Rijkets Rådth eller annan förnåhm Herre kommer hijt j stadhen, och någon wil gå till honom publico nomine, då skal Senatus Acad. förr sammankallas.

Dito: Petrus Martini Merimascoënsis skal citeras till stadhen.

Dito: Bleefwo Jacobus Joh. Forladius Smolandus, Ericus Abrahami Hermainen Nylandus, och Magnus Petrejus O. Gothus skrefne inter expectantes.

Dito: Bleeff constituerat, at hwadh som publico nomine tryckies, der aff skall professoribus lefwereras twanne exemplaria.

Dito: Berådthfrågas hooss H. G. N. Acad. Cancellarium om thesium distributione, hwar den skee skall, och rectoratus mutationis loco.

Dito: Hafwer Notarius lefwereradt vthaff fisci penningar till paperet 8 böker a 20 öre som kiöfftes till intimation då Dn. M. Georgius Alanus introduceras skulle till Prof. Theol. — Penningar 5 dalr K. M:t.

Den 2 Martij woro uthi Consistorio försambladhe Magnif. Dn. Rector, Dn. D. Aeschillus Petreus, Dn. M. Michaël

Wexioniuss, Dn. M. Martinus Stodius, och Dn. M. Simon Kexlerus.

Då frågades aff Qvästore Peer Gerss, hwadh han uthrettat hafwer i medhler tijdh han nu ifrå stadhen warit hafwer? Han swaradhe at han hafwer giordt rechningh medh fougarna, hwilka hafwa blifwit honom skyldige 539 tr. span:ll thet deras eghna handhskriffter vthwijsa skola, hwilken span:ll the hafwa lofwat hetala till sidsta Februarij som nu är förbij, såsom the och der till skriftteligen äre förmante bådhe uthaff H. Excell. Gubernatorem och Landzhöfdingen.

Då bleoff beslutit, at aldenstundh fougarna föregifwa, at tijenden står i räst hooss bönderna, skall hooss Acad. Cancellarium ödminckeligast anhollas, at Qvästor får loff ransaka efter fougarna, om the icke mehra aff tijenden opburit hafwa, ähn the föregifwa.

2. Begäres loff, at Qvästor sielff opbär kyrckietijenden så mycke(t) till Academien assignerat är genom två bönder j hwar sochun, så att Chronones fougde eij må hafwa der medh beställa.

Nomine Senatus Academici anholler detta hooss H. G. N. Dn. D. Aeschillus Petræus och Dn. M. Simon Kexlerus medh Qvästore.

Den 5 Martij hoos Magnificum Dn. Rectorem privatim, närwarande Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio och Dn. M. Simone Kexlero, examinerades een saak som är skedd hooss Madz Bärgh här i stadhen, den M. Axelius Kempe först angifwidt hafwer; då företrädde och frågades uthaff Henrico Jsaci Bothn., huru thet tillgångit war? Han swarade at han gick daghen tillförende till sina landzmen som gästa hooss Madz Bergh, nembl. Johannes Haqvini, Johannes Jacobi och Elias Arvidi, och fan der för sig Danielelem Danielis Uloënsem; strax der efter hafwer och Gustavus Gabrielis Rothenius kommit dijt, som hafwer tagit honom fast, när han wille gå dedhan, och skutit honom moot borde(t); men Sigfridus Christierni haf:r sutit baak om borde(t), och kört honom och Gustavum Gabrielis Wöroënsem spendera för sigh, såsom och sittia på spielde(t) på knän; hafwer och Gustavus Rothenius gifwit

honom wedträ under armen och pärtä i handen och kört honom medh thet samma skenokia in för sigh, såsom och sitta på spiede(t) på knän, slagit honom öfwer 12 örfijlar, och kört i skorsten till at stå der; sedhan hafwa dhe tagit en tegelsteen uhr muren och nödgat honom stå på stenen, den the sedhan slogho undan honom owitterligen så at han föll öfwer ända; hafwa också altijdh kallat honom och Gustavum Vöroënsen koofot och penal. Gustavus Gabriellis Vöroënsis bekende, at Sigfridus hafwer twingat honom och Henricum spendera, och at Carolus Petri hafwer slagit honom en örfijl, men alle i hoop hafwa kallat honom en penal. Gustavus Rothenius swaradhe här till, att han också samma actiones uthstådt hafwer; doch seijer sigh icke hafwa nödgat dhem till att spendera, uthan slagit Henricum 2 eller 3 gångor, sigh också hafwa tagit tegelsteenen uhr muren, men Sigfridus kört dhem stå therpå. Då Sigfridus företrädde sadhe Henricus, at då han war på spiede(t), hafwer Sigfridus slagit honom örfijlar, och icke Carolus. Sigfridus nekade till inthødhera. Yttermehra tilspordes Henricus huru mycket han samma afton medh Gustavo spenderadhe? Han swaradhe: 12 kannor Momma alt ifrå kl. 12 till kl. 8. Sedhan framkallades Daniel Danielis och bekende, at han inthet till saken giordt hadhe, uthan mehra förhindrat, så at the hade wärre farit uthan honom. Thet samma bekende Gustavus och Sigfridus, at han allenast förmante them wackert, the skulle wara studenterne lydige. Här om bleeff sententierat, at Daniel som nu är reesfärdigh och giörs frij aff the andra, sakfälles efter constit. till $\frac{1}{2}$ R.dal:r för thet han haf:r warit medh the andra i selskapet och drucket. Men the andre arresteres till dess detta afdömes in Consist. Academico, och förmanes at the i medhler tijdh holla sigh stilla, och icke öfr falla the andra hwarken medh ord eller annat. Carolus Petri Bothn. tilspordes: hwarföre han slogh Gustavum? Han sadhe sigh icke hafwa giordt thet aff wredt modh, uthan såsom man [säger] humanum est errare. Gustavus Vöroënsis föregaff, at han slogh honom för thet han i Nykarleby understundom castigeradhe hans brodher; haf:r och Carolus sagdt: Emedan den andra betalar, så betala du

medh. Carolus swarade at han der medh eij twingade honom. Gustavus Rothenius badh at saken icke skulle så högt optagas, emedhan thet är aff oförstånd skedt.

Den 14 *Martij* bleeff Consistorium hollit, närwarande Magnifico Dn. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petraso, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio, och Dn. M. Simone Kexlero.

Då framkallades bette Bothnienses, och bekende heela handelen hooss Madz Bergh wara så aflupen, såsom the och tillförande hooss Magnificum Dn. Rectorem bekendt hadhe. Bleeff fördenskuлд saken taghen i deliberation, och effter nogha betänckiande beslutit, att oansedt Gustavus Gabrielis och Sigfridus Christierni, som så groofft medh sina landsmän handladt hafwa, och mehra ähn the andra giordt till saken, emoot äthskillige förbudh, som der om aff Consistorio uthgångne ähre, hafwa förtient relegation; doch emedhan the ähre vnge och lofwa bättra sigh, blifwa the der medh denne gångon förskoontte, och androm till warnagell skall Gustavus bötha till Consistorium 8 R.dal:r och Sigfridus 4 R.dal:r och ähndoch till någhra daghar blifwa incarcereradhe; doch der dhe ähn medh alfwar och flijt uthlofwa att wela bättra sigh och afstå medh sådant otilbörligit wäsende, blif:r Gustavus medh 2 R.dal:r och Sigfridus medh 1 R.dal:r förskoont. Carolus Petri böthe för örfijl 1 R.dal:r och så han som andra som der warit hafwa, skola bötha hwar sin $\frac{1}{2}$ R.dal:r, Johannes Jacobi $\frac{1}{2}$ R.dal:r, Johannes Haqvini $\frac{1}{2}$ R.dal:r, Daniel Danielis $\frac{1}{2}$ R.dal:r; *) men alle tillijka skola betala ölet som opdrucket ähr.

*) Dessa bötesbelopp äro i handskriftens marginal antecknade på följande sätt:

Gust. Gabr. — 30 dal. K.
 Sigf. Christ. — $11\frac{1}{4}$ dal:r
 en R.dal:r gafz till
 Carol. Pet. — 6 dal.
 Joh. Jacobi — 2 dal.
 Joh. Haq. — 2 dal.
 Daniel Dan. — 2 dal:r.

Dito: Een träta emellan Qvästoris skrifware Jsrael och en bonde ifrån Nousis, Niels Peersson be:dh, skötz till förlikningh.

Dito: Frågas aff H. G. N:de, huru han skal straffas som kallar den andra en penal eller koofot.

Dito: Företrädde Stadzbookhollaren Johan Ollsson och (!) opå Bårghmestarens weg:r well:dh Niels Lietzens, och anklagadhe Acad. wachmestaren Arfwedh Arfwedhsson, för thet han skulle fält någhra ordh emoot be:te Bårghm. och sagdt: Jagh achtar icke Bårghmestaren mehra ähn thet, och medh thet samma sparckat och spottat på golfwe(t). Här till nekadhe Arfwedh Arfwedhsson. Men effter Johan han beropadhe sigh opå witnen, ty dilationeres här medh till dess han haf:r dhem här in Consistorio fram.

Dito: Nicolaus Laurentij Aboënsis skrifwes inter expectantes.

Dito: Företrädde Jören Madzsson j Leppäkoski och anklagadhe Abrahamum Cursorum för dhen span:ll han j Lundå hafwer opburit mehr ähn honom borde. Sent: Efftersom här om tillförende ähr sententierat, så blifwer och detta dher wedh, nembligen at Abrahamus holler sigh wedh bonden der han span:nen nederlagdt hafwer, och be:te Jören wedh Erici moor, hwilken om hon hafwer något emot Abrahamum, må hon komma hijt.

Dito: Bleeff proponerat uthaff Magn. Dn. Rectore om professione Physica vacante, huru der medh procederas skulle? Detta opskinthes till nästa postens ankomst.

Dito: Badh Mag. Dn. Rector, Dn. Pnoffessores Theologiæ, Juris och Medicinæ opå Philosophorum weg:r om råd, huru dheras stipendium som ringare är ähn andras, kunde blifwa förbättradh. Men detta opskiutes ochså till widhare betenckande.

Dito: Proponerades om sorgedaghar, när en professor mister sitt barn genom dödhen, sijn syster eller brodher, etc., om och huru lenge han der effter är frij för publicis prælectionibus? Sent: Detta skall proponeres för Academiæ Cancellario.

Dito: *Lectiones publicæ* continueres till näste Fredaghen.

Den 4 *Aprilis* woro hoos H. Ehrw:t Biskopen försambladhe H. Gref. N:de Acad. Cancellarius, D. Procancellarius, Magnif. D. Rector, Dn. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Michaël Wexionius, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus.

Då bleeff taalt och voterat om futuro Rectore, at emedhan M. Johannes Elai Terserus som ordo nu tangerar, hafwer excuserat sigh hooss Rectorem, at han är owiss om han wedh dhenne Acad. blifwer längre, och elliest eij kan uthstå dhen bekostnaden som till mutations gästabodh behöfwes; derföre äre allas vota fallne opå Dn. D. Aeschillum Petræum at blifwa Rector nu detta nästa åhret, och önskades honom der till lycka och welsignelse; och mutatio Rectoratus skeer dhen 8 Majj.

Dito: Blef talt om loco mutationis Rectoratus, om dhen j kyrckian eller j Acad. skulle gå an, och till vidare deliberation opskutit.

Dito: Taalte H. G. N:de om superstitione som här j landet går mycket j swangh, och fördenshuldh syhntes godt at låta der om enkannerlighen predika tree gongor om åhret. Sent: Detta till Consist. Eccles.

Dito: Huru såsom prästerna skola omgådz medh fongarna som ledhas uth att uthstå sitt straff, delibereres uthi Consist. Eccles.

Dito: Prästerna öfr heela stifte(t) skola notera hwadh the äre wahne at bekomma aff sine auditoribus om åhret, och thet sedhan in Consist. inlefwerera, till underwijssningh, att dher prästen eller bonden någhot beswärar sigh, saken der aff alitas kan; detta också till Consist. Eccl.

Den 18 *April* uthi närwarelsse Dn. Procancellarij, Mag. Dn. Rect., D. D. Aeschilli Petræi, Dn. M. Georgij Alani, Dn. M. Martini Stodij och Dn. M. Simonis Kexleri bleeff Consist. hollit.

Då bleeff Dn. Jonæ Betulandro bewiliat, at blifwa Andreæ Johannis Nericiensis substitut in secunda classe stipend.

för 1649 och Canutus Laurenbergius inskrifwes inter stipend. in classe infima.

Dito: Företrädde Madz Kimpa och kändhe till Arfwed Andersson för geldh 9 dal. och Bengdt Walkiapä 2 dal., der till Arfwedh ej kunde neeka; och emedhan Arfwedh hafv: raff Dn. M. Johanne Ter. 7 dal. Kop:r till fordra, derföre skall Notarius skrifwa een zedel till Quæstorem, att han samma 7 dal. aff M. Johannis stipendio bette Madz Kimpa tillställer; om thet öfriga förmantes Arfwedh, at han thet ändeligen medt thet första contenterar.

Dito: Företrädde Hans Kort och anklagadhe Johannem Petri Smolendum, at Johannes hadhe gifwit hans son någhra munslagh, och slagit honom medh en knyppel tree eller fyra slagh, så at han i två dagar kunde ej wäl lyfta armen, thet han medt edh lofw:r holla, alt uthan skuldh, och der Johannes hade haft orsak, skulle han icke sina eghna händer burit opå honom. Johannes bekende at han hafwer slagit Kortens son derföre at han snorokade på honom och kallade honom penal. Sent.: Johannes Petri skall bötha för punst och thet han slogh Kortens son 3 dal. S. M. och sittia i prubban till dess han betalar.

Dito: Företrädde Qvæstoris tienare Jsraël, tilspordes och refererade att han medt H. Gref. N:des befallningz skrift warit hade oppe hooss fougdnarna, och doch uthaff dhem inthet bekommit, oansedt dhe en tämmeligh post till Acad. äre skyldige, j synnerheet Johan Humalainen wedh pass 400 tr: sp:ll, den seijes hafwa skickat sp:len till Biörneborgh och henne der förtytrat, han fördenskuld welat haft witne derpå, men ingen welat witna, uthan allena han sielff bekendt sigh till Biörneborgh hafwa fördt honom 15 tr Acad. span:ll efter Bookholarens Clases inwijssningh, sagdt ochså sigh icke hafwa seedt något Konungzligit breeff, som Acad. hafwer opå dhen span:len, och på thet sidsta fixerat honom och dijt inwijst, der han ej hade till fordra. Och att han ifrån Hwittis, der dhen bäste span:l j åhr fallit haf:r, icke mehra hijt lefwererat haf:r ähn 10 tr, men thet öfriga sendt till Biörneborgh, men thet mesta

han sende, sende han ifrå Eura, der wårre spannl war; Erich Simonsson hafv lofwat komma och clarera.

Dito: Sveno Gelzenius sadhe sigh hafwa typos 4 L^z färdiga, thet andra lofv han medd thet första förfärdigha; honom effter hans trågne begåran bewilies åhn 1 ducat.

Den 24 *Aprillis* bleff brefwet som till H. G. N:de om Acad. statz ynkeliga tillståndh skrifwit är, opläsit, och honom presenteres aff Rectore Magnifico.

Dito: Delibererat om loco mutationis Rectoratus, och godt funnit, at emedhan höghchoren i kyrokian är j olagh, mutatio skeer j Academien så nu som här effter, doch consensu et auctoritate Academise Cancellarij.

Dito: Bleff taalt om Acad. Aboënsis inaugurationis actu som nu tryckt är, och om trycketz bekostnat.

Den 2 *Maj* bleff Consist. hollit, närwarande Hans Ehr:t Procancellario, Magn. Dn. Rectore, Dn. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Erico Achreljo, och D. M. Simone Kexlero.

Då bleff discurreradth om M. Johannis Terseri creditorer, som honom dagheligen kräfvia, och när the icke kunna blifwa contenteradhe, blifv Magnificus Dn. Rector derföre esomåftast molesteradth; ej heller hafwer welbete M. Johannes mehra till fordra uthaff Qvæstore. Här tyktes gådt wara, at öfwertala samma geldenärer medh honom at bijdha till hösten, och då gifv Rector zedhlar till Qvæstorem på hans 1649 (års) löhn.

Dito: Bleff enhälleligen beslutit, att alt hwadh M. Michaël Wexionius, Juris och Polit. P. P., hafv kostat opå inaugurations acten, och j räkningen förmähles wara 112 dal. 12 öre K. M., beståss honom uthaff fisco Acad.

Dito: Den som andre gångon blifwer Rector Acad. han gör sin juramentum åfwen då som förr, effter sedhwahnligh praxin wed andra Acad.

Dito: Till Rectoratz intimation bewilies aff fisco 4 böcker paper.

Dito: Skal förfrågas hooss H. G. N. om loco, hwar mutatio Rectoratus skal gå an.

Dito: Gafz Thomas Herfwe en jawijssningh till Qvæ-

storem Peer Gerss opå M. Johanns weg: r på 77 dal. K. M. effter handskriftens lydelse, som skola betalas aff hans 1649 deputat.

Dito: Bleeff Dn. M. Joh. Terseri E. P. obligation opläsen som han hafwer gifwit M. Petro Torpensi, aff hwilken den och här præsenterades, medh dhen begäran, han motte komma till sitt, såsom och at en aff professoribus tillijka medh Notario går til bete M. Johannem, at förnimma, om han thet består? Thet bewiliades honom. Men sedhan wil han hafwa en jnwijssningh.

Dito: Märthen Notters hustru klagadhe sigh öfr M. Joh. Terserum, att han haf: r satt hennes 2 st. skeedhar i pant, den ena hooss Hwitfoten, den andra hooss Slotzskrifwaren, hwilcka hon icke kan få igen; och är han dessföruthan henne skyldigh 1 t: a rogh. Sent.: Hon töfwe så lenge, han antingen blif: r better, eller hwadh G. tackes göra medh honom; och sedhan kan hon komma för rätta, och skal få beskeedh.

Dito: Chorprästen H. Sigfredh begärar thet sty. aff krydgården wedh Academien som kyrckiewerden tilförende brukadhe; men effter han mehra medh trwgh thet gör, kan thet ej efterlätas, eller mistas ifrå Academien thet som der till och dess byggningh aff ålder lydher till.

Dito: Jntimation om Rectoratus mutatione släss an tillkommande Sundaghen.

Dito: Notarius skal gifwa *Quæstori* Acad. qwittans på dhe 6 böker paper, som han haf: r lagdt till Grefwe Erichss Epitalamium.

Den 4 *Maj* bleeff Consist. hollit, närwarande Procancell., Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero.

Då lefwereradhe Peter Thorwöstens fulmechtigh Hendrich in j Consist. een rechningh, der han gör Sal. M. Joh. Elai Terserum Jun. sigh skyldigh 706 dal. 26 öre och begäradhe arrest opå hans 1649 åhrs deputat. Men emedhan han är icke allena creditor, uthan och andra, derföre skall bete Sal. M. Johans löhn arresteras och der aff proportionaliter betalas, så at thet brister så för en som för annan.

Dito: Lät och D. D. Aeschillus Petrus notera uthi protocollo, att Sal. M. Johan är honom skyldigh 50 dal. K. M:t.

Dito: Bewilies Rectori till wax 1 R.dal:r.

Dito: Taltes åther om den deelen aff krydgårdztompten som her Sigfredh begärer att bruka; och bewiliades så widha allenast till detta åhret, at enår derpå begynnes at byggia, han då wijker derifrån, och lägger in en skriffit der om här in Consistorio. Men Dn. M. Simon Kexlerus befalte noteras, att han (är) der emoot, och will icke gifwa sitt samtyckie der till.

Dito: Bleeff discurrerat om elencho, och godt funnit, at hwadh som der förmähles skall publice proponeras, medh mindre man hafwer en special befallningh och zedhel aff H. G. N:de som här inläggias skall.

Dito: Inlade Magnif. Dn. Rector sin rechningh opå bötespenningarna, som j hans Magnificat äre fallne; såsom och på de peng:r som aff Svenone Gelzenio äre opburne, och honom igen lefwererade.

Dito: Petrus Rutilus skall biudha till Rectoratus mutationem medh Abrahamo, emedhan Henricus Cursor är siuck, dhen han och här effter kan succedera, emedan Henricus wil derifrån och begärr stipendium regium, som honom bewilies in classe secunda.

**Acta Consistorij Academici sub Rectoratu Excellentiss.
Dn. Æschilli Peträel, S. S. Theol. Doct. et Professoris
primarij ac Pastoris,**

a 8 Maj 1649 ad — *) Maj 1650.

Sedhan mutatio Rectoratus hadhe stådt den 8 Maj, hölts Consistorium Academicum, den 16 Maj, närwarande Magnifico Dn. Rectore, Dn. M. Svenone Vigelio och Dn. M. Simone Kexlero.

Då företrädde Jacob Grelsson, och beswärade sigh öfwer Lenssmannen i Lundå Sochn, föregifwandes att bette Lenssman wil tillägna sigh någhra äghor, som lydha till ett Academiæ hemman i Lundå beläget, och begäradhe att någhon ifrå Academien, som saken kan bättre förstå och utföra, wille komma nästa daghen till tinge(t), och begära een laghligh syhn. Sent.: Senatus lofwade befalla Rentmestarens tienare Jssraël, att reesa andre daghen till Lundå tinghet, och föra saken fram för rätta.

Dito: Præsenteradhe Qvästor Academiæ bookhollarens Elias Jönssons zedhel, den han haf:r skrifwit den 20 Nov. 1648, till fougden Johan Matsson Humalainen, och befaller honom han skulle lefwerera Stallmestaren Niels Olsson 15 t:r sp:ll ifrå Hwittis kyrckieherberget, effter H. Kong. Majj:tz breff, hwilcken span:ll bette Niels Olsson qvitterat haf:r den 8 Martij 1649.

Dito: Frägades och bekände bette Joh. Matzsson Humalainen, att han är Academiæ skyldigh 367 t:r sp:ll medh 1647

*) Lucka i handskriften. — Rektorats ombytet inträffade 1650 den 28 maj, enligt Consistorii beslut den 24 april. Protokollen för rektoratsåret 1649—1650 fortgå dock det oaktadt till den 2 Juni. Det följande rektoratsåret säges börja med den 7 Juni och första Consistorii protokollet under detsamma år dagtecknad den 27 Juni. (Se framd.)

åhrs defect, som är 50 t:r span:ll och 1648 åhrs, nembl. 80 t:r span:ll, hwilcken defect han sadhe sigh medh underskrefne lengder kunna bewijsa, sigh ej heller wist 1647, då han först kom till fögderij, att span:nen skulle till Academien lefwereras, låtit fördensku'd föra till Ränterij 30 t:r span:ll som hijt skulle, såsom och effter Bockhollarens zedhel lefwererat Stalmestaren Niels Ollsson 15 t:r span:ll; thet andra mäst resterar hooss allmoghen, såsom och at han inthet der aff såldt haf:r såsom Qvästor haf:r förebracht, ej heller brukat häruthinnan något understuckit wärck. Sent.: Senatus påladhe Qvästori han skulle beställa här om medh fougden, och saken först hooss Landzhöfdingen, och sedhan der så behöfwes, hooss H. G. N:de angifwa.

Dito: Refereradhe Qvästor, att H. G. N:de hadhe underskrifwit brefwet, der Acad. gifwes wisse och sine eghne tiendebodar, men medå sådant utslagh, at thet kan ej uthan stoor defect affgå. Sent.: Här om skal talas, när flere komma tilhopa aff Consistorialibus.

Dito: Lectiones publicæ skola begynnas näste Torssdaghen då man förmodhar att studenterne komma tillhoopa, och intimeres der om nästa Sundaghen.

Dito: Bleeff taalt om elencho, och differerat till nästa Consistorium.

Den 21 Maj höltz Consistorium, närwarande Magn. Dn. Rectore, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense.

Då bleeff omtaalt, att Decanus vthi hwar sin facultate tagher först zedhlar uthaff professorerne, på thet hwar will prælegera, dedhan tagher Notarius, och bärer till Rectorem, dher the laghas i ordningh, och sedhan är Notarius bekymb-radh att the gå på tryck.

Dito: Disputationes publicæ professorum skola fort drifuas effter constitutiones, och tales här om här näst wijdhare.

Dito: Der Professor linqvarum icke disputeradhe, så skulle likwäl så laghas, att någhra orationes græcæ tryckes årligen.

Den 29 Maj äther aff Magn. Dn. Rectore, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Nicolao Nycopense bleeff Consist. hollit.

Då presenteradhe Sveno Gelzenius thet grekeska trycket, som wogh 5 *L* ringare 2 *z*:r, hwilcka 2 *z*:r han lofwade färdiga medh thet första aff spatier och accentibus.

Dito: Bewiliade Senatus Academicus Ab. att lādhan och tafflan som tryckiaren M. Peer Waldh till thet grekeska trycket hooss snickaren M. Jören bestält hafwer och låtit förfärdigha, skola aff Acad. fisco hetalas medh 8 dal. K. M., hwilcka 8 dal. Dn. Qvæstor Acad. honom aff fisci penningar tillställandes warder.

Dito: Kallades tryckiaren M. Peer Waldh in, och gafz honom tillkenna, att Sveno Gelzenius hade lefwererat thet grekeska trycket nembl. 4 *L* 18 *z*:r. Han sadhe att till att opsetta ett arck behöfwes 8 *L*, doch wil han detta probera, och lät så bärat heem.

Dito: Bleeff frägadt uthaff Gelzenio, hwadh honom kan restera på wercket, och hwadh han begärar för centne[rn]? Han swarade, at han icke kan specificera, och alt opteckna hwadh han derpå kostat hafz, skiuther fördenskuld till Senatum, hwadh the sielfwe wela göra till saaken; sigh ochså fädt till uppehålle Grefwe Göstafz 50 Rijkzdal., och något aff Qvæstore; begärandes ödhmiuckeligen en recommendation till H. K. Majj:t till sine studiers promotion. Sent.: Honom pålades, at han lägger in j Consistorio en skriff och förteckningh på sin bekostnat, och hwadh derpå lefwerat är.

Dito: J morghon 8 daghar till blifwer Generale Consistorium, och j medhler tijdh skall facultas Philosophica wara öfr eens om electione successoris Sal. M. Johannis Elai Terseri.

Den 6 Junij woro in Consistorio närwarande Magnificus Dn. Rector, Dn. M. Sveno Vigelius, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Michaël Wexionius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus.

• Då beswäradhe sigh Dn. M. Michaël Wexionius, att han ifrå dhen eena tijdhen till den andra blifwer oppehållen, och får ej swar på dhen skriffthen han till Dn. M. Nicolaum sende, frägandes hwar uthaff een sådan sentens skulle flytha, och om heele Senatus hafwer warit der om öfwerens eller och någhra? Sent.: Swarades, att emedan Dn. M. Nicolaus Nyc. är borta,

så kan der till inthet göras, efter sådant är skeedt i hans rectorat, han kan thet förklaratt.

Dito: Refereradhe Qvæstor, att wedh Vpsala Acad. opbåres booskapspenningarna heelt till Acad., krigzhielpen halfparten, skiutzferdzpenningarna halfparten, såsom adelens privilegia lydha; såsom Doctor Jöns sådant förmähler uthi sitt breeff, och lofwar derpå skaffa bewijss underskrifwitt, om så behöfwes.

Dito: Skal Qvæstor muntligen tala medh H. N:de Præsidenten om bonden som hafwer uthan förloff öfwergifwit Acad. hemmanet och föregifwes vara antaghen i hans tienst.

Dito: Aff H. Gref. Excell. skall begäras ödhmiuckeligen een gunstigh resolution opå efterföljande propositiones:

1. Der någhon aff dhem som äro under Acad. jurisdiction skulle kännas skyldigh, eller elliest beskylles för någhon höghmåls saak, för hwilcken reus skulle straffas till mortem eller membri amputationem; om Senatus Academicus skall då tagha sigh till hielp att sittia öfwer doomen twenne Assessores uthaff hoffrätten, och en civitatis Consulem; såsom här om något förmähles, constit. Acad. cap. 1. § 5.

2. Om en sådan facinorosus skall förwaras j stadsens hechtellsse, der något sådant hände, förr ähn man kan skaffa någhot beqwemligt rwm till Acad. fengelsse.

3. Om Consistorium minus skulle förordnas, der graviores lites Acad. skola slijtas och decideras uthaff fyra Assessorib. som äre perpetui. Constit. c. 3.

4. Om icke en aff bette Assessoribus Consistorij minoris ordine hwar sitt åhr skulle vara vice-Rector eventualis, att der Rector reeser någorwertz ifrå stadhen, han då weest wist, hwem som blifwa måtte i hans ställe j medhler tijdh.

5. Att samme vice-Rector för sitt omak får beholla halfparten aff reeditibus, som in Rectoris absentia falla kunna, fiorton dagar sedhan Rector är bortreester.

6. Att der Rector blifwer dödh, om enckian och barnen skola få beholla reditus heela thet åhret, och vice-Rector inthet deraff bekomma.

7. Om ferisæ majores kunna afskaffas, efter man för-

nimamer att auditores icke wela blifwa då j stadhen, uthan reesa hwar till sitt, och icke publice prælegeres uthan dheres största skadha.

8. Begäres ödhmuckeligen, att H. G. Excell. wille bestå på Senatam Acad. hwart åhr accijsfrit någdot wijn och öl.

9. Om pœna fornicationis, effter in constitutionibus inthet förmåhles; om effter Sweriges lagh, eller medå relegatione plichtas skall.

10. Om tempore luctus, när någhon professoris hustro medh döden affgår; huru länge han bör och må medå lectionibus uppehålla.

11. Om professionibus vacantibus.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. Rector om carcere Academico, hwem thet lagha skall, och hwss der till förskaffa? Häruthinnan bleeff inthet certi quid slutit.

Dito: Consistorij minoris assessores perpetui nembdes, nembl. Dn. D. Aeschillus Petrusus, Magn. p. (t.) Rector; Dn. M. Georgius Alanus; Dn. M. Michaël Wexionius; Dn. M. Nicolaus Nycopensis.

Dito: Taaltes om fisco, att kistan som Qvæstor der till köfft hafwer, skall föras in j inre Sacarstijan.

Dito: Booken op j kammaren medh förgylt bondh assignerades till album professorum, der Historiarum professor, såsom nu Dn. M. Michaël Wexionius, författar hwars namn och historia kortelighen.

Dito: Declamationes studiosorum och disputationes pro stipendiariis, samt magistrorum skola hollas j nedhre auditorio, men professorum in superiori.

Dito: Rector och professores samptligen skola wara tillstädes in actibus publicis, såsom är examen publicum, disputationes pro loco, mutationes rectoratus, promotiones, consignationes classium, introductio novi Rectoris, etc.

Dito: Här effter skola wara tree oppositantes att undwijka tædium, vthi disputationibus publicis.

Dito: Skola theses här effter distribueras effter wålsig-nelsen j kyrckian, när professorerne skola gå uth.

Dito: Bleeff taalt om disputationibus publicis professorum, dhe skulle icke negligeras.

Dito: Ursechtade sigh Dn. M. Martinus Stodius, att han hafv twenne professiones, och fördenskuldh icke hafwer tijdh at göra sigh bekymber medh disputationibus; hafwer och här till inthet grekiskt tryck här wedh Acad. warit.

Men Dn. M. Sveno Vigelius sadhe sigh hafwa tillbudhit sina theses, doch icke fädt någhon respondentem, begärrar fördenskuldh disputera pro gradu in Theologia, derpå han sielf kan kosta, meenandes at honom någhon förwijter, om han disputerar in Theologia och är icke derj promovradh.

Dito: Om Haqvini Laurentij V. Gothi stipendio discurreres här effter.

Dito: Johannes Andreae Strettenius Smol., Ericus Jonæ Höök Nericiensis, Andreas Jacobi Smolandus, supplicerade pro stipendio regio, och blefwo skreffna inter expectantes.

Dito: Fick Sveno Gelzenius thet swar, at emedhan han i sin supplication som han inladhe nemner H. G. Excell., derföre skall den der först præsenteres.

Dito: Supplicerade M. Abrahamus Kollanius till Senatum Acad. om promotione. Sent.: Om han låter höra sin flijt medh privatis collegiis, disputationibus, etc., wil man wara om honom bekymbradh.

Dito: Begäres på Capplans H. Erichs wegnar at noteras, thet han uthaff Sal. M. Johan Tersero hafwer till fordra 16 dal. K. M:t eller 2 dukater, och Notarius M. Jurvelius 1 t:a miöl.

Dito: Inlefwererades Anders Sigfredssons doom opå Lenssmannen j Cairis.

Dito: Fick Depositor M. Axelius Andreae tilltal derföre, att han hafwer deponerat en uthi deponendi ställe; der till swarade han: sigh ej wetat sådant wara förbudit, emedan thet här ochså tillförende practi(c)erat är, wil doch gerna retta sigh effter Senatus wilia. Han förmahntes, han gör icke thet mehra, ej heller skall slå hårdt, eller wanskapa ansichte(t), och paucis närwarande deponera.

Den 13 Junij bleeff Consistorium hollit, närwarande H. Ehr:t Procancellario, Dn. Magnifico Rectore, Dn. M. Svenone

Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense.

Då bleeff voterat, och äre till professionem Eloquentiæ tree nembde, nembl. M. Samuel Hartmannus, Scholæ Aboënsis Rector, M. Michaël Jurvelius, Acad. Notarius, och M. Johannes Ketarmannus, doch beer Senatus helst att M. Hartmannus blefwe confirmeradh; detta bleeff aff alle närwarande under-skrifwit.

Dito: Noterades H. Greff. N:des resolution, opå Senatus Acad. ödhmiucke postulata, gifwen opå Slotte(t) den 7 Junij näst-förledhen, närwarande Magn. Dn. Rectore och Dn. M. Michaële Wexionio.

1. Att medh höghmålssakers ransakande och afdömande Senatus Acad. låther der wedh blifwa, som in constitutionibus cap. 1 der om är decreterat.

2. Finnes aff nödhen at facinorosus som är reus till någhon criminal saak skal förwaras i stadsens fengelsse [: der något sådant hände, förr ähn man kan skaffa något beqwäm-licit rwm till Acad. fengelsse:] till dess domen är fallen och stält i execution.

3. Låther H. G. N:de sigh behagha at Consist. minus förordnes.

4. Om vice-Rectore bewilies.

5. Om vice-Rectoris löhn för han(s) omak bewilies ochså.

6. Sammaledes bewilies Rectoris viduæ reditus thet heela åhret halfparten, och halfparten der aff vice-Rectori.

7. Feriæ majores begynnas festo Johannis Baptistæ, och durera alt till Bartholomæi, och der till skola auditores igen convoceras.

8. Anbelangande thet professores ödhmiuckelighen begära hwart åhr at få inkiöpa något wijn och öl accisfrit, wil H. G. Excell. dhem der uthinnan ochså favorisera, och dheras begäran hooss H. K. M:t skrifttelighen andragha.

9. Poena fornicationis skall determineras och afseijas efter Sweriges lagh, och bötherna skola komma till fiscum;

doch desföruthan skall reus relegeras men till ringare tjdh som brukeligit warit hafv och multa pecuniaria något lindras.

10. Kan och må en professor medh lectionibus publicis uppehålla tempore luctus efter hustron som medh döden afgår två månader; men efter barn, förelldrar, syster, brodher, swärfader, etc., fiorton daghar.

11. Der någhon professor genom dödhnen afidher, efterlåtes at enekian måtte behålla sitt nådhår oförtrykt, och exercitia j dhen professione drifwes privatim uthaff adjunctis, såsom praxis åhr j Vpsala och j Dorfft.

Dito: Lofwades M. Andreæ Nycop. Adjuncto Rectoratus här j Åbo scholan, och M. Jurvelio Adjunctura till Notariatet, så länge han här wedh Acad. åhr; doch detta till H. G. N:des confirmation remitteres.

Dito: Bewiliades M. Jurvelio Notario Petri Martini Merimascoënsis stipendium ifrå Missommaren 1648 till Missommaren 1649; nembl. 20 dal. S. M:t.

Dito: Begärade Dn. M. Nicolaus Nycopensis att Eloqventiæ och Poësius professiones måtte conjungeras, såsom the och annorstädes åre conjungeradhe. Sent.: Urgeres härpå småningom.

Dito: Dhe som icke åro examineradhe uthaff Decano, skola ej heller deponeras.

Den 15 Junij närwarande Magnif. Dn. Rectore, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycop.

Då læses op H. G. N:des resolution.

Dito: Ståltes ett breff till H. G. N:de om electione, efter som seenast voterades, men thet bleeff icke sendt.

Den 17 Junij ståltes ett breeff till H. Kongl. Maj:t om Sal. M. Johans Enckia, att hon kunde få ett hemman frjtt.

Dito: Programma om ferijs slås an om Sundaghen.

Den 20 Junij höltz Consistorium aff Dn. Magnif. Rectore, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Nicolao Nycopense.

Då gaff Magn. Rector tillkenna at för honom M. Johannes Wassenius hafwer rådt een pijgha Karin Sanders dotter medh barn, hwilcken sigh deröfwer stoorlighen beswärar, helst eme-

dhan han haf:r lofwat echta henne, och kommer eij igen, begärrar citation till honom. Sent.: Eftersom be:te Wassenius haf:r allenast tagit viaticum, kan han här näst citeras, doch nu j förstone kan Magnif. Dn. Rector, såsom civitatis Pastor, skrifteligen förmahna honom, han kommer hijt och förljikes medh henne.

Dito: Företrädde Margetha Mårthens dotter, och anklagadhe Petrum Martini Merimascoensem, föregifwandes att Petrus hafwer lofwat tagha henne sikh till hustru, och der medh lockat henne penningar aff och belägrat henne, doch icke mera ähn en gångo haftt sin wilia medh henne, Valburgi ett år sedhan. Petrus nekade aldeles sikh medh henne hafwa att beställa, eij heller mehra peng:r tagit aff henne, ähn att thet kan belöpa sikh 3 dal., som hon gaff småningom tillåns, och icke på någhon echtenskap; såsom och at hon hade kommit j hans kammar Valburgi ett år sedhan, der han kom heem om natten doch icke drucken, och warit der så snarast dören warit oppe, och hoop medh folk i badstughun geent moot stughudören. Sent.: Detta opskiutes till dess man kommer tillhoopa efter ferias, då ware bådha tillstädes medh sine witnen.

Dito: Bewiliadhe Senatus Academicus att för thet omak som Dn. Henricus Erii Aboënsis hade Anno 1645 om hösten j Dn. Qvästoris frånwaru, medh åtskillige reesor på Acad. ähranders beställningh, och medh någhon spannemohls uthlewereringh, och åther 1646 om vinteren medh wälbe:te Dn. Qvästore i Tawastlandh och Lappå, lefwereres honom een tunna rogh, hwilcken honom tillförende ochså tillsades.

Dito: Skall här efter delibereres om samma roghtunnan lefwereres aff fisco, eller och Qvästore.

Dito: Sveno Gelzenius beswärade sikh öfwer thet omak han haf:r haftt för thet grekeska trycket, och begärade ähnnu 150 dal. Sent.: Senatus swarade: at the icke kunna gifwa så mycket aff fisco uthan H. G. N:des ja och samtyckie, emedhan han är här i landet.

Dito: Petrus Magni Gyllenius skrifwes inter expectantes.

Den 22 Junij lätt Magnif. Dn. Rector skriftelighen citera M. Johannem Wassenium till den 15 Julij nästkommande.

Den 27 Junij bleeff Consistorium hollit aff Magnif. Dn. Rectore, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. (M.) Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense.

Då inlefwereades H. G. N:des breeff till professorerne om bakugns penningar, att the j rätten tijdh uthlefwereas skola.

Dito: Gaff Magn. Rector tillkenna, att Bårgmestaren Nicolaus Lietzen hafwer inmant en student på Rådhistughun, som och der på sigh hooss honom beswärat hafwer, men Bårgmestaren sedan excuserat sigh, thet wara skeedt j hastighet för den andra karlens skull, som satt fast och drak tobak oppå hñset, der studenten satt medh honom, och bars fahra för eld; meent och, at der någhon aff dheras stat finnes i blandh studenter göra illa, at han må föras i prubban. Sent.: Här medh dilationeres till Bartholomæi, doch skall Bårgmestaren admoneras, at han medh sådant afstår.

Den 11 Julij gafz en arrest zedhel till Qvæstorem på Sal. M. Johannis Terseri 1649 åhrs deputat.

Den 14 Julij närwarande Magn. Dn. Rectore och Dn. M. Simone Kexlero.

Företrädde Peer Thomasson, en skoomakare, och anklagadhe Matthiam Pahaniemensem, för thet han skulle hafwa skålt honom för en tiuff, præsenterandes sina två witnen, Oluff Philipusson och Clemet Vjacka. Här till nekadhe Matthias, och sadhe sigh thet allenast hafwa sagdt, at bet:e Peer medh gewalt hadhe inträngdt sigh i hans bodh och tagit der uth sina saker Matthi(a)s owetterlighen, och at hustron hadhe sagdt fleere brödh wara borta ähn som skulle; förebär ochså at Peer haf:r beskylt honom j mongahanda mätto. Sent.: Detta differeres till dess fleere professores komma tilhopa och då skola parterna hafwa sina witnen fram.

Den 1 Augusti bleeff beslutit, at well:dh Peter Thorwösten eller hans fulmechtige skal blifwa kalladh till Consistorium i dagh fiorton daghar till, att framhafwa någhre rechning(ar) emot M. Johannis Terseri enckians inlaghor.

Dito: Bleeff beslutit, emellan Sal. Madz Hanssons enckia, hustru Margetha Madzdotter och Arfwed Andersson, om den geldzfordran som han för Mårthen Sigfredsson caverat hafwer,

nembl. 143 dal. 20 öre K. M., at Arfwed skall förlijkas medh henne innan 14 daghar; skeer thet ioke dess emellan, då skall ställas een fulkobligh sentens.

Dito: Bleeff och taalt om professione Eloquentiæ, at Senatus Academicus hafwer der om inthet vidare bekymber, effter dhe meena sigh hafwa giordt der till så mycket constat. förnä.

Den 15 Augusti bleeff Consistorium hollit och beslutit at förste Sundaghen effter Bartholomæi intimeres, och begynnes at läsa nästa Tijsdaghen der effter.

Dito: Företrädde Margetha Mårthens dotter och tilspordes om hon nu kan medh witnen bewijsa, at Petrus Martini hafwer lofwat tagha henne till echta? Der till swarade hon sigh inga witnen hafwa. Sedhan bleeff frägadt: på hwadh tijdh Petrus hade budit sigh till henne? Hon swarade: andre afton effter Philippi Jacobi 1648. Der till nekade Petrus. Sent.: Dömbdes henne sina penningar igen, och skaffe vidare witne derpå, at han haf:r beställa medh henne.

Dito: Bleeff well:dh Peter Thorwösten rådd och förmaant, att han wille låtha affalla intresse för kramgodzet j Sal. M. Johannis Terseri reohningh.

Dito: Bleff Arfwedh Andersson dömdh at betala åth hustru Margetha Madz dotter sin cautions geldh 143 dal. 20 öre K. M:t.

Dito: Dn. M. Georgius Alanus inladhe om Paimala hemman.

Dito: Johannes Gartzius inladhe een skriff opå M. Johannis Vassenij weggar.

Den 10 Septembris höltz Consistorium. Om nykomne studenter skola något gifwa till fiscum nationalem in pauperum studiosorum commodum bleeff omtalt.

Dito: Företrädde Thomas Herfwe och berättade, at M. Johannes Vassenius haf:r lofwat echta hans syster Karin Sanders dotter, och detta sitt lyffte bådhe medh skrifwelser och lijflich eedh stadfestat och således saken så wida bracht, at han haf:r rådt henne medh barn; begärandes Senatus Academiци uthalgh och sentens häruthinnan. Här till bleff swarat:

at emedhan be:te M. Johannes W. tillförende är hijt aff Rectore Magnif. citeradh worden för samma saak, och han ej comparerat; derföre wil Senatus A. tagha saken i förhör, och sedhan som bewijst är, thet wara så j sanningh, som be:te Herfwen här berättat hafr, mehrbe:te Wassenium saakfälla som lagh och constitutiones förmå, eller och skiuther der till, at förbe:de Karin söker Wassenium der han är, och der söker sin rät thet bäst hon giter, hwilketthera aff desse twenne hon sielf uthwålia wil.

Dito: Cursoribus bleeff bestådt tomt wedh Academiæ krydgårdz enda; Jt. Abrahamo Cursori 12 dal. K. M. till hwsshyran.

Dito: Sveno Jonæ Knapulander skrefz inter expectantes.

Den 5 Octob. närwarande Magnif. Dn. Rectore, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycop.

Då tilspordes och swarade Qvæstor, at defecten som bliffr i Acad. staten, skeer för almogens fattighdom, dessföruthan befindes at Cronones fougdar icke riktigt handlat hafwa medh Acad. span:ll. Adelen ochså låtha tröska uth aff bonden för räst, att och tijenden för sombligha brister; doch sejer han sigh redha kunnat samka aff tienden 1160 t:r och någhra.

Dito: Bewiliades Erico Godenio stipend. till Jwl.

Dito: Sveno Stålhöss beholler stip. till Missommaren 1649 och då kommer Olaus Wexionius in supremam.

Dito: Petrus Ruthelius beholler stipendium till Jwl.

Dito: Intimeres näste Sundaghen om inscriptione, som skall gå an Måndaghen der effter.

Dito: Taaltes om M. Abrahami Tavonij introductione, att ju bättre, ju snarare thet skeer, doch ansees när hans lägenheet sådant tillsäger.

Dito: Befaltes Notario, at han tillijka medh Gudmundo Lithovio går till Staffan Kiwisilda, och werderar hwadh Laurentius der lemnadt hafwer, och der aff be:te Staffan betalt gör 12 dal. K. M. som han aff honom hafwer att fordra.

Den 24 Octob. blefwe desse efterskreffne noteradhe inter expectantes: Sveno Clodinus O. Gothus, Matthias Mart. Bothn.,

Gabriel Georgij Thavonius, Johannes Thuronis Finlandus, Abrahamus Nicolai, Martinus Aeschilli Aboënsis, Sveno Rydenius Smol.

Den 31 Octob. bleeff Consist. hollit, närwarande H. Ehr:t Procancellario, Magn. Dn. Rectore, M. Georgio Alano, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense.

Då proponeradhe Procancellarius om M. Samuele Hartmanno, at aldenstund han medh godt beskedh och fullmacht till professionem Eloqventiæ heemkommen är, han j tijdh för ungdomens skull till samma sin profession introduceras måtte; och M. Andreas finge sedhan trädha till Rectorat. Då kom M. Hartmannus och tilfrågades: hwadh hans meeningh wore? Han swaradhe at emedhan Enckians nådhåhr (går) ifrå Phil. Jacobi 1649 till Philippi Jacobi 1650, då Eloqventiæ professor inthet haf:r at för wentta, och fördenskuld j medhler tijdh medk thet arbete eij borde betungas, Procancellarius meente at han medh sin successore in schola, som haf:r omsorgh om arbete der igen, kan der om förlikkas. M. Samuel begärade respit at deliberera här om till näste Consist.

Den 14 Novemb. bleeff åther Consist. hollit, och woro præsentes, H. Ehr:t Procancellarius, Magnif. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Michaël Wexionius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis.

Då bleeff discurrerat om Adjunctis, j synnerheet om successore M. Petri Torpensis, då gaff Decanus tillkenna, at samma Adjunctura, war tilförende lofwat M. Ketarmanno, om han till Michelsmessan skulle igenkomma; men aldenstundh han är eij heemkommen, och man förnimmer at han blif:r j Stokholm öfwer winteren hooss Secreteraren Niels Nielsson, eij heller haf:r han facultati om sin igenkomst wist adviserat; ty haf:r facultas Philosophica warit der om öfwer eens, at ibland competitores, M. Petrum Bergium, M. Enevaldum Svenonium och M. Axelium Andreae, M. Petrus skulle wara Adjunctus, emedhan the andre hafwa sina lägenheeter; här till gåfwo och närwarande Theologi sampt och H. Ehr:t Procancellarius sina vota; och bleeff så M. Petrus enhälleligen waldh till Adjun-

cturam; och terminus på hans lön nembdh, at begynnas ifrå Michaëlis 1649.

Dito: Taaltes uthi Consistorio Academico om successore M. Andreæ Nycopensis, Philosophiæ Adjuncti, som till Rectorat här wedh Åboo scholan vocerad och förordnad är, och bleeff nu som tillförende den 13 Junij nästförledne aff H. Ehr:t Procancellario och Senatu Academico samptligen bewiliadt, at M. Michaël Jurvelius, Acad. Notarius, träder till samma succession, och jämpte Notariatet bette Adjuncturam bekläder, emedhan han j någhra åhr här in Consistorio uthan vidare promotion arbetadt hafwer. Doch detta till H. G. Excell. och N:des Acad. Cancellarij nådige och vidare confirmation på thet ödhmiuckeligaste remitteres.

Dito: Bleeff catalogus stipendiariorum öfwersedd ifrå Joh. 1649 till 1 Jan. 1650. Då blefwo desse uthslutne: Daniel Terserus, Magnus Erici Cumb læus, Johannes Olai Rettwijck, Sveno Stålhöss, Petrus Martini Merimascoënsis, Petrus Girmundi Smolandus, Jonas Erici Nerichius; och j deras ställe igen inskreffne: Magnus Petrejus O. Gothus, Jacobus Forladius Smol., Andreas Jacobi Smolandus, Gabriel Gregorij Biorneburg., Sveno Clodinus O. Got., Gabriel Tavonius Halickensis, Sveno Jonæ Smolandus; och blif:r catalogus:

Classis supremæ.

Jsacus Nicolai Smol.
 Petrus Joh. Smol.
 M. Axelius And. Bothn.
 Sveno Gelzenius O. Got.
 Ericus Christop. V. Got.
 Olaus Jeremiæ O. Got.
 Ericus Godenius Wesm.
 Laurentius Vigelius Wesm.
 M. Petrus Bergius Suderm.
 M. Johannes Ketarm. Finl.
 Gudmundus Lithovius Suderm.
 Georgius Nicolai Suderm.
 Barthollus Lachman. Viburg.

Johannes Matth. Arbogensis.
 Haqvinus Laurentij V. Got.
 Olaus Olai Wexionius.

Classis mediæ.

Olaus Erici Nerichius.
 Johannes Sunonis Ner.
 Laurentius And. Bothn.
 Andreas Tretzius Cuprim.
 Johannes Gråå Finl.
 Ericus Andreæ Somerens.
 Petrus And. Wesm.
 Petrus Varelius O. Got.
 Johannes Andreæ Wesm.
 Jacobus Petri Chronander.
 Petrus Magni Werml.
 Ericus Johannis Justander.
 And. Joh. Ner., Dn. Jonas B. substit.
 Samuel Frisius Aboënsis.
 Olaus Barkhusius Viburg.
 Jacobus Jurvelius Bothn.

Classis infimæ.

Johannes Nicolai Werml.
 Jonas Laurentij Calmar.
 Gustavus Eimelæus Cumoëns.
 Henricus Matth. Neostadius.
 Johannes Svenonis Lojoënsis.
 Magnus Petrejus O. Got.
 Jacobus Forladius Smol.
 Andreas Jacobi Smol.
 Petrus Ruthelius Finl.
 Andreas Aeschilli Petræus.
 Andreas Laurentij Suderm.
 Canutus Laurenbergius.
 Gabriel Gregorij Biorneburg.
 Svenco Olodinus O. Got.

Gabriel Tavonius Halick.

Sveno Jonæ Smol.

Dito: Jfrå Jwl 1650 aff catalogo skola uthslutas: M. Petrus Bergius, M. Johannes Ketarmannus, M. Axelius Andreæ, Barthollus Lachmannus Viburgensis, Ericus Godenius Wesmannus, Andreas Tretzius Cuprimontanus, Olaus Barkhusius Viburgensis, Petrus Ruthelius, och åther inskrifwes: Jsacus Svenonis Vigelius, näst effter Andream Petræum, Sveno Rydenius Smolandus, Jonas Jonæ Nerichius, Ericus Abrahami Nylandus, Petrus Magni Gyllenius, Matthias Martini Bothn., Johannes Thuronis Finlandus, Martinus Aeschilli Aboënsis.

Dito: Bewilies Petro Rephtelio och Jsaco Dumero stipendium till Missommaren 1650, och då skal Joël Laurentij wara primus at inskrifwas.

Dito: Skall ställas ett breff till D. D. Joannem Terserum, han wille tala medh Notario Acad. Upsaliensis, at han medhdelar hijt deras privilegia afskrefna och widimerade, både nya och gamla och lofwas Notario för hans omak 2 tr strömingh eller något mehra.

Dito: Original på Acad. bönder skall lefwereras til fisco, thet Notarius skall tagha aff Qvästore.

Dito: Befaltes Notario, at han wijsar Landzhöfdingen Doctor Jönsses breff om mantalspenningarna, och hwadh in Academ. sampt prästernas privilegiis der till lydhande finnes.

Dito: Frågades uthaff M. Abraham Thavonio, när han wille at introductio skulle gå an? Han swarade: sigh wela blifwa der wedh som Senatus der om decreterar, doch såghe gerna, at der medh dilationeres till förste åkeföre; thet bewilies aff Senatu.

Dito: Företrädde Thorwöstens fullmechtige Herman och presenterade åther rechningen emellan sigh och Sal. M. Johan Terserum, der Enckian, hustru Anna, giörs skyldigh 606 dal. 26 öre K. M. förvthan 100 dal. K. M. som henne aff intresse gifwes effter; men på dhe andra begärar han betalningh medh thet första. Här till swarade H. Anna Jacobs dotter: at hon wil gerna bestå och betala hufwudsumman, men intresse inthet;

såsom och att dhe 60 dal. Kop., som i samma rechningen infördt, och Johan Gartzius bör betala, må der aff uthslutas. Här emoot exceperadhe Herman, at Sal. M. Johan. samma 60 dal. hadhe tagit opå sigh, såsom thet medh hans hand bewijsas kan; elliest för intresse begärar 8 för 100, efter han lenge hafr varit uthan sitt. Sent.: Här om bleff delibererat och funnit billigt, at aldenstund Sal. M. Johan hafr tagit godz aff Thorwösten, och dyrt nogh, och Peter låtit stå så lenge och icke medh större alfwär krafdt sin betallingh, derföre bestås honom inthet intresse; men sielfwa capitale(t) 415 dal. 24 öre skola aff Sal. M. Johans deputat, proportionaliter medh andra skulder betalas; men Joh. Gartij stipendium arresteres at betala der medh Enckian bette 60 dal. K. M., som i bette capital äre införde och inrechnade. Här med Herman till fredz, och begärte en zedhel derpå till Qvæstorem. Pålades altså H. Anna, hon skulle ställa en zedhel till Qvæstorem; den och Notarius skulle sedhan underskrifwa.

Dito: Företrädde Britha Olufz dotter, och anklagadhe Stephanum Matthiæ Huittensem, som hafr rådt henne medh barn här j stadhen hooss Jacob Gäfwert, och reest ifrå stadhen för en månadz tijdh sedhan, barnet skall wara gammalt 14 wekor. Sent.: Stephanus Matt. skall till Consist. citeras.

Dito: Företrädde åther Margetha Märthens dotter och såsom tillförende käradhe till Petrum Martini Merimascoënsem, föregiffwandes at han hafwer lofwat echta henne, och der medh icke allenast lockat henne penningar aff, uthan och 1648 Valburgi tijdh förnedrat henne; och såsom henne bleff pålagdt hon skulle skaffa sigh witnen derpå, altså ladhe hon j Rätten sin systemans Greels Månssons witnesskrift, der han witnar at bette Margetha hafwer tient honom j 6 åhr ährligen, doch j medhler tijdh drijwit hoor medh Petro Martini, som då hans gest war, och henne sigh trolofwat, lofwandes tagha henne sigh till echta, begärar och, at Petrus holles till at holla sitt lyffte effter sin handskrift, den Magn. Dn. Rector skulle hafwa hender emellan. Emoot denne skriften exceperadhe Petrus seijandes: at dhen är orätt och osann, och mehra sins hustros syster till hehagh ähn sanningen till styrckia aff Greels uth-

gifwen. Sadhe och at j zedhlen hon aff honom j marcknatz tijdh hadhe bekommit, war inthet annat förmåhlt, än at han är henne skyldigh 3 dal. K. M:t som han aff henne småningom tagit hafv och in Consistorio är dömdh till att betala. Vitnade der hoos, att hon samma zedhlen sielf hadhe tagit uthaff Magnif. Dn. Rectore. Men hon, Margetha, nekade der till, föregifvandes att Petrus j samma skriff hadhe sigh förobligehad, att wela ehta henne, beropandes sigh opå Cursors, hwilcka der om witterligt wore. Framkallades Abrahamus och tillfrågades, om der war om något echtenskaps förbundh förmåhlt? Han swarade: Neij, uthan allenast om the 3 dal. Då frågades: hwarföre hon senast hon in Consistorio war, sadhe sigh hafwa inga witnen opå denne handelen, eller taalte thet ringaste om zedhlen? Hon swarade: at och hennes werdh Grels wiste om zedhlens innehåldh; den man doch befinner icke kunna en bokstaf läsa. Sedhan bleff henne förehollit, att hon icke kunde twinga honom till byggia echtenskap medh sigh, oansedt något heemligt contract och löffte dem emellan warit hade; ty sådant måtte skee uppenbarligen och j andras närwaru. Bleff och bette Petrus förmant, han wille hafwa sitt samwett j acht, och bekenna, om han wore till saken skyldigh, och heller hoos dhem som wederbör deprecera ähn neeka till sanningen. Han sadhe sigh wara alldeles oskyldigh till hennes käromåhl. Sent.: Alldenstundh Grels Månsson hafwer beskylt Petrum i sin inlagho för horerij medh bette Margetha, ty pålågges honom, Petro, at han låther citera Grels till forum competens, och der agerar emoot honom om denne beskyllningen, purgerar sigh och skaffar zedhel derpå; och detta till nästa Consist. dag.

Dito: Bleff talat om Eloqventiæ professore och hans löhn, då M. Samuel Hartmannus sadhe sigh wela skiutha saken till Consist. och elliest befinna sigh beswärligit att contrahera medh M. Andrea, och arbetha uthan löhn. Sent.: Detta bleff remitterat till H. G. N:dhe att resolveras.

Dito: Bleff Arfwedh Andersson aff åtskillige creditorer för skuldh anlagadh, såsom Kimpa, Jören Hemmingsson 13 dal. 4 öre, Bengdt Walkiapå 2 dal., Madz Hanssons Enckia 143 dal.

20 öre. Då bleeff Arfwedh alfwarlighen förmant, han skulle dhem contentera och till fredz ställa medh thet första.

Den 22 *Novemb.* noterades att Jonas Jvari hafz at fordra aff Sal. M. Johan Tersero 1 t:na rogh.

Den 28 *Novemb.* bleff Consistorium hollit, och woro tillstädes, Magnif. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Michael Wexionius, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Nicolaus Ny-copensis.

Då bleeff beslutit, at Dn. M. Samuel Hartmannus introduceres solenniter till professionem Eloqvntiæ den 13 Decembris och intimation slåss an Sundaghen tillförende; så och Dn. M. Abrahamus Thavonius dhen 18 Decemb., och Sundaghen tillförende skall åther den andre intimation anslås, till professionem Physicam.

Dito: Refereradhe Notarius Landzhöfdingens swar om mantalspenningar, att han der till sadhe sigh inthet kunna giöra, helst emedhan H. G. N:de hafz sigh således resolverat, at ingen skall derföre wara frij, medh mindre professorerne skaffa sigh vidare beskedh och privilegium derpå.

Dito: Bleeff taalt om Bernhardi operibus som Doctor Jönss wil bytha, at der medh dilationeres ähnnu.

Senatus Acad. befalte att in protocollo noteras skulle, thet H. G. N:dhe nyligen in Consistorio Ecclesiastico hadhe bewiliadt Dn. M. Samueli löhn uthaff scholan, till dess honom löhn uthaff Academien tillfaller, som skeer 1 Majj 1650, då Sal. Terseri enckias nådår är uthe.

Dito: Fordrade Hendrich Bakare uthaff Arfwed Andersson 5 dal. 8 öre K. M. Jtem Hans Kort 12 dal. 8 öre K. M:t. Bleeff och refererat, och be:te Henrich hadhe ochså j Dn. M. Nicolai magnificat fordrat på samma geldh, och blifwit derföre Arfwedh citerat, men han hafz icke comparerat.

Dito: Emedhan Arfwedh Andersson gör ingen tjenst, uthan man blifwer för han(s) skul öfwerlupen här in Consistorio, der han skulle skaffa Rectori och Senatui någhon lijss, då är han mehra ähn någhon student dhem till beswär, war citeradh cum p. t. Rectore och icke comparerade, eij betalar gelden

efter Rectoris och Senatus befallningh, är och till proff allenast antaghen; derföre blifwer han afsatt ifrå wachtmestare embethe(t), och hans creditorer sökie honom på Chiemnär kämmaren; och hans löhn arresteres hooss Qvästorem till geldens affbetallningh; löhnen beholler han till nästa nyåhre.

Dito: Lätt Hans Kort notera, at han hafv uthaff Sal. M. Johan Tersero fordra 39 dal. 19 öre K. M:t.

Dito: Företrädde M. Johannes Ketarmannus och ödhmiuckeligen begäradhe, at såsom Adjunctura är honom lofwat, sådant måtte blifwa effectuerat, helst emedhan han icke så snart kan få uth stipendium, som H. K. M:t allernädigst honom tillsagdt hafwer; och j synnerhet derföre, at Philosophi hafwa betänkt, at Adjuncti skulle wara närmaste till professionem här efter vacantem, thet han meenar sigh lenda till *præjudicium*. Då swarade honom Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Philo. facultatis Decanus, som och tillförende här refererat är, at han hadhe warit wäl till fredz, att M. Ketarmannus hadhe kommit igen från Sverige till Michaëlis, eller och någhon, såsom han lofwade in abitu, tilskrifwit om sitt förfall, thet och andra Phil. professores hadhe låtit sigh behagha, och altså wentat efter honom öfwer Michaëlis; ty när M. Michaël Vicius hemptade breff ifrå honom, Decanus wille excusera honom in Consistorio, så hafwer han också thet giordt; men sedhan här medh längre fördrögdes åhn vacerande professio Eloqventiæ för ungdomens skull syntes kunna tola, och M. Ketarmannus sielf till sin swåger Kammar fiscalen skreeff, sigh i Stokholm en annan antagit hafwa, derföre äre allas sententier fallne på en annan. Ketarmannus swarade sigh allenast hafwa rådfrågat sin swåger, och derföre ej kunnat skrifwa til andra, efter thet war icke wist om han der blifwa skulle eller ej. Eliest hadhe Secreteraren skrifwit Senatui till om hans mora, och at han wore så när till promotion som en annan, om han thet hadhe begärat. Sententia. 1. Emedhan M. Joh. Ket. icke hólte terminum då han lofwade komma; 2. Jcke skreeff till någhon sina excuser, thet han hadhe wäl kunnat göra; 3. Jcke determineradhe när han wille komma; 4. Skreeff sin swågher till och nu sielf bekenner han en annan

lägenheet emottagit haf:r; 5. Är sinnat at reesa uth om wåren; och 6. för desse skål Senatus Acad. consensu en annan till Adjuncturam nembd och förordnadh ähr; altså blif:r thet der wedh som giordt är. Promotion anlangande till första vace-rande profession; der till swaras: att såsom een sådan pro-motion är icke enkannerligen restringeradh till adjunctos, och der medh hwarken honom eller någhon annan præjudiceres medh promotione till adjuncturam, [eij] heller är annat meent eller sagdt, ähn at der så trängde man aff adjunctis kunde finna beqwemlige till een profession, altså kan eij heller nu deci-deras och hwarken han eller någhon annan nemnas till pro-fessionem som först kan blifwa löss.

Dito: Begärar Qvästor qvittanz på någhra fisci uthgiffter som sigh belöpa 389 dal. 7 öre K. M., hwilka skola först öfr:sees och sedhan aff Rectore qvitteras.

Dito: Begäres aff Qvästore uthslagh på span:ll.

Dito: Begärar hustru Anna Jacobs dotter supplicando, att Qvästor Acad. skulle uthsälia dhen deel aff span:len som på hennes deel kommer, effter markgången, och sedhan der medh creditorerne betala. Detta bewiliades aff Senatu Acad. Men thet andra anbelangande, thet hon begärar äth sigh sielf-wan 17 tr span:ll, der om skall talas medh Qvästore först, om Sal. M. Johans deputat kan sådant medgifwa, sedhan cre-ditorerne ähre contenterade, och sedan här om vidare beslutes.

Dito: Begärar Sveno Stålhöss supplicando, at Senatus Acad. wille unna honom ähnnu stipendium, om icke längre, doch för 1649. Detta remitteres till en annan consistorij dagh.

Dito: Företredde äther Margetha Mårthens dotter moot Petrum Martini. Då præsenterade Petrus Martini Chemnär rätz doom, dat. den 19 Nov. 1649, der han för Grels Månssons åtalan är frij erkänd, och Grels icke welat bestå sin witnesskrift. Sent.: Altså emedan be:te Margetha inga andra witnen framhafft haf:r ähn denne som sitt witnessbörd ogillat haf:r om Petri lägersmål medh samma Margetha uthan (!) recanterat, blif-wer Petrus för hennes käromohl frij ärkend.

Den 5 Decembris bleff Consist. hollit.

Då blefwo Cursores tilltalte, at the icke achta bättre

Acad. hwss och fönster; och befaltes dhem, att the accommodera sigh effter lectiones, så att the läsa dörrarna igen, då ingen läser.

Dito: Företrädde Oluff Märthensson och beswärade sigh öfwer Qvæstorem Peer Gerss, at han haf:r tagit en oxe aff Jost Dufwas bonde, den hwsbonden tillhörer, för tiend. Sent: Detta remitteres till H. G.-N:de, som haf:r Qvæstori sin befallningh derpå uthgifwit.

Dito: Blifwer Carl Bertillsson Fleck, antagen, effter Qvæstoris intercession, till wachtmestare här wedh Academien uthi Arfwed Anderssons ställe, emedan han hooss Acad. fougde Hendrich Märthensson en godz tijdh tient hafwer, och j medhler tijdh hollit sigh nöchter och trolighen.

Dito: Jnladhe Margetha Märthens dotter H. G. N:des befallningh, att henne skulle skaffas rätt emot Petrum Martini. Sent: Detta blif:r der wedh som gjordt och beslutit är, och der konan icke wil wenda igen at molestera Consistorium, måste man angifwa henne för stadens Magistrat.

Dito: Bewiliades att Chanutus Laurenbergius skall medh första tillfälle promoveras till classem supremam stipendiariorum, när der blif:r något rwm löst, om han får Grefwens breff.

Dito: Bewiliades också Svenoni Stålhööss Olai Erics stipendium secunda classe ifrå Missommaren till Jwl.

Dito: Lofwades M. Axelio sitt stipendium igen, effter han så wäl som andra haf:r derpå afkortningar lidhit.

Dito: Om tillkommande Tijssdagen beslutes prælectiones publicæ.

Den 20 Decemb. höltz Consistorium, närwarande Magnif. Dn. Rectore, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Michaële We-xionio, Dn. M. Erico Achrelio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartmanno, Dn. M. Abrahamo Thavonio.

Då bleeff intimation opläsen, den Magn. Rector wil slå an till nästa Sundaghen; och syntes rådhligit at samma intim. tryckes och sendes till præpositos omkringh.

Dito: Intimation om primorum professorum introductione,

a:o 1640, skal tryckias in quarto, och aff fisci penningar legges till papeer.

Dito: Dn. M. Samuel Hartman och Dn. M. Abrahamus Thavonius præsterade juramentum Assessoris Consistorialis.

Dito: Skall kiöpas till Consistorij hwss brädher till panelet [och?] golfwet och näfwer, samt till carcerem hwadh som behöfwes.

Dito: Bleeff proponerat om Magno Vermenio, som hafwer tagit aff sin landzman owetterligen een skedh, och satt dhen hooss en guldsmedh, dedhan hon är medh rättens twångh igen-tagen och Vermenius förlijkt sigh medh sin landzman. Sent: Bete Vermenius skall citeras hijt för rätta till första session, och se-vere admoneras at han derhen förreeser. Jtem. Christiernus Erics som och för tyfwerij beskylt och sigh icke purgerat haf:r, skall och medh thet samma citeras.

Dito: Skall talas medh Qvästore hooss Magn. Dn. Rectorem privatim om åthskillige puncter, der och Dn. M. Ericus Achrelius ware tillstädes, och Notarius notere hans swar.

Dito: Om professorum folkpenningar, och caution som Qvästor för sigh ställa skulle, tales medh H. G. N:de genom Dn. M. Michaëlem Wexionium och Dn. M. Nicolaum Ny-copensem.

Dito: Dömdes at aff thet Arfwed Andersson haf:r ähnnu på 1649 åhrs wachtmestare löhn aff well:dh Qvästore Acad. at fordra skall denne hans efter:ne geldh proportionaliter betalas: nembl. Magn. Dn. Rectori D. D. Aeschillo Petræo 2 tr span:ll, åth Hans Kort 12 dal. 8 öre K. M., Hendrich Bakare 5 dal. Kop., Madz Kimpa 9 dal. Kop., Bengdt Walkiapå 2 dal. Kop., och skal brista så för en som för annan efter proportion.

Dito: Effter middaghen hooss Magnif. Dn. Rectorem privatim närwarande Dn. M. Erico Achrelio, frågades uthaff Qvästore welk:dh Peer Gerss:

1. Förslagh opå span:len som Acad. stat j åhr hafwer at förwenta; här till swarade Dn. Qvästor, sigh wela och kunna gifwa förslagh på bara tijende span:len, nembl. 658 tr 15 cap:r, aff hwilken spannemål lefwereres efter proportion

på hwar 100 dal. S. M. 10, men hwadh aff böndren kan blifwa lefwererat, sigh eij wetha ähnnu för wist.

2. Lofwar Qvæstor disponera om höö, som af böndren införas bör, at professorerne skola få lijka mycket der aff.

3. Wedhen anbelangande, seijer han at dhen eij giörs uth.

4. Om skiutzferdzpenningarna som j åhrs(!) äre pålagda: swarade Qvæstor, att till Acad. hörer halffparten der aff, nembl. 3 ~~my~~ S. M. aff 1 mill, thet han sadhe sigh wäl behöfwa, och dess föruthan eij kunna komma fort medh reesor.

5. Om booskapspenningar sadhe han, at the skola opbäras för 1647, 1648, 1649.

6. Om Jkalis bönders skiutzferdzpenningar, som dhem i första ransachningen pålades, skall Acad. fougde weetha beskedh.

7. Spilkappan anbelangande, som han seijer sigh hafwa förmått H. G. N:des breeff opå, at han hafwer een på hwar tunna, swarade han thet wara brukeligit wedh alla provianter, derföre dhen som dher emoot wil sökia något, sökie H. G. N:dhe eller Hen. Kongl. M:t.

8. J thet han tagher in tijendspanmählen medh cappan, och lefwererar uth medh tunnan, kunde han wäl hafwa sin spilkappa der aff; der till swarades: att thet är ringa som tages in medh cappan, ty tunna mätes medh tunna, och böndren, oansedt the ähre fleere, slå sin span:ll j tunnan och wela icke lefwerera medh cappan. Men dher han finge opbära medh cappan, wille han och spanmohlen oprågadh uthlefwerera.

9. Begärades han tagher aff Acad. bönder humbla så mycket han får; thet lofwade han, doch icke högre ähn 3 dal. L. S.

10. Hwadh ransachningen wedhkommer, sadhe han sigh alt hafwa derpå fordrat; wil och hafwa tijendlengderna underskrefna.

11. Sadhe han att j hans book, och hooss hwar bonde finnes uthi qvittenzer förmählt, hwadh partzelar the uthlefwererat hafwa.

12. Till bönders bötespenningar sware Hendrich fougde.

13. Om caution som för dödzfall skul syhnes wara aff nödhen at han den för sigh ställa skulle; här till swarade

han: at emedhan han kan giöra richtigh rechningh, så behöf-
wes ingen caution, helst at han hafv H. Kongl. M:tz breeff
och confirmation. Sedhan at han ej kan eller bör swara till
dhen rest, som står hooss böndren, men hwadh opburit är,
der till will han swara, och medh första præsentera sin rech-
ningh.

A. 1650. Den 23 Januarij bleeff Consistorium hollit,
närwarande Magnif. Dn. Rectore, Dn. M. Martino Stodio, Dn.
M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartman., Dn. M.
Abrahamo Thavonio, Dn. M. Mich. Wexionio.

Då företrädde Hendrich Märthensson Acad. fougde, och
frägade:

1. Om cröningzgärden skall opbäras till Acad. half
medh Cronan.

2. Om aff skiutzfärdzpenningarna halfparten till Acad.
opbäras skall; och hwem thet skall giöra? Fougden meente,
att dhe måtte skiutza dhem som bära op räntan, och derfore
ej kunna penningar uthgiöra.

3. Begärar han ransachningh på 1648 och 1649, före-
gifwandes sigh elliest hwarken kunna göra sina rechner
för dhe åhren ferdige, eller och elliest komma till rätta för
böndernas fattighdom skull.

4. Begärar han en skriftteligh förklaringh på 1647 och
1648 åhrs skiutzfärdzpenningar, som på Jkalis bönder lagde
åhro, nembl. 4 dal. S. M.

5. J sommars äre 2 sty. nöt, och 1 stodh dödhe blafne,
som han för rest aff böndren emottagit hafwer; begärar för-
denskuldh, att the måtte bestås honom j rechnergen.

6. Der äre någhra bönder som ödeshemman optagit
hafwa, huru många åhrs frijhet dhe få niutha.

7. 1647 och 1648 åhrs extraordinarie rentor äre aff
Cronones opbördzman aff Acad. bönder opburne, emedan han
derpå ifrå Consistorio inthet beskedh fick j rettan tijdh, såsom
han begärte, doch fordrar Quæstor aff honom beskedh derpå,
thet han förebär sigh ej kunna giöra.

8. Han finge bruka ett fiskewatn under Tyrisewä by

om $\frac{1}{2}$ öre skat, thet nu ingen brukar, effter hemmanet ligger ödhe.

9. Begärrar han på sin löhn mehr ähn dhe 10 tr span:ll som Qvästor honom tillsagdt hafwer.

10. Jntercederar för Carl Bertillsson, han finge blifwa wachtmestare under Academien.

Här på bleeff swaradt:

1. Medh andra delen aff cröningzhielpen göres framdeles ordningh opå.

2. Om skiutzfärdzpenningarna delibereres framdeles när Qvästor heemkommer.

3. Ransachningen på 1648 och 1649 bewilies, och dhen som derpå reeser åstadh, skall mötha Landzhöfdingen j dhe sochnar, der Acad. haf:r bönder.

4. Om Jkalis bönders 1647 och 1648 åhrs skiutzfärdzpen:r tales medh Qvästore.

5. Dhe 2 sty. nöt som hafwa stört j Raunistola tages aff honom j rechingh; men om stodhet weet man inthet.

6. Om bönder som hafwa tagit op ödeshemman, fråges effter i ransachningen.

7. För extraordinarie hielper som för 1647 och 1648 opburne ähro, skall bådhe fougden och Qvästor swara.

8. Fiskewatnet anbelangande som han begärrar, skiutes och det till ransachningen.

9. Kan ej skee någhon tillökningh på thet honom Qvästor proportionaliter deputerar uthan andras skadha.

10. Om Carl blif:r der wedh som för detta beslutit är.

Dito: Gustaff Ollsson begärade ochså blifwa wachtmestare, och war aff H. G. N:de till Consistorium remitterat, medh dhen condition, at så frampt dhen lägenheeten vacerade, han skulle der till befordras. Honom bleff kungjordt, at Carl longo tillförende war der till antaghen, der medh han gick sin wägh.

Dito: Skola auditores nästa Sundaghen convoceras, och läses allena om Torssdaghen, at de äre så få.

Den 6 Februarij höltz Consistorium uthi närwarelsse Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Michaëlis

Wexionij, Dn. M. Martini Stodij, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycop., Dn. M. Samuelis Hartman, Dn. M. Abrahami Thavonij.

Efter H. G. N:des Acad. Cancellarij behagh, bleeff då in Consistorio proponerat, och aff Senatu Acad. bewiliadt, att dhe stipendiarii som under Consultiss. Dn. M. Michaële Wexionio Juris, Polit. et Hist. Prof., disputera och låtha tryckia aff thet wärk, han efter Acad. Cancellarij wilia och behagh opå sigh tagit hafwer at förfärdiga, äre diligentes och kunna eij stå uth medh bekostnaden, skola bekomma aff 1649 åhrs pecunia diligentiorum, at wercket må dess bättre förfordras, nembl. hwar sina 2 R.d. till hielp, hwilka Dn. Præses proportionaliter dem emellan, efter deras expenser på trycket, distribuerandes warder.

Dito: Dhe som äre blefne präster, och eij hafwa tagit sina testimonia, skal Qvästor icke lefwerera uth stipend., så monga som thet hafwa.

Dito: Skall ransakas, om Tryckiaren hafwer förbättrat trycket.

Dito: Henricus Erics som senast icke bleeff inskrefwen uthi catalogo stipendiariorum derföre, at han sig i förledhne sommar något sälsampt stält hafwer, och nu genom Qvästoren på thet ödhmiuckeligaste om hielp söker; ty bewilies honom aff M. Petri Torpensis 1649 åhrs stipendio ifrå Missommaren och till Michaëlis, emedhan Torpensis aldrigh haf:r fordrat derpå, mycket mindre der om blifwit försäkrat.

Dito: Frågades aff Qvästore, hwi här faller så ringa rogh aff tijenden, der doch mehra rogh uthsåås ähn korn? Han swarar derföre, at bonden sin tijende mest medh korn betalar.

Dito: Laass Qvästor op H. G. N:des resolution derpå, at han niuther 1 cappa på hwar tunna han emottagher.

Dito: Herr Simon, Pastor j Kumä, kan eij oplätas dhe 10 tr span:ll, som han aff Acad. tillåns begärer; der om ställes till honom ett breeff.

Dito: Tillsporades och swarade Peer Waldh, att han till Acad. trycket till förbättringh 1½ centner skrift medh Acad. penningar köfft hafwer, och något aff sitt ochså, och wil

åhnnu skrifwa öfwer, om mehra, der han allenast om betalningh blifv försäkradh.

Dito: Taltet också om disputationibus, at emedhan stipendiarij uthi publicis disputationibus, som hollas uth till kl. 12, respondera och opponera, elliest studiosi ledes der wedh och sielfwe præsidens icke hinna uth, derfor disp. pro stipendiarijs skola cedere publicis, så at ordinariæ så lenge dilationeres, som den här præparation till promotionem Magistrorum står opå.

Dito: Gaaff Dn. Decanus tillkenna, at till honom är kommet H. G. N:des breff om promotione Magist.

Dito: Nembdes Dn. M. Ericus Achrelius till ransakningen medh Acad. bönder.

Dito: Knut Jörenssohn j Wesilax och Weijala by. remitteres till ransakningen.

Dito: Petrus Vanæus, Laurentius And. Forlundius och Daniel Bernhardi Rosander blefwo skrefne inter expectantes.

Den 15 Februarij höltz åther Consistorium uthi närwarrelse Magnif. Dn. Rectoris, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Georgij Alani, Dn. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycop., Dn. M. Samuelis Hartman, Dn. M. Abrahami Thavonij.

Då bleeff omtalt om mantalspenningar, då och Dn. M. Michaël Wexionius och Dn. M. Nicolaus Nycopensis, som här om på Senatus Acad. wegnar woro hoos Acad. Cancellarium, gåfwo tillkenna, att H. G. N:de dhem thet swar gifwit hade: så frampt dhe j Vpsala äre derfor frij, så skola och professorerne här wara frij; och fördenskuld skola blifwa så länge omolesterade, som man kan få beskedh ifrån Vpsala här om. Sendes fördenskuld Notarius här om till Bårgmestaren Niels Lietzen, den ther och lofwade tala medh sina consorter, och låtha profess. wara omolesteradhe till dess dhe kunna skaffa sigh derpå beskedh ifrån Vpsala Acad., men doch sadhe sigh ej annors kunna göra, åhn at han dem i mantalslengd j mehler tijdh införer.

Dito: Bleeff voterat om dhem som aff Consist. skulle reesa till cröningen, och nembdes Dn. D. Aeschillus Petræus och Dn. M. Michaël Wexionius; hwilka togho detta i betänc-

kiande, och meente rådligit wara, att man här om talar med H. G. N:de.

Dito: Emedhan Dn. M. Ericus Achrelius är förhindrad at han icke kan förreesa till Tawastland; ty påläggess Notario, M. Jurvelio, at han tagher denna reesan för sigh, at ransaka om Acad. bönders förmögenheet och oförmögenheet, derpå honom gifwes fullmacht, såsom ett breff till Landzhöfdingen, at Landzhöfd. wille wara honom behielpeligh; Qvästor skall lefwerera honom till resspeng:r 12 dal., och om han mehra behöfwer, kan han tagha uthaff fougden der oppe.

Den 19 *Februarij* höltz Consistorium.

Då framstegh Collega wedh Tawasthwss, Matthias Michaëlis; anhollandes at han icke måtte removeras, ähn parternas skäl j deras *praesentia* laghligen examineres och resolveres. Seijer och Rectorem scholæ Dn. Johannem Step(h). icke hafwa welat emottagha den ransachning, som dem emellan war bewiliadh; efftersom parterna på bådhä sidhor icke tilstådes woro; bleff bewiliat och beslutit at mehrbete Mathias Michaëlis beholler obehindrat sin förrige tienst, till dess han aff Rectore till sin sådana beskylningar kan medh lagh och skäl öfwerlygas och öf:rwinnas, och sedhan den brotzlige effter lagh at plichta.

Dito: Christiani Eri Longstadij saak om slagzmålet emot ryttaren Hendrich Michelsson bleff opskutit till nästkommande Onssdagen, och parterne pålagdt, at the då skola hafwa medh sigh sina witnen.

Dito: Jonas Andreae Sudermannus expectans.

Den 7 *Martij* bleeff Consist. hollit, närwarande Magn. Dn. Rectore, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartmanno, och Dn. M. Abrahamo Thavonio.

Då gjorde Notarius relation om sin reesa och beställningh j Tawastlandh.

Dito: Skall Notarius öfwersee catalogum stipend. och leetha op aff actis när the först inskrefne ähro.

Dito: Bewiliade Senatus Acad. att Lappoboar få till

uthsädhæ fisci span:ll 20 t:r korn, effter Qvæstoris begäran, hwilcka dhe effter markgången som nu är betala skola, och Qvæstor göre sin flijt, at tagha uth betalningh uthaff dhem som hafwa rådh, men medh dhe andre bijdes.

Dito: Skrifwes till Acad. fougden om ödeshemman, att dhe gifwes dhem också, som ingen caution få kunna.

Dito: Præsenterade Notarius sin fullmacht och confirmation på Adjuncturam, och fick tillseijlsse på löhnen at dhen ingår aff samma termin som antecessoris M. Andreæ j skolan.

Dito: Bleeff taalt om deras beställningh, som till comitia ifrå Consistorio förreesandes warda, och äre åtskillige meeningar om Acad. staten, som här effter skola vidare belefwas.

1. Senatus will beholla böndren, emedhan man hafv uthaff dhem åtskillige partzelar, som man behöfwer j hwsshollet, och synes icke tutum at begära någhon förändringh derij, uthan heller en wiss penningh der til förbättring.

2. Begäres augmentum på löhnen och wederlaggh för skadan, som Acad. lidit hafwer.

3. Begäres en wiss summa penningar, och augmentum på böndren.

4. Begära penningar och wiss summa span:ll och lewerera böndren till cronan igen.

5. Begäres, att numerus professorum augeres, in facult. Juridica 1, som blifv synnerligh och försörries medh ordinarie löhn, in facult. Philos. Mathes. 1, Lingvæ Hebr. 1, Poësius 1, Historiarum 1, in facult. Theol. 2 adjuncti.

Dito: Betenckies och Qvæstoris persson at blifwa herredagz karl till nästa session.

Den 20 Martij uthi närwarelsse Magnif. Dn. Rectoris, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Georgij Alani, Dn. M. Michaëlis Wexionii, Dn. M. Martini Stodii, Dn. M. Nicolai Nycopensis, Dn. M. Samuelis Hartman, Dn. M. Abrahami Thavonij.

Då företrädde Hendrich Jörenssohn ifrå Reeso sochun, och kärke till Matthiam Jacobi Pahaniemenssem, föregifwandes at han hafwer skält honom för en tiuff; och inladhe sin broders Bertill Jörenssohns wittneskrift. Kom och Jören j Jm-

mois fram och witnade: thet Matthias j Karila wedh hösttinge(t) skulle hafwa sagdt äth Hendrich: Du haf'r burit och gömbdt undan j rijghan span:ll för andra arfwingar; — at han ej uthtryckeligen haf'r kallat och nembdt honom en tiuff, uthan således allenast sagdt. Här till nekadhe Matthias alldeles, förefwandades att bete Hendrich och Matthiæ fadher dhe hafua warit trätande och skält hwar andra; och der Hendrich kallade honom, han der till en gängo sagdt: war sielff en tiuff, så länge tu honom tyfstycke bewijsar. Bertills witne anlagande, thet eleverar han och ogillar. Men hwadh Jören i Jmmois witnar, seijer han icke kunna bestås, och lofwar skaffa andra, som samma gängon tillstädes woro, och skola witna och wetha seija twert emot Jören. Framkallades Matthias och tilspordes särskilt: om han weet någhot tyfstycke medh bete Hendrich, eller om han honom thet förwidt haf'r, han sade sigh inthet tyfstycke wetha medh honom, ej heller honom thet förwidt. Sent: Emedhan Hendrich allenast ett witne haf'r, ty kan Matthias icke fällas till någhon saak; dock gifwes honom en skriff, at Matt. bekänner, at han inthet tyfstycke wet medh honom, der medh Hendrich lofwade till fredz.

Dito: Nicolaus Laurentij och Barthollus Jacobi Vemoënsis blefwo anlagade aff Dn. Hemmingio Josephi, för thet the M. Envaldo äre skyldige effter deras obligation 76 dal. K. M. Bete 76 dal. lofwade dhe betala innan 14 daghar.

Dito: Arfwed Andersson anlagade Cristianum Erii Longstadium, som nu citeradh war och ej compareradhe, för galdh 8 ~~mar~~r ost och 2 dal. K. M.

Då bleeff om samma Christiano discurrerat, och befunnit, at han icke hafwer purgerat sigh för tyfwerij, som Bertill Schult 1649 21 Maj hooss Rectorem honom tillagdt hafwer, Dn. M. Martino Stodio 2 böcker affhendt, hafwer warit olydigh moot Magnificum och Consistorium, öfwat sigh uthi fyllerij och slagzmål, och man hafwer om honom ingen förhoppingh mehra, altså bleeff voterat och beslutit, at efftersom constitutiones medhholla, Rector seijer honom privatim till, at icke må något roop komma på Academien, han är icke mehra under Acad. jurisdiction, ej heller får något honorificum testimonium,

derföre dhe som hafwa något emoot honom, sökie honom wedh ett annat forum.

Jonas Laurentij Hirudius inladhe en supplication om stipendio; detta differeres till nästa Consist.

Dito: Jnlagor emellan Dn. M. Michaëlem Wexionium emoth M. Petrum Luth uthlefwereres.

Den 3 Aprilis bleeff Consist. hollit uthi närwarelsse Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Georgij Alani, Dn. M. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Martini Stodij, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycop., Dn. M. Sam. Hartm.

Då taaltes om futuro Rectore Magnifico, och woro alle der om öfwereens, att Dn. M. Ericus Achrelius Med. och Anat. P. P. skulle till nästa åhret Magnificatet opå sigh tagha, eller och der han wore der emoot, sin uhrsecht seija för Senatu här in Consistorio.

Dito: Nästa Fredaghen skola acta öfwersees och opläsas.

Dito: Om promotione Magistrorum som skall gå an dhen 2 Majj, och promovendis tillstädies dhen andra wekan effter Påska att läsa j Acad., andre wekan der effter går promotio an, åther andre wekan præparatio ad examen, sedhan holles examen, och sedhan kan skee mutatio Rectoratus dhen 28 Majj.

Dito: Jsaacus Johannis Svenander skrefz inter expectantes.

Dito: Bleeff taalt om Cursorum hwss, och sagdt, at der til kan inthet giöras i sommar som ingår, och förr åhn man haf:r något j förrådth in fisco; wil Abrahamus Cursor der om anhålla hoos H. G. N:de, skall thet honom wara liberum.

Dito: Anklagade Johan Skreddare Abrahamum Axelij Keuroënsem för geldh 7 dal. peng:r och 2 tr span:ll, som han effter sin eghen skrifwelsse bete Johan är förr paar åhr skyldigh blefwen. Abrahamus swarade sigh hafwa för samma sp:ll budhit bete Johan redha penningar, men han eij welat emoottagha, uthan begärat span:ll, som han eij ågher. Sent: Pålades Abrahamo at han idagh contenterar bete Johan, och tagher någhra sigh till witnen, at han honom penningar præsenterar.

Dito: Kallades Jören Snickare fram och refereradhe, att han icke kan komma till rätta medh the brådher som honom

äre på Slo(t)tet lefwererade, att giöra hyllor aff till Acad. bibliothek, uthan behöfwer såghbrädher der till. Senatus swarade honom, at han skulle excusera sigh hoos H. G. N:de.

Dito: Företträdde M. Valentinus Sadhelmakare, och teedde fram bådhe Consistorij Vitebergensis och M. Henrici Neumans skrifter, dher han giörs fullmechtigh at fordra Sal. Pauli Wedels återstående geldh här j Åbo, præsenterandes Dn. M. Svenonis Vigelij handskriff opå 23 R.dal. och Dn. M. Martini Stodij opå 44 R.dal, derpå något war betalt, såsom j handskriften förmähles. Då lofwade Dn. M. Sveno såsom och Dn. M. Martinus förlijkas medh bette Valentin, opleetha Sal. Pauli skrifter, och sedhan sins emellan rechna, reckiandes honom handh derpå.

Dito: Arfwedh Andersson fordrade på sin löhn, dhen han uthan någhon affkortningh tienstlighen begärar att niutha. Sent: Honom swarades, at såsom professoros bijdha affkortningh på sin löhn, altså måste och han uthaff 1649 åhrs löhn, som honom är bestådt, effter proportion affkortningh lijdh.

Den 5 April woro uthi Consistorio Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Samuel Hartmannus.

Då refererade Qvästor Peer Gerss, at han hade lagdt särs j bodhen åth H. Joon Betulandro 5 t:r korn, och honom thet samma wijst, och åfta beedt honom, at han samma span:ll derifrån och till sigh tagha skulle, föregifwandes sigh hafwa witne derpå, men H. Joon haf:r icke tagit sitt korn dedhan, uthan låtit liggia der till dess nu nyligen uthaff samme hans korn är bortstulit 2 t:r 27, cap:r, då icke mehra span:ll j bodhen warit haf:r åhn bette 5 t:r och j en annan wrå särskilt åth två stipendiater 2 t:r korn, hwilken hoop inthet war rördh.

Dito: Refererade Qvästor hwadh för resolution han hade fådt aff H. G. N:de opå någhra postulata, om Cronones fougder, extraordinarie hielper, etc.

Dito: Gifwes en zedel till Qvästorem, at han lefwererar aff fisci penningar 16 öre K. M. åth en karl, som i dagh på Acad. balck arbetat haf:r.

Dito: Acta ifrå 27 Martij 1645 och till 1 Junij 1647, jtem ifrå dhen 12 April 1648 till den 16 Majj 1648 blefwo oplässna.

Den 22 April bleeff Consist. hollit, och woro tillstädes Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrahamus Tavonius.

Då bleeff taalt om dhe 100 dal. Kop. M:t som tillförande äre bewiliade futuro Rectori till Magnificatz gästabodh på sin löhn att bekomma, at och Dn. M. Ericus Achrelius, futurus Rector, kunde få dhem dher till. Sent: Detta bewilies, och Qvästor han giöre sin flijt, at han honom 100 dal. på hans löhn till Magnificatet förskaffar.

Dito: Lefwererade Qvästor sina rechneringar in på 1644, 1645, 1646 och 1647 och begärade aff Consistorialibus underskrifwas.

Dito: Refereradhe Qvästor, at om 1648 och 1649 åhrs giörde afkortningar och förmedhlingar aff Senatu bestås, så kan han sina 1648 åhrs rechneringar slutha; men 1649 åhrs rechneringar kunna icke giöras förr ähn om hösten, för förmedling på tijenden, som Landzhöfdingen giordt haf:r.

Dito: Företrädde åther Arfwedh Andersson och beswärade sigh der öfr, at honom ähn fehlas på 1649 åhrs wachtmestare löhn och sade, at han haf:r hördt aff Sal. M. Johans Terseri enckia att Qvästor Acad. hafwer ähn en bodh full medh span:ll. Der och Wilstadius samma gångon warit tillstädes. Sent: Honom swarades som tillförande, at han måtte lijdhä afkortning på sin löhn som en annan.

Dito: Skall här efter talas om män till H. K. M:t medh H. G. N:de, hwicka som der till aff Consist. skola förordnas. Jtem om Academiæ fengelsse medh wachtmestaren. Jt. Jacobus Chronander, M. Wassenij fullmechtigh, och Thomas Herfwe opå sijn systems wegr: citeras till nästa Consist. dagh. Jt. skall här efter talas om Rectoris ställe j kyrckian.

Den 24 April woro uthi Consist. Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon

Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrah. Tavonius.

Då bleeff beslutit, att examen publicum begynnes dhen 17 Maj aff Dn. M. Abrahamo Tavonio och Dn. M. Samuele Hartmanno, och så consequenter, men mutatio Rectoratus skeer dhen 28 Majj.

Dito: Taaltes om Depositore, som nu en tijdh borta varit haf:r. Då refererade Dn. Decanus, at Depositor sigh hooss honom haf:r excuserat, och är j dhenne wekan wentandes in.

Dito: Refererade Magn. Dn. Rector, at någhra aff studios begära förloff at förreesa heem för defect på deras oppehälle. Der till swarades: at dhem kan ej sådant förwägras.

Dito: Om Rectoris benck j kyrckian skall delibereras här effter.

Dito: Någhra Acad. bönder aff Lundå sochun och Windala by företrädde och begärade sädeskorn tillåns. Dhem swarades: at här är inthet korn i förråd.

Dito: Företrädde Thomas Herfwe opå sijn systers, Karin Sanders dotters, wegnar, tillspordes och betygade, at bette Karin och M. Wassenius äre ähnnu inthet förljkte, och oansedt Karin thet giöra wille, är sådant ogilt, emedhan slechten och hennes modher, som nu medh thet första wil åth Stokholm, äre aldeles der emoot. Jacobus Chronander, Wassenij fullmechtige, inladhe een vidimeradh copia uthaff bette Karins förljknngz skriff, dat. Stokholm den 2 Febr. 1650, der hon all action för sigh och sin slecht emoot M. Wassenium ogillar. Thomas exceperadhe emoot samma skriff, föregifwandes at thet kunde inthet finnas således j sanningh wara skeedt, som dher förmähles. Chronander swarade sigh wetha för wist at dhenne förljknng skeedt är, såsom och detta witnas af dhem som copian vidimerat hafwa. Sent: Här medh dilationeres till näste Consistorium.

Dito: Skrifwes en zedel till Qvästorem, at om Sal. M. Johans enckia haf:r något till fordra på sin sal. mans löhn, hon der aff hennes geldnärer contenterar.

Dito: Acta skola opläsas dhen 8 Majj.

Den 29 April woro uthi Consist. försambladhe, H. Ehr:t

Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Martinus Stodius,
Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abrahamus Tavonius.

Då bleeff bewiliat, at en zedel skrifwes till Qvæstorem, [at han] tillställer Petro Magni 10 dal. Kop. M. aff pecunia diligentiorum, för hwart åhr han är stipendiariorum Notarius.

Dito: Företrädde åther Thomas Herfwe och sadhe at dhen förlikningz skriff, som Chronander inlagdt haf:r, är en opdichtat zedel, emedan Karin gif:r sijn modher genom skrifwelse tilkenna, att saken henger åhnnu oförlijkt. Chronander swarade sikh hafwa longa sedhan fådt skrifwelse om denne förlikningh, och inthet annors wetha åhn at skriffen är wiss, efter twå trowerdighe dhen widimerat hafwa. Sent: Här om bleeff delibererat, och beslutit, att emedhan M. Johannes Wassenius war under Acad. jurisdiction, då gärninghen giordh åhr, han och billigt till Acad. för samma gerningh böther; doch borde efter constitutiones Academicas blifwa relegerad, [: thet honom, som j en ansehnlich dienst stadd är, wore ganska neesligt:] och elliest Sweriges lagh förmår, at för mökränckningh fälles en till 40 ~~w~~:rs böther; nu på thet bådhe laghen må hollas wedh macht, och för relegation föllia något annat straff, fälles be:te M. Johannes Wassenius till 15 dal. S. M., så frampt förlikninghen emellan honom och Karin Alexanders dotter skeedt är; doomen afseijes medh desse formalier:

Efter dhe orsacher som finnas in actis, saakfålles M. Johannes Wassenius at bötha till Consist. 15 dal. Silf. M. så frampt förlikningen emellan honom och Karin Alexanders dotter skeedt är, efter dhen skriff, som här in Consistorio är inlagdh.

Dito: Företrädde åther Margetha Mårthens dotter emoot Petrum Martini Merimascoönsem. Sent: Emedhan Senatus Academicus icke hafwer kunnat secundum acta et probata fälla Petrum Martini Merimascoönsem uthi dhen saak, som han in Consist. aff Margetha Mårthens dotter är angifwen; be:te Margetha likwål emoot Consistorij uthslagh, uthan något vidare skiäl och beskedh, warit bådhe Consistorio och be:te Petro till beswär och molest; ty gafz honom Petro loff, at gifwa be:te Margetha Mårthens dotter för sin importunitet an

[: hennes otijdiga öfwerlöpande der *medh* förhindra och stilla :] uthi *thet* foro som wedherbör, och dhen lofi. Rättens sentens der om fljtelighen sollicitera och förwenta.

Dito: Bleeff beslutit, at emedan Johannes Gartzius haf:r anslagit sina theses pro gradu in jure under Dn. M. Michaële Wexionio at wela disputerä, som synes wara skeedt emoot constitutiones cap. 17, 2 och elliest emoot exempla, sedhan weet man ingen skrifteligh befallningh antingen aff H. K. M:t eller och Acad. Cancellario der om wara uthgifwen; twifles och om Dn. M. Michaël Wexionius, som är juris professor extraordinarius, kan wara uthi dhen facultate ordinarius decanus. Ty ställes ett breff till H. G. N:de och här om uthi ödhmiukheet berådfråges, der *medh* alt efftertal och oenighet at præoccupera.

Den 2 *Maj* promovrades efterskrefne perssoner uthi Philosophia: Dn. Jonas Betulander, Dn. Jsacus Rothovius, Pastor j Pargas, Dn. Mathias Rothovius Smol., Dn. Barthollus Lachmannus Viburgensis, Dn. Petrus Reftelius Smol., Dn. Georgius [Elin]gius Suderm., Dn. Olaus Jeremiæ O. Gothus, Dn. Olaus Wexionius Smol., Dn. Johannes Gråå Finlandus, Dn. Benedictus, Dn. Sveno Gelzenius O. Got., Dn. Haqvinus Javellinus V. Got., Dn. Samuel Frisius Finlandus, Dn. Gutmundus Lithovius Suderm.

Den 5 *Maj*. H. G. N:de Acad. Cancellarius, H. Ehr:t Procancellarius, Magn. Dn. Rector, och Dn. Professores samtliggen woro försambladhe hoos Bispens.

Då steegh Dn. M. Michaël Wexionius fram, och beswärade sigh, att tillförende är j hans frånwaru om natalibus Academ. beslutit, at the icke skulle så blifwa som the woro tryckte, uthan förändras, såsom och at honom förnekt är disputerä diebus ordinarijs, och nu åther om disputatione gradualis in jure till H. G. N:de skrifwit, welandes *thet* förhindra, der doch 1. uthi constit. cap. 17 in*thet* tales om sådane disputationibus; 2. paragrafen som j brefwet citeres, är mehra *medh* ähn moot honom; 3. finnas monga exempel, som holla *medh* honom; 4. till collationem honorum behöfwes H. K. *Maj*:tz autoritas och icke till disputation; 5. examen rigorosum, som

mehra är, och *thet* andra af *sigh* föder, är föregången; 6. är uthaff paragrappho, som j brefwet allegeras, uthslutit, *thet* noghsamt *medh* dhenne actu holler; 7. *sigh* Magnif. Dn. Rectorem der om consulerat och in*thet* motståndh der förståådt; 8. at han j sin profession arbetat haf:r äfwen såsom andra uthi sijna, och fördenshuldh haf:r loff at examinera så publice som privatim. H. G. N:de Acad. Cancellarius sadhe *sigh* all oenighet emellan professorerne ogärna see, och henne till at undwijka tyktes H. N:de och Senatui in*thet* aff nödhen at oprepetera dhe gamla saker. Men hwadh denne promotion wedhkommer, sadhe H. N:de *sigh* hafwa der om skrifwit till H. K. M:t och der till loff begärat, welat och *medh* disputation så länge opskiuthas skulle som man hade fådt H. K. M:tz swar derpå. Meenar doch icke necessarium wara, att noghon ju kan ej doctoreras uthan aff doctore j samma facultate, will fördenskuldh wetha dhe skiäl som hafwa permoverat H. Ehr:t Biskopen sålunda om promotione doctorali att skrifwa. Procanc. swarade, at för honom är in Consistorio, såsom han nu förnimmer, constitut. orätt allegeradh, och sedhermera haf:r man låtit honom allena skrifwa under, der doch andra *thet* borde ochså göra. Magn. Rector swarade at heela Consist. holler brefwet för sitt, och wil *thet* underskrifwa om så behöfwes och swara till berte puncta. Sedhan effter H. G. N:de wille at all oenighet skulle seponeras, bleeff pro (et) contra discourrerat, om en som ej promoveradh är, kan promovera en annan, så at promotus gilles hooss andre nationer ochså; och effter nogha deliberation godt funnit, at emedan disputatio gradualis är trykt och en gångo anslaghen, om den icke ginge för *sigh*, lende *thet* icke allenast Dn. M. Michaëli, en wäl meriterat man wedh dhenne Academien, uthan och heele Academien till fögha beröm. 3. Om H. K. M:t wille denna promotion afslå, kunde man effter undfånget swar ej mehra disputera, men förr ähn *thet* kommer, kan *thet* skeep; är fördenskuldh H. G. N:des consilium och [an]dres consens, at H. G. N:de authicerar och confirmerar Dn. M. Michaëlem till ordin. Juris professorem, till H. K. Maj:tz vidare ratification, och låther honom *medh* disputatione continuera, och så att Johannes Gartzius

han sigh förobligerar, att der sielfwe actus promotionis icke ginge an, han aldrih mehra än denne gångon under någhon professore, eller wedh någhon Academia pro gradu in jure disputerar.

Den 15 Maj bleeff Consistorium hollit närwarande Magn. Dn. Reetore, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartman, Dn. M. Abrahamo Tavonio.

Då supplicerade Jonas Collinus Suderm. om någhon hielp på [thet] ödhmiuckeligaste, föregifwandes sigh för sin fattighdom wara nödhstält. Sent: Detta remitteres till Consist. Eccles. efter han hafr R. Ammirals recommendation till H. Ehr: Episcopam.

Dito: Bleeff aff Senatu Academico Arfwed Andersson, efter ödhmiucke begäran och trägne anhollande, bewiliadt uthaf förre wachtmestarens 1648 åhrs löhn, [om der aff så mycket är behollet:] nembl. 10. dal. Kop. M., hwilcka han för wälgärningh medh taksamhet optagha skall, och der medh låtha sigh nöija; elliest hwadh honom på hans löhn för 1649 restera kan, sedan afkortningen är öfr: gången, thet lefwereres honom aff Acad. Qvæstore.

Dito: Swarades äther snickaren M. Jöran, at Senatus medh honom ej hafr at göra, uthan han må handla medh H. G. N:de, som han hafr tagit bräder och penningar uthaff på sitt arbethe.

Dito: Chronandri disputationes, sem ej äre trykte, kunna disputeras, doch efter constitutiones skola dhem distribueras, som ordinarie plägar skee.

Dito: Företrädde skomakaren Jöran Mölzer, och beswärade sigh der öfr: at hans fönster äre i förr natt kl. 1 wedh pass sönderslagne; och när han bleeff frägadh, swarade han, att han ej weet, hwilcka som thet giordt hafwa.

Då kom och Kyrilä Jacobs hustru och klagade Magnum Petrejum, Petrum Varelium och Olaum Olai an, föregifwandes at en aff bette perssoner hafr slagit hennes fönster sönder i förr natt, hafft stonar j handen, och strax på ferska gemnin-

gen blifwit aff stadzens wacht fasttagne och förde (till) Kortu . . . gard (?). Kom och Acad. wachtmestare Carl Flesk fram, och sade at berte studiosi hade druckit hooss Ernest Skinnars, och derifrån gådt j Clöster, och at han då rumonet der skedde war på [lilla?] sidhan om ån, och skyndade sigh öfr bron, men när han kom öfr [woro] studenterna i Kortgarde fast kl. 11 och wille inthet dedhan oanseedt wachten badh dhem gå dhedan. Hustron sadhe och att en [enda] Gustavus Eimelsens hade dhem folgdt, och inthet giordt till saken. Förmantes fördenskuuld Olaus särs, han wille bekenna sanningen. Han swarade sigh ej wetha hwem thet giordt hafr eller hwem hennes fönster medh handen stöt eller medh något instrument hade sönderlagit, mycket mindre sigh thet giordt hafwa, eller haft någhon sten; wil sådant medh eedh holla. Magnus Petrejus sammaledes särskildh lofwade göra eedh för sigh och nästan för dhe andra också, att dhe woro oskyldige, at han och hade gådt för åth och sungit, och inthet wiste hwem sådant hade giordt. Thet samma betygadhe och Petrus Varelius, thet han wil göra sin eedh, at han hwarken gjorde eller weet hwem hennes fönster hafr sönderlagit. Sent: Eftersom Kyrylä Jacobs hustru beropar sigh på wachten, opskinthes detta till nästa Consist., då hon skal hafwa fram sina witsnen; sammaledes också Jören Möltzer effter han bekende at hans fönster äre kl. 1 sönderslagne och studenterna woro [då i] Kortgard.

Den 17 Maj woro uthi Consist. Magnif. Dn. Rector, Dn. M. Sveno Vig., Dn. M. Georg Alanus, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycop., Dn. M. Samuel Hartman och Dn. M. Abrahamus Tavonius.

Då begärade Qvæstor, at hans inlagde rechneringar skulle collationeras och underskrifwas. Sent: Thet lofwades honom, och nembdes till at collationera dhem Dn. M. Georgius Alanus och Dn. M. Simon Kexlerus, Jnspectores ærarij.

Dito: Inlade Qvæstor een förteckningh på gjorde expenser j Stokholm på åthskillige reesor, som här effter skall öfverläggias.

Dito; Effer H. G. N:des Acad. Cancellarij behagh skeer mutatio Rectoratus dhen 7 Junij.

Dhen 22 *Maj* bleeff Consistorium holit närwarande Magnif. Dn. Rector, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartman och Dn. M. Ab. Tavonio.

Då företrädde Jören Eschellsson ifrån Pakurla och (fortrade) på sin geldz betallningh, som han aff förre Acad. wachtmestare Erich Daniellsson hafr att fordra, uthan de 15 dal. som han bekommit hafr ähnnu peng:r 8 dal:r S. M., föregifwandes at Qvästor Acad., weel:dh Per G., hafr warit godh för bette Erich. Der till neekade Qvästor, betygandes sigh allenast sagdt hafwa, at Erich Daniellssons drengh är icke j Acad. tjenst, men will han mehra bewijsa sagt wara, så bewijse thet medh witnen, hwilcka Jören inthet hade. Sent: Emedhan bette Jören hafr inga witnen, at Qvästor för Erich Daniellsson caverat hafwer, ej heller wälbette Qvästor sielf thet tillstår, ty kan Qvästor icke der till bindas, uthan Jören sökie sin man Erich, som på sin löhn här ej hafr at fordra.

Dito: The som collationeradhe Qvästoris inlagde rechningar, witnade bägge exemplaren, thet som lefwereres till Kammeraren och thet som här in Consistorio förwares stämma öfr ens; ty underskrefwe Magn. Dn. Rector och Aerarij inspectores thet som lefwereras Cammereraren, at thet är lijka lydhande medh thet som här blifr qwart; [och] äther thet andra exemplaret, att thet medh richtige qwittenzer lefwereradt är.

Dito. Præsenterade Senatui wachtmestaren Carl Flesk (en) supplication, medh begäran honom något aff förre wachtmestarens löhn bestås skulle: [Der] medh dilationeres, doch så at honom ej annars löhn till borgens något kan oplåtas.

Dito: Företrädde äther Kyrylä Jacobs hustru, medh sina witnen, Niels Frijs och Knut Jörensön. Desse bådhe witnade först samptligen at en aff dhe tree studiosis, som tillförende äre nembde, stötte Kyrylä Jacobs fönster hinna sönder medh sin hand så brädhe som innan [om] war flöggh in j kwæst och opå ett barn som lågh der under; och [den] andra aff samma studiosis j medhler tijdh sparkat någhra gångor på Jacobs och

något före på hans grannes port; och samma gången varit j en gårdh gijnt öfr gatan och seedt genom hinnan hwadh the gjorde, doch icke hunnat skönia, hwem [som] war i hoop medh fönstret, och när the kommo uth, funnit stenar hoos them, och tagit en fast, och welat hafften till Academiæ wachtmestare, dijt han eij wille, och bleeff så fördh i Kortgardh; kommo och monga andra dijt in och hullo der ilakt lefwerne, och wille icke dedan; lofwa detta medh sin edh hekräfta. I synnerheet framkallades Niels Frijss, och förmantes han skulle tenckia på sitt samwet, och eij annors witna, ähn han medh edh kunde holla; såsom och hwadh en eedh hafwer medh sigh. Denne frijkallade Petrum Varelium, seijandes at han kom effterst, sedhan [hans] fönster war sönder, och togh i hans ställe igen Gustavum Aeimelæum, och lofwade göra sin edh tryggeligen at en aff desse tree Magnus Petrejus, Gustavus Aeimelæus och Olaus Olai, stötte fönstret sönder, och at han der sågh opå, fann steenar hooss dhem, ingen annan war på gatan, eij heller lop någhon dedhan, uthan desse tree må wälia en ibland sigh som thet gjorde; att och Olaus Olai sagdt hade: Jagh passer eij på M. Jöran mehr ähn thet, — der han strök medh foten i gatan; Knuth Jörensso sammaledes särskilt witnade såsom tillförende, och när han bleff till retwijsans bekennessse förmant och om edz innebärande underwijst, sadhe han sigh tryggeligen kunna medh eedh sitt witnessbördh bekrefta. Magnus Petrejus sadhe sigh wara oskyldigh, eij heller hafwa haft någhon sten i handen, uthan om han till efwentyrs råkade taga op någon sten af gatan at defendera sigh. Gustavus Aeimelæus sadhe sigh hafwa kommit samma gången ifrå Heickilä, dijt han folgte sin fadher, råkat Magnum Petrejum och the andra på gatan och welat fölia dhem heem, men wachten medh thet samma kommit och fädt honom j kappan, men så at han eij wiste hwarföre, at han och ähn nu eij wet hwem fönstret sönderlagit haf:r, mycket mindre sielff giordt thet. Sammaledes Olaus Olai nekade här till som tillförende. Här om bleff delibererat, och emedan bette studiosi 1. hafwa [giort] oliudh på gatan; 2. tagit till stenar, som the dels bekenna; 3. äre tagne fast på ferske gerningen; 4. woro druckne at the eij

minnes hwadh the giorde; ty kunna witnen göra sin eedh, [at] the wetha, witna och bekenna, at en aff desse tree perssoner, Magnus Petrejus, Gustavus Eimelsus och Olaus Olai, hafr slagit Jacob Kyryläs fönster hinna sönder, tagandes sigh Gudh så sant till hielp. Doch skola först ähnnu bådhe witnen och swaranden admoneras at the achta sitt samwet, och bekenna sanningen, besynnerligen witnen der om hwadh en edh hafr at innebära. Och när detta war, giorde Niels Frijs och Knut Jörensso be:te eedh; men medh domen opakiuthes till nästa Fredagh.

Dito: Fredericus Georgij kårade till Jacobum Simonis för een book N. Test., som Christiernus Eri aff honom stulit hafr och han sedhan seedh hooss Jacobum, begärandes at Jacobus henne ifrå sigh lefwererar. Jacobus swarade: at han hade samma book aff Christierno j pant för een zittra, och när Fredericus sågh henne der, badh han honom gå till Magn. Dn. Rectorem och begära sitt igen. Men Fridericus är worden aff Christierno öfv:rtalt, at thet eij [göra], uthan togh Prosodiam Claij j pant, till dess Christiernus kom och lefwererade zitt-ran och bekom N. Test. igen, så at han will hollan för tiuff om han hafr henne mehra hooss sigh. Sent: Emedhan Fredericus hafr sin rätt förtegat, och Jacobus icke kan öf:rtyg-as at hafwa boken hooss sigh mehra, ty sökie Fridericus sin bok hwar han gitter, och Jacobus sware der till inthet.

Dito: Om Fredagen tales om förbättringh på Cursors löhn, och sådant hoos H. M. sökes.

Den 24 Majj blefwo acta oplässna ifrå den 16 Majj 1648 till den 8 Majj 1649.

Dito: J hans, som blif:r herredagz karl ifrå Consistorio, instruction förmähles: 1. Om processibus der professorerne och assessorerne komma tilhopa. 2. Om vnderhols spanill som prästerna mist hafwa, att efter H. G. N:des förslagh der af till Academien någhot deputeres. 3. Förmähles om resten som ähr hooss Cronones opbördzmän för tijende sp:len som Acad. tilkommer.

Dito: Blef omtalt, om thet behöfwes at frägas efter, om Dn. M. Michaël Wexionius hafr Grefwens bref om disputa-

tione inaugurali, som honom är lofwat. Och synhntes Senatui godt, at man sigh här om ei mehra beskymbrar, uthan Dn. M. Michaël han må sielf drifwe derpå.

Dito: Refererade Magn. Dn. Rector, att Sveno Clodinus [blifvit] in ædibus Rectoris saakfelt till 2 R. dal., och miste swerdet, som han på gatan haft haf: eller gifwe derföre 2 R. dal.

Dito: Magnus Petrejus, Gustavus Eimelæus, Olaus Olai saakfålles för Jacob Kyryläs fönster hwar till sina 3 ~~mg~~ S. M:t och skola byggia fönstret igen. Jtem alle be:te tree [samt] Petrus Varelins för oliindh the hafwe giordt på gatan till 3 ~~mg~~ S. M:t hwar; yttermehra Olaus Olai för spotskelige [ordh] moot Dn. Professorem, M. Georgium Alanum, till 3 ~~mg~~ S. M.

Dito: Efter middaghen supplicerade Ericus Myrilius om stip. regio, at få beholla till Jwl. Sent: Han får beholla. [till] Missommaren, och ei lengre.

Dito: Begehrades uthaff Qvæstore, at han wille försäkra för Sal. M. Johannis enckians geldh Wilstadio 30 dal. Kop.

Dito: Senatus tycker rådhsamp(t) wara, at Johannes Gartzius dilationerar medh disputatione juridica till H. G. N. heemkomst, doch seijes thet honom inthet definitive, uthan stålles i Gartzii och Dn. Præsidis skiön.

Den 26 Maj bleef taalat om disputatione graduali, som daghen tillförende bleef hollen, och om sielfva disputationis actens præfatione, der M. Michaël framdrogh Besoldi autoritatem, och huru såsom han Constit. Acad. om sådana promotionibus explicerade. Sent: Här medh dilationeres till dess alla komma tillhopa.

Dito: Laurentio Rivelio Both. bewilies een half sochun, pro valedictione ifrå Nycarleby schola, som han pro loco, då han dedan förreeste, hade bordt bekomma.

Dito: Seijes Oeconomo templi, att han laghar benckiarna i choren till mutationem Rectoratus.

Den 29 Maj hultz Consistorium, då blef talt, at hollas skal inquisition om them som in examine ei warit hafua.

Dito: Præsenteradhe H. Gref. N. H. Kongl. Maj:ts bref, dat. Stockholm den 16 Maj 1650, der H. K. M:t:z allernådigst(e)

wilia och behagh är, at Hans G. N. genom Vicecancellarium, låter M. Michaëlem Wexionium först till Doct. Juris renuncieras, och han sedhan widh samma acht Johannem Gartzium till förberörde grad promoverar. Altså emedan H. K. M:t i sitt rijke sådant wäl göra kan, androm gradus se inferiores att offerera, än denne Acad. och bör wara complet, at sökia promotores dess uthom synes icke rådhligit och reputerligit, denne Acad. hafz samma privilegium som den i Vpsala, exempel är tilförende skeedt at fyra af Cancellario autoritate regia äre in Theologia promoverade, der af at see, at Doctor bör creera Doctorem, der [så?] wore wedh Academien, men der ingen är, kan autoritas regia deruthinnan dispensera, såsom och häruthinnan [skeedt] är, och förmähles i bete brief. Altså kan promotion wäl gå för sigh. Magn. Dn. Rector tackadhe H. G. N. som så wäl meenar medh denne Academien, och dess opwext och respect så nådheligen söker. Men uthi sådana actibus plägar man först referera till Senatam Acad., sedhan till Acad. Cancellarium, och så till Regiam Majestatem, men sedan kommer thet gradatim tillbaka igen, thet icke häruthinnan skeedt [är.] H. G. N. swarade, at Procancellarius och någhra af Senatu hafwa hört opå examen rigorosum, och altså Cons. tavito här till samtyckt, sedhan effter plura vota hafwer Gartzius disputerat, at åther professores uthi samma disputat. warit tilstādhes. Dessföruthan hafz bådhe Procancell. och M. Michaël Wexionius medh H. G. N. här om communicerat och sedhan är thet kommet till H. M:t och så tillbaka. M. Michaël Wexionius föregaf, at såsom Decani wēdh andra facultates, uthan Consistorii betänckiande och deliberation hoos Acad. Cancellarium om promotionibus ödhminkeligen anmoda, och skeer så in facultate Philosophica, syhnes fördenskuld in necessarium der om publice till Consist. först at referera. M. Rector swaradhe nomine Senatus, at der constit. eliest skeer tillfyllest, är ingen der emoot. Att och 1640 af regeringen är beslutit, at der effter skulle ingen *absque prævio examine* till sådana gradus admitteras. H. G. N. leet sigh Rectoris discurs behagha, och meentte, at thet endeligen skee skulle att *leges skola* observeras, och kunde kan skee M. Michaël disputeras bådhe för

sigh, och medh thet samma Gartzius ochså, skulle och sådant uthi intimatione införas. Men sedhan som bleff omtalt, at thet skulle ei rijma sigh, at han som haf:r examinerat och præsiderat pro gradu, skulle sedhan sielf examineras och pro gradu disputera, war H. G. N:des sentens, at Procancellarius, som effter H. M:tz befallningh och H. N:des consens och commission M. Michaëlem promoverandes warder, slår också intimation an, wijsar Senatui, der må sedhan om examine och disputatione förmåhlas eller icke, doch huru der om är, tages i betänckande. Såsom ochså om promotionis loco och tempore, som doch H. N:de wil att innan 14 daghar skee måste. M. Michaël wil disputera om thet kan rijma sigh.

Ytterligare lofwade Cancell. till Pro(can)cell. här om gifwa een skriftteligh befallningh.

Dito: Skall Notarius begähra uthaf Secreteraren copia af thet breef H. G. N. haf:r skrifwidt till H. Kongl. M:t om denne promotione doctorali.

Dito: Blef discurrerat om dem som ifrå Consistorio skulle reesa till Rikzdaghen, och war H. G. N. sentens och råd, at här ifrå skulle tre ästadh, Dn. D. Eschillus Peträus, Dn. M. Georgius Alanus, och Dn. M. Michaël Wexionius.

Dito: Befalte H. G. N:de at granneligen öfwerläggias skall, hwilcka som medh spirorna till actus publicos biudas skola.

Den 2 Junij afftaltes uthi Consistorio, at thet skall stellas thet breef som H. N. befalte till Procancellarium om promotione, och der i förmåhlas, at thet är af H. K. M:t befalt, och at ingen annan är der till tienligh ähn H. Ähr:t Episcopus.

Dito: Svenonis Clodini, Magni Peträi, Gustavi Eimelæi och Petri Varelij stip. arresteres för the böter the ähre här in Consist. fälte till.

Acta Consistorij Academici sub. Rectoratu Excellentiss.
 Dn. M. Erici Achrelij, Med. et Anat. Prof. P.
 a 7. Junij A. 1650
 ad 2 Junij 1651.

Den 27 Junij bleeff Consistorium hollit närwarande Magnif. Dn. Rectore, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartman, och Dn. M. Abrah. Thanvonio.

Då företrädde Anna Staffans dotter, och skrifteligen beswäradhe sikh öfwer Fredrich Elers Bookbindare; föregifwandes, att hon hooss honom ett halfft åhr tient hadhe, och ähn widhare welat uthi sin dienst continuera j thet andra halfwa åhret ochså, om icke Fredrichs hustru hadhe begynt at förwenda någhre falska beskyllningar opå henne och derföre henne ifrå tjensten afskaffat, j synnerheet derföre, att när hon j förledhne Sundagz, efter hustrons befallningh, bar uth hennes lerfft att blekas uthi krydgården, samt någhra par skiortor och strumpor, klockan 6 om morghonen, är hon sedhan aff hustron under svensk predikan uthskickat worden till at kiöpa tobak och öl, och der något fördrögdt förr ähn hon thet bekom, och kom der medh heem; der efter strax är hustron gången i krydgården, och hon j medhler tijdh lagat till maten; när hon kom in igen, då saknade hon sitt lerfft inthet, uthan något der efter, då hon åther war en godh stundh uthet, frägadhe hon efter sitt lerfft, och derföre pantade hennes klädher, sadhe för man sin thet hon, pijghan, skulle thet hafwa bortstulit, hwilcken sedan j harmen henne medh karbass grufwelighen slagit; begärandes tjenstlighen, at hon förmedelst Rettens assistens kunde få sina klädher igen och halfv åhrs löhn, efter hon ej kunde tillijka achta lerffte(t) och löpa i byn medh andra åhrander, är och j den meeningen, att hustron skulle

hafwa borttagit samma lerfft, efter skiortorna och strumporna blefwe behåldne. Här till swaradhe Fredrich Elers, att hans hustru för bete Annas beskyllningh är aldeles frij, och efter plancken öfwer omkringh krydgården är så högh, att ingen kan komma der öfwer, och denne pijghan tillförende någhra småsaker till sigh nappat hadhe, kan han henne för samma lerfft, som war 35 $\frac{1}{2}$ al:nr å $\frac{1}{2}$ dal. al:n, hwarken beskylla fullkomblighen eller befrija, uthan hafwer henne allenast miss-tänkt, protesterandes öfwer dhe beskyllningar hon uthi sin skriff hustron hans förwijter. Alltså bleff hon tillfrågat, om hon består samma sin inlagho? Jo, swarade hon, på sin eedh, at Fredrichs hustru hafwer tagit hennes penningar, och druckit op; att och hennes klädher hafwa warit opå böningen (?) innan läss, och dedhan uttagne, men hon sielff medh hugg körd ifrå gården. Här till nekade Fredrich, doch bekende, at han henne på munnen slagit hade, och hans hustru hollit inne hennes kiortel och tröija, efter hon andra sina saker hade j byn, sigh och ioke wetha, om wäfwen war inne eller ej då öfwer natten. Sententia: Anna Staffans dotter bekommer sina klädher igen, doch så att hon skaffar caution, att hon comparerar, enär hon blifwer citerat; men elliest den saken om lerffte(t) och lömen opskiuthes till widhare ransakningh.

Dito: Kom för retta Ericus Johannis Justander, och anklagadhe Petrum Rutilium Aboënsem, att han honom på en krogh för skelm och tyff skält hadhe. Här till nekadhe Rutilius, föregifwandes sigh hafwa funnit sin book, som owetterlighen war honom ifråkommen, hooss Justandrum och elliest blifwit aff honom illa traacterat medh hugg och kallat: bödh-lens dreng. Justander begärar sådant bewijsas; och elliest beropar sigh opå sina witnen, aff hwilcka allenast Georgius Lepus Tammel. war tilstädes, som bekende, att Rutilius hade skält Justandrum för skälm och tyff. Boken anbelangande, seijer Justander sigh hafwa köfft henne för 6 ~~my~~ aff Thoma Henrici Aboënse. Och efter flere witnen ej woro tilstädes, bleeff de till förlijkningh förmante. Då begärade Justander, att Rutilius aff Senatu admoneres, att han der medh afstår, och gif:r sin skriff derpå, eller och på kroghen, der han så-

dant taalt hade, recanterar, thet Rutilius uthlofwade; och blefwo så förlijkte, doch så att der Rutilius vidare der medå kommer fram, är saken ypen.

Dito: Elenchus lectionum släss an nästa Söndaghen, och clauderes medh lectionibus publicis.

Dito: Bewiliades Magno Laurentij viaticum.

Den 4 Julij bleeff åter Consistorium hollit, och wero försambladhe Magn. Dn. Rector, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon. K., Dn. M. Nicol. Nyc., Dn. M. Sam. Hart., Dn. M. Abrah. Thauv.

Då bewiliadhe Senatus Academicus Cammereraren Engelbrecht Nielsson för breeff om tijenden, som Acad. bleeff vnderslaghen, 10 R. dal:r.

Dito: Inladhe Qvästor well:dh Peer Gerss een rechningh på dhe expenser, som han j åthskillige år j Swerige för Acad. wärff föregifwer sikh at hafwa oppå sikh kostat, och belöper summan 341: 11: 4⁴/₅ th. Silf:r M. medh begäran, sådant honom aff Acad. igen godt giöres. Hafwer fördenskuldh närwarade Senatus Acad. thet j betenckiande tagit, och godt och hwadh förswarligt är befunnit, att beste Dn. Qvästori till dhe 200 dal. K. M., som honom tillförende bewiliade och tillstälte åhre, nu denne gångon åhn bewilies 100 dal. K. M. Men om thet öffrigha j rechningen, delibereres vidare här effter, när wälbeste Qvästor gör en wiss rechning för fisci peng:r, på thet man sedhan kan dess bättre see och förnimma hwadh fiscus Acad. kan tola. Der jempte föres honom till minnes, att han hafr hafft sin åhrligh löhn alltijdh, och på dhe första åhren likwål inthet hafft stort beswär för denne Academicke stat här j Finlandh; såsom och, att han billigt medh sine fulmachtet see låter, huru wida han hwar gångh aff Consistorio till Swerige utskickat är.

Dito: Företrädde Hendrich Scheper den yngre, och angaff M. Axelium Kempe, för een skrifwelse, och fögha sanars åhn, sadhe han, ett försmädeligit, skamlöst och neessligit breeff och pasqvil, thet en karl ej wäl anstår, begärar fördenskuld på föräldrarnas wegnar, att saken ransakes, affdömes, och den bråtzlige straffas. Skrifften bleeff opläsen, och lydher till beste

Schepers modhet, om den beskyllningh som orge(1)byggjaren M. Anders Bruse för Bårgmestaren well:dh Hendrich Scheper om-talt hadhe, och angår M. Axel och Barbrw Scheper, och j samma skriff, som hwarken dat. eller vnderskrifwen war, M. Axel medh någhra investivis reprehenderar bete hostro Margetha, att hon samma saak moot Brusen laghligen ej uthfördt hafwer. Här till swaradhe M. Axelius, att han ehrkenner samma breeff för sitt, efftersom han och thet medh wist bodh sin werdz Dirich Johanssons poike j Bårgmestarens hwss skickat hade, och icke thet ringaste sin styl der j förändrat och ähnnu, der så fordras, wil sitt namn der underskrifwa, thet aff honom till-förande förglömdt är. Ytermehra sadhe sigh förundra, att Hendrich understår sigh att protesteras derpå, som hans fadher wil låta falla, helst effter han sådant j en godh meeningh skrifwit hade, nembligen att förswara bægges honorem, men om the skarpa ordh, sigh hafwa bedz före; och thet Hendrich Scheper kallar thet ett pasqvil, seijer sigh wela der emot agera. Här emot exceperadhe Hendrich, at thet han förekommer sijn fadhers beswär, kan honom ingen förwijta, förebärandes at hans wedherpart brukar sådan plumphet och grofheet, thet ingen ährlich man anstår, och inbillar sigh för en myndigh man at sålunda skrifwa een ährlich danneqwinna till, och will holla sin wedherpart för ingen ährlich karl, til dess han uthreder thet han skrifwer: stora foghlar flygha igenom, dhe små fassna j nätet. M. Axel slogh kappan under armen, seijandes: at han medh stora foghlar förstår Brusen, thet han föregifwer aff skriffvens intention, wäl afttagas, och medh the små sigh sielfwan, att han aff dhem så mycket lijdh, blifwer inmant och ageradh till ähro och redhelighet. Hendrich Scheper gaff tillkenna, thet M. Axelius, som samma saak borde och dhe meentte skulle agera emot Brusen, sende till hans faar Bårgmestaren ett breeff dat. 27 Junij 1649, hwilchet här blef præ-senterat, der M. Axelius begärar aff Bårgmest. han wille agera emot Brusen, hwilcket breff är dhem inhendigat daghen effter sedan han war aff stadhen förreest; Bårgmest. och gerna wel-lat tagha der j, men för den förre förtijknigen emellan honom och Brusen, att der emot ej skulle syhnas något skeep, icke

fördristat sigh der om röra som borde. M. Axelius föregaff, at han j sina skrifwelser eij rörer om thet förra, som förlijkt är, uthan detta allenast som inthet är utfördt, och brukar der j någhre skarpa, dock inga ährerörighe ordh. Sedhan the båda affträdde, kallades M. Axelius in, och bleff honom förehollit, huru mycket och åfta han Consistorio molest giordt hafr och nu ochså hwart ordh j zedhlen är scofticum, han dock för sittande rätt bärer sigh åth otilbörlighen, der han sålunda kastade kappan under armen. War och Hendrich särdeles inne, och beswärade sigh högeligen öfr sin wederpart, der han ingen bättringh kan see oppå, fljtelighen begärandes, Consist. wille påleggja honom att agera medh Brusen, som thet bör sigh. Sententia: Påleggies M. Axelio att han laghligen utförer emot Brusen medh thet första, om den beskyllningen om honom och Schepers hwss är opkommen, och j medhler tijdh emellan honom och Borgmest. wel:dh Hendrich Scheper skal thet andra blifwa slitit.

Då bleeff och taalt hwadh som hooss H. K. M:t genom D. D. Aeschillum Petreum och D. D. Michaëlem Wexionium uthi underdånigket anhollas skall, nembl. 1. Om privilegiers confirmation, at blifwa lijka lydhande medh theras uthi Vpsala. 2. Om oakortat stat. 3. Om wedherlagh för förra åhrens defect. 4. Om augment på Adjunctorum, Notarij, Fougdens och Cursors löhn. 5. Om augment på numerus professorum, och något aff Tyska tollen.

Men j bijmemorial förmähles om bibliotheks förbättringh; confirmation på kyrckieherbergen aff Cancellario hijtassignerade; om profess. Vpsaliensium folckpenningar; frijhet på uthakrifningh opå profess. afwelsgårdar; om copier aff privilegjis Upsaliensib.; om kyrckieherbergen, att the genom donationer icks förminskes.

Den 19 Aug. skreffs ett breeff till D. D. Petreum, och D. D. Wexionium, der som begäres wetha, när man förmedhar postulaters resolution, at man då kunde öfwersända hwadh som till expenser behöfwes.

Den 8 Sept. närwarande Dn. Procancellario, Maga. Dn. Rectore, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Simone Kexleru,

Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Sam. Hartman, Dn. M. Abrahamo Tau.

Då begärade Acad. Rentemestare ehrlich och betrodde Peer Erichsson Gers wetta, ifrå hwadh dato Arfwedh Andersson war antaghen för Acad. wachtmestare, och om honom mehra ähn 1649 åhrs löhn effter staten bewiliadt är, effter som Arfwedh Andersson vthi sijn skrifwelse otillbörlighen attacqverar bete Acad. Rentemestare, beskyllandes honom hafwa sin löhn borttagit för 4 månader pro Anno 1650. Så finnes in actis bete Arfwedh Andersson wara allenast antagen till proff. på 1649, doch inthet Acad. till godha medh sitt embete uthrettat, uthan mehra dels Consistorio till beswär warit hafwer, sampt opburit rentor aff bönderna Qvästori aldeles owitterligit, hwilcket remitteres till sitt wederbörligit forum. Ändoch hafr Senatus Acad. för hans stora fattighdom skuld honom bewiliadt 1649 åhrs löhn effter rentors inkompst proportionaliter att bekomma, den han och mehr än förtiensten bekommit hafr. Men för 1650 en annan beqwämare persson j hans ställe antagit, och honom, Arfwedh Andersson, långo sedhan för sine sälssamme procedurer casserat, och ifrå Acad. jurisdiction aldeles removerat. Belangande thet han aff Acad. rentor aff bönderne Acad. Rentemest. aldeles owitterligit emot lagh och Norköpingz beslut opburit hafr, remitteres medh annat till sitt wederbörligit forum.

Dito: Excercitia skola begynnas tillkommande Tijssdagen otta daghar till.

Dito: Begärades aff Dn. M. Samuele Hartman, att han wille förmana sin bonde till att contentera hustru Anna Jacobs dotter thet han henne skyldigh är, der effter som hans lägenheet och förmögenheet kan tola; hwar och bonden thetta icke effterkommer, skall der om vidare här effter delibereres.

Dito: Skall ransakas effter om the 10 d:r Kop. (M.), som Sal. M. Joh. Terserus fisco skyldigh war, huru der medh är.

Dito: Bleeff Dn. D. Michaëlis breaff, dat. i Stokholm, opläsitt, angående hans fiijt, han hafwer om Acad. bästa.

Den 12 Sept. præsentē Magnifico Rectore, Dn. M. Erico Achrelio, Med. et Anat. P. P., och Dn. M. Nicolao, Log. et

Poës. P. P., kom för rätta uthi Consistorio Minori wedh Hans Plaghmans tienare, Johan von Munster benembdh, och anlagadhe en studiosum, Sweno Nicolai wedh namn, att han honom illa tracterat och slagit hade; bleeff fördenskuuld der om grannelighen ransakat, och befans j sanningh, att bete Svenco uthan någhon gifwen orsach hade slagit bete Johan von Munster twenne blånor j ansichtet och gifwit honom twenne pustar, som mercken och j ansichtet uthwijste. Felldes fördenskuuld bete Svenco till böter först för twenne blånader efter thet 9 Cap. j S. M. W. j S. L. till 24 ~~mg~~ S. M. Sedhan för twenne pustar efter thet 12 Cap. j S. M. W. j S. L. till 12 ~~mg~~ S. M., alt till treskiptes, som lagh j bete Cap. förmähler; och der jempte skall Svenco betala Johans hinder och skadha j detta måle(t).

Den 18 Sept. skrefz äther ett breeff till D. D. Aesch. Petr. med begäran, han wille oförtruten wara denne Acad. wälfärdh att sökia; här om skrefz och till D. D. Mich. Wexionium, sampt om dhe 2 tr smör, den eene om 13 L~~ß~~ 4 ~~mg~~, den andra om 13 L~~ß~~ efter betzman, som sendes till at tuthwercka thet som ehrhollas kan, och till privilegiers afskrifwandetz bekostnatt.

Den 16 Octob. bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande Magn. Dn. Rector, Dn. M. Svenco Vigelius, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycop., Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrahamus Thauvonius.

Då företrädde äther Anna Staffans dotter emot bookbindaren M. Fredrich Elers, och berättadhe om den saken om lerfftet som tillförende, inladhe Gotfredh Roskamps wittneskrift, dat. Åbo den 3 Jul. 1650 derpå, att hon honom ett åhr ehrligen och trolighen tient hafr så att han henne ej beskylla kan j någhon måtto. M. Fredrich sadhe sikh ej så stort anse lerffte(t), som den beskyllningen bete Anna hafr hans hustru injurierat medh, lofwar fördenskuuld holla henne för en tiuff, till dess hon sådant bewijsar. Anna Staffans dotter swaradhe att hon hans hustru ej beskyller, uthan will allenast giöra sikh frij, och äthniutha sin förtient löhn. Sent: Efftersom bete

Anna Staffans dotter hafv: godt witnessbörddh der hoon tillför-
 ende tient hafwer, och M. Fredrich medh inga witnen bewijsa
 kan, eij heller för wisso henne beskylla, henne här j saken
 skyldigh wara; ty skall bete M. Fredrich lefwerera bete
 Anna hennes halfwa åhrs löhn.

Dito: Kallades Nicolaus Biugge fram, och bleeff tilltalt för
 Bengdt Sämškarens, medh hwilcken han nu förlijkt är, åtalan,
 huru han hade warit medh swerde(t) uth på gatan, wachtat eff-
 ter Sämškaren och mant honom uth. Så emedhan bete Bengdt
 hafv: sigh förlijkningh inlätit, förmantes Nicolaus alfwarlighen,
 att han medh sådant wäsende eij kommer annor gongh fram.

Dito: Supplicerade om stipendio regio Andreas Thuronis
 Kyroënsis och Johannes Jacobi Naguensis, och blefwe skrifne
 inter expectantes.

Dito: Bleeff taalt om Acad. bibliothek, att här effter, när
 lägenheten medhgifwer, skall thet taghas för händer at laghas
 och öfwersees.

Dito: Taalttes och om D. D. Terseri böcker Concord. Lat.
 in fol. och Consol. Phil. Boëtij in regio 4:o, hwilcka han biu-
 dher för Bernhardo, som här finnes duplet. Der om tales wi-
 dhare, när Doctores heemkomma.

Dito: Præsenterades Boëtij Murenij Præp. Aland. breff, der
 förmähles om Magno Martini Sundense, att han förr 4 $\frac{1}{2}$ år
 bedrifwit hafwer otucht j sijde lineens andra ledh, och affladt
 barn medh sitt sysko(n)barn Sal. H:r Matthiæ Pastoris dotter j
 Hammarland, och strax effter, för ähn thet någhon bleff wit-
 terligit, medh hast ryckt j Lijfflandh, dedhan sin fadher nå-
 ghra reesor tilskrifwit, och eij förmählt rwmet hwar han stad-
 der war, bidhiandes om förlåtelse, så hoos sin fadher, som
 hooss sina præceptores, såsom och om lindrigh plicht för sin
 synd att undergå, och sedhan om ett gunstigt afskedh; och
 om sådant skulle honom afslås, wille aldrigh låta höra sigh
 eller undergå någhon ransakan. Att ock om synderskan be-
 rättas, thet hon hafv: warit j ehrligh dienst, och blifwit i fiord
 wigd. Begärar fördenskull att saken här in Consist. ransakes
 och afdömes. Detta opskiötz framdeles at talas om.

Dito: Om inscriptione talas framdeles.

Dito: Bleff talt om en studioso, Clemens wedh namn, som haf:r studerat j Könningbergh, och j Swerige, är uthfatigh, och tienstlighen begärrar hielp aff Senatu Ac. Sent: Emedhan bete Clemens eij är inskrifwen in albo studiosorum, så wijses han till H. Ehr:t Biskopen, om han der något winna kan.

Dito: Att professorerne hwar för sikh wille hafwa noga bekymber om prælectionibus.

Dito: Jnlades Johannis Tibelij Wesm. supplication, der han begärrar stip. för heela 1650 åhrs bådhe terminer. Sent: Emedhan bete Tibelius tidelighen j förledhne wår haf:r här valedicerat, och nu ähre monga expectantes, kan stipend. eij oplätas honom vidare ähn till Missommaren.

Den 23 Octob. woro uthi Consist. försambladhe Magn. Dn. Rector, Dn. M. Sveno Vigelius, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycop., Dn. M. Sam. Hartman.

Då bleeff beslutit, att inscriptio till wissa prælectiones holles nästkommande Tijssdaghen den 29 Octob.

Dito proponerades, att M. Axelius Kempe, som nu j Stockholm stadder är, aff Senatu Acad. undertienstlighen begärrar promotions skriff till H. K. M:t. Här om bleeff delibererat och rådhsampt befunnit, at efftersom H. Ehr:t Biskopen om honom tillförende haf:r skrifwit öfr, kan Senatus hans begähran eij effterkomma, uthan om han hooss D. D. Petrusum och D. D. Wexionium, som ochså j Stokholm äro, sådant för-mår, kan han sökia sitt bästa; der om Dn. M. Sveno Vigelius honom, M. Axel, tilskrifwer. Doch genom Magn. Rectorem berätttes för Episcopo, om M. Axelij saak, att hwarcken Brusen eller Malin Sterckerska, honom j någhon måtto beskylt hafwa på Rådhsstughun, om H. Ehr:t kan der medh öfrtalas till att förändra thet han skrifwidt haf:r.

Den 30 Octob. Swarades Dn. Boëtio Murenio på hans breff, att alldenstundh man förnimmer Magnum Martini wara heemkommen, och wela undergå thet straff, honom blefwe pålagdt; derföre skulle bete Magnus hijt till Capitle(t) citeras.

Dito: Citerades Magnus Martini Sund. peremptorie till den 19 Jan. 1651 att swara för Consist. för sitt exces.

Den 5 Novemb. skrefz ett breeff till D. D. Michaëlem Wexionium, om dhe 2:tr strömingh, som skulle lefwereras för privilegiers reentskrifwande, att dhe sendes ähn j denne höst, om man kan få dhem på någhon skutha.

Den 24 Novemb. bleeff Consistorium hollit, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, Dn. D. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycop, Dn. M. Samuele Hartman, Dn. M. Abrah. Tav.

Då bleeff H. K. M:tz allernådigste swar på Consist. petita gifwit, opläsit, dat. Stockholm den 19 Octob. 1650, nembl. att denne Acad. skall niuta samma privilegier som Acad. j Vpsala, uthi dhe stycken, som till begge kunna sigh låta accommodera. Jtem att H. K. M:t wore icke obenäghen at försörja Acad. medh en sådan stat, den oakortat åhrlighen måtte kunna uthgå, der som eliest medhlen thet tillåta kunne. Men om defectens wederlagh wil Hennes M:t framdeles nådigst betenckia. Dessemellan Adjunctis, Notario, Fougden och Pedellerne till förbettringh unnes hwardera 10 dal. S. M. Men at öka numerum professorum, för förefallande difficulteter, låter thet sigh ej giöra, detta 8 Nov. 1650.

Dito: Bleff omtalt, at någhot wore ähn oförlänt, der om skall medh thet första ehrfaras, och sedhan derpå underdånigst fordras.

Den 26 Novemb. bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande Magn. Dn. Rector, Dn. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Sweno Vigelius, Dn. M. Georgius Alanus, D. D. Michaël Wexionius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrahamus Tauvonius.

Då inladhe Jacobus Johannis Loimjokiensis een supplication, der han begärrar loff at sustinera M. Axelij vices uthi depositura, effter han honom är någhot skyldigh blefwen, och till samma geldz affbetallningh skrifftelighen ärnat haf:r dhe peng:r som på hans qvota aff depositura falla j hans frånwaru. Här till swarade M. Samuel Frisius, att M. Axelius hade kommit till honom V Trinit. och begärat han wille blifwa hans substitut, honom der till spe successionis öfwertalt, och sedhan

giordt ett wist contract, concensu Rectoris Magn. och Decani; han fördenskuldh blifwit öf:r ferias i stadhen, kostadt opå sigh och fögha aff depositura bekommit; begärrar fördenskuldh tjenstlighen at få niutha sitt contract och beholla deposituram helst nu, när thet begynner något at wancka. Sentent: Efttersom emellan M. Axelium och M. Samuelem Frisium är giordt wist contract, och thet consensu Rectoris och Decani, finnes och inga wichtighe skiäl, hwarföre thet ryggias skulle; ty skall M. Samuel wara uthi M. Axelij ställe, till dess han sielff heemkommer.

Dito: Företrädde tre Bakare, Märthen, Daniel och Anders, och beswäradhe sigh öfwer trenne studenter, Gabrielem Jacobi Lemoensem, Henricum Hourenium och Olaum Olai Ulopolitatum, föregifwandes, at när the förr någhra daghar sedhan kl. 9 om afttonen komo ifrå Halis qwarn, mötte them bete studenter och öfwerfölo Daniel Plaghman, som kom lithet stycke efter två andra sina cammerather, stötandes honom j träcken; hwilcket när the andre blefwo warse, wende the sigh tillbaka at undsettia sin cammerath, der Märthen Deepner fådt ett blodhsår j pannan; begärade fördenskuld fiijteligen att bete studenter skulle straffas, på thet man kunde få gå j fredh på gatan. Bete Gabriel, Henricus och Olaus swarade skifftelighen, förebärandes sigh hafwa mött bete Bakarenar wedh Hr Sigfredz hwss på Scholgatan medh wenligh helssningh, men när Gabriel Jacobi, som war longt efter, skulle sigh uthi hastighet i kyrckiegångz hörne(t) wenda, möter honom Daniel Plaghman oförwarandes, och stöta så tillsamman, doch icke aff någhon wrångh meeningh, deraff Daniel föll öfwerenda, aff orsach at han medh the andra något drucken war. Sedhan beswärra de sigh aff bete Bakare hafwa blifwit medh hugg och slagh oförskylt öfwerfallne, deras klädher sönderriffne, der the doch wenlighen medh them tala wille och ingen tråta begynna; tillseijandes sigh detta uthi foro competenti wela agera. Anders Bakare och the andra sadhe sine klädher hafwa blifwitt j gytian illa medhfahrne. Studenterne swarade sigh hafwa thet samma att præterdera. Men efter ingen thera parten hadhe

witnen, altså blefwo the förlijkte; blefwo och studenterne för-
mante, the wille holla sigh hemna, och wara nöchter.

Dito: Föreprädde Hendrich Kalckila och kährade till Jo-
hannem Matthiæ Nerich. föregifwandes at Johannes hade hyrdt
hooss honom en kammar på åhr för 1t:a span:ll och warit se-
dhan meer ähn ett åhr hooss honom, doch icke mehra ähn
1 R.d.r derpå betalt. Johannes swarade sigh allenast ett
halfft åhr hafwa warit hooss bete Hendrich, nembl. ifrå De-
cembri månat och till Påska, der om och allenast medh ho-
nom contraherat, och lofwadt derföre 1 R.d.; att han och j rät-
tan tijdh sadhe cammaren ifrån sigh, förr ähn han derifrån
skildes; thet som Sveno Erinenius Ner. ochså medh honom wit-
nade. Hendrich föregaff, thet Johannes skulle hafwa tagit sina
saker uhr cammaren stielandes. Sent: Men effter som bete
Hendrich hadhe inga witnen, ty befaltes honom, at han fram-
deles skulle hafwa fram bättre skäl och witnen, sedhan skall
här om vidare rätt skipas.

Dito: Blefwo desse efterskreffne ifrå catalogo stip. ut-
slutne ifrå den 1 Jan. 1650, nembl. Ericus Godenius O. Got.,
[Olaus] Eri Nerichius, M. Petrus Bergius, M. Johannes Ketar-
mannus, M. Barthollus Lachmannus, Andreas Tretzius Cupri-
montanus, Olaus Barkhusius Viburgensis, Petrus Rutelius Cur-
sor; och åter blefwo desse inskreffne: Canutus Laurbechius
promoveres ifrå classe infima till supremam, Henricus Eri
Aboënsis blifr infimus in media, Jsacus Svenonis Vigelius
näst effter Andream Petræum in secunda, Sveno Rydenius,
Martinus Aeschilli Aboënsis, Petrus Magni Gyllenius, Ericus
Abrahami Nylandus, Matthias Martini Bothniensis, Johannes
Turonis Finlandus; blifr altså catalogus för första termin 1650:

Classis supremæ.

- Isacus Nicolai Smol.
- M. Petrus Joh. Smol.
- M. Axelius And. Bothn.
- M. Sveno Gelzenius O. Got.
- Ericus Christ. V. Got.
- M. Olaus Jerem. O. Got.

Laurentius. Vig. Wesm.
 Johannes Sunonis Nerich.
 M. Gudmund Lith. Suderm.
 M. Georgius Nicol. Suderm.
 D. Joh. Gartzius Arbog.
 M. Haqvius Laur. V. Got.
 M. Olaus Olai Wexion.
 Johannis And. Wesm.
 Jacobus Petri Chron.
 Canutus Laurbeckius.

Classis mediæ.

Laurentius And. Bothn.
 M. Johannes Grå Finl.
 Ericus And. Somerens.
 Petrus And. Wesm.
 Petrus Varelius O. Got.
 Johannes Nicol. Wesm.
 Jonas Laur. Calmarens.
 Henricus Erici Aboëns.
 Petrus Magni Werml.
 Ericus Joh. Justander.
 Andreas Joh. Nerich.
 M. Samuel Frisius Aboëns.
 Jacobus Jurvelius Bothn.
 Andreas Aeschilli Petreus.
 Jsacus Svenonis Vigelius.
 Andreas Laur. Suderm.

Classis infimæ.

Gustavus Aeimel. Cumoëns.
 Henricus Matt. Neost.
 Johannes Svenon. Lojoëns.
 Magnus Petrejus O. Got.
 Jacobus Forlad. Smol.
 Gabriel Greg. Biorneb.
 Sveno Clodinus O. G.

Gabriel Tauvon Halick.
 Sveno Jonæ Smol.
 Petrus Magni Gyllen.
 Andreas Jacobi Smol.
 Sveno Rydenius.
 Martinus Aeschilli.
 Ericus Abrah. Nyland.
 Matth. Martini Both.
 Johannes Turonis. Finl.

Dito: Ifrå Missommaren och till Jwl 1650 uthslutes aff be:te catalogo: M. Sveno Gelzenius, Ericus Christo. V. Got., M. Haqvius Laur. V. Got., Joh. And. Wesm. Om Jsaco Dume:nio delibereres framdeles; och inskrifwes j ställe(t) igen: Ericus Jonæ Höök, Joel Laurentij, Jonas Laurentij Hirudius, Johannes And. Wesm. Altså blifwer catal. stipend. ifrå Missommaren 1650 till Jwl:

Classis supremæ.

M. Petrus Joh. Smol.
 M. Axelius And. Bothn.
 M. Olaus Jerem. Ost. G.
 Laurentius Vigelius.
 Johannes Sunonis Ner.
 Laurentius And. Bothn.
 M. Johannes Grå Finl.
 M. Gudmundus Lithovius.
 M. Georgius Nicol. Suderm.
 D. Johannes Gartzius.
 M. Olaus Olai Wex.
 Jacobus Petri Chron.
 Canutus Laurbeckius.
 Petrus Magni Werml.
 Ericus Joh. Justander.

Classis mediæ.

Ericus And. Somerens.
 Petrus And. Wesm.

Petrus Varelius O. G.
 Johan. Nicol. Wesm.
 Jonas Laur. Calmar.
 Henricus Erics Aboëns.
 Gustavus Aemel. Cum.
 Henricus Matth. Neost.
 Gabriel Tauvon Halick.
 Sveno Jonæ Smol.
 Petrus Magni Gyllen.
 Ericus Abrah. Nyl.
 Matth. Martini Bothn.
 Johannes Turonis Finl.
 Jonas Laur. Hirudius.
 Abrahamus Nicol.

Classis infimæ.

Johannes Sven. Lojoëns *).
 Magnus Petrejus. O. G.
 Jacobus Forlad. Smol.
 And. Jacobi Smol.
 Svena Rydenius Smol.
 Martinus Aesch. Aboëns.
 Ericus Jonæ Höök.
 Joel Laurentij.
 And. Joh. Nerichius.
 M. Samuel Frisius Aboëns.
 Jacobus Jurvel. Bothn.
 And. Aeschilli Petr.
 Jsacus Vigelius.
 And. Laur. Suderm.
 Gabr. Greg. Biorneb.
 Sveno Clodinus O. G.

Dito: Tilsades stöp. härnäst: 1. Joh. Strettenio Smol. 2. Jsaco

---

*) Understruket i handskriften. I marginalen läses: Jonas Petri.

Johannis Svenandro. 3. Jonæ Andree Sudermanno. 4. Petro Varæo. 5. Johanni Jacobi Naguensi.

Dito: Een saak emellan Hendrich Cnutsson, kâranden, och swaranden Martinum Aeschilli Aboënsem, om häst och hästleghor, skiötz till förlijkningh.

Dito: Aff Senatu Acad. begärade hustru Anna Jacobs dotter, Sal. M. Johannis Terseri effterlätne enckia, supplicando weta, huru mycket henne skulle bestås efter hennes sal. man aff Eloqvent. professoris bondens 1650 åhrs renta; der til swarades, at samma rentan tillfaller henne och följer efter löhnen, så at hon får åhn en tridiungh der aff; doch medh den condition, at bonden genom dess och annor rests utthagandet blifwer icke ödhe och Dn. M. Samueli Hartman Eloq. Professori sker icke något för när; och bonden förmanes till att contentera be:te hustru Anna der efter som hemmanet kan tola.

Dito: Jnspectores ærarij, Dn. M. Georgius Alanus, och Dn. M. Simon Kexlerus, afsagde denne inspection, efftersom dhe j så monga åhr der wedh warit hafwa.

Den 17 Decemb. bleff Consist. hollit, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Æ. Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, D. D. Michaële Wexionio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartman, Dn. M. Abrahamo Tauvonio.

Då bewiliade Senatus Acad. Jonæ Andree Suderm. för hans stoora fattighdom och armodh, samt trågit och ödhiucke anmodhande om hielp, aff förre wachtmestarens löhn 10 dal. S. M., hwilcka Dn. Qvaestor Acad. wel:dh Per Gers honom tillställandes warder.

Dito: Bleff talt om M. Jonæ Betulandri begähran at få niutha stipendium regium, att oansedt han ifrå catalogo uthsluten är, emedhan han war icke ordinarius stip. uthan j Andree Johannis Ner. ställe, som hijt ingen kommen är, och elliest deras ochså som ordinarij åhro stipend. kommer till fiscum, när the här ifrå äre borta; och blifwer han framdeles inskrifwen, så frampt man förnimmer thet wara Acad. Cancellario behagheligit; altså holles för honom ett rwm löst, till widhare beskeedh.

Dito: Uthslutes Jsacus Nicolai Smol. ifrå catalogo stip. ifrå Missommaren 1650 och Jonas Petri inskrifwes igen, och bliffr in infima classe primus.

Dito: Bewiliades Petro Girmundi aff Jsaci Nicolai stipendio så mycket som Jsacus aff hans stip. honom owetterlighen taghit hafwer.

Dito: Dn. M. Samuel Hartman och Dn. M. Abrahamus Thauvonius blifwa Aediles till någhra åhr.

Dito: Refererade Rector om thet breeff, som den 12 Decemb. skrefz till fougden Hendrich Märthensson, han skulle senda en lengdh opå all den span:ll som der äppe i åhr fallit hafz, hwilcket Senatus lät sikh wäl behagha.

A. 1651. Den 10 Jan. woro uthi Consistorio församblade Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Samuel Hartman.

Då beswårade sikh Hendrich Märthensson öfr någhre mootwillighe bönder, som honom och hans uthskickade medh hugg och slagh öfrfalla, när han rentorna hooss dem opfordrar; och begärrarienstlighen en skrift till laghläsaren, at sådane motte straffas. Sent: Detta bewilies honom. Så bewilies och, att deras hemman, som j någhra åhr äre förmedhlade, och ej kunna swara till rentorna, skola oplysas, och Acad. sedhan kennas wedh bördzretten. Säsom och, att dhe för mögne skola efter ordningen lefwerera uth knechtpenningarna, men dhe oförmögne aff Academise bönder må giöra uth knecht, och stå j rootan. Till dhe andre swaras, när flere professores och Qvästor komma tillstädes.

Den 29 Januarij bleeff Consistorium hollit, uthi närwarrelsse Magn. Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli Petræi, Dn. M. Sve nonis Vigelij, Dn. M. Georgij Alani, D. D. Mich. Wexionij, Dn. M. Simonis Kexlerij, Dn. M. Nicolai Nycopensis, Dn. M. Samuelis Hartman.

Då bleeff talt om exercitijs publicis, att dhe skola begynnas nästa Tijssdaghen, men om Sundaghen intimeres der om.

Dito: Bleeff och M. Johannis Pratani fullmacht dat. Stockholm den 30 Octob. 1650, opläsen, som lydher: at aldenstundh här wedh Acad. med professionerne förändringh skedth är, deri-

genom professio Logica är blifwen vacerande; ty haf:r H. K. M:t till samma professionem Log. bet:e M. Joh. confirmerat.

Dito: Præsenterat bleff een copia aff H. K. M:tz breff, dat. Stockholm den 18 Decemb. 1650, der som K. M:t gif:r Doctori Johanni Gartzio förtröstningh, att så snart professio Politices blif:r vacant wedh denne Acad., han den samma då tillträda och tilbörighen förestå må och skall.

Dito: Præsenterades också M. Axelij And. Bothniensis full-macht på Bibliothecarij embethe(t), dat. Stockholm den 18 Decemb. 1650, der honom bestås till löhn 150 daler S. M:t.

Dito: Blefwo insinnerade j Retten Staphan Hanssons Fougdens, och Dn. Martini Clementis, Past. j Sund, intercessions skrifter för Magno Martini Sundense, som efter citations lydhesse comparerat hafwer. Sent: Här om skall ransakas näste Odensdaghen, och j medhler tijdh begärar Magn. Rector, at någhon aff assessorerne och Regius Consul wille då samma gången wara tilstådes.

Dito: Bewiliade Senatus Acad. Excellentiss. D. D. Aeschillo Petrao för hans expenser och omak han för Acad. stat hade förledhne sommar på herredaghen, nembl. 100 dal. K. M. Så och Nobiliss. et Excellentiss. D. D. Michaëli Wexionio för hans expenser och omak i samma sommar och på samma herredagh 100 dal. K. M., hwilcka Dn. Qvæstor aff fisci penningar uthlefwereandes warder.

Den 5 Febru. bleff äther Consistorium hollit, närwarande H. Ehr:t Procancellario, Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petrao, D. M. Georgio Alano, Dn. D. Michaële Wexionio, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartman, Dn. M. Abrahamo Tauvonio.

Då bleff discurrerat om Magno Martini Sundense, och sententierat: att alldenstundh gerningen ähr giordh på Ålandh, uthom Acad. jurisdictionis dagleedh, derföre remitteres hon dijt att ransakas och affdömas. Skall fördenskuld ställas här om ett breff till fougden på Ålandh, Staphan Hansson, att han samma sak hooss Laghläsaren dersammastådes angifwer, wedh tinget att affdömas. Skrifwes och till Heer Boo Prof-

westen, att när denne sak tages före wedh tinget att skärskodas, han, som præpositus loci är, och efter Acad. privilegier uthi sådane casibus bör sittia öfr ransachningen, wille då wara tillstädes, och underwijsa Consist. om uthslagh. Sedhan kan Magnus komma hijt, och tagha sitt testimonium.

Dito: Efttersom Bårghmestare och Bådth här j stadhen wela twinga professorerne att bryggia j wissa brygghwss till sin nödhortfft, och referera och stödhia sigh på Landzhöffdingens breeff och stränga befallningh, bleeff rådhsampt befunnit att Procancellarius och Magnificus Rector gå till Landzhöffdingen, och förnimma, om sådant vore aff H. K. Majjtt befalt och pålagdt icke allenast borgerskapet uthan och professorerne, helst emedhan the uthi privilegijis seijes frij för all stadzens tunga, the således likwäl eij efterkommes, oansedt och icke få bruka borgerligh näringh.

Dito: Ankom H. G. N:des Acad. Cancellarij recommendations breeff för M. Jona Betulandro, att han må niuta stipendium in prima classe; brefwet är dat. Stockholm 11 Decemb. 1650.

Dito: Jacobus Vellerius Gothus supplicerade om stipendio; och skrefz inter expectantes; såsom och Dn. Laurentius Matthiæ Alandensis.

Dito: Företrädde Erich Hendrichsson och kårade till Abrahamum Cursorem för 2 tr span:ll, som hans son tilhörde och Abraham hoos Jören Madsson j Lundå nedhsatt hade, och försäkrat at dhe skulle wara der j godt behåldh, och sedhan likwäl aff Röykås äre bor(t)tagne. Abrahamus præsenterade laghlesare Anders Sigfredhssons dom, dat. 1648 27 Novemb., der som Jören Madsson dömes till betala samma 2 tr span:ll. Sent: Emedan emot domen eij är appellerat, sökie Hendrich sitt hoos be:te Jören Madsson.

Dito: Landzhöffdingen welb. Lorentz Creutz hafwer intercederat för Acad. bonde Jören Greelsson boandes j Töfssala sochun och Nerby, att han finge lösa medh penningar the höö, som han till Acad. uthgiöra skall, emedhan han är gestgifware. Här om tales medh Acad. Qwæstore.

Dito: Bewilies att Acad. taak och fönster bootas skola och

Qwæstor säljer uth några tunnor fisci spanill att förskaffa penningar dertill.

Dito: Tillåtes att M. Johannes Pratanus står j samme benck medh professorerne Philos. j kyrckian.

Dito: Supplicerade hustru Anna Jacobs dotter om 50 dal: geldh hon föregifwer Dn. M. Simonem Kexlerum hennes saligh man hafwa blifwit skyldigh; medh begäran, hon kunde dem bekomma. Walbet:te M. Simon swarade, att samme 50 dal. äre till fiscum tillslagne, der om uthi actis skall finnas noterat. Skall fördenskuhd här om eftersees och opletas in protocollo.

Dito: Begärade Gotfredrich Roskamp en zedhell till Qwæstorem på 93 dal. 4 öre, som h. Anna Jacobs dotter honom skyldigh är. Sent: Bet:e 93 dal. 4 öre skall Qwæstor Acad. contentera, så framt hooss honom på hennes wegr: ähn är något j förrådth.

Dito: Begärar M. Axelius jempte Bibliothecarij lägenheet behålla ochså deposituram, efftersom han så mycket opå sikh j Stokholm kostat haf:r då han på samma lägenheet fordrade. Sent: Magn. Rector wille honom föreholla huru lithet och altzinthet thet tienar att conjungera samma lägenheet, han wille låtha öf:rtala sikh at blifwa till fredz medh Bibl. löhn allena.

Den 26 Febr. höltz Consistorium uthi närwaru Procellarij, Magn. Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli Petræi, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Georgij Alani, D. D. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Martini Stodij, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycopensis, Dn. M. Samuelis Hartman, Dn. M. Abrahami Tauvonij.

Då supplicerade M. Axelius Andreæ om Bibliothecarij embetes immission, såsom och at han finge niutha depositoris lägenheet jempte medh thet andra. Här om bleeff voterat, att förr ähn bet:e M. Axelius trädher till bibliotheket, skall han förskaffa sikh ifrå Rådhestughun een attestation, att han för den beskyllningh medh Barbrw Schepers [: som j Retten anhengigh är, och eij kan afdömas, som föregifwes, för H. G. N. drätzens ankompt:] bådhe aff Brusen såsom och aff Malin Sterckerska är för rätta fri ehrkendh, som han förebär. Men hwadh som caution anlangar M. Axelius skulle ställa för sikh,

för(r) ähn bibliotheket blifwer honom betrodth, thet remitteres till H. G. N:de Cancell. att decideras. J medhler tjdth blif:r han wedh deposituram.

D. D. Michaël Wexionius begärer thet noteres, att frampt framdeles något hende, och ingen caution ställes, så wil han wara ursechtadh.

Dito: Företrädde Rector Scholæ M. Andreas Laurentij och tjenstlighen begärade wetha: 1. Om the fyra sochnar som tillförende in Consistorio Ecclesiastico äre cantoribus deputerade, skola och lydha der till? Swarades: Ja. 2. Om icke diecknarna som uthan Rectoris loff och något beskedh reesa ifrå sohojan och stadhen, skola för theras motwillig~~het~~ straffas? Swar: detta bewilies ochså. 3. Om en diekn, som hafwer uthpantat enstädz på lande(t) een lusstaka, då han visiterade in secundis? Swar: Denne remitteres till tinget.

Dito: Företrädde Rottala Clemetz hustru medh sijn dotter Britha och Sara Stens dotter, hwilcka beswärade sigh öfwer Simonem Erici Aboënsem, föregifwandes att bette Simon hafwer om nättran giordt dem ofredh, bultat opå porten, sungit der uthanföre någhra lössachtighe rijm, och besynnerlighen j förledhne Lögerdagz kl. emellan 9 och 10 skält bette pijghor medh een tridhie, som och der inne war, för horor; sagdt och der jempte: Ähren J pijghor, så kommer uth, men om J ähren hooror, så blir inne. Kom och een hustru fram Brita Madz dotter benembdh, och witnade: at Simon hade sagdt: Här äre tre jungfrur, må dhe wara pijghor, — och något der effter: Om J ähren pijghor, så kommen, men är J hooror, så kommer inthet, iagh wil lyfta edher Crona. Simon svarade, at han war aff dhem dijt budhen, men när han kom j porten, badh dhe honom gå hijt och dijt, derföre han gådt sin wägh, och sungit tralla tralla, och nembdh ingen. Pijghorne sadhe sigh hafwa welat wetha aff honom, hwi han så nättran rumorade j porten, och derföre sendt effter. Sent: Detta opskiuthes till här näst, och sejjes till bette pijghor, dhe wille sigh ähn fleere witnen förskaffa.

Dito: Efftersom D. D. Michaëlis Wexionij auditores beswära sigh, att de icke kunna sittia in audit. under lexorne

någhra tijmar & radh; derföre efterlåtes honom hora 1 efter middaghen, den honom efter constitutiones ochså tillfaller.

Dito: Magnus Olai O. Got. och Ericus Matth. Upsalensis inlade sina supplicationer om stip. regio, och blefwe expectantes.

Dito: Bewiliadhe Senatus Acad. Abrahamo M. Cursori aff fisci peng: r 12 dal. K. M. att betala sin 1650 åhrs hwsshyra medh, hwilcka Dn. Qvæstor Acad. honom tilställandes warder, och detta denne gångon, och eij mehra här efter.

Dito: Bewiliade Senatus Acad. Petro Magni Wermlandø stipendiariorum Notario, för sitt 1650 åhrs omak 2 t: r spann: il aff 1650 åhrs pecunia diligentiorum.

Dito: Præsenterades M. Olai Jeremiæ Norcop. breeff uthi Consistorio, der han uhrsechtar sigh för sin absentia, och tjenstlighen begärr att få niutha stip. så här efter som här till.

Den 19 Martij woro uthi Consist. Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Svenø Vigelius, D. D. Michaël Wexionius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman.

Då inlade M. Axelius Rådstughu Rättens attestatation, dat. den 3 Martij 1651, der som attesteres, att enär M. Axelius medh M. Anderss Bruse och Stercker Malin woro för rätta, bekende the bådha två, och sade sigh eij annat wetha medh mehrbete M. Axelio And. ähn som ähra och godt, och att han medh all redlighet hafwer omgådz j Borgmestarens Schepers hwss. Begärade fördenskuld M. Axelius supplicando och undertienstlighen, att efter H. M:tz fulmacht honom bibliotheket inrymes. Såsom och, att han eij strenges medh caution. Sent: Altså hafwer ingen emot bet: e M. Axelium, att han ju icke efter fulmachts lydelse till Bibliothec. embethe förträdher; allenast bibliotheket öfwerses och förskaffes derpå ett wist register, och hwadh conditionerne anlangar, så opskiuthes thet till Acad. Cancellarium.

Dito: Taltes om futuro Rectore; D. D. Michaël excuse: rade sigh, så och Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Martinus togh saken j betenckiande.

Dito: Prælectiones ophöres 8 daghar förr och efter Påska.

Dito: Om examine tales effter helghen.

Dito: Blefwe expectantes Petrus Eck V. Got. och Laurentius Gunnari Suderm.

Dito: *The* Jören Kind begärrar blifwa Acad. Snickare, *the* opskiutes till Acad. Cancellarij ankompt.

Dito: Lofwades M. Michaëli Jurvelio recommendation till H. G. N:de.

Dito: Bewiliades Magnif Rectori, Dn. M. Erico Achrelio aff Erich Danielssons, förre wachtmestarens, besparade löhn, peng:r 8 $\frac{1}{2}$ dal. K. M., som samme Erich wälbete Rectori ähn resterar, hwilcka Dn. Qvästor aff samme besparde löhn contenterandes warder.

Dito: Företrädde åter Brita Clemetz dotter och Sara Steens dotter, och beswårade sigh öfwer Simonem Erici Aboëns. icke allenast för någhre dhe förre injurier och beskyldningar, uthan och att han yttermehra sedhan dem på kyrckiewäghen oförrättat hade; doch emedhan bete Simon så nu som näst tillförende betygade och bekende, at han medh bete Brita och Sara eij annat weet, ähn hwadh ährligit, redhligt och godt är, [bedjandes] der hooss fljtelighen, att the wille förlåta honom, i hwad måtto han dhem injurierat hade, inlåtthe the sigh medh honom, Simone, j förlikningh, doch medh den condition, at der han, Simon, framdeles dem någhon injurie tillfoghar, skall och denna saken stå honom öpen; och alt detta medh Senatus Acad. consenz.

Dito: Om Cursoris hwss tales medh Qvästore.

Dito: Refererade Dn. M. Samuel Hartman, at hustru Anna Jacobs hafwer mechta strengdt gådt medh Eloqvent. profess. bonde tillwercka, för den gamla rästen hooss honom war; hwilcken likwäl ähnnu sina uthlagor temmelighen uthgiöra kan, allenast han wore eij för tresk; begärrar fördenskuuld at denne komme under Qvästorem, och han finge igen en annan aff Acad. bönder. Sent: Här om skall talas medh Qvästore.

Den 27 *Martij*, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycop.

Bleeff beslutit, at här ifrån Consist. skrifwes et breff till H. N:de Her Jöns Kurck, och ödhmiuckelighen begäres, han wille låta sin son H:r Gabriel Kurck blifwa Rector wedh denna Acad. på detta nästa åhret.

Men om Prorectore delibereres framdeles.

Den 16 April woro uthi Consist. försambladhe: D. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. D. Michaël Wexionius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycop, Dn. M. Samuel Hartman.

Då proponerade Dn. M. Nicolaus Nycop. opå Rectoris wegr, som denna gångon är illa till pass, först om examine publ., när thet skulle begynnas; der om bleff beslutit, att thet begynnes [i] Maj som brukeligt är, nembl. Fredaghen 14 daghar till.

Dito: Bleff och talt om futuro Rectore, och beslutit, at såsom tilförende vota här uthinnan äre fallne på Dn. M. Martinum Stodium, altså blif:r han här näst Rector, och önskes honom lycko och welsignelse.

Dito: Bleff och terminus mutationis Rectoratus determinerat, nembl. den 13 Maj, som är Tijsdaghen för Pingedaghen.

Den 25 Aprilis bleff Consistorium hollit, och woro tillstädes: Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycop., Dn. M. Samuel Hartman.

Då bleff talt om benckiarna, som j kyrckian ähre brutne sönder; och föregifwes aff någhre aff borgerskapet thet studenterne thet skulle hafwa giort, aff hwilcka the också någhra nembdt hafwa, som nu till Consist. woro citeradhe, och woro tillstädes. Men alldenstundh anklagarene nu eij comparerade, och blifwo doch här om igår tillsagde, ty kunde man inthet göra till saken, doch skall här om medh första lägenheet talas medh Acad. Cancellario; såsom och om rwm j kyrckian, der lägligast wore at byggia benckiar åth studenterna.

Dito: Gåå Rector och Dn. M. Nicolaus Nycop. till H. G. N:de Acad. Cancell. att tala om professorum introductione,

nembl. welbet:e Dn. M. Nicolai till profess. Theol. och M. Joh. Pratani till profess. Logicam.

Dito: Efftersom Borgmestare och Rådth här j stadhen hafwa proponerat, att dhe och professorerne för egne personer och för hustror skulle billigt hafwa lägerställen i kyrokian frit; här om tales framdeles widhare.

Den 10 Maj hultz Consistorium uthi närwarelse H. Ehrtz Procancellarij, Magn. Dn. Rectoris, Dn. D. Aeschilli Petrai, Dn. M. Svenonis Vigelij, Dn. M. Georgij Alani, D. D. Michaëlis Wexionij, Dn. M. Martini Stodij, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycop. och Dn. M. Samuelis Hartman.

Då bleff discurrerat om M. Petri Joh. Reftelij recommendation till Biskopen j Linköpingh, och godt befunnit, at uthi hans testimonio kan sådant wäl skee, at Rector deri honom till bet:e Biskopen recommenderar.

Dito: Qvæstor Acad. welbdh Peer Gers framhade emot fougden Hendrich Märthensson efftersk:ne beswårspuncta, som han j sin senaste ransakningh 1650 12 Martij medå honom befunnit hade och aff bönderne bleff andragit:

1. At bönderne j Kyrå beswårade sigh öfr de moga dagzwerker dhe j fjord till Kalckumäki på een ladha giordt hafwa, nembl. hwar sina 3 dagz:r och belöper als 135 dagz:r. Hendrich swarade at allenast dhe oförmögne som få förmedlingh derpå arbetat hafwa, effter han tilförende hade loff at byggia, och doch icke warit der alltijdh heela daghen. Hendrich bleff aff Senatu alfwarlighen förmant, at han ingaledes medh onödige dagzwerker bönderne uthmechtar, och deras eghna sysslor förhindrar.

2. At bönderne j Mouhijerfwi hafwa bewiliat at lefwerrera för dagzwerken hwar sina 8 cap:r span:ll, frågas medh hwars consenz thet skeedt är. Här till swarade Hendrich, att samma sp:ll är fördh på böndernes rentta.

3. Hafwer Hendrich afsatt Thomas Rettare, som tilförende aff Dn. M. Erico Achrelio j dienst antaghen war. Hendrich swarade at bet:e Thomas hade sigh sielff afdanckat då, när hans dienst bäst behöfdes; sedhan han och aff Qvæstore bleff igentaghen, haf:r han inthet sigh tee welat.

4. Om han tagher den span:ll som bonden lefwererar öfr rentan efter markgången emot andra partzeler? Han swarade, at såsom han haf:r tagit honom aff bonden, så förer han och den j rechningen. Sententia Senatus: at den span:ll som bonden lefrerar öfr åhrligh renta, tages efter markgången.

5. Hwi sombligha j Kalkumäki hafwa giordt 10 dagz-werr? Der till swarade han: Neij.

6. Om han i Mouhijerfwi haf:r opburit 3 cap:r aff bonden till knechtens kost? Han swarade: Ja, emedan samma knecht hade der j Mouhijerwi sin roota, och skulle och hafwa dedhan sin mat, då han war fengzligh, at han eij skulle rymma.

7. Hwi han hade bydt en hoop medh boskap, som han aff bönderne tagit hade at sendas hijt neder? Han swarade, sikh icke thet ringaste deruthinnan Acad. lill skada giordt hafwa.

8. Hwi han haf:r förändrat j Jordboken $\frac{1}{12}$ m:ll? Han swarade, sikh samma $\frac{1}{12}$ ma:hl ifrån den ena bonden opå den andra fördt hafwa, som derföre billigt swara borde. (Sent.) Senat: han må eij fördrista sikh thet at giöra, uthan öfwerhetens wetskap.

9. Äre någhre böndernes partzeler oqwitterade. Der till [säger] Hendrich thet skeedt wara, när något är infördt, då [han] icke är hemma, och ingen är för handen skrifwa kan.

10. Acad. inventarij koo haf:r warit hooss een bonde i 2 åhr, [och] Hendrich derföre tagit 2 L $\frac{1}{2}$ smör, doch icke fördt thet på rechningh. Han swarade, at samma koon war honom aff Acad. oqwitterat.

11. Hwi han aff Simon Lucasson haf:r tagit een wep. . , och sendt [i byn?] på 10 kan:r öl? Han swarade sikh samma gången hafft nembdemän medh sikh, åth hwilcka han köffte några kr öl. Sent. Senatus: Bet:e Hendrich föreholles, at man medh honom, förmedelst bet:e ransachningh, någhre fougdter befunnit haf:r, som wore icke till att lijdhä; doch försrones han denne gångon och alfwarlighen förmanes, han achtar sikh framdeles better, och icke gif:r ifrån sikh någhon förargelsse etc., som thet och skedde.

Dito: Her Sigfridi Enckia j Jkalis förskones medh the [267] cap:r span:ll hon för 1649 till Acad. resterar.

Dito: Protesteres emot Anders Michelssons attestat, dat. 20 Aug. 1650, och lydher om een stughu, som H:r Abraham j Jkalis haf:r fördt ifrå ett Acad. hemman och på ett annat; . . . committeres denne saak Qvästori at uthföras.

Dito: Bewilies Clemet j Tyrisewa breff på the frijhets åhr, som han reda hafft haf:r.

Dito: Michel Jörensson j Käkälä niuther 3 frijhetz åhr.

Dito: Bengdt Märthensson, en förrymbd knecht, tages fast, och hans kost betales af rootan.

Dito: Cautionsmän j Uniala skola något betala för honom som the caverat hafwa.

Dito: Fougden Hendrich Märthensson bestås uthaff skintzfärdzpengarna billigh bekostnat, som han på nöwendige reesor hafwer.

Dito: Skall Qvästor disponera medh fougden om thet hemmanet, som han j Kareku och Kåskias by wil taga op aff öde och brukat.

Dito: Bewilies Qvästori Acad. wel:dh Peer Gerss rwm uthi processibus och andre samqwembd, näst effter Dn. M. Samuelem Hartman, som och constit. Acad. thet förmå, effter som M. Samuel för ochså j förnemblige tienster sigh haf:r bruka låtit.

Dito: Effter Hans G. N. Acad. Cancellarij befallningh togs j betenckiande den twist, som emellan Dn. M. Georgium Alanum och Dn. M. Nicolaum Nycop. kommen är om Sagu sochun; gafz och aff Magn. D. Rectore, sampt D. D. Petræo tillkenna, at Cancellarij votum är, thet Dn. M. Nicolaus der till komma skulle. Sedhan effter nogha deliberation kallades wälberte Dn. Professores in särskilt, och till förlijkningh styrktes. Då föregaff Dn. M. Georgius sigh hafwa praxin medh Theologis i Upsala, consvetudinem och æqvitatem på sin sidha. Men Dn. M. Nicolaus sadhe sigh aldrih hafwa om samma profession skrifwit till någhon j Stokholm; och aldenstundh han för språket skull eij kan något medh församblingen j Nådhendal uthretta, ther han doch medh Gudz hielp j Sagu

kan arbeta medh, begärrar han blifwa här wedh. H. Ehr:t Biskopen föll på Dn. M. Nicolai sidha och Georgium förmante, han wille der *medh* wara till fredz.

Dito: Skall Notarius gå till Landzhöfdingen, och opå Senatus weg:r begära aff Landzhöfdingen, han wille förhielpa Sen. at få op the 80 dal. S. M. som Magnus Martini Sundensis i Hofrätten är fälter till, som the och efter Acad. privilegia hijt lydha.

Dito: Tales medh Acad. Cancell. om Senatus skall skrifwa [till] H. K. M. om den tijenden som nu ifrå Acad. j Hwittis, Loimjoki och Pungalaitio är bortdonerat, och Acad. likwäl haf:r Konungl. bref opå.

Dito: Gafz tillkenna at H. G. N:de låter sigh behagha, at *medh* mutatione Rectoratus något fördröjes, för H. Gabriel Kurkz skull.

Den 14 *Maj* woro försambladhe Magn. Dn. Rector, D. D. Michaël Wexionius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Samuel Hartman.

Då refererade Notarius, hwadh som Landzhöfdingen hadhe sagdt om Magni Martini Sundensis bötespeng:r, nembl. att han wil låta exeqvera domen, och skaffa penningarne j staden; sedhan må dhen tagha dhem som wedherbör.

Dito: Begiäradhe Inspectores ærarii een wiss instruction på deras beställande och embethe. Sent: Dertill swaras, när alle äre tillhopa.

Dito: Acta oplässne.

Efter middaghen woro uthi Consistorio försambladhe, H. G. N:dhe Acad. Cancell., H. Ähr:t Procancell., Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Sveno Vigelius, D. D. Michaël Wexionius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Samuel Hartman.

Då begiäradhe H. G. N. att ifrå Capitlet skulle ställas een förmaningz skriff till prästerna j stiftet, att the ställa till godho och förmana till eenighet bådhe adhelen och bönderna, der dem emellan kunde opkomma någhon twist.

Dito: Sadhe Senatus sigh wara wäl tilfredz medh den

tijenden, som H. G. N. hade Acad. tillslagit uthi Tawastehus lähn, och tackadhe H. G. N. högheligen derföre.

Dito: Ähr H. G. N. Procancell. och Senatus sentens, att Dn. M. Samuel Hartman, föruthan Eloquentiæ profession, förestår ochså professionem Poësius.

Dito: Woro H. G. N. och H. Ährts Procancell. och Senatus samtlighe vota, att M. Nicolaus Nycopensis, som aff H. K. M:t till professionem Theol. vocerat och confirmerat ähr, behåller Sagu sochun till pastorat; och M. Georgius Alanus blifwer wedh Nådhendaal.

Dito: Gaff H. G. N. tillkenna, att oansedt M. Nicolaus behåller Sagu, doch skall han wara Tertius och M. Georgius Secundus inter Theologos här wedh Acad.

Dito: Lofwadhe H. G. N. gifwa een befallningz skrift till Landzhödingen, att han lefwererar till Consist. Academ. Magni Martini Sundensis böther.

Dito: Frägades aff H. G. N., om bet:e Magno Martini kunde tillstädiat att komma till Acad. igen, som han och hans fader thet ödhmiuckelighen begähra bådhe genom sigh sielfwa och genom intercessores? Dertill swaradhe H. G. N. att sedhan han hafr uthstådt sitt straff och uthlagdt sina böther, så kan han wäl admitteras till Academisk societeet.

Den 15 Maj woro uthi Consist. Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus, D. D. Michaël Wexionius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Nicolaus Nycop., Dn. M. Samuel Hartman.

Då företrädde Stadzskrifwaren Johan Ollsson, och begäradhe uthaff Senatu weta, om Henricus Georgij Aboënsis skulle wara studiosus och under Acad. jurisdiction eller icke, förefgifwandes at han hafwer stådt en tijdh wedh tollen, och elliest låtit bruka sigh uthi skrifwande och supplicerande, såsom han och nu nyligen hade stält en skrift till H. G. N:de General Gubernatoren opå borgerskapets wegr som han förefgifwer moot Bårgmestare och Råd. Härpå swarade Henricus, at han ifrå Acad. hafr inthet ähnnu tagit sitt förlof och afskedh, uthan allenast j någhra wekur warit uthi Tolpoikens ställe wedh tollen medh Inspectorens Thomas Thomassons lof

och minne. Supplicerande anbelangande, seijer han sigh der till wara uthaff någhra ombedhin. Sent.: Här om blef delibererat och beslutit: 1. Att *thet* skall höras effter, om han är förr detta på Rådhestughun saakfelt, som seijes. 2. Om han haf:r tagit dienst af Thomas Thomasson. 3. Skall och Acad. Cancell. här om rådfrågas. 4. Han må *interim* wara inmant.

Dito: Blef Jören Kindh antagen till Acad. Snickare.

Den 16 *Maij* blef Consistorium hollit, och woro närwarande Magn. Dn. Rector, Dn. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Sveno Vigelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman.

Då blef bewiliadt, at Henricus Georgii Aboënsis får ställa caution för sigh.

Dito: Bestås M. Petro Reftelio stip. till Nyåhret.

Den 2 *Juni* woro uthi Consist. Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Sveno Vigelius, D. D. Michaël Wexionius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Nicolaus Nycopensis.

Då beslöts, at efftersom H:r Gabriel Kurck in*thet* kommer at antaga Rectoratet, ty blifwer mutatio näste Torssdagen 8 dagar till.

M. Olaus Wexionius beholler stip. till Missommaren.

Dito: Bewilies Canuto Laurbeckio recommendation till Lincopensem Episcopum, och stip. till Jwl.

Dito: Bewilies M. Jonæ Betulandro uthaf 1651 åhrs pecunia diligentiorum 20 dal. S. M:t.

Dito: Jnskrifwes uthi catalogo stip. ifrå nyåhret 1651 Johannes Strettenius, Jacobus Abrahami Angerm., Jonas Andreæ Saderm.; och uthslutes, M. Axelius Andreæ, M. Gudmundus Lithovius, M. Georgius Elingius.

Dito: Johannes Jacobi Naguensis inskrifwes uthi catalogo stip. ifrå Missommaren 1650.

Dito: Bewilies uthaff fisco för professorerne till Augsburgiske kyrckian 10 dal. Kop:r M:t.

Acta Consistorii Academici sub Rectoratu Excellentiss.
Dn. M. Martini Stodij, Lingg. P. P.

a 18 Junij 1651 ad 17 Majj 1652.

Den 18 Junij bleeff Consistorium hollit, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Michaële Gyllenstolpe, Dn. M. Nicolao Nycop., Dn. M. Samuele Hartman, Dn. M. Abrahamo Thauvonio.

Då bleeff sagdt, att spirorne och cappor skola förwaras der som förr j kyrckian.

Dito: Om elencho, som tryckias skall, beställes medh thet första.

Dito: Bewilies Dn. Jacobo Chronandro recommendation-skrifft till H. Gref. Excell. H:r Magnum Delagardie. Säsom och stipendium Reg. på ett åhr ifrå nästkommande Johannis, allenast thet skeer medh Cancellarij och Procancell. Acad. samtyckie.

Dito: J morghon slutes medh lectionibus publicis, men festo Johannis intimeres der om; hwilcket alt Magn. Rector Academ. Cancellario warder tilkenna gifwandes.

Dito: Anbelangande någhre studenters, som sikh här ifrå scholan och till Acad. hafwa begifwidt, begähran, att the måtte aff sochnar pro wale, som man kallar, deelachtighe blifwa, så skall derom uthi Consist. Ecclesiastico talas medh Rectore Scholæ.

Dito: Andreas Kinnoræus V. Gothus skrifwes inter expectantes.

Dito: Gaff Rector tillkenna, att the bötespenningar som Magnus Martini Alandensis utlagdt hafwer, och belöper på fisci deel 100 dal. K. M., ähre hoess Dn. M. Ericum Achrelium.

Dito: Skall *medh* thet första taalas medh Acad. Cancellario [om] Henrico Georgij, som opå någhras weg:er här aff staden till H. N:de supplicerat haf:er och nu derföre angifwes och antastes.

Dhen 25 Junij bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Thauvonius.

Då bleeff taalt om carcere Acad., at thet blif:er der som förr.

Dito: Bleeff Carl Flesk Acad. wachtmestare tilltalt, och alfwarlighen förmant och befalt, at han *medh* flijt skulle achta opå sin tienst.

Dito: Protesterade Dn. M. Abrahamus Tauv. sigh icke wara plichtigh att cedera Qvæstori wel:dh Peer Gers uthi sessionibus.

Dito: bewilies M. Axelio Andreæ despositoris lägenhet till lijka medh bibliothecarij till nästkommande Bartholomæus.

Dito: Gaff Magn. Rector Senatui tillkenna, att H. G. N. Acad. Cancellarius hafwer sigh resolverat opå Consistorij begäran om Henrici Georgij saak, således: att aldenstundh bet:re Henricus hafwer plichtat medh fängelsse, kan han denne gån:gon slippa der medh; att och deras caution, som för honom bär:gat hafwa, ähr lööss. Kallades fördenskund Henricus in, och *medh* alfwar förmantes, att han för sådant achtar sigh framdeles bättre, der han icke wil blifwa hårdelighen tilltaalt och straffat.

Dito: Skall M. Michaël Jurvelius Notarius hafwa förträdhe för M. Axelio Biblioth. uthi sessionibus och processibus, allenast han stijgher dijt honom bör; här till samtykte ochså M. Axelius.

Dito: Begäradhe Jacobus Johannis Loimjokensis succedera M. Axelio uthi depositura. Sent: Här medh dilationeres till Barthol.

Dito: Begärar Olaus Botvidi Smol. ödmiuckelighen, att blifwa lööss aff sitt fengelsse, dijt han för Simon Jörenssons skull satt war. Då företrädde barberare Paulus och betygadhe att patienten Simon Jörensso icke war uthi någhon lijzfahra.

Sent: Olaus skaffe sigh twenne bofaste borgesmän, så kan han blifwa lööss.

Den 27 *Juni* wore uthi Consistorio försambladhe: Magn. Dn. Rector, D. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Nicolaus Nycop., Dn. M. Abrahamus Thauvonius.

Då företrädde Simon Jörenssons hustru, och föregaff att hennes man lågh uthi lijzfahra, för thet sår som Olaus Botvidi honom gifwidt hadhe, begäradhe fördenskuldh, att han nu wäl förwaras, helst effter hon seijer sigh hafwa hört, att han bortreesa wil. Kom och Stadzfoungden Sigfredh Johansson och för samma orsaker skull begährade att Olaus måtte [wäl] förwaras, och hollas till att gifwa penningar på löhnen [ät] bardberaren. Här om bleff discurrerat, att aldenstundh Acad. inthet hafwer någhot fengelse färdigt, eij heller tienar att hafwa studenterna på Rådhusstufwan medh äthskillighe partij fengzlighe, kan Olaus wara inmant hooss Acad. wachtmestare, doch så att man är om personen försäkradh; skall och ähnnu talas medh bardberaren och förnimmas huru thet står till medh patienten; ähr han icke j någhon lijzfahra, så kan Olaus blifwa lööss medh två bofaste bürgermän till dess man honom fordrar fram. Och efftersom han är fattigh, må Simon sielf contentera bardberaren till saksens wijdhare ransakan.

Dito: Skrifwes ett breff till under Laghman Oluff Samuelsson, och begäres att han wille ransaka wedh laghmans tingh, huruledes thet föreweter medh dhen action emellan Daniel Kröger, Bärghmestare j Vlå, och Jacobum Jurvelium Bothniensem, och der om sedhan underwijsa Consistorium.

Den 1 *Julij* bewiliades Cammereraren wel:dh Engelbrecht Nielsson 10 R.dal:r aff fisci peng:r för hans omak han hafr för Acad. stat.

Den 3 *Julij* wore uthi Consistorio H. Ähr:t Procancellarius, Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petrusus, Dn. M. Nicolaus Nycopens., Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrahamus Thauvonius.

Då taalte Procancellarius om Depositoris successore, och badh, att Jacobus Johannis skulle ihughkommas, då der om delibereres.

Dito: Refererades, att bardberaren bekänner, att Simon Jörensso'n ej skadhar till lijfwet, att och Olaus B. hafwer stält nöjachtigh caution för sikh, altså är han nu lööss gifwen. Hwadh penningarna anbelangar, som bardberaren hafwa skall, så blif: *thet* och der wedh som förr är sagdt.

Den 18 Julij bleeff Consistorium hollit, och woro tillstädes Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petrusus, D. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrahamus Thauvonius.

Då inladhe Jacob Ersson Simon Jörensso'ns klagoskrifft öfwer Olaus Botwidi, der han beswärar sikh senaste Johan. dagz afton wara aff bete Olaus öfwerfallen och fådt twenne knifzslagh; begärrar fördenskuld, Senatus wille tilholla honom, Olaus, att betala hans hinder och skadha jempte balberare-löhn, såsom och wara förplichtadh att swara till hans lijff, så frampt honom något widhkommer innan natt och åhr, och medh starcke löffesmän *thet* försäkra. Han insinueradhe oohså uthi Rätten een witeskrifft, underskrifwen aff Johan Jesenhaus, Hermanno Brockenio och Johan Bomgardt, der dhe witna och bekenna, att Daniel Nielsson, Cammererarens skrifware, hade warit uthi deras gelagh hoos Simon Jörensso'n någhra tijmar, och sedhan han war uthgången, stannade han wedh Stadzkellaren och ropade så att dhe kende hans röst; då gick Simon uth och bödh honom in och sadhe medh skempt: Kom till oss Daniel, din konna, hwarföre ropar du dher? Då råkadhe Olaus och Jacob Matzsons skrifware Madz wara der medh; och Madz kom strax löpande in till Simons port, brukade onyttigh mun och frögade: hwarföre Simon kalladhe honom konna och skiälm? Men Simon sköt honom ifrån sikh, seijandes: Hwad hafwer iagh medh edher att beställa? Men Madz fick till knifz, går neder till Slachtarhuset och manar den andra dijt. Der de mötte hwar andra, der kom och Olaus och begynte ordkastas medh Simon och på sidlyfftonne kom löpandes medh en knif, men Simon togh en steen och kastadhe efter honom och råkadhe honom in*thet*, då rende Olaus till och gjorde skadan och sedhan sprang Simon till och togh honom j håre[t] och slogh honom under sikh, och

blefwo så bådhe aff andre åthskilde, der då Assessoren Tessleff ropade efter wachten, och studenten infördh bleeff. Detta alt lofwa dhe medh tryggeligh eedh bekreffta.

Här till swaradhe Olaus Botvidi skrifttelighen, föregifwandes, att han om afftonen wedh pass emellan 9 och 10 gick medh två andra Samuel och Matz widh namn öfr torget, och frågadhe aff wachtmestaren, om thet were lofligit att roopa lustigh en gånge, der till han sagdt: ja; dhe altså medh en mun roopat lustigh, och gådt åth Tawastgatan, dijt Olaus hade ärnat sigh uthi Samuels kvarter. J thet samma kommit och Simon Jörensson uhr sin gårdh, och strax roopat: bijdha, bijdha, din tiuff och skiälm, etc. och fådt till swars: han skulle wara sielff dhen samma, till dess han sådant the andre öfrityga skulle. Han fördenskuldh kommit uthi stoor ijfrighet och j bara skiortan och welat på Olaum och skält honom tiuff och skiälm, blifwit doch aff the andre cammerater förhindradh, till dess Matz fick tu munslagh uthaff honom och Samuel ett. Sedhan hafr han tagit op en steen och kastat efter honom, fätten j håret, slagit under sigh och honom der illa tracterat, tagit och roopat efter kniiff. Han, Olaus, fördenskuld tenkt sigh om j sin nödh, tagit sin kniiff och slagit honom j ryggen och blifwit doch öfr 3 fampnar opføre släpat aff honom, der han och altijdh ropade efter thet han hade kunnat dräpa Olaum medh, till dess andre kommo honom till hielp. Wil fördenskuld wetha, hwarföre Simon: 1. lop uhr sin gårdh; 2. skälte honom tiuff och skälm; 3. lop en sådan wägh efter honom. Sedhan protesterar han och emot witnesskriften, seijandes, att the ähre mäst hans gäster, och icke bijwistade slagmålet, uthan stodo j Simon Jörenssons stughu fönster, som samme skrift uthgifwidt hafwa. Såsom och att Daniel Nielsson samma skrift icke hafr welat underskrifwa, uthan och afrådt the andra der ifrån, och derföre fådt aff Simon Jörensson blå ögha och ett holl j hufwudhet.

Då framkallades Madz Matzsson och bekende, att the wedh Rådhestughuknuten ropadhe j lustighet, thet wachtmestaren ther hadhe tillstادت, och ärnadhe hwar till sitt. Då kom Simon Jörensson, och medh thet samma ropadhe Olaus: Hei lu-

stigh. Simon sadhe: Du din skelm och tiuff. Dhe swaradhe: war sielff; medh thet samma wille Simon på Olaum, men han, Madz, sadhe till honom: Käre faar, går heem; men han gaff honom par örfijlar, sedhan och åth Samuel, och leet altijdh: skälm och tiuff, och sleet sigh uhr dheras händer, togh Olaum j håre[t], dhen då ingen knijff j handen hade, slogh honom nedh under sigh, sedan sejer Madz sigh icke wetha hwadh skeedt ähr, efter som han bleeff derifrån affakildh, ej hellet thet, efter hwem Simon kastadhe medh steen; men om Daniel sadhe han, att han hade mött dhem j broendan.

Thet samma sannadhe och Samuel Nielsson, att the frågadhe aff wachtmestaren, om them wore loffgifwit att ropa lustigh? — och wachtmestaren der till samtykt. När dhe sålunda kommo j gatuhörnet, kom Simon springande, ropandes tyff och skälm; der till Olaus swaradt: war sielff. Då wille han på honom, men Madz affrådde honom, men han sadhe: Jagh haftr inthet emot tigh uthan den skälmen; och kom på thet sidsta till Olaum, fick honom j hår(et) och slogh honom under sigh, och ropadhe efter knijff; lofwar och göra sin eedh derpå, att han sågh ingen knijff j Olai handh förr ähn han war omkull, att han och ej slogh till förr ähn han lågh under, der han ropadhe om hielp.

Sedhan framkalladhes Hermannus Brockenius och Johan Jesenhaus, och förmantes wedh theras eedh att bekenna hwadh sant är. Då bekende Hermannus och sadhe, att han hörde ropas, och wiste icke om thet war Daniel eller Olaus, då lop Simon uth j bara skiortan, och ropadhe: Kom hijt din skiälm, — men om han fick hugg aff knijfwen, antingen förr ähn Olaus lågh under eller sedhan, sejer han sigh inthet hafwa seedt; Bekenner och att theras witnesskrift, som Bomgarden stält hafwer, den nu borta är, icke är wäl stält och såsom thet sigh borde. Jesenhausen sadhe sigh hafwa seedt och hördt, att Simon stodh och ropadhe oij, oij, men när han hadhe fådt hugg sejer han sigh icke wetha.

Denne saak togs uthi betenckiande, och befans, att aldenstundh Simon Jörenssons witnen, som han sigh beropar opå, revocera thet the hafwa skrifwidt, och the andra witna

emot Simon Jörensso; ty opskiutes medh sententien till här näst, och förholles Jacob Ersson, att han förskaffar sigh andra witten, om han giter, sedhan skal han få entligt uthslag.

Den 7 *Aug.* stältes ett breff till H. Kongl. Maj:tt om confirmation på then tienden uthi Tawastehws lähn, som H. Gref. N:dhe General Gubernatoren till wedherlagh för Loimjoki oeh Hwittis anordnat hafir och att Cumå kunde ombytas. Säsom och till Secret. welb. Niels Tungel och (om?) gunstigh befordran uthi saken, som sålunda Qvæstori Acad. well:dh Peer Gers att uthföras commenderat ähr.

Dhen 3 *Sept.* hölts Consistorium, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycop., Dn. M. Samuele Hartman.

Då företrädde Lars Palicka, och beswäradhe sigh öfr Dn. M. Ericum Achrelium, för geldh, som han skulle ähn restera för hemmanet han uthaff honom köffte. Sent: Här till kan inthet giöras denne gångon, effter som welbe:te M. Ericus är borta.

Dito: Lectiones publicæ skola begynnas torsdaghen 8 daghar till.

Dito: Bewilies M. Jonæ Betulandro stip. regium effter Acad. Cancellarij breff uthi suprema classe, ifrå Missommaren 1651 till Missommaren 1652.

Dito: Proponeradhe Hendrich Märthensson Fougden, att General Munsterherrar hafwa skrifwidt till alla j landet, besynnerlighen till adhelen, att dhe skola comparera j Skenäs, och der skall sedhan dheras beswär om knechtlefwereringen optaghas och examineras: hwem som försumar, ware hwsbonden eller tienaren, han skall swara j Swerighe. Derföre skall och en opå Acad. wegnar dijt förreesa; och effter han sielff genom opbördh är förhindradh, begärar han att Senatus wille en annan dijt förordna. Sent: Här till swarades, att fougden må lagha här om thet bäst han giter, efftersom thet är hans embethe; doch will man tala medh Dn. Johanne Frisio, som dijt ochså förreesser, att han honom här uthinnan är behielp- ligh, så mycket han kan.

Dito: Begäradhe Hendrich Mårthensson att få niutha ett hemman uthi — *) beläget under skattmannarettighet, eftersom han bördzrätten till sigh handladt haf:r, och samma hemman tillförende nembl. 1648 och 1649, ej mehra åhn 18 dal. S. M:t förmedladt åhr, och han thet andra köfft till sigh; att honom ochså efterlåtes uthi arendewijss en wiss summa derföre att uthgiöra, så länge hemmanet kommer i sitt rätta brwk, att och ingen efter arende åhren må trängia honom der uth, der han eliest haf:r lust och wil derföre uthlagorna och öf:rbygningen betala, han måtte hafwa loff thet honom at försälia. Sent: Bewilies bet:e Hendrich att niuta och brwka samma hemman.

Dito: Bewilies — *) att boo och brwka hemmanet j Kitilä och Karcku sochun till wijdhare ransakningh.

Den 17 Sept. bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Peträus, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrah. Thauvonius.

Då kom åther Lars Palicka och sadhe sigh hafwa att fordra aff Dn. M. Erico Achrelie 70 dal. Kop:r M. och begäradhe att Senatus wille wara honom behielplich, han kunde komma till sitt. Men aldenstundh M. Ericus inthet nu heller hemma åhr, ty skall Magn. Dn. Rector här om beställa, medh thet första han kommer heem.

Dito: Sigfredh Hendrichsson ifrå Mertelä beswäradhe sigh öfwer hustru Anna, Sal. Terseri efterlefwerska, att hon emot Consistorij besluth hade låtit hoos honom uthpanta hans sädeskorn, oxar och annat som han behöfde till hemmanetz brwk, och en godh deel twedußbelt uthmätit och opburit. Sent: Här om skrifwes ett breff till Landzhöfdingen wälb. Lorentz Creutz, han wille wara bet:e Sigfredh behielpeligh till thet som ret är.

Dito: Jacobus Forladius Smol. niuther stipend. regium till nästkommande Jwl; och sedhan blifwer någhon hans substitut, att der han kommer igen, skall hans rwm wara honom ypit.

*) Lucka i handskriften.

Dito: Jnlades H. G. N:des Acad. Cancellarij commenda-
titisæ för Petro Johannis Betulino, att han skall få stip. re-
gium; hwilcken nu bleff skriffwin inter expectantes.

Dito: Supplicerade Laurentius Hinsbergius Werml. om
stip. regio, och skrefz inter expectantes.

Dito: Bewilies att Catalogus bibliothecæ tryckes aff pub-
lico och lägges op 150 exemp. Der om contraherar M. Ax-
elius medh Booktryckiaren.

Dito: Sejjes Cursoribus, att et exemplar aff disputationi-
bus lägges j Bibliotheca.

Dito: Bewilies M. Axelio depositura till wahren Phil. Jac.(!)

Dito: Sadhes M. Axelio till han skulle tagha en wiss
tijma om daghen, att studenterne som hafwa lust att studera
j bökerne der uthi bibliotheket, må wetha ställa sigh då der in.

Den 8 *Octob.* bleeff Consistorium hollit, och woro tillstä-
des, Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus, Dn. M.
Sveno Vigelius, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Simon Kex-
lerus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman,
Dn. M. Abrahamus Thauvonius.

Då bleeff taalt om Ryska studenten, Johanne Simonis,
att han kan ingen tingh, spenderar mycket och försumar sigh,
derföre bleeff han inkalladh och medh alfwar förmant till flijt
uthi sina studier, hwilket han och uthlofwadhe. Bleef och
taalt om dhen som för honom præceptorera skulle, och befans,
att Petrus Magni skulle wara der till wäl tienligh.

Dito: Torssdaghen 8 daghar till skall hollas inscriptio
och Rector intimerar der om näste Sundaghen.

Dito: Bewilies M. Jónæ Betulandro stip. regium, efter
H. Gref. N. Acad. Cancellarij breeff, uthi suprema classe, ifrån
Missommaren 1651 till missommaren 1652.

Dito: Bewilies och Jacobo Chronandro stip. regium ifrå
Missommaren 1651 på ett åhr.

Dito: Uthslutes ifrå catal. stipend. ifrå Missommaren
1651 och till Jwl 1652: Dn. Johannes Gartzius, M. Olaus Je-
remiæ, M. Olaus Olai Wexionius, Henricus Erics Aboënsis.

Inskrifwes igen uthi samma catalogo: M. Jonas Betulan-

der in suprema, Laurentius Gunnari Suderm., Petrus Johannis Betulinus och Johannes Jacobi Naguensis in infima.

Dhen 16 Octob. hulttes inscriptio.

Dhen 5 Novemb. hölts Consistorium, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, D. D. Gyllenstolpe, Dn. M. Erico Achrelio, D. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartman, Dn. M. Abrahamo Thauvonio.

Då bleeff beslutit, att ifrå Consistorio gifwes paper åth tryckiaren, att han må tryckia ett exemplar aff alla disputationibus och orationibus som tryckes, att förwaras uthi Bibliotheca.

Då bleeff och Oeconomi Templi och Sacellani här j staden begähran proponerat, att them också måtte gifwas ett exemplar aff disputationerne som distribueres uthi kyrckian, efftersom the få inthet annat uthaff studenterne. Sent: Detta ställes uthi studenternes discretion, och skola blifwa först aff Cursore och sedhan aff Præsiede också der om påminte; doch twinges ingen att gifwa emot sin wilia.

Dito: Dhen intimation som anslås att convocera studenterne att fölia Landzhöfdingens sons lijk till sin lägerstadh, låter Landzhöfd. sielff tryckia, om honom så behaghar.

Dito: Suppliceradhe hustru Anna Jacobs dotter till Consist. att hon kunde få uth thet, som henne ähn resterar på sin Sal. mans deputat, i rettan tijdh, och icke förwägras för thet Dn. M. Samuel haf:r ther emot, effter som hon honom ej skyldigh ähr. Dn. M. Samuel refereradhe nu som förr, att bet:e hustru Anna emot Consist. besluth hadhe låtit hooss bonden uthmäta endesta oxar, så att han nu må lega aff andra, och mehra ähn henne borde bekomma; att han och Consist. breeff icke haf:r fådt ähnnu præsentera åth Landzhöfdingen som haf:r warit borta den här tijdhen, meenar fördenskuldh billigt wara, att så lenge bonden kommer medh henne till reckningz, må något aff hennes rest hooss Qvæstorem wara j qwarstadh. Senatus swaradhe härpå, att här om talas medh Qvæstore.

Dito: Thet som hustru Anna Jacobs dotter föregifwer sikh hafwa uthaff Dn. M. Abrahamo Tauvonio att fordra på

dhe 40 dal. som M. Abrahamus hafv varit henne skyldigh, och wälbete Dn. M. Abrahamus nekar till; så skiuther Senatus Acad. detta till förlijkningh.

Dito: Supplicerade Carolus Erici Portulinus om stip. regio, och bleeff inskrifwen inter expectantes.

Dito: Beswärade sigh Johannes Gregorij Pijckensis öfr Henricum Martini Mulli, att han hadhe slagit honom, Johannem, wedh öra, så att dher ran blodh uth, och han nu inthet mehrä der medh hörer så wäl som förr; och detta allenast derföre, att han hadhe sagdt till honom: När blifv tu prest, efftersom tu hafv stort skegg? Der till hafv han swaradt: Satis tempus, hade iagh Rd:r och oxar, nogh skulle iagh ordineras. Men när Johannes corrigerade honom uthi Syntaxi, satis temporis, fick han samma örfil. Här till kunde bete Henricus icke neeka, uthan allenast föregaff thet att der kom inthet blodh uthur örat, thet och Johannes sedhan gaff effter, att thet skedde icke då strax, men något der effter. Sedhan kom Ericus Henrici Hemæus och witnadhe, att bete Johannes hadhe förr fehl uthi samma örat; der till Johannes nekadhe. Sent.: Henricus Martini skall bötha 6 ~~my~~ S. M. för punst, och samma böther innan 8 daghar uthleggia; hwar och icke, skall han blifwa incarcererad, och der derföre plichta, efftersom han är fattigh. Om och Johannes kenner mehr och mehr ondt j örat, är honom frijt derpå framdeles att agera, sedhan skall och widhare der om ransakas; helst emedhan Medicus Dn. M. Ericus Achrelius gaff tilkenna, att bete Joh. är sinkligh uthaf sigh.

Dito: Proponerade Magn. Rector och gaff tilkenna, att Borgmestaren Nicolaus Lietzen hade varit hooss honom, och sagdt huru såsom någhra honom och hans medhbrödher för brådt hafwa, att the som nyss ähre promovradhe af studiosis till professioner, gå öfwer borgmestarne som länge wedh tiensten varit hafwa; hafwer fördenskuldh opå sin och andre bårgmestarnes wägnar begärat, doch icke för theas eghne personers uthan för embetens skull, att Senatus Acad. wille propter mutuam concordiam här uthinnan dispensera; och hwar thet skeer, så wela the tacka Senatui derföre, hwar och icke, så wela the och der medh wara belätne. Sent.: Här om bleeff

delibererat och bewiliadt, att Dn. M. Samuel Hartman tagher primum Consulem medh sigh, och Dn. M. Abrahamus Thauvonius dhen andra der näst, allenast inga andra trängia sigh der emellan, såsom Bookhollaren, Fiscalen, Inspectoren, om hwilcka uthi constitutionibus inthet förmåhles, uthan om consulibus; och consules må achta så sin respect emot andra som emot Acad. Doch statueres här medh ingen lagh, uthan förstås thetta allenast om personerne och icke om embethen.

Den 12 Novemb. bleeff Consist. hollit, och woro närwarande Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Peträus, D. M. Sveno Vigelius, Dn. M. Georgius Alanus, D. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Simon Kexl., Dn. M. Nicolaus Nycop., Dn. M. Samuel Hartman.

Då företrädde Märthen Hoperi och kädhe till Olaum Olai Bothn. för $\frac{1}{2}$ åhrs hwshyra nembl. 6 dal. K. M. Men Olaus swaradhe att han hwarcken hade kontraherat medh honom om någhon hwshyra eller och hans nyckel hoos sigh hafft. Men aldenstundh the hadhe inga witnen, sades them till, att ther the icke kunna förlijkas, skola the här näst tee sigh här medh sine skiäl.

Dito: Bleeff taalt om Acad. krydgårdz balk, som nu är nedfallen moot dhen deelen dhen Tavonius brukat hafwer, och delibererat, hwem som skulle samma balken igen opsettia. Här uthinnan war Senatus sentens, att then som brukar jorden, han skall och holla balken wedh macht.

Dito: Företrädde Jören Snickare, och beswäradhe sigh deröfver, att han blifwer molesterat aff Magistraten här j stadhen, och esomåffast citerat på Chiämnär Cammaren allenast för 14 ~~mg~~r, hwilcka han är en skyldigh blefwen, och hans hustro sedan stärkt derföre, fråghar fördenskuldh, hwar han comparera skall att swara sin wederpart till rätta? Senatus förmannte honom, att han medh godho skulle betala the 14 ~~mg~~ och sedan sökia hooss dhen andra igen, hwadh honom bör för sterkning bekomma, och der medh gaff han sigh till fredz.

Dito: Begynte Senatus deliberera, om the skulle kunna disputera och promoveras till gradum uti någhon facultet, som en Doctor uthi samma facultet them offererar uthan speciali

Regiæ Maj. induktu? Men genom Dn. M. Svenonis Vigelij in-
terposition bleeff denne discursen disturberat.

Dhen 18 Novemb. woro hooss H. Ehr:t Procancell. hemma
närwarande Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus, Dn.
M. Georgius Alanus, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Nico-
laus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abraha-
mus Thauvonius.

Då præsenteradhe Acad. Qvästor, wel:dh Peer Gers, Hen.
Kongl. Maj:ts allernädigste resolution om kyrckietijenden uthi
Tawasthws lähn, och om någhra bönder i Lappå.

Dito: Lases och op H. Gref. N. Acad. Cancellarij re-
commendations breeff dat. Stokholm den 29 Oct. 1651, at
Qvästori Acad. och hans opbördzmän unnes halfwa skiutz-
färdzpenningarne som falla och uthgå kunna aff Acad. godzen,
emedan Acad. godz och kyrckietijenden äre wijdt ifrå hwar
andre och på åthskillige orther aflägsne. Här om och om Qvä-
storis omkostnat och expenser, som han haf:r opå denne ree-
san giordt, wil Senatus framdeles deliberera.

Dito: Bleeff och D. D. Michaëlis Gyllenstolpes inlagho
opläsen, der har sigh höghelighen beswärar öfwer dhen inju-
rie, som Dn. M. Sveno honom näste den 12 Nov. under een
sitttande Consistorij rett tilfogadt hadhe; begärandes der opå
doom uthi saken. Här om bleeff delibererat och godt befun-
nit, att thet woro thet bästa, man skulle först sökia för-
likningh och förnimma, om the wela sigh der till beqwäma,
så att Dn. M. Sveno först deprecerar hooss D. Gyllenstolpe,
som injurieradh är, men nu först skall Magn. Dn. Rector och
Dn. M. Ericus Achrelius thär om giöra sin flijt, att denne saak
kunde genom en wenligh förlikningh componeras.

Då refereradhe och H. Ähr:t Procancell. att Doctor Mi-
chaël hade beswärat sigh, att M. Sveno hadhe och sedhan på
gatan unsagdt honom; och emedhan sådant födher inthet godt
aff sigh, rådde han, att j tijdh skulle drijfwas på förlikningh.

Dito: Bewiliadhe Senatus Acad. Johanni Simonis Swessa
fierde deelen uthaff 1651 åhr pecunia diligentiorum, nembl. 10
dal. Silf. M., hwilcka honom uthaf Dn. Qvästore Acad. till-
ställes.

Dito: Refererade Procancell. att H. N:dhe Præsidenten hadhe sendt Hofretz Fiscalen till honom, han skulle imponera Rectori Magn. att han wijsar åth H. N:dhe thet bref som Hartwijk Hendrichsson honom hade tilskrifwidt, och han tillförende hade wijst D. M. Svenoni Vigelio. Då lofwadhe Magn. Dn. Rector gå till Præsidenten för samma saak skull.

Dhen 10 Decemb. woro uthi Consistorio försambladhe, Magn. Dn Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Simon Kexlerus, (Dn. D.) Gyllenst.

Då företrädde Johannes Johannis Collinus och kåradhe till Jsraëlem Johannis, föregifwandes att han förledne höst legde honom att gå Finström sochun för 8 dal. K. M:t, och hwadh han skulle bekomma der öfwer, thet skulle Johannes få; nu seijer han sigh icke hafua mehra fådt ähn 30 dal. aff sochnen, der doch the som j åhr ther warit hafwa, bekenna att the mehra bekommit hafwa. Jsraël swarade, att han icke haf:r fådt mehr ähn 30 dal. Sent.: Eftersom Johannes haf:r inga skiäl moot Jsraëlem, ty skall han skaffa sigh beskedh ifrå Finström, om han någhot winna wil.

Dito: Gabriel Laur. Werml. skrifwes inter expectantes.

Dito: Företrädde Papin Marcus, och fordradhe uthaff professorerna dhe 5 ~~xxx~~ som the för förra åhren för ugnspengar restera, præsenterandes H. G. N:des här om uthgifne breeff, 1651 den 7 Aug. Sent.: Senatus will tala här om medh Landzhöfdingen, och läta see att professorum hwssholl och them pålagde ugnspeng:r icke äre proportionerade effter ordningen.

Då bleeff och talt om orationibus, aff hwilcka the skola corrigeras? Dn. M. Samuel Eloq. P. meentte att hwar corrigerar uthi sin profession effter som mama (!) orationis är, på thet ingen contemptus wore till att befahra, att ther somblige ginge honom förbij, och the andres orationer skulle nödgas ochså [få] öfwersee. Detta opskiuthes till framdeles.

Dito: Resignation sloss an näste Sundaghen, och förmähles att the komma tilhopa igen consveto tempore.

Dito: Företrädde Petrus Magni och gaf Senatui tillkenna, att han Johanne Simonis Rysse icke kan uthi thet Latiniske språket komma till rätta, efftersom han haf:r swårdt

till att lähra, och der hooss rät ringa befljtar sikh om studiis, uthan mehra wil besökia kröghare; aff hwilcka Hendrich Arkapoika fordrade honom nu $3\frac{1}{4}$ dal. och Bertill Bryggiars enckia 1 dal. för öl; mente fördenskuld Petrus, thet wore bättre, at han blefwe underwijst uthi fidei articulis allenast, sadhe och sikh hafwa fädt för thet han hafv informerat honom span:ll 2 t.r. Då bleeff Johannes åther framkalladh och förmant till fljht, och att endelighen skulle holla sikh ifrå ölkroghar; han tackade Senatui för godh förmaningh, och lofwade holla sikh der effter.

Dito: Jsacus Eriçi Falander, Ericus Matth. Florinus och Abrahamus Abrahami Jkalensis supplicerade om stip. R. och blefwo skrefne inter expectantes.

Dito: Jsacus Joh. Svenander begährade suppl. att blifwa af stip. R. deelachtigh. Sent.: Här till swarades, at när han kommer till Acad. igen, wil Senatus om honom betenckia.

Dito: Lofwades Svenoni Stålhös recommendation till Episcopum och Consist. uthi Wexiö.

Dito: Præsenterades Acad. Cancellarii recommendation, dat. Stokholm 14 Oct. 1651 för Claudio Joh. Agrea, att få stipend. reg. in suprema classe.

Dhen 12 Decemb. stältes ett breff till Landzhöfdingen welb. Lorentz Creutz.

Den 13 Decemb. bleeff Consist hollit hooss H. Ehr:t Procancell., närwarande välbete Procancell., Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigeljo, Dn. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycop., Dn. M. Samuele Hartman.

Då företrädde Advocat Fiscalen M. Johannes Vassenius och j sin inlago, uthi den Kongl. Hoffrätt j Åbo inlagdh den 11 Decemb. nästförleden, som här bleff opläsen, beswärade sikh öfwer D. M. Abrahamum Thauvonium Phys. et Bot. P. P. föregifwandes sikh wara uthi förledhne bröllopsfäst af honom af gammalt haat, först medh skamlighe ordh och skofftiker öfwerijlat, och sedan der han tenkte sikh sådant undandragha, sielff ofredat och till sina kläder slitin och rifwin; att och M. Abrahamus hade slengdt taldrickar och faat effter ho-

nom, ropat som en best, och sin physicam så högt contem-
 pterat, att han Ethicam antingen inthet wiste, eller och heelt
 förglömde; och att thetta skeedt då H. N:de Præsidenten och
 halfwa Juridica inne woro, då honom, Fiscalen, förnembli-
 gast borde niutha konungz fredh. Begärer fördenskuldh, M. Abra-
 hamus måtte exemplariter androm till warnagel straffadh warda,
 såsom medh honom också skeedt är, som ofredade Sylvium (Hof?)
 Rettens Secreterare uthi ett gestabodz lagh.

Då bleeff them bådhe aff H. Ährt och Consistorio före-
 hollit huru ogera man hörer och förnimmer sådan förargelse
 skeedt wara, helst nu så när moot helghen, hafwe förden-
 skuld meent, ähn gerna såghe, the här om sins emellan skulle
 förlijkas. Dess föruthan så klagas icke uthi detta foro, uthan
 hooss den Kongl. Hofrät. M. Johannes Wassenius sade att
 oanseedt han ogera sågh sigh wara kommen här j, doch är
 medh honom gånget som man seija pläghar: att man kan ej
 längre niuta fredh, ähn hans granne unnar, och för thet han
 uthi præsentia Præsidis och andras merckelighen injurieradh
 är, hafv han och sökt swar hooss den Kongl. Hoffrett. Ytter-
 lighare seijer han sigh ej kunna förlijkas, emedan thet samma
 androm också, kan skee, ärnat war.

Härpå svarade M. Abrahamus Thauvonius, att han gan-
 ska ogera sågh, att dhen trätan dhem emellan yppas och
 förorsakas skulle. Men hwadh personerne anlangar, så wil
 han, som en professor, wara dher han är frijkalladh äfwen så
 wäl som en annan. Sedhan att ingen må förbrå honom hans
 profession och speculationes Physicas; att han och Ethicam
 effter möijeligheten altijdh observerat hafuer, och borde icke
 aff Wassenio, som och in Ethicam peccerat, honom j detta fal-
 let förwijtas. Trätan anbelangande, sadhe han M. Vassenium
 hafwa fallit in uthi discurs han medh professorerne hadhe,
 welat wara förmeer ähn andra och allas oculos in se conver-
 tere, begynt skoffticera, seijandes: convenimus, seijer Petrus,
 och annat mehra medh ährerörighe ordh, kallandes honom
 narr och took wäl sex gångor, och när honom bleeff sagdt,
 han skulle der medh hafwa fördragh, skall han hafwa först
 fattat uthi taldriken, hwilcket att förhindra, sigh fådt honom

j armen, j skiortermen medh samma blifwit rifwin, då han äther fådt taldriken och kastat, sigh fördenskuld welat kasta medh [fat] ingen, men Bårgmest. Johan Hansson thet förhindradt, [men] han likwål sedhan kastadhe medh taldriken; och lofr thetta medh witnen bewijsa. Vassenius exceperadhe, att dher så wore, så hade han illa [fo]gadt, sigh och kalladt Thauvonium narr och took sedhan han ... *) gh efter honom, wil fördenskul bewijsa sin skrift, och efter gjorde ransakning begärar doom. M. Tauvonius sadhe M. Vassenium hafwa först roopat, och sedhan ochså, at Landzhöfdingen måste styra honom, och begärer sammaledes att saken skärskodas och ransakes och sedan afdömes.

Sent.: Här uthinnan war Senatus betenckiande, att om de icke kunna förlijkas, skall M. Thauvonius nästa Måndaghen lägga in och swara på Vassenij inlagho.

Dito: Refereradhe Qwæstor, huru såsom han hade sendt Acad. Cancell. breff strax andre daghen han kom heem till Landzhöfdingen j Helsingfors Anders Oxe, och lydde om dhen tijende span:ll som Acad. j Tawastehws lähn är deputerat; och inthet förr eller annat swar derpå bekommit, ähn att hans Secreterare skrifr dhen 11 Decemb. att samma bref är dijt anlentt, men för militien skull, som till samma span:ll är inwijst, ej annars skee kunnat, ähn att derifrån sendes två försegladhe inwijssningar, och thet .... *) efter gissningar. Sent.: Här uthinnan, war Senatus betenckiande att Qwæstor sielf skulle reesa till Helsingfors, och ifrå Consist. ställes ett breeff till Landzhöfd. Anders Oxe och sendes medh honom.

Dhen 15 Decembr. bleeff Consistorium hollit, då swaradhe Dn. M. Abrahamus skriftelighen opå M. Vassenij inlagho; dher han

1. Bekenner att bådhe honom och Fiscalen ej wäl anstår, att hafwa således exorbiterat, och fördenskuld på sin sijdha sådant höghelighen ångrar.

2. Förundrar han sigh, att M. Vassenius icke skäms giöra sigh aldeles oskyldigh, som doch till trätan första orsa-

*) Stället afbrändt i handskriften.

ken ähr, medh sin otjdhghet till disputera, skoffticera och medh ährerörigha ordh öfwerfalla een, ty aff gammalt haat seijer han sigh inthet wetha; men att M. Vassenius innengde sigh uthi professorernes discours, wille confundera honom öfwerliudt och ropadhe: convenimus, conven. etc. och sedhan förförde sigh på M. Joh. Pratanum och M. Axelium, och på sijdhlyfftonne uthan någhon gifwen orsach kalladhe honom, M. Abrah., en narr och took äthskillighe gångor, och att thet skedde förr ähn han rörde sigh, tagher han Gudh och sitt samwet till witne, och wil giöra sin eedh derpå och medh witten bewijsa, thetta ähr orsaken till alt deras buller. Thet som M. Vassenius föregifwer sigh hafwa skadat honom, sedhan skiortärmen war sönderrifwin, der till neekadhe han, efter thet dhe woro ihoop, skedde medh een hast. När han och M. Vassenium förmant hade, at hafwa fördragh medh sådana titlar, efftersom aff sådana j dryckesmål gemehnighen wancka örfjilar och han wore aff kött och blodh så wäl som en annan, haf:r likwäl Vassenius continuerat der medh lijka fort, och sedhan slengdt talricken äth skallen på M. Tavon. för ähn han någhon taldrick eller faat rörde, thet han ochså lof:r giöra sin eedh opå, thet the andra ochså som der när stodho skola witna. Sedhan neekar han sigh hafwa kastat någhon maat eller faat under bordet eller och efter Vassenium, uthan ärnat och Borgmästaren förtagit, hwilcket assidentes skola ochså weta [wara]. Men för thet M. Vassenius så häfftigt honom medh sina taldrickar anföl, sigh icke annat kunnat giöra, ähn att han een taldrik slengde effter honom. M. Vassenij ropande skola godt folk weta omtala; men thet bete Vassenius så försmädeligen nu j sin skriff, och mycket wärre förr öknämner, thet tillskrifwer han hans obeskedelighet.

3. Klaghar sigh högheligen öfwer dhe scoftica som M. Vassenius honom medh maculerar, och för(e)brår honom hans embetes beställning och speculationes Physicas, och understår sigh att grijsa uthi H. Maj:ts godha tyckio och wåra konungzlige constitutioner. Men thet han moot praxin Ethicam skall hafwa förgripit, och att Vassenius annat ähn ähra och redhghet medh honom weet, will han bewijsa. Bedher

fördenskuлд, at han som en Regius Professor måtte frijkallas för denne förtreetlige menniskians försmädelser, scofticer [och] ährerörige titlar, at han så skamlighen af honom ej må tracteras.

Sedhan kom Laurentius And. Kempe fram för retta, och bekende, att hans discipulus, Johannis Eri, hafwer warit der när då M. Abrahamus och M. Vassenius trätte, och bekenner, att M. Vassenius hadhe sagdt till M. Abrah.: tu äst ett took och nar, — för ähn dhe kommo ihop, såsom och att M. Vassenius först medh taldricken kastadt hadhe. M. Vassenius begärade att — *) sielf måtte komma fram, och afleggia sin eedh, om han till lagha ålder kommen ähr, och sedhan witna; föregifwandes att Tauvonius kan besticka sådana små, och beropandes på Carolum Rothovium och M. Joh. Pratanum, som han seijer wara M. Abrah. synnerligh godh man. Här till swaradhe Dn. M. Tauvonius seijandes: att M. Vassenius är otijdigh, och sielf hadhe welat öfwertala Christer Plaghman at witna på sin sidha; der till Vassenius aldeles nekadhe. Hadhe och Tauv. fram Bårg. Johan Hanssons son till att witna, men efftersom han är öfwerwaga gifwes honom inthet witzordh.

Åther blefwo the förmante och styrkte till förlijkningh; men M. Vassenius lofwade swara på M. Tau. inlago, och blef så här wedh denne gångon.

Dito: Begäradhe Jacobus Jurvelius Bothn. af Senatu Acad. supplicando, at effter Acad. privilegier må förordnas en fullmechtigh aff Consist. att bijwista dhen ransachningh, som effter dhen Kongl. Hofrätz befallningh emellan honom och Daniel Crögher j Vlå hollas skall. Sent.: Bewilier Senatus att Dn. Jsacus Limingius tagher detta omaket opå sigh; och skall der om ställas till honom en skriff.

Dito: Stältes ett breff till Landz(höfd). Erich Andersson Oxe om tijenden j Tawasthws lähn, och sendes een copia aff H. Kongl. Maij:ts här på gifne breeff och confirmation.

Dhen 16 Decemb. bleeff åther Consistorium hollit, då företrädde M. Johannes Vassenius och swaradhe opå M. Abra-

*) Lucka i handskriften.

hami Tauvonij inlagho, der han först förundrar sigh opå we-
dherpartens skamlösshet, att han uthi saksens refererande
medh osanningh fortfaar. Sedhan begynner han referera hwadh
orsach them uthi widhlyffthet hafwer inwefwadt. Nembl. att
M. Tauvonius hade en discurs medh Dn. M. Nicolao om for-
mis partialibus haft; och M. Nicolaus war bortgången, och
han, Vassen., sagdt till Pratanum, att samma discurs är widh-
lyffthigh och behöfwer mycken tijdh, hade M. Tauvonius be-
gynt qvæstionera, men han inthet welat sigh uthi widhlyffthigt
inlåta, uthan sagdt: convenimus, convenimus; — thet M. Pratanus
skall weta att witna. Sedan begynt at seija sigh wela ställa
någhra studenter ihop medh Vass., som skulle giöra honom
warm om hufwudet, och frägadt, om han minttes, att the woro
i hoop uthi ett cornut, der han hade öfwerfallit Vass. medh
slagzmål? — och yreckadt alt fort dorpå, men Vass. sagdt sigh
hafwa sådant förgätit, thet Carolus Rothovius och M. Prata-
nus skola witna. Sigh fördenskuld wäl merckct hans förehaf-
wande, gådt uth och satt sigh på andre sijdhan, der M. Tau-
vonius begynt kalla honom nässwijs och lofwadt uth örfijlar,
fattat honom j armarna, rifwit skiortan sönder, krafusat efter
hans hår någhra gångor, men Vassen. slitit sigh ifrå honom,
och kallat honom nar och took, som han war och detta då
sagdt och icke förr, men M. Tauvonius begynt slenga tal-
drickar och faat efter honom, der mat uthi war, ropa, skrija
och bulra, att H. N. Præsidenten hade sagdt till Landz(höfd.), att
der han icke skulle tijgha, skulle han föras uth. Att han
hade fått een blånadt, kunde fulle skee när han bultade j bor-
det. Men ährerörige ordh, som M. Vassenius skulle hafwa
fält, må han specificera. Thet M. Vass. skulle gripit sigh uthi
H. K. M:tz godha tyckio och constit. Academicas skall han
bewijsa, eller sielf plichta. Sigh och aldrih hafwa förtalt
hans profession. Men thet M. Tauvonius förer in, att han,
Vass., skulle hafwa scofticerat opå M. Pratanum och M. Axe-
lium, haf:r han tigdt sigh målsmannadöme och bör plichta
före, hwilcka han då inthet öfwerfallit hadhe. Will och icke
heller tillställa honom giöra sin eedh. Att och M. Tauvon.
föregif:r honom hafwa roopat, holler han honom osanningzman,

och må therföre efter lagh plichta, begärar altså at han må exemplariter straffas.

M. Abrah. Tav. beswärade sikh öfwer wedherpartens skofftiker och skamlöshheet, och wil fördenskuuld replicera; protesterandes opå Doctoris Gartzij och Laurentij Andreæ discipels, som är öfr sine 16 åhr, witne. Men M. Vassenius beropade sikh opå Carolum Rothov. och M. Pratanum.

Då företrädde Carolus Rothovius och witnade, att när the hade discurrerat en stundh, hade M. Abrah. sagdt till M. Johannem att han wille ställa aff sine discipul, som skulle giöra honom warm om hufwudet, hört och att M. Joh. hade sagdt, att man skulle ej tenckia på gammalt: odi memorem comptorem, men hwar af thet är kommit, sikh icke wetha. Men sedan the woro ihop, hafr han warit uthe, ej heller förr hört någhre skälsordh.

M. Johannes Pratanus witnade ochså, att han hörde M. Tauvonium tala om sina discipul, som skulle holla Vass. warm, men sedan gick han wedh annat bordh, och weet inthet hwadh dhem emellan passerat är.

M. Joh. Vass. begärer uthslagh, och beswärar sikh at han icke heller (i) farstughun får wara j fredh, och wil hafwa juris beneficia sikh förbeholdna.

Sent.: Efftersom här ähnnu fehlas en godh grundh, så och witnen, som M. Abrah. sikh beropar opå, inthet äre tilstådes, och eliest Rector och godh deel aff Senatu äre borta, ty opskiutes detta.

Dito: Ankom Landzhöfdingens welb. Lorentz Creutz breeff, dher som förmähles, att H. Kongl. M:t:z ordningh innehåller, ett en man som stoort hwshåldh hafwer, skall gifwa 6 dal. S. M:t till bakugnspeng:r och en fattigh man som ringa hws-håld hafr 6 ~~mg~~ S. M., hwilcka dhe armaste böra uthleggia; och aldenstundh Consistoriales hwareken dhe högste eller ringaste uthan midlaste uthi Lengden äre jämförde, så må dhe samma peng:r godhwillelighen uthleggia, och således undwijka dhe procedurer som Thomas Thomasson här uthinnan söker.

A. 1652. Dhen 4 Febru. bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande Magnif. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Pe-

træus, D. D. Michaël Gyllenstolpe, D. M. Samuel Hartman, och Dn. M. Abrah. Thauvonius.

Då bleeff omtaalt om Qvæstore, att när fleere Consistoriales komma tillstådes, skall seijas honom till, att han giör riktigt, och lefwererar till participanterne proportionaliter aff hwart slagh som till staten införes. Sedhan skall också talas om fisci penningar och om dhe bötespenningar som Staffan Hansson sende ifrå Åland, och Dn. M. Ericus Achrelius emoottogh.

Dito: Bleeff afftalt, att lectiones publicæ begynnes j morghon otto daghar till.

Dito: Om stipendiariis såsom och om Aeschillo Benedicti tales ochså framdeles.

Dito: Bleeff refererat att Petrus Magni haf:r fådt 10 dal. K. M. för thet han haf:r wunnit pro A. 1651 Stip. Notarius, men om thet öfriga som han begärer, skall och framdeles omtalas.

Dito: Michaëlis Sigfridi saak och lönskaläge examineres här effter medh första tillfälle.

Dhen 5 Febr. woro uthi Consist. försambladhe Magnif. Dn. Rector, D. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Samuel Hartman, och Dn. M. Abrahamus Thauvonius.

Då proponeradhe Magnif. D. Rector, huru såsom Ryska legater, som nyligen woro komne j stadhen, begära Ryska studenten, Johannem Cimonis, medh sigh till Swerge till sin tolk, och frägadhe: om han thet tillstådhia skulle? Härpå bleeff swaradt: att aldenstundh bete Johannes är här j stadhen mycket skyldigh, och ähr derföre hijt aff H. Kongl. Maj:t förskickadh, att han här studera skulle; derföre hafwer Rector och Senatus ingen macht att senda honom medh samma legaterna; men tagha dhe honom utan Magn. Rectoris förloff, så må dhe och betala hans geldh och swara hooss H. Kongl. Maj:t om så fordras.

Dhen 25 Febr. stältes ett breeff till Landz(höfd). welb. Lorentz Creutz om 54 tr 16 cap:r spall som Acad. j Tammela bortmist hafwer, att dhe kunde få dhem igen j Cuumå.

Dhen 3 Martij bleeff Consist. hollit uthi närwarellisse,

Magn. Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli Petræi, Dn. M. Georgii Alani, D. D. Michaëlis Gyllenstolpes, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Nicolai Nycopensis, Dn. M. Samuelis Hartman, Dn. M. Abrahami Thauvonij.

Då inladhe Dn. D. Aeschillus Petræus Acad. Cancell. recommendationsskrifft, som till honom in privato war tillskrifwidt dhen 17 Novemb. 1651, om Theodoro Gunnari, att han måtte få stipendium här wedh Academien. Altså bleef bete Theodorus skrifwen inter expectantes.

Dito: Suppliceradhe om stipendio Johannes Olai Garleinius Vestmannus, Hermannus Petri Thorwöst, Benedictus Jonæ Collinus Smol., Andreas Johannes Nylandus; och blefwe alle expectantes.

Dito: Refereradhe Acad. Qvästor, om thet breeff som nylighen skrefz till Landzhöfd. om 54 t:r 16 cap:r span:ll att Landzhöfdingen hadhe nekadt der till, och sagdt sigh icke kunna mista dhem för krijzfolcket skull.

Dito: Bleeff aftalt, att Dn. M. Abrahamus Thauvonius reeser uth och holler ransachningh medh Academiæ bönder nu medh thet forderligaste, tagandes medh sigh en som skrifr: op acta.

Dito: Företrädde Theodorus Gunnari, och begäradhe opå Fiscalens M. Joh. Vassenij wegnar swar aff Senatu opå hans inlago emot Dn. M. Abrahamum Thauvonium. Derpå swaradhe Senatus Acad. att wälbete M. Abrahamus måste först swara opå Vassenij senaste inlagho, och skall Vassenius leverera honom een copia deraff, och sedhan faller sententien.

Dito: Bleeff omtalt, att Dn. D. Michaël Gyllenstolpe parenterar nästa Tijdsdaghen öfwer H. Ehr:t Sal. Biskopen och Procancell., och lectiones publicæ suspenderes till nästa Torsdaghen.

Dito: Företrädde Gertrud Clemetz dotter, een enckia, och beswäradhe sigh öfwer Michaëlem Sigfridi Aboënsem, att han hade rådt henne medh barn, och sedhan inthet skaffat henne till kyrckian, ej heller kostat opå begraffningen, när barnet bleeff dödt, mycket mindre betalt thet han henne är skyldigh, nembl. 10 ~~777~~. Till alt detta kunde Michaël inthet seija

nej till, uthan föregaff, att hon och medh andra hade att beställa, thet han doch inthet kunde medh skiäl öfwertygha. Men då bleff tilfrågadt, om han wille echta henne? swaradhe han: nej. Sent.: Här om bleff voterat och beslutit, att Michaël skall betala åth Gertrud dhe 10 ~~my~~r han henne skyldigh år, men för stupro relegeras till 2 år, och der om intimeres näste Sundaghen otto daghar till.

Dito: Suppliceradhe H:r Johannes A. Frisius till Consist. Acad. och begäradhe att Senatus Academicus ville hielpa honom till dhe penningar han för sin här wedh Acad. gjorda dienst ähn bekomma bör. Här till swarades, att Senatus Acad. seer gerna, att berte H:r Johan blifwer betalt, och uthan någhon oppehåldning stält till fredz. Men efftersom man icke för wisso weet, hwem som till samma räst swara skall. Ty wil Senatus Acad. att Dn. Qvæstor Acad. dhenne saak, om och så wijdha hon honom angår, öfwerlägger, och wälbe:te H:r Johan klagelöss ställer.

Dito: Begährade Dn. M. Sveno Vigelius att få niutha innewahrande 1652 åhrs deputat för bägge terminer oakkortat; såsom och att honom måtte efterlätas helfften aff dhe två proosttunnorna som aff hwart kyrckieherberge j Österbotn åhrlighen falla pläggar. Sent.: Häruthinnan år Senatus Acad. sentens, att disponera om salariis, står icke hooss them, uthan hooss Reg. Mag:m. Derföre skiutes detta till H. Gref. N:dhe. Acad. Cancell. Wälbe:te Dn. M. Vigelius skrifwe honom till; der han och begärar, wil Senatus thet giöra på hans wegr. Elliest will han och M. Pratanus här om förlijkas sins emellan, seer Senatus thet gerna. Men proosttunnorna anlangande, thet remitteres till Consist. Ecclesiasticum.

Dito: Hwadh som Petro Magni resterar för thet han haf: warit stipend. Notarius, och Senatus fåhr för wist wetha, thet skall han bekomma.

Dhen 17 *Martij* bleff Consistorium hollit, närwarande Magn. Dn. Rectore, D. D. Aeschillo Petræo, Dn. M. Svenone Vigelio, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Samuele Hartman.

Då företrädde Hans Plagman medh sin brodher Christer,

och beswäradhe sigh öfr Gustavum Aemelæum och Barthollum Giöss, seijandes att han för någhra dagar sedan satt *medh* sin broder på kellaren, och Gustavus kom ochså dijt *medh* hans brodher son Johanne Petri Plaghman. När då Gust. och Joh. hade sutit der een stundh, blefwo de strax druckna, derföre badh han och Christer sin brodher son Johan gå heem. Men Gustavus togh der uthi och sadhe: hwadh hafwer tu här beställa *medh* honom, iagh bödh honom in. Kom på sidhlyfftonne der till att Christer slogh Johan wedh öra, men Gust. kom på Christer igen och skälte honom för skälm och tyff, och sedhan the blefwo åthskilde war Gust. *medh* stenar på gatan, leet illa och maantte uth Christer, som på sidhlyfftone gick uth och slogh honom någhra örfjlar. Men då bådhe han, Hans, och Christer skulle gå heem, der hafwer Gustavus stådt *medh* Barthollo Giöss j försåt för them uthi Palickas port, öwerfallit them medh sina werior och kallat them skälmar och tyfwar; begärar altså at the måtte therföre tillbörlighen plichta. Här till swaradhe Gustavus och föregaf, att Christer hadhe kallat honom först hundzfoft och lappare, slagit icke allenast Johannem Plaghman uthan och honom wedh öra, thet Christer bekende för elacka mun skeedt wara, och Gustavus tilstodh sigh hafva gifwidt Christer samma ordh igen, och fädt hugg uthaff Christer på gatan af stängen, så att han kende een swulna uthi ansichte. Seijer sigh hafwa ärnat heem, men porten warit igen, gåådt fördenskull till Barthollum, och mött honom på gatan hafwandes een wäria i handen, refererat för honom heela saken, och gåådt *medh* honom j sitt qwarter, och j thet samma kommit ochså Hans och Christer Plaghman gåendes, och han sagdt till Barthollum: här komma dhe, begerat Bartholli swerdh han hooss sigh hadhe, och welat in på dhem, men Barthollus rycht honom in igen, till dess han på sidhlyfftone slap uth och kom så j hoop medh dem. Sedhan bekende Barthollus, att han samma gångon hadhe ärnat sigh till Gustavum och tagit sin wäria *medh* sigh effter thet war om nat-tetijdh, mött honom på gatan, gådt *medh* honom j hans herberge, der då Gustavus och Christer, som kom *medh* thet samma gåendes och hade en stångh j handen, komo j hoop

för porten. Sadhe sigh hafwa fådt skadha Christer, om han hade haft något emot honom, för hwilcken orsach skull han och inthet annat giorde åhn skilde dhem åth, ej heller kunde hans wedherparter honom annat öfrtygha. Plaghman sadhe at hans fönster blefwo samma afton sönderslagne, men hwem thet giordt haf:r weet han inthet. Han tilspordes och, om han haf:r witne opå skålsorden och på thet the hadhe stådt i försåt för them? Han swaradhe: nej.

Sent.: Här om bleff voterat och beslutit, att emedhan Barthollus haf:r gåådt *medh* swerdh på gatan, och thet sedan länt Gustavo att missbrukas, ty haf:r han thet förwerckat effter const. Acad. Men Gust. som haf:r sutit och druckit på en kellare, thet en student ej wäl anstår, haf:r sedhan där och tvåstans på gatan slagits och parlamenterat, ty straffas han och effter constit. *medh* prubban, och der han fleere gångor medh sådant kommer igen, skall han och mista stipendium R.

Dito: Bleff omtalt, att Magnif. Rector skrifwer en admonitiunculam till Canutum Laurbeckium, som nu är j Vpsala, om Sämiskmakarens Bengdt(s) geldh, att dher han honom icke j tijdh wil contentera, wil man sökia andre medel j saken, som han här j Åbo för sitt afreesande giordt hafwer.

Dito: Fordrade Magnus Petrejus peng:r 6 R.d:r uthaff Georgio Henrici Aboëne, hwilcka han honom för een sochun han arenderat hade är blefwen skyldigh, och borde j förledhen mårnessa tijdh alreda betala. Här till swarade Georgius, att hadhe sendt be:te Magno 6 R.d:r tillhanda medh Erico Justandro. Justander swarade, att han samma penningar hade wäl handfångidt, och dhem sedhan förwarat wäl uthi sitt skåp, emedhan Magnus war borta då han kom j stadhen, derifrån the sedhan blefwe bortstullne, oanseedt han nycklarna till skåpet hooss sigh hadhe och penningarna wäl gömdt, thet han lof:r holla medh eedh, om thet fordras. Sadhe och sigh ingen befallningh haft hafwa att lefwerera dhem någhon annan, antingen Magni brodher eller Henrici modher tillhanda, uthan Magno allena. Han bleff tilfrågadh, om han och någhot miste medh thet samma aff sitt? Han swaradhe: nej, förebäran-

des att han dhen gångon der j skåpe(t) inthet hadhe thet någhot werdt war; lofwadhe betala halfparten deraff godhwillelighen. Sent.: Detta opskiutes till nästa session, att dher the j medhler tijdh icke kunna förlijkas, så skola the då få uthslagh j saken.

Dito: Kärådhe Johan Tolpoi till Reinholdum Frese för geldh 3 R.dal:r för lerfft, beswärandes sigh, att oanseedt betæ Reinholdus uthaff Magn. Rectore någhre åthskillighe gångor hafwer fådt befallningh, at han på wisse terminer skulle samma skuldh skulle (!) betala, och han sielff warit ther medh till fredz, doch likwål alt sådant spotzkelighen satt tillbaka. Regnoldus nekadhe här till inthet, uthan begäradhe dilation till nästa post, præsenteradhe också Dn. D. Gyllenstolpes skriff, der han caverar uthi dennes saak för hans person, till dess thet kommer någhot swar aff hans fadher på hans gelder. Här medh wille Johan Tolpoi icke wara till fredz. Sent.: Regnoldo gifwes ähnnu dilation på 8 daghar och der han icke j medhler(tijdh) samme 3 dal. betalar, så skall hooss honom så mycket uthmätas.

Dito: Begäradhe M. Axelius Andreae Bibliothecæ skriff-teligen:

1. Ett wist rwm uthi kyrckian, så och uthi sessionibus och processer.

2. Honom måtte efterlätas att föryttra Acad. Bibliothecæ span:ll uthi penningar och dhem sedhan bibliotheket till förkofringh anwenda.

3. Att hans brodher Laurentius A. Kempe finge succesion till deposituram efter hans affträdhande.

Här till swarade Senatus:

1. Om benckiarne, att professores tagha in bådhe benckiar, (then) dher dhe och then ther unge adelsmän tillförende städt hafwa, och balckas bægge, och j den förra stå 4 förste Philosophi och Qvæstor, om han wil, och der emot Adjuncti, Notarius och Bibliothecarius; men j dhen andre stå the andre aff Philosophis medh them som nu expectantes ähro, och emot them står Rector Scholæ och Conrector; men hwadh sessiones wedhkommer, blifwer Bibliothecarius inter Adjunctos, som förr detta ähr beslutit.

2. På andre puncten om Bibliot. span:ll gifwes näste session swar, då skall och Qvæstor wara tillstådes.

3. Bewilies Laurentio Andreae Kempe att succedera sin brodher uti depositura.

Dito: Bewilies Cursoribus att boo uthi Acad. krydgårdh, och the skola beställa sigh een stughu, som aff fisco skall betalas, them gifwes och loff här uhr kammaren, at bota balken medh.

Dito: Bleff beslutit, att framdeles skall köpas sågh-brädher till Acad. taak.

Dito: Skrifwes inter expectantes: Andreas Gadd V. Goth., Laurentius Laur. Lakenius Werml., Ericus Joannis Thuvæus Suderm., Henricus Schroderus Werml.

Dhen 30 Martij proponerades uthi kyrckian, huru såsom stadzsens Magistrat hafwa påmint Senatam Acad. genom Rectorem om dhe redhskap, som hwar och en som boor och bygger j stadhen, skall hafwa in parato, för eldznödh, att professors wille skiuta medh borgerskapet för eenighet skull, någhon penningh tillsamman, att sådant måtte till hwart kvarter förskaffas. Här till swarades, att professorerne hwar för sigh wela wara här om bekymbradhe, och samma redhskap effter lagh förskaffa hwar effter sin lägenheet.

Dito: Sadhes Qvæstori, att hwadh som Jacob Wolle resterar för tijnden för dhe förre åhren, skall fordras uth medh lagh, och der han icke elliest wil beqwäma sigh laglighen, uthmätes så mycket för hwar tunna som markgången åhr.

Dito: Skall skrifwas till Landzhöfd. uthi Nyland, welb. Erich Andesson Oxe, om dhe resterande 82 t:r sp:ll, at han dhem antinghen j tijdh låther hijt lefwerera, eller och betalar dhem effter markegången.

Dito: Skrifwes till H. K. M:t och H. G. N. Acad. Cancell. om ett hemman j Lappå sochun och Kullanperä by, som Märthen Josefsson åboor, som aff H. Kongl. M:t Acad. allernådigst tilslagit åhr till oklandrat och oföränderligh wälfängen ägendom, såsom och andre Acad. godz och nu likwäl j kriegz jordboken infördt åhr för tildeelningz hemman, och rentan åth en Ryttare deputerat. Sedhan skrifwes och till H. G. N. j syn-

nerheet om dhe 82 t:r sp:ll som för Tammela och Somerå s. ähn restera, och aff Landzhöfdingen j Helsingfors till andre uthgiffter ähre parteradhe.

Dhen 7 *Aprilis* bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande Magnif. Dn. Rector, D. D. Eschillus Peträus, Dn. M. Sveno Vigelius, Dn. M. Georgius Alanus, D. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman.

Då ankommo H. G. N. Acad. Cancellarij twenne breeff, det eena dat. Stokholm den 19 Martij, och förmähler, at Dn. M. Nicolaus Nycop. skall handhollas wedh *thet* som tillförende ähr om Sagu pastorat beslutit, att han j rettan tijdh dess tryggare må kunna sigh uthi samma församlingh præsentera. Dhet andra breeff ähr dat. Stokholm den 26 dito nästfördhen, der som H. G. N:des willia och befallningh ähr, att bådhe D. M. Simon Kexlerus till Pijckis och Dn. M. Johannes Pratanus till Log. professionem uthan någhon långsam uppehåldningh trädha skola.

Då begähradhe Dn. M. Sveno Vigelius, at han måtte få niutha, 1652 ährs deputat heelt, efftersom han så länge här in loco tient hafwer, och haf:r exempel at så ähr skeedt medh Dn. D. Joanne Tersero. Framkallades fördenskuld Dn. M. Johannes Pratanus, och han begäradhe trädha till profession på termin som wederbör, nemblighen dhen 1 Majj, skiuther altså heela saken uthi Senatus betänckiande och disposition. Bleeff fördenskuld här om voterat och beslutit, att Dn. M. Sveno Vigelius beholler sin professoris löhn ifrå Jwl och till Missommaren 1652, *thet* andra wil och Senatus gerna unna honom om han kan winna *thet* hooss Reg. Maj:tem och H. G. N:de Acad. Cancellarium. Och Dn. M. Nicolaus Nycopensis tagher j medhler tijdh professionem Theol. an, såsom och träder till Sagu sochun och prästebordet medh dess intrader; j lijka måtto träder och Dn. M. Johannes Pratanus effter H. G. N:des expresse befallningh till sin profession och salarium ifrå Missommaren, så frampt H. K. M:t eller och H. G. N:dhe dher j ingen förändring giör.

Här om skall skrifwas till H. G. N:dhe. Men hwad som

anbelangar Dn. M. Simonis Kexleri succession till pastorat j Pijckis, derpå warder sigh Consist. Eccl. widhare resolverandes.

Dito: Bleeff beslutit att examen begynnes dhen 10 Majj, och mutatio Rectoratus skeer sedhan dhen 18 Majj.

Dito: Bref till H. M:t och ett till Acad. Canc. om ett Ryttare hemman j Kullanperä.

Dito: Bleeff voterat och beslutit att Dn. M. Georgius Alanus blifwer Rector på dhetta nästfölliande åhr, och önska-des honom lycka.

Dito: Inladhe Dn. M. Samuel Hartman skrifttelighen, och begährade: 1. Att Senatus wille *thet* hemmanet som Dn. M. Nicolaus Nycop. L. et P. P. här till nutit haf:r, emedan *thet* är närmare åhn *thet* j Rusku, honom assigneres. 2. Wille han professionem Poëseos gerna emottagha, der han 1. medh begge professionerne för kraffternes åsachnat och syhnenes swaghet framhinte; att *thet* är och in*thet* 2. rådhligit ob *πολυπραγμοσύνην* at gå ifrå sin instruction; och 3. hans geld och olegghighet icke synes tillseija sådant; dertill och 4. åre förr Log. och Poësis combinerade, begährandes härpå ett skriftteligit swar. Senatus Acad. resolveradhe sigh här på således: 1. Att hemmanet som till någhon profession är en gångo tilslagit, föllier samma profession effter; medh mindre professores som them innehafwa icke annorlunda sins emellan disponera der om och förlijkas; doch skall, medh theras förlijkningh eij ske någhot præ-judicium them som framdeles kunna succedera. 2. Anbelangande professionem Poëseos, *thet* blifwer der wedh som tillförende är afftalt och voterat uthi H. G. N:des Acad. Cancellarij närwaru dhen — — *).

Dito: Företrädde åther Georgius Henrici och fordradhe uthaff Erico Justandro dhe 6 R.dal. som dhe här in Consist. tillförende woro twistighe om. Och efftersom the in*thet* hadhe någhra nya skiäl åhn tilförende, ty bleeff voterat och beslutit: att Ericus Joh. Justander skall betala Georgio Henrici dhe 6 R.dal. han aff honom fådt hafwer; och *thet* medh rätta och effter lagh.

*) Lucka i handskriften.

Dito: Proponeradhe åther M. Axelius Kempe om dhen andeel som aff staten faller till bibliotheket, at dhen honom tillställes, och giöres redha aff honom som wedherbör, för dhe förra åhren. Här om sadhe Qvästor, att han för förra åhren hafwer qvittenzer och wetskap opå, men thet som för dhetta åhret faller till biblioth. aff fisco, seijer han sigh ej hafwa welat uthan Senatus zedhel uthlewerera. Sent. S.: Altså war Senatus sentens, att Qvästor föryttrar och bortsällier Acad. bibliotheks sp:ll efter markgången, och lefwererar sedhan penningarna Inspectoribus s̄rarij.

Dito: Kärådhe Anders Andersson, borgare här j stadhen, till Gustavum Pauli Bogha för geldh, derpå han hadhe hans handskriff. Gustavus swarådhe sigh hafwa derpå något betalt, thet Anders ochså tillstodh. Sent.: Bleeff fördenskuld them pålagdt, the skulle bägge tee fram sina rechningar framdeles och sedhan förwenta Senatus uthslagh uthi saken.

Dito: Suppliceradhe Petrus Magni, som nu är blefwen hörare j scholan, att han finge niutha thetta åhrs stipendium he[lt]. Sent.: Här om wil Senatus deliberera framdeles, när som thet tales om stipendiariis.

Dito: Skrifwes inter expectantes: Andreas Benedicti Stål-foot Smol., Jacobus Henrici Vemoönsis, Josephus Georgij Mojerus Kyroönsis.

Dhen 28 Aprilis bleeff Consist. hollit, och woro tilstådes Magnif. Dn. Rector, Dn. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Georgius Alanus, D. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrahamus Thauvonius.

Då inlade Qvästor Acad. well:dh Peer Gers een rechningh för dhe expenser, som han j Stokholm uthlagdt haf:r för Acad. sidste och oföränderlighe aff H. K. M:t giffne donation, aff den 15 Octob. 1651. Och belöper sigh bekostnaden giordh uthi Cantzli 190 dal. Kop:r M:t. Men för kost och kammar föruthan heem- och bortreesan 102 dal. K. M., medh fljttigh begähran, att sådant måtte honom bestås. Sent.: Här opå resolverådhe sigh Senatus Acad. sålunda, att hwadh som han haf:r anwendt Acad. till bästa uthi Cantzlij, thet

bestås honom uthan all twifwel. Men kosten och kammaren anbelangande och hwadh som derpå bekostadt ähr, thet afskärs icke heller aldeles, uthan opskiutes der medh till dess rechningarna för fisco blifwa ferdiga, och man får förnimma hwadh som deruthi finnes j förrådh, såsom och till dess man får wiss kunskap huru höga skiutzferdzpenninga(rna) stijgha, på hwilcka han uthan Senatus samtycke hooss Acad. Cancellarium fordradt haf:r och Senatus inthet holler ähnnu aldeles pro concessio.

Dito: Suppliceradhe Ericus Justander till Consist. om lindringh på den doom Senatus emellan honom och Magnum Petrejum fälte. Sent.: Och swaradhes, att thet kan ingen lindringh skee här medh, uthan thet blif:r wedh thet förra. Justander fördenskull ware till fredz ther medh, eller achte sigh för doomqwal.

Dito: Suppliceradhe Johannes Petri Plaghman om stip. regio och bleeff skrifwen inter expectantes.

Dito: Begäradhe Dn. M. Abrahamus Thauvonius, att efftersom han haf:r köfft sigh en gårdh, begährar han den sp:ll som till bibliothek(et) j år faller, till låns till nästa wintren; och lofwar betalan ingen medh wext och effter marckgången. Sent.: Senatus seer gerna att han blefwe hulpen, doch kan man inthet göra dertill förr ähn man talar medh Qvæstore och Bibliothecario, och flere ähre tilhopa.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. Rector och beswäradhe sigh öfwer Thomas Thomasson Inspectoren, betygandes huru såsom han nylighen hadhe sendt bodh till hustron, lätit helssa henne och begährat en hans kragha till låns till comedien, och budhit derföre $\frac{1}{2}$ R.dal:r och hustron uthi sin eenfaldighet leent honom kraghan, den han sedhan satte på General Gustaff Horns narres halss, och sadhe att kraghan war M. Märthens, som för nödhen skull sålde honom för $\frac{1}{2}$ R:dal. Begiäradhe fördenskulldh att Senatus wille gifwa honom godh råd, huru han skulle procedera medh denne injurien och despect. Sent.: Härtill swaradhe Senatus, att Rector sielff sender till Thomas, och låter frågha honom, hwadh han der medh meent haf:r att han fick Rectoris kragha åth en narr, och

om han kragan igen lefwerera wil? Och om han nu kännes här wedh eller och inthet, så kan Rector referera thet till Senatum igen wijdhare att effertenckias och delibereras.

Den 10 *Maj* ankom Landzhöfdingens j Helsingfors, welb. Erich Anderssons Oxes bref, dat. 27 April 1652, lydhande om dhe 82 t:r sp:ll som Acad. uthi hans lähn efter Kongl. donation ähnnu haf:r till att fordra. Der han föregif:r att anordningen war, förr ähn donation ankom, uthfallen till krigz staten och lefwereringen sammaledes der effter giordh, och kunde fördenskull inthet förändras; doch lof:r han skrifwa till General Gouverneuren der om till.

Den 17 *Maj* woro uthi Consistorio försambladhe, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Aeschillus Peträus, Dn. M. Sveno Vigélius, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abr. Thauvonius.

Då bleeff omtalt, att Senatus Acad. går och helssar på Grefwe Johan Oxenstierna, som nu j stadhen kommen ähr.

Dito: Medh comœdien, som studenterne ähre sinnadhe att agera, för Rectoratz mutation skull, opskiutes på 8 daghar, och j medhler tijdh skall inthet ageras medh klädherna som uthi acten brukas.

Dito: Begähradhe Dn. M. Abrahamus Thauvonius, att hans ransachningz acta medh Acad. bönder måtte blifwa oplässna, och hans expenser sedhan medh thet första måtte blifwa betalte. Sent.: Senatus Acad. består honom två hästar, och Qvästor Acad. betalar honom aff skiutzferdzpenningarna för hwardera hästen 4 öre S. M:t för mijlen, der effter som Qvästor sielff weet mijlorna wara monga till; och hwadh som bewijsligit ähr thett han på sin kost anwendt haf:r betalas ochså uthaff fisco.

Dito: Ankom ett H. G. N:des Acad. Cancell. breeff, der han låther sigh behagha thet Consist. emellan Dn. M. Sven. Vigelium och Dn. M. Nicolaum beslutit haf:r. Lof:r och beställa effter möjeligheeten om thet hemmanet j Lappå och Kullanperä by; och skrif:r till Landzhöfdingen j Helssingfärs om dee 82 t:r sp:ll som der restera.

Dito: Skrifwes ähnnu ifrå Consistorio till Landzhöfd.

Erich Oxe, och solliciteres på de 82 t:r sp:ll som Acad. haf:r der at fordra.

Dito: Bleeff beslutit, att till Rectoratz acten biudhes medh spijsorna: Grefwe Johan Oxenstierna, Öfwerst Kurck, Professores Ordinarii, Gartzius och Pratanus, Qvästor, Rector Scholæ, Adjuncti, Notarius, Bibliothecarius, Adsessores alla och Sylvius, Consules, Vassenius.

Acta Consistorii Academici, sub Rectoratu Excellentiss.

Dn. M. Georgii Chr. Alani, S. S. Theol. Prof. P.

a 29 Majj Anni 1652 ad 24 Majj A. 1653.

Den 29 Majj, blef Consist. hollit, och woro tillstädes Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petreus, D. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abr. Thauvonius.

Då refereradhe D. D. Michaël Gyllenstolpe sigh wara till Stockholm affärdigh, derföre tykte Senatus godt wara, att efterskrefne petita ställas och optecknas, som han hooss H. K. M:t underdånigst andragandes warder. Nembl. 1. begiäres wederlagh för affkortningar; 2. begiäres förbättringh på Acad. bibliothek; 3. frijheet att optagha någhot wijn och fremmande drycker för Acad. stat otaxerat; 4. att Matheseos professoris hemman måtte blifwa till Acad. confirmerat, honom eller andre Acad. betiente till understödh. Sedhan bleeff lofwadt och tillsaght, at der D. D. förnimmer, att desse petita kunna winna sin framgångh, och han derpå drifwer medh alfwar, wil Senatus hans omak och bekostnat betala och refundera.

Dito: Bleeff beslutit, att näste Tyssdaghen effter Sunda ghen Trinitatis skeer Dn. M. Nicolai introductio till profess. Theol., och Dn. M. Johannis Pratani till profess. Logicam näste Torssdaghen der effter; och skola till desse actus tryckias twenne särdeles intimationer, och paperet gifwes uthaff fisco.

Dito: Bleeff omtalt, att denne wekan och sedhan till dess introductionis actus ähre öfwerständne, läses inthet uthi Acad. publice; men hwadh sedhermehra skee bör, der om tales framdeles wijdhare.

Dito: Præsenteradhe Jacob Wolles uthskickadhe, Thomas b:dh, uthi Consistorio een klageskrift öfwer Acad. Renteme-

stare, at han hade låtit bortföra ifrå Nickilä hans dragh oxar och kiör medh *vng* nööt, så för dhee åhrens restantier som Georgius Sylvius borde swara före, som för andre, och icke låtit giöra sigh betalt medh penningar effter Cronans werderingh, oachtat at all Cronans rest kan effter Cronans werderingh betalas. Begiärar fördenskuldh en skriffteligh befallningh till bette Rentemestaren, att han måtte för laga lösen lefrera boskapen igen. Sedhan bekiende Thomas inga oxar wara taghne, lofwadhe och betala spannemålen der effter som Qvæstor j förstonne begiärat hade. Härpå swaradhe Senatus, att emedhan Qvæstor åhr nu icke tillstådes icke heller hemma j stadhen, ty blifwer här medh dilationerat, doch war allas meeningh samma som förr, att Jacob Wolle skall betala resterande spill effter markgången, och j synnerhet för 12 dal. K. M:t tunnan.

Den 4 Junij bleff Consistorium hollit, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Peträus, Dn. M. Sveno Vigelius, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abrahamus Thauvonius.

Då företrädde Jacob Wolles fullmechtighe Thomas be:dh och begähradhe rechningh uthaff Qvæstore; tillseijandes sigh wela betala ræsten antingen medh penningar eller span:ll. Sent.: Thet skall seijas Qvæstori till, att han lefwererar honom en richtig rechningh och förer span:llen effter markgången.

Dito: Begiäradhe Andreas Benedicti Stålfoot Smol. supplicando uthaf Senatu någhra R. dal. till hjelp, att betala bardberaren medh. Då beviliadhe Sen. Acad. honom uthaff 1651 åhrs pecunia diligentiorum 4 R. dal., hwilka Qvæstor Acad. honom lefrerandes warder.

Dito: Suppliceradhe Claudius Agræus om stip. regio. Men derom tales effter helghen, då catalogus stipend. öfwersees.

Dito: M. Petri Bergii begähran om någhon hielp för hans ringa löhn opskiutes till här näst at ventileras.

Den 10 Junij bleff Thomas Stephani Aboënsis uthaf en linwäfware mesterswen, Eschell Matzsson be:dh, öfwertygad, at han hadhe gifwit honom ett blodhsår, thet Mårthen Jacobs-son Hoperi och Abrahamus Cursor witnadhe, ty blef han saak-

fält till 42 ~~xxx~~ Silfr M:t efter thet 9 cap. S. M. W. S. L., doch der han befinner sigh wara aff Eschell Matsson injurieradh, må han sökia sigh rett uthi foro competenti, men bötherna skall han uthleggja innan 8 daghar *).

Den 12 Junij woro uthi Consistorio försambladhe, Magn. Dn. Rector, D. D. Petræus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Samuel Hartman.

Då bleeff Acad. Fougdens Hendrich Märthenssons inlaga opläsen, aff innehåldh:

1. Att den som åbor Kittilä Smedens hemman beswärar sigh öfwer sin granne Matz Larsson, at han, Matz, gör honom stoor inpas och en stoor deel af Kittilä ägor sigh tillägnar; begiärar fördenskuld Senatus adsistence, om han elliest skall kunna blifwa på hemmanet. Sent.: Der till swarades: at Fougden må tagha een laghligh syhn derpå, och hwadh han derpå kostar, thet bestås honom aff Academien.

2. Begiärar han en befallningz skriff till bönderna, at the wedh straff tilgiörande hägna och bärga ödhes höö medh dagzwercken. Sent.: Thetta bewilies.

3. Wil han weta, om honom bestås thet han bekostar på syhner och appellationer som han för Acad. ödes hemman uthlägger. Sent.: Swarades: at om man profwar sådana syhner och appellationer lenda Academien till godha, och bonden ähr oförmögen, då taghes sådant och afkortas aff rentorna j gemeen.

4. Refererar han, at hwssyhn hoos bönderna wil wara af nödhen, Senatus wille fördenskull någhra der till förordna. Sent.: Swarades: at här om ransakes nästkommande sommar wedh ransachningen.

5. Begiärar han, at honom måtte efterlätas böndernas der j Satagunden hielpedagzwercken för en wiss betalningh eller och opå hans löhn. Sent.: Swares: att bönderna skola betala sina dagzwercker medh penningar effter uthrechningen; doch om han kan accordera medh dem om samma penningar, och låta hoos sigh derföre arbeta, är Senatus eij dher emoot.

---

* Vid detta läses i marginalen: Thomas Stephani, sakf. till 12 ~~xxx~~, blef förskont för fattigdom skull.

6. Ähr hans begiäran, at bonden må betala hans paper, som han för theras skull spenderar, j synnerheet på rechningar han dem medhdeelar. Sent.: Honom bestås 2. öre K. M:t aff bonden hwart ähr derföre.

7. Att stodhet som uthpantades 1648 för 17 dal. K. M:t och sedhan störte, måtte icke wara hans skadha allena. Sent.: Här om sees uthi Mag. Jurvelii ransachningh.

8. Emedhan han icke hafwer kunnat tillträdha till Kåskis hemman strax effter accordh, begiäran han at arende ähren måtte prolongeras. Sent.: Swares: att hans arende skall wara ähnnu j 5 ähr.

9. Koskis hemmans bördzrett hafwer han löst till sigh af arfwingarna, så wijdha the hadhe der medh beställa, ähr fördenskuuld hans bön och begiäran, att och Acad. wille honom efterlåta sin ret för dee förre giorde förmedhlingar. Sent.: Detta skintes op till wijdhare ransachningh och betenckiande.

Dito: Præsenteradhe Hendrich Mårthensson Grefwe Gustaff Leijonhufwudz breeff till Landzhöfdingen j Österbotn, on någhre af Acad. förrymbde knechter j Ilmola, at the måtte bringas till behörigh ort, och begiäradhe, att och Senatus wille skrifwa der om till berte Landzhöfdingen. Sent.: Detta bewilies, och uthi brefwet excuseres, att Lorentz Creutztes namn uthi Gref Gustafs bref oförwarandes infördt ähr; skall och Hendrich Mårthensson medh thet samma senda till Landzhöfdingen Pastoris j Ilmola bewijss, om them som inhysa the förrymbde Acad. knechter.

Dito: Bestås Hendrich Mårthensson 1. R.dal., som han skall lefwerera Regementskrifwaren för G. Gustafz breff.

Dito: Exhiberadhe Hendrich Mårthensson Laghläsaren Anders Michelssons bewijs, dat. j Kyro den 13 Junij 1651, lydhande om Bengt Mårthensson j Heisjerwi, at han emot ägången doom och Landzhöfdingens skrifteliga befallningh, icke wil sleppa hemmanet, uthan öfwerfaller them medh hugg och slagh, som blifwa aff fougden förordnade samma hemmanet att åbo. Sent.: Här om skall framdeles talas medh Landzhöfdingen, och begiäres adsistence uthi saaken.

Dito: Bleff M. Johannis Pratani fullmacht, daterat Stok-

holm den 30. Octob. 1650 opläsen; och alldenstundh der för-
mähles allenast professio Logica, och inthet professio Poëtica,
ty togs thetta uthi betenckiande, och effter förre afftal som
skedde uthi H. G. Excell. Acad. Cancellarii närwarelsse, fans
rådsampt, att Dn. M. Samuel Hartman tagher samma profess.
Poëticam opå sigh för ungdomens skull, allenast extraordinarie
och till Acad. Cancellarii ankompst, emedhan han sigh förör-
sechtar der medh, at thet wil falla honom för swårt at läsa
tweenne tijmar effter middaghen, och elliest förmebles icke hel-
ler prof. Poët. j hans fulmacht.

Dito: Bleff och Dn. M. Georgii Alani fulmacht, dat. Stok-
holm den 16. Aug. 1651, opläsen, och lydde på secundam pro-
fess. Theol.

Dito: Till actum introductionis biudes allenast professorerne
medh sceptris, men the andre man der till hafwa will, biudes
genom andra. Och skola alla först församlas hooss introdu-
cendum då thet ringes medh storklockan, derifrån går man
först till kyrckian, då promovendus går medh Rectore, och se-
dan till Acad. dedan igen följer man introd. heem.

Dito: Elenchus prælectionum skall tryckias medh thet första.

Dito: Skall respondens vnder Dn. M. Svenonem uthi he-
sterna disputatione, Henricus Jsaci be:dh, blifwa tiltalt, at han
icke begährade loff att disputera, efftersom theses icke woro
tryckta, som constit. fordra.

Dito: Refererade Magn. Dn. Rector, att Qvæstor hade lef-
wereradt een rechningh åth Jacob Wolle, såsom och at han
werderadhe sp:len för 12 dal:r tunnan. Här till swarades:
att thet låther nogh bestå sigh.

Den 16 Junij blef åther Consistorium hollit, och woro
närwarande: Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus,
Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn.
M. Simon Kexlerus, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abra-
ham Thauvonius.

Då företrädde Simon Simonsson, och beswäradhe sigh
öfwer Matthiam Martini Bothniensem, derföre att Matthias
hadhe öfwerfallit honom för Landzhöfdingens port, fådt honom
j håre(t) och sagdt: hwem rår? — och medh thet samma gifwidt

honom 2 blodhsår, och ehndoch sedhan rendt efter honom medh knijff. Här till swaradhe Matthias, att han kom ifrå Slottet, och råkadhe denne Simon på wäghen spatzerandes medh een pijgha, sadhe till honom: hwadh går tu som ähr en giftt karl och hyklar medh pijghan så dagz och om natten? Då hafwer Simom tagit till steenar, kastat efter honom, att han fik ett blodhsår j knäet, kallat honom hundh och skiälm och rymbt undan så at Matth. inthet kunde äth honom såsom han wille, och j thet samma han så ropade, kommo någhre Wittenbergz tienare och hörde sådana skälsord, derföre höggo the honom medh bara swerd öfr hufwudet blodigh, såsom Jacob Regementskrifwares hustru skall hafwa seedt opå. Då företrädde Johannes Matth. Nerich. och betygadhe, at gårdsens folk hooss bete Regementskrifwaren witna och seijs, att Wittenbergz tienare slogho bete Simon under deras fönster medh ballian. Kom och Gertrud Arfwedsdotter fram, och sadhe sigh hafwa warit medh Simon och någhre andre j fiske, och då om natten hint till Tollen; men när the skulle gå derifrån heem, kom bete Matthias ropandes, fick uthi Simon och sadhe: lät see hwem rår, — slogh efter honom så at han ropadhe: oi! — och efter Simon medh thet samma lop sin kooss, sadhe hon sigh inthet mehra weta, uthan allenast thet, at när Simon kom derifrån och till hennes föreltrar, war han blodigh. Sent. Senatus: Eftersom Matthias M. är ophoff till trätan som emellan honom och Simon Simonsson skeedt är, och icke kan medh witnen ledha sigh derifrån, ty skall han böta för ett blodhsår 12 ~~77~~ 8. M:t treskiffes, efter 9 cap. Sor. medh Wil.

Den 23 Junij blef Consistorium höllit, uthi närwarelsse Magn. Dn. Rectoris, D. D. Aeschilli Petræi, Dn. M. Nicolai Nycop., Dn. M. Erics Achrelj, Dn. M. Martini Stodij, Dn. M. Samuelis Hartman, Dn. M. Abrahami Thauvonii, Dn. M. Johannis Pratani.

Då præsteradhe Dn. M. Johannes Pratanus juram. ad-sessoris.

Dito: bleff afftalt om resignatione, att der om intimeres j morghon, och gifwes cœtui Acad., som nu meste deelen är förskingradh, loff till näste Bartholomæi tijdh.

Dito: Zedhelarna som aff Dn. M. Erico Achrelio ähre uthgifne och qvitteradhe på fisci penningar 250 dal. Kop:r M:t [: 4 dal. 18 öre ringare, hwilcka lefrerades Dn. M. Georgio Rectori:] skola extraheras, collationeras och aff Magn. Dn. Rectore p. t. uthi en post qvitteras.

Dito: Bleff catalogus stipendiariorum öfwersedd, och blefwo uthslutne: M. Petrus Johannis Refthelius, Ericus Jonæ Höök, Canutus Laurbeckius, Petrus Magni Werml. och Jsacus Vigelius. Och blefwo j stället igen inskrefne, nembl: Claudius Agræus in classe suprema, men in infima: Joachimus Nicolai, Johannes Matth. Nerichius, Petrus Vanæus, Jacobus Vellerius Gothus, thetta är ifrå Nyåhr 1652.

Dito: Refereradhe Qvæstor om sijna rechnering och afkortningar, som wore giorde på 1650 och 1651, sadhe och sigh efter Acad. Cancellarij bref hafwa fördt på sin deel för sina reesor fierde parten aff Acad. bönders skiutzfärdzpen:r thet åhr halfpart aff Acad. andeel. Sent.: Här om war Senatus meeningh, att thet blifwer ther wedh, allenast att och Acad. fougde bekommer en deel der aff uthaf skiutzferdzpenningarna der oppe j Tawastelandh.

Dito: Matz Erichsson j Jerssäla begärar förmedhling på $\frac{1}{3}$ m:l thet åhr 3 dal. 6 öre $12 \frac{4}{5}$ th. S. M:t och wil thet öfriga sedhan fulkomlighen betala. Sent.: Detta bewilies.

Dito: Bewilies M. Petro Bergio 40 dal. S. M:t uthaff wachtmestarens besparde löhn.

Dito: Thet stodh som är för Acad. uthlagor uthpantat och sedhan störte, bestås och föres aff j Hendrich Mårthenssons rechnering, aldenstundh wedh ransachningen åhr witnat, at sådant icke är skeedt aff oachtsamhet och wanskötzel.

Dito: Hendrich Mårthensson får beholla heela sin löön, och ingen annan hafwer der medh at beskaffa, allenast afkortningarna skola der af proportionaliter afrechnas; ty skall han igen skaffa rentorna in j tijdh, sampt boskapen och smöret som godt är och oförfalskadt, så och kiöt, etc.

Dito: Jngen aff them som tagha op ödhes hemman får frijhet öfwer 6 åhrs tijdh, och skall sådant skee af Consisto-

rii wetskap och samtyckie; men Matz Matzsson j Koiwistå bewillies frijhet opå een öfwerjord j 8 åhr.

Dito: Qvæstor Acad. skall hielpa Ædiles uthi thet (the) kunna behöfwa lijta till honom, och j synnerhet skall han skaffa dagzwercken här närmast, när sådant för Acad. tarf är af nöden.

Dito: Acad. documenta, donationer och nöwendige bref skola förwaras j samma kistan, der insignia liggia uthi.

Dito: Niels Eschelssons Petzi ifrå Lundå käromåhl emot Jssraël Giök, angående ett par pistolar och hugg som Jssraël skulle hafwa gifwidt hans poike, remitteres till lagha heradz tingh uthi Lundå, der gerningen är giord, att ransakas, och sedhan skall här uthi Consistorio gifwas uthslagh derpå.

Dito: Begiärer Eloqventia professor, att thet måtte noteras, thet bonden j Mertelå, som lydher till samma profession, är allenaste manshielp opå hemmanet och hafwer inga öker, hwarigenom hemmanet förfaller och uthlagorna blifwa obetalte.

Den 3 Julij skrefz ett bref till Acad. Cancell.: 1. Om säterijen, at Acad. intrader icke måtte blifwa genom deras åhrliga oprättande förminskadhe. 2. Att Acad. kunde få beholla Märthen Josepssons hemman j Kullanperå by och Lappå sochun efter donations lydelse.

Den 7 Julij hooss Magnificum Dn. Rectorem privatim beswäradhe sikh Benedictus Jonæ Collinus Smol. öfwer Josephum Matthiæ Finlandum för $\frac{1}{2}$ R.dal:r som Josephus skulle hafwa uthi Flemmingens begrafningh opå hans weg:r bekommit, och alt här till inthet welat lefwerera ifrån sikh. Här emot exceperadhe Josephus något j förstonne, men sedhan bekende han sikh hafwa fådt $\frac{1}{2}$ R. dal:r öfwer uthaf den ducaten, som emellan fyra studenter skulle deelas, och at Benedictus, en ibland participanterna, fick inthet der emot. Ty dömdes han samma $\frac{1}{2}$ R. dal:r innan 14 daghar bette Benedicto till att restituera. Men att han någhra citationes tilförende uthi denne saak försutit hafwer, thet opskiutes till en annan tijdh.

Den 15 Julij suppliceradhe Andreas Stålfoot Smol. till Capitle(t) om een sochun at collegiera diecknepenningar aff, sina studier till förkofring. Sent.: För hans stora fattighdom skull,

bewilies honom och efterlåtes Jacobi Forladij stip. ifrå Ny-åhret A. 1652.

Dito: Begiärer M. Axelius Andreæ: 1. något af fisco till billigh expenser och omkostnat, efter han wil reesa till Swerighe, at sökia bibliothecæ förmeringh. Sent.: Honom beståås först till reesan 20 dal. S. M:t. 2. Att honom måtte tillställas 1651 åhrs bibliot. pen:r at köpa böcker medh. Sent.: Detta måste opskintas på någhon tijdh. 3. Han kunde få recommendation om augmento bibliot. till H. K. M:t och Acad. Cancell. samt D. Johan Matthiæ. Sent.: Notarius ställer een supplication till H. Kongl. M:t, så och till Acad. Cancell:m här om.

Den 2 Augusti ankom Dn. Doctoris Michaëlis Gyllenstolpes bref, dat. Stokholm den 22 Julij, der han gif:r tillkenna, hwadh resolution H. K. M:t gifwit haf:r opå Acad. postulata; nembl. att then första puncten om defectens wedhergellingh är remitterat till Rechnekammaren. Till then andra, om bibliothecæ förbättringh, hafwer han fådt ja. Men till den tridie, om frijhet på fremmande drycker, kort nej. Och till then fierde, thet swar, att Acad. hemman skola blifwa ther wedh oförryct, som begiäres. Sedhermehra beswärar han sigh öfr then bekostnat han j Stokholm för samme puncter skull giordt och mycket beswär lidhit hafwer, och ähnnu efter underskrifwen resolution förwenta måste; begiärer altså, at Senatus wille honom någorledes skadhelös hålla.

Den 4 Augusti blef beslutit, att D. D. Michaëli Gyllenstolpe skrifwes publico nomine swar opå hans bref, nembl. att Senatus betackar honom för hans gjorde omak, påminnandes honom, at Senatus icke haf:r honom pålagdt för någhre puncter och Acad. wärf skull at öfr reesa, uthan der han elliest brede widh sina eghna sakers förrättande j fram eller återfärdh uthan synnerligh bekostnat kunde sådant insinuera, som elliest war ingen primaria protectionis causa. Sedhan förmähles, at thet synes inthet rådsampt wara för samma puncter skull der lenge att fördröija in på hösten och förwenta underskrifwen resolution, aldenstundh man för denne tijd ingen wedhergellingh för defecten haf:r att förmodha. Sedhan så åhr icke heller bibliothek staten till sådan fördeel, at man

derföre skulle giöra någhon stoor bekostnat. The andre puncta ähre resolveradhe. Han skulle fördenskund icke för detta försumma sina saker eller blifwa lenge borta in på hösten, emedhan han såsom Decanus Fac. Ph. icke lenge kan mistas och ombäras.

Den 9 Septemb. presenterades H:r Hemmingii Josephi bref, der han af Consistorio fljtelighen begiärrar, at få boo j Acad. hws j Kalkumäki öfwer winteren, at holla them warma, efter the elliest kunna förfalla, och alreda är sket een begynnelse, såsom han berättar. Sent.: Ber:te H:r Hemming skrifwes thetta till swar: att honom bewillies och efterlåtes boo j samma hwsen, doch *medh* then condition, at Hendrich Märthensson inrymer honom hwset medh dess innandöme, och om dess beskaffenheet grannelighen ransaker; hwadh hyran anbelangar, wil Consist. inthet wara *medh* honom obilligh, allenast han så laghar, at hwsen icke blifwa illa medhfarna.

Den 15 Sept. bleff Consistorium hollit, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, D. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då blef beslutit, at aldenstundh een professio Theologica vacerar, igenom thet, att D. D. Aeschillus Petræus är blefwen voceradh till biskops embethe här j Åbo stift, och Facultas hafwer stält trenne igen uthi wahlet, nembl. Dn. M. Martinum Stodium, Dn. M. Simonem Kexlerum och Dn. M. Samuelem Hartman, hwilket alt Senatus lät sigh wäl behagha; derföre skrifwes här om till Acad. Cancellarium, och j synnerheet recommenderes Dn. M. Martinus Stodius för sin långligaienst och ålder. Men Facultas Philosophica skall deliberera till nästa session om successore.

Dito: Påmintes Philosophi om Inspectore stipendiariorum, och blef Dn. M. Samuel Hartman till nästa åhr efter ordningen af alle samptligen der till nembdh; doch emedhan han genom Poëseos professionem extraordinariam blifwer förhindradh, ty skola Adjuncti Phil. lindra hans beswär uthi disputerande.

Dito: Adjuncti Philosophiæ skola communicera *medh* Decano hwadh the läsa skola.

Dito: Stephanus Nicolai, som haar lägersmål hafft medh een kona j Hwittis sochun, citeres till nästa Consistorium, och der med skrefz Præposito j Biörneborgh till, han skulle skaffa beskedh derpå.

Dito: Bewiliadhe Senatus Acad. uthaff wachtmestarens besparde löön M. Michaëli Jurvelio tiughu fem dal:r K. M:t och hwarthera Cursori fiorton dal. 28 $\frac{1}{4}$ öre K. M:t, hwilka Dn. Qvästor Acad. them tillställandes warder.

Dito: Bestås Cursoribus aff samma wachtmestarens besparde löhn the 2 tr sp:ll som them förr detta uthaf Dn. Qvästore äro lefwererade.

Dito: Suppliceradhe Johannes Garlenius Westmannus om stip. på nytt; och Senatus lofwadhe komma honom ihugh, och om skee kan, ifrå Missommaren uthi catalogo inskrifwa.

Dito: Inladhe Dn. M. Samuel Hartman en rechningh opå 21 dal. 4 öre K. M:t som han till Acad. bygningh uthlagdt hafwer, och skola honom uthaff Notario qwitteres.

Dito: Inlade Notarius en rechningh öfr: alle bötespenningar som uthi Consistorio ähre fallne in till närwarande Rectorat, såsom och opå sine eghne uthgifter och intrader.

Dito: Refereradhe Notarius sigh hafwa effter Rectoris befallningh låtit wäga op den skriffth och typos, som tryckia-ren j åhr medh sigh ifrå Swerige hemptat hafwer, som wogh 3 L $\mathcal{R}$ 15 ~~mg~~r aff mittel cursif.

Dito: Bewilies Dn. M. Nicolao at läsa j Acad. kl. 8 förmiddaghen, till dess Dn. D. kommer heem.

Den 18 Sept. bleeff äther Consistorium hollit, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, Dn. D. Aeschillus Petræus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då blef brefwet opläsit, thet som skrefz till Acad. Cancell. om electione till profess. Theologicam *).

Dito: Blef uthi Consistorio Academico omtalt, at så

---

*) I marginalen läses vid detta: Då stältes uthi wahlet till prof. Lingv. M. Pet. Berg., M. Mich. Jurv. och M. Joh. Ketarm.

frampt aliqvis Adjunctorum warder till någhon professionem confirmeradh, hwem honom igen succedera skulle? Sent.: Voterades unanimi consensu, at Ketarmannus är närmast der till, thet H. Ehrw:t Doct. Aeschillus muntligen H. Gref. N. berättandes warder.

• Dito: Suppliceradhe Johannes Backmannus Dalekarlus om stip. och blef skrifwen inter expectantes.

Den 5 Octobr. hoos Magn. Dn. Rectorem privatim, närwarande Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, och Dn. M. Samuele Hartman.

Då företrädde Petrus Gyllenius Werml. och opå Erics (Holstenij) Werml. wegr angaff Depositem Laurentium Andreae Kempe, föregifwandes at han uthi depositione hadhe warit strengare medh bete Erico ähn medh andra, slagit hårdt opå kedhan, som stodh strength, så at Ericus strax ropadhe hoi j wedh, och hördes huru thet knarka j nackbene ther thet gick uthur ledh, der aff han wardt så siuck, at twå måste föra honom heem, och kan nu hvarcken äta eller dricka, ej heller tala. Laurentius swarade och sade, at sådant är inthet skeedt genom thet han slogh, efftersom han allenast sachtla ladhe yxan på kedhan, men är något skeedt, seijer han wara skeedt genom dens andras dragande; bekende sigh hafwa hört, at Ericus ropadhe, doch för ähn yxan kom på kedhan. Men thet han hade gifvidt them någhre örfijlar, föregifwer han wara skeedt derföre, at han dertill aff deras landzman Laurentio Vigelio tilförende är förmant worden; såsom och derföre, at han af Vigelij hundh några gånger blef angripin. Kom och Laurentius Vigelius in och sadhe sigh weta ingen annan at wara till Erics siukdom wollande ähn Depositem. Thet samma betygadhe andre Wermlandij, thet Ericus är så siuk at han icke kan förtära något, alt för Depositoris hårdheet skull, som så strengelighen och obrukelighen uthaff affectu medh them procederadhe, at the inthet annat trodde ähn at bete Ericus skulle döo samma natten, och ähnnu är uthi stoor fahra. Frågades fördenskuuld, hwadh som theras begähran är; men the stälte alt uthi Senatus skön. Sent.: Här om blef delibererat och afftalt, at aldenstund karen föregifwes wara så illa

siuck, och skulden skiutes opå Depositorem, ty för alt förfall, skall Laurentius Kempe skaffa sikh nu strax twenne cautions män boofaste, hwar och icke, skall han förwaras uthi fengelse; elliest skall han inthet befatta sikh j medhler tijd med depositione, ware arresteradh och ingaledes begifwe sikh uthur stadhen.

Dito: Kom och Eschel Matzsson Skomakare fram, och anlagadhe Wermlandos, förebärandes at the Måndagz natten drucko cornut, och kl. 10 komo under hans fönster, kastade stenar och ropade: skiälm, — bråkandes fönsterluckan sönder. Och sedhan åther kl. 3 om morgonen kommit och ropat: hundz fot, skiälm, — huggit medh swerd någhra skråmor j porten, thet ähnnu skall synas, kastat medh stenar på weggen och fenstret sönder. Här till swarade Laurentius Vigelius, at han och hans landzmän kunna seijsa sikh medh lijfligh eedh, att the icke kastade en sten, uthan gingå eliest lustige der en gånge; men j Crogen hafwa någhre andre warit, som drucko effter kl. 10. Framstegho och andra Werml. och sade sikh hafwa warit hooss then siucka, och der köfft hwar sin kanna momma; begiärandes at skomakaren måtte bewijsa thet han them tillägger. Skomakaren föregaf at han inthet kunde see tkem j mörckret, men Matz Platu och Petrus Ruthelius skola weta för wist at Werml. woro der, eller purgera sikh medh eedhen. Der till samtykte Vigelius; men då han blef tillfrågat, om han och wille giöra sin eedh, at han inthet wiste, hwem thetta tumultet hadhe giordt, wille han inthet uth medh. Sent.: Doch differeres detta till nästa Consistorii dagh, och då skall Eschel Skomakare hafwa fram sina witnen.

Den 13 Octob. blef Consist. hollit, j närwarelsse: Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Nicolai Nycopensis, Dn. M. Erics Achrelii, Dn. M. Martini Stodii, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Samuelis Hartman, Dn. M. Abraham Thauvonii, Dn. M. Johannis Pratani.

Då beswäradhe sikh Sigfredh Hendersson j Mertelä by och Ruskå sochun öfr sal. M. Johannes Terseri Enckia, och öfr dhen rechningh, som Cammereraren Engelbrecht Nielson och Bookhollaren Elias Jönsson emellan honom och henne

effter General Gubernatorens befallningh giordt hafwa, begiärandes uthaf Consistorio een ny liqidation opå sådan missrechnungh. Sent.: Senatus kan der till inthet göra, men wil han beswera sigh, må han sökia sådant hoos General Gubernatoren; doch gifwes honom thet råd, att han blif: hemma och achtar sitt arbete.

Dito: framkallades Thomas Stephani Aboënsis, och tillspordes, hwarföre han haf: förachtat siu åthskillige citationes, warit Magnif. Rectori (olydig,) j thet han icke haf: effter hans befallningh gådt in carcerem; och då han medh trugh bleeff infördh, hwi trengde han sigh derifrån och lop undan? Hwilket alt wara skeedt, öfwertygadhe honom Cursor Petrus Ruthelius. Här till wiste han inthet annat swara, åhn at han hade inga penningar till betala sina böther medh, att och Ruthelius hade skiält hans föräldrar för tiufwar, der till Ruthelius neekadhe. Sent.: Här om blef discurreerat och befunnit, att han är ganska försumeligh, holler till på kroghar, omgåtz medh elakt selskap, är förelldrarna olydigh, och af them förr thetta blifwit hooss Rectorem angifwen; ty skall han denne gångon straffas medh carcere j 8 daghar, för olydhna moot Magnif. Dn. Rectorem, oanseedt han mehra hade förtient, doch skones han här medh denne gångon för hans ungdoms skull; men ther han kommer annan gångo igen, skall föllia et hårdare straff; sedhan skall han och stella caution för gelden, såsom och nembna wissa lectiones, them han framdeles höra will.

Dito: Näste Sundaghen 8 daghar till intimeres om inscriptione, at den blifwer hollen näste Tijssdaghen ther effter; uthi intimatione skola ochså studiosi blifwa förmantte till studium Theologicum.

Dito: Kallades Laurentius Vigelius in och åthspordes, om thet tillmähle, som skomakaren hade moot them, war ändat och componerat? Då swaradhe han, at the wore förlijkte, bidiandes thet kunde skee medh Rectoris och Senatus samtyckie. Detta blef them tillstadt, och sedhan omtalt och tilstädt, the skulle skaffa och opretta sigh fiscum landzmän sins emellan, ther igenom cornut och absolutioner kunde ophäfwas och förhindras.

Dito: Framträdde Ericus Holstenij Werml. och föregaf sigh hafwa blifwit genom Laurentij Kempes deponerande siuk, för thet han slogh så hårdt, at thet knarckade j nackan; begärr fördenskul refusion för sin werk och för bekostnaden. Ber:te Laurentius ladhe fram Erich Johanssons Sylvani, Erich Arfwedssons Lietzens, Svenonis Rydenii, Svenonis Gardij, och Olai Halenii witnesskriffter, gifne derpå, at han inthet war drucken, då han gick åstadh at deponera. Sedhan præsenteradhe han Johannes Olai Garlenii West., Jonæ Hirudii West., Abrahami Olai Pirandri, Stephani Callenii, Jacobi Flachsenii, Henrici Caroli, och Erich Lietzens underskrefne skrifter, ther the alle enhälligen witna, at Depositor sachteliga lade nedh yxan på kedian, hwar af patienten ingalunda fehl hafwa kunde, men effter den ena j thet samma drogh hårdt till och den andra, som ryctes, inthet gaf effter, fick han [: som seijes :] der aff ondt j nackan. Ytterligare teedde han Jonæ Hirudii och Theodori Galts V.Gothi bewijss derpå, at the hafwa hördt aff Elao Wermlando, thet Ericus Halstenij (!) hafwer warit opassligh förr ähn han kom till Åbo. När nu thesse blefwe oplässne, gaff Senatus them loff att förlijkas. Men aldenstundh the inthet kunde komma öfr eens, ty dilationeres här medh till näste Consist. dagh, och då skull dij få doom uthi saaken. Och Depositor får j medhler tijdh deponera, doch skall han achta sigh, at han icke faar medh hugg och slagh, uthan mehra medh ludicris venationibus, som constitutiones lydha.

Dito: Daniel O. Auxelius skrifwes inter expectantes.

Den 26 Octobr. blefwo auditores skrefne till wissa lectiones.

Dito: Præsenterades twenne D. D. Michaëlis Gyllenstolpes breff, det ena daterat Stokholm den 8 Octob., der som han swarar till thet bref som honom ifrå Consistorio den 4 Aug. blef tillskrifwit, och protesterar på sina expenser som han för Acad. werf och bästa skull uthlagdt haf:r, lofwar och medh thet första han bekommer sijna saker, begifwa sigh hijt till Åbo; uthi thet andra, som är daterat den 15 Octob., skrifwer han, att Acad. mister halfparten aff spannemålen, och får wederlagh uthi wissa penningar.

Dito: Skall skrifwas till H. Ährt Biskopen D. D. Petræum om the tijdhender wij nyligen fådt hafwa, och begiäres att han wille beflijta sigh om sådant at förhindra, påminnandes them som wedherbör, the stoora defecter wij för detta lidhit hafwa, och den afkortningh wij för sätegårdars och swingelsp:ls skull åhrligen lijdh, såsom och then skadhan som fougarna pläga oss tilfoga; och besynnerlighen beropandes sigh på den oföränderlige donation, som H. K. M:t ifiordh oss benådde medh.

Sedhan skrifwes och medh thet samma till M. Axelium And. Kempe, att der H. Ährt behöfde hans dienst för Acad. werfz förrettande skull, han wille då hafwa omaket ospart.

Den 5 *Novembr.* blef Consistorium hollit, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då kårade Jören Eschelsson Thomhws till Thomam Stephani Aboensem, för någhra sakers skull, som ifrå honom åhre bortstullna, och woro på een zedhel optecknadhe, ibland hwileka war och een myssa, den han föregifwer uthaf Thoma wara på kroghen hooss Påfwal Eschellsson satt j pant för öl, och meentte så at bete Thomas tillijka medh hans stiusson hafwa the andra saker också bortnappat och opdruckit; honom skulle fördenskuld påleggias, at han gifwer tillkenna, hwar som samma saker liggia. Här till swaradhe Thomas, at Hendrich Tomhws pantsatte samma myssan, och inthet han eller någhon annan; och bekende, at han samma gångon tillijka medh Henrico Martini och några andra studenter war på kroghen, och drack doch inthet medh Hendrich på myssan. Till the andre saker nekadhe han och aldeles. Då företrädde krögharen, Påfwal Eschellsson, och witnadhe at Thomas togh myssan uthaf sin byxsäck, och gaf uth för öl. Framhades fördenskuld Thomas särskildh, och tilfrågades om han kunde purgera sigh medh sin eedh? Han swaradhe: Ja, enär thet skulle begiäras, förberändes, at om någhon wiste om samma saker, så skulle Hendrich Kehrjä, en båtzman, weta ther aff. Kallades för-

denskuлд Jören Eschellson in, och påmintes at han allenast hafwer et witne om myssan, som Thomas också nekar till, men om andra saker inthet, och at Thomas är beredd at giöra sin eedh och ther medh purgera sikh der så fordras; altså kan Consist. inthet binda honom till saken och döman.

Dito: Beswäradhe sikh Clemet Skomakare öfwer Petrum Magni Wermlandum, at han hadhe kommit nattetijdh kl. 12, giordt ofredh, och slagit hans fönster sönder. Petrus Magni swarade, at han då samma gångon war budhen uthaf en student in hooss en borghare på Aningais gatan, och när han skulle gå derifrån heem igen, gick han uthi thet stoorä mörckret wilse opåth Aningais backan een heel tijma uthi gyttian op till knän, till dess han blef heel desperat; kom likwäl på thet sidsta der han sågh eeld, der badh han genom fönstret the skulle hielpa honom på rätta wäghen, men thet halp inthet, gick till en annan, the wille inthet heller, der kom han till denne Clemet, och badh han skulle för Jesu namn skull hielpa honom till retta, sadhe hwadh han war för en, lofwade sin kiortel j pant för theras omak, men der fick han inthet annat swar, ähn: gå till helfwetet, begiärade fördenskuлд, at sådane obarmhertighe menniskior skulle arbitraliter straffas. Clemetz hustru sadhe sikh allena hafwa warit den gångon hemma medh små barn, och inthet wetat hwadh Petrus wille hafwa, uthan stodh j fönstret medh wedhträdh, at achtade opå, at han icke skulle komma der in. Sent. Sen.: Efttersom Petrus inthet gick till Clemetz fönster medh berådt modh, och blef derifrån wijst medh snöplighe ordh, der han badh dhem om hielp, skall han gifwa allenast 1 dal. kop:r M:t bete Clemet till förlijkningh, och låta bota fenstren; ther medh war Clemet till fredz.

Dito: Præsenterades Qvästoris rechneringar för denne Acad. stat, för 1648, 1649, 1650 och 1651 åhren.

Dito: Swaradhe Acad. Qvästor skrifftelighen till Consistorij begäran, at han skulle för Acad. nödhwendige ahnforringar reesa till Stokholm, nembl. 1. Att han medh reesande denne gångon wil blifwa förskont, efftersom hans förre reesor inthet åhre recompenseradhe. 2. Will han först weta, hwadh

han bekommer för sin reesa han gjorde till Stokholm j fiordh. 3. Will han blifwa försäkradh medh så munga penningar han denne reesan nödhwendigt uthföra kan. Sent.: Här om delibereeres framdeles.

Den 10 *Novembris* woro uthi Consistorio: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då blef beslutit, at till H. Kongl. M:t och till Acad. Cancell. stelles särdeles breff, om den sp:len som Acad. mista skall, och införes samma argumenta som tilförende uthi brefwet till H. Ährt Biskopen införde ähre; och uthi brefwet till Grefwen skall och förmählas om dhe 62 tr spill som oss ähn resterar för Tammela och Somerå sochnar; sedhan skall och sendas till H. G. N. een vidimerat och medh Acad. Secret förseglat copia aff donations bref.

Dhen 17 *Novemb.* blef Consistorium hollit, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Joh. Pratanus.

Då suppliceradhe Henricus Caroli Aboënsis om stip. R. och blef skrifwen inter expectantes.

Dito: Blef catalogus stipendiariorum ifrå Missommaren 1652 till Nyåhret 1653 öfwersedd, då excluderades desse, nembl. M. Jonas Betulander, Sveno Rydenius Smol., Jacobus Petri Chronander, Andreas Johannis Nerichius. Och blefwe igen i stället inskrefne: Daniel Rosander Smolandus, Laurentius Forlundius, Magnus Olai O.Got., Henricus Caroli Aboënsis.

Dito: Jfrå Nyåhret 1653 uthslutes aff catalogo stipendiariorum: Laurentius Vigelius, Johannes Sunonis Nerichius, Laurentius And. Bothn., Johannes Nicolai Werml. och M. Samuel Frisius; inskrifwes igen: Andreas Joh. Nylandus, Ericus Matth. Salenius, Petrus Eck V.G., Theodorus Gunnari och Jsacus Falander.

Dito: Företrädde Petrus Girmundi Nydelius och Olaus Botvidi Wallenius, Smolandi, och opå alla Smolandorum weg-

nar anlagadhe Petrum Lau. Becchium O.Gothum, derföre at han uthi actu depositionis nästförledhen den 23 Octob. medh een sådan skamligh wijsa, som et redheligit hierta stygges wedh att höra, heela nationem Smolandicam defamerat hadhe. Så emedhan bete Petrus blef admonerad, då han skulle deponeras, han ingen nation uthi acten dehonestera skulle, och han likwäl thet af et ondt opsåth gjorde, såsom och andra O. Gothi uthi förflutne åhren j sådana och andra occasioner sijna scophtica på Smålandz nationen skulle hafwa uthspyd; begiära fördenskuld, at han såsom en heel nations försmädare androm till warnagel näfses. Här till swaradhe Petrus Becchius, sigh hafwa sökt genom sina landzmän om förlijkningh, men efter the hafwa thet förnekt honom, swarar han them således: nembl. att han inthet uthaf någgot ondt opsåth begynte siunga samma orden, uthan der han uthi hastighet skulle uthi exitu qwädha något, föll honom oförmodheligen före, huru såsom en uthi Östergötlandh bleff illa tracterat och basat omkring, uthaf en Smålenningh, Oluff Saltsiudhare, hwilcken när han slap, sadhe han fahnen och Smålenningen wara twå brödher, detta kom honom obetänkt före, der medh han ingen annan meente, eij heller på någhon annan tenkte, åhn på thet som förr j så måtto skeedt war. Lofwade och giöra sin eedh derpå, at ingen hadhe äggiat honom der till, att han och sielf thet gjorde obetänkt och inthet cum deliberatione. Sedhan kom och Jonas Lacusinius och sadhe sigh hafwa admonerat honom och afrådt ifrå sådane skofftiker, thet hans brodher Joël skulle och hafwa hördt opå; här till nekadhe bete Petrus. Sent.: Här om blef voterat och entligen beslutit, at alldenstundh Petrus Becchius hafv obetänkt och icke af proæresi felt samma orden, är nysskommen och förstär fögha hwadh Acad. constitutiones förmå, åhr och thetta skeedt uthi sådan act, der ludicra hafwes för händer, ty slipper han ther medh denne gångon, at han blifwer skarfft tilltalt, admonerat och incarcererat till någhra daghar. Dessföruthan skall genom programma publicum cœtus blifwa disvaderat ifrå sådane scophtiker, och förmant till sãmia och eenighet.

Dito: Påminte Magn. Dn. Rector professorerne om dis-

putationibus publicis, at the äre der om bekymbrade nu då cœtus Acad. meste deels är tillstädes.

Dito: Refereradhe Dn. Rector, at han hafv bestält och tingat hooss Märthen Näter en präss at sigillera medh för 60 dal. K. M:t, som skola tagas uthaf bötespenningarna. Dett let Senatus sigh wäl behagha.

Den 24 *Novemb.* blef Consist. hollit, j närwarelsse H. Ähr:t Procancellarij, Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Nicolai Nycopensis, D. D. Michaëlis Gyllenstolpes, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Samuelis Hartman, Dn. M. Abraham Thauvonij, Dn. M. Johannis Pratani.

Då blef beslutit, at thet skall skrifwas ähnnu till Acad. Cancellarium om den sp:ll som Acad. bortmist hafwer, och begiäres, at Acad. finge beholla någhra uthaf de bettere kyrkieherbergen, och icke blifwa inwijst till de som uthi donations bref inthet förmähles; såsom och, at sp:len må inthet förr oss ifråtagas, ähn wij få penningar igen.

Dito: Wil Senatus framdeles see till, hwar man kan settia Ericum Jonæ Höök Ner. in uthi catalogo stip. igen j sit förra rwm.

Den 8 *Decembr.* blef Consist. hollit, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Nicolaus Nycop., Dn. D. Michaël Gyllenstolpe, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då blef afftalt att prælectiones publicæ slutes näste Tijssdagen, den 14 Decembris.

Dito: H. K. M:tz bref, dat. Stokholm den 13 *Novemb.* 1652, blef opläsit, dersom M. Axelius K. recommenderes at han tillijka medh Bibliothecarij embethe må beholla Adjuncti lägenheet, som nu blifv ledigh. Sent.: Detta blef först remiterat till facultatem Philosophicam.

Dito: Præsenterades Dn. Boëtij Murenij bref, der han förmähler, at Magnus Martini Sundensis hafwer lydachteligen uthstådt sin kyrkieplicht såsom och uthlagt sina böther j rettan tijdh, och intercederar för honom, han finge komma till Acad. igen. Sent.: Härpå swares honom, at bette Magno Martini kan ej förwägras at komma till Acad., aldenstundh Can-

cell Acad. thet tilförende bewiliadt hafwer; doch syhnes godt och rådhsampt, at emedhan han så lenge hafr här ifrån warit borta, medh sit förseende mången förargadt, och förden-skuld näppeligen till ministerium komma kan, han wille be-tenckia sigh, at han achtar sin tijdh, och seer till hwadh ho-nom lägligast kan wara.

Dito: Præsenteradhe Dn. D. Michaël Gyllenstolpe Acad. Cancellarii bref, dat. Stokholm den 10 Novemb. 1652, der som honom opdrages thet hemman som Mathematicus tillförende haft hafwer, effter som han för professione juris hafr rin-gare löhn ähn andra, men Mathematicus deremot hafr för-uthan löhnen een sochun, at han dess renta för innewarande åhr ochså åthniuta skall. Dn. M. Simon Kexlerus sadhe sigh förwenta Acad. Cancellarii ytterligare resolution uthi denne saken, efftersom han H. N:de hafr tilskrifwit och opfördt de skiäl, för hwilcka han meenar sigh få beholla rentan för detta åhret.

Dito: Ankom H:r Larsses bref, Pastoris j Tammela, af innehåld, at Cronones befallningsmän sättia låass för Acad. tijende bodar. Sent.: Här om skrifwes till Landzhöfdingen Erich Oxe.

Den 15 Decemb. blef Consistorium hollit, och woro när-warande: H. Åhr:t Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Samuel Hartman, Dn. M. Abraham Thanvonijs, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då företrädde H:r Crister, Pastor j Uskela, och beswä-radhe sigh öfwer Thomam Martini Aboensem, föregifwandes at han åhr för 2 åhr sedan kommen j Uskela prästegårdh medh Rectoris då pro tempore orloff på $\frac{1}{2}$ åhr, till att præceptorera för barnen; och effter han åhr slecht medh pa-storis hustru, och j förstonne ställte sigh wäl, derföre tenkte och Pastor om hans promotion, recommenderandes honom hooss J. Elin och H:r Arfwed Horn och sedhermehra genom them uthi Consistorio. Men när Thomas fick bäggestädes godt swar, hafwer han sedan sökt Pastoris skadha, och j synnerheet be-gynt sollicitera hans dotter Carin om echtenskap, genom hen-

nes syster Ingeborgh, och strax fådt kort neij; blifwit och sedhan uthaff Pastore der om tillfrågadh och påmint, at han honom sådant inthet efterlåta kunde för slechten skull, der han är på sin sijda in 3 och Carin in gradu quarto. Doch alt detta oachtat, hafwer Thomas sökt sedan tillfälle att komma henne på skadha, och j förelldrarnas frånwaru kallat henne till sigh och fräгат om echtenskap genom een pijgha, men hon hafwer neekat till bådhä. Sedhan uthi ett bröllop, der Carin war medh, sagdt Gabrieli Thauvonjo om henne: virgo fuit, hålt färgan, och medh thet samma fådt aff henne derföre en örfijl. Och sedhan detta blef Pastori kunnigt, hafwer han honom derföre tilltalt, der då Thomas strax gick dedhan och j prästegården, der han blef basat aff Christiano Christiani och Zacharia, hans swågher. Der efter hafwer Thomas genom någhra andra begiärat komma till wenskap, och præsenterat sina twenne skriffter, och efftersom Pastor inthet war medh them tillfredz, begiärade han hans concept, och när han thet fick, skref han ther under, lemnade doch någhra ord der aff; der han bekänner sigh hafwa giordt illa och bedz om förlåtelse så wäl hooss Pastorem som och professorerne, som uthi samma bröllopet woro tillstädes, hooss hwilcka han der om muntligen sollicitera skulle. Sedhan hafwer han begiärat reversal aff Pastore, at saken skulle således wara componerat, thet han honom ej hafwer kunnat tillställa, efftersom han hafwer sedhan sprijdt uth försmädheligä skriffter, och förtalt samma hans dotter j Masko prästegårdh. Begiärar förden-skuld ödmiuckelighen, at han j sin bedröfwelse måtte blifwa hulpen. Då refereradhe Magn. Dn. Rector, at bette Thomas blef förbuden at reesa uhr stadhen, eller och om han skulle reesa, skulle han endelighen komma till Lucisë igen; thetta hafr han lofwat effterkomma, och doch likwäl inthet comparerat. Sent. Sen.: Efftersom Thomas denne gångon inthet är tillstādhes, ty skall han peremptorie citeras till den 9 Febr. 1653 at swara H:r Christer till retta.

Dito: Begiäradhe Dn. D. Michaël Gyllenstolpe skrifte-lighen att hans stoorä omak, mödhä och troгна flijt, sampt mycken tijdhspillan medh andra widhengiande expenser, opä

publica negotia j förledhne sommar anwendne, måge effter förre giordt lyffte och tillsejlsse, något ihughkommas, och j synnerheet at hans uthlagde redha penningar honom icke förnekas, om hwilcka han Magnif. Dn. Rectori refererat hafwer. Då gaf Magn. Dn. Rector Senatui tillkenna, honom wara af wälberte Gyllenstolpe berättat, at han för Acad. bästa skull haf:r lefwereradt till Secreteraren Tungelen 1 par hollenska oxar, som kostadhe honom 40 R. dal. in specie. Sent. Sen.: Häruthinnan war thenne Senatus sentens, at hwadh skäligt är, wil Consistor. see och giöra uthi saken; men aldenstund detta är publicum, ty wil Consistorium, att wälberte D:r Michaël Gyllenstolpe skaffar sigh attestation aff Sekreteraren, at thet han uthlagdt hafwer, är skeedt för Acad. besta skull.

Dito: Blef discurrerat om M. Axelij Kempes begähran om Adjunctura. Då refereradhe Dn. M. Martinus Stodius opå Decani wegnar, att facultas Philosophica hafwer voterat och bewiljat .Adjuncturam M. Axelio, efftersom Regiæ literæ äre stälte uthan limitatione. War altså Consistorii sententia, at the inthet äre der till obenägne; doch emedhan the andre som promoveras, inthet hafwa ännu sina fullmacher, ty opskintes här medh till framdeles.

Dito: Refereradhe Admodum Reverendus D. D. Aeschilius Petr. Aboënsis Episcopus etc., at H. Kongl. M:t sigh allernädigst opå Consistorii bref om vacante professione Theologica här wedh Acad. sålunda resolverat hafwer: Thet Dn. M. Martinus Stodius skall blifwa secundus Theologus, och M. Petrus Bergius honom igen succedera uthi professione Lingg. Detta befalte Consist. skulle noteras, och gifwas wälberte Dn. M. Stodio een attestation här om.

Dito: Simon Laurentij Rymmetensis och Henricus Johannis Aboënsis kallades fram, och tillfrågades, huru the woro komne på källaren till att spela för kararna, som sedhan kommo illa uth för wachten skull. Här till swaradhe the, at Henricus fick först bodh effter sigh medh en poike, som sadhe ther wara någhra officerare, wackra, stilla karar, den Henricus sedhan sende effter Simonem kl. emellan 6 och 7. När the tå hade druckit en stundh, lofwadhe the gå jhop medh wachten

och bödh spelmän medh sigh, seijandes at them inthet skulle skadha, och oanseedt the ther till någhre reesor neekadhe, blifwe the doch på thet sidsta medh dragna werior, twå före och twå effter, twungne att fölia medh them. När the då kommo på torget, rende twå in j wachthuset och fööste ther uth någhra poikar, och andra twå achtadhe på spelmän, och ärnadhe så gå sin wägh. Men när the woro komne in moot broon, ropadhe en effter them, ther the då tillijka rende dijt, och lemnade studenterna, som derigenom finge tillfälle at komma undan. Sent. Senatus: Efftersom be:te studiosi hafwa låtit finna sigh på kellare, som them inthet borde, och samma gån-gon är notorium quid worden bedrifwit, ty skola the androm till warnagel straffas medh carcere, och alfwarligen förmanas, at the achta sigh framdeles bettere.

Dito: Bewilies Erico Höök uthaff pecunia diligentiorum för 1652 så mycket, som han in catalogo stipend. för samma åhr pro loco hadhe bekommit, nembl. 10 dal. Silfr M:t.

Dito: Suppliceradhe Johannes Collinus Werml. om 1653 åhrs stip. Men emedhan han är ifrån Acad. och är tilförende af 1653 åhrs catalogo derföre uthsluten, ty blifr och thet ther wedh.

Dito: Andreas Kinnoræus W.Gothus och Gustavus Pauli Birkalensis skrifwes inter expectantes.

Dito: Skall Stephanus Nicolai citeras till nästa Henrici.

Anno 1653. Den 21 Januarij bleeff Consistorium hollit, då bleeff talt om prælectionibus publicis, och beslutit, att der om slås an den 6 Februarij, och Torssdaghen der effter begynner man prælegera.

Dito: Refereradhes att Fougden Matz Eschelsson hadhe låtit sönderbrytha tijendbodhdörar, och tagit uth spannemålen, som för detta aff H. K. M:t till Academien war assignerat, och togs uthi betänckiande, huru der medh skulle procederas. Men efftersom Senatus icke weet omstendelighen, huru ther medh tillgångit åhr, ty uppskiuthes här medh.

Dito: Skall Qvæstor tagha Acad. Fougden för sigh, och förhöra huru hans saak medh resten och opbördén åhr, och sedan thet til Senatum referera.

Dito: Dn. M. Nicolaus och Dn. M. Samuel gå till Landzhöfdingen, att tala om penningarne han hafr lofwadt för sp:len oss ifråntogs.

Dito: Tilspordes Hendrich Märthensson, huru snart resten kan betalas? Han swaradhe, at resten som ähnnu uthstår hooss bönderna, stijgher till 1000 dal. S. M:t, och oanseedt han hadhe giordt sin flijt medh dess uthfordran, doch kan inthet alt j winter uthgå. Sedhan lofwadhe han senda ett förslag hijt nedher på sp:len som j år aff honom (är) opburen.

Dito: Sadhes honom till, att inthet må tagha pen:r för sp:ll.

Dito: Præsenteradhes Qvæstoris inlagho om Michel Eschelson, at han hafr sönderbrutit medh jernstenger dörrarne på tijendebodharne j Akas, Vrdiala, Calwola och Säxmäki sochnar, der 1652 åhrs tijende tillijka medh någott aff 1651 åhrs innelågh, att sådant måtte blifwa efterfrågadt. Här till swaradhe Senatus at der om skall först ransakas, och sedhan skrifwes till Acad. Cancell. 2. Fråghar han, om man icke skulle föra hijt nedher den sp:len, som ähn är j Tammela, j ställe för 60 trs rest och annat, som borttagit är. Swarades: att wij inthet kunne bruka wäldh moot wäldh.

Dito: Wil Senatus offerera Landzhöfdingen skiutzhästar, när han reeser der oppe der Acad. hafr sine bönder, och skrifwa till Hendrich Märthensson der om, doch så att thet inthet missbrukas.

Dito: Tilltaltes Fougden, att han så seent förer fram hwadh som föras skall, och förmantes, at han framdeles skyndar sigh mehra.

Dito: Må han opbära och förwara sp:len aff alla Acad. bönder om hösten.

Dito: Henricus Johannis Majonius war citeradh och lydde inthet, ty skall han till den 9 Febr. åther citeras, och thet skeer sub pœna relegationis.

Dito: Citeras ochså Petrus Jacobi, Pastoris son j Wicktis, till den 9 Febr. at swara Dn. M. Abrahamo Thauvonio.

Dito: Sadhe H. Ehr:t Procancellarius, sigh wela holla professionem till examen och eij wijdhare.

Den 7 Febr. hooss Rect. Magn. hemma förlijktes een saak, emellan Juditha Mårthens dotter, anklagande, och Gabrielem Laurentij Bergh, angående någhre beskyllningar, som hon medh full skiäl inthet kunde bewijsa aff Gabriele wara feltte, och medhdeeltes henne een skriff om Gabris taal.

Den 9 Februarij hölts Consistorium; då tilltaltes Thomas Joh. Salkerus, hwi han icke compareradhe till Lucisë, der till han citeradhes aff Magn. Rectore. Han swaradhe, att han presenteradhe sigh daghen der effter och inthet hintte förr fram bådhe för meenföre skull, och derföre att han war siukligh aff dee hugg han fick aff H:r Christer den yngre.

Sedhan framkom hederligh och wällärde H:r Christer, Pastor j Vskela, och angaff bette Thomam Martini Salkå för någhra beskyllningar på hans dotter Karin, hwilcka han bestodh, och hon nekadhe till. Men alldenstundh denne saak är skedd på bygden och j Vskela, der som parterne beqwämlichare faller, at hafwa sina witnen fram; ty remitteras detta der in loco competentis wedh häradztinget at optaghas, skärskodhas och laghföras, medh wenligh begähran Her Laghläsaren wille, effter wåre constitutionum lydhelssse, ransachningen hijt öfwersenda, der då parterne hafwa att förwenta uthslagh uthi samma saak.

Dito: Blef delibererat om Doctoris Johannis Gartzij begähran, at få disputeras twenne disputationes Ethicas, som allredha åhre tryckte, och beslutit, at alldenstundh constitutiones tala om professore constituto, och han inthet wijste Decano sina disputationes förr åhn dee trycktes, och haf:r fördenskuldh facult. Philos. emoot sigh, ty kan Senatus honom denne gångon sådant inthet tillåta.

Dito: Ankom Acad. Fougdens förslagh opå 1652 åhrs sp:ll.

Dito: Påmintes om disputationibus publicis, som effter constitutiones åhrlighen hollas skola.

Dito: Bewiliadhe Procancellarius, att the som skola ordineras, skola tagha testimonium aff Rectore.

Den 13 Febr. citeradhes Georgius Aeschilli peremptorie på Acad. dör till den 16 Febr. sub pœna relegationis.

Den 16 Febr. bleff Consist. höllit, då företrädde uthi

Consist. Matz Hindersson ifrå Jngula och två andra, Jacob och Anders Matzss(öner), och begäradhe weta, om thet hemman som Thomas Matzsson haf:r fådt loff att optagha aff ödhe der j Ingula by, finnes j Jordboken; och om thet skulle finnas der infördt, begäradhe the, at thet hemmanet måtte them och andre samptlighen j samma by boandes oplåtas at bruka och skatta derföre, och Thomas sedhan skulle boo j byn på någhot annat ödhehemman, föregifwandes at the ingaledes kunna begå sigh, eller blifwa wedh hemmanen, medh mindre the och få beholla samma jordh som förr detta. Härtill swaradhe Senatus Acad., at Acad. Fougde Hendrich Märthensson skall hafwa detta ährandet fram för häradztingh, der at ransakas och skärskodhas, och sedhan giöra relation der om till Consist.

Dito: Skall Doct. Joh. Gartzius admoneras om constitutionibus, och effter hans trägne begähran tillåtes honom denne gången at disputerä.

Dito: Företrädde Magnus Nicolai och bekende så nu som tillförene hooss Magn. Rect. at Gabriel Bergh hadhe slagit hans fönster sönder medh swerdh om nattetijdh, men efftersom de ähre nu botadhe, will han nu inthet mehra klagha honom an. Gabriel bekänner sigh hafwa thet giordt j lustighet och icke j wredz modh. Sent.: Gabriel skall mista sitt swerdh effter constitutiones, men medh pœna som han dessföruthan förtient hafwer, opskiuthes denne gången.

Dito: Efftersom Georgius Aeschilli ähnnu inthet compareradhe, ty citeras han ähnnu till Consist. at comparera effter 3 wekors förlop.

Dito: Taaltes om Acad Snickare, M:r Jören Kindh, som hafwer Consistorij fullmacht, och är medh Acad. Cancell. consenz uthi Acad. tienst ahntaghen, och dochlikwäl blifr aff stadsens Magistrat för åthskillighe uthgifter molesteradh, och bleff beslutit at här om talas medh Bärgh. och Rådth, the wille hafwa honom j detta fallet förskont, hwar och icke, så skrifwes här om till Acad. Cancell.

Dito: Bevilies Tryckiarens Enckia någhre peng:r så

frampt hoos Qvæstorem någhot finnes, på hennes mans löhn till begrafningz bekostnatt.

Dito: Pålägges Thomæ Martini Salkero, at han systerar sigh wedh tinget på den termin som Laghläsaren haf:r föreskrifwidt.

Dito: Om lantmäns fisco talas näste session.

Den 9 Martij bleff Consist. hollit, då ankom ett Acad. Cancell. breeff, der han gifwer Decano facult. Phil. tillståndh, at promovera medh Procancell., Rectoris och samptlige professorum concenz och öfwerläggande, dee personer uthi Philosophia, som der till här wedh Acad. skickelige finnes.

Dito: Blef beslutit, at examen publicnm begynnes den 14 Majj, men mutatio Rectoratus skall gå an den 24 Majj.

Dito: Taaltes om futuro Rectore, och fölle allas eenhällige vota effter constitutiones opå Dn. D. Michaëlem Gyllenstolpe, der till honom önskadhes lycko.

Dito: Skall M. Petrus Bergius tillijka medh Qvæstore reesa till Acad. bönder, och ransaka: 1. Om resten, om den finnes hooss bönderne eller fougden, see effter qvittenzerne, och notera hwar bondens rest. 2. Förmedhla dem som inthet kunna giöra uth, och hafwa prästerna medh sigh uthi råd. 3. Att dee dessföruthan see på de förre ransachningarna, och thet the befinna lenda Acad. till godha och behöfwa att remedieras, att sådant måtte corrigeras eller till wijdhare förhör opskrifwas.

Dito: Bleff delibereradt om Georgio Aeschilli Achaensi, som så åfta är worden citerat privatim och publice, doch alt förgefwes. Sent.: Här medh dilationeres ähnnu, till dess man får framdeles höra, om han antingen aff föracht eller för andre förfall sigh absenterat hafwer.

Dito: Thet som framdeles tryckes, der förmähles desse formalia: Excusum typis Acad. apud viduum Petri Waldh.

Dito: Suppliceradhe Arvidus Magni Smol. om stip. regio, och skrefs inter expectantes.

Dito: Inlefwererades een ransachningh hollen emellan Jacobum Jurvelium och Daniel Kröger.

Dito: Suppliceradhe Jsacus Joh. Pelkenensis om stip. och differerades till en annan tijdh.

Den 24 Martij sakfältes Laur. Kempe till 12 ~~mg~~ S. M. arbitr. uthi een action hem hooss Rect. moot Anna Jacobs dottr.

Den 30 Martij bleeff Consist. hollit.

Då bleeff wijdhare om M. Axelij Kempes begähran at få succedera uthi Adjunctura M. Bergio delibererat, och war alles eenhällige meeningh och sentens, att han effter H. K. M:tz recommendations-skrift, facult. Philosophicæ vota och Senatus förre gjorde tillseijlsse, blif:r ther om skriftelighen certificerat, at han tillijka medh Bibliothecarij embethe förträdher ochså Adjuncturam, och stijgher till löhnen, när som hans antecessor trädher der ifrån.

Dito: suppliceradhe Johannes Petri Plaghman om stip. regio, och skrifwes in uthi catalogo ifrå 1 Jan. 1653. Men Jacobus Forladius igen uthslutes.

Dito: Skrifwes Johannes Lilius inter expectantes.

Dito: Företrädde Anders Skreddare, och kåradhe till Stephanum Nicolai Collinum för geldh 16 dal. Kop. M:t, hwilken geldh bette Stephanus tillstodh. Der om bleef voterat, och beslutit, at Stephanus Nicolai ställer M:r Anders till fredz för thet han honom skyldigh är, innan 14 daghar, effter thet 16 cap. j. Råd. B.

Dito: Bewilies Jonæ Petri Eck een recommendation till Biskopen j Strä(n)gues.

Dito: Præsenteradhes Andreæ Stålfotz Smolandi suppl. att få succedera sal. M:r Peer Waldh; såsom och Jngeborgh Peders dotters supplication, om nådhåhret, såsom och at hennes sal. mans systersson, Peder Andersson, kunde blifwa antaghen till Acad. Tryckiare. Sent.: Här till swaradhe Senatus, att bette hustru Jngeborgh bewilies ett nådhåhr effter sin sal. man, men om successore decerneres denne gångon inthet; doch skola bådhe Andreas och Peer blifwa admoneradhe, att the wahrighen och wäl j medhler tijdh omgådz medh trycket, och deraf ingaledes någhot förfahra.

Dito: Skrifwes Berthollus Giöss och Jsacac Joh. Pelkenensis inter expectantes.

Dito: Jnlefwereradhe Qvæstor Acad. ett extract på den sp:ll som Acad. bönder j Lappå S. hafwa lefwereradt till Acad. för 1652. Såsom och ett förslagh opå all den sp:ll som till Acad. för 1652 inkommen ähr.

Den 1 Aprilis uthi Consistorio framsteegh Eva Thomas dotter, Jacob Erikssons en ryttares hustru, och klageligen angaff Clementem Johannis, en student ifrå Tawasthws, at han hafwer kallat henne hoora, och slagit henne 2 örfijlar. Men Clemens föregif:r at hon medh wilia hafwer kastat mull och sandh på honom, och agerat honom för sina ströfflingar, då haf:r han sagdt: så plägar een hoora giöra, och en gångh slagit henne wedh öhra, men andre gångon slagit effter henne, men inthet träffat. Sent.: Denne saken skiutes op till 14 daghar effter Påska för witnen skull, då de på bådha sijdhor skola hafwa witne medh sigh.

Samma gångh berättadhe Clemens Johannis, at en annan studiosus, Stephanus Nicolai, hafwer tillijka medh tre andre studiosis, Daniele Henrici, Abrahamo Abrahami och — — — *) hafwa kommit j hans herberge igår om natt medh swerdh, och sökt effter honom. Stephanus berättadhe, at han haf:r förnummit af andra, at samma Clemens skulle hafwa undsagt honom, at hwar han först träffadhe honom, så skulle han huggas medh honom, och sålunda gådt j hans herberge att sökia honom j wenligheet, och inthet funnit honom hemma, och när han gick derifrån, haf:r han mött Clementi på wäghen, och då haf:r han, Stephanus, skält honom och kallat honom Landzlöpare, etc. Cornet Jören Jacobsson under Carl de la Mots compagni berättadhe såsom witne, som haf:r hördt, at Stephanus hafwer kommit uthi Clementis herberge om afftonen klockan 7 och skält honom för en skälm, haft swerdh, och stält sigh öfwerdådigt. Pastoris son j Kumå, Berthollus, berättadhe såsom witne, att Clemens haf:r kallat Stephanum en lappare, och Stephanus kallat honom en lappare och mantliugare (?), och att the hafwa haft träta tilhopa och gådt medh swerdh j den acht, att de skulle fächta med hwar andra. Sent.: Clemens

*) Lucka i handskriften.

och Stephanus skola straffas medh fängelset för thet the hafwa manat hwar andra till fächta, såsom och för oroligit lefwerne; bägge swerden höra Rectori Magn. enskijlt till: såsom och Stephanus böthe 40 ~~xxx~~ Silf. M:t effter thet 4 cap. j Edzöre B.

Den 4 *Aprilis* bewiliadhe Senatus Acad. Andrea Joh. 10 dal. och Erico Lucandro för notariatet ochså 10 dal. uthaff 1652 åhrs pecunia diligentiorum, hwilcka Qvæstor dem tillställandes warder.

Den 19 *April* framsteltes för Consistorio Högl. Kongl. Hofrättens proposition, om Senatus Acad. wil holla sigh wedh dee privilegier som prästerskapet ähre giffne aff H. K. M:t eller och wedh dee förre, som lydha egentlighen om Acad. och dem som ähro under ähro (!) Acad. jurisdiction. Der till swarades: att om Hoffrätten fordrar här ifrån någhot skrifftelighit swar, så må dee och deras proposition skrifftelighen öfwersenda; eller om munteligt swar må dee genom deras eghna utshkickadhe ahnholla.

Den 20 *Aprilis* hölts Consistorium, då præsenteradhe M. Petrus Bergius sin ransachningh, han medh bönderna och fougden hollit hafwer, och den förwaradhes uthi Consistorio; refereradhe också, att fougdens rechneringar befunnes wara richtighe, föruthan thet han inthet hadhe kunnat giöra, som han hadhe föregifwidt, för åtherstående qvittenzier, dee här j stadhen aff Qvæstore (!) och Jssraël hooss sigh hadhe.

Dito: Taltes om Dn M. Martini Stodij och M. Bergij fullmacher opå professionerne, dee aff H. K. M:t hafwa fådt resolution opå, och tyktes godt wara, att the sielfwe fordra them uth.

Dito: Bleaf thet pasqvil opläsit, som till Procancell. lefwereradt ähr om necromanticis, och tyktes wara rätt och biligt, att man der effter fråghar, j synnerheet hwem som hafwer hanterat och haftt beställa medh Cababala (!) Michaëlis Paletz, som först till H. Åhr:t Procancell. och sedhan aff honom här in Consistorio inlefwereadt ähr.

Dito: Företrädde Laurentius Forlundius och opå Abrahami Spirandi weg:r beswäradhe öfr: Johannem Matth. Nytingium, för thet Johannes be:te Abrahamum hadhe skurit medh

en kniff. Thet tillstodh Johannes, och föregaff at han war medh hugg och slagh aff be:te Abrahamo öfwerfallen och j nödhén togh till knijfz och skadde honom. Men efftersom Forlundius bekennen, att Abrahamus går oppe och ähr någhot bättré worden medh honom, så hafwer och Forlundius ingen fullmacht, ty dilationeres här medh till dess Abrahamus kan sielff agera sijn saak; och j medhler (tjdh) skall Joh. Nytingius wara arresteradh.

Dito: Företrädde Magni Petreji brodher Johannes Petrejus, och opå sin brodher's wegnar fordradhe på dhe 4. R. dal. som Ericus Justander efter Consistorij afsagdan doom honom resterar. Och efftersom be:te Justander inthet annat hadhe att förebära ähn tillförende, då saken ageradhes; ty skall han dee resterande 4 R. dal., som Magno tillförende ähre tildömbde, be:te Johanni tillstålla, elliest fölier executio.

Dito: Noteres, att Gabriel Gabrielis Bothn. hafr wikit ifrån arrest.

Dito: Præsenteradhe H:r Christer Vskelensis Pastor Hoffrättens resolution om ransachningh och extraordinarie tingh emellan hans dotter och Thomam Martini Salkerum. Då sadhes honom till, att han förskaffar ransachningen hijt till Consist. och bewiliadhes, att Præpositus Kimotensis ähr der opå Consistorij weg:r tillstådhes.

Dito: Skall Thomas Martini citeras till samma extraordinarie tingh, och pålegges honom, at han ähr näste Måndaghen uthi Halicko, och förwentar Laghläsarens ordre der om.

Dito: Skrefz Laurentius Siggonius inter expectantes.

Den 23 Aprilis bleeff Consist. hollit, då bleeff delibererat om Cabala Michaëlis Paletz, och befans att Martinus Erici Sudermannus hafr fädt henne uthaff Laurentio Liliewan Nagueuse, och lefwereradt henne Andream Laur. Stirenium: framkalladhes altså be:te Martinus, och bekende at han fick henne uthaff Laurentio Liliewan, och lefwereradhe sedhan Andree Stirenio; sadhe och sigh aldrigh hafwa läsit uthi henne, ej heller seedt andra sådana authores, uthan Agrippam allenast de occulta Philosophia hooss en studiosum Vpsalensem på Ålandh, förr ähn han kom hijt till Åbo. Ähr altså Senatus

meeningh och sentens att be:te Laur. Läliewan citeras till Capitlet till förhör. Och efftersom Dn. M. Martinus bekenner sigh hafwa seedt ett sådant exemplar hooss Michaëlem Salkerum, och meenar detta här wara thet samma, ty skall och han blifwa hijt peremptorie citeradh. Men pasqvillet anbelangande som här inlefwereradt ähr, efftersom man förnimmer, att Andreas Turonis församlar sigh witneskriffter der emot, syhnes godt, att någhon hans bekant honom der till rådher, at han sigh här teer fram, och framsteller om han haf:r någhot att proponera.

Dito: Företrädde Acad. Snickare Jören Kindh, och klagheligen beswäradhe sigh der öf:r at han för stadzens tunga och utgiftter icke allenast mister sine saker, uthan och blifwer sliten till sina klädher, och hans fönster och hwss ofredhadhe. Sent.: En uthaff professorerne går till Landzhöfdingen här om, och begährar, att han kunde få niuta hwss och heemfredh, till dess H. G. N:dhe Acad. Cancell. sigh derpå resolverar, efftersom han medh Grefwens consenz j Acad. tienst ahntaghen ähr.

Den 24 Aprilis hölts åther Consistorium, då præsenteradhe sigh Dn. Andreas Turonis Kyroënsis uthi Consist. Acad. och mycket sigh beswäradhe öfwer någhre afwundzfulle meniskior, som genom ett pasqvil till wälb. H:r Landzhöfdingen öfwerseedt (!), hafwa fördt honom j thet rychte, såsom han skulle öfwat sigh uthi diefwulske och necromantiske konster, och derföre blifwit aff wälberte H:r Landzhöfdingen tilltalt, medh befallningh, han sigh för ett sådant grofft tillmäle purgera skulle. Tillbödh sigh fördenskuldh att stå till swars, om någhon hafwer att tilltala honom uthi detta fallet, oachtadt thet ingen plichtigh ähr att swara till sådana pasqviller. Och badh på thet ödhmiuckeligaste, at Senatus Acad. såsom hans rätte förmän, wille tagha hans oskyldighet uthi consuleration, och honom ifrå detta elacka och falska rychtet liberera och befrija, præsenterandes een witneskrift underskrifwen aff 26 studenter, der dee alle eenhällelighen frijkalla honom för sådane beskyllningar, och uthlofwa att wela eedhelighen, om så fordras, holla, the(t) the j så måtto skrifttelighen witnat hafwa.

Om denne hans begähran bleeff uthi Senatu Acad. nogha delibererat, och effter eenhällighe vota beslutit, att alldenstundh Senatus hafwer inthet emot honom, weet inthet annat ähn ähra och godt medh honom, och haf:r mehra orsach att commendera honom för hans giorde flijt uthi studerande; ej heller någhon annan uthan Consistorium budhit till att öfwertygha honom någhot sådant som uthi pasquillet förmähles; ty taghes han effter constit. Acad. under Consistorij hägn och försvar, och ehrkennes frij för detta tillmähle, till dess någhon stijgher fram, och med skiäl och bewijss binder honom der till.

Sedhan bleff han tillfrågadh, om han weet, hwem som samma pasquillet skrifwit hafwer? Han swaradhe: Neij, allenast han, som boken till Procancell. lefwereradt haf:r, sadhe han, kallas fram och purgerar sigh at han är oskyldigh och opartisk.

Dito: Bleff också talt om promovendis, och Decanus sampt Philosophi påmintte, att ther uthinnan skulle skee constitutionibus tillfyllest.

Då refereradhe Decanus om Jacobo Lyththæo, att man förnimmer thet han inthet ähnnu haf:r disputerat pro gradu j Vpsala, haf:r lickwäl wackert testimonium och loffordh derifrån, derföre ähr honom pålagdt, han skulle skrifwa någhra positiones, och lätha dem uthi stället för disputatione privatim ventileras*). Men hwadh som Dn. Henricum Caretenium anbelangar, som haf:r sendt sin disputationem gradualem hijt öfwer och för siukdomens skull inthet kan komma tillstädhes, och hwar man weet hans progressus, haf:r och exempla och Episcopi Viburgensis recommendation att stödhia sigh wedh, seijer Procancell. sigh inthet bekymbra sigh om dem som ähro uthom stiftet; men Facultas skall wara der om bekymbradh**).

Dito: Påmintte Procancell. att de som promoveres, holles

---

*) I texten är efter denna mening följande ord öfverstrukna: Härtill swarade Procancell., att han syhnes wara något äldrich och haf:r wackert anseende, ty kunde man admittera(n).

**) I marginalen läses vid detta: Ty kunne honom hans begähran ej förwähtras.

och admoneres der till, att the icke förbigå Facultates superiores, at the höra lectiones helst the som ähro unga.

Dito: Skrefz ett bref till H. G. N. Acad. Cancell. om Jören Kindh.

Den 29 Aprilis bleeff Consist. hollit, då hadhes Acad. Fougde Hendrich Märthensson fram, och efftersom hans cautions man ähr någhot aff sigh kommen, och likwäl wedh sådane tienster behöfues [w]ist att tillgå; ty pålegges honom, att han till wijdhare försäkringh skaffar andre nöijachtige lyfftesmän, så framt han wil hafwa medh Acad. opbörder att beställa, och det må han giöra till Henrici, för ähn 1653 ährs inkomster ahngå.

Dito: Bleeff Gotfridrich Rosskamps, Borgares j Åbo, inlago uthi Consist. opläsen, der han begährar at få betala för sitt skatthemman Killais medh penningar effter Cronans wärderingh bådhe spill och höö, och icke effter markgången, såsom Acad. Qvæstor well:dh Peer Gerss wil, helst effter han j 7 ährs tijdh icke 1 t:a spill eller een hand full medh höö der bekommit hafwer, uthan öfwer 1000 d:rs skadha derå lidhit; såsom och att Senatus wille någhot på 1652 ährs renta medhla och tillgifwa; eller och för samma värde, han thet taghit hafwer, till sigh handhla. Här emot protesteradhe Acad. Rente-mestare skrifftelighen, föregifwandes ingen förmedhlingh mehra kunna skee, efftersom rentan derföre kortat ähr; der thet och skedde, skulle thet lenda Acad. till största skadha, såsom thet andra ochså om Cronans wärderingh, helst emedhan thet är ett skatthemman, derigenom monge andre kunde blifwa förargadhe. Sent.: Här opå resolveradhe Senatus Acad. sigh sålunda, att handla om rentorne ähr committerat aff Regia Majestate och Acad. Cancell. Qvæstori Acad., han må derföre swara, och ingen kan twinga honom att giöra enom någhot mehra eller mindre, ähn thet som går öfwer heela landet. Men hwad som förmedhlingen anbelangar, så skeer den medh the oförmögne och icke medh skatthemmanen, medh mindre thet afrechnas aff eghandens bördzrätt.

Dito: Skrifwes Laurentius Sundius Suderm. inter expectantes.

Dito: Bewilies Jsraëli Giök een recommendation till Frw Karin Oxenstierna, att han må blifwa fougde på Jockis, doch funderes samme recommendation opå Qvæstoris recom. och berättelse.

Dito: Förmantes Acad. Fougde, at han må skaffa uth resten, och bestås honom 2 karlar, öfwer sommaren, om han medh dem något godt uthretta kan, att han och skaffar boskapen och smör j tijdh nedher.

Den 2 *Maj* bleeff Consist. hollit, då ankom ett breeff ifrå tryckiarne i Stokholm, der dee protesterä emot dem som nu hooss sal. Peder Waldz Enckia arbetha, att the ingaledhes skola till samma tienst admitteras. Sent.: Tryckiarens enckia skall tillfrågas, om hon hafwer der om skrifwit öfwer eller och inthet, och tales sedhan här om wijdare.

Dito: Taltes om comœdien, som studenterne wela agera till promotion, och skola två uthaff professorerne höra opå när dee agera privatim, och corrigera hwadh som behöfwes, ingen må löpa omkringh medå larvis.

Dito: Bewilies Cursoribus för 1653 2 t:r span:ll, men om the få thet widhare, der om tales framdeles.

Den 11 *Maj* företrädde uthi Consist. Abrahamus Spirander Westmannus, och kâradhe till Johannem Nytingium, för thet han hadhe medh en knijff ristat honom en tämmeligh skråma uthi ryggen, och uthi sin inlago bekenner sigh hafwa först aff discurs blifwit förorsakadh att slå honom par örfijlar och dragha honom j håret, och aff obetänksamheet lupit heem och kommit sedhan igen medh swerdet. Uthaff samma hugg seijer han sigh hafwa leghat på sengh j 5 wekurs tijdh; begärar fördenskull at han måtte contentera balberare löhnen 4 R. dal., för swedha och werck 4 R. dal., så och 4 R. dal. för kosten åth balberaren. Johannes Nytingius swaradhe der till, at Abrahamus uthan någhon gifwen orsach slogh honom först 2 örfijlar, drogh honom j håre(t), slogh honom åther wedh örat, och kastadhe under sigh på gålfwe(t), der han då nödhgadhes rista honom medh knijfven; derföre rende Abrahamus heem, kom igen medh bara wärian, och wille in på honom bådhe genom dör och fönster. Till hwilket alt Abrahamus inthet

kunde neeka. Sent.: Här om bleeff voterat, och dömbdt, at Abrahamus Pirander, som störste orsaken till sagzmålet ähr, böther för 3 puustar och hådragh 6 ~~xxx~~ hwardera effter thet 12 cap. Sår. medh Wilia, och för thet han lop på den andra ifrå sitt herberge medh wredt modh och böthe 40 ~~xxx~~ effter thet 4 cap. j Edsöre B. och miste swerdet effter constit. Acad. Johannes Nytingius böther för 1 blodhsår 12 ~~xxx~~ effter 9 cap. Sår. medh Wilia och betale bårkerare löhnen. Ware bådhe arresteradhe och giöre klart inom 8 daghar.

Dito: Sadhes comœdianterne till, som hafwa låtit brytha en stok sönder j öfre auditorio, at the byggia thet igen. Såsom och at ther the framdeles wela leka någhon comœdie, så skola de begåhra der til loff j tijd, och må inthet mehra agera uthi Academien.

Dito: Ahntages Amund Nielsson Grewe till Acad. Booktryckiare, när enckians nådhåhr ähr uthe, helst efftersom han haf:r typos sielf, och elliest ett godt loffordt af dem han haf:r varit hooss. Doch skrifwes här om till Acad. Cancell. och förmåhles detta wara giordt på hans behagh.

Dito: Tillåtes Petro Vanæo at låtha agera een comœdia till Magnificat på någhon saal; men att bönderna skola gå omkringh thet tillåtes inthet.

Den 12 Maj arresterades M. Joëlis stip. opå Dn. M. Nicolai Nycop. weg:r.

Dito: Ankom ett breff ifrå H:r Eschell Pastore j Halicko om ransachningen lydhande, som ähr hollen om Thoma Martini och Karin Chusters dotter, hwilken ransachningh han opå H:r Siegfredz Kimitensis weg:r bijwåhnat haf:r.

Acta Consistorii Academici Sub. Rectoratu Nobiliss. et
Excellentiss. D. D. Michaëlis Gyllenstolpes Wexionii.

Jrån den 8 Junij 1653 till den 9 Majj 1654.

Den 8 Junij bleeff Consistorium hollit, och woro närwande H. Ä. Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abrahamus Thauvonnus, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då beswäradhe sigh Magnif. Dn. Rector öfr Dn. M. Simonem Kexlerum, föregifwandes sigh genom sin uthskickadhe hafwa fordrat aff honom den renta, som M. Simon efter H. G. Excell. Acad. Cancellarii resolution honom åhr skyldigh för thet hemman som förr detta haf:r warit under Matheseos profession, och Dn. M. Simon beedt honom derföre skämma sigh. Fråghar fördenskuldh och ställer till Senaturn, om en professor får så wanwyrda Rectorem Magnificum? Här till swaradhe M. Simon at hans formalier woro inthet såsom berätttes, uthan desse: täckes han thet giöra? om iagh wore i thet ställe, så skulle iagh skämma migh: förebärandes sigh hafwa der om skrifwidt till Acad. Cancellarium och beswäradt sigh öfr: den skadha som han uthi Pijekis på thet åhret lidhit hadhe, men alt här till inthet swar derpå bekommit, och fördenskuldh welat, at medh thet åhretz rentans afbetalningh skulle dilationeras, till dess Cancell. wijdhare sigh der på resolverar. Efter bägges affträdhande, war Senatus Academici betenchiande härathinnan detta: att så frampt Dn. M. Simonis Kexleri formalia hafwa warit desse: täckes han thet giöra? om iagh wore j thet ställe, så skulle iagh skämma migh; så kan Senatus Acad. pro tempore inthet befinna der j någhon siwyrdningh wara skeedh moot Magn. Dn. Rectoris embethe.

Doch wil Senatus anholla om förlijkningh först när som the komma in, och när thet skeedt war, då war och Rector effter Senatus anhollande der till inthet obenäghen, och förlijktes.

Dito: Ankom Acad. Cancellarii breeff, lydhande om Acad. Snickare Jören Kindh, att H. G. N. haf:r skrifwidt till stadsens Magistrat, bete Jören effter förra aftal måtte blifwa under Acad. jurisdiction och för all stadsens tunga omolesteradh.

Dito: Skrifwes till Acad. Cancellarium nomine Senatus gratiarum actio, och j endan på brefwet een kort consolatoria.

Dito: Beswärdhe sigh åther Johannes Petrejus O.Gothus, öf:r M. Justandrum, at han inthet betalar de penningar, han effter Senatus sentens Magno Petrejo skyldigh ähr. Då lofwades honom een zedhel till Acad. Rentemestaren opå Justandri stip. och på så monga peng:r.

Dito: Suppliceradhe Joannes Nytingius och Abrahamus Olai till Consist. och ödhmiuckelighen begäradhe skonsmål opå dee saakören dee tillförende ähre fältte till. Och war då Senatus sententia denne, att efftersom the ähre bådhe fattighe, ty förskones Nytingius medh bötherne och skall allenast betala Abrahamo balberare löhnen, men Abrahamus skall betala till Consist. 4 dal. Silf:r M:t.

Dito: Ankom H. G. E. Acad. Cancellarii recommendation för Peer Hansson, att han skulle blifwa Acad. Typographus uthi sal. Peder Waldz ställe. Men efftersom Senatus för detta haf:r gifwidt sina vota åth Amund Nielsson Grewe, ty bijdhes effter Cancell. resolution här om; och j medhler tijdh arbethar Peer Hansson.

Dito: Proponeradhe Dn. M. Georgius Alanus och gaff Senatui tillkenna, att Nicolaus Canuti hadhe blifwidt Sigfredh Ersson någhot skyldigh för kost, hwilcken geld Sigfredh sedhan honom opdragidt hafwer, och lefwereradt till honom Nicolai saker, som Sigfredh hoos sigh hadhe, frägandes om han kan blifwa der aff betalt, thet han hooss Sigfredh haf:r till fordra, och om han kan få arrest opå samme saker? Här till swarades: att efftersom om samma Nicolai geldh ähr handladt på Rådhestufwan, ty kan Senatus häruthinnan inthet slutha, uthan skiuter op till wijdhare beskeedh.

Dito: Taltes om elencho prælectionum, at aldenstundh nu ähre någhre professioner vacerande, ty opskiutes här medh till hösten.

Dito: Discurreradhes om thet rychte som ähr kommet opå Acad. för necromantiske saker skull.

Den 21 Junij hölts Consistorium, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Abrah. Thauv., Dn. M. Joh. Prat.

Då bleeff åther talt om thet rychte som denne Acad. war opå kommet för necromantia; och emedhan ingen ähr ähn alt här till der medh fulkomblighen beslaghen och oförtygadh, föruthan thet någhra präster hafwa bekendt sigh hafft Paletz, men inthet brukadt honom; ty syhntes rådhsampt, at när som nu skrifwes till Acad. Cancell. förmähles också här om medh ett ordh.

Dito: Præsenteradhes Páfwal Jönssons Hulgares borgens männernes cautions skriff, dat. Kåskis den 11 Junii 1653, der som the sigh förobligera, att wela betala för bette Páfwal och ett hemman j Karcku by, der Oloff Eschelsson tillförende åbodt hafv j 6 åhrs tijdh, der han icke sielff förmår, allenast han får 3 åhrs frijheet ifrå näste Johannis. Sent.: Bette Páfwal bewilies 3 åhrs frijhet opå samme caution.

Dito: Efttersom studenterne meste deelen ähre förreeste, ty slutes medh prælectionerne, och intimeres der om nästkommande Joh:is dagh.

Dito: För defecten på professorerne, kan elenchus inthet tryckias förr ähn om hösten.

Dito: Taltes om Eloquentiæ professione, som nu efter Sal. M. Samuelis Hartmans dödh ähr worden looss, och delibererades, om hon kan hollas för vacerande emedhan enckians nådhåhr ähr, och syhntes, att Cancellarius skulle här om framdeles consuleras.

Dito: Ankom Acad. Cancellarii breeff, der som han gifv facultati Philosophicæ tillståndh att hafwa sitt eghit sigillum, och låtha sticka der på globum, circel och book, antingen ypen eller tillsluten. Brefwet ähr dat. Stokholm den 4 Majj 1653.

Dito: Afsadhes at emedhan Qvæstor Acad. reesser öfr till Sverige, ty skall hans skrifware Jassaël blifwa qwar för Academ. opbördor och utgifter skull.

Dito: Jnladhes Rytthemestarens Bengdt Bengdtssons witeskrift, der som han frijkallar Valentinum Joh. för thet rychte honom påfördt åhr, såsom han skulle hafwa brukadt swartkonst. Men aldenstundh här är ingen anklagare, ty kan Senatus inthet befatta sikh här medå denne gångon.

Dito: Bleeff H. G. N. Acad. Cancell. recommendation för M. Petro Betulino om promotion till Adjuncturam eller någhon annan lägenheet, opläsen; der till swaradhe Senatus, att efter H. K. M:tz recommendation war Adjunctura M. Axelio förr detta opdragen, doch wil Senatus komma honom framdeles ihugh der lägenhet gifwes.

Dito: Lefwereradhe Hendrich Märthensson in uthi Consistorio een caution skriffit opå sitt fougdeembethe aff Pastore uthi Jkalis H. Abraham underskrefwen, der som han caverar för Hendrich, dödztall undantagandes. Då swaradhe honom Senatus, att emedhan denne fordras mäst för dödztall skull, derfore seijes honom till, att han inthet befattar sikh medå rentorne på nästkommande åhr, förr åhn han skaffar nöijachtigh caution, så att cautions-man uthi dödztall lefwererar uth een richtigh rechningh, och gör för honom klart, men resten kunna andra opbära. Hendrich lofvade skaffa en sådan caution.

Den 26 Junii skrefz till H. Kongl. M:t och H. G. N. Acad. Cancell. såsom och till Hofcantzleren Tungelen, om H. K. M:tz allernådigste och oföranderlige donation, denne Acad. medhdeelt A. 1651 den 15 Octob., medh underdånigh och ödhmik bön, att samma donation efter dess lydhelssse må blifwa oföranderligh.

Då gafz och Acad. Qvæstori uthi instruction, att fordra swar opå samma brefwen, såsom och att han skaffar ifrån Upsala allehanda copier underskreffne och vidimeradhe, helst the som denne Acad. kan hafwa gagn uthaff, och söker medå flijt uthi alt fall Acad. bästa, doch så lagandes, at han medh thet första skee kan, skyndar sikh heem.

Den 3 Julii skrefz medh M. Axelio Kempe till Acad.

Cancell. och till Naudæum, Bibliothecarium Regium, medh begähran, the wille wara honom behielpelighe hoos H. K. M:t uthi thet han opå Consistorii wegr warder der ahnhollandes om Acad. bibliotheks augment.

Den 13 Juli bleeff Consistorium hollit, uthi närwarelsse: Dn. Procancellarii, Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Georgii Alani, Dn. M. Joh. Pratani.

Då taltes om studenterna, som hafwa warit nylighen ihoop medh wachten, och warit tillhopa, Jacobus Jacobi Jurvelius, Johannes Johannis Tuderus och Martinus Gallus, att efftersom the ähre förlikte, gifwes dem till denne gångön.

Dito: Företrädde Matz Skomakare och anlagadhe Ericum Tammelainen, föregifwandes att han hafr lupit efter hans dotter opå gatan, slagit ölkannan som han bar öfr enda, och kallat henne hoora, kastat medh stenar på porten 6 höhl, stött hustron och kastat medh stenar efter mesterswennen, som kom bådhe hustron och dottren till hielp, medh begähran han måtte derföre straffas. Här till swaradhe Ericus, att dottren hadhe först skält honom för en skälm, och han der till swaradt, hon skulle wara en hora till dess hon skulle sådant bewijsa; såsom och att Joh. Christierni hadhe först begynt löpa och kommit ihoop medh mesterswennen. Och efftersom saken ähr en gängo förlijkt, om the inthet kan blifwa der wedh, så begährar han respiit till Johannis ankomst. Skomakaren förewende, att om the j tijdh hadhe lefreradt 1 R.dal., som the lofvade, så hade the städt ther wedh, men nu inthet mehra. Sent.: Detta skall antingen blifwa wedh förlikningen, eller stände till framdeles, då Johannes kommer in, och då the på bådha sijdhor hafwa sina witnen fram.

Dito: Bleeff uthi Consist. Acad. proponeradt, omtalt och befunnit, att Dn. Laurentius Thomæ ähr en gängo till Pijcke worden förordnadh; och sedhan han kom derifrån igen hijt till stadhen, hafr han hollit sigh till Acad. och hört lectiones Theol., och efftersom han begährar attestation här opå, kunde Senatus Acad. thet honom inthet förwägra.

Den 8 Sept. woro uthi Consistorio försambladhe: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nyco-

penſis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Abraham Thauvonius, och Dn. M. Joh. Pratanus.

Då bleeff beslutit, att elenchus skall tryckias, och the vacerande professioner nembnes allenast, och hwadh som uthi samme professionerne läsas skall.

Dito: Inlade M. Axelius Kempe een rechningh opå dhe penningar han aff sitt eghit bibliotheket till godho j Stockholm anwendt haf:r och belöper sikh 133 dal. 4 öre K. M:t, medh flijtigh begähran, the måtte honom strax betalas. Sent.: Senatus Acad. består M. Ax. Kempe, Acad. Bibliot., dhe bete 133 dal. 4 öre K. M:t som han för bibliothekets bästa uthi redhe penningar utslagdt haf:r, och skola samme peng:r honom igen ehrliggias och contenteras aff Qvæstore Acad. wel:dh Peer Gers uthan geenseijlsse och uppehålningh, uthaff bibliotheks penningar och den deel som der till deputeradh ähr.

Dito: Thomas Jacobsson ifrån Ristimäki beswäradhe sikh öfr Acad. Snickare M:r Jören Kindh, för een ryija som Jören hadhe tagit aff honom till låns då hans son tiende hooss bete Jören, fljtelighen begährandes, honom måtte påleggias att han lefwererar ryijan så godh igen, eller och dess werde 8 dal. K. M:t. Här till swaradhe Jören Kindh sikh hafwa större orsak att beswära sikh öfr Thomas, ähn han kan hafwa, föregifwandes att Thomas kom till honom och badh honom, han skulle tagha hans son j dienst, thet han och gjorde; men sedhan poiken wardt siuk och bleeff lenge borta ifrån tiensten, togh han honom inthet annars ähn medh accordh emot, då han och hadhe tagit medh sikh samma ryijan att liggia medh. Derföre när poiken wille rymma medh ryijan ifrå tiensten, behultte han ryijan till wijdhare beskedh och sleffte poiken. Men Thomas satte honom annorstädhes j dienst, doch något der effter kom poiken igen, derigenom då Thomas och han blefwe wenner, så at Thomas lofwadhe hielpa honom medh rofwor, kål och erter, begärte också för ryijan 5 dal., men han bödh fyra, ther medh the då blifwidt förlijkta. Thomas bekende sikh hafwa begährat fem daaller, och att Jören hadhe budhit allenast 4 dal. Sent.: Jören Kindh skall betala till Thomas Ryijan effter som deras kiöp och afftal haf:r varit.

och *thet* innan 14 daghar; men haf:r han någhot præterdera moot Thomas, *thet* må han giöra wedh häradztingh.

Dito: Dn. Hemmingius Josephi beswäradhe sigh öfr: Acad. Rättare j Kalckumäki, at han honom owitterlighen hadhe intaghit een ladha aff the hwsen, som honom aff Consist. på hwssshyra ähre inrymbde, och ähn wijdhare hootar drifwa honom aldeles ifrå samma Acad. bygningh, medh tienstwilligh bön, han finge weta, om *thet* ähr skeedt medh Consist. tillständh? Sent.: Här om tales medh Qvæstore, och höres om han haf:r någhot emot b:te H:r Hemmingh, och sedhan swares opå hans supplication, efftersom Senatus in*thet* weet om *thet* han sigh klaghar öfr.

Dito: Lectiones skola begynnas nästa Torssdaghen.

Dito: Inlefwererades twenne H. G. N:des breeff, der som han recommenderar till Consist. Acad. bådhe M. Michaëlem Jurvelium och M. Axelium Kempe.

Den 14 Sept. bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande: Dn. Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då taaltes om Acad. Cancellarii breff, dat. Stockholm den 5 Aug. 1653, lydhande om Dn. M. Martino Stodio, och Dn. M. Petro Bergio, att the effter H. K. M:tz allernådigste resolution skulle trädha den ena till professionem Theologicam och den andra till professio. Lingg., der till bådhe Procancell. och Senatus samptlighen samtykte, gifwandes dem loff att läsa publice; men introductio kan in*thet* gå an förr ähn the hafwa bekommit H. K. M:tz confirmation, efftersom constitutiones förmähla.

Dito: Begähradhe M. Joël Laurbechius supplicando att få beholla stipendium till nästkommande Johannis. Sent.: Bewilies för hans stoora fattighdom skull.

Dito: Talte Dn. M. Martinus Stodius och proponeradhe, att H. K. M:tz resolution, effter Dn. Procancellarii witnesbördh, lydde, att han till 2:dam professionem Theologicam komma skulle, frägandes hwadh som Senatus betenckiande ähr der-

uthinnan. Här till swaradhe Dn. M. Nicolaus Nycopensis, att han för hans, Stodij, ålder skull wore gerna ther medh till fredz, såsom han och tilförende j 12 åhrs tijdh haf:r varit benögdh *medh* sitt ställe, och till Pedhersöre pastorat begärrat; men nu efftersom han är till profess. Theolog. för detta introduceradh, och uthi samma profession en tijdh bort äth läsit, och fördenskuil icke uthan hans ignominia kan blifwa postponeradh, ty wil han inthet der till samtyckia så wijdha honom står till att göra.

H. Ährt Procancellarii meeningh war, att Dn. M. Nicolaus ähr Theologorum 2:dus och läser likwäl locos communes, och Dn. M. Martinus Stodius 3:us, dertill welbe:te Stodius samptykte.

Dito: Bewiliade Senatus Acad. D. D. Michaëli Gyllenstolpe, p. t. Magnifico Rectori, trettije R.dal. uthaff the gamble fisci penningar, till betalningh för hans giorde expenser för Academiens bästa skull j Stockholm Anno 1652.

Dito: Beswäradhe sigh M. Abraham Thauvonius öfr: sin bonde, som ähr honom skyldigh öfr: 20 t:r sp:ll och 150 dal. pen:r och fördenskuil dh haf:r fögha gagn uthaff honom; begährandes altså, att Senatus wille unna honom Lundå sochun, som för detta också under Acad. varit haf:r. Sent.: Detta remitteres till Consist. Ecclesiasticum.

Dito: Bewiliade Senatus Academicus Abrahamo Cursori att byggia på Acad. krydgårdh medh sin eghen bekostnat, och den som succederar honom, skall betala honom alt hwadh han der på kostat haf:r.

Den 12 Octob. hultz Consistorium, uthi närwarelsse: Dn. Procancell., Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Georgii Alani, Dn. M. Nicolai Nycopensis, Dn. M. Martini Stodii, Dn. M. Abrahami Thauvonii, Dn. M. Johannis Pratani.

Då proponeradh Magn. Dn. Rector och gaff Senatui tillkenna, huru såsom Peer Hansson wil gerna weta wist, om han får blifwa wedh Typographi tienst här under Acad. eller och inthet, att han sina saker kunde der effter regulera. Här till swaradhe Senatus, att här *medh* måste differeras, till dess man får höra, hwadh beskedh Dn. M. Simen Kexlerus haf:r aff Amund Nielsson.

Dito: Inlefwererades Acad. Cancell. breff, der som H. N:de beer, att Consist. wille tillsee thet Sal. M. Hartmanni Enckia, H. Justina, blif:r förhulpen och försedder på hwadh sätt thet helst skee kan. Detta såsom och hwadh hennes nådhår anbelangar, wil Senatus framdeles tagha uthi consideration, och der jempte huru medh prælectionib. uthi Eloquentia skall procederas.

Dito: The uthaff studenterne som befinnes att hafwa maant uth hwar andra medh swerdh, skola hijt citeras.

Dito: Efttersom M. Petrus Bergius läser publice, derföre må han också stijgha till professorum benck j kyrckian.

Den 13 Octob. bleff inscriptio till wissa lectiones hollen.

Dito: Admoneradhe H. Ähr:t Procancellarius professorerna, att the icke allenast ähre fljttighe att läsa publice på sina ordinarie tijmar, uthan och dessemellan skola hollas j stadhen att bijwista Capitlet och wara uthi råd h medh the andra, enär the blifwa aff Rectore tillhopa kalladhe: den som det försumar, han achte sigh, att man icke måste bruka the medhel som der till tienä.

Den 19 Octob. bleff Consistorium hollit och woro närwarande: Dn. Procancell., Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Joh. Pratanus.

Då bleff äther discurrerat om booktryckiare-lägenheet här wedh Academien, och refereradhe Dn. M. Simon Kexlerus, at han ingen kundskap haf:r ifrån Amundh sedhan j sommars, då han haf:r begährat hielp ifrån Consistorio till reesan och booflyttandetz bekostnat; woro altså nästan allas vota, att onseedt Amundh, som haf:r sitt eghit tryck, kan medh sitt arbethe wara dyrare, och fördenskuld låtha sigh dess mindre wårda om Acad. tryck ähn sitt eghit, och de penningar han begährar på reesan finnes inthet medhel till, och bättre kunde ahnwendas på Acad. tryck, haf:r och j longan tijdh tegat och inthet skrifwidt Consistorio till; och Peer Hansson deremot haf:r Acad. Cancellarii recommendation, haf:r här ett godt prob giordt och lätit see att han deruthinnan förfah-

ren ähr, tienar icke heller att Acad. tryck blandas *medh* andras; dock likwäl skrifwes till Acad. Cancell. och detta honom aldeles heemstelles, *medh* begähran, att der Amundh blefwe der wedh, H. G. N. wille då hielpa honom hooss H. K. M:t till någhon reespenningh: skrifwes ochså till Amundh, att han sielf derpå drifwer, efftersom här ähr inthet uthi fisco j för-råd.

Dito: Taltet äther om Eloquentiæ professione, och om electione; och war Senatus meeningh, att *medh* electione opskiutes ähnnu, men j medhler tijdh förskaffar facultas Philosophica en som uthi samma professione prælegerar.

Dito: Sadhes Ædilibus till, att hwadh som fehlas på auditorio, thet måtte endelighen j tijdh beställas, j synnerhet at take(t) måste botas, och hwadh annat fehlas, förbättras. Dn. M. Abrahamus sadhe sigh inthet kunna få peng:r der till, begährade fördenskull adsistence uthaff Senatu; och thet lofwades honom.

Dito: Dn. M. Joh. Pratanus, blifir Aedilis uthi sal. Hartmans ställe.

Dito: Bewiliade Senatus Academicus M. Andreae Thuronio tije dal. S. M:t uthaff 1653 åhrs pecunia diligentiorum, till hielp att låtha tryckia Calendarium medh; och skall han sedhan gifwa hwar professori och stipendiat ett exemplar der aff. Samme 10 dal. S. M. warder Qvæstor Acad. honom till-ställandes.

Dito: Bleeff beslutit, att thet skal förbiudhas unga adelsmen at gå uthi auditorio medh swerdh, som somblighe hafwa begynt at göra.

Dito: Jacobus Joh. Collinus, Ericus Julinus, Johannes Visenius och Carolus Portulinus suppliceradhe om stip. R. och blefwo skrefne inter expectantes.

Dito: Bleeff catalogus stipend. ifrå Missommaren 1653 till Jwl 1654 öfwersedd, och blefwo uthslutne: Andreas Joh. Nylandus, Matth. Martini Bothn. och Jacobus Vellerius Gothus, men hans substitutus ähr för denne termin Johannes Visenius; och äther inskrefne: Laurentius Hinsbergius Werm., Benedictus Jonæ Collinus och Arvidus Magni Smol. Uthslu-

tes ochså M. Petrus Varelius O.Got. Jtem, ifrå Jwl 1654 uthslutes aff catalogo: Petrus Andreae Wesm., Ericus Matth. Salenius, Andreas Aeschilli Petræus, M. Gabriel Thauv., Jonas And. Suderm., Magnus Olai O.G. Och inskrifwes igen: Hermannus Petri Torwöst, Abrahamus Abrahami Jkalensis, Jacobus Henrici Vemoönsis, Daniel Olai Anxelius, Aeschillus Laurentii Fabricius, Johannes Lilius Lengelmensis, Jacobus Joh. Collinus, Henricus Schroderus Werml. Och ifrå Missommaren på samma åhr, Bartholdus Giöss.

Den 23 Octob. skrefz till Landzhöfdingen j Helssingfors Hr Ernest Johan Creutz, medh begähran, han wille gifwa Senatui tillkenna, hwadh tijdh han wil holla häradztingh uthi Tawasthws, at Acad. fullmechtige kunde då der comparera att agera moot Fougden Michel Eschelsson.

Den 9 Novemb. bleeff Consist. hollit, och woro närwarande: Dn. Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georg. Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då företrädde Peer Hansson och begähradhe någhon resolution på den recommendation han hadhe aff Acad. Cancellario på booktryckerij här wedh Academien. Honom swaradhe Senatus, att efftersom theras vota ähre fallne på Amundh Nielsson, ty skiutes här medh op till dess man får swar derifrån. Doch skrifwes till honom, att der han icke gifr beskedh härpå till Nyåhre(t) eller till thet sidsta innan Trettonde daghen, så får Peer Hansson succedera Sal. Peder Waldh.

Dito: Företrädde Margetha Johans dotter, och anklagadhe Petrum Martini Lethalensem för thet han skullé hafwa rådt henne medh barn, föregifwandes att han hadhe frijat till henne, och hans brodher Jacob Peersson sendt effter henne att hielpa hans hustru settia kâål, 8 daghar wedh pass effter Johannis 1652, och kastat henne hooss bete Martinum j sängen, och Martinus samma gångon giordt henne medh barn; hwilcket när hon hadhe födt den 1 Maj 1653, hafr samma Jacobs hustru medh Käckapäs Elin kommit till henne j Matz Tyskäs Enckias och Berent Linwäfwares närwaro, och beedt

hon skulle inthet bekenna barnet på hennes mans broder, uthan på någhon annan, tillseijandes sikh wela förlika henne. Bedher fördenskull ödhmiuckelighen att Martino pålegges att tagha henne till echta, eller på wedherbörligit sätt förlika henne. Här till swaradhe Martinus sikh aldrih hafwa seedt henne, mycket mindre tenckt eller bedrifwidt medh henne någhon skam. Ty thet hon föregif:r wara skeedt hooss Jacob Peersson, seijer han sikh daghen förr Johannis Bapt. 1652 wara blefwen uthaff H:r Grels ifrå Lappo pläghadh medh starcka drycker, och hafwa derifrån gådt heem j sitt qvarter klockan 10 om aftonen, och lagdt sikh uthi sijn sängh. Sedhan klo. 12 igen hadhe hans werdzfolck tillijka medh Margetha kommit heem ifrån sitt arbethe, då skulle hon hafwa satt sikh på hans sengh, sagdt sikh wara trött och lagdt sikh hoos honom, så att han inthet wiste ther aff. Men klockan 2, då han hadhe blifwidh waken, haf:r han stigit strax op och frägadt uthaff gårdzfolket, huru hon war dijt kommen, och dhe der till swardt: att hon lithet tillförende hadhe der lagdt sikh; han altså gådt sijn wägh och inthet haft medh henne att beställa, föregifwandes, att hon hadhe besmittat sikh medh en wäfware mesterswen. Tilspordes och bekende Margetha, att Martinus haf:r inthet mehra ähn en gångo medh henne beställa, såsom och att wäfwaren war samma åhr förr Påska förreest. Karin Matzdotter företrädde och sadhe sikh inthet weta någhon oåhra emellan Margeta och wäfwaren, som för 2 åhr åhr bortreest. Martini broderhustro Margetha witnadhe, att bådhe hon och hennes man och folck woro j stufwun så lenge Martinus lågh; att hon och aldrih hadhe tillbudhit henne någhot opå Martini wegnar sedhan barnet föddes, eller förr. Bekenner och att thet (war) om Missommars natten, då Margetha kastadhe sikh (i) Martini sengh. Men Margetha seijer sikh inthet kunna nembna någhon wiss dagh, efftersom hon war der och halp dem två eller tre gångor, men till Missommars natten nekar hon aldeles. Martinus seijer sikh wela holla medh eedh, att han aldrih hadhe talt medh henne, eller då wiste utaff henne, berättar och, att han hadhe giordt denne saak ahnhengigh på Chiemnärkammaren. Sentent.: Här om bleoff delibereradt och

befunnit, att eftersom Martinus föregiffr sig vara oskyldigt ahngifwen, och fördenskuldh giordt denne saak wedh Chiemnär-Rätt ahnhengigh; dy må han medh thet första där moot bete Margetha henne uthföra thet bäst han kan, och sedhan Chiemner-Rettens uthslagh här tee fram och præsentera.

Dito: Företrädde Olaus Botvidi, och kärade till Henricum Martini för geldh 7 dal. 3 öre Kop. M:t, hwilcka han honom opå Schachtens wegnar hadhe lofwadt contentera, men nu wil thet inthet mehra bestå. Henricus bekende sigh hafwa tagit glass uthaff Schachten, och för sin andeel betalt honom 10 ~~ms~~ 5 öre K. M:t, såsom Andreas Thomæ skall weta witna; men hwadh som löper på andra, thet wil han att Schachten söker hoos them. Andreas Thomæ tillspordes här om, och witnadhe at Henricus, hafwandes penningarna j handen, lofwadhe gå j Schachtens bodh och betala sin geldh; mehra wiste han inthet. Schachten neekar till de 10 ~~ms~~, och begährar att Henricus bewijsar thet medh eedh; betyghar och medh sin kladd, att Henricus och ingen annan togh aff honom saker för 7 dal. 3 öre. Henricus lofr giöra sin eedh på dee 10 ~~ms~~ 5 öre. Sent.: Dem tilsades de wille förlijkas, hwar och icke, så skulle Henricus framdeles giöra sin eedh. Men när the kommo uth, förlijktes the.

Dito: Begähradhe Advocat Fiscalen M. Joh. Vassenius opå den Kongl. Hoffrettens wegr att en ifrå Consist. Acad. och en ifrå Ecclesiastico skickades op j Hoffretten j morghon klockan 8, efter som de hafwa något att communicera medh them. Då begähradhe Senatus weta, hwar om thet wore, på thet the dess bättre kunde informera sina uthskickadhe. Fiscalen swaradhe sigh inthet mehra hafwa uthi commission ähn thet han sagdt haf:r. Altså sadhes då Dn. M. Abrahamo Thauvonio och Dn. M. Johanni Pratano till, att de tagha detta ährandet opå sigh.

Dito: War Petrus Jacobi citeradh och inthet compare-radhe. Doch pålegger Senatus Acad. bete Petro Jacobi Vichiensi, att han innan 14 daghar contenterar och betalar M. Jören Melsser dhe två tunnor spill som han efter sin obligations lydhelssse, för Magnif. Dn. Rectore haf:r bekendt sigh

åth berte M. Jöran wara skyldigh; här hafr han sigh att effterrätta, der han will undfly att här på skall inthet fölia någhot annat; och j medhler tijdh, till dess gelden ähr betalt, ähr berte Petrus arresteradh.

Dito: Efftersom man förnimmer, att studenterna trängia sigh uthi Cursorum embethe och procurera för the nykomna, fordrandes uthaff dem penningar derföre, hwilcket inthet står till att lijdh, emedhan pedellerne också sigh der öfr beswära, och tillförende sådane procuraciones ähre förbudhne; ty intimeres här om, och seijes studenterna till, att the endelighen der medh affstå, och lemna sådana beställningar, effter constit. Cursoribus.

Dito: Lofwades Henrico Florino Pemarensi stip. medh de första.

Dito: Haqvinus Petri Rosenholm och Arvidus Henrici suppliceradhe om stip. R. och blefwo skreffne inter expectantes.

Den 16 Novembris bleeff Consist. hollit, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abrah. Thav., Dn. M. Joh. Pr.

Då kom Simon Simonsson Vgni för retta, och anklagadhe Martinum Georgii, föregifwandes honom hafwa tagit nyc-kelen för bodhen der som hans 3 tr spill inne liggia, och inthet wil gifwa them löst, oanseedt han honom för 2 åhrs gårdz hyra [: den han opå sin broders weg: r att opbära fullmechtigh ähr :] någhot så när contenterat hafr, medh fljttigh begähran han, Martinus, måtte tillhollas att clarera medh honom, att han må dess bätter skilias från. Martinus företrädde och swaradhe, att berte Simon ähr honom mehra skyldigh ähn han föregifwer; och emedhan han wille hafwa honom derifrån då hans termin war den 27 Junii nästförledhen, men Simon likwäl medh gewalt warit der inne alt här till, ty wil han och inthet sleppa hans spill för ähn han honom betalt hafr allenast hwadh som resterar på de 2 åhren, inthet rechnandes detta halfwa åhre(t). Sent.: The skola tagha par män som rechna dem emellan, och resten betale Simon medh penningar, eller tages aff spilen så mycket som derpå löper; yttermehra, effter-

som the wela blifwa aff *medh* hwar annan, ty skall Simon trädha ifrån gården. Simon sadhe: får iagh inthet rätt här, så får iagh annorstäns. Då bleef han strax derföre skarffit tilltalt, doch så att (han) slipper der medh, och weet bätter framdeles.

Dito: Delibererades om Johanne Backmanno, som lenge haf:r varit borta ifrån Academien uthan testimonio, wikit ifrån arreste, och anklagas för geldh, hwadh man om honom tenckia skall. Sentent.: Thet skall frägas uthaff honom, om han ähr under Acad. jurisdiction? Seijer han: ja, då lätas han fast; seijer han och: nej, då söker man rett opå honom hooss Borghmestare och Rådth.

Dito: Delibererades ochså om qvanto, huru mycket hwar och en som kommer till Academien skall gifwa till Landskaps fiscum, och syhntes godt, att Jnspectores hwar och en kalla sina tillhopa, och colligera studenternas vota här om.

Jnspectores ähro:

M. Georgius Bothniensium, Alandensium [: och Nylandensium, M. Petrus Bergius :].

M. Nicolaus Sudermannorum.

D. Michaël, Smolandensium och V.Gothorum.

M. Achrelius, O.Gothorum, Uplandorum och Helsingorum.

M. Martinus, Savolaxorum, Viburgensium och Tavasthorum.

M. Simon Nericiensium och Wermlandorum.

M. Abraham Aboënsium, Söder- och Norfinlandorum och Satagundorum.

M. Joh. Pratanus, Wesmannorum och Dalekarlorum.

Dito: M. Petrus Bergius läser ifrån 3 uthi Græca, och ifrån 4 uthi Hebræa.

Dito: Michaël Apelbergh suppliceradhe om stip. och skrifwes inter expectantes.

Dito: Inlewereradhe Qvästor Acad. trenne copior aff H. K. M:tz breff skrefne till Academien j Vpsala, såsom een attestation aff M. Henrico Ausio och Doctore Tersero underskrefwen, att Academ. betiente j Vpsala aldrigh ähr förwägrat, efter uthlagdan acciis, att bryggia hemma till hwssbehooff. Jt. een copia aff Acad. Cancell. skriffit om de peng:r

som till trycket ähre förordnadhe, att the och der till lefweras skola, och Typographus skall giöra der redo före.

Dito: Bewilies Carl Jönsson j Heinerjoki och Lappå sochn, att optagha på 6 åhrs frijheet ett ödesshemman der sammestädes, om skatt 8 öre, och mantall $\frac{1}{2}$, der Jacob Matzsson tillförende åbot haf:r. Jtem åth Matz Lukasson j Jkalis kyrkegeldh j Kalli by, der Erich Clemetsson tillförende åbodd haf:r, 4 åhrs frijheet; Jt. åth Matth. Pålsson på Vrdias by, der Thomas Eschelsson tillförende åbodd haf:r, 5 åhrs frijheet.

Dito: Jnladhes inventarium opå Acad. hwss j Kalckumäki.

Jt. H:r Hemmingz contract medh Rentemestaren om hwsshyran för sama bygningh, der han uthlofr lefwerera derföre 15 dal. åhrligen, och holla hwssen wedh macht, undantagandes hwadh på pörte kan kostas.

Den 7 Decemb. bleeff Consistorium hollit uthi närwarelsse Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Georgii Alani, Dn. M. Erici Achrelii, Dn. M. Martini Stodii, Dn. M. Johannis Pratani.

Då företrädde Johannes Vilhelmi och ahnklagadhe Barthollum Giöss, förefigwandes att han hadhe öfwerfallit honom på kyrckiewäghen, och slagidt honom bådhe blånat och blodhsår. Barthollus bekenner sigh hafwa mött honom tå the bådhe kommo uhr kyrkian; sigh seijer han hafwa talt en longh tijdh effter kyrkietijdhnen medh Andräa Petræo för Episcopi port, och sedhan gåådt derifrån effter Tawastgatan uthföre, och mött Joh. Vilh. för Skinnarens port icke heem åth gångande uthan op för Tawastegatan; frägadt fördenskull uthaff honom, hwem den wara skulle som slogh honom tillförende på gatan? Der till Joh. swaradt: hwadh kommer thet edher wedh, wil tu öfwerfalla migh? Kastatt altså kappan om sigh och tagit till knifz. Och Barth. medh thet samma kastat kappan på gatan och stött honom öfr enda. Johannes tillstår sigh hafwa welat samma gångon, då Bart. mötte honom, till Henricum Clavidi, att begähra uthaff honom een book till låns, men att han skulle hafwa taghit till någhon kniff, der till nekar han aldeles. Betyghar och, att Barthollus hadhe gådt medh swerdh bådhe andre daghen och Sundaghen näst tillförende. Barthol-

lus nekar till andre daghen, och seijer sigh hafwa tagit om Sundagz aftton ens annars weria då han gick heem, och medh thet samma han klappadhe på porten, hört en som skreek och ropadhe; warit och samma gånghon hoos Willam Brwns Enckia någhra studenter, ibland andre denne Johannes, som ropadhe moot och sadhe till honom: hwadh ästu för en hundz-fott? Och han dertill swarat; hundz-fott för titelen, och beedt them komma uth; hwilcket när the hadhe giordt, hafwa the kastat honom medh wedhträ j ögat, jagat effter honom två gångor, tagit hans hattband som kostade 4 dal:r, och achtat effter honom då han skulle heem. Johannes swarade här till, att ingen hadhe warit uthe på gatan den gångon aff sitt selskap, förr ähn Barthollus hadhe rendt effter gårdens pijgha medh wärian; och att han inthet slogh honom för sin persson, uthan jagadhe honom sin kooss; hadhe medh sigh Canutum Stephani, Matthiam Thomæ, Johannem Finsenium och Henricum Aeschilli, den han menar hafwa hattbandet.

Sent.: Här om bleff voterat och beslutit, att Barthollus får een skarp admonition och påminnelse, att han är så oroligh, och tillförende ähr beslaghen att hafwa rumorat medh swerdh på gatan, han måtte inthet så ringa achta constitutiones och sin eedh, der han förplichtar, att han inthet skall hemnas sigh sjelff. Han skall effter gamla praxin mista swerdet, och för pust eller hårdragh [: thet han sielff bekenner, och Joh. kan inthet annat bewijsa :] bötha 6 ~~xxx~~ Silf. M:t effter 12 cap. Sår. medh Wil. S. L. Kommer han och framdeles, straffas han högre. Doch skall honom stå fritt att agera mott dhe andra der honom så behaghar, och Henricus Aeschilli skall lefwerera honom hattbandet igen, om han thet haf:r. Admoneras också Johannes Vilhelmi, att han ähr stilla, och inthet renner strax uth, när han hörer någhon ropa på gatan.

Dito: Taltes om tyska studenten Martino Zitzow, och om hans exces, att han twert emot constitutiones hadhe förr någhra daghar sedhan warit uth och fechta, och bleff beslutit, att han derföre mister sitt swerdh först och fremst, och doch citeres hijt till nästa session at swara till thet Senatus honom haf:r wijdhare att tilltala.

Dito: Jnlawerades Amundh Nielssons breff, dat. Giöthaborgh den 10 Junii nästförledhen, der han tackar Consistorio för godh resolution, och begährer recommendation till Acad. Cancell. om hi(e)lp till boflyttiandet.

Dito: Jnladhe Martinus Petri Chiemner Retz ransachningh, som war hollen emellan honom och Margetha Johans dotter om lägersmål, som hon honom beskylte före, och härifrån war dijt remitterat. Dersom be:te Martinus icke giöres frij för Margetas åtalan, uthan hans saak remitteras hijt till Consist. at afdömas. Bleeff fördenskuldh samma ransachningh här opläsin, och deruthaff, såsom och tillförende här uthi Consistorio hafde förhör, befunnit, at Martinus effter sin eghen bekennelse ähr taghen j een sengh medh konan Margetha Johans dotter, och barnet bär witne, så haf:r och icke heller Martinus andra på sin sidha till witne ähn sina eghna, mycket mindre weet nembna någhon annan fadher äth barnet; ty skall han medh nöijachtige skiäl purgera och befrija sigh effter Lagh medh 6 godha men, innan 8 daghar, eller och om han begährar dilation, strax effter helghen.

Dito: Begährar Sal. Peder Waldz Enckia ett nådhår till thet henne tillförende är bewiliadt. Men Senatus kunde sigh inthet resolvera derpå denne gångon, förr ähn man är wiss om successore.

Dito: Bleeff äther delibereradt om fisco studiosorum, som hwart landskap och någhre små tillhopa wela holla, och godt befunnit: att man giör inthet wist på summan som hwar gifwa skulle, uthan elliest när någhon novitius kommer, då rådhslä Inspector och seniores om hans förråd, och huru mycket han der effter gif:r der till; inthet twingandes någhon, uthan öfwer-talandes them medh godha.

Dito: Theodorus Gunnari, som ähr inthet under denne Academ. mehra, uthslutes uthaff catalogo stipend. ifrå Nyåhre(t) 1654.

Dito: Suppliceradhe Andreas Ståålfoot om stip. R. och fick thet lyffte, att han medh the(t) första inskrifwas skall.

Dito: Begähradhe Qvæstor weta, när M. Axelius stigher till lönen för Adjunctura; och swarades: at aldenstundh man

förmodhar Procancell. inthet begähra lön aff Acad. längre ähn till Missommaren, altså trädher hans successor till samma löhn, och the andre till sina, såsom och M. Axelius till Adjuncturam ifrå Missommaren, såsom han och reda hafr begynt arbetha der uthi.

Dito: Lectiones skola slutas tillkommande Tijssdaghen.

Den 14 Decemb. hults Consistorium, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus, Dn. M. Eri. Ach.

Då bleeff talt om Aedilibus, the motte endelighen achta Acad. bygningar, och see effter hwadh som behöfwes och fehlas.

Dito: Blifwa Aediles på 3 åhrs tijdh: M. Ericus Achrelius, och Qvästor Acad. Peer Gerss.

Dito: Sadhes Cursoribus till, dhe skola giöra Consistorii bordhklädhe reent och slätt; thet sedhan skall förwaras uthi kammaren som förr, allenast at take(t), som ähr sönder, först botas.

Dito: Bleeff äther talt om Martino Zitzow och gifwidt Senatum tillkenna, att han sitt fechtande excuserar der medh, at han hafr tillförende (warit) under militien, och medh maner inthet kan, som han föregifr, lefwerera swerdet ifrån sigh. Men effter een sådan öfrådighet ähr res mali exempli, och ähr här under Acad. inthet tillförende hördh, ty ähr Senatus meeningh, at han skall swara och plichta derföre här uthi Consist., så frampt han wil wara under Acad. jurisdiction; altså måste han citeras hijt.

Dito: Kallades Gabriel Gregorii Biorneb. in att swara til absolution han seijes hafwa giordt. Då sende han in een skriff, lydhande: accusor, nescio a quo? vocor in jus, nescio qvare? non possum venire, videtis, qvare? Sedhan sendes äther bodh effter honom ifrån auditorio superiori, och då han kom in, bleeff han först skarfft tilltalt för sin plötzlighe och owahnlige inlago; och så tillfrågadh om absolution, och om han icke hadhe sagdt hooss Rectorem, at han sielff war absolveradh? Då swaradhe han: ja. Sedhan och, at en denne gångon ochså absolveradhe? swarade han: ja, och nembde Ja-

cobum Johannis Collinum; doch swär han, sigh inthet weta medh hwadh ordh eller huru thet skedde, men thet moste man giöra, sadhe han, effter studenterna skrapa opå de nykomna uthi Academien, thet sedhan inthet skeer, när the hafwa spenderadt; föregifwandes sigh inthet kunnat afskaffat, eij heller weta hwadh absolution ähr, uthan thet han fick loff att conversera medh andra då han spenderadhe, och bekänner, att den som är hospes han talar medh novitiis och admonerar dhem. Men när han bleeff tillfrågadh om gesterna, huru monga och hwilcka der woro? sadhe han: att der woro Satagundi alla, hwilcka han wil inthet nembna uthan in genere, för hugg skull han rädhes före. Jacobus Collinus företrädde och tillspordes, hwilcka uthi samma absolutions öl hadhe warit tillstädhes? Han swaradhe: alle Satagundi mestedelen. Och sadhe ähn ytterligare, at han inthet absolveradhe, inga ritus hultte, oanseedt han sielff är uthaff M. Andrea Turonio absolveradh worden, och fådt loff att hafwa hatten på sigh, och thet skeedt för passquillers skull som skrifwes om novitiis gemeenlighen. Bekänner at han ähr uthi sådana conventer som talar, och meenar att thet inthet kan kallas absolution. Sent.: Då woro Senatus eenhällige vota, att efftersom sådane gestabudh ähre någhre gångor förbudhne, och wist decreterat, hwadh the skola bötha, som der medh beslås: och desse icke kunna neka uthan mehra bekenna sigh till sådant wara skyldige: dy effter förra praxin och Consist. decret fallas hospes Gabriel Gregorii till 1 R.dal. och Jacobus Johannis, som absolverade, till 1 R.dal., men alle gester till $\frac{1}{2}$ R.dal. hwardera; och skola detta uthleggia innan 8 daghar förr ähn the reesa uhr stadhen; den som eij orckar bötha, straffas medh carcere.

Här kommo Procancell. och M. Georgius Alanus in, och sadhe om Mart. Zitzow såsom andra tillförende, att han citeres hijt.

Dito: Företrädde Martinus Petri Lethalensis, och teedde fram en skriff, aff 16 studiosis underskrifwen, der dee alle witna, och der så fordras lofwa edheligen holla, att the aldrigh någhon lössachtighet hoos honom förnummit hafwa; och han sielff swär och beplichtar sigh, att han ähr oskyl-

digh; betyghande at tijdhen frijkallar honom, effter konan ifrå Johannis och till 1 Maj skulle hafwa gåadt medh barn öfr 44 weckur. Sent. Senatus: Efftersom så monga studenter tillbindha sin eedh för Martino, och han sielf otwungen medh så högga edher bindher till att giöra sikh frij, ähr icke heller tillförende för någhon lössachtighet angifwen, och tijdhen han sikh beropar opå, syhnes wara på hans sijdha; ty befrijes bete Martinus Petri Lethel.(!) för Margeta Johans dotters tilmähle om lägersmål, och för barnet hon födt hafr, att han icke dess fadher ähr; till dess bete Margetha medh bettere beskedh framkommer och sådant honom fulkombligen öfrtyghar. Sedhan blifwer och åftabete Martinus här medh kend in numero studiosorum, och ingen må j medhler tijdh thet förkasta honom.

Dito: Företrädde Lijssbetha Simons dotter och beswäradhe sikh öfwer Henricum Jacobi Lojoensem, föregifwandes att han hadhe först lockat penningar uthaff henne, och sedhan giordt henne medh barn, som skulle hafwa skeedt Skertorsdaghen 1652, då han hadhe kommit till henne ifrån Lars Frost två gångor. Här till nekadhe Henricus, seijandes sikh hafwa haft sitt qwarter hooss hennes föreltrar j 2 åhrs tijdh, men sedhan han förnam, att hon wille bedraga henne(!), hafr han wikit derifrån till Lars Frost, hwilckens gård hon för hans skull wille opbrenna, och sedhan hon derföre bleeff angifwen, gjorde hon sikh för honom, Henrico, medh sin edh för Chiemnär- och Rådhestufwu-Retten frij, att han medh henne hadhe inthet beställa. Beskyller henne för troldom och at hon hadhe welat kiöpa uthur apotheket at förgiöra fostret medh. Bekenner sikh hafwa warit j stadhen på Skertorssdaghen, men inthet hooss henne eller hennes föräldrar. Lijssbetha betyghar att the hadhe warit frij för hwar andra förr ähn the woro på Chiemnärkammaren, men sedhan inthet. Sent.: Efftersom Henricus nekar sikh hafwa warit hooss Lijssbetha på Skärtorssdaghen, ty pålegges honom, att han thet bewijsar framdeles.

Dito: Ankom Acad. Cancellarii recommendation-skrift för Martino Petri Lethalense, att Senatus wille promovera honom till stip. R. Altså tillsadhes honom att han wedh förefallande occasion skall blifwa ihughkommen.

Anno 1654. Den 18 Jan. bleff Consist. hollit aff Magn. Dn. Rectore, Dn. M. Georgio Alano, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Abr. Th., Dn. M. Joh. Pratano.

Då företrädde M. Laurentius Kempe, och anklagadhe Ericum Holstenii, seiandes att han hadhe öf:rfallit honom i bröllopet hooss Inspectoren först *medh* hugg, då han bekänner sigh hafwa gifwidt honom en örfijl igen, och sedhan *medh* ähr-röriga ordh, kallandes honom du f—a, du hynda, du hundzfott, allenast derföre j förstone, at han, Laur., rådde honom j wencilighet och godh troo, han skulle achta sigh, och inthet hafwa hatten på sigh då Landzhöfdingen, Magn. Dn. Rector, Öfwerstleutnanten och andra woro otäkte; men sedhan skulle Ericus hafwa bekendt, at thet föl uthaff deponerande, och lofwadt deponera honom samma afton igen, till dess han aff Kempen bleff öf:rtalt, at han *medh* handsträckningh lofwadhe thet låtha blifwa till morghons, thet han inthet hulte, uthan mehr och mehr skifwadhe sigh, så att Skepscapteen H:r Jöran Horn och welb. Doctor Peer måste *medh* godha ordh stilla honom. Begährar altså, att han derföre måtte tillbörlighen straffas. Här till swaradhe Ericus Holstenii, att M. Laurentius hadhe utaff gammalt agg beedt honom stryka segl, och undsagdt honom samme afton, han skulle practicera lijfwet uthaff honom, kallat honom penal och swinhunder, men till skälsorden, M. Laurentius oprechnar, nekar han. M. Laurentius sadhe sigh inthet mehra hootat honom ähn allenast sagdt: Jagh får inthet waara j fredh för honom, iagh skall få råd *medh* honom: sigh icke heller hafwa kallat honom penal, uthan då Jören Horn frägadhe, om han skulle wara en penal, haf:r han swarat: nej, hwilcket alt skedde sedhan skälsorden woro fälte: thet Martinus Gallus ochså bekende sigh hafwa hördt uthaff Jören Horn. Postmestaren Colliander företrädde och witnadhe, att M. Laurentius hadhe sagdt sedhan han trätte *medh* Erico: Jagh skall läta slå honom ihäl j afton, och nembde ingen i synnerheet. Tilspordes Ericus om M. Laurentius hadhe sådant tenterat; swaradhe han: nej; och sadhe sigh inthet hafwa tenkt på thet förra. Andreas Elmegren bekende sigh hafwa seedt, att the då strax *medh* handstreckning förlijktes, men

om begynnelssen seijer han sikh inthet weta. Inladhes ochså Laurentii Vigelii witnesskrift, dersom han, såsom och sedhan muntlighen, bekänner, att M. Laurentius hadhe kallat Ericum en penal. Sent.: Erico Holstenii gifwes dilation att swara skriftelighen opå M. Laurentii inlago, och seijes dem på båda sidhor till, att the j medhler tijdh låta wara hwar ander j fredh; der de wela undwijka större widlyffthet och straff.

Dito: Bekende Ericus Holstenii att han hafr låtit absolwera sikh uthaff Petro Gyllenio derföre, att ingen skulle kalla honom penal. Altså kallades Gyllenius in och sadhe, att han medh Petro Arenio, Henrico Magni, H:r Brynel och fyra andra, som blefwo j fiordh deponeradhe, Olof Amberg, Nicolao Jvari, Andrea Nicolai och denne Erico, spatzeradhe een stundh på torget, och ginge sedhan enstadz in, sadhe till the nysskomna, the skulle wara lijka godha medh andra och hafwa loff att settia hatten på sikh; meenandes the inthet kunna rechnas för någhon absolution, efftersom the tillförende uthaff Decano ähro absolweradhe. Sent.: Här om tales framdeles.

Dito: Beswäradhe Philip Buurman sikh öfr Martinum Zitzow för någhre insolentier han uthi hans hwss hadhe begångit. Men efftersom han hafwer inthet comparerat, uthan excuserar sikh genom Samuelem Vesthium, föregifwandes sikh wara opassligh, ty differeres här medh, och seijes honom till, han ähr tilstådes då han får Rectoris bodh.

Då bleff Samuel Vesthius ochså tilltalt, att han hadhe låtit tryckia någhra versus ocorrigeradhe, och admonerades, han må achta sikh derföre framdeles.

Dito: Anklagadhe Anders Jacobsson Nicolaum Canuti för någhre skälsordh och annor öfrwäldh; men efftersom Nicolaus ähr inthet tilstådes ty skiutes detta op till framdeles.

Den 15 Febr. bleff Consistorium hollit, och woro tillstådes: Dn. Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abraham Thauvonijs, Dn. M. Joh. Pratanus.

Då refereradhe Magn. Dn. Rector till Senatam om Phi-

lip Buurman, som för en tijdh sedhan angaff uthi Consistorio Martinum Zitzow, och ähr nu *medh* honom förlijkt.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. Rector om Simone Bartholli Rufo, som ähr j uppenbara rychte för tyfwerij, och derföre haf:r städt sin plicht j Scholan, ähr nyligen kommen till deposition, och fråghar hwadh Senatui der om tyckes. Här till swaradhes: att aldenstundh bete Simon *medh* vice-Rectoris och Decani loff ähr allredha admitteradh till deposition, ähr en ungh persson och uthi studiis tämmelighen framkommen, och den som war lijka skyldigh *medh* honom, ähr icke allenast under Acad. uthan och till ordines kommen; ty bestås thet som häruthinnan en gång skeedt ähr, och Simon inskrifwes uthi matricula.

Dito: Företrädde en Bookhollare, Niels Peersson be:dh och beswäradho sigh öf:r Martinum Zitzow, föregifwandes sigh aldrih wara för honom säker på sitt lijff, och att han, Martinus, honom redha någhra gångor öfwerfallit hafwer; först då ryska Gesanterna woro här uthi stadhen, geste the uthi samma herberget der som bådhe han och Martinus. Samma daghen the skulle reesa, hafwer werden j hwset förordnadt honom till att plägga dhem, och blifwit fördenskull uthaff dhem wäl accepterad, så att Gesanten togh honom j höghsäte medh sigh; hwilcket när Martinus fick att see, förtröt thet honom mycket, så att han för samma orsach skull, sedhan the hadhe folgd't Gesanterna uth om stadhen, öfwerföll honom medh dragit swerdh, körde honom ifrå mantelen och jagadhe efter honom alt in till verdens port, hinte honom der och högg honom *medh* wärian j handen, skällandes honom bådhe ett och annat. Här till swaradhe Martinus Zitzow och bekende sigh hafwa kördt efter bete Niels Peersson, och för sin werdz port huggit honom j handen, aff den orsach, att Niels hadhe injurierat honom j förstone, satt sigh wedh bordet öf:r hans discipler, hwilcket han inthe lijdh kunde, uthan maantte Bokhollaren uth derföre för dem; och efftersom han som en cojon inthe wille sitera sigh, bleeff han nödhtwungen att gripa till detta medhlet. Sedhan andre gångon sejer han sigh hafwa blifwit uthaff Niels öfwerfallen på hans, Nielsses, eghen kammar,

der som hans camerat, en fougde, hadhe slagit honom först två gånger wedh öhra, och Niels medh thet samma stått medh brandstakan bakföre, och huggit honom öfr hufwudet, thet inthet war någdot åhrligit strek. Bookhollaren Niels Peersson exceperadhe här emot, att hwadh som Martinus hafr emot honom, ther öfr må han beswära sikh uthi foro competenti och der wil han stå honom. Anbelangande thet på hans kammar hende, förebär han sikh hafwa haft någhra wenner samma gången hooss sikh, hwilcket när Zitzovius förnam, kom han dijt obudhen, oanseedt the ähntå woro oförljkte, hadhe sikh der som en gest satt sikh j höghsäte och drack Öfwerst Kurcks fougde förbij, hwilcken slogh honom derföre på mun. Men när Gartzius, som också der war, fick thet see, gick han på dören, och han, Niels, folgde honom till porten; och då han skulle gå i sin kammar igen, stodh Zitzovius moot honom medh dragit swerdh, så att han nödhgades tagha till een staka, och der medh defendera sikh. Altså emedhan Martinus inthet kunde uthretta medh wärian, lossadhe han effter honom 2 pistolskott, och lofwadhe wachta effter honom bådhe då j 6 timar, och sedhan ehwar han skulle finna honom. Då begähradhe Senatus, han wille kortelighen seija uth capita accusationis; och han nembde desse: 1. Att Martinus hadhe folgdt honom och jagadt medh wredhes modh ifrån Tollporten och in till herberget, kört honom ifrå häst och kappa och huggit honom j handen. Detta bestodh Martinus. 2. Att han hafr lossat två pistolar opå honom. När Martinus här om tillfrågadhes, bekende han och detta. 3. Att han uthan invitation kom j hans kammar, då saken dem emellan war oförljkt; detta tillstår ochså Martinus. 4. Begärar Bookhollaren att han måtte få wara säker för Zitzow, som gör inthet annat ähn hootar honom och maanar honom uth för swerdh. Då lofwadhe Senatus admonera Zitzovium, att han holler sikh [stilla] och låter honom gå j fredh, wedh hårdt straff tillwentandes, hwilcken admonition skedde också medh thet samma. Sent.: Detta togh Senatus uthi consideration, och befan, att oanseedt medh Martino Zitzovio borde procederas effter lagh, emedhan han ähr ungdomen här under Acad. till förargelsse, och altså kunde rele-

geras efter constitutiones, aldenstundh han hafv provocerat den andre till att fechta medh sigh, hafv jagat och huggit honom och skutit efter honom och kommit på hans kammar; doch efftersom han ähr en fremmande, och admonitus, kan skeep, bättrar sigh; ty dilationeres här medh till 14 daghar, att der Martinus kan j medhler tijdh deprecera hooss Bookhollaren och komma till förlikningh, kan thet honom efterlätas: doch seijes dem till, och besynnerlighen Martino, opå Reg. M:tis wegnar, att han hwarcken medh ord eller gerningar den andra injurierar, och underwijses om constitutionibus, att han må dess bättre kunna besinna sigh.

Dito: Effter M. Laurentii Kempes begähran, tillstädhes M. Andreae Thuronio, att deponera uthi hans frånwaru som ordinarius depositor ähr.

Dito: Ankom Landzhöfdingens H. Ernest Johan Creutzers breeff, dersom förmähles, att han will holla häradztingh i Tawasthws den 8 Martii.

Dito: Julefwereradhes Acad. Cancellarii breeff, aff innehäldh, att aldenstundh Senatus vota ähre fallne opå Amund Nielsson at blifwa denne Acad. Booktryckiare, ty consenterar H. G. N. der till att han samma platz emot tagher.

Julefwererades också Amundh Nielssons breeff, dat. Giötaborg den 25 Jan. 1654, der som han begährar aff Consistorio på sin löhn, som han framdeles wil tiena före, 30 R. dal:r att kiöpa sigh tryck medh ifrån Lybeck. Här opå lofwadhe Senatus gifwa honom swar medh thet forderligaste.

Dito: Præsenteradhe sigh Johan Sigfredhsson och begähradhe blifwa Acad. Skreddare. Der till samtykte Senatus och accepteradhe honom, efftersom han ähr en snäll karl, och dhe ähre icke många aff Academicis som lijta till Erich Helgelsson; ty seijes samma Erich framdeles till, att han här medh afstår; doch opskiutes detta ähnnu till här näst.

Den 25 Febr. woro uthi Consistorio: Dn. Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då företrädde Bookhollaren Niels Peersson och beswäradhe sigh öfwer Martinum Zitzow, föregifwandes att han wil förreesa för ähn theras saak kommer till endskap, begährar fördenskull doom uthi saaken. Senatus frägadhe, om Martinus wil förlijka sigh *medh* honom? Han sadhe sigh inthet wara der om *medh* maneer anmodhat uthan *medh* trugh. Men Martinus begährar dilation på någhra daghar, och lofr afbidhia hoos Bookhollaren hwadh han emot honom peccerat hafir. Sent.: Effter förr afsagde sentens bijdhes *medh* domen till nästa Odensdagh och j medhler tijdh skall Martinus wara arresteradh. Om dhe kunna dess emillan förlijkas, thet efterlåtes dhem uthaff Senatu.

Dito: Framträdde Jacob Erichsson uthi Consist. Acad. och krafde Sal. Biscopens, M. Jsaci Rothovii, arfwingar för någhre bohagz tygh, som hadhe legadt uthi en bodh opå Karjalais gårdh j Merimasko, den H. Ährt Sal. Biskopen aff honom sigh tillhandladt hadhe *medh* den condition, att samme saker skulle honom, Jacob, tillhöra, och ähre opå een lengdh aff wälberte Sal. Biskopen underskrefwen och nu hooss Gudmund Ollsson för 15 dal. K. M:t pantsatt förtecknadhe, föregifwandes them wara aff 82 dal:rs wärde, och beropandes sigh derpå, att den som erfr 3 ~~my~~, han betalar 100 dal:rs geldh. Här till swaradhe Dn. M. Ericus Achrelius och Dn. M. Johannes Pratanus, att ingenthera aff them hafwer thet ringaste tingest aff be:te tygh, uthan ähre deels aff Jacob Erssons föräldrar, såsom bonden berättar och lofr honom thet öfrtygha, uthtagne, deels finnes hooss M. Jsacum Rothovium j Pargas, och sampt hoos Gudmund Olsson, der och något wore som inthet finnes beskedh opå, sadhe the sigh inthet wara plichtige att swara till, medh mindre alle arfwingarne ähre tillstädhes, helst medhan samma redskap syhnes effter köpebrefwetz lydheisse deels wara uthi köpet inslutne, och be:te Jacob inthet drifwit härpå, hwarcken då Sal. Bishopen lefde, eller sedan, då arfwingarna woro försambladhe. Altså emedhan Lengden aff H. Ährt. Sal. Biskopen underskrefwen icke tillstädhes ähr, och uthi köpebrefwet, som nu bleef opläsit, förebärs samma bohagz tygh icke wara aldeles uthslutne genom thet ordet,

åkeredskap, ähre ochså få uthaff arfwingarna tilstådes och under denne Acad. jurisdiction, kan fördenskull Senatus Acad. ingen entligh sentens denne gångon uthi denne saak låta falla. Doch aldenstundh wälbe:te Professorerne bekenna, samt aff be:te tygh finnas hooss M. Jsacum Rot., lofr H. Ähr:t Biskopen vara honom bijståndigh at komma till sitt; men om thet som finnes hooss Gudmund, må han sökia honom, och arfwingarna om thet öfriga, thet bäst han kan.

Dito: Jnladhe Henricus Jacobi Lojoënsis moot Lijssbetha Vgni, præresenterandes een copia uthaff Chimmär-Rätz doom, der som han för henne den 26 Martij 1653 frijkallas; och efter som hon hafr fädt barn Juul afton der effter, meenar han henne hafwa blifwit medh barn, förr ähn the woro för Chiemnär-Rätten. Sent.: Detta opskiutes till nästa Consistorii dagh.

Dito: Suppliceradhe Laurentius Siggonius opå Jacobi Vellerii weg:r ödhamiuckelighen begärandes, att be:te Jacobo måtte bestås stipendium för första termin 1653. Sent.: Der till swaradhes, att Jacobus för samma termin är uthi catalogo stipendiariorum infördh, skall fördenskuld Jacobus sökia Acad. Qvästorem der om.

Den 1 Martij bleeff Consistorium hollit, uthi närwarelse Dn. Procancellarii, Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Georgii Alani, Dn. M. Nicolai Nycopensis, Dn. M. Erics Achrelii, Dn. M. Martini Stodii, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Abrahami Thauv., Dn. M. Joh. Pratani.

Då bleeff taalt om Martino Zitzovio, som j Sundagz redha ähr förreest ifrån arrest, och Niels Peersson berettadhe sigh inthet hafwa hört om någhon förlijkningh begiärandes Senatus doom och entligh uthslagh uthi saken. Sent.: Här om bleeff voterat, och entlighen dömdt, att Martinus Zitzovius för hans grofwa begågne excesser, som noghsamt kunnighe ähre, och han sielff, här bekant hafwer, och ähre twert emot constitutiones Academicas, och besynnerlighen caput de moribus studiosorum, och sedhermera hafwer hemligen uthu(r) arrest wikt, derföre warder han ifrå denne societate Academica totaliter excluderat; men hwadh skadheståndh anbelangar, der om må actor sökia honom uthi foro competenti.

Denne sententien seijes allenast här uthi Consistorio uth, och blif:r sedhan der wedh.

Dito: Kom H:r Christer, Pastor Uskelensis, för rätta, och præsenteradhe Häradzhöfdingens welb. Magni Ralambstiernas doom, emellan Karin Christers dotter och Thomam Martini Salkerum, afsagdh Halickå lensmans gårdh Händälä, den 26 Jan. 1654, der som be:te Karin erkennes frij för Thomæ beskyllningh om lägersmål *medh* honom, och Thomæ saak, för *thet* han Karin Christians dotter een sådan ährerörigh beskyllningh tillagdt haf:r och den icke kunnat fulltygha, ställes till Consist. Academicum at afdömas. Begiäradhe fördenskuldh H:r Christer opå sijn dotters weg:r Consistorii doom uthi saaken. Thomas ladhe in och protesteradhe moot Laghläsarens Arfwedh Matzsons ransachningh, hwar opå Häradzhöfdingens doom sigh stödhier. Men aldenstundh Häradzhöfdingen haf:r in*thet* ogillat samma ransachningh, och Thomas emot hans doom in*thet* apellerat, ty bleeff här om voterat, och eenhällelighen beslutit, att emedhan Karin Christers dotter wedh häradztingh för Thomæ beskyllningh ähr frijgiordh, och Thomas altså moot lagh och constitutiones Acad. grufwelighen sigh förgripit, ty warder han ifrå denne societate Acad. totaliter och in perpetuum relegerat, helst emedhan man haf:r ingen förhopningh om hans förkoffringh uthi studiis, och ähr fördenskull androm som under Acad. ähre till förgelsse.

Dito: Företrädde Lijssbetha Vgni, och bödh till att öfwertyga Henrico Johannis *medh* witnen, *thet* han skulle hafwa hafft *medh* henne att beställa; men när som *the* blefwo der om tillfrågadhe, sadhe *the* sigh in*thet* weta der om. Henricus föregaff sigh hafwa någhra studenter tillstädhes, som wela frijkalla honom, om så behöfwes. Sent.: Men emedhan Lijssbetha haf:r inga skiäl att binda Henricum *medh*, och Henricus *ther* emoot biudher sina witnen fram; ty erkännes be:te Henricus för Lijssbetas tillmähle om lägersmål frij, till dess hon *medh* skäl honom sådant öfrtyghar.

Dito: Antages Johan Sigfredhsson uthi Acad. tjenst för en Skreddare, och Erich Helgelsson derifrån igen afskaffas; hwilcket Notarius honom opå Consistorii wegnar skall gifwa tillkenna.

Dito: Suppliceradhe Haqvinus Rosenholm Smolandus till Consist. om stipendio R. och Senatus bewiliadhe honom stip. uthi secunda classe, efftersom han ähr fitigh, och haf:r försökt sigh uthi fremmande landh.

Dito: Suppliceradhe Petrus Nicander Smol. om stip. R. och bleeff skrifwen inter expectantes.

Dito: Bleeff beslutit, att till Amundh Nielsson skrifwes swar opå hans breeff *medh* första post, och gifwes honom tillkenna, att emedhan enckian beholler sitt nådhähr, och lönen aff staten icke faller för ähn Acad. betiente hafwa tient ett heelt ähr uth, ty kan Senatus inthet bijspringa honom *medh* penningar han begährar. Förmähles och *medh* thet samma, att oanseedt Senatus gerna seer hans ankomst, doch efftersom Peer Hansson ähr sinnat att tagha Sal. Waldz enckia till hustru, föredragandes någhre omstendigheeter som syhnes förfordra hans saak, och kan altså winna hooss Acad. Cancellarium önskeligit swar, ty kan man inthet ähnnu styrckia Amund till reesan hijt äth, *medh* mindre han förmodadhe sigh hafwa profit aff Stiffet för the böcker han *medh* sin eghen bekostnat oplägger.

Den 13 *Martii* bleeff Consistorium hollit uthaff Magn. Dn. Rectore, Dn. M. Nicolao Nycopense, Dn. M. Martino Stodio, Dn. M. Simone Kexlero, Dn. M. Abrahamo Thauvonio, Dn. M. Johanne Pratano.

Då företrädde Erich Helgelsson och supplicando begähradhe blifwa wedh skreddare tiensten under Academien, förefiwandes sigh inthet hafwa förseedt sigh uthi sitt embethe, och protesterandes opå sin fullmacht. Här till swaradhe Senatus, att han inthet haf:r hollit sigh effter sin fulmacht och j synnerheet inthet giordt sådant arbethe och *medh* sådan troo som thet sigh hade bordt, efftersom Dn. D. Joannes Terserus förr en tijdh sedhan, och nu Magn. Dn. Rector, Dn. M. Abraham Thauvonius och M. Michaël Jurvelius, sigh öf:r honom och hans otroheet beswärat hafwa, så att de och flere andre hafwa haft orsach att gå från honom, ty blifr detta der wedh som förr sagdt ähr, och Erich skilies härifrån.

Dito: Dn. M. Ericus Achrelius haf:r excuserat sigh

hooss Magnif. Dn. Rectorem, att han denne gångon är blifwen ifrå Consist. förhindradh.

Dito: Framkalladhes Johan Sigfredhsson och tillspordes, om han hafv'r lust att tiena wedh Acad. för en Skreddare? Han swarade: Ja. Sedan föreslogos honom samma conditionerne som den förre hade undergådt, att han skulle wara rättrådigh uthi sitt embethe, förferdiga Acad. betientes arbethe j rettan tijdh och fram för allas andras, och der de icke ähre stadde wedh penningar, bijdha medh löhnen någhon tijdh; doch så att Academici ähre plichtige att betala honom uthan någon geenseijelsse och j rettan tijdh. Till desse conditioner samtyckte bete Johan. Altså lofwadhe Senatus honom fullmacht derpå.

Dito: Bleffwo uthaff catalogo stipendiariorum uthslutne: M. Johannes Grå, Henricus Matth. Neostadius, M. Johannes Svenonis Lojoënsis, Laurentius Hinsbergius, Jacobus Jurvelius, M. Petrus Betulinus och desse ifrå Nyåhre(t) 1654, men M. Joël ifrå Missommaren dito åhrs.

Då komo Dn. Procancellarius och Dn. M. Georgius Alanus in.

Dito: Eftersom Præpositus Pelkenensis, Dn. Nicolaus Magni hafwer anlagadt Canutum Sigfridi Pelkenensem och honom någhre grofwe beskyllningar tillagdt, till(!) citeres bete Canutus till den 3 Aprilis nästkommande till Consist., sub pœna relegationis, att swara H:r Niels.

Dito: Bleff taalt om Studiosorum Nobilium benckerwm j kyrekian, huru trångdt de stå der som the ähre förordnadhe. Då lofwadhe Dn. Procancellarius tala (medh) stadzens Magistrat, att uthi choren moot Adelsmäns benckiar giöres någhre benckiar aff nyijo till deras behof.

Då påminte Magnif. Dn. Rector professorerna om disputationibus publicis och annat hwadh constitutiones exigera, att the wille tagha sådant uthi acht.

Dito: Eftersom Rikzdaghen denne wåhren angår, ty bleff omtalt, om ifrå detta Consistorio skulle någhon serdeles behöfwas att sendas öfwer, och war Senatus meeningh, att alldenstundh Academ. fiscus är ganska fattigh, ty kunna Acad. postulata öfr' sendas medh dem som reesa öfwer ifrå Consist. Ecclesiastico.

Dito: Framhadhe Lijssbetha Vgni uthi Consist. sin broder hustru Beata Påls dotter, som skulle witna emellan henne och Henricum Johan. Beata tillspordes och sadhe, att hon inthet kan frijkalla Henricum för Lijssbetha, oanseedt hon aldrigh haf:r funnit dem i hoop eller hördt någhot. Altså haf:r Lijssbetha inthet att stödia sikh här wedh.

Dito: Elin Jacobs dotter angaff Henricum Joh. Lojoönsem för geldh 27 dal. K. M:t, hwilcka Henricus bestodh och lofwadhe betala henne. Men efftersom hon inthet är benögd medh hans lofwen, uthan begährar doom, ty pålegges bete Henrico, att han contenterar henne innan nästa Påska, hwar och icke så achte sikh för carcere.

Dito: Kom Larss Kargari (:) Kangari) fram för Consistorio och angaff Arvidum Henrici Karckuensem, för thet han hadhe skutit för hans port om afftonen klockan 8 tree gångor; och när han hadhe nekat Henricum att skiuta, haf:r Henricus kallat honom: du gamla hundzfott och skiälm. Henricus bekende sikh hafwa skutit medh sin systersons byssa på gården någhra gångor och medh löst krunt allenast, och när som Larss Kangari kalladhe honom derföre en hundzfott, gaff han Larss samma ordh igen. Carl Hindersson företredde och witnadhe, att Henricus hadhe skiutit tree gångor, doch medh löst krunt, Larss fördenskuldh sagdt till honom: hwadh gör tu, tin förbannadhe, och han swaradt: du din skiälm och hundzfott, kom uth. Sent.: Detta togh Senatus uthi betenckiande och sententieradhe, att aldenstundh Henricus haf:r skutit om nattetijdh emoot constitutiones, derföre incarcereres han till nästa Sundagen; men för skälsorden plichtar han inthet, efftersom man kan afftagha, att sådant är passerat på båda sidhor.

Den 3 Aprilis höltz Consistorium och woro närwarande: Dn. Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då bleeff taalt om Acad. muur, att emedhan muuren här öfwer Capitlet haf:r remnat, ty tagher man en muurmestare som seer derpå, och weet seija huru han botas skall.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. Rector om thet perla-
mente, som M. Johannes Forsenius, Johannes Stephani Alanus
och Gustavus Aemelsæus hadhe nyligen giordt på stadsens
wacht, och blifwidt fördenskul aff stadsens Magistrat hooss
honom skarfft angifne, och ähre sedan blefne derföre arreste-
radhe; men nu ähro the medh sina wedherparter wachten för-
lijkte, Borgmestarne ochså, som indirecte ähre derigenom in-
jurieradhe, hafwa geedt saken efter, allenast the måtte böta
något till hospitalet, och nembdt 40 eller 50 dal:r. Nu efter-
som wachten wil in thet comparera, eij heller Magistratus mehra
åklaga dem, frågar Rector, om them efterlåtes genom een
sådan förlikningh att blifwa frij för Consist. saak? Sent.: Här
om bleeff voterat och beslutit, att emedhan saken ähr en gångo
angifwen, och deras exces ähr grofft och förargeligit, ty skola
bete M. Joh. Forsenius, Johan Stephani och Gustavus Aei-
melsæus bötha hwar sina 6 R.dal:r, halfparten till fiscum och
halfparten äth the fattigha.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. Rector och gaff Senatu
tillkenna, huru såsom Jacobus Jurvelius, Johannes Tuderus
och Martinus Gallus, Bothnienses, hadhe lofwadt till Consisto-
rium j förledhne sommar för thet exces the begingå opå wach-
ten, som the sedhan förlijktes medh, frågandes, hwadh Sena-
tus wille dem påleggia? Och war Senatus meeningh och sen-
tens, att the skola bötha till fiscum hwar sina 2 R.dal:r så-
som the och sielfwa hooss Rectorem privatim tillsagdt hafwa.

Dito: Företrädde Karin Simons dotter Vgni, och gaff
Henricum Aeschilli Huijarj an, för thet han hadhe rådt henne
medh barn, och lofwat ehta henne, men nu wil neka till alt
j hoop. Henricus framkallades och förmantes han skulle be-
kenna sanningen. Men han nekadhe j förstone, föregifwandes
sigh wara aldeles frij för bete Karin; doch sedan som Sena-
tus lofwadhe påleggia honom, han skulle befrija sigh medt
lagligh eedh, bekende han sigh hafwa haft sammanlagh medt
henne, men att han skulle wara fadher till hennes barn, der
till nekar han, betygandes at hon haftr och legat hooss en
giffit karl ifrå Lojo, och sedhan på Stockholms reesa medh en
annan. Då kom Karin Keppilä fram, och lofwadhe giöra sin

eedh, att Karin war frij för manfolck på samma Stockholms reesa som Henricus talar om, thet hon wäl wiste, efftersom the lågho hwar natt j een sängh. Sent.: Efftersom Henricus bekenner sigh wara skyldigh till lägersmål medh Karin Simons dotter, ty åhr han effter constitutiones relegation underkastadh; doch likwäl gifwes honom dilation till nästa Consist. dagh att betenckia sigh, om han wil tagha henne till hustru, och der medh slippa relegation.

Dito: Bleeff delibererat om novo Rectore, och föllo allas vota opå Dn. Doctorem Michaëlem Gyllenstolpe, att efftersom han hafwer twenne professioner, och detta åhret haf:r warit Rector för facultate Juridica, och nu effter ordningen, emedhan Medicus haf:r warit förr, bör en aff facult. Philosophica Rectoratet emoottagha, der som Dn. Doctor åhr fremst, ty prorogeres hans Rectorat åhnnu på ett åhr. Dn. Doctor Gyllenstolpe excuseradhe sigh och sadhe, att han aldrigh hadhe tenkt derpå, mycket mindre beredt sigh der till, och peekar altså opå Dn. M. Simonem Kexlerum, som och excuseradhe sigh, föregifwandes sigh hafwa lagligit förfall, emedhan han haf:r fådt breeff effter sigh uthaff sina föräldrar som liggia siucka. War altså bådhe Procancellarii och heela Senatus meeningh, att för de skäl som förmält är, och elliest är brukeligit wedh andra Universiteter, voteres på D. D. Gyllenstolpe, och skrifwes till Acad. Cancell. der om. Och der han inthet wille der till samtyckia, så är Dn. M. Abrah. närmast till Rectorate(t).

Dito: Bleeff beslutit, att examen publicum begynnes den 28 Aprilis; och mutatio Rectoratus går an den 9 Majj.

Dito: Suppliceradhe Petrus Laurbeckius och Henricus Florinus Pemarensis om stip. R. och blefwo skrefne inter expectantes.

Dito: Suppliceradhe Jacob Hendrichsson ifrå Koifwu by och Kareku sochun till Consist. ödhmiuckeligen bidhian-des, han kunde få sin booskap igen som Acad. fougde haf:r uthpantat ifrå honom för 1653, för hwilcket åhr han aff Qvæstore åhr förmedhlat. Sent.: Detta opskiutes till Qvæstoris och fougdens förklaringh.

Den 12 April höltz Consistorium, och woro försambladhe: Dn. Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Simon Kexlerus, Dn. M. Abraham Thauvonijs, Dn. M. Johannes Pratanus.

Då proponeradhe Magn. Dn. Rector och berådfrågadhe sikh hoos Senatam Academicum om absolutions öl som ähnnu gå j swangh, om man skall holla sikh der wedh som tillförende der om beslutit ähr, eller och om sådana conuenter kunna lijdhas, oanseedt att ther brukas inga ceremonier hooss, som tillförende? Sent.: Då woro allas enhällige vota, att hwadh som en gångo ähr beslutit, thet holles alltiyd framdeles ochså, och straffas the som ther emot peccera, antingen the då holla wahnliche ceremonier eller och inthet.

Dito: Frankallades Gabriel Andreæ Kiulaholmensis, tillspordes och bekende, att han j förledhne Sundagz war j Mångilä, och woro medh honom Jacobus Johannis Collinus, Johannes Henrici Karckuensis, Matthias Thomæ och Axelius Henrici, men om andra seijer han sikh inthet weta. Bekenner och, att han fick een örfijl uthaf Jacobo Collino, såsom han sikh deröfr tillförende hafwer beswäradt hooss Magn. Dn. Rectorem. Jacobus tillstår sikh hafwa gifwidt honom en örfijl om aftonen kl. 3 eller 4 wedh pass, och bedher om förlåtelse aff Consistorio, efftersom the sins emellan ähre förlijkte. Rector seijer sikh hafwa fådt kundskap derpå, att the och flere andra drucko absolution samma gångon; nembde förden-skuldh någhra som ther hadhe då warit tillstädes. Men Jacobus seijer sikh inthet haffwa seedt j thet hwset der han war medh the 4 andre som uthaff Gabriele ähre nembde, någhon uthaff dem som Magnificus nampngifwer, och wil giöra sin eedh derpå. Frågades aff honom, om han wiste, om någhre andre woro j andra stufwor? Han swaradhe: Neij. Sent.: Efftersom saken ähr ahngifwen, ty sakfalles Jacobus Johannis för en puust till 6 ~~xxx~~ S. M:t efter laghen, men wedherpartens tertial blifr för förlikningz skull till inthet.

Dito: Efftersom Magnif. Dn. Rector seijer sikh hafwa förnummit, studenterna på samma daghen hadhe holit absolu-

tions öl hooss Simonem Bartholli Aboënsem, och Abrahamus Cursor warit der *medh* them tillstådes, ty kallades Abrahamus in, och befaltas honom, han skulle gifwa namn på them som då der woro, och han namngaff M. Ericum Justandrum, Petrum Vanseum, Ericum Laurentii, Ericum Marci, Matthiam Thomæ, Nicolaum Matthiæ, Andream Thomæ, Johannem Vilhelmi, Ericum Jacobi. Och sadhe ytterligare, att ther woro inga ceremonier för händer, uthan allenast thet Aeschillus Benedicti taalte der, att then som spenderadhe skulle få wara j fredh.

Dito: Fordrades Petrus Ruthelius, som haf:r warit *medh* the andra j Mängilä, fram, och sadhe sigh hafwa seedt ther: Jacobum Johannis, Gabrielem Andreæ, Carolum Simonis, Andream Andreæ Pelkenens., Isacum Stephani, Barthollum Giöss, Danielelem Juslenium, Ericum Marci, Matthiam Thomæ, och föruthan them monga andra, hwilcka han nu uthi hastighet inthet kunde minnas; sadhe och sigh inthet hafwa hört ther någhre ritus och ceremonier.

Derföre begähradhe Rector weta, huru Senatus wille *medh* them skulle procederas, som nu nembde ähre? Sent.: Och war denne eenhällige och allas meeningh, att the citeres till näste Consistorii dagh till förhör.

Sammaledes the som tillförende för absolutions öl ähre saakfalte skola antecknas, och doomen sedhan exeqveras.

Dito: Proponerades M. Johannis Forsenii, Johannis Stephani och Gustavi Aemelæi fljttighe bön om lindring på the böther, som the senast dömdes till. Men der till swarades, att theas begähran kan ej optagas, uthan såsom the hafwa bödt till Consistorium; altså och effter Senatus Acad. besluth ähre bete Joh. Forsenius, D. Johannes Stephani Alanus och Dn. Gustavus Aemelæus plichtige att lefwerera till Hospitalet j Åbo 9 R.dal:r.

Dito: Gaff Magn. Senatui tillkenna, huru såsom Rector Scholæ, haf:r beswärat sigh öf:r någhre studenter derföre, att the hafwa uthi dryckesmål gådt j scholan och rifwidt ther benckiarna nedher. Sent.: Här om skall framdeles ransakas.

Canutus Henrici Pelkenensis skall citeras på nytt, efftersom han inthet compareradhe till den 3 Aprilis.

Dito: Hustru Gertrud Wijsahan anklagadhe Ambrosium Georgii för geldh 60 dal. K:r M:t. Ambrosius bekänner sigh wara så mycket skyldigh, och begährar dilation efftersom han ähr inthet nu stadd wedh penningar, och meenar sigh kunna någhot få uthaff sina geldnärer innan kort. Sent.: Honom gifwes respit på 8 daghar, och tillseijes, at han till samma termin be:te hustru Gertrudh contenterar.

Dito: Krafde Michel Hansson uthaff Ambrosio Georgii penningar 11 dal. K. M:t, hwilcka Ambrosius lofwadhe betala honom innan 3 daghar.

Dito: Beswäradhe sigh Magn. Dn. Rector öf:r Qvästorem Academiæ, att oanseedt han honom skyldigh är, doch wil han inthet acceptera the inwijssningar Dn. Rector sender till honom, uthan wijsar tienaren aff medh spotzlighe ordh; för hwilcken orsach skull Dn. Rector seijer sigh hafwa honom pålagdt, han skulle förklara sigh, hwarföre medh statens affbetalningh så longsamliga tillgår. Härpå præsenterades Acad. Qvästoris skriftteligit swar, der han beropar sigh opå Acad. bönders fattighdom och den difficultet som här j landet ähr effter peng:r, att folcket bleeff så seent skrifwidt j förledhne höst, står en godh deel hooss fougarna och inspectoren Thomas Thomasson obetalt, förleden ahnordningh aff Cammaren på 56 (dal.) S. M:t. Ähr och på professorum afwelssgårdar ahnslagne 1653 ähr skiutzferdzpenningar på hwart hemman 6 ~~7~~ S. M:t. Lof:r till thet sidsta att Acad. Fougdens rechningar skola så snart Gwdh hielper honom till helssan, blifwa alla justerade och wijsadhe Ven. Senatui Academicø. Här till swaradhe Senatus, att hwadh som Qvästor här förewender, så ähre sompt alt för generalia, sompt förslå bara lithet emot den förbättringh som man haf:r förmodhat effter Qvästoris eghen berättelse aff extraordinarie rentorne, som syhnes wara skeedt för Qvästoris eghen försumelsse skull, att han icke j rettan tijdh haf:r sökt doom och execution på dem som till Academien ähre skyldighe, uthan nu först gifwidt ahnordningh till Acad. Fougden om de penningar som restera hooss Cronones fougdar, thet som long[t] förr hadhe bordt skeep. Derföre pålegges honom, att han medh thet första skeep kan, gör sina

rechneringar ferdigha, och nu, emedhan Fougden ähr j stadhen, läther see huru monga penningar för 1653 ähre fallne, och huru mycket man haf:r ähnnu till att förwenta.

Dito: Præsenteradhe Jacob Hindersson ifrå Koifwu Qvästoris skriff, der som förmähles, att oanseedt bete Jacob för 1654 är laghskrifwin knecht, doch wore rådhligit han finge frijheet på 1653 och 1654 på uthlagorne för hemmanet han aff ödhe förr någhra ähr sedhan haf:r optagit, effter som han haf:r godha cautions män och en dugeligh leijekarl. Berättar och fougden, Hendrich, att der han finge frijheet på bete ähren, så kan rentan sedhan framdeles betalas, effter Jacob haf:r sina cautions män. Sent.: Altså bewiliadhe Senatus bete Jacob Hindersson frijheet på thet hemman han j Koifwu åboor för 1653 och 1654.

Dito: Gafz Senatui tillkenna, huru såsom Qvästor Acad. hadhe opå Acad. weg:r warit för tingh moot Michel Eschelsson, fädt doom opå honom och der emot appellerat; och nu begährar loff att sökia j den Kongl. Hofretten om extraord. laghmans tingh för samma saak skull. Sent.: Här till swaradhe Senatus och genom hans uthskickade Jssraël Giöck lät honom, Rentemestaren, förnimma, att emedhan han ähr Acad. fullmechtige, altså kan han antingen sielff eller genom en annan sökia der om den Kongl. Hofretten, men Senatus wil inthet befatta sigh der medh.

Dito: Anlagadhe Thomas Antila Jssraël Giöck för Jacobi Jurvelij geldh 8 dal. K. M:t, för hwilcken geldh Jssraël hadhe caverat. Här till nekadhe Jssrael, och sadhe sigh hafwa gerna welat betala samma geldh, om icke Jacobi stipendium hade blifwit arresterat. Sent.: Efftersom Jssraël haf:r inthet öfr: arrest aff Jacobi stip. opburit, eij heller hafwer Thomas någhot witne om caution för Jacobo, ty ehrkennes Jssraël för bete 8 dal. frij, och Thomas sökie sin man.

Dito: Företträdde Lijssbetha Simons(dotter) Vgni, och anlagadhe Henricum Jacobi Lojoënsem för geldh 18 dal. Kop. M:t. Men Henricus består inthet mehra ähn 8 dal. K. M:t, eij heller kan Lijssbetha bewijsa wara mehra, och seijer Henricus sigh hafwa effter Chiemnär Rättens doom att fordra aff hennes bro-

dher 4 dal. 20 öre Kop. M:t, hwilcka han uthi bete geldh wil afkorta; men för thet öfriga hafwer han der sin kista och sina sengklädher j pant. Sent.: Henricus efter sijn bekennelsæ skall betala åth Lijssbetha 8 dal. K. M:t och tagha sin kista och sina saker igen; eller låte wärdera kistan och contentere thet öfriga medh hennes brodhers geldh.

Dito: Krafde Lijssbetha Vgni uthaff Henrico Aeschilli Huijare 6 dal. K. M:t. Samma 6 dal. består Henricus, och seijer sigh hafwa deremot at fordra uthaff hennes fadher 2 tr Rogh, begährar dilation till morgons, och lofr då clarera här om på Chiemnär kammaren. Sent.: Henricus får dilation effter sin begähran.

Dito: Suppliceradhe Johannes Allanius Nousiensis om stip. regio och bleeff skrifwen inter expectantes.

Den 19 Aprilis bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande: Magn. Dn. Rector, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Ericus Achrelius, Dn. M. Martinus Stodius, Dn. M. Abraham Thauvonius, Dn. M. Johannes Pratanus. Procancell. och Dn. M. Alanus komo sedhan.

Då framkallades Michaël Samuelis, Matthias Simonis, Carolus Simonis och Andreas Andreæ, tillspordes och bekende, att the den 9 Aprilis nästförledhen spenderadhe alla lijka mycket j Mängilä för studenterna som der tillstädhes woro; nemblighen aff Michaële woro budhne: Ericus Andreæ Harcapæus, Christophorus And. Harcapæus, Johannes Martini, Christophorus Martini Lampisensis, Jsacus Stephani Swanestrupe, Ericus Georgii Favorinus, Johannes Erici Hattulensis, Johannes Martini Lempelensis, Henricus Henrici Punerus; aff Matthia blefwo budhne: Jacobus Henrici Flacsenius, Henricus Matth. Pemarensis, Axelius Henrici Lundensis, Matth. Benedicti Aboënsis, Joh. Vilhelmi Bruun, Ericus Marci Aboënsis, Joh. Christierni Uskelensis; uthaff Andrea (! Carolo?): M. Ericus Justander, Petrus Vanæus, Daniel Henrici Juslenius, Johannes Henrici Lilius, Jsacus Martini Vesilaxensis, Thomas Johannis Törvisensis, Gustavus Pauli Bogha, Jsacus Johannis Pelkenensis; uthaff Andrea: Michaël Zachariæ Uskelensis, Andreas Thomæ Aboënsis. Men the obudhna woro desse: Barthollus Giöss, Nicolaus Matth. Abo-

önsis, Matthias Thomæ, Gabriel Andreæ Kiuloönsis, Jacobus Joh. Collinus, Arvidus Henrici Karckuensis, Joh. Henrici Karckuensis, Sigfridus Thomæ. Uthaff desse hafwa ochså sombligha warit samma affton uthi ett annat absolutiuns öl hooss Simonem Bartholli, nembl. M. Ericus Justander, Petrus Vanæus, Ericus Marci, Matthias Benedicti, Johannes Vilhelmi, Nicolaus Matthiæ, Andreas Thomæ, Matthias Thomæ, Henricus Archenholt, och dessföruthan: Georgius Jacobi, Sigfridus Johannis, Fridericus Georgii. The som j Mengilä warit hadhe, kalladhes in, och alle, som tillstädes woro, föruthan Christophoro Marci, bekende sigh hafwa warit samma gångon tillhopa, och dessföruthan Nicolaum Norelium. Sent.: Detta togz uthi betenckiande, och effter nogha deliberation bleeff entlighen sententierat och beslutit, att hwadh som en gångo ähr decreterat, thet motte hollas; nembl. alle som hafwa spenderat skola bötha hwar sin R.dal:r, men gesterna hwar sin $\frac{1}{2}$ R. dal. The som inthet orcka bötha straffas medh carcere, och the mootwillige angifwes för Magistratu, j synnerheet för Acad. Cancellario.

Ericus Martini Aboönsis citeres till Consistorium, för thet han hafr öfrfallit någhra novitios på gatan.

Dito: Tillsporde Magn. Dn. Rector, att der han skulle tagha Rectoratet emot ähnnu på ett annat ähr, om thet skulle skee solenniter? Procancellarii meeningh war, att heela acten skulle hollas effter som uthi constitutionibus förmähles.

Dito: Suppliceradhe Martinus Gallus om skonsmål opå the böther han här uthi Consistorio bleeff dömdet till. Sent.: Här om framdeles.

Dito: Suppliceradhe Petrus Ruthelius om hielp till sijn Sal. dotters begraffningh; och fick thet swar, at alldenstundh uthi Acad. fisco inthet finnes j förrådth, ty weet Senatus inthet medhel at hielpa honom.

Dito: Jnkallades Carolus Portulinus och tilltaltes, att han esomåffast löper medh swerdh och gör tumult opå gatan, och nu nyligen hollit elakt lefwerne och parlament för Sigfredh Erichssons port, att grannarne måste sigh deröfr beswära, effter hwilkas begähran Dn. Rector hadhe sendt dijt

Acad. wachtmestare, och lätit tagha hans swerdh ifrån honom. Då påmintes och Carolus om den widlyftighet han haf:r medh Staffan Hansson, han skulle endelighen skaffa sigh beskedh derpå huru thet ähr medh den saken. Här till swaradhe Carolus och sadhe sigh wara medh Staffan Hansson förlijkt; men då han war på gatan, sadhe han sigh inthet hafwa wetat, at hans brodher bar hans swerdh effter honom. Sent.: Här om dilationeres.

Dito: Anklagadhe Jören Rasiainen Johannem Christierni, för thet han hadhe kastat honom j öga medh taldricken så att der ran blodh uth, och slagit honom medh ett trä öfr: hufwudet, dragit honom j håre(t) och kastat honom under bordet. Johannes skööt skulden opå Abrahamum Johannis, doch bekende han at han kastade Jören j pannan, och slogh honom j hufwudh(et) medh en kep. Sent.: Derföre sakfeltes Johannes Christierni effter sin bekenneelse för ett blodhsår till 12 ~~my~~ Silfr M:t och för en puust till 6 ~~my~~ S. M:t. *)

Dito: Dömdes Sigfridus Thomæ till 6 ~~my~~ S. M:t Consistorii eensak, för twå puustar han hadhe gifwidt Hendrich Knutsson, blifwit derföre hooss Rectorem anklagadh, och kan inthet seija nej till.

Dito: Företrädde Henricus Aeschilli Hojander, och tillspordes om han wil echta Karin Simons dotter Vgni som han belägrat haf:r. Der till nekadhe Henricus, föregifwandes at oansedt han kan inthet öfr:tygha henne, att hon haf:r haft lägersmål medh andra, så ähr hon doch j ondt rychte, derföre wil han plichta heller ähn tagha henne till echta. Sent.: Efftersom Henricus Hojander haf:r haft ett grofft omgånge medh Karin Vgni, j longan tijdh, och wil nu inthet echta henne, och elliest uthi studiis inga progressus giordt haf:r, finnes äfftare på kroghen ähn uthi Academien, altså på thet han må j tijdh slå sigh till någhot annat vitæ genus, och icke tenckia att förnöta sin tijdh j lättian under Academien, ty relegeres han ifrå societate Acad. till fem åhrs tijdh.

*) Bötesbeloppet är i marginalen angifvet på följande sätt: Joh. Christierni —, 4¹/₂ dal. S. M.

Den 26 *Aprilis* bleeff Consistorium hollit, och woro närwarande: Dn. Procancellarius, Magn. Dn. Rector, Dn. M. Georgius Alanus, Dn. M. Nicolaus Nycopensis, Dn. M. Martinus Stodius.

Då bleeff omtalt at Jnspectores kalla studenterna till hopa, och affrådhä dem ifrå absolutions och andra förbudhne gestabudh, antecknandes huru monga aff hwart landskap här under Acad. finnes, att man finge catalogum på heela coetum, som sedhan Acad. Cancellario kan præsenteras.

Dito: Proponeradhe Magn. Dn. Rector om studenterne som senaste session för absolutions gestabudh dömbdes till bötherna, och nu wela alle tillijka gå j prubban, meenandes slippa der medh slippa(!) bötherna, oanseedt somblighe hafwa godha medhel, och frägadhe huru der medh procederas skulle. Sent.: Här till swaradhe Senat., att the skola bötha effter sententien som fallen ähr, och den så då inthet wil bötha medh penningar, han straffas medh carcere, der som då gå in så monga tillijka, som Rector deciderandes warder.

Dito: Bleeff Acad. Qvæstoris inlago till Hofrätten om extraordinarie lagmans tingh emellan Academien och Michel Eschelsson opläsin, der han skrifwer under nomine Consistorii. Här om war Senatus betenckiande, att han steller sin supplication uthi sitt eghit namn, och icke uthi Consistorii, som inthet weet så omstendelighen uthaff saken.

Dito: Sententieradhe närwarande Senatus, att Carolus Portulinus mister sitt swerdh för thet han hafv lupit der medh om liusa daghen; men den saken anbelangande emellan honom och Staffan Hansson, derpå skall han skaffa beskedh till nästa Henrici, och j medhler tijdh blifv conditionaliter under Academien.

Dito: Företredde Bengt Johansson, och opå Henrici Hojandri wegr ödmiuckelighen badh, att emedhan Hojander wil echta Karin Ugni, han sluppe der medh relegation och blefwe till Acad. igen ahntagen. Sent.: Här till swarades, att om Hojander wil echta Karin Vgni, så skall han thet giöra innan näste Dom. Trinitatis och blifv så medh relegatione förskont, men huru snart han till Acad. admitteres, der om deli-

bereres framdeles. Men hwar han icke tagher henne till ochta innan förelagdan termin, då procederes medh honom efter affsagdan doom.

Dito: Företrädde Johan Sigfredsson, den för Acad. Skreddare förr detta bleeff ahntaghen, och berättadhe, att han icke allenast wil wara under Academien, uthan och under stadsens tunga och bruka borgerligh handel medh säliande och kiöpande, j synnerheet medh öl och brenchwijn. Här om bleeff delibereradt och syhntes Senatui, att thet säms inthet, uthan lender mehra Academien till förfångh, der han skulle holla sigh wedh bådhä; men der han wille handla medh öl och brenchwijn, wore rådhligast han wille gifwa till Stadhen någhon wiss genant derföre, contrahera medh Magistraten der om och skaffa sigh skriftteligit beskedh derpå.

Dito: Kom M. Laurentius Kempe för Retta, och angaff Ericum Holstenium, för thet han emot Senatus förbodh hafri nyligheten hotat honom på gatan medh orden och afwuga affecter. Ericus Holstenius inladhe skrifttelighen emot M. Laurentij inlago om den trätan och slagzmål dem emellan war uthi Svecnonis Rydenii bröllop, föregifwandes att icke han uthan M. Laurentius till samma trätan orsach gifwit hadhe, j thet han hadhe kallat honom penal och beedt honom tagha hatten uthaff sigh, der då alle andre woro beteckte, derpå han inlade då närwarande studenternes attestatation. Sammaledes protesteradhe han ochså opå den hårda deposition och den werck han der effter ledh. Men på thet sidsta blefwo the bådhä, medh Senatus samtyckie, förlijkte, och rekte här opå hwar annan handh.

Dito: Gafz Martino Gallo, Johanni Tudero och Jacobo Jurvelio tillgiffit opå dhe böther, som the blefwo dömde till för thet the hadhe warit j hoop medh wachten, emedhan the uthi Rectoris frånwaru uthaff Prorectore hadhe förmådt loff at förlijkas medh sina wedherparter, medh hwilcka the och sedhan ähre förlijkte.

Dito: Bleeff beslntit, att examen begynnes näste Fredaghen aff M. Petro Bergio och M. Abrahamo Thauvonio.

Dito: Anklagadhe Sal. Matz Larssons Enckia Johannem

Christierni för geldh 11 dal. K. M:t, $\frac{1}{2}$ L $\frac{3}{4}$ och 1 aln tobak, hwilcken geldh Johannes hafwer lofwat entligen betala till Påska, och thet inthet efterkommit. Denne gelden består Johannes. Sent.: Derföre pålegger honom Senatus, att han effter lagh contenterar henne innan 14 daghar; hwar och icke, så exeqveras detta på sätt som wedherböhr.

Dito: The som ähre dömbde till $\frac{1}{2}$ R.dal:rs böthe, och inthet läggia uth penningarna, skola sittia j prubban derföre uthi ett dygn; men om the mootwillighe skrifwes till Acad. Cancellarium, och berådhrfråges, huru medh dem procederas skall.

Den 28 Aprilis bleeff Consistorium hollit, uthi närwarrelse Magn. Dn. Rectoris, Dn. M. Georgii Alani, Dn. M. Nicolai Nycopensis, Dn. M. Erics Achrellii, Dn. M. Simonis Kexleri, Dn. M. Martini Stodii, Dn. M. Abrahami Thauvonii.

Då bleeff afftalt, att emedhan Dn. M. Abrahamus reeser till Sverige, skrifwes medh honom till Acad. Cancellarium, och ödmiuckelighen begähres entligh decision om Tryckiarelägenheten här wedh Academien, såsom och at han wille wara M. Martino Stodio och M. Petro Bergio beforderligh till deras fullmacher, och hwadh mehra ähnnu inthet fulgiordt ähr, att H. G. N. skaffar der uthslag opå.

Dito: Arresteres Johannes Christierni till dess han betalar hwadh han Sal. Matz Larssons Enckia skyldigh ähr.

Dito: Bleeff talt om Rectoratet, thet Dn. D. Michaël Gyllenst. tagher opå sigh på ett ähr ähnnu, att hwadh som sielfwa acten wedhkommer, så procederes der medh sålunda, nembl. först intimeres der om näste Sundaghen, om Tijssdaghen der effter församlas professorerne hooss Dn. Rectorem, uthan någhon solen invitation, och gå derifrån till Acad. kl. 9, der som då Rector läter läsa op Caput de moribus studiosorum och holler sin oration, der som han talar också om abolutions gestabådz förbodh, och thet straff som ähr decretarat öfr dem som der medh blifwa beslagne. Sedhan lofwar Rector biudha professorerna till måltijdz, om han ähr wedh helssan.

Dito: Qvæstor ähr plichtigh att lefwerera Dn. Rectori så munga peng:er nu som elliest när Rectoratz mutatio ähr.

Dito: Bleff taalt om elencho, att hwadh som professorerne ähre sinnade att läsa, the wille thet gifwa tillkenna, men om inspectione(! inscriptione?) talas om hösten.

Dito: Blifwer Dn. M. Simon Kexlerus Decanus på thetta år.

Register.

A.

- Abrahamus*, stud. 20. — Past. i Ika-
lis, 482, 560.
- *Abrahami*, depositor, 11—Fin-
no 84. Se *Kolla-
nius*.
- "   Ikalens., 500, 549,
567.
- *Andrezæ*, 341.
- "   *Pelkenens.*, 359.
- *Axelii*, Finno, 196, 197.
- "   *Keuroens.*, 441.
- *Georgii*, Halikkoens., 35, 140,
178, 241.
- "   minister acad., 77,
141.
- *Henrici*, Nyl., 255, 257.
- *Isaci*, 228, 231.
- *Isaksson* 27.
- *Johannis*, 597.
- *Jörensso*n, kursor, 4, 33, 53,
90—92, 97, 102, 109, 110, 126,
192, 196, 197, 204, 205, 207,
228, 231, 235, 236, 255, 256,
266, 315, 316, 330, 331, 333,
404, 409, 421, 427, 441, 474,
477, 521, 530, 564, 592.
- *Matthiæ*, *Aboens.*, 158, 169,
173, 215, 222, 223, 225, 226,
228, 252, 254.
- *Nicolai*, *Uskelens.*, 62, 63, 132,
228, 231, 422, 470.
- Absolution*, se *Kornut*.
- Achrelius*, *Ericus*, med. prof., 66,

(73, 74), 75, 82, 84, 86, 89,
(*rektorat*: 89—125), 100, 131,
135, 137, 148, 189, 198, 218,
220, 222, 227, 230, 231, 262,
266, 267, (271), 274, 280, 283,
285, 288, 289, 294, 299, 301,
303, 307, 325, 327, 334, 341,
343, 345, 348, 362, 364, 365,
376, 377, 379, 381, 382, 393,
399, 401, 403, 405, 407, 408,
416, 419, 428, 431, 432, 437,
438, 441, 443, 449, 456, (*rek-
torat*;) 456—485), 486, 492,
493, 495—498, 507, 514, 525,
526, 532, 535, 537, 540, 559,
565, 570, 571, 572, 575, 579,
582—584, 586, 588, 595, 600.

Adamus, tysk præceptor, 194, 195.

Adel och bönder skola af präster-
skapet förmanas till enighet,
483.

Adelsbarns under akad. plats i pro-
cessioner, 14, 414.

Adjunkten, 9, 10, 65, 66, 76, 77,
104, 110, 127, 129, 172, 180,
262, (265), 377, (391), 422, 423,
429, 439, 360, 465, 512, 529,
539, 542, 548, 560, 574, 575.

Adliga studerandes bänkrum i kyr-
kan, 587.

— studerande förbjudas ingå i
auditoriet med svärd, 566.

Aedlilsambetet, 31, 61, 126, 175, 472,
527, 566, 575.

- Aejmelæus, Gustavus Kumoens.*, 397, 398, 449, 451, 452, 453, 455, 468, 470, 510, 511, 589, 592.
- (*Ejmelæus*) *Gustavus Andreæ*, 378.
- Aerarium*, 126, 238, 244, 251, 272, 273, 274, 309, 333, 449, 471, 483, 516.
- Aeschillus Benedicti*, 507, 592.
- *Laurentii, Vichtil.*, 18, 22, 23, 119—122.
- *Matthiæ, prest fr. Österb.*, 154.
- Agneta Marcidotter*, 141.
- Agreus, Claudius Johannis*, 500, 511, 526.
- Agrippa*, 121, 551.
- Akademien: inauguration*, 1, 4, 5 ff., (24), 76, 118, 339, 392, 407, 446, 453.
- *insignier (regalia) förvaras i domkyrkan*, 6—10, 126, 486.
- *dokumenter, donationsbr. m. m.* 527.
- *matrikel*, 3, 6, 176.
- *sigill*, 3, 6, 54, 87, 539.
- *bordkläde*, 575.
- *intimations taffa*, 364.
- *hus och byggningar*, 37, 53, 98, 175, 196, 230, 238, 272, 276, 277, 301, (333), 345, 431, 474, 498, 513, 529, 530, 563, 566, 572, 575, 588.
- *fönster sönderslås*, 37.
- *prubba (karser)*, 130, (132), 202, (240), 266, 333, 414, 432, 487, (584, 598).
- *fängelset*, 413, 416, 443, 488.
- *tryckeri*, 21, 53, 64, 66, 67, 87, 94, 126, 135, (140), 177, 198, 218, 271, 297, 321, 324, 359, 366—368, 373, 374, 376, 379, 392, 412, 415, 418, 436, 530, 547, 548, 555, 556, 558, 564—567, 572, 582.
- *boktryckare*, 14, 17, 21, 34, 41, 53, 57, 63, 81, 87, 135, 555, 556, 558, 564, 565 f., 572, 582, 586, 600.
- *boklåda och bibliotek*, 21, 55, 58—61, 75, 90, 94, 126, 141, 158, 235, 238, 259, 262, 271, 277, 284, 298, 338, 339, 357, 359, 367, 376, 442, (448), 460, 463, 473, 475—477, 494, 495, 512, 513, 516, 517, 520, 528, 539, 561, 562.
- *bibliotekarie*, 338, 473, 475, 477, 487, 512, 539, 548.
- *bokföreläsare*, 55, 57—62.
- *bokbindare*, 51, 57; 64.
- *snickare*, 53, 98, 102, 478, 558.
- *skräddare*, 26, 98, 192, 149, 582, 585, 587, 599.
- *humlegårdsmästare*, 297.
- *fogde*, 151, 268, 273, 275, 345, 347, 433, 460, 465.
- *stat och aflöning*, 15, 39, 74, 94, 100, 124, 148, (149), 172, 175, (192), 208, 238, 251, 271, 272, 273, 278, (283), 340, 347, 380, 407, 439, 442, 460, 465, 473, 488, 509, 586, 593.
- *kryddgård*, 85, 408, 409, (421), 497, 564.
- *privilegier*, 59, 60, 64, 74, 90, 99, (123), 127, 149, 153, 161, 177, (267), (324), 343, 425, 460, 462, 465, 474, 546, 550, 552, 558, (560).
- *betjentens mantals-, bakugns-, boskaps- och accis-penningar*, 74, 90, 99, 161, 413, 419, 425, 428, 433, 506.
- *jurisdiktions område*, 473.
- *domstol för gröfre förbrytelser*, 413, 416.

- ombud till kröning, 437 (443?).
  - herredagsmän, (51?), 92, 93, 134, 237, 298, (311), 439, 452, 455.
  - ränta, 65, 70, 94, 136, 138, 148, 158, 172, 186, 209, 238, (280, 268, 270), 296, 302, 327, 371, 375, 380 f., 433—435, 472, 474, 481, 482, (498), 507, 517, 518, 520, 522 f., 526—528, 535, 555, 593.
  - hemman och bönder, 75, 76, 94, 136, 138, 144, 148, 176, 208, 209, 234, 237, 248, 249, 260, (262), 263, 266—268, 270, 273, 274, (276), 277, 288, 300—303, (333), 344 f., 382, 365, 372, 375—378, 381, 392, 393, 410, 413, 425, 434, 435, 439, 472, 480—482, 493, 498, 513, 515, 518, 522, 523, 526, 528, 529, 545—547, 549, 554, 559, 580, 572, 590, 594.
  - tiondespanmål, bodar och kyrkoherbergen, 75, 94, 136, 148, 185, 230, 231, 238, 268, 277, 297, 325, 332, 378, 401, 406, 410, 411, 421, 432, 433, 436, 439, 443, (444), 480, 472, 483, 484, 492, 498, 502, 504, 507, 509, 513, 514, 518, 519, 534, 535, 537, 539, 540, 543—545, 549.
  - kröningsgård, 434, 435.
  - böter: ådömda, 19, 20, 25, 27, 29, 31, 35, 36, 41, 43, 47, 55, 63, 105, 117, 131, 132, 139, 141, 152, 160, 169, 183, 207, 213, 217, 228, 235, 248, 255, 256, 259, 291, 312, 370, 403, 445, 453, 483, 496, 522, 525, 548, 550, 556, (558), 573, 576, 589, 591, 596, 597, 599, (600).
  - andel i studenternes saköre, 132, 163.
- Alanus, Clavidus*, 126.
- Georgius, phys. et botan. sederm. theol. prof., 13, 15, 23, 31, 39 61, 81, 94, 100, 126, 137, 148, 152, 189, 219, 223, 227, 231, 235, 250, 256, 259, (rektorat: 259—363), 274, 310, 326, 327, 364—366, 368, 371—376, 377—379, 382, 385, 387, 391—393, 399, 400, 403, 405, 407, 408, 411, 412, 414, 416, 417, 420, 422, 428, 431, 437—439, 441—443, 446, 448—450, 453, 455, 462, 464, 465, 471—473, 475, 478—480, 482, 483, 484, 486, 487, 492—495, 497—499, 508, 509, 514, 515, 516, 518, 520, (rektorat: 520—556), 524, 557—559, 561, 563—565 567, 571, 572, 576, 578, 579, 582, 584, 587, 588, 591, 595, 598, 600.
  - Johannes Stephani, 589, 592.
- Allanias, Johannes, Nousiens.*, 595.
- Anders Andersson*, 211.
- „ borgare, 516.
  - „ sekreter., 234, 320.
  - Bakare, 466.
  - Jakobsson, 579.
  - Jöransson, smed, 254.
  - Matsson, 291, 845.
  - Michelsson, lagläsare, 365, (482?), 523.
  - Månsson, skräddare, 289.
  - Mårtensson, 297.
  - Persson, källarsven, 211, 212, 219, 220.
  - Sigfredsson, 341.
  - „ lagläsare, 196, 201, 272, 415, 474.
  - Skräddare, 548.
- Andreas Adami, O. Goth.*, 146.
- Ambernai, Smol., 182, 232.

— **Andreas**, 139, 231, 595.
 — " **Bothn.**, 197, 232, 242, 243.
 — " **Pelkenens**, 592.
 — **Bondonis**, 247, 248, 334.
 — **Georgii**, Rymmet., 237, 286.
 — **Henrici**, Aboens., 211.
 — **Jacobi**, Bothn., 159, 200, 213, 214—217, 232, 249, 304, 306.
 — " **Vöroens.**, 150, 151, 153—155, (156).
 — " **Smol.**, 415, 423, 424, 469, 470.
 — **Johannis**, 550.
 — " **Neric.**, 242, 244, 305, 307, 398, 405, 424, 468, 470, 471, 537.
 — " **Nyl.**, 508, 537, 566.
 — **Jonæ**, slottsprod., 97.
 — **Laurentii**, stud. Dorpat., 3.
 — " **Norcop.**, 131.
 — " **Nycop.**, 77, 81, 82, 129, 262, 265, 273, 380, 387, 417, (422?) 423, (427, 439, 476?)
 — " **Suderm.**, 359, 397, 398, 424, 468, 470.
 — **Nicolai**, 579.
 — **Thomæ**, 569.
 — " **Aboens.**, 592, 595, 596.
 — **Thuronis**, Kyroens., 463, 552.
 — **Svenonis**, Smol., 33, 34.
Inglenius, Simon Caroli, Nyl., de-
 positor, 50, 68, 69, 70—73, 78, 83, 84, 85, 135, 136, 144, 184, 214—216, 228, (231), 251, (256), 272, 273, 276, 292, 313, 314, 325, 337, 376, 389, 394, 400.

Anna Jakobsdotter, se *Terseus*.
 — **Mariedotter**, 141.
 — **Staffansdotter**, 456, 457, 462, 463.
Antila, Thomas, 594.
Anundus Christophori, Verml., 72.
Anxelius, (Anxelius?), Daniel Olai, 534, 567.
Apelberg, Michael, 571.
Appaldgren, Sveno, 180.
Archenholt, Henricus, 596.
Arenius, Petrus, 579.
Arkapoika, Henrik, krögare, 500.
Arved Andersson, akad. vaktm., 387, 392, 404, 406, 419, 420, 427, 428, 431, 432, 440, 442, 443, 448, 461.
 — **Matsson**, lagläsare, 585.
Arvidus Henrici, 570.
 — " **Nyl.**, 255, 257.
 — " **Karkkuens.**, 588, 596.
 — **Johannis**, Viburg., 81.
 — " **V. Goth.**, 179, 233, 242, 244, 270, 304, 305.
 — **Magni**, Smol., 547, 566.
Asp, Magnus, 237.
Ausius, Henricus, 571.
Auxelius, se *Anxelius*.
Axelius Andreas, Bothn., se *Kempe*.
 — **Henrici**, Lundens., 591, 595.

B.

Bachmannus, Johannes, Dalkarl., 531, 571.
Bahn, Johannes Adami, Nyl., Finl., 159, 161, 185, 187, 191, 233, 242, 243, 251, 305, 306, 366, 397.
Barckhusius, Olaus, Viburg., 244, 305, 307, 398, 424, 425, 467.
Barna skola på Åland, 372.
Barthollus, pastors son fr. Kumo, 549.

- Henrici, Bothn., 33, 143.
 — Jacobi, Vemoens., 440.
 — (Matthiæ?) 346.
 — Simonis, Nybyens., se *Judius*.
Barzius, Johannes, bisk. i Vexiö, 375.
Beata Pålsson, 584.
Becchius, Petrus Laurentii, O. Goth., 538.
 Begrafning, 391, 475, 596.
Benedictus, magist., 446.
 — Johannis, 52, 113.
 " Verml., 150, 179.
 — Laurentii, Aboens., 78, 79, 143, 211, 212, 253, 254, 322, 323, 325, 327, 328, 335, 336, 348, 349, 358—360, 365.
Bengt Bengtsson, ryttmästare, 560.
 — Johansson, 598.
 — Mårtensson, knekt, 482.
 " i Heisjärvi, 523.
 — Olofsson, skrifvare, 52.
 — Sämiskmakare (Sämiskare), 199, 201, 463, 511.
Berent Linnväfvere, 567.
Berg, Axel, 239, 245.
 — Lorents, borgare, 20.
Bergh, Gabriel Laurentii, 545, 546.
Bergius, Laurentius Erici, 132, 421.
 — Perus Andreæ, Suderm., 19, 33, 178, 251, 304, 422, 423, 425, 467, 521, 526, 530, 542, 547, 548, 550, 563, 565, 571, 599, 600.
 — Samuel Jonæ, Smol., 256.
Bernhardi opera, 426, 463.
Bertil Blasiussön, kommissarie 245.
 — Bryggare, 236, 500.
 — Jacobsson, 361.
 — Jörensön, 439, 440.
Besoldus, 453.
Betulander, Jonas, 405, 424, 442, 446, 471, 474, 485, 492, 494, 537.
Betulinius, Petrus Johannis, 494, 495, 560, 587.
Bibelöfversättningen, 25.
 — svensk, in 4:o, 59.
 Bibliotek, se und. Akademin.
Birgerus Arvidi, 104.
 — Johannis, Smol., 178, 232, 241.
Bjugg, Nicolaus, 463.
Blom, Simon, 128, 308, 366.
Bogha, Gustavus Pauli, 516, 595.
 Boklåda, se und. Akademin.
 Boktryckeri, se und. Akademin.
Bomgardt, Johan, 489, 491.
Boo, dn., prost på Åland, 473.
 Borgerskapet tillsäges att icke bor-
 ga åt studenterna vin och
 öl mot böcker och kläder
 m. m. 44, 280, (290 ff. 294 f.)
 — — att icke hysa studenter som
 från akad. och staden blifvit
 relegerade, 44.
Brahe, Pehr, greve, kansler, 1, 3—
 11, 14, 15, 17, 21, 26, 33,
 40, 44, 55, 63, 66, 74, 101,
 107, 118, 132, 136, 163, 164,
 175, 177, 184, 197, 240, 244,
 245, 256, 264, 265, 269, 270,
 276, 277, 292, 295, 302, 310,
 313, 314, 316—318, 321, 322,
 325, 327, 339—342, 345, 356,
 357, 367, 368, 370—382, 397,
 400, 401, 404, 405, 407, 411,
 413, 416, 417, 423, 427, 428,
 431, 432, 436, 437, 438, 441,
 442, 446, 447, 450, 453—455,
 474, 475, 477—479, 482—487,
 492, 494, 498—500, 508, 509,
 513—515, 517, 518, 524, 527
 —531, 537—540, 546, 547, 552,
 554, 556—561, 563, 565—567,
 571, 574, 577, 582, 586, 590,
 598, 600.
Brandt, Herman, kornet, 369.
 Brandväsendet, 513.
Brevichius, Andreas, Aboens., 36,
 37, 66.

- Brita*, hustru, 335.
 — Hansdotter, 253, 254.
 — Matsdotter, 476.
 — Olufsdotter, 426.
- Brocheuius*, Hermannus, 489, 491.
Brochius, stadsskrifvare, 245.
Bror Andersson, landshöfdinge, 10.
Bruun, Anundus, 40, 299.
 — " Christ., 48.
 — Johannes Vilhelmi, 592, 595, 596.
 — Nicolaus, 80.
 — Peter, köpsven, 55.
 — Willam, 573.
- Brynel*, hr, 579.
Brynolphus, dn, 195.
 — Magni 231, (299?)
 — " Verml., 85, 86, 93, 139.
- Bruse* (Brwse), Anders, orgelbyggare, 188, 193, 251, 272, 276, 459, 460, 464, 475, 477.
Bröllop, 149, 160, 162, 297, 376, 500, 502, 504, 578.
Bröllopsordning, 4, (198).
Burman (Buurman), Elias Olai, 191.
 — Philip, 579, 580.
Böter, se und. Akademin.
Böös, Vilhelm, 333.
Bärgh, Mats, 401, 403.
- C.**
- Cabala*, 550, 551 f.
Callenius, Stephanus, 534.
Canutus Canuti, Nycopens., 90, 93.
 — Henrici, Pelkenens., 592.
 — Jacobi, Bothn., 159, 161.
 — Laurentii, 392, 397.
 — Magni, Bothn., 27—29.
 — Sigfridi, Pelkenens., 587.
 — Stephani, 573.
- Caretenius*, Henricus, 553.
Carl Bertilsson, 435.
 — Carlsson, riksamiral, 337.
 — Fogdeskrifvare, 185.
- Hindersson, 588.
 — Jönsson i Hinnerjoki i Lappo, 572.
 — Simonsson, 338, 347, 351.
- Carlö socken*, 252.
Carmina, tryckte af studenter, 87, (579).
Carolus Eri, 199—201, 202, 206.
 — Henrici, Nyl., 255.
 — Jonæ, Verml., 48, 49, 53, 54, 199—201, (202, 206), 232, 242.
 — Petri, Bothn., 384, 386, 387, 402, 403.
 — Simonis, 592, 595.
- Cavallius*, Magnus Olai, Smol., 190, 251, 262.
Christer Henriksson, 164.
Christianus Christiani (Uskelens.), 228, (231), 541.
Christiernus Christierni, Uskelens., 158, 162, 393—396, (545?).
 — Eri, 432, 452.
 — Mathiæ, Bothn., 154, 157.
 — Simonis, past. i Uskela, 393—396, 399, 400, 540, 541, 545, 551, 585.
- Christoffer Matthiæ*, skolaris, 28.
Christophorus Martini (Marci), Lampisens., 595, 596.
Chronander, Jacobus Petri, V. Goth., 179, 219, 233, 242, 244, 275, 305, 207, 398, 424, 443—445, 448, 468, 469, 486, 494, 537.
- Citation*, stadga om, 32.
Claes Hansson, fogde, 148, 164, 172, 173, 264, 333, 340, 406.
Claudius Henrici, Bothn., 81, 143.
 — Petri, Neric., 220, 232, 241, 243, 257, 258, 281, 282, 304, 306, 379.
- Clavidus Christophori*, oconomus templi, 64, 81, 85, 98, 110, 172, (200), 299, (368).
Clemens, stud., 464.

- Johannis, fr. Tavastehus, 549.
Olavet ... uri, 169.
 — Skomakare, 211, 216, 536.
 — i Tyrisevå, 482.
Clodinus, Sveno, O. Goth., 421, 423, 424, 453, 455, 468, 470.
Comedia, 9, 25, 31, 32, 160, 275, 276, 517, 518, 555, 556.
Coliander, Sveno Johannis, 170, 171.
Obliander, postmestare, 578.
Collinus, Benedictus Jonæ, Smol., 508, 527, 566.
 — Jacobus Johannis, 566, 567, 576, 591, 596.
 — Johannes Johannis, Verml., 499, 543.
 — „ Nicolai, Verml., 336, 543.
 — Jonas, Suderm., 448.
 — Stephanus Nicolai, 548.
Consistorium Academicum, ang., 74, 86, 87, 206, 213, 218, 226, 260, 270, 329, 412—414, 416, 432, 437, (565).
 — — Consist. sammanträdena hållas i kyrkan? 132, 133, jmf. 432.
 — Minus, ang., 208, 413, 414, 416.
 — Consist. handlingar, 58, 88, 127, 144, 147, 218, 259, 263, 266, 299, 321, 360—362, 364, 441, 443, 444, 452, 483.
 — Ecclesiasticum, ang., 74, 134, (565).
 — Vitebergens., 442.
Consolatio philos. Boëtii, 463.
Constitutiones acad., 74, 175, 177, 208, 218.
Cornelius Nilsson, linväfvere, 348, 358.
Croust, Lorentz, landshöfdinge, 474, 493, 500, (502, 506), 506, 507, 567, 578, 582.
Crochius, borgmästare, 258.
 — Johannes Georgii, 303, 311, 312, 343.
Cronapel, Matthias, Nyl., 236.
Curnovius, Johannes Henrici, 159, 216, 306.
 „ „ Finl., Bjorneb., 232, 241, 243, 253, 255, 281, 298, 304, 313, 379.
Cumblæus, Magnus Eriki, 306, 307, 398, 423.
- D.**
- Daniel* Danielis, Uloens., 401—403.
 — (Plagman?) Bakare, 466.
 — Henrici, 549.
 — Nielsson, skrifvare, 489—491.
 — Stephani, Jemsen., 157.
Danska kriget, plakat om, 106.
Dedikation, ang., 271, 364, 414.
Dekanatet, 2, 3, 10, 30, 63, 66, 80, (82, 84,) 85, 92, 101, 126, 135, 158, (169,) 210, 251, 271, 310, 326, 411, 417, 429, 446, 454, 529, 547, 601.
Deepner, Märten, (bakare?) 466.
De la Gargie, Brita, 147.
 — Magnus, 486.
Deposition, 3, 4, 11, 26, 111, 129, 158, 161, 162, 169, 187, 193, 195, 210, 211, 255, 314, 415, 417, 531 f. 533, 538, 579, 580, 582, (599).
Deposituren, 3, 11, 12, 36, 108 f. 135, 136, 142, (195,) 400, 405 f. 475, 476, 487, 488, 494, 512, 513, 582.
Didericus Petri, Smol., 73, 82, 86, 162.
Diligentes, ordning om, 176, (284).
Diodericus, dn., Smol., 233, 234.
Dirich Johansson, 459.
Disciplinsmål: absolution och kornut, se Kornut.
 — brott mot kyrkofrid, 478.

- bröllops och kyrkoförrargelse, 160, 162, 196, 500 ff. 502 ff. 504 ff. 599.
- dobbleri, 27, 139.
- dråp, 22 f. 55, (164, 168).
- duell, 573, 575.
- fönsterinslagning, 31, 49, 109, 113, 150, 153, 182, 222, 226, 381, (382), 384, 448, 449, 450 ff. 453, 536, 546.
- kärleksbref och otillbörligt förhållande, 69—73.
- lägersmål och lönskaläge m. m., 82, 95, 99, 101, 106, 110, 111, 112, 117, 134, 140, 144, 146, 173, 201, 224, 322, 323, (325, 327, 328, 335 f.), 348 f., 358, 417 f., 418, 420, 421, 426 f., 430, 463, 507, 508 f., 530, 587 ff., 574, (576 f.), 577, 584, 585, 588, 589 f., 597.
- pasquil, 128, 129, 330, 362, 550, 552 f.
- penalism, 34, 159, 163.
- rån, 223, (225).
- smädelse och smädeskrift, 193, 213, 217, 250, 331, 334, 338, 393 ff., 404, 538, 541.
- Slagsmål och skällsord, okynne, gräl, nattstoj, oljud, oqvädensord, hemgång m. m., 19, 20, 22, 23, 25, 27, 28, 41—43, 46, 47, 49, 52, 54, 55, 62, 63, 68, 73, 79, 98, 99, 104, 113—117, 139, 145, 150—154, 158, 161, 162, 165, 169, 180, 181, 191, 196, 197, 199—202, 204—207, 210, 214, 216, 217, 222, 228, 234, 235, 238, 247, 253—257, 259, 261, 311, 312, 329 f., 332, 346 f., 349 ff., 353 ff., 367, 369 f., 386, 406, 438, 439 f., 362, 466, 487 f., 489 ff., 496, 500—506, 509 ff., 527, 542 f., 545, 549, 550 f., 555 f., 581, 572 f., 578, 579, 580 ff., 587, 591, 596, 597, 599.
- stöld och tjuveri, 73, 432, 440, 442, 452, 456 f., 462 f.
- svartkonst och förbund med djefvulen, 118—122, 164, 166, 168, 560.
- nattlopp, tumult, excesser, offentligt ofredande, 150—157, 169, 240, 293 f., 381 ff., 384, 476, 478, 532, 561, 579, 589, 596 f. Se för öfr. slagsmål.
- utmaning på svärd, 463, 550, (565), 573, 580 ff.
- särskilda tviste- och disciplinsmål, 32—38, 40—43, 46—49, 62, 69, 70—73, 79, 81, 82, 91, 92, 113—115, 160, 162, 169, 173, 212, 216, 236, 237, 252, 280, 283, 286, 289, 291, 298, 299, 309, 410, 467, 471, 517, 533, 535 f., 347, 551, 571, 592, 598.
- Disputationes, declamationes, orationes etc. ordin., publ., ann., synod., stipend., gradual. etc., 9, 15, 16, 40, 41, 75, 86, 93, 104, 106, 108, 127, 146, 180, 193, 197, 198, 227, 246, 287, 364, 371, 377, 380, 411, 415, 437, 453, 494, 495, 499, 524, 539, 545, 546, 553, 587.
- Djeknarne, ang., 250, 476.
- Domkapitlet, 74, 236, (565).
- Domkyrkan, (8 f.), 46, 58, 92, 93, 102, 110, 200, (298), 407, (414), 453, 479, 512, 587.
- Dordej Andersdotter, 211.
- Dufva, Jost, 431.
- Dumenius, Isacus, 469.
- Dumerus, Isacus, 425.

E.

- Edman*, kapten, 329, 332.
Ek, Jonas Petri, 548.
Ekman, Jochim, 299.
 — Petrus, V. Goth., 478, 537.
Elaus, Verml., 534.
Eleemosia scolastica, på Åland, 372.
Elenchus prælectionum, jemf. Föreläsningar.
Elengius (Elingius?) Georgius, 293.
Elers (Ellers), Fredrik, akad. bokbindare, 51, 64, 141, 158, 236, 269, 456, 457, 462, 463.
Elg, Sveno, V. Goth., 134, 140, 173.
Elias Andersson, slottsfogde, 98, 99, 113, 211, 219.
 — Arvidi, Bothn., 401.
 — Israelis, Vestm., 82, 83.
 — Jönsson, akad. bokhållare, 57, 66, 74, 94, 124, 136, 172, (185), 226, 251, (256), 296, 325, 332, 337, 340, 341, 357, 359, 362, 365, 410, 411, 532.
 — Marci, 20.
 — " Bothn., 27, 29.
 — Stephani, Jemsens., depositör, 3, 5, 11, 26, 27, 36, 37, 41—43, 51, 52, 103, 109, 142, 157.
Elin, hustru, 367.
 — J. 540.
 — Jakobsdotter, 588.
Elingius, Georgius, Suderm., (293?) 446, 485.
Elmegren, Andreas, 578.
Eloquentiæ prof., se und. Professionerna.
Elsa Sigfredsdotter, 181.
Embetsmäns krog och källare, i Åbo, 139, 170.
Enevaldus Svenonis (Svenonius), Smol., 178, 179, 185, 232, 241, 243, 251, 304, 306, 377, 378, 389, 397, 398, 400, 422, (440?).
Engelbrecht, bokhållare, 302.
 — Nielsson, kamrerare, 458, 488, 532.
Eporagius, doktor, 375.
Ericus, stud., 125.
 — Abrahami, Nyl., 425, 467, 469, 470. (Se *Hermainen?*).
 — Andreæ, Finno, 228, 231, 255.
 — " Neric., 220, 232, 241.
 — " Somerens., 286, 305, 307, 398, 424, 468, 469.
 — Christophori, V. Goth., 102, 232, 241, 243, 304, 306, 397, 423, 467, 469.
 — Clavidi, Nyl., 255
 — Erics, O. Goth., 45, 99, 146, 150, 151, 155, 178, 232, 249.
 — Francisci, subrektor i Helsingfors, 18.
 — Georgii, 62.
 — " Piikkens., 143.
 — Henrici, 229.
 — Jacobi, 592.
 — Jonæ, Neric., 220, 221, 357.
 — " Verml., 73.
 — Laurentii, 592.
 — Magni, 24, 231.
 — " Nycop., 179.
 — Marci, Aboens., 592, 595, 596.
 — Martini, Aboens., 596.
 — Matthiæ, 11.
 — " Upsalens., 477.
 — Michaelis, Kyrkslættens., 118—122.
 — Pauli, 77, 108, 142.
 — Petri, Lundens., 227.
 — Roslagius, 66.
 — Sigfridi, Carlöens., 180.
 — " Bothn., 148.
 — Tammelainen, 561.
Erik, dn., 233.
 — svensk kapellan, 57, 415.
 — Clemetsson j Kalli by i Ikaalis, 572.
 — Danielsson, akad. vaktmä-

- stare, 240, 262, 265, 271, 280,
 284, 288, 292, 294, 298, 450,
 478.
 — Helgelsson, akad. skräddare,
 98, 149, 191, 192, 195, 582,
 585, 586.
 — Henriksson, 474.
 — Henriksson, akad. skräddare,
 98, 315, 330, 331, 404.
 — Jakobsson, 246—248.
 — Johansson, rådman, 368—370.
 — „ „ kamrerare, 178.
 — Klockare i Röntämäki, 323,
 335, 336.
 — Matsson, 164, 166.
 — Månsson i Ispois, 167.
 — Simonsson, befallningsm., 296,
 301, 407.
 — Skräddare, 255.
 — Tullskrifvare, 22, 23.
Erinenius, Sveno, Neric., 467.
Esajas Gabrielis, Bothn., se *Gammal*.
Eskil, tjänare, 142.
 — Past. i Halikko, 556.
 — Eriksson i Karkkuby, 393.
 — Jakobsson, fr. Röntämäki by
 i St Marie, 28.
 — Matsson, linväfvare mästern,
 sven, 521, 522.
 — „ „ skomakare, 532, 533.
Eva Thomasdotter, 549.
 Examen, jemf. Föreläsningar.
 Exercitia, jemf. Föreläsningar.
 Expectanterne, ang., 176, (299), 512.
- F.**
- Fabricius*, Aeschillus Laurentii, 567.
Fagrelius, Johannis Svenonis, 188.
Falander, Jsacus Erici, 500, 537.
Falk, Johan, kammarskrifvare, 26,
 27.
Fateburg, Mårten, Viburg., 25, 26,
 46, 47.
Favorinus, Ericus Georgii, 595.
- Ferier, ang., 371, 375, 413, 416.
 Jemfr för öfr. und. Föreläsningar.
Finsenius, Johannes, 589.
 Finska församlingen i Åbo, 102, 110,
 145.
 — „ „ i Stockholm, 134.
 Finström socken, 499.
Fiscus academicus, 65, 66, 74, 76—
 78, 81, 93, 94, 127, 135, 140,
 149, 163, 175, 176, 177, 187,
 196, 225, 235, 236, 238, 244,
 264, 271, 274, 287, 295, 297,
 307, 309, 324, 333, 342, 357,
 363, 366, 374, 377, 378, 398—
 400, 407, 412, 414, 416, 418,
 425, 430, 432, 439, 441, 442,
 458, 461, 471, 473, 475, 477,
 485, 486, 488, 507, 513, 516—
 518, 520, 526, 528, (530, 539,
 564) 566, 596.
 — „gamla“ *fiscus*, 564.
Fiscus nationalis („in pauperum
 studiosorum commodum“),
 420, 533, 547, 571, 574.
Flachsenius, Jacobus Henrici, (534?)
 595.
Fleck, Carl Bertilsson, akad. vakt-
 mästare, 431, 449, 450, 487.
Fleming, Henrik, 302.
 — (begrafning, 527).
Florinus, Ericus Matthiæ, 500.
 — Henricus, Pemarens., 570,
 590.
Folkenius, Laurentius Johannis, 140,
 178.
 — Sveno Laurentii, Neric.,
 174, 179, 219, 220, 221.
Folkernius, Johannes, 218.
Forladius, Jacobus Johannis, Smol.,
 400, 423, 424, 468, 470,
 493, 528, 548.
Forlundius, Laurentius Andreæ,
 437, 537, 550, 551.

- Forschovius*, Johannes, 80.
Forselius, Jonas, Smol., 191, 233, 242, 244, 304.
Forsenius, Johannes, 589, 592.
 Forum för graviores lites acad., 413, 416.
Fredericus Georgii, 452, 596.
Freese, Reinholdus, 512.
Fribytare, Arvid, 150, 151, 153.
Friis, Niels, 450, 451, 452.
Frisius, Johannes Arvidi, akad. notarie, 1, 2, 3, 6, 8—10, 14, 15, 17, 34, 44, 54, 57, 58, 64, 74, 78, 85, 87, 88, 94, 97, 110, 124, 128, 131—133, 137, 138, 140—142, 144, 147, 148, 150, 153, 156—158, 163, 175, 179, 180, 181, 184, 230.
 — Samuel Nicolai, Aboens., 228, (231), 232, 237, 243, 244, 305, 307, 398, 424, 446, 465, 466, 468, 470, 537.
Frost, Lars, 577.
Frosterus, Carolus Henrici, 254, 255.
Fråvala Nils, 70.
 Fysices professionen, se Professionerna.
 Föreläsningar, öfningar, examina m. m., 11—16, 18, 21, 25, 29—33, 35, 50, 54, 61, 65, 68, 74, 76—79, 86, 89, 91, 93, 94, 103, 119, 125, 127, 131, 135, 137, 138, 143, 146, 147, 149, 171, 175, 180, 184, 188, 189, 191, 193, 194, 198, 218, 227, 236, 244, 250, 252, 259, 262, 264, 280, 282, 283, 287, 298, 299, 310, 316, 342, 364, 367, 371, 375, 376, 378, 380, 392, 405, 409, 411, 416, 417, 420, 431, 435, 444, 453, 454, 458, 461, 464, 472, 476—478, 486, 492, 499, 507, 508, 515, 520, 524, 525, 529, 530, 534, 539, 543, 547, 554, 559, 562, 563, 565, 571, 575, 590, 599, 601.
- G.**
- Gabriel* Andrea, Kjulaholmens., 591, 592, 596.
 — Berendsson, 117, 131.
 — Christophori, Bothn., 196, 197, 204, 205, 207, 211.
 — Gabriellis, Bothn., 551.
 — Georgii, Bjerneb., 423, 424, 468, 470, 575, 576.
 — Henrici, Bothn., 158, 161.
 — Isaci, Bothn., 240.
 — Jacobi, Lemoens., 466.
 — Laurentii, Verml., 499.
 — Matsson i Nousis, 249.
 — Matthiæ, Pernovius, 143.
Gadd, Andreas, V.Goth., 513.
 — Hemmingus, 43.
Gallus, Martinus, Bothn., 561, 578, 589, 596, 599.
Galt, Theodorus, V.Goth., 534.
Gammal, Esajas Gabriellis, Bothn., 143, 150, 151, 153—155, (156).
Gardius, Sveno, 534.
Garlenius, Johannes Olai, Vestm., 508, 530.
Gartzius, Johannes, Arbogens., doktor, 330, 332, 420, 426, 446, 447, 453, 454, 468, 469, 473, 494, 506, 519, 545, 546, 581.
Gelsenius, Sveno Toreri, O.Goth., 218, 283, 286, 297, 305, 307, 321, 324, 359, 366, 367, 368, 372, 373, 379, 397, 407, 409, 412, 415, 418, 423, 446, 467, 469.
Georgius Aeschilli, Achasens., 545—547.
 — Erici, Aboens., 152, 153, 203, 249.
 — Henrici, Aboens., (Herrainen?) 20, 39, 40, 79, 511, 515.

- Georgius, Jacobi*, 596.
 — *Matthiae, Sampena.*, 206, 207, 210, 288, 313.
 — *Nicolai, Suderm.*, 108, 232, 242, 243, 305, 306, 397, 423, 468, 469.
 — *Piikkens.*, 395.
- Germania, resa till*, 181.
- Gers, Pehr Eriksson, akad. qvästor*, 3, 14, 15, 23, 40; 45, 57, 65, 67, 69, 75, 76, 77, 93, 94, 102, 136—138, 144, 148, 158, 170, 172, 175, 177, 179, 184, 186, 208—210, 230, 231, 233, 234, 237—239, 243—246, 248—251, 262—264, 266, 268, 271—274, 277, 282, 284, 285, 288, 292, 295—297, 300—304, 307—309, 324, 325, 327, 333, 337, 339, 341, 343, 344, 346, 347, 357, 359, 362, 364—366, 371, 375, 377, 378, 380, 381, 387, 392, 393, 401, 406—408, 410—414, 418, 419, 421, 430, 332, 435, 436, 439, 442, 449, 450, 453, 458, 461, 471, 473—475, 477, 478, 480, 482, 487, 492, 495, 498, 502, 507, 509, 513, 516—521, 524, 526, 527, 530, 536, 543, 544, 547, 549, 550, 554, 555, 558, 560, 562, 563, 566, 571, 572, 574, 575, 584, 590, 593, 594, 598, 600.
- Gerulinius, Ananias*, 51, 52.
- Gertrud*, 113—115.
 — *hustru*, 335.
 — *Arvedsdotter*, 525.
 — *Clemetsdotter*, 508, 509.
 — *Rasmusdotter*, 147.
- Gethe, Ericus, vice president*, 29.
- Gewert (Gäfvört), Jakob, borgare*, 150, 152, 426.
- Giök, Israel*, 527, 555, 594.
- Giös, Bartollus*, 510, 511, 548, 567, 572, 592, 595.
 — *Johan*, 272, 273.
- Godenius, Ericus And., Vestm.*, 179, 233, 242, 243, 305, 306, 397, 421, 423, 425.
 — *Ericus, O. G. (P)* 487.
- Grabbe, Arvid, landshöfd.*, 282, 349.
- Greek, Jacobus, Nyl.*, 255.
- Grels, past. (?) i Lappo*, 568.
 — *Mänsson*, 426, 427, 430.
- Grewé, Amund Nielsson, boktryckare*, 556, 558, 564—567, 574, 582, 586.
- Grundelius, Arvidus Johannis*, 275, 277, 283.
- Gråd, Johannes Martini, Fenno*, 69, 263, 283, 305, 307, 398, 424, 446, 468, 469, 587.
 — *Zacharias*, 164.
- Gudmund Olsson*, 583, 584.
- Gunnarus Gunnari*, 199, (200) 201, 202, (206).
- Gustaf Larsson, källarsven*, 139, 170, (171).
 — *Olsson*, 435.
- Gustavus Gabrielis, Vöroens.*, 401—403.
 — *Henrici, Pöyttens.*, 143.
 — *Laurentii, Bothn.*, 240.
 — *Pauli, Birkkalens.*, (se *Bogha?*) 543.
- Gyllenius, Petrus Magni, Verml.*, 19, 140, 244, 305, 306, 398, 418, 424, 425, 445, 467, 468, 469, 470, 477, 494, 499, 500, 507, 509, 516, 526, 531, 536, 579.
- Gyllenkloo, Andreas, sekreterare* 68.
- Gymnasium i Åbo*, 64, 141.
- Gäfvä till akademien, (bibliotek)*, 339.
 — *å akad. vägnar*, 178, 542.
- Göstaaf Göstaafsson, greve (af Vasaborg)*, 366, 368, 373, 378, 412.

H.

- Hagman*, Matthias Erici, 131.
Hake, Peter, 332.
Halenius, Olaus, 534.
Halikko, 551.
Halis qvarn, 466.
Hammarland socken, 372.
Hambrinus, Olaus Henrici, Neric., 192.
Hans Eriksson, 367.
 — Hansson, rådman, 260, 261.
 — Thomasson, bonde, 25, 26.
Haqvinius Johannis, V.Goth., 233, 242, 244, 305, 306, 397.
 — Laurentii, V.Goth., 102, 178, 415, 424, 468, 469.
Harald Haraldsson, 112.
Harcapæus; se Härkåpæus.
Hartmannus, Samuel, eloqv. prof., 7, 10, 11, 81, 82, 133, 337, 395, 416, 422, 427, 428, 431, 432, 434, 436—499, 441—444, 446, 448—450, 456, 458, 461, 462, 464, 465, 471, 472, 473, 475, 477—480, 482—484, 485—489, 492—495, 497—500, 507—509, 514, 515, 516, 518, 520—522, 524, 525, 529, 530—532, 535, 537, 539, 540, 543, 559, 565, 566.
Hartvig Henriksson, 499.
Hasu, Johan, 218.
Heikkilä ladugård, 58.
Helisten, Peder, borgare, 91, 92.
Helsingfors, mönstring i, 1.
Hellenius, Petrus, 81, 82.
Hemæus, Ericus Henrici, 496
Hemmingius Josephi, 228, (231), 440, 529, 563, 572.
Henricus, 215, 263, 511.
 — past. i Nyby, 100, (110), 194.
 — Aeschilli, 573.
 — Caroli, Aboens., 534, 537.

- Henricus*, Choralis, 111, 115.
 — Clavidi, 572.
 — Erici, 359, 436.
 — „ past. i Ruovesi, 229.
 — „ Aboens., kursor, 186, 195, 196, 203, 204, 212, 228, 231, 377, 409, 418, 467, 468, 470.
 — „ Nyl., 255, 257, 341.
 — Georgii, Aboens., 158, 162, 484, 485, 487, 494.
 — Henrici, minister publ., 288.
 — „ Finno 228, 231.
 — Isaci, 524.
 — „ Bothn., 401, 402.
 — Jacobi, Bothn., 204, 205, 207.
 — „ Lojoens., 577, 584, (585?) 594, 595.
 — Johannis (Jacobi?) 585, 588.
 — „ (Jacobi?) Lojoens., 588.
 — „ Aboens., 44, 109, 542.
 — „ Finno, 253, 254.
 — Magni, 48, 49, 53, 54, 579.
 — Matthisæ, 222.
 — „ Pemarens., 595.
 — „ Neostad., 424.
 — Martini, 534, 569.
 — Nicolai, 141, 228, (231).
 — „ Aboens., 143.
 — Parginsulanus, 196, 231.
 — Severini, 19, 20, 36.
 — „ kollega, 52.
 — Sigfridi, Bothn., 20, 21.
Henrik, Peter Thorwöstens fullmäktige, 408.
 — finsk kapellan, 100.
 — Bagare (Bakare), 220, 428, 432.
 — Eriksson, 474.
 — Jakobsson fr. Påkkala by i Lundo, 357, 358, 361.
 — Jörenson fr. Reso, 439, 440.
 — Knutsson, 471, 597.
 — Matsson, borgare, 164—168.

- Henrik Michelsson*, ryttare, 438.
 — *Mårtensson*, akad. fogde, 150, 151, 155, 176, 234, 300, 301, 343, 344, 346, 347, 365, 392, 431, 434, 472, 480—482, 492, 493, 522, 523, 526, 529, 543—546, 554, 555, 560, 590, 593, 594.
 — smed, 202.
 — *Staffansson*, stadstjenare, 191, 198, 199.
- Herfve* (Härfve), Thomas, 180, 407, 420, 421, 443—445.
- Hermainen*, Ericus Abrahami, Nyl., 400.
- Herman*, Thorwöstens fullmäktige, 425, 426.
- Herlicius*, Sigfridus Magni, 45, 81, 82, 119.
- Herrainen*, Georgius Henrici, Abons., 159, 163.
- Hieronymus* Gabrielis, 107, 117, 118.
- Hinsbergius*, Laurentius, Verml., 494, 566, 587.
- Hirudius*, Jonas Laurentii, Vestm., 441, 469, 470, 534.
- Historia Sveciæ et Finlandiæ skall skrivas af Michael Vexionius 371, (436?).
- Historices professionen, se Professionerna.
- Hoffmannus*, Henricus, past. o. præpos. i Masko, 39, 40, 213.
- Hojander*, se *Huijare*.
- Hollola* pastorat, 97.
- Holstenius*, Ericus Andreæ, Verml., 78, 179, 599.
 — „ Verml., 531, 534, 578, 579.
- Hoperi*, Jakob, 263.
 — *Mårten Jakobsson*, 497, 521.
- Horn*, Arved, 540.
 — *Gösta*f, 203, 300, 517.
 — *Kirstin*, fru, 359.
- Horn*, Svante, till Åminne, 118.
- Hoon* (Horn!), Jöran, skeppskapten, 578.
 — *Margetha*, 70 (71, 72, 95).
 — *Maurits*, 246.
 — *Mårten*, borgare, 69—72, 95.
- Hornick*, Casper, 331, 338, 339.
- Hospitalet i Åbo, 589, 592.
- Hourenius*, Henricus, 466.
- Huijare* (Hojander), Henricus Aeschilli, 589, 590, 595, 597, 598.
- Hulgare*, Pålval Jönsson, 559.
- Humalainen*, Johan Matsson, fogde, 406, 410, 411.
- Humble*, Sveno Petri, Smol., 31, 48, 49, 53, 54, 104, 179.
- Hvitfot*, 408.
- Håkan* Andersson, O.Goth., 349—352, 354—356, 358.
- Hällola*, Sigfred, 181.
- Händälä länsmans gård i Halikko, 585.
- Härkäpæus*, Christophorus Andreæ, 595.
 — Ericus Andreæ, 595.
- Hörling*, Hans, hans enka, 150, 151.
- Höök*, Ericus Jonæ, Neric., 415, 469, 470, 526, 539, 543.
- I.
- Ikalis bönder, 393.
- Ille*, Gustaf, 164.
- Ilmola socken, förrymda knektar i, 523.
- Inauguration, se und. Akademien.
- Ingeborg* Christierni, pastorsdr. fr. Uskela, 541.
- Ingula by, 393, 546.
- Inskription, jemf. und. Föreläsningar.
- Inspektorer öfv. ærarium, jemf. und. Ærarium.
 — öfv. stipendiaterne, se und. Stipendium.

- Inspektorer öfv. landskapen, 77,
 190, 143, 571.
 — öfv. tryckeriet, jemf.
 und. Akad. boktryc-
 keri.
 — öfv. biblioteket, jemf.
 und. Akad. bokläda och
 bibliotek.
- Intimation om primorum professo-
 rum introductio (1640) tryc-
 kes, 432.
- Isacus* Abrahami, 289.
 — Johannis, Pelkenens., 548, 595.
 — Limingius, 504.
 — Martini, Vesilaksens., 595.
 — Nicolai, Smol., 108, 241, 243,
 304, 306, 397, 423, 467, 472.
 — Petri, 247, 248.
 — „ Holmens., 31, 41—43, 45.
 — „ Smol., 55.
 — Stephani, se *Svanestrups*.
- Israel*, Per Gers tjenare, (se *Giök?*)
 346, 354, 404, 406, 410, 550,
 559.
 — Johannis, 499.
- J.
- Jacobus* Abrahami, Angerm., 485.
 — „ Finno, 134, 198,
 201 (224?).
 — „ Nandalens., (Me-
 rimascoens.),
 224, 259, 272, 291,
 378.
 — Bartholli, 103.
 — Clementis, Aboens., (Rotta?)
 234, 235.
 — „ Räntämäkens.,
 (Oja?), 78, 79.
 — „ Bothn., 204, 205.
 — Georgii, Bothn., 134, 140,
 224, 365.
 — Henrici, Vemoens., 516, 567.
 — Jacobi, Bothn., 240, 401.
- Jacobus* Jacobi Tenascovius, 173.
 — Johannis, 488, 592.
 — „ (Vallenius?) 94.
 — „ Loimjokiens., 465,
 487.
 — Josephi, Nykarl., 214, 216.
 — Magni, Smol., 48.
 — „ Sahalaksens., 35, 36.
 — Nicolai, 48, — (Johannes? N.)
 190, 191.
 — „ Suderm., 152.
 — Simonis, 452.
- Jakob* Eriksson, ryttare, 549.
 — „ fr. Karjalais i Meri-
 masko, 583.
 — Ersson, 489, 492.
 — Grelsson, 410.
 — Henriksson, fr. Koivu by i
 Karkku, 590, 594.
 — Larsson, „ung dräng“, 170.
 — Matsson, 331, 489, 546.
 — „ i Hinnerjoki by i
 Lappo, 572.
 — N., hofrättstjenare, 79.
 — Persson, 567, 568.
 — Regementsskrifvare, 525.
 — Skomakare, 111.
 — Skräddare, 104, 130, 246.
 — Väfvare, 207.
- Jauche*, Samuel, 59.
- Jauchius*, Laurentius, Lubecens.,
 bokförrare, 55, 58—62, 75, 90,
 235, 236, 271, 284, 298.
- Javellinus*, Haqvinus, V.Goth., 446.
- Jernlodh*, Gustaf, 256, 346.
- Jesenhaus*, Johan, 489, 491.
 — Petrus Petri, 98.
- Joachimus* Nicolai, 526.
- Jochim* Jöns(son?), tunnbindare,
 213, 214, 216, 217.
- Joel* Laurentii, 425, 469, 470.
 — Magist., (Laurbecchius?) 556,
 587.

- Johan* Bertilsson, befallningsman, 296.
 — Christersson, 34, 561.
 — Eriksson, 369.
 — ” kommissarie, 39.
 — Hansson, borgmäst., 148, 192, 195, 226, 256, 502, 504.
 — ” länsman i Rainio i Karkku, 300, 392.
 — Henriksson, assessor, 95, 96, 226, 256.
- Johan* Johansson, hofrättspost, 312.
 — ” nålmakare, 142.
 — Larsson, auskultant, 351, 352, 355.
 — Matthiæ, doktor, 528.
 — Olsson, slottsbockhållare, 404, 484.
 — Sigfredsson, kornet, 34.
 — ” akad. skräddare, 582, 585, 587, 589.
 — Skräddare, 441.
 — Simonsson, lagläsare, 131.
 — Thorwöstens tjenare, 329.
- Johannes*, 361.
 — Andreæ, Aboens., 79.
 — ” Rytterens., Vestm., 179, 305, 398, 424, 468, 469.
 — ” Strettenius, Smol., 415, (470) 485.
 — Arvidi, från Ekenäs, 167.
 — Birgeri, Smol., 179.
 — Canuti, Smol., 179, 260.
 — Christierni, 597, 599, 600.
 — ” Uskelens., 595.
 — Ericsi, 504, (506).
 — ” Hallulens., 595.
 — Gabrielis, Rimmet., 114—117, 131.
 — Georgii, Piikkens., 496.
 — Gregorii, Finno, 228, (231), 255.
 — Haqvini, Bothn., 401, 403.
- Johannes*, Henrici, Björneb., 96, 99.
 — ” Karkkuens., 591, 596.
 — Jacobi, 103.
 — ” Bothn., 403.
 — ” Naguens., 463, 471, 485, 495.
 — Johannis, Aboens., 207.
 — ” Suderm., 28.
 — Jöransson, 91, 92.
 — ” Arbogens., 178, 233, 242, 243, 305, 306; 397, 424.
 — ” Kumoens., 34, 174, 178.
 — ” Neric., 466, 525, 526.
 — Martini, 38, 595.
 — ” Lempelens., 595.
 — ” Vestm., 241.
 — (Jacobus?) Nicolai, 190, 191.
 — Nicolai, Verml., 379, 398, 424, 537.
 — ” Vestm., 468, 470.
 — Olai, Dalkarlus, juris prof., 10, 11, 13, 19, 21, 23, 32, 43, 45, 46, 47, 51, 56, 74, 82, 84, 100, 119, 123, 124, 127, 129, 135, 175, (177), 194, 208, 259, (262, 263), 264, 265, 270, 309.
 — Petri, 228, (231), 350, 351, 352, 355.
 — ” Nyl., 161, 162.
 — ” Smol., 315, 406.
 — Sigfridi, Bothn., 240.
 — Simonis, rysk stud., 494, 499, 500, 507.
 — Svenonis, Lojoens., 392, 397, 398, 424, 468, 470, 587.
 — ” (Sunonis) Neric., 220, 244, 305, 307, 397, 424, 468, 469, 537.
 — ” Smol., 182, 193.
 — ” V.Goth., 81, 140.

- Johannes, Stephani, rektor*, 438.
 — *Thuronis, Finl.*, 422, 425, 467, 469, 470.
 — *Vilhelmi (se Bruun?)*, 572, 573.
- Jokkis, gods*, 555.
- Jonas Andreæ, Suderm.*, 438, 471, 485, 567.
 — „ *Vestm.*, 469.
 — *Erici, Neric.*, 220, 221, 313, 379, 398, 423.
 — *Ivari*, 428.
 — „ *Neric.*, 231, 233.
 — „ *Nycop.*, 128.
 — *Jonæ, Neric.*, 313, 425.
 — *Laurentii, Calmarens.*, 314, 397, 398, 424, 468, 470.
 — *Nicolai, Vestm.*, 225.
 — *Petri*, 470, 472.
- Josef Matsson*, 361.
- Josephus Matthiæ, Finl.*, 527.
- Judita Larsdotter*, 110, (115), 117.
 — *Mårtensdotter*, 545.
- Judius, Barthollus Simonis, Nybyens.*, 99, 100, 110, 111, 115, 117, 131, 185, 194, 198, 200, 201, 285, 313, 365.
 — *Johannes Simonsson, lagläsare*, 185, 200.
 — *Zacharias Simonis*, 194.
- Julinus, Ericus*, 566.
- Jumala socken*, 372.
- Juonikas, Henricus Johannis*, 324.
- Jurvelius, Jacobus Jacobi, Bothn.*, 286, 305, 307, 398, 424, 468, 470, 488, 504, 547, 561, 587, 589, 594, 599.
 — *Michael Jacobi, akad. notarie*, 101, 184, 186, 189, 195, 218, 224, 230, 235, 240, 251, 262, 265, 266, 274, 287, 288, 290, 297, 298, 299, 304, 308, 324, 325, 333, 334, 338, 363, 365, 366, 370, 379, 380, 387, 399, 400, 406, 408, 415, 416, 417, 421, 423, 425, 426, 428, 432, 437—439, 478, 483, 487, 519, 523, 528, 530, 563, 585, 586.
- Juslenius, Daniel Henrici*, 592, 595.
- Justander, Ericus Johannis, Finl.*, 191, 228, 231, 233, 242, 244, 305, 307, 398, 424, 457, 468, 469, 511, 515, 517, 551, 558, 592, 595, 596.
- Jöns Pålsson, bokhållare*, 95.
- Jören, Mr.*, 451.
 — *i Immois*, 440.
 — *Badare*, 51, 104.
 — *Eskelsson i Pakurla*, 284, 292, 450.
 — *Grellson i Norrby i Töfsala*, 474.
 — *Hemmingsson*, 427.
 — *Jakobsson, kornet*, 549.
 — *Matsson i Leppäkoski*, 404.
 — „ *i Lundo*, 474.
 — *Skomakare*, 31, 51, 52, 53.
 — *Snickare*, 66, 188, 412, 441, 448, 497.
- K.**
- Kajala, Märten*, 180.
- Kalendarium*, 372, 566.
- Kalkkila, Henrik*, 467.
- Kalkkumäki, i Kyro i Tavastland*, 480, 481, 529, 563, 572.
- Kaliander, Sveno Johannis, O.Goth.* (170, 171?) 313, 329, 330, 332.
- Kangari (Kargari), Lars*, 588.
- Kanis, Laurentii Jacobi*, 63.
- Kanslers embetet, fråga om*, 14, 67, 74, 149, 177, (Jemf. 245, 256, 264 etc. und. Pehr Brahe).
- Kantor (vid Åbo skola?)*, socknar anslagna åt honom, 476.
- Karjalais gård i Merimasko*, 563.
- Kara, Sigfred*, 312.
- Karkku*, 327, 559.
- Karin*, 116.
 — *Balberska*, 155.

- Karin* Christersdotter, fr. Uskela, 400, 416, 422, 423, 425, 429, 540, 541, 545, (551), 556, 584.
 — *Matsdotter*, 568.
 — *Pedersdotter*, balberenka, 105.
 — *Sandersdotter*, 417, 420, 421, 444, 445.
Karræus, Sveno, 162.
Kaskas, Carolus Henrici, 254, 255.
Katunpää, Henrik, borgare, 150, (152), 153.
Keckonius, Andreas Johannis, 10, 66, 81.
Kedingk, Christian, 261.
Kehräjä, Henrik, båtsman, 535.
Kejser, Henrik, 60.
Kempe, Axelius Andreæ, Bothn., 150, 151, 153, 154—158, 178, 225, 228, (231), 232, 241, 243, 251, 302, 306, (338?), 349, 350—356, 359, 362, 370, 381—383, 385, 386, 388—391, 400, 401, 422, 423, 425, 431, 458—460, 464, 467, 469, 473, 475, 477, 485, 487, (488), 494, 503, 505, 512, 516, (517), (519), 528, 535, 539, 542, 548, 560, 562, 563, 574, 575.
 — *Jacobus*, Bothn., 162, 204, 205, 207, (256?).
 — *Laurentius* Andreæ, (Bothn.), 227, 286, 303—305, 307, 331, 332, 334, 335, 338, 339, 383, 384, 386, 387, 397, 424, 468, 469, 504, 506, 512, 513, 531, 532, 534, 537, 548, 578, 579, 582, 599.
Keppi, Mats, 285, 329.
Keppilä, Karin, 589.
Ketharenius, Ericus Pauli, Aboens., e. o. depositor, 66, 77, 108, 134, 135, 142.
Ketarmannus, Johannes Matthiæ, Finl., 232, 241, 243, 251, 304, 306, 351—354, 370, 394—397, 400, 416, 422, 423, 425, 429, 467, 530, 531.
Kesolainen, Thomas, borgare, 150, (152), 153, 155, 156.
Kezlerus, Simon, mathem. prof., 11, 13, (23), 45, 50, 85, 88, 94, 100, 102, 112, 115, 124, 125, 126, (rektorat: 126—173), 175, 180, 181, 220, 233, 243, 271, 275—277, 289, 294, 299, 307—309, 314, 315, 319, 321, 325, 326, 327, 330, 334, 340, 341, 343, 347, 348, 353, 360—362, 365, 366, 368, 371, 372, 374, 376, 377, 379—382, 385, 390—393, 399, 401, 403, 405, 407—412, 416, 417, 419, 421, 422, 428, 431, 436—438, 441, 442, 443, 449, 456 (rektorat: 456—485), 471, 495, 497, 498, 514, 515, 525, 529, 532, 535, 537, 540, 557, 559, 564, 565, 570, 571, 572, 575, 579, 582, 584, 588, 590, 595, 601.
 Killais hemman, 554.
Kimalainen, Eskil, 28.
Kimpa, Mats, 406, 427, 432.
Kindh, Jören, akad. snickare, 478, 485, 546, 552, 554, 558, 562.
Kindius, Petrus, V. Goth., 268.
Kinnoræus, Andreas, V. Goth., 486, 543.
Kisku, Johan, rådman, 370.
 (*Kissankengä*), Nils, skomakare, 192.
Kitt, Sander, 384, 386.
Kittilä i Karkku socken, 493, 522.
Kivisilta, Stefan, 132, 421.
Klemolainen, (Clemolän), Sigfrid, borgare, 150, (152), 155.
Knektar, ang., 85, 345, 523.
Knektleverering, möte derom i Skenäs, 492.
Klingius, Johannes, Neric., 220, 221,

- 232, 242, 243, 250, 304, 306,
347, 379, 387.
- Klovensich*, Henrik, 41—43.
- Knifmedeus*, 221.
- Knut Jönensson*, 450—452.
— " i Vesilaks, 437.
- Kollanius*, Abrahamus Abrahami,
Karkkuena., 40, 82, (84?) 184,
186, 188, 212, 213, 230, 313,
336, 337, 415.
- Konventer, hemliga mellan studen-
ter, 294, (288, 289 f.).
- Kornut och absolutions öl, 3, 20,
21, 129, 142, 154, 157, 220,
221, 227, 228, 231, 255—257,
347, 400—403, 532, 533, 575
f., 579, 591, 592, 595, 596, 598,
600.
- Kort*, Hans, 320, (347?), 406, 428,
429, 432.
- Kortgardet i Åbo, 449, 450.
- Koskis (Koskiois) by i Karkku soc-
ken, 482, 523, 559.
- Koukar*, Margetha, hustru, 340.
— Mats, 22, 340, 359.
- Krister Nilsson*, assessor, 104.
- Krydma*, Jakob, 249.
- Kröger*, Daniel, borgmäst. i Ulo,
488, 504, 547.
- Kröningagård, 434, 435.
- Kullanperä* by (i Lappo socken?),
515.
- Kumblæus*, Magnus Erics, 235.
- Kumo socken, 492.
- Kunckel*, Jakob, 334.
- Kurck*, Knut, 2, 43 45, 46, 50, 51,
54, 56, 58, 61.
— Gabriel, 479, 483, 485.
— Jöns, president, 2, (43, 45,
47, 50, 53, 56, 57, 95, 101,
158), 479, (499, 501, 505).
— Öfverste, 519, (581).
- Kursors embetet, 4, 18, 25, 37, 53,
84, 119, 127, 161, 174, 178,
186, 192, 193, 212, 266, 291,
315, 333, 421, 430 f., 452, 460,
465, 477, 478, 494, 513, 530,
555, 570, 575.
— hus, 17, 53, 235, 244, 266, 269,
270, 271, 276, 299, 368, 375,
421, 441, 477, 478, 513.
- Kyro*, 327, 345, 480.
- Kyrylä Jakob*, hans hustru, 448—450,
452, 453.
- Kyröläinen*, 216.
- Königsberg, 464.
- L.
- Lachmannus*, Barthollus, Viburg.,
90, 93, 178, 232, 249, 283, 290,
304—306, 313, 393—397, 399,
423, 425, 446, 467.
- Lacustinius*, Joel, 538.
— Jonas, 538.
- Lahenius*, Laurentius Laurentii,
Verml., 513.
- Lambertz*, Märten, skomakare, 170,
171.
- Lappland, 343.
- Lappo socken, 274, 378, 438 f., 513,
518, 527, 549.
- Lars*, past. i Tammela, 540.
— Borgare, rådman, 226, 254,
314.
— Henriksson, 323.
— Thomasson, borgare, f. d. un-
derfogde på Åbo slott, 99,
100, 110, 111, 115, 116, 285.
— Persson, 234.
- Laukko, begrafning i, 391.
- Laurentius* Andreæ, Botha., se
Kempe.
— Benedicti, 215, 222, 223, 225,
226, 228, 253.
— Caroli, O. Goth., 170.
— Gunzari, Suderm., (28?), 293,
478, 495.
— Israelis, Hoboensis, V. Goth.,

- 73, 78, 79, 81, 95, 96, 104—
107, 109, 115.
— Jacobi, Aboens., 32, 33.
— Johannis, Bothn., 364, 366,
367.
— " Smol., 40.
— " Suderm., 244.
— " Vestm., 232.
— Laurentii, 217, 224.
— " Bothn., 182.
— Matthie, 28, 228, (231).
— " Alandens., 311, 312,
474.
— " Suderm., 112.
— Siggonius, 551, 584.
— Thomæ, 561.
Lauribecchius, Canatus, 467—469,
485, 511, 526.
— Joel, (556?), 563, (587?).
— Petrus, 590.
Laurenbergius, Canatus, 398, 406,
424, 431.
Lavenius, Ericus Olai, V. Goth., 19.
Legater, ryska, 507, 580.
Lemland, 372.
Leijonhufvud, Gustaf, greve, 523.
Lepus, Georgius, Tammel., 457.
Lictovius, Nicolaus Benedicti, Smol.,
233, 242.
Lidenius, Petrus, Smol., 77, 81, 82,
94, 95, (110?), 178, 179, 190.
Lietzen, Erik, Arvidsson, 534.
— (Litzen), Nicolaus, borgmäst.,
349—356, 359, (381), 381, 383
—386, 404, 419, 437, 496.
Lilius, Johannes Henrici, Lengel-
mens., 548, 567, 595.
Liliewan, Laurentius, Naguens.,
551, 532.
Liljehök, Knut, landshöfd., 69, (83),
84, (85), 136, 273, 337.
Lillfotens i Kreon (i Åbo), 202.
Lincki, Mats, borgare, 165, 166.
Lindorm, Nicolaus, 81.
Långvarum prof, se Professionerna.
Linnerius, Jacobus Andree, Non-
dalens., 140, 144, 146, 285, 341.
Linväfvare söker plats under akad.,
103.
Lisbetha Simonsdotter, se *Ugni*.
Lithovius, Gudmundus Jacobi, Su-
derm., kursor, 4, 112, 119,
140, 174, 179, 181, 186, 195,
204, 205, 212, 232, 240, 243,
304, 306, 397, 421, 423, 446,
468, 469, 485.
Loimjoki, 324.
Longstadius, Christianus Erici, 438,
440.
Lucander, Ericus, 550.
Ludentius, doktor, 133.
Lundo socken, 234, 274, 564.
Luthæus, Jacobus Georgii, Bothn.,
201, 228, 553.
Luuth, Petrus, Sveo Goth., 277, 232,
240, 241, 244, 251, 275, 277
—282, 305, 366, 441.
- M.**
- Magistrarne* aflägga ed vid prom., 84.
— om lägenheter för dem, 293,
316.
Magnus Canuti, 28.
— " Vallens., 33.
— Erici, Neric., 220.
— Laurentii, O. Goth., 159, 162,
180—182, 457.
— Magni, (Smol.?), 48.
— Martini, Sundens., 463, 464,
473, 474, 483, 484, 539.
— Nicolai, 546.
— Olai, 43.
— " O. Goth., 477, 537,
567.
— " Smol., 55, 178, 232,
241, 243, 304, 305.
Majonius, Henricus Johannis, 544.
Malin Stärkerska, 320, 464, 475, 477.

- Malmenius, Hermannus, Arosiens.**, 125, 140.
- Marchelius, Nicolaus Nicolai, Neric.**, 251, 257, 258, 312, 368.
- Marcus Eriksson i Paimala**, 323, 328, 335, 336.
- Margetha, Jakob Perssons hustru**, 568.
- Johansdotter, 567—569, 574, 577.
- Larsdotter fr. Pachka by, 85.
- Matsdotter, 419, 427.
- Mårtensdotter, 418, 420, 426, 427, 430, 431, 445.
- Martens (Mertens?), Anders, källare**, 52.
- Martinus, konrektor vid Björneborgs skola**, 103.
- Aeschilli, Aboens., 422, 425, 467, 469—471.
- Andreæ, Bothn., 35.
- Clementis, past. i Sund, 473.
- Erics, Suderm., 551, 552.
- Georgii, 109, 570.
- Petri, Lethalens., 567—569, 574, 576, 577.
- Simonis, Aboens., 206, 210, 211, 217.
- Matheseos prof., se Professionerna.**
- Mats, kapellan i Räntämäki**, 328, 335.
- Bertilsson, 160, 162.
- Clemetsson fr. Sauvala, 85.
- Eriksson i Jerselä, 526.
- (Michel?) Eskelsson, fogde, 543.
- Hansson, (225?) 253, 254, 419.
- Henriksson, skomakare, 138.
- Hindersson fr. Ingula, 546.
- Jacobsson, 34.
- Larsson, bonde, 522.
- " hans enka, 599, 600.
- Lukasson i Kalli by i Ikalis, 572.
- Matsson, skrifvare, 489—491.
- " i Koivisto, 527.
- Pålsson i Urdia by, 572.
- Skomakare, 561.
- Sigfredsson, skräddare, 104, 105.
- Thomasson, skrifvare, 99, 100.
- Matthias, pastor i Hammarland**, 463.
- i Karila, 440.
- Bartholli, Aboens., 346.
- Benedicti, Aboens., 595, 596.
- Calmarens., 233.
- Canuti, Bothn., 35.
- Jacobi, 152.
- " Finno, 228, (231).
- " Pahaniemens., Fin., (Resoens.?) 145, 146, 234, 235, 419, 439, 440.
- " Resoens., 47, 176, 180.
- Josephi, 313.
- Martini, Bothn., 421, 425, 467, 469, 470, 524, 525, 566.
- " Lempelens., 254, 255.
- Michaelis, 27, 39, 40, 132.
- " kollega i T:hus, 438.
- Pauli, Bothn., 35, 163, 164.
- Simonis, 595.
- Simonsson, mestersven, 348, 358.
- Sigfridi, Loimjokiens., 211, 212, (215?), 216.
- Thomæ, 573, 591, 592, 596.
- Medicinæ prof., se Professionerna.**
- studenter få företrädesvis stipendium, 189 f., 283, (286, 303).
- Meisnerus, doktor**, 121.
- Melser (Mölsler), Jören, skomakare**, 448, 449, 569, 570.
- Messenius, Arnoldus**, 106.
- Michael Canuti, Aboens.**, 231, 233, 242, 244, 305.
- Jacobi, Uloens., (Jurvelius?), 106, 109.

- Samuelis, 595.
 — Sigfridi, Aboens., 507—509.
 — Zachariæ, Uskelens., 595.
Michel, Mr., organist, 260, 261.
 — Bokbindare, 64.
 — Eskelsson, fogde, (543?), 544, 567, 594, 598.
 — Hansson, 593.
 — Jörenssohn i Käkelä, 482.
 — Rytters, 150, 151, 154, 155, 157.
Mejerus, Josephus Georgii, Kyroens., 516.
Monæus, Johannes, 196, 197.
Moos, Thomas, 38.
de la Motte, Carl, 549.
 Mouhijärvi, akad. bönder i, 480, 481.
Mulli, Henricus Martini, 496.
Munthelius, Johannes, Vestm., 211, 212, 218, 219, 220, 232.
Munter v., Johan, 462.
Murelius, Matthias Laurentii, 131.
Murenius, Boetius, præpos. på Åland, 140, 463, 464, 539.
Muri, Hans, skräddare, 276.
Mylonius, Matthias, 67.
 Myntet, 100.
Myrtilius, Ericus, 453.
Mågens, Beletsnidare, 199, 202.
Måns, dn., præcept. hos Thorwösten, 182, 183.
Mårten, Mr., 517.
 — Bakare (Deepner?), 466.
 — Balberare, 163.
 — Hendersson, mestersven, 348, 349, 358.
 — Jespersson i Kullaperä by i Lappo, 527.
 — Josefsson, bonde, 513.
 — Matsson, tjenare, 369.
 — Olufsson, 38.
 — Sigfredsson, 419.
 — " borgmäst. 151, 226, (230?).

- Simonsson, köpsven, 79.
 — Skräddare, 35, 204.
 Mångilä, 591, 592, 595, 596.
 Möte om knektleverering (i Skenäs), 492.

N.

- Nakka*, Henricus Henrici, Aboens., 36, 37, 38, 42.
Naskali, Jacob, 249, 285.
Naudæus, kungl. biblioth., 561.
Necromantica, 550, 552 ff., 559.
Neostadius, Henricus Matthiæ, 386, 397, 398, 468, 470, 587.
Neuman, Henrik, 442.
Nicolaus Benedicti, Smol., 179.
 — Canuti, 558, 579.
 — Ivari, 579.
 — Laurentii, 440.
 — " Aboens., 404.
 — " Nycopens., log. et poes. sed. theol. prof., 10, 11, 13, 15—17, 31, 39, 61, 65, 87, 92, 94, 100, 108, 126, (127), 133, 134, 158, 189, 196, 202, 223, 260, 271, 274, 275, 277, 280, 262, 283, 285, 289, 294, 299, 307, 314, 315, 319, 321, 325, 326, 327, 330, 334, 338, 341, 342, 343, 353, 356, 360—362, 364, (rektorat: 364—409), 376, 411, 412, 414, 416, 417, 419, 421, 422, 428, 429, 431, 443, 444, 446, 448—450, 456, 458, 461, 462, 464, 465, 471—473, 475, 477, 478, 479, 480, 482, 484, 485—489, 492, 494, 495, 497, 498, 500, 505, 508, 509, 514, 515, 516, 518, 520, 521, 522, 524, 525, 529, 530, 532, 535, 537, 539, 540, 543, 556, 557, 561, 563, 564, 565, 567, 570, 571, 575, 579, 582, 584, 586, 591, 595, 598, 600.

- **Magni**, præpos. Pelkenens., 587.
- **Marci**, 228, (231).
- **Matthiæ**, Aboens., 592, 595, 596.
- **Nicolai**, Neric., (113?), 178, 220, 232, 241, 243, 304, 306, 397.
- Niels** Nielsson, sekreterare, 422.
- **Olsson**, stallmäst., 410.
- **Persson**, bokhållare, 580—584.
- "   bonde fr. Nousis, 404.
- Niemisby** i Vesilake, 344.
- Nikander**, Petrus, 586.
- Nikkilä** hemman, 521.
- Nils Skomakare** (Kissankengä) 192.
- Norelius**, Nicolaus, 596.
- Norganius**, Laurentius, 260, 261, 262, 383, 391.
- "   Suderm., 242, 291, 305, 307, 397.
- "   Matthiæ, Suderm., 278, 279, 281.
- "   Johannis, Suderm., 329, 330, 332, 368—370.
- Notariatet**, akad., 1, 14 f., 17, 34, 54, 58, 87, 88, 97, (128), 132, 144, 181, 184, 186, 188, 189, 213, 226, 230, 411, 417, 423, 460, 465, 512.
- Notarius** i embetsgillet (i Åbo), 188.
- Notter**, (Nåther), Märten, 408, 539.
- Nuchar**, Erik, finsk kapellan (i Åbo), 145
- Nydelius**, Petrus Girmundi, Smol., 337, 537.
- Nyttingius**, Johannes Matthiæ, 550, 551, 555, 556, 558.
- Nådendal**, 146, 234, 252, 373, 377, 482, 484.
- O.**
- Oja**, Jacobus Clementis, Aboens., (19?), 25, 41.
- Olaus**, 113, 115.
- **Amberni**, 579.
- **Botvidi**, Smol., 487—491, 569.
- "   Neric., 220, 241, 242, 244, (256, 257, 280?), 305, 306, 357, 379, 397, 424, 431, 467.
- **Henrici**, Resoens., 63, 132, 143.
- **Israelis**, 213.
- "   Dalkarl., 29.
- **Jeremiæ**, Norcopens., O. Goth., 178, 180, 181, 199—202, (206), 232, 241, 243, 304, 306, 397, 423, 446, 467, 469, 477, 494.
- **Johannis**, Suderm., 140, 192, 233, 242, 243, 305, 306, 379.
- **Olai**, 448, 449, 451—453.
- "   Vermi., 48, 199—202, (206), 219.
- "   Ulopolit., 466, (Bothn.) 497.
- Olof** Eskelsson, bonde, 559.
- **Jernlods** tjenare, 346, 354.
- **Mårtensson**, 431.
- **Philpusson**, 419.
- **Ryttare**, 203, 204.
- **Saltajudare**, smålänning, 538.
- **Samuelsson**, under lagm., 488.
- Opsopæus**, Henricus, 36, 41—43, 55, 179.
- "   Joachimi, 178.
- Opponenterne** skola vara tre, 414.
- Orationes**: rectorol., introduct., stipend., græcæ etc., se Disputationes etc.
- Ordination**, ang., 46, 101, 187, 287.
- Orræus**, Axelius Jonæ, 214.
- Oxe**, Erik Andersson, landshöfd., 502, 513, 518, 519, 540.
- Oxenstjerna**, Johan, grefve, 518, 519.
- **Karin**, fru, 355.

P.

Pahaniemi, Matthias, Finl., se Matthias.

Paimala hemman, 420.

Paletz, Michael, 550, 551, 559.

Paiikka, Lars, 196, 346, 349, 351, 353, 492, 493, 510.

Pape, Antonius, 217, 224.

Papin Marcus, 499.

Pargas Johan, hans hustru, 196.

— pastorat, 374.

Paschasius, Robertus, 40, 81, 82, (224 ?), 375.

Pastorers, afidnes, underhållspanmål föreslås till akad., 381.

Paulus, Balberare, 487.

— Benedicti, 231.

” Verml., 93.

— Henrici, (Finno?), 228, (231).

” Kiskoens., 141, (159), 163, 211.

— Laurentii, Viburg., 48, 49, 53, 55, 111.

— Simonis, Raumoens., 101.

Paxu, Simon, 222.

Pecunia diligentiorum, 81, 102, 120, 135, 174, 176—178, 190, 264, 277, (284), 313, 338, 374, 387, 445, 447, 485, 498, 521, 543, 550, 566.

Peder Andersson, 548.

— (Pehr), doktor, 578.

— Hansson, boktryckare, 558, 564, 565, 567, 586.

— Larsson, mönsterskrifv., 104, 105.

— Påvalsson, tullskrifv., 311, 312, 343.

— Thomasson, 190, 289.

” lagläsare, 160, 162, 182.

” skomakare, 419.

Pedersöre pastorat, 564.

Penningeinsamling i Åbo till en grek, 375.

Petræus, Aeschillus, dr., teol. prof. sedan biskop och prokansler, 1, 2, (3), 6, 8, (rektorat: 1—29), 30, 45, 84, 92, 93, 100, 101, 125, 127, 130, 135, 227, 233, 237, 243, (246, 250—252), 277, 280—283, 285, 288, 293, 294, 297—299, 307, 311, 314, 315, 317, 319, 321, 322, 325, 326, 327, 330, 334, 338, 341, 343, 348, 356, 357, 360, 362, 364, 365, 366, 368, 370, 372, 374—376, 377—379, (380), 381, 382, 385, 387, 391—393, 399—401, 403, 405, 407—410, (rektorat: 410—455), 414, 437, 455, 460, 462, 464, 465, 471—473, 475, 477—480, 482—486, 488, 489, 492—495, 497, 498, 500, 506, 508, 509, 514, 516, 518, 520—522, 524, 525, 529, 530, 531, 535, (537, 539, 540), 542, (544, 545, 550, 553, 557, 561, 563—565, 567, 576, 579, 582, 584, 588, 590, 591, 596, 598).

— Andreas Aeschilli, 387, 398, 424, 425, 467, 468, 470, 567, 572.

Petrejus, Johannes, O. Goth., 551, 558.

— Magnus, O. Goth., 400, 423, 424, 448, 449, 451—453, 455, 468, 470, 511, 517, 551, 558.

Petrus, 31.

— Andreae, Suderm., 232, 241, 243, 306, 397.

— Andreae, Vestm., 227, 379, 398, 424, 468, 469, 567.

— Birgeri, Smol., 233, 234.

— Erci, Suderm., 132.

” Verml., 85.

— Georgii, Halikk., 171, (211?).

- Petrus, Girmundi, Smol.*, 379, 398, 423, 472.
- *Ingemari*, 9, 32, 33, 37, 64, 68, 81, 86, 103, 130.
- *Jacobi, Pajonæus*, 177.
- " *Vichtiens.*, 544, 569, 570.
- *Johannis, Nondalens.*, 45.
- " *Smol.*, 178, 397, 423, 467, 469.
- *Magni, Verml.*, se *Gyllenius*.
- *Martini, Finno*, 228, 231.
- " (*Martinus Petri?*), *Lethalens.*, 567.
- " *Merimascoens.*, 191, 231, 233, 242, 244, 305, 307, 398, 400, 417, 418, 420, 423, 426, 427, 430, 431, 445.
- *Olai, V. Goth.*, 178, 232, 241, 243, 304, 305.
- *Petri, Torpens.*, 65, 66, 81, 82, 104, 172, 193, 198, 212, 224, 238, 239, 246, 275, 336, 337, 338, 374, 375, 408, 422, 436.
- Petsi, Niels Eskelsson, fr. Lundo*, 527.
- Pictorius, Carl*, 314, 315, 334.
- Piikkis*, 514, 515, 557, 561.
- Pintzer, Michael*, 51.
- Pirander (Spirander), Abrahamus*
Olai, Vestm., 534, 550, 551, 555, 556, 558.
- Pitkäläinen, Mats, borgare*, 116.
- Plagman, Christian*, 261, 504, 509—511.
- *Daniel*, 466.
- *Hans, rådman*, 31, 462, 509—511.
- *Johannes Petri*, 510, 517, 548.
- *Peter, amiralitets-uppbördsman*, 148.
- Platu, Mats*, 532.
- Poro (Poroj), Valborg Sigfredsdotter*, 18.
- *Påfval*, 180—182.
- Portulinius, Carolus Erici*, 496, 566, 596—598.
- Posoila (Posola), Clemet, borgare*, 25, 218, 222, 223, 225, 226.
- Pratanus, Johannes, Angerman., log. prof.*, 251, 472, 473, 475, 480, 503—506, 509, 514, 519, 520, 523, 525, 529, 530, 532, 535, 537, 539, 540, 557, 559, 561—567, 569—571, 572, 575, 578, 579, 582—584, 586, 588, 591, 595.
- Presterne skola insända uppgifter öfver sina årsinkomster*, 405.
- Predikningar mot vidskepelse*, 405.
- Professionerna: obs. resp. professorer, dessutom:*
professio eloquentiæ, 32, 37, 76, 86, 103, (194), 264, 265, 270, 310 f., 340, 342, 357, (408), 412, 416, 417, 426, 422, 428, 484, 559, 565, 566.
eloqv. professors bonde, 76, 461, 471, 478, 495, 527, 532.
- *physica*, 372, 380, 394, 404, 421, (425), 428.
- *historica*, 194, 264, 265, 270, 310 f., 316, 318, 340, 342, 357, 414.
- *juridica*, 175, 194, 262—265, 270, 277, 302 f., 309, 316, 318, 340, 342, 446, 484, 540.
- *lingvarum*, 411, 530, 542, 563, 571.
- *logica*, 472, (475), 480, 514, 515, 520, 524.
- *mathematica*, 540.
- math. prof. hemman*, 520, 540, 557.
- *mediцинæ*, 17, 41, 74, 198.

- Professionerna:** poetica, 65, 417, 484, 515, 524.
- politica el. prof. philosophiæ practica, 264, 270, 340, 342, 473.
  - theologica, 317, 321, 325 ff., 357, 371, 376, 378, 379, 391, 399, 412, 480, 514, 520, 524, 529, 530, 542, 563 f.
- Professorerne:** ang., 24, 54, 88, 106, 144, 287, 414, 565.
- helsas och mottaga sina vokationsbref, 1.
  - admoneras att hålla sig i staden, bivista kapitlet och vara i råd med de andre, 565.
  - om deras antal, (47), 66, 439, 460, 465.
  - om begrafningar och lägerställen, 41, 200, 480.
  - om bänkrum i kyrkan, 475, 512.
  - om hembrygnadrättighet, 195, 474, 571.
  - om mantals och bakugnspeiningar, 24, 338, 419, (425), 432, 437, 460, 499.
  - om nådår för deras enkor, 417.
  - om sorgedagar efter deras anhöriga, 404, 414, 417.
  - om album, der deras namn skola inskrifvas, 414,
  - föreläsningarne vid professors frånfälle, 417.
  - anhålla om tullfrihet å vågat vin och ölsamt främmande drycker, 414, 415, 520, 528.
- Promotion, mag. och doktors, 24, 80, 81, 82, 83, 84, 85, (88), 227, 250, 251, 275, (278), 279, 280, 318, 339 f., 360, 362, 363, 371, 415, 437, 441, 446, 447 f., 454, 455, 497 f., 547, 553 f., 555.**
- Psalmbok, finsk, (manuale), 60.**
- svensk, 60.
- Punaparta, Mats, 358, 361.**
- Punerus, Henricus Henrici, 255.**
- Pyrrri, Henrik, 190, 191.**
- Påfval Eskelsson, krögare, 535.**
- Matsson, 254.
- Pönkkä, Petrus Martini, 33.**
- Q.**
- Qvast, Jöns, 211, 212, 219, 281.**
- Qvæstoratet, ang., 230, 231, 248, 275, 380, 401, 432, 433 f., 498, 512, 527, 554. Se för öfv. Gers.**
- R.**
- Rachkapää, Jören, målare, 346 350, 355.**
- Ramse, Jacobus, 34.**
- Ransakning med akad. bönder, se Akad. bönder.**
- Rasiainen, Jören, 597.**
- Rattalen, Clemet, se Rottalo.**
- Raumannus, Paulus Simonis, 179.**
- Rektor magnif.: hans bänk i kyrkan, 443, 444.**
- hans andel af böterna, 132.
  - får afgöra mindre ärender hemma, 87.
  - vice, 2, 46, 51, 54, 56, 58, 61, 297, 413, 416, 479.
- Rektoratet vid akad., 1, 2, 8, 24, 25, 30, 39, 43, 45, 46, 50, 51, 54, 56, 58, 61, 82, 84, 87, 119, 123—126, 171, 174, 207, 208, 237, 250, 252, 259, 297, 342, 364, 400, 405, 407—410, 413, 416, 441, 447, 479, 485, 509, 515, 547, 590, 600.**
- Rektors ombytet: 18 (39), 50, 56, 58, 61, 82, 86, 88, 125, 171, 218, 226, 250, 252, 343, 400, 444, 450, 453, 479, 483, 485, 515, 518, 519, 547, 556, 590, 600.**

- Rektors ombytet sker framdeles i**
 akad., 407. (Jemf. 30.)
Relegation och relegerade, ang., 44,
 131, 225.
Rephelius, Petrus Johannis, Smol.,
 228, 232, 241, 243, 290, 295,
 304, 306, 364, 425, 446, 480,
 485, 526,
Rettwijk, Johannes Olai, Dalkarl.,
 262, 397, 398, 423.
Rijtter, Ericus, 80.
 — Johannes Andreæ, Vestm.,
 233, 242, 244, 306.
Rimitto socken, 331.
Rivelius, Laurentius, Bothn., 453.
Robert Henriksson, 104.
Robertus (Paschasius?), magist., 224.
Rolambius, Magnus, assessor, 226,
 256, 262.
Rosander, Daniel, Smol., 537.
 — „ Bernhardt, 437.
Rosenholm, Haqvinus Petri, 570,
 586.
Rosenschmit, Jöns, underlandshöfd.,
 58, 69, 75, 83, 84, 144, 148,
 (158).
Rosinus, Richardus Richardi, O.
 Goth., 210, 244, 305, 307, 379.
Roskamp, Gottfrid, 73, 182, 229,
 462, 475, 554.
Rothenius, Gustavus Gabrielis, 401—
 403.
Rothovius, Arvidus, 231.
 — Birgerus Arvidi, 18.
 — Carolus, 504—506.
 — Gudmundus, 112, 216.
 — Isacus, biskop, akad. pro-
 kansler, 1, 2, 4, 6, 7, 8, 10—
 12, 16—18, 24, 37, 39, 45, 46,
 48, 50, 53, 54, 57, 64, 70, 75,
 76, 78, 80—83, 86, 90—94,
 96—98, 101—103, 105, 107—
 110, 118, 120, 123, 128, 130,
 133, 134, 138, 160, 161, 164,
 172, 184, 187—189, 194, 195,
 198, 208, 224, 229, 230, 239,
 240, 241, 244, 252, 259, 264—
 266, 269, 270, 276—280, 282,
 287, 292, 294, 295, 299, 307,
 310, 317, 318, 325, 326, 341,
 342, 356, 357, 362, 367, 370—
 372, 374—376, 379—381, 387,
 391, 393, 399, 405, 407, 408,
 415, 422, 423, 445, 446, 454,
 455, 460, 464, 473—475, 480,
 483, 484, 486, 488, 498—501,
 508, 583.
 — Isacus Isaci, past. i Pargas,
 374, 375, 446, 583, 584.
 — Matthias, Smol., 446.
Rottalo, (Rattalen), Clemet, 49, 54,
 109, 476.
 — Brita Clemetsdotter, 476, 478.
 — (Rotta) Jacobus Clementis;
 Aboens., 48, 49, 210, 211,
 (234, 235?).
Rufus, Simon Bartholli, 580.
Rungius, Matthias Sigfridi, Loim-
 jokiens., 285, 291, 329.
Rusko socken, akad. hemman i,
 515.
Russ, Eluf, 367.
Ruthelius, (Rutilus, Rutilius), Pe-
 trus, Aboens., kursor, 228, 234,
 379, 398, 409, 421, 424, 425,
 457, 458, 467, (530?) 532, 533,
 592, 596.
Ruuth, Henricus, Nyl., 25, 27—29,
 269.
Rydenius, Sveno, Smol., 422, 425,
 467, 469, 470, 534, 537, 599.
Rålambstjerna, Magnus, Härads-
 höfd., 585.
Räntämäki pastorat, 374.
 — prestgård, 160.
Räsälä by i Lundo socken, 234,
 248.
Röykäs, Ericus, 316, 331, 474.

S.

- Sabbaten**, dess helighållande, 4.
Sagu socken o. pastorat, 171, 482, 484, 514.
Salenius, Ericus Matthiæ, 537, 567.
Salko, (Salkerus), Henrik, borgare, 159, 163.
 — Michael, 552.
 — „ Erici, 22, 23.
 — Sigfred, 20.
 — Thomas Johannis, 545.
 „ Martini, Aboens, (143, 159, 163?) 540, 541, 545, 547, 551, 556.
Saltvik socken, 372.
Saltovius, Johannes, Upland., 31.
Samuel Gabriellis, Rimitoens., 41, 114, 115, (116, 117).
 — Jonæ, Smol., 236, 237, 252, 285, 292.
 — Nilsson, 490, 491.
Sara Stensdotter, 476, 478.
Schacht, handlande, 569.
Schepper (Seheper), Barbro Henriksdotter, 388, 390, 459, 475, (477).
 — Henrik, d. ä., borgmäst., 235, 244, 381—383, 385, 386, 388—391, 459, 460.
 — Henrik, d. y., 458—460.
Scholia academ., 177.
Schroderus, Henricus, Verml., 513, 567.
Schult, Bertil, 440.
Selov v., Peter, skriftgjutare, 64, 66, 324.
Senatus academicus söker vinna borgm. och råd, 187.
Sickman, Klaes, 105.
Sigfred, 361.
 — korprest, 408, 409, (466?).
 — Ersson, 558, 596.
 — Eriksson, fr. Ritiälä by i Vesilaks, 392.
- Sigfred**, Eriksson, kättär, 143.
 — Henriksson, fr. Märtelä by i Rusko, 493, 532, (527).
 — Johansson, stadsfogde, 35, 36, 53, 488.
 — Nilsson, 303.
 — præpos. i Kimito, (551), 556.
Sigfridus, past. i Ikalis, hans enka, 482.
 — Christierni, Bothn., 314, 315, 334, 401—403.
 — Johannis, 596.
 — Magni, Herlicius, Smol., 40, 45.
 — Matthiæ, Saguens., 143.
 — Marci, 141.
 — Martini, Aboens., 47.
 — Thomæ, 596, 597.
Sigill för filosof. fakulteten, 559.
Sikiläinen, Thomas, borgare, 234, 253, 255, 313.
Silfverstjerna, Johan Månsson, sekreterare, 178.
Simoila, borgare, 228, 255.
Simon, 367.
 — past. i Kumo, 436.
 — Bartholli, 141, 142.
 — „ Aboens., 592, 596.
 — „ Rimitoens., 237, 263, 285, 286.
 — Caroli, depositör, se *Anglenius*.
 — „ Finno, se *Anglenius*.
 — Clementis, Aboens., 160, 169, 196, 203, (204), 206, 207, 210, 217, 254.
 — Danielis, Bothn., 143, 213, 214, 216, 217.
 — Erici, 196, 358, 361.
 — „ Aboens., 476, 478.
 — Jörensso, 487—492.
 — „ i Pitkänkaru by i Karkku, 303.
 — Laurentii, Rymmetens., 542.
 — „ Uloens., 180.

- Simon*, Lukasson, 481.
 — Persson, 334.
 — Simonsson, 524, 525.
 — Snickare, 204, 206.
 — Stephani, 335.
 — „ krigspredikant, 97, (361, 335?).
- Skuldfordringsmål**, 25—28, 34, 46, 47, 52, 53, 69, 81, 85, 90, 104—106, 109, 112, 123, 139, 141, 143, 146, 163, 164, 170, 173, 176, 180, 182, 190—192, 207, 211, 212, 216—219, 229, 236, 239, 245, 249, 253, 255, 263, 284, 285, 292, 313—315, 329, 330, 334, 336, 339, 341, 347, 348, 357—360, 362, 370, 399, 406, 408, 415, 420, 421, 425—429, 432, 440—442, 450, 461, 474, 475, 492, 493, 495—497, 500, 508, 509, 511—513, 515, 516, 520—522, 524 f., 527, 548, 551, 558, 562, 569, 570, 583 f., 588, 593—595, 600.
- Skallerus*, Jacobus Jacobi, 343.
- Skenäs, möte om knektleverering, 492.
- Skinnare*, Ernest, 150, 151, 155, (199), 329, 449, (572).
- Skolor**: ang. tillträde till dem, 193.
 „ dimission fr. dem, 193.
 „ testimonia fr. dem till akad., 46, 227.
 — ny skolordning, ryckte om, 10.
 — skolan i Björneborg, 66, 103,
 — „ i Helsingfors, 9, 10.
 — „ i Nykarleby, 366, 376, 400, 453.
 — „ i Tavastehus, 438.
 — „ i Åbo, 133, 227, 229, 416, 417, 423, 428, 476, 592.
- Skytte*, Johan, 110.
- Slotts predikantstjänsten i Åbo, 97.
- Socknegång, 291, 330, 453, (476), 486, 499, 511, 527.
- Solbergius*, Benedictus Johannis, Neric., 113—116, 132.
- Soni* Olufsson, borgare, 123.
- Spel, offentligt i slottets trädgård i Åbo, 214.
- Spetelsk, 344.
- Spirander*, se *Pirander*.
- Staffan* Brusiusson, smed (i Tur-sanperä), 203, 204.
 — Hansson, fogde, 333, 473, 507, 597, 598.
- Stalbon*, Hans, 212, 219, 220.
- Stamer*, Henrik, 41, 42.
- Stephanus* Matthiæ, Hvittens, 426.
 — Nicolai, 530, 543, 549, 550.
- Stipendierna**: stip. regium, ang., 16, 17, 23, 24, 40, 41, 47, 69, 75, 81, 92, 93, 107, 108, 118, 119, 125, 159, 174, 179, 180, 186, 187, 189, 190, (195), 209, 218, 228, 230, 233, 237, 238, 240, 241, 243, 262, 264, (265), 268, 276, 277, 283, 401, 404, 436, 445, 477, 507, 529.
 — stip. dioceseos, 63, 292, 377, 378, 387 f., 398, 400.
- Stirenus*, Andreas, 551.
- Stjerna*, Johan, 256.
- Stockado*, Michael, stads medicus, 47.
- Stodius*, Martinus, phys. sedan theol. prof., 2, 13, 16, 17, (23), 25, 30, (68, 82—84), 100, 118—124, 167, 170, 180, 188, 189, 208, 223, 224, (226), 227, (rektorat: 227—258), 237, 283, 284—286, 289, 294, 297—299, 307, 311, 314, 315., 317, 321, 330, 331, 334, 348, 353, 356, 360, 362, 364—366, 368, 370, 372, 376, 377, 379, 382, 385, 387, 391—393, 401, 403, 405, 408, 411, 412, 415—417, 419, 428,

- 431, 434, 436, 438—443, 446, 448—450, 462, 464, 465, 471—473, 475, 477, 478, 479, 480, 486, (rektorat: 486—519), 524, 525, 529—532, 535, 537, 540, 542, 550, 557, 559, 562, 563, 564, 567, 570, 571, 572, 575, 578, 579, 582, 584, 586, 588, 591, 595, 598, 600.
- Stolpe*, Aeschillus Petri, 182, 183, 246, 247, 248.
- Strettenius*, Johannes, se Johannes.
- Sveno, Smol., 470.
- Strukarch*, Jochum, guldsmed, 46, 47.
- Studenterna*: hade samlats i Abo vid ryktet att en akademi der skulle grundläggas, 23.
- aflägga ed, 129, 173.
- förbjudas att objudna besöka gästabad, 142.
- förmanas att studera teologi, 533.
- varnas för dryckenskap, försumlighet m. m. 21, 24, (89, 129, 130).
- ofredas af främmande in- och utländske köpsvenner m. fl., 44.
- öfverlöpas med obetänkta klagomål af borgerskapet, 156.
- adliga, förbjudas att ingå i auditorium med svärd, 566.
- öfver dem tillsätts landskaps inspektorer, 100, (143, 571, 598).
- bilda sinemellan landskapsfiscus, se fiscus nationalis.
- om deras bänkrum i kyrkan, 14, 46, 92, 93, 102, 110, 200, 479, (512), 587.
- ” ” fängslande och bestraffande, 4, 413, (419).
- Stud.* om deras förseelser mot för-
män, 49, 50.
- ” ” förtecknande, 598.
- ” ” korrektion, 143.
- ” ” logement, 4.
- ” ” præceptorerande o. pædagogiserande, 28, 89 (129, 176, 177).
- ” ” procurerande, 36, 38, 142, 169, 212, 225, 227, 313 f. 570.
- ” ” stamböcker, 95, 96.
- ” slagsmål dem emellan, 18.
- åt dem förbjudes att utpanta vin och öl mot böcker eller kläder, 288 (290 ff. 294 f.).
- de svenske hota att afresa, 294, (288—290).
- Stutus*, Joachimus, 80, 123, 127, 128, 158, 163, 164.
- Zacharias, Neric., 179, 213, 220—223, 242.
- Stålarm*, Beata Axelsdotter, 176.
- Stålfot*, Andreas Benedicti, Smol., 516, 521, 527, 548, 574.
- Stålhandske*, Johannes J., 8.
- fru, 339, 376.
- Stålhöös*, Sveno, Smol., 178, 232, 242, 243, 290, 294, 303, 304, 306, 397, 421, 423, 430, 431, 500.
- Stök*, Christian, 399.
- Sundius*, Laurentius, Suderm., 554.
- Sune* Olufsson, klockgjutare, 299, 300.
- Persson, skraddare, 256—258, 280.
- Sylvanus*, Erik Johansson, 534.
- Sylvius*, Georgius, assess., 250, 501, 519, 532.
- Svanestrupe*, Isacus Stephani, 592, 595.
- Svartkonst*, 118—120, 166—168, 560.
- Sven*, vaktnekt, 199, 200.

- Svenander, Isacus Johannis*, 441, 471, 500.
Svenska församlingen i Åbo, 110.
Säterier, deras årliga upprättande förminskar akad. inkomster, 557.
Sceno, 113.
 — *Johannis, O. Goth.*, 81, 93, 139, 199, (200), 201, (202, 206), 232, 241, 243, 304, 306, 397.
 — *Jonæ, Smol.*, 33, 34, 423, 425, 469, 470.
 — *Laurentii, Neric.*, (Folkenius?) 82, 84, (174?) 232, 241.
 — *Nicolai*, 462.
 — *Trottonis, Smol.*, 243, 244, 304.
 — *Zachariæ, Smol.*, 40, 179.
Svessa, Johannes Simonis, 498.
Swingh, Erik, regementsskrifv., 176.

T.

- Tavast, Henrik*, 369.
 — *Henricus Henrici, Aboens.*, 251, 260.
Tasapää, Anders, 144, 145, 152.
Terseus, Anna Jakobsdotter, 319, 417, 419, 420, 425, 428, 430, 443, 444, 453, 461, 471, 475, 478, 493, 495, 496, 532, 548.
 — *Daniel*, 225, 235, 242, 244, 305, 307, 397, 423.
 — *Jacobus Elai*, 45, 76, 77, 81, 82.
 — *Johannes Elai, senior, dr., theol. prof.*, 11, 13, (23), 61, 65, 68, 76, 83, 85, 91, 93, 100, 129, 136, 137, 146, 171, 174, (rektorat: 174—226), 180, 227, 235, 237, 250—252, 259, 262, 264, 274, 280, 282—284, 285, 288, 289, 292, 294, 297—299, 307, 314—317, 318—321, 325, 327, 330, 333, 334, 337, 338, 340—343, 348, 353, 356, 357, 360, 362, 363, 366, 371—374, 377, 379, 391, 395, 413, 428, 463, 514, 571, 586.
 — *Johannes Elai, junior, eloqv. prof.*, 11, 13, 15—17, (23), 25, 28, 32, 37, 65, 67, 68, 76, 86, 94, 103, 104, 106, 130, 133, 137, 138, 180, 194, 210, 230, 238, 239, 251, 264, 265, 274, 277, 280, 283, 285, 289, 291, 294, 299, 307, 310, 314, 316, 317, 319, 320, 321, 325, 327, 330, 334, 338, 339, 341, 348, 356, 359—361, 366, 372, 377, 379, 382, 393, 399, 405—408, 409, 412, 415, 425, 428.
Testamenten, om erhållande af sådana till akad., 277.
Testimonium, ang., 33, 34, 44, 46, 54, 80, 87, 101, 125, 131, 176, 227, 260, 286, 287, (291), 307, 436, 458.
Thawonius (Tavonius), Abrahamus, phys. et bot. prof., 231, 360, 421, 425, 428, 431, 432, 434, 436, 437, 438, 439, 443—446, 448—450, 456, 458, 461, 462, 465, 471, 472, 473, 475, 486—489, 493—498, 500, 506—508, 516, 518, 520, 521, 524, 525, 529, 530, 532, 535, 537, 539, 540, 544, 557, 559, 562—565, 567, 569—571, 575, 578, 579, 582, 584, 586, 588, 590, 591, 595, 599, 601.
 — *Gabriel Georgii, Halikkoens.*, 422, 423, 425, 469, 470, 541, 567.
Theodorus Gunnari, 508, 537, 574.
Theologie professionen, se Professionerna.
Theser, deras distribution, 400, 414.
Thessleff, assessor, 490.

- Thomas, Jakob Volles utskiökade,* 520, 521.
 — *Arvidi, Aboens.,* 80.
 — *Ersson, 235, 245, 246.*
 — *Eskilsson, borgare, 116.*
 — „ *i Urdia 572.*
 — *Henrici, Aboens., 141, 161, 457.*
 — *Jacobi, 228. (231).*
 — „ *fr. Ristimäki, 562, 563.*
 — *Johannis, Aboens., (36?), 81, 232, 241, 243, 304, 306, 397.*
 — *Josephi, Birkkalens., 322, 324, 325, 328, 336.*
 — *Martini, Aboens., (Salkerus?), 143, 159, 163.*
 — *Matsson, 546.*
 — „ *båtsman, 150.*
 — *Matthiae, Hvittens., 63.*
 — *Rättare, 480.*
 — *Stephani, Aboens., 521—523, 535, 536.*
 — *Thomasson, tullinspektör, 90, 161, 195, 390, 391, 484, 485, 506, 517, (578?) 593.*
- Thomäus, Henrik, 535.*
 — *Jören Eskelsson, 535, 536.*
- Thorerus Christophori, V. Goth., 139.*
- Thorvöste (Torvöst), Hermannus Petri, 508, 567.*
 — *Peter, handlande, 66, 74, 182, 183, 210, 212, 219, 224, 230, 256, 339, 344, 346, 375, 408, 419, 420, 425.*
- Thuronius, Andreas, 566, 576, 582.*
- Thuvæus, Ericus Johannis, Suderm., 513.*
- Tibelius, Johannes, Vestm., (258?) 464.*
- Time, Jochim, borgare.*
- Tiondenpenning af arf tages i anspråk för akad., 127, 128, 158, 163, 164.*
- Töbetius, Johannes Martini, Vestm., 140, 232, 243, 251, 304, 306, 379.*
- Tolpo (Tolpoi), Johan, 512.*
- Torelius, Sveno Petri, V. Goth., 235.*
- Torska, Mats, 104.*
- Treest (Treist), Andreas, Vestm. (Tretzius?), 160, 162.*
- Tretsius, Andreas, Cuprimontanus, 228, 270, 283, 303, 305, 307, 398, 424, 425, 467.*
- Thomas Johannis, Tyrvens., 595.*
- Troelius Johannis, Smol., 191, 305.*
 — *Olai, Smol., 233, 242, 244, 304.*
- Trombell, Peter, borgare, 69.*
- Tryck, offentligt, 231, 392, 400, 547, Jemf. för öfr. Akad. tryckeri.*
- Tryckarne i Stockholm protestera mot tryckarne i Åbo, 555.*
- Tuderus, Johannes Johannis, Bothn., 561, 589, 599.*
- Tungel, Niels, hofkansler, 492, 542, 560.*
- Tvetovius, Laurentius Johannis, 179.*
- Tyska („Lilla“) kyrkan i Åbo, upplåtes för biblioteket, 75, 240, 259.*
- Tyskä, Mats, hans enka, 567.*
- Töfsala socken, akad. bönder i, 148.*

U.

- Understödsmedel åt fattige studenter, 75.*
- Ugni, Karin Simonsdotter, 589, 590, 597, 598.*
 — *Lisbetha Simonsdotter, 577, 584, 585, 588, 594, 595.*
 — *Simon Simonsson, 570, 571.*
- Ujakka, Cimet, 419.*
- Ulf, Hans, 112.*
- Ulménus, Andreas Johannis, 235.*
- Ulstadius, Andreas Andreæ, Bothn., 251, 379.*

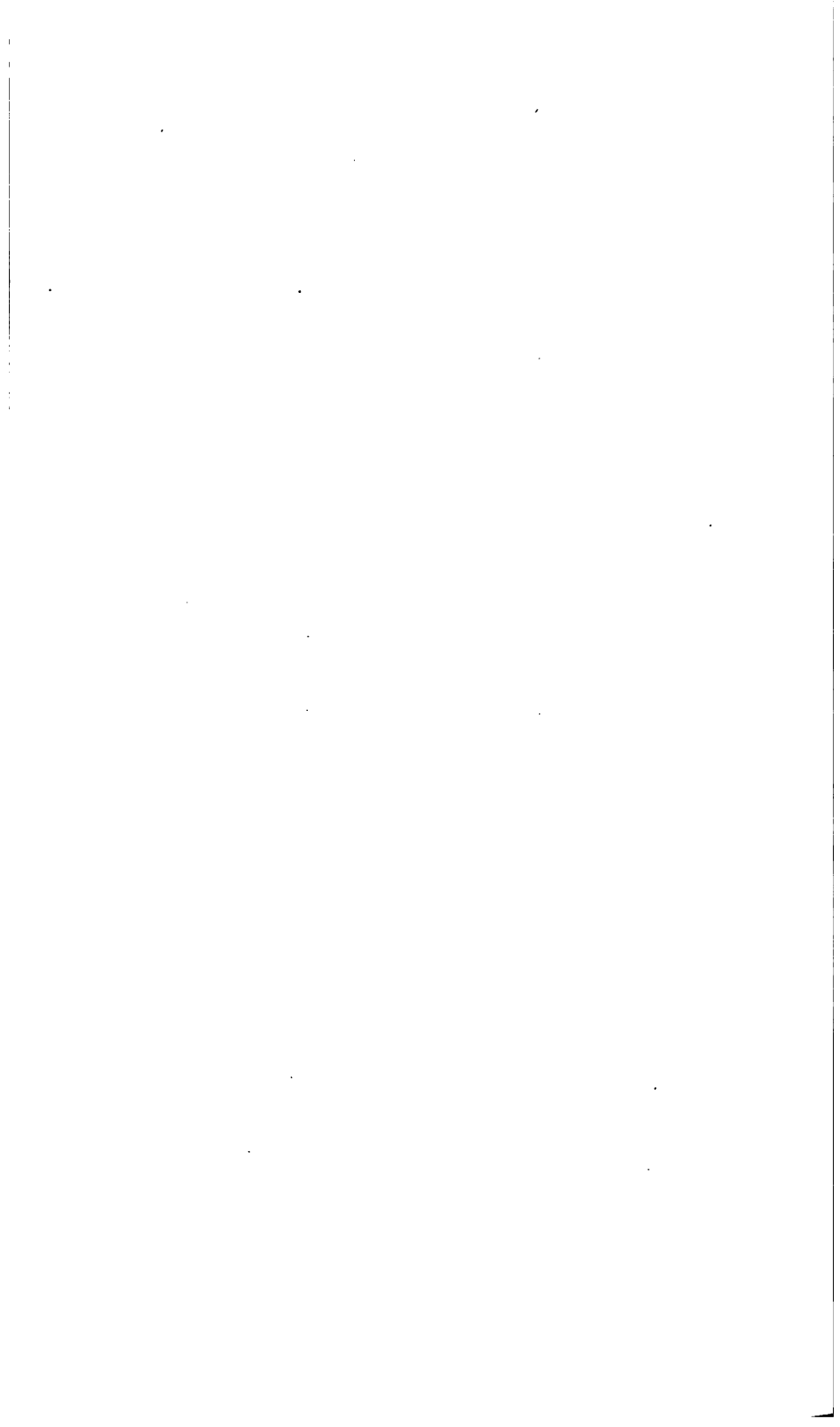
Uppvaktaing, hyllning, 400, 518, 558.
 Upsala univ. betjentes bryggerirättighet, 571.
 — rektors ombytet vid Ups. univ. sker 2 gånger om året, 39.

V.

Vaktmästare embetet vid akad., 240, 248, 271, 276, 294, 303, 381, 387, 392, 429, 431, 435, 471, 526, 530.
 Valborg Grelsdotter, 164—168.
 — Michelsdotter, 367.
 — Thomasdotter, 322, 323, 325, 327, 328, 335, 336, 348, 349, 358—360, 365.
 Valdh, Ingeborg Pedersdotter, 546—548, 555, (556, 574, 586).
 — Peter, akad. boktryckare, 86, 135 140, (172) 177, 263, 266, (321), 324, 325, 339, 367, 373, (376), 412, 436, (546, 547), 548, 558, 567.
 Valentinus Johannis, 560.
 — Sadelmakare, 442.
 Valkiapää, Bengt, 406, 427, 432.
 Vallenins, Jacobus Johannis, Loimjokiens., 69—73, (83) 94—97, 169, (465?).
 — Olaus Botvidi, Smol., 537.
 Vanæus, Petrus Jacobi, 312, 315, 362, 437, 471, 526, 556, 592, 595, 596.
 Varelius, Petrus, O. Goth., 378, 379, 398, 424, 448, 449, 451, 453, 455, 468, 470, 567.
 Vassenius, Johannis Svenonis, V. Goth., 178, 232, 241, 243, 251, 260, 305, 306, 341, 359, 397, 417, 418, 420, 421, 443—445, (499?) 500—506, 508, 519, 569.
 Vedel, Paul, 442.

Vellerius, Jacobus, Goth., 474, 526, 566, 584.
 Vermeinius, Magnus, 432.
 Vesilaks pastorat, 103.
 Vesterman, 366, 372, 373.
 Vesthius, Samuel, 579.
 Vexionius, adl. Gyllenstolpe, Michael, dr., hist. et polit. prof., 2, 7, 8, 11, 13, (23), 24, 25, (26), 30, (rektorat: 30—55), 39, 50, 65, 76, 87, 90, 94, 100, 102, 117, 118, 134, 136, 176—178, 185, 189, 194, 195, 218, 223, 236, 237, 251, 252, 260, 262, 264, 265, 270, 271, 277—283, 285, 289, 294, 299, 302, 303, 307—310, 314—316, 318, 319, 321, 325—327, 328, 330, 333, 334, 338, 339—341, 343, 348, 353, 356, 360, 361, 365, 366, 368, 371, 372, 374, 376, 377, 379, 381, 382, 385, 388, 390—393, 399, 400, 403, 405, 407, 412, 414, 416, 417, 421, 422, 428, 431, 432, 434, 436, 437—439, 441, 446, 452—454, 455, 460—462, 464, 465, 471—473, 475—477, 479, 480, 483, 484—486, 488, 489, 495, 497—500, 507, 508, 512, 514, 516, 520, 528, 529, (530), 534, 537, 539—542, 547, 557, (rektorat: 557—601), 571, 590, 600.
 — Olaus Olai, Smol., 174, 176, 179, 233, 242, 244, 280, 281, 305, 306, 398, 421, 423, 446, 468, 469, 485, 494.
 Vicius, Michael Canuti, Aboens., 251, 429.
 Vidskepelse går i landet, 405.
 Vigelius, Isacus Svenonis, 240, 241, 346, 347, 384, 386, 387, 425, 467, 468, 470, 526.
 — Laurentius Olai, Verml.

- (Vestm.), 179, 191, 225, 231, 233, 242, 244, 305, 306, 397, 423, 468, 469, 531—533, 537, 578.
- Petrus, doktor, 57.
- Sveno, theol. prof., 11, 13, (23), 24, 46, 51, 56, (rektorat: 56—88), 93, 100, 112, 149, 164—168, 171—173, 179, 185, 198, 223, 225, 230, 241, 282, 283, 285, 289, 294, 297, 299, 307, 321, 325, 327, 334, 338, 339, 346, 353, 356, 360—362, 364, 366, 376, 377, 379, 381, 382, 410, 412, 415, 417, 435, 437—439, 441, 442, 446, 448—450, 460, 462, 464, 465, 471, 472, 475, 477, 480, 483, 485, 494, 495, 497—500, 509, 514, 518, 521, 524.
- Vijsahan*, Gertrud, hustru, 593.
- Vikius*, Laurentius Petri, 179.
- Vilhelmus*, 218.
- Matthiæ, Aboens, 78, 80.
- Vilstadius*, Jacobus, 182, 238, 239, 331, 332, 334, 338, 339, (443, 453?).
- Vinblad*, Erik, 193.
- Vinnare*, Lars, borgare, 144—146, 152, 176, 179, 203, 204.
- Visenius*, Johannes, 566.
- (*Vittenbergs* tjenare, 525).
- Volle*, Jakob, handlande, 513, 520, 521, 524.
- Lisbet, 250.
- Vächtere*, Nils, borgare, 105.
- Värnle* (Wärler) Baltzar, räntmäst., 71, 83, 341.
- Z.**
- Zacharias* Larsson, 236.
- Simonis, (Finno), 228, (231), (541?).
- Zadelereus*, Marcus Pauli, konrektor, 80, 227, 229, 230, 251, 252.
- Zitzow* (Zitzovius), Martinus, 573, 575, 576, 579, 580, 581, 582, 583, 584.
- Å.**
- Årsväxt, 406 f.
- Ö.**
- Öl, finskt, 57.
- Rostocker, 57.

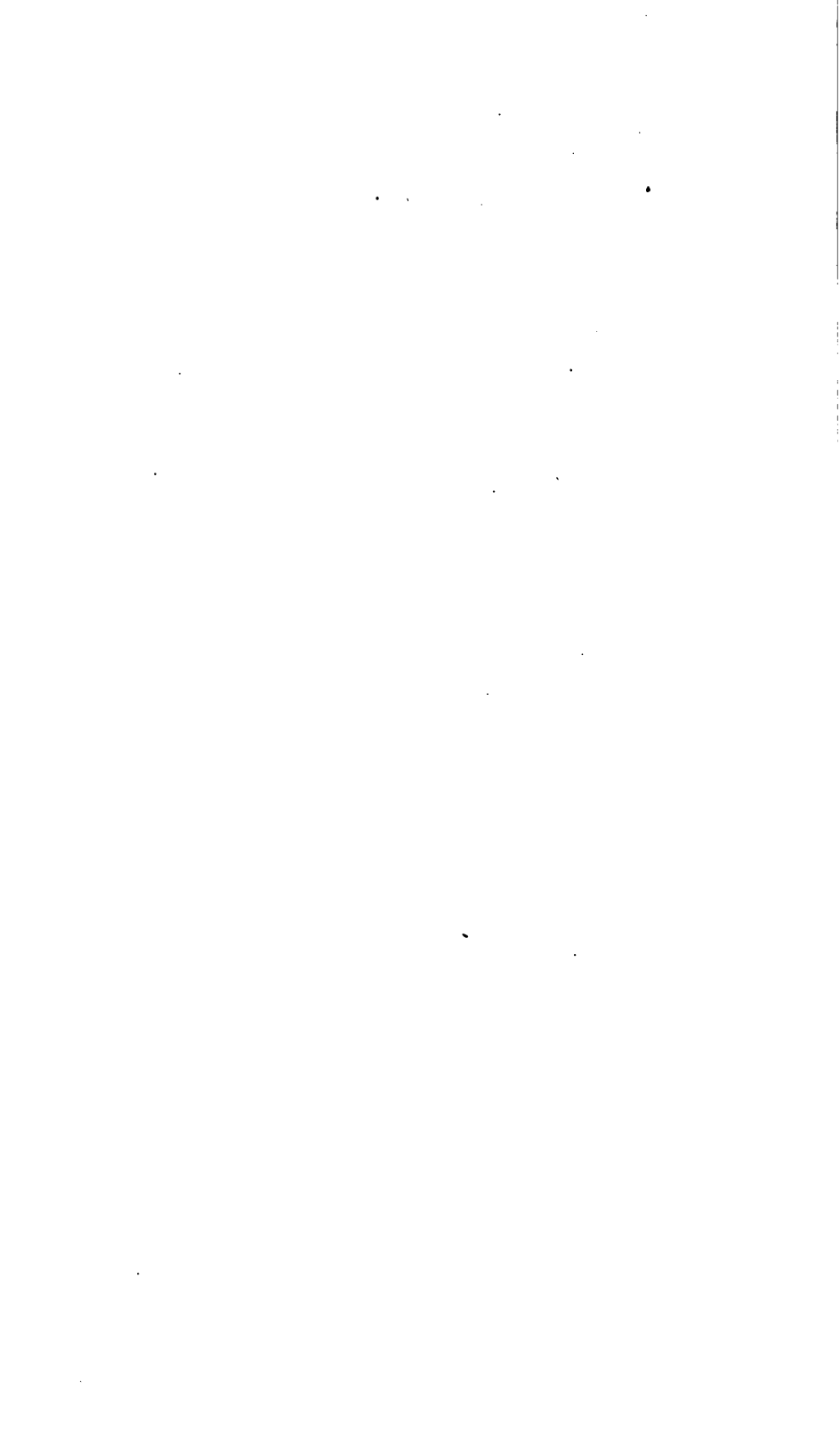

Rättelser och tillägg till 1:sta delen.

Sid.	1 rad.	13	uppifr.	står	constuerade	läs	constitueradhe
"	32	"	1	"	Johannes Elai	"	Johannes Olai
"	33	"	9	"	pæne	"	pæne
"	36	"	7	"	d:o	"	d:o
"	62	"	4	nedifr.	skert	"	skadt
"	63	"	12	"	hän	"	han
"	84	"	8	"	resitera	"	recitera
"	95	"	2	"	cætum	"	cætum
"	99	"	2	nedifr.	predikander	"	predikanter
"	110	"	8	uppifr.	besöck	"	besöck(t)
"	128	"	12	nedifr.	Rektor	"	Rector
"	130	"	8	uppifr.	pæne	"	pæne
"	178	"	7	nedifr.	Summa 50 dalr.	"	Summa 50(!) dal:r.
"	181	"	5	"	eij på något annat förr	"	eij på något an- nat (sätt) förr
"	183	"	3	"	påläggies	"	påläggies
"	186	"	12	"	Fakultati	"	Facultati
"	188	"	13	"	Potiticus	"	Politicus
"	189	"	6	"	Linqvarum	"	Lingvarum
"	192	"	12—13	uppifr.	oförlofat	"	oförlofat
"	219	"	10 o. 20	nedifr.	Qwaften, Qwaft	"	Qwasten, Qwast
"	224	"	17	"	peremptori	"	peremptorie
"	243	"	9	"	Sveno Johan O. Got.	"	Sveno Johan. O. Got.
"	292	"	18	uppifr.	diöcesios,	"	diöceseos,
"	338	"	1	"	biblioteca	"	bibliothecæ
"	339	"	16	"	Didication	"	Dedication
"	342	"	12	nedifr.	gågne	"	gångne
"	350	"	18	"	protestatem prote- stera	"	potestatem etc.
"	354	"	14	uppifr.	taga den han	"	tage etc.
"	"	"	20	"	påminnas	"	påminnes
"	361	"	18	nedifr.	bete Simone i	"	bete Simonem etc.
"	378	"	6	uppifr.	stipendia	"	stipendio

Sid.	rad.	13	uppifr.	står	noghsampt	läs	rådhsampt
"	401	"	8	"	"	lofwat hetala	" lofwat betala
"	449	"	2	nppifr.	"	Flesk	" Fleck
"	442	"	19	"	"	till at tuthwercka	" till att uthwercka
"	470	"	14	nedifr.	"	Svena Rydenius Smol.	" Sveno etc.
"	471	"	1-2	uppifr.	"	Petro Varæo.	" Petro Vanæo.
"	487	"	10	"	"	Flesk	" Fleck
"	502	"	10	nedifr.	"	Landzhöfd. Anders Oxe	" Landzhöfd. Erich Andersson Oxé
"	505	"	15	uppifr.	"	dorpå,	" derpå,
"	537	"	13	"	"	om dhe 62 tr sp:ll	" om dhe 82 etc.
"	561	"	14	"	"	ölkannan som han bar	" ölkannan som hon etc.

TODISTUSKAPPALEITA
SUOMEN HISTORIAAN.

JULKAISSUT

SUOMEN HISTORIAALLINEN SEURA.

II

CONSISTORII ACADEMICI

ABOENSIS

ÄLDRE PROTOKOLLER.

CONSISTORII ACADEMICI
ABOENSIS
ÄLDRE
PROTOKOLLER.

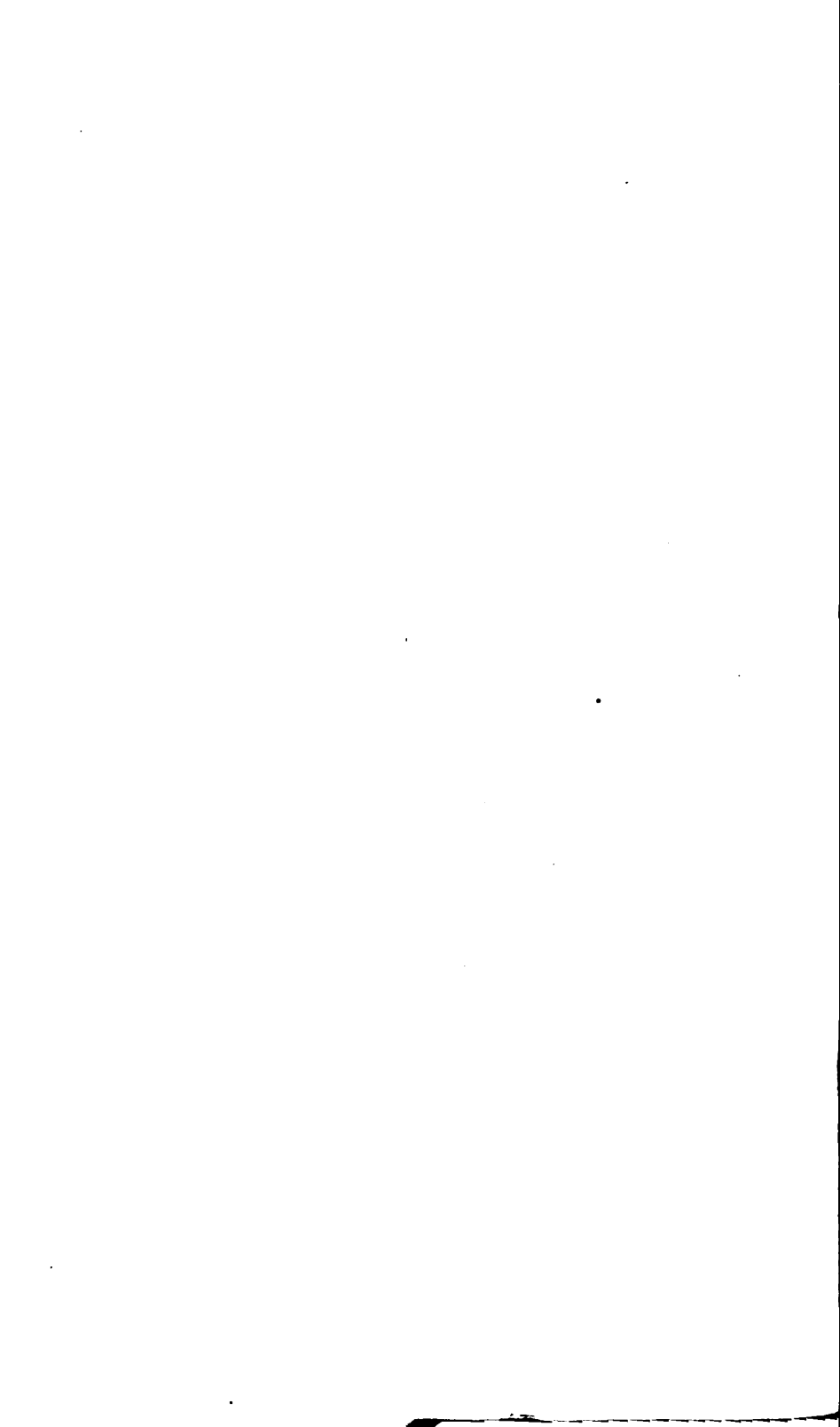
UTGIFNA
AF
FINSKA HISTORISKA SAMFUNDET.

I.

Tryckt med anslag ur Långmanska testamentsfonden.

HELSINGFORS,
FINSKA LITTERATURSÄLLSKAPETS TRYCKERI,
1884.

Förord.

Sedan Finska Historiska Samfundet genom Finlands Ständers Bankfullmäktiges välvilliga ihågkommelse och Finlands Ständers beslut under nu tilländagående triennium fått uppbära tillsammans 4,500 mark eller 1,500 mark årligen ur den under Ständernes disposition stående Långmanska testamentsfonden, har det synts samfundet lämpligt att medels dessa medel söka åstadkomma ett viktigare historiskt företag, motsvarande det uppmuntrande anslaget, och utgörande en erinring af testamentet. Den redan länge på en del håll hysta tanken om offentliggörandet af Åbo akademis undan Åbo brand räddade protokolls rester väcktes dervid våren 1883 inom samfundet till lifs genom samfundets d. v. ordförande, Statsrådet Zachris Topelius, som egnat dessa rester närmare uppmärksamhet, och funnit önskligheten af deras utgifvande i tryck icke blott betingadt af det skick hvori de befunno sig, utan äfven af deras genomgående vigt för kändedomen af vår äldre bildningshistoria. Med lifligt intresse omfattande Statsrådet Topelii förslag, utverkade sig samfundet derpå af konsistorium academicum vid universitetet, hvars egendom handlingarna äro, tillåtelsen till deras utgifning, in-

skränkande sig dervid till tidsperioden 1640—1713, eller till protokollen från akademins grundläggning till dess upplösning och flykt undan stora ofreden till Sverige.

Den brand, som den 4 och 5 september 1827 lade Åbo stad och akademiehus i aska, förstörde äfven akademins arkiv. Hvad som deraf räddades var blott obetydligt, knapt mer än det alra minsta, men dock det viktigaste af allt, det alra mesta af sjelfva akademieprotokollen. Bland de män, som vid denna räddning varit verksamma, nämnas A. Federley, M. Akiander och G. Rein *). — Af den arkivet öfvergångna förstörelsen bära dessa räddade rester de mest tydliga spår. Banden i hvilka protokollen ursprungligen varit inhäftade, hafva förstörts af elden, dervid alla bladen utan undantag, särskildt från tiden 1640 till 1713, blifvit mer eller mindre afbrända i kanttarna, en mycket stor del så, att äfven en del af texten gått förlorad, samt för öfrigt så genomsvedda, att de blott med största svårighet låta sig handteras utan att sönderfalla. Lyckligtvis äro protokollen dock så fullständigt räddade att de i något så när oafbruten årsföljd under den nämnda perioden, samt äfven derefter till sjelfva branden, tyckas fortgå, utan alltför talrika luckor i texten. Många af protokollen äro äfven räddade i duplett-exemplar, i konsept- och renskrifna, hvarigenom en komplettering af det förkomna eller skadade mången gång är möjlig. I alla händelser är ett offentliggörande af dem i tryck redan derigenom försvaradt, att ett begagnande af dem för forskning i det skick, hvari de nu äro, utan fara för deras ytterligare skadande är nästan omöjligt.

I medvetande härom har äfven universitetet i nyare tid vid flere tillfällen anordnat om deras renskrifning. Stora tidsperioder ha sålunda redan innan hist. samf. nu vidtagit

*) Staterådet W. Lagus uppgift.

med protokollens tryckning, blifvit deschiffrerade. Mycket återstår dock än att deschiffrera, så har t. ex. hela tidsperioden sedan 1648 i nu föreliggande del blifvit under utgifningen renskrifna å samfundets bekostnad, och efter 1695 är det alra mesta oafskrifvet. De förefintliga afskriftssamlingarna har universitetets konsistorium, äfvensom universitets biblioteket, som är innehafvare af en del af dem, tillmötesgående ställt till samfundets förfogande, hvarigenom samfundets kostnader med afskrifning betydligt blifva minskade.

Första delen, som genom föreliggande häfte framträder fullständig, omfattar handlingarne från akademins grundläggning till utgången af rektorats året 1653—1654, eller till och med april 1654. Förtroendeuppdraget att leda tryckningen af denna del har innehafts af undertecknad. Handlingarna i denna del hafva blifvit fullständigt aftryckta. Det har visserligen mycket ställts i fråga, bland annat äfven af konsistorium academicum, i dess utlåtande med bifall till samfundets anhållan att få trycka förenämnda protokoll, och det med skäl, om ej en stor del af det i dessa protokoll förefintliga kunde saklöst utlemnas eller ock blott i referat eller utdrag meddelas, så t. ex. vid förekommande obscenare disciplinsmål. Men då meddelandet af en så åskådlig bild som möjligt af lifvet och förhållandena vid det finska universitetet under dess första år är snart sagt det viktigaste ändamålet med publikationen och denna bild eljes knappast skulle framgå, samt äfven originalhandlingarna nu äro bland de mest illafarna, ha enligt samfundets beslut handlingarna i denna del in extenso blifvit intagne.

Vid korrekturläsningen ha originalprotokollen noggrant blifvit följda. Endast när trängande nödvändighet det påkallat har en lätt redigering i afseende å interpunktion blifvit tillämpad, dock icke om annan uppfattning af innehållet

derigenom varit att befara. I sådan händelse har originaltextens uttryckssätt noggrant fått kvarstå.

I afseende å den i originalprotokollen förekommande äldre ortografin har äfven den noggrant vid tryckningen blifvit följd. Endast vid användandet af stor och liten begynnelse bokstaf har den afvikelse egt rum, att de blifvit använda mera i enlighet med den närvarande stilistikens regler. Skilnaden mellan stor eller liten begynnelse bokstaf i den äldre stilen, särskildt i den under 16 och 1700 talen använda blandade tyska formen, är öfverhufvud omöjlig att i alla fall med bestämdhet uppdraga. Liten bokstaf skrefs ofta i begynnelsen af ett ord, låt vara t. ex. ett betydelselöst adverb eller ett pronomen, såsom stor bokstaf, d. v. s. stort, utan att någon som helst konsekvens dervid gjorde sig gällande. Osäkert är ock om stor bokstaf i sådana fall alls var meningen att användas, ty det kunde ju ligga i den skrifvandes egendomliga skriftsätt detta sätt att teckna första bokstafven stor i förhållande till de andra. Det egentliga stora alfabetet användes deremot nästan blott såsom initial i namn och ord af tillfälligtvis mera vigt, i detta sistnämnda fall dock äfven nu icke konsekvent. För större öferskådlighets skull vid läsningen ha därför de stora bokstäfverna i de flesta fall blifvit bibehållna blott vid namn.

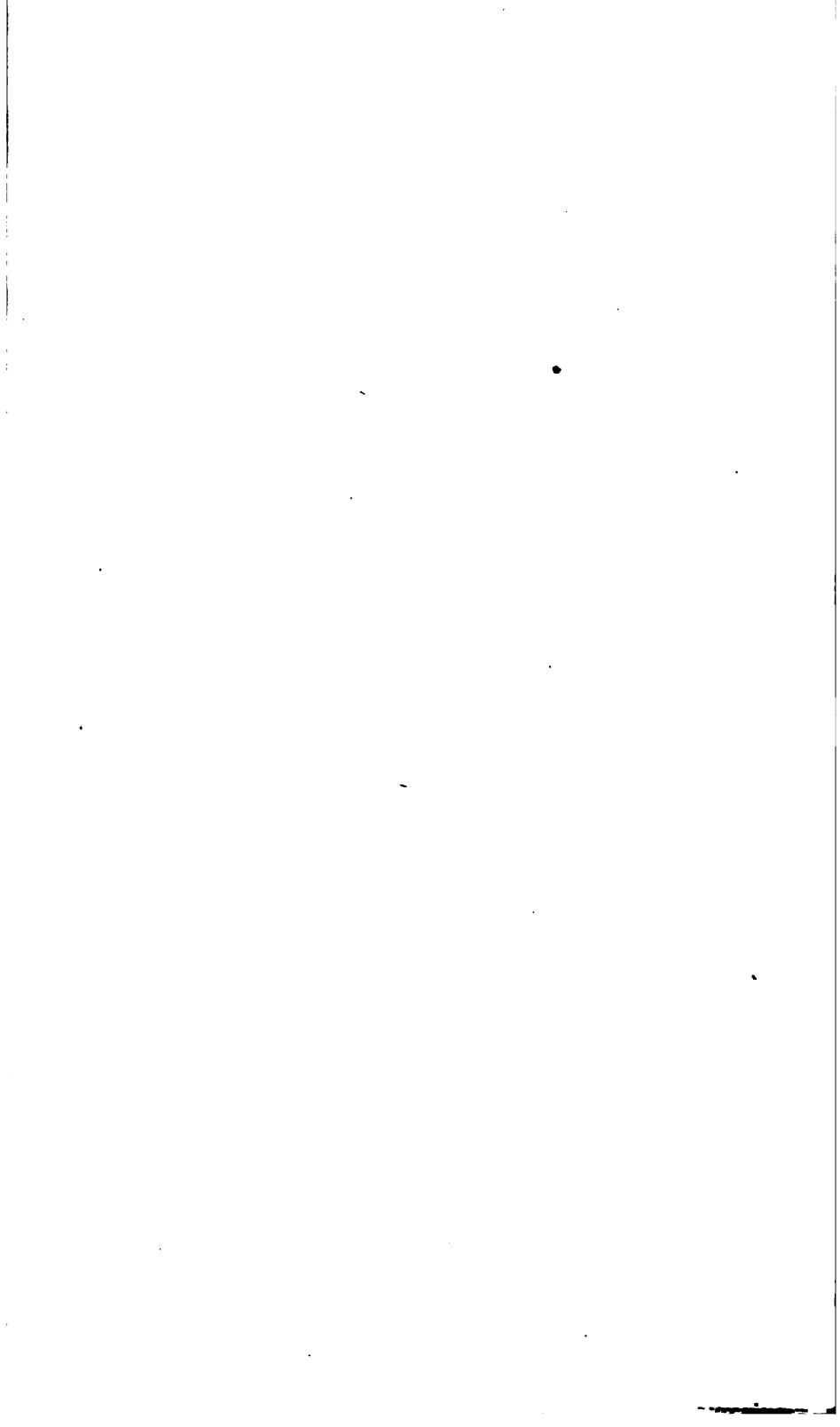
Då det ofta gällt vid det förstörda skick, hvori de originala, så renskrifna som konsept-, protokollen äro, att fullständiga textens ordalydelse genom inflickande af ord, har härvid den regel blifvit iakttagen, att de ord, hvilka i originaltexten blifvit afbrända eller eljes förstörda, och hvilka af meningens innehåll icke genast följde eller icke af någon utaf ordet kvarstående bokstaf lätt kunde slutas till, blifvit inneslutne inom klammer, hvaremot de som eljes i texten vid tryckningen för meningens skull blifvit tillsatte, blifvit satte inom parentes.

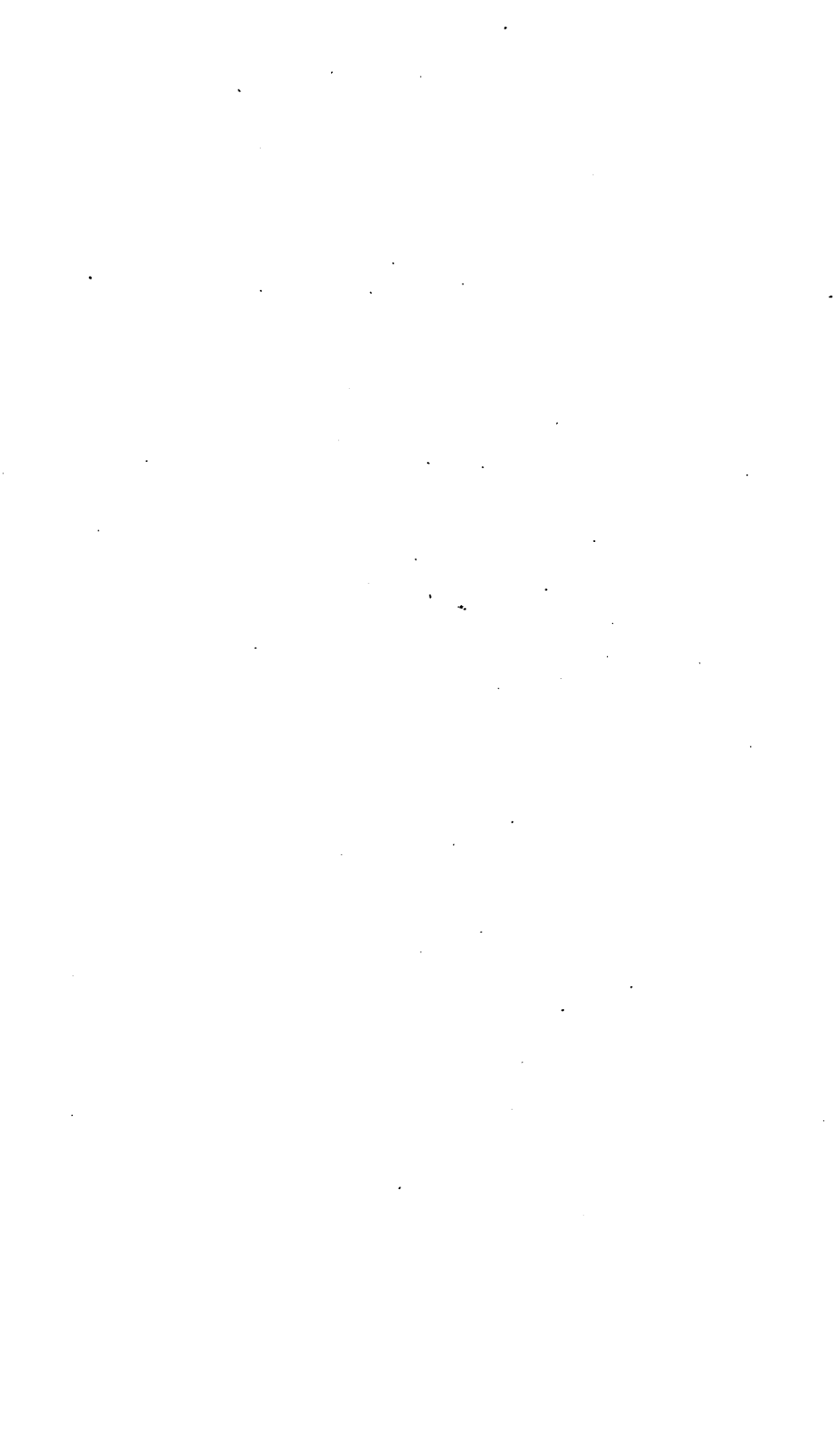
Beträffande personregistret, hade väl många sidanvisning vid kansler, prokansler, qvæstor och notarien m. fl. kunnat utgå, men då de antyddade ställena likväl beröra deras embetsförrättningar, åligganden m. m., ha de dock blifvit upptagna. Under de olika professorerne hafva de sidanvisningar angifvits med kursiv stil, hvilka hänvisa till viktigare uppgifter rörande dem, såsom utnämningar, olika verksamhets förhållanden m. m. Till åtskillnad från de egentliga sakuppgifterna har äfven första namnet i personförteckningen blifvit tryckt kursivt. I afseende å sakuppgifterna har hufvudvigten blifvit fästad vid de allmänna titlarna, så att under dem hänförts allt hvad under resp. begrepp kunnat anses höra.

Helsingfors i Oktober 1884.

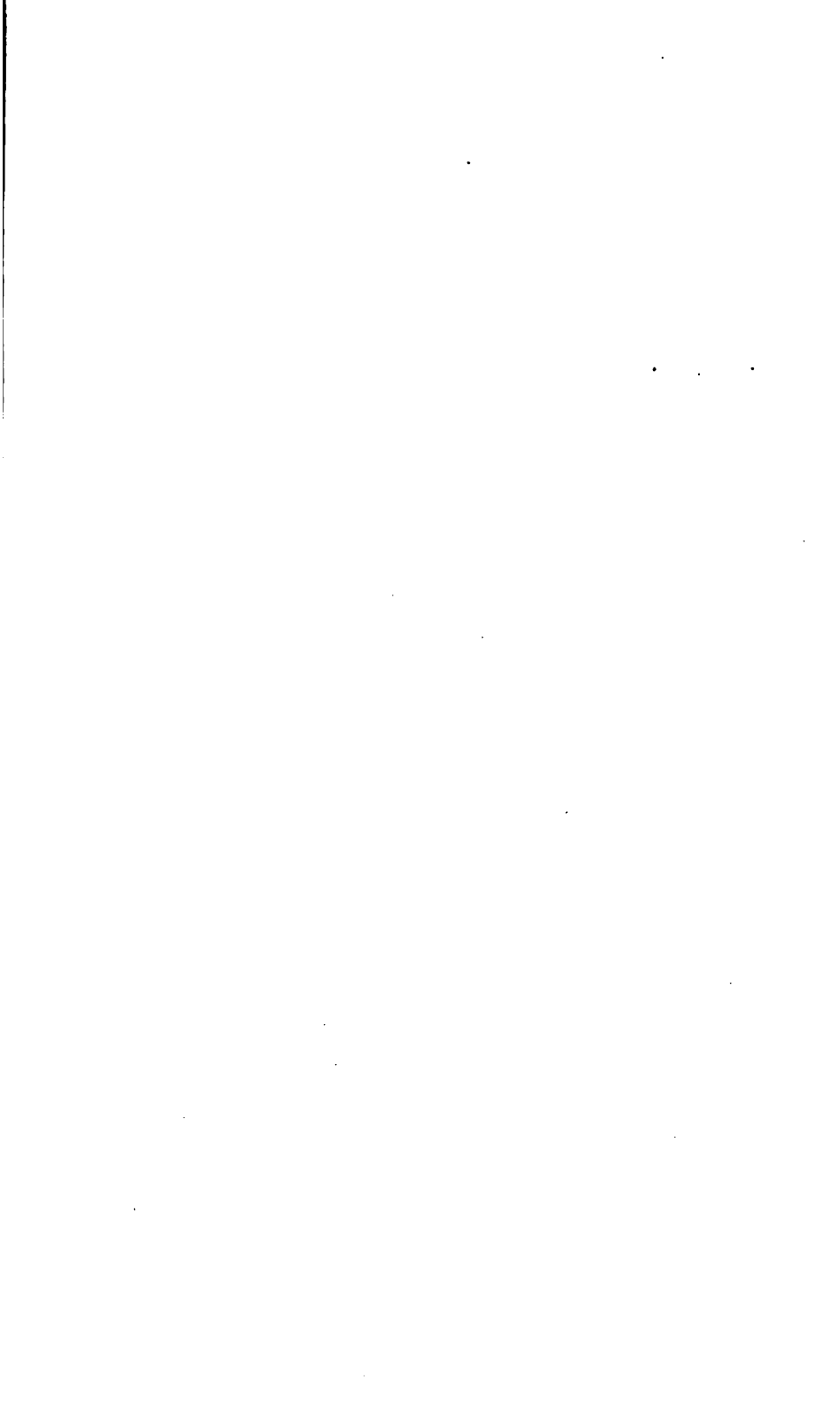
A. G. Fontell.

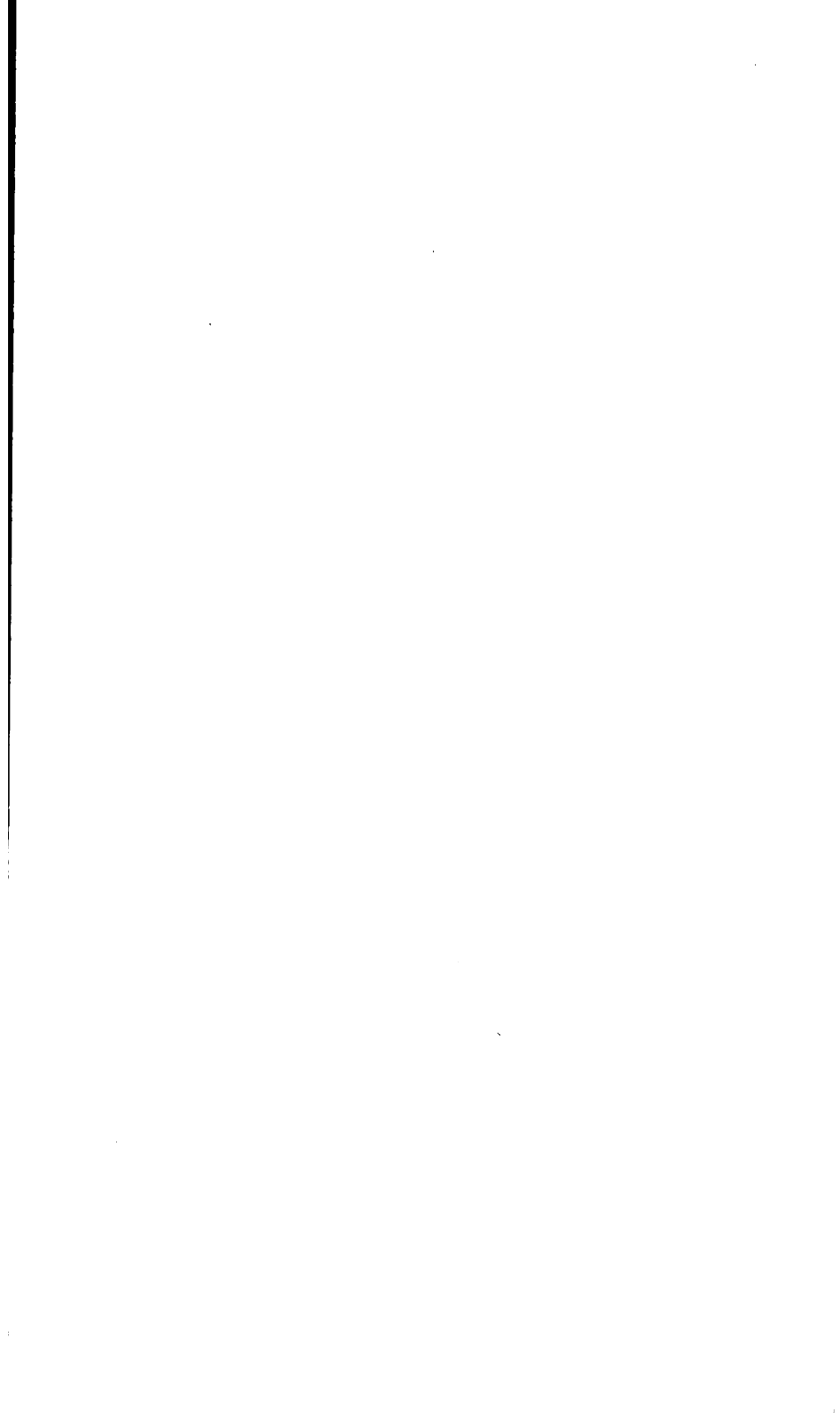

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine is incurred by retaining it
beyond the specified time.

Please return promptly.

